
SILVIA AVALLONE
O PRIETENIE
BABEL

SILVIA AVALLONE

O PRIETENIE

Traducere din limba italiană de

MARIA VOICU

EDITURA NEMIRA

2022

Silvia Avallone
UN’AMICIZIA

Carte editată cu sprijinul MINISTERULUI ITALIAN AL AFACERILOR EXTERNE ŞI AL COOPERĂRII INTERNAŢIONALE

Libro stampato con ii contributo del MINISTERO

ITALIANO DEGLI AFFARI ESTERI E DELLA

COOPERAZIONE INTERNAZIONALE

ISBN 978-606-43-1534-2

Ilustraţie copertă: T.S. Harris, *Summer Holiday*, 2019 (oil on canvas).

Prelucrare copertă: Raluca ILIE, Alexandru CSUKOR
Redactori: Mihaela STAN, Anca DUMITRU
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR
Lector: Andreea DĂNILĂ
Redactor-şef: Alina SÂRBU

SILVIA AVALLONE s-a născut la Biella, în 1984. A scris o culegere de poezii, Il libro dei vent'anni, şi patru romane: Acciaio (câştigător al premiului Campiello Opera Prima şi finalist al premiului Strega, adaptat într-un film cu Michele Riondino şi Vittoria Puccini în rolurile principale şi pus în scenă de compania de teatru elveţiană L'outil de la ressemblance), Marina Bellezza, Da dove la vita è perfetta şi Un'amicizia. Autoarea scrie articole

pentru publicaţiile Corriere della Sera, La lettura şi 7. Cărţile sale au fost traduse şi publicate în 25 de ţări.

Tatălui meu

„— Ce e mai important şi mai important în viaţă?

— Habar n-am.

— Nici eu. Dar nu cred că e câştigul.”[1]

Jonathan Frazen, *Corecţii*

JURNALELE

[1] Jonathan Franzen, *Corecţii*, traducere din limba engleză de Cornelia Bucur, Polirom, Iaşi, 2017, p. 490 (n. red.).

Bologna, 18 decembrie 2019
ora 2

Bezna, întunericul cel mai profund – de asta mi-era cel mai teamă în copilărie. Era suficient să cobor în garaj, fără să aprind lumina, să închid uşa de la pivniţă doar pe jumătate ca s-o simt acolo: beznă mută, de nepătruns. Stând la pândă.

În întunericul cel mai profund se putea ascunde orice pericol. Vrăjitoare, fiare îngrozitoare, monştri fără chip, dar şi vidul: neantul. Cred că acesta a fost motivul pentru care am tot dormit în pat cu mama până la o vârstă complet inacceptabilă, pe care mi-e şi ruşine s-o dezvălui.

Acum, la treizeci şi trei de ani, măsor bezna din camera mea şi mi se pare că aud vechile jurnale fremătând prin cotloanele în care zac îngropate de când te-am pierdut. Cinci ani de liceu şi unul de facultate consemnaţi în litere suple, carioci şi sclipici argintiu, ani reduşi la tăcere şi amorţiţi, ca în inima unui reactor abandonat.

De când nu mai suntem prietene, am încetat să mai ţin socoteala vieţii.

Mă aşez pe pat. Dintr-un impuls de maturitate înţeleg că a venit momentul să-mi aduc aminte totul şi să te înfrunt. Altfel, ar fi imposibil să iau orice decizie rezonabilă în ceea ce te priveşte. Găsesc scara din cămară, urc două trepte şi mă opresc: mă comport ca o hoaţă. Şi ce fur? mă întreb. Propriul trecut?
Ajung sus, inima începe să-mi bată frenetic. Întind braţele prin praful care acoperă şifonierul şi scot din întunericul cel mai profund toate cele şase jurnale.

Le pun pe noptieră, la lumină. Avându-le aici, atât de aproape de mine, le simt ca un cuţit în inimă. În faţa mea,

stau coperţile roz cu flori aurii; simt nevoia să clarific lucrurile încă de pe acum: cu ce a fost între noi două, Beatrice, n-o să pot niciodată să mă împac.

Mă atrage coperta lila a agendei 2000–2001, pun mâna pe ea, dar încă nu m-am hotărât dacă s-o deschid sau nu. În timp ce mă lupt cu mine însămi, degetele îmi scapă de sub control şi se strecoară singure printre pagini. Jurnalul se deschide larg şi dintre file cade o poză polaroid decolorată, una dintre fotografiile pe care ni le făcuse tata.

O ridic şi o apropii de lumina lămpii. Mă recunosc, micuţă, cu părul tuns scurt, hanoracul cu The Misfits, zâmbetul temător. Te văd şi pe tine, exact opusul meu. Părul bogat, rujul roşu, unghiile violet; râzi cu poftă, în timp ce mă ţii în braţe. Nu rezist să văd din nou imaginea noastră împreună.

Întorc fotografia. Pe spate scrie: „Prietene pentru totdeauna.” Data: 14 iunie 2001.

Nu ştiu de când n-am mai făcut asta, dar izbucnesc în plâns.

PARTEA ÎNTÂI

ÎNAINTE CA TOATĂ PLANETA SĂ AFLE CINE E

(2000)

1

VREAU SĂ FUR O PERECHE DE BLUGI

Dacă această poveste trebuie să aibă un început, dacă nu se poate altfel, atunci acesta ar fi episodul cu blugii.

Ce contează dacă nu corespunde firului cronologic al evenimentelor, dacă în acea după-amiază ne cunoşteam deja sau nu? Prietenia noastră atunci s-a născut, când fugeam pe scuter.

Dar, înainte de toate, e nevoie de o introducere. Nu mi-e tocmai uşor s-o fac şi mă enervează, dar n-ar fi corect să pretind că Beatrice a mea e o Beatrice oarecare. Cititorul şi-ar începe relaxat lectura şi apoi, odată ce ar descoperi că eşti tu, ar rămâne perplex: „Despre *ea* e vorba?!” S-ar simţi luat în râs. Din păcate, nu pot să ignor cât de mult s-a transformat fetişcana din jurnalele mele: acum e o figură publică de anvergură. Ba chiar una de neegalat, aş zice.

Persoana la care mă refer aici e nimeni alta decât Beatrice Rossetti.
Da, da, chiar *ea*.

Dar înainte ca toată planeta să afle cine e, înainte ca toată lumea să ştie zi şi noapte pe unde umblă şi cu ce se îmbracă, Beatrice era doar o fată obişnuită, era prietena mea.

Cea mai bună prietenă, ca să fiu mai exactă, singura pe care am avut-o vreodată. Nu şi-ar închipui nimeni aşa ceva, iar eu am păstrat mereu secretul.

Povestea asta s-a întâmplat cu mulţi ani în urmă, când lumea nu era încă invadată de fotografiile ei şi când, la simpla pronunţare a numelui său, nu se iscau dezbateri,

discuţii interminabile sau certuri aprinse. Polii magnetici, oceanele, pământurile abia ivite dintre ape nu vibrau la vreuna dintre ocheadele ei pline de subînţeles, la vreun costum elegant sau la o cină romantică în compania unui bărbat superb, la ultimul etaj al hotelului Burj Khalifa. Ba dimpotrivă, pentru majoritatea, internetul nici măcar nu exista.

Nu m-am dezis niciodată de jurământul de tăcere pe care l-am făcut referitor la prietenia noastră. Iar dacă mă dezleg acum de această promisiune, o fac doar pentru a cădea la pace cu mine însămi. Întâmplător, această confesiune se naşte şi moare în acelaşi loc: în spaţiul intim pe care îl reprezintă pentru mine scrisul.

Nici nu mă gândesc să zic vreodată asta în glumă sau, mai rău, să mă laud. În fond, cine m-ar crede? De exemplu, ar fi suficient numai să le spun colegilor mei: „O ştiu pe Rossetti, am fost colege de clasă” şi s-ar năpusti asupra mea obsesiv cu tot felul de întrebări. Ar presupune că doar ne-am salutat fugitiv sau că am făcut un schimb întâmplător de priviri: nimeni nu şi-ar închipui că eu şi una ca *ea* am putea deveni complice.

Ar vrea să scoată de la mine detalii spumoase sau, mai bine, amănunte jenante, care să-i mânjească aura imaculată, să mă atragă într-o capcană: „Şi, e operată?”, „Pe lângă cine a stat ca să ajungă aşa cunoscută?”

Ar întreba persoana greşită, fiindcă eu nu ştiu cine e „Rossetti”, însă *ştiu* cine e Beatrice. Lacunele din biografii, întrebările evitate cu delicateţe în interviuri, elementele-lipsă şi pierderile care nu lasă nicio urmă, pe toate acestea le-am păstrat ascunse. Împreună cu bucuriile noastre infantile şi scandaloase, care nu ar interesa pe nimeni, dar care pe mine şi astăzi mă răscolesc.

Am încercat să am şi alte prietene în afară de ea, dar fără să mă implic prea mult. În sinea mea ştiam că magia secretelor, căutarea tuturor ungherelor în care să ne ascundem şi jurămintele acelea solemne se puteau naşte doar atunci, în clasa a IX-a, între mine, Elisa Cerruti, o ilustră necunoscută, şi Beatrice Rossetti, de care a auzit toată lumea. Ce s-ar mai putea schimba pentru mine, care am pierdut-o, dacă toţi cei din afară o idealizează, o divinizează, o martirizează, o urăsc şi, pe deasupra, au impresia că o cunosc?

Nu ştiu nimic despre ea.

Pentru că ea a fost prietena *mea* cea mai bună în vremurile acelea anonime. Azi-noapte am citit toate cele cinci jurnale din liceu şi pe cel din primul an de facultate. M-am uitat îndelung la biroul aşezat în faţa ferestrei şi la calculatorul pe care, până astăzi, l-am folosit doar pentru serviciu. Stăteam în picioare şi îl priveam cu teamă. Încă de mică eram convinsă că mă pricep la scris, ba chiar speram să devin o mare scriitoare. Dar mi-am ratat şansa. Beatrice, în schimb, a devenit *un vis*.

Simt cum Bea, cea de care nimeni nu ştie, se zbate să iasă la lumină. Am păstrat acest gol în inima mea atât de multă vreme, încât nici nu mă interesează dacă sunt sau nu la înălţimea a ceea ce vreau să fac. N-am nimic de demonstrat. Doar de povestit. Nici acum, în 2019, nu am reuşit să trec peste dezamăgire, furie, nostalgie. Şi nu ştiu dacă, recunoscând asta, mă declar pe deplin învinsă sau eliberată, voi afla la final.

Ce vreau este să cad la pace cu începutul.

Revin, aşadar, la furtul blugilor.

Era 11 noiembrie 2000 – aşa scrie în jurnalul din clasa a IX-a –, era o sâmbătă apăsătoare, ploaia bătea în geam, iar pe mine, ca pe toţi ceilalţi de vârsta mea, nu mă interesa decât să ies, să mă distrez, să am câţiva prieteni, dar eu stăteam închisă în cameră, deprimată, fără să fac nimic. Oricât de absurd ar părea azi, pe vremea aceea, nici Beatrice nu era prea populară. Ba dimpotrivă, avea chiar mai puţini prieteni dacă, pe la două şi jumătate, după-masă, mă suna chiar pe mine.

Eram sigur ultima ei speranţă. Sosisem în acel oraş de mai puţin de patru luni şi nu doar că nu mă integrasem, dar viaţa mea nu avea niciun sens; nu-mi doream decât să mor.

După ce m-am întors de la şcoală, am luat prânzul cu tata în deplină tăcere, ca de obicei, apoi m-am dus să mă ascund în camera mea; mi-am pus căştile de la walkman şi m-am reapucat de o listă de adjective – „solitar”, „maro-roşcat”, „bătrân” – care defineau platanul din mijlocul -curţii. M-am săturat şi de căutat cuvinte, aşa că am aruncat jurnalul pe podea. Am stat, pur şi simplu, cu picioarele încrucişate în mijlocul patului, furioasă pe întreaga lume, când tata a bătut la uşă. Bineînţeles că nu i-am răspuns. Am oprit muzica. A aşteptat. A bătut din nou, şi nici de data asta nu i-am deschis. Era un fel de concurs: care dintre noi era mai încăpăţânat. Asta, până când a deschis puţin uşa şi s-a apropiat cât să nu mă deranjeze:

— Te caută o colegă la telefon, o cheamă Beatrice.

Nu mi-a venit să cred.

— Hai, te aşteaptă, mi-a zis tata, văzând că nu schiţam nicio mişcare.

Clar era bucuros: credea că începusem să-mi fac prieteni, dar greşea. Înainte de acel apel, eu şi Beatrice nu am fost în relaţii prea bune. M-a amăgit o dată, după care m-a tratat cu indiferenţă. La şcoală se prefăcea că nu mă vede. Era chiar mai rău decât să fiu luată în râs: mă ignora complet.

— Vii cu mine în centru? m-a întrebat imediat ce am ridicat receptorul.

Ar fi trebuit să-i spun că nu şi să închid imediat. În schimb, am cedat din prima.

— Când?

— Peste jumătate de oră, o oră?

Cât de mult mi-ar fi plăcut să fim văzute împreună, plimbându-ne pe bulevard. Ai grijă să nu-i pici în plasă, m-am avertizat, strângând mai tare receptorul în mână. Gândeşte: te faci de râs. Sigur e o capcană la mijloc. Şi apoi: cum îndrăzneşte să mă caute? M-am înfuriat. Şi, în acelaşi timp, aproape împotriva voinţei mele, am fost foarte emoţionată.

— Ce să facem în centru?

Testam terenul.

— Nu pot să-ţi zic la telefon.

— De ce?

— E secret.

— Ori îmi spui, ori nu vin deloc.

— Vezi, deja dai înapoi...

N-am mai scos o vorbă, ştiam să aştept. A ezitat, dar până la urmă nu a rezistat şi mi-a şoptit:

— Vreau să fur o pereche de blugi. Şi ştiu deja pe care.

Am rămas mută.

— Singură nu pot, am nevoie de cineva care să-mi ţină de şase, a mărturisit. Nici nu ştii despre ce e vorba măcar: nu e o pereche de blugi oarecare... Costă patru sute de mii de lire! a exclamat în şoaptă.

Mi-am imaginat-o cum îşi ţinea mâna la gură, de teamă să nu o audă cineva din casă.

— Dacă vii cu mine, fur una şi pentru tine. Îţi promit.

Tata a ieşit din bucătărie, unde strângea masa, şi m-a privit din hol cum ţineam receptorul aproape lipit de mine. Ar fi dat tot ce avea mai scump pentru a mă vedea ieşind ca să mă obişnuiesc cu oraşul acela, pe care nu puteam să-l sufăr. Singurul lucru pe care îl voiam era să mă întorc în timp, la viaţa dinainte, iar pe el să nu-l mai văd niciodată.

Îl uram, chiar dacă el nu-mi greşise cu nimic. Asta era şi problema, că nu făcuse nimic. Pereţii din camera mea, proaspăt văruiţi, care mă aşteptau. Patul gol în care, noapte de noapte, stăteam cu ochii căscaţi în tavan şi le căutam îmbrăţişările, aşteptam să înceapă vreun joc, dar inutil. Era apartamentul în care ei nu vorbeau unul cu altul, în care nu se certau, nu mă mai strigau şi parcă se încăpăţânau să nu existe.

— Vin, i-am spus într-un final.

Beatrice a zâmbit. Am simţit-o: mă ghicise. Nimeni nu s-ar fi gândit vreodată că una ca mine era capabilă să fure, dar ea a ştiut. Am scris că pe vremea aceea era o fată ca oricare alta şi n-am minţit cu nimic, dar avea un dar: citea oamenii. Nu la suprafaţă, nu pe sub piele, ci în adâncul sufletului. Cuvinte, gesturi, haine. Tocmai ea, care şi-a

găsit succesul datorită aparenţelor, ea a ştiut că adevărul tainic al unei persoane, asemenea cărţilor, stă în tăceri, în ceea ce nu se spune niciodată.

— La trei şi jumătate, la plaja neagră, da? Ştii unde e?

— Da.

A închis. Iar eu, stând acolo cu receptorul încă în mână, chiar dacă nu mi-a venit să cred, reînviasem.

Plaja neagră e prea departe, mi-am spus, în timp ce m-am îmbrăcat în grabă, i-am aruncat tatei un „pa” fără explicaţii şi am ieşit din casă.
Era numită aşa din cauza nisipului negru; în apropiere fusese pe vremuri o exploatare minieră şi, cu siguranţă, nu avea cum să fie în centru. Am ajuns acolo prin iulie, din întâmplare, într-una dintre nenumăratele după-amiezi când colindam oraşul singură, pe scuter. M-a surprins faptul că, în plină vară, plaja era complet pustie. Era un golf unde, aproape de mal, apa era foarte adâncă, cadrul era apăsător, purta urmele delăsării, de plajă micuţă evitată de turişti, cu care m-am identificat imediat. Dar în acea sâmbătă de noiembrie, în timp ce conduceam, leoarcă din cauza ploii, nu reuşeam să înţeleg de ce Beatrice mă chemase tocmai acolo.

Pentru că îi era ruşine cu mine, evident. Sau a fost doar o glumă şi nu urma să apară acolo.

Pe acel segment de coastă nu erau nici case, nici magazine, cu atât mai puţin blugi care să coste patru sute de mii de lire. La fiecare semafor mă opream, întorceam capul şi simţeam dorinţa logică de a mă întoarce acasă. Doar că apoi, fără să-i pot rezista, am continuat să conduc.

Eu eram „străina”. Aşa îmi ziceau toţi în clasă, pe la spate, dar suficient de tare cât să-i aud. Ca şi cum aş fi venit din

Argentina sau din Kenya, nu dintr-o altă regiune a ţării. Intram în clasă şi mă măsurau din cap până-n picioare, îmi criticau încălţămintea, ghiozdanul, felul cum îmi stătea părul. De fiecare dată când pronunţam E-ul sau Z-ul diferit de ei, râdeau. Împreună cu Beatrice. Niciodată nu m-a apărat, nu a venit vreodată la mine în pauză. Şi acum ce vrea de la mine? Să-i ţin de şase?

Ce tâmpită sunt!

Mergeam de-a lungul coastei şerpuitoare şi haina îmi flutura pe spate, odată cu gândurile mele negre luate de vânt. Ploaia s-a oprit şi săgeţi de lumină s-au ivit dintre norii mari şi grei. Străzile, clădirile, plajele: totul era ud. Era imposibil ca una ca ea să vrea să-mi fie prietenă.

Se machia; în fiecare zi arăta ca proaspăt ieşită de la coafor. Şi eu? Mai bine o las baltă. Ar fi trebuit să existe cineva care să mă înveţe să-mi pese şi de aspectul exterior, dar asta nu s-a întâmplat. Când am ajuns la intersecţia de la marginea oraşului, m-am oprit la stop, m-am privit în retrovizoare şi m-am simţit atât de invizibilă, chiar şi pentru mine. O faţă palidă cu pistrui. Aş fi putut, probabil, să-mi dau cu pudră sau cu nişte fond de ten, dacă aş fi avut în casă aşa ceva, desigur, dacă ar fi existat vreo urmă de obiecte feminine, dar nu era cazul. Am cotit pe strada care dădea spre partea expusă a promontoriului şi mi-am dat seama clar: a fost o glumă. Urma să mă trezesc acolo singură, pe plajă, mai singură decât fusesem vreodată. M-aş fi aruncat de pe stânci. Greşisem din nou, tot ce făceam era să greşesc.

Dar am găsit-o acolo.

Aşezată pe scuterul ei nou, un SR. Mă aştepta sub cerul gri, greu de ploaie, ţinea casca în mână şi purta o pelerină de ploaie de culoare închisă, lungă până la tălpi, din care

ieşea o pereche de cizme cu toc extrem de înalt, cui, cu care niciun alt muritor, de orice vârstă, nu ar fi reuşit să conducă un scuter pe o ploaie ca aceea. Vântul îi bătea cu putere în pletele lungi până la fund care, în anul 2000, nu erau nici creţe, nici şatene, ci castaniu-închis, cu vârfurile decolorate, aşa cum se purta pe atunci, şi întinse cu placa. Nu m-a minţit, nu m-a trădat: chiar cu mine a vrut să iasă.

Am încetinit. La câţiva centimentri de scuterul ei, l-am parcat pe-al meu, un Quartz la mâna a doua, cel mai urât pe care tata ar fi putut să mi-l ia şi care, pe deasupra, era şi plin de abţibilduri jenante: un deget mijlociu deasupra stopului, buldogi cu creastă şi A de la anarhie, urme de punkist, care nu fuseseră lipite de mine.

Cu plămânii şi inima paralizate, cu braţele şi picioarele înmuiate, mi-am scos casca, am ridicat privirea şi, aproape douăzeci de ani mai târziu, încă am chipul ei imprimat în memorie. Nu ca azi, când o vezi în milioane de imagini pe toate clădirile, pe coperţile revistelor sau oriunde pe internet. Ci cum era în ziua aceea pierdută a adolescenţei mele, singura dată când am văzut-o nemachiată în afara casei. În parcarea aceea plină de noroi de pe plaja neagră, fără nimeni în jur, când am fost doar noi două, una în faţa celeilalte.

Tenul îi era palid, cu pete roşii şi coşuri. La tâmple şi pe frunte, mai ales, avea semne, pentru că încercase să le stoarcă, şi constelaţii întregi de puncte negre. Nu că asta i-ar fi ştirbit cu ceva frumuseţea uluitoare, dar trăsăturile ei, fără masca de fond de ten, erau imperfecte, rotunde, aproape triste. Ţinea gura uşor întredeschisă, buzele îi erau crăpate de frig; fără ruj putea să treacă neobservată. Dar ochii erau tot superbi, de un verde-smarald imposibil de găsit în natură, cu gene lungi chiar şi fără rimel, cu

privirea mută, închisă într-o aură de mister; acei ochi pe care toată planeta îi cunoaşte sau, cel puţin, aşa crede.

— Ce scuter urât ai! Dar să ştii că totuşi abţibildurile îmi plac.

A surâs cu dinţii ei albi, perfect aliniaţi, cu gropiţele ei din obraji, aşa cum zâmbea când era pregătită să te lase dezarmat.

— Nu eu le-am lipit, i-am răspuns cu sinceritate, frate-miu le-a pus.

Ăsta fusese şi singurul motiv pentru care nu le dezlipisem.

— Mai devreme să ştii că te-am minţit, dar asta pentru că era singurul mod să te conving să vii. N-o să mergem în centru, mergem în Marina di S şi scuterul tău e prea uşor de recunoscut: o să-l laşi aici.

— Aici?

M-am uitat în jur. O zonă cu teren uscat, nisipos, cu arbuşi culcaţi la pământ de mistral. Acolo era doar marea, neprietenoasă.

— Nu vin cu tine. Până acolo sunt cel puţin zece kilometri.

— Doisprezece, mai precis.

— N-avem cum să ajungem cu un motor aşa mic până acolo. E prea departe. Tata o să cheme poliţia dacă nu mă întorc acasă până se lasă seara.

Asta a fost altă minciună. Şi dacă mă întorceam acasă la miezul nopţii, tata ar fi crezut că mă comport ca orice adolescent normal de paisprezece ani şi ar fi fost în culmea fericirii.

— Scuterul meu ajunge la optzeci de kilometri pe oră, ce crezi? Doar nu vin de la Biella, ca tine. Dacă ne mişcăm

repede, până la şapte suntem înapoi. Studiez planul ăsta de zile întregi. De ce nu ai încredere în mine?

Pentru că n-ai cum să conduci doisprezece kilometri cu optzeci la oră pe tocurile alea. Şi pentru că mi-ai pus mai demult o mână pe umăr şi apoi ai dispărut. Şi când te-am văzut din nou, m-ai ignorat complet, ai râs şi tu când ceilalţi îşi băteau joc de mine.

Dar cel mai rău era că deja o iertasem.

— Hai, urcă! s-a răstit, aşezându-se pe marginea şeii ca să-mi facă loc şi mie.

Am coborât de pe vechitura mea de Quartz, care totuşi era unicul scuter pe care îl aveam, iar tata, la cât de mult îi păsa de aparenţe, nu mi-ar fi cumpărat niciodată unul mai prezentabil.

— Ce, ţi-e teamă să nu ţi-l fure cineva? a râs. Cine să ţi-l ia, pescăruşii?

Am urcat în spatele ei. Beatrice a demarat în trombă pe scuterul ei. Nu minţise, chiar era „fermecat”. Am parcurs drumul plin de gropi, am trecut pe lângă far, pe lângă observatorul astronomic, am făcut slalom printre toate gunoaiele îmbibate de sare, pe pământul acela umed, printre animalele sălbatice ascunse printre stejari.

M-am prins de ea, învingându-mi ruşinea, mi-am lipit pieptul de spatele ei. Bea m-a lăsat, a ştiut că-mi era teamă. Viteza aceea era o noutate pentru mine. Roţile alunecau pe asfaltul umed, iar ea continua să accelereze. Simţeam că puteam cădea în orice moment.

Am intrat pe autostradă: o linie dreaptă, două benzi pline ochi de camioane, numai maşini, niciun alt scuter. A accelerat la şaptezeci la oră, depăşindu-i pe toţi, precum

trenul cu ferestrele luminate care mergea spre nord, acolo unde rămăsese în urmă toată viaţa mea de până atunci.

La vest, dincolo de pădurea de conifere, soarele se ivea dintre nori şi se cufunda incandescent în mare. Goneam pe linia continuă care despărţea cele două benzi, şoferii ne claxonau şi ne semnalizau din faruri că era periculos să mergem atât de repede; pe scuter avea voie să circule o singură persoană. Am închis ochii, îmi părea rău că plecasem de acasă, că o ascultasem. În acel moment Bea a luat o mână de pe ghidon.

Mâna ei băgată într-o mănuşă din lână a apucat-o pe a mea, goală. A strâns-o.

Nu ştiam nimic una despre cealaltă, eu nu-i cunoşteam durerea şi nici ea pe a mea, dar ceva trebuie să fi intuit, pentru că şi-a strecurat degetele printre ale mele, le-a mângâiat, iar eu le-am atins pe ale ei. Şi poate din cauza asta sau pentru că era prea frig, ochii mei au început să lăcrimeze.

Magazinul se numea Scarlet Rose. Sunt sigură că s-a închis de mulţi ani, dar în iarna aceea, în Marina di S, funcţiona. Era fascinant, avea şase vitrine strălucitoare care dădeau în bulevardul principal şi deja era împodobit splendid pentru Crăciun. Părea o navă spaţială. Atât de tare strălucea. Beatrice şi cu mine am rămas acolo, în faţă, să îngheţăm puţin. Să privim turiştii veniţi de la Florenţa sau chiar de la Roma, care-şi strângeau umbrelele, intrau şi aveau în portofele milioane de lire.

În jurul nostru, Marina di S era luată cu asalt, cum se întâmplă doar la stârşit de săptămână şi în plin sezon. Era incredibil de aglomerat. Peste tot se vedeau maşini de popcorn, vânzători de baloane, cântăreţi la acordeon cu

pălăriile întinse, în care oameni încărcaţi de cumpărături aruncau câteva monede.

Întotdeauna m-a încercat un sentiment de tristeţe pentru localităţile maritime, care sunt turistice şi nimic mai mult. Singurul lucru care le face speciale e simpla apropiere de mare. Marina di S era chiar una dintre ele: o aglomerare de case de-a lungul unui şir de magazine, un port modest, câte un depozit mai mare şi fără istorie în spate; un loc anonim care, din când în când, se deghizează şi se umple de miros de biscuiţi crocanţi, alune glazurate şi pizza. În acea după-amiază mi s-a părut superbă.

Beatrice mă ţinea de mână, eram aproape lipită de ea. Poate se temea să nu mă răzgândesc în ultima clipă, dar cum aş fi putut? Aproape că trăiam un vis. Mă aflam sâmbătă seara în mijlocul bulevardului – era prima dată –, la braţul unei persoane de vârsta mea, eram tovarăşa ei. Ştiam că asta e posibil doar pentru că acolo nu ne ştia nimeni, pentru că Beatrice era complet nemachiată, ascunsă sub o pelerină neagră, nu învăluită în strălucire, fiindcă ăsta era scopul: să rămânem incognito, să nu fim văzute, să nu ne reţină nimeni figurile. Acum, dacă stau să mă gândesc, a fost minunat: doar eu şi ea ştim ce a însemnat acel moment. Şi-a făcut curaj.

Când s-a hotărât, m-a târât după ea în faţa celei de-a treia vitrine: pe mijloc, scăldaţi în lumină, erau expuşi ceea ce, am înţeles chiar şi eu, trebuie să fi fost *acei* blugi. Bătuţi în pietre Swarovski de sus până jos, pe fiecare centimentru, mulaţi, arătând precum coada unei sirene. Restul manechinului era gol, evident: cu ce să combini o astfel de pereche de pantaloni?

— Mi-a zis mama că nu mi-i cumpără, a explicat cu privirea aţintită asupra lor. Nici măcar de Crăciun, nici dacă ar fi singurul lucru pe care mi-l doresc. E o proastă.

S-a întors spre mine:

— Nici n-ai idee ce proastă e mama, nimeni nu ştie.

N-am spus nimic, acel subiect era tabu pentru mine. Am înţeles că şi pentru ea era la fel, fiindcă n-a mai continuat. Dar, după câteva momente, m-a privit drept în ochi, cu o hotărâre pe care n-aveam s-o uit niciodată.

— Mi-am jurat că într-o zi o să intru aici şi o să cumpăr tot magazinul. Cu banii mei, pe care o să-i câştig singură, numai ai mei. O să-mi iau tot ce vreau, o să-l devastez, nu las nimic. Ţi-o jur! N-am furat şi n-o să mai fur niciodată. Dar azi trebuie s-o fac, cu orice preţ. Înţelegi?

— Da, am răspuns.

Mi se părea, într-adevăr, că furatul blugilor era o chestiune de viaţă şi de moarte. Mi-am promis că o voi ajuta să plece cu ei de acolo, chiar dacă asta ar fi însemnat să fiu prinsă, identificată şi dusă la secţie. În acel caz, pentru prima şi singura dată, tata ar fi venit să mă scoată pe mine, şi nu pe frate-miu, şi aş fi putut să urlu la el:

— Ai văzut ce-am ajuns să fac? Ce rău îmi e, cât de nefericită sunt aici? Du-mă înapoi la Biella, te rog.

Beatrice şi-a dat jos haina, a băgat-o în geantă şi şi-a prins părul. Ca prin minune, şi-a schimbat complet înfăţişarea.

Am intrat. Vânzătoarele erau toate ocupate, ceea ce nu a împiedicat-o pe una dintre ele să ne observe, să vină direct spre Beatrice, iar apoi să-şi întoarcă privirea contrariată şi către mine. Nici nu mai spun cât eram de emoţionată într-un astfel de moment plin de adrenalină. Nu mai ştiu cum fusese în acea zi, dar, în toate celelalte, băgam mâna în dulap şi luam prima haină pe care o găseam, cu unicul scopul de a-mi acoperi corpul cu ceva. Doar că, într-un magazin de genul acela, efectul era

contrar. Beatrice m-a observat şi ea, şi-a dat seama mult prea târziu că eu, la fel ca scuterul meu, arătam ca o ciudăţenie.

Dar cortina deja era ridicată. Nimeni pe lume nu ştia să-şi joace rolul mai bine decât Beatrice. Şi-a lipit buzele de urechea mea şi mi-a şoptit:

— Prefă-te că eşti surdomută.

Ar trebui să povestesc, în primul rând, cum era îmbrăcată Beatrice. Şi asta nu doar pentru că întregul ei viitor, averea şi faima aveau să depindă de această abilitate vrăjitorească de a-şi pierde identitatea pe sub hainele pe care le purta. Succesul misiunii în care ne angajaserăm amândouă depindea exclusiv de această deghizare.
Purta un palton de-al mamei ei, de culoarea smântânii, scurt şi strâns în talie cu o curea mare, în nuanţa fildeşului, care îi dădea un aer rafinat şi o făcea să pară cu cel puţin cinci ani mai mare.

Era încălţată cu ghetele pe care le-am pomenit deja, dintr-o piele neagră, moale şi netedă.

În plus, mai avea o fustă amplă, tot neagră, de catifea, lungă până la pământ, plină de falduri şi inserţii de organdi, nu ştiu de la care stilist, însă vânzătoarea care pusese ochii pe noi şi care a căzut în capcană ştia. S-a apropiat de Beatrice imediat ce a terminat cu o altă clientă, ca să-i spună că fusta respectivă era o piesă extraordinară şi că, dacă voia ceva cu care să o combine, se afla în locul potrivit. Beatrice s-a grăbit să inventeze că o cumpărase de la Florenţa, pentru că, de fapt, locuia acolo, împreună cu mine: surioara mai mică şi nefericită.

Adevărul e că, în ziua aceea, deşi amândouă aveam paisprezece ani, ea arăta de douăzeci, iar eu, de zece. A

fost clar încă de la început că protagonista era ea, regulă care a marcat întregul nostru viitor împreună. Şi chiar acest ultim gest pe care îl fac astăzi: eu mă ascund să scriu, iar ea e acolo, strălucitoare, în centrul universului, pe buzele tuturor.

Vânzătoarea ne-a condus către vitrine. Beatrice i-a spus că, probabil, i-ar trebui o bluză. Şi-a scos haina, geanta şi mi le-a dat mie. A întins mâinile către masa unde erau expuse cămăşi şi tricouri. Ochii ei, mi-am dat seama, deveniseră atât de verzi şi de lacomi, de parcă ar fi fost vrăjiţi.

— O să le încerc pe toate, a conchis şi s-a dus în cabina de probă.

M-am dus după ea, dar am rămas afară, m-am conformat. Îi zăream corpul, o vedeam dezbrăcându-se: un braţ, un umăr. A scos mâna din cabină.

— Asta nu, nu-mi place! a strigat. O vreau pe cealaltă!

Mereu nemulţumită, pe un ton imperativ. Apoi a ieşit. S-a dus direct la oglindă. S-a privit din toate părţile.

— Nu, nu-mi vine bine.

Furioasă.

A ordonat să i se aducă şi alte cămăşi, pulovere, cardigane.

— Ah, a adăugat la un moment dat de după perdea. Aveţi şi nişte blugi mai frumoşi să-mi arătaţi?

Vânzătoarea era deja ameţită. Beatrice strânsese în interiorul şi în afara cabinei un munte de haine. Nu mai termina povestind că tatăl ei era un jurnalist cunoscut, că mătuşa ei lucra la Paris, într-un atelier de modă şi că eu, sărăcuţa, suferеam de o boală rară din cauza căreia mă

oprisem din creştere, nu puteam vorbi şi mama noastră era în pragul depresiei. Bea inventa, înflorea, era o povestitoare excelentă. Până când, direct de la vitrină, i-au fost aduşi *blugii*.

— Asta e ultima mărime care ne-a mai rămas: un 38.

Beatrice n-a spus nimic, şi-a aţintit privirea spre braţele vânzătoarei, pe care stăteau întinşi blugii, ca şi cum ar fi fost însufleţiţi. Privirea i s-a întunecat, a căpătat culoarea beznei de nepătruns a pădurii.

— Nu, sunt prea ostentativi, a decretat.

— Aveţi încredere în mine, o să vă vină minunat. Puteţi să-i purtaţi de revelion, chiar şi cu un tricou simplu, o să fure toate privirile.

M-a impresionat faptul că femeia aceea îi vorbea cu dumneavoastră şi o trata ca pe o doamnă. Nu mi se întâmplase asta niciodată într-un magazin.

Au trecut câteva minute.

— Dacă insistaţi..., a spus Beatrice, ca şi cum i-ar fi făcut o favoare.

I-a luat din mâna femeii şi s-a închis din nou în cabină. Imediat ce vânzătoarea s-a îndepărtat, a scos capul şi mi-a făcut semn să intru.

Era dezbrăcată. Purta doar sutienul şi o pereche de chiloţi tanga. Am avut un sentiment puternic, neclar, undeva între disconfort şi atracţie. Ea nu şi-a dat seama. A luat eticheta şi mi-a aratat preţul: patru sute treizeci şi două de mii de lire.

— Vezi? mi-a spus cu ochii mari, plini de exaltare. Îţi dai seama?

Am rămas mută, dincolo de rolul pe care îl primisem. Nu pentru că acel obiect costa atât, ci pentru că silueta lui Beatrice fără haine era un spectacol brut, tulburător. La fel ca Nike din Samothrace, ca Dafne a lui Bernini, ca lava, ca pământul, ceva murdar. Nu mă gândisem niciodată că frumuseţea putea să facă atât de mult rău.

Şi-a tras încet blugii pe ea, a coborât privirea şi a mai stat puţin. La fel cum făcea tata cu pozele polaroid înainte să le întoarcă: aştepta să se developeze, iar din nimic se contura o siluetă care dezvăluia un adevăr sau o minciună. A stat cu ochii închişi, în faţa oglinzii, preţ de douăzeci de secunde. Apoi i-a deschis larg. I-am citit expresia: fascinaţie totală.

Luminată ca în miezul zilei de spoturile albe, ascunsă în cabina aceea, imaginea care tocmai se conturase, în blugi şi în sutien, era ca un magnet.

Nu puteam să-mi iau privirea de la ea, parcă eram hipnotizată.

Uneia ca ea nu puteai să-i spui „nu”. Nu o puteai uita, ignora. Întregul univers trebuia să o iubească şi să o invidieze.

Ca şi cum mi-ar fi citit gândurile, Beatrice mi-a spus:

— Niciunul nu mă suportă, nu te-ai prins? Îmi zâmbesc în faţă şi pe la spate mă urăsc, nu mă cheamă niciunul să ies cu ei. Dar, dacă într-o dimineaţă aş veni aşa la şcoală, îţi dai seama ce şocaţi ar fi? Chiar şi mama şi-ar înghiţi cuvintele, pentru că eu sunt tânără şi ea nu, pentru că eu sunt mai frumoasă decât ea. Înţelegi de ce trebuie să fac asta?

Eu tot nu înţelegeam de ce, dar voiam să-i fiu prietenă.

Beatrice m-a luat de ambele mâini, ca şi cum aş fi fost soţia ei.

— Eşti gata?

— Gata.

Mi-a zâmbit, m-a privit în ochi.

— Acum trebuie să ţi se facă rău.

Fără să-şi dea blugii jos, şi-a tras fusta peste ei şi, îmbrăcându-se în grabă a început să mă strige:

— Doamne, Elisa!

Ce ştia ea despre trecutul meu? Nimic. Cu toate astea, tocmai îmi ceruse să fac ce ştiam cel mai bine: să mi se taie respiraţia, să nu mai simt podeaua sub picioare; inima mi-a luat-o razna, stătea să-mi sară din piept. Aşa arată un atac de panică, dar pentru mine era o simplă criză de singurătate; ştiu exact dimineaţa când au început, pe vremea când eram mică, şi aş putea să povestesc pe îndelete, dacă nu mi-ar rupe sufletul.

Am ieşit din cabină sufocându-mă. Beatrice a început să ţipe, a alertat întregul magazin Scarlet Rose. Tremuram. Toată lumea se strânsese în jurul meu. Cineva mi-a adus imediat un pahar cu apă.

— Aer, aer, implora Beatrice târându-mă spre ieşire.

Plângea. O voce i-a propus să cheme ambulanţa, iar ea a răspuns disperată:

— Da, imediat! Mama! Tata!

Îi striga pe părinţii noştri imaginari.

Deja mă făcusem albastră. Şi-a luat pantofii pe ascuns şi i-a băgat în geantă. A trântit uşa. Apoi singurul lucru pe care mi-l amintesc este că am început să alergăm.

Am alergat în neştire, într-o cursă nebună pe bulevardul plin de lume, ne-am făcut loc împingând trecătorii, apoi pe aleile prost luminate, prin spatele maşinilor aşezate pe două rânduri, lipite de ziduri. Am ajuns fără răsuflare la scuterul parcat în capătul străzii Aurelia.

Beatrice şi-a pus casca, eu, pe a mea, apoi a coborât cricul şi a izbucnit în râs.

— Ai fost fabuloasă, Eli, fabuloasă!

Mi-a spus *Eli*. Mi s-a părut că eram născute din aceeaşi poveste, atât de intim legate: siameze. Eram mândră de mine, de noi. Nici când am terminat şcoala primară cu „foarte bine” şi apoi gimnaziala cu „foarte bine şi menţiune de onoare” nu am fost atât de fericită.

Ne-am pierdut în intunericul luminat de farurile maşinilor într-o sâmbătă seara, ca în filmele care au fost nucleul vieţii mele. Am făcut o oprire rapidă ca să alimenteze şi înapoi, cu şaptezeci la oră sau şi mai repede, dacă s-ar fi putut. Când am ajuns pe plaja neagră doar luna mai lumina coasta şi marea. Cerul era atât de senin, încât puteam vedea constelaţiile Taur şi Gemeni.

Am coborât de pe scuterul ei şi m-am urcat pe al meu.

— Îmi pare rău că nu am reuşit să fur o pereche şi pentru tine, mi-a spuns în timp ce stingea motorul. O să ţi-i împrumut pe ai mei.

Şi-a ridicat fusta să mi-i arate. În lumina rece a lunii, pietrele Swarovski parcă luaseră foc.

— Bea, i-am zis, a fost prima dată când am numit-o aşa, eu nu pot să-i port.

— De ce?

— Te uiţi la mine?

Am zâmbit, dar parcă m-aş fi scuzat.

— Habar n-ai tu, mi-a răspuns. Luni, după prânz, vii la mine acasă, Via dei Lecci 17, şi o să-ţi arăt ceva ce n-a mai văzut nimeni niciodată.

— Nu ştiu dacă pot.

— Ai să poţi.

Era târziu. Ne-am urcat din nou pe scutere ca să coborâm dealul fără să ne mai spunem nimic, ea, în faţa, eu, în spatele ei. Aşa cum urma să fie pentru multă vreme: în faţa şi în spatele oglinzii, a aparatului de fotografiat, a computerului, ea, în plină lumină, iar eu, în umbră, ea vorbea, eu ascultam, ea se transforma, eu o priveam.

Dar în seara aceea ne-am luat la întrecere, cine pe cine depăşea. Ea, cu SR-ul în flăcări, eu, cu vechitura mea. Ne-am zdruncinat la fiecare groapă, am ocolit rădăcinile pinilor care invadau drumul, am strigat una la alta. Parcă eram nebune.

Când ne-am întors în oraş, era trecut de nouă. La sensul giratoriu din Via degli Orti ea a luat-o la dreapta, eu, la stânga. Ne-am salutat cu un claxon, având garanţia acelei promisiuni care ne unea în continuare: luni, după şcoală.

Apoi visul s-a terminat. Am simţit din nou nodul în gât, în timp ce parcam în faţa casei. Becul era aprins în bucătăria de la parterul înalt, unde singurul care mă putea aştepta era tata.

2

DOI STRĂINI

Am găsit uşa de la intrarea în bloc întredeschisă şi uşa de la casă deschisă, ca şi cum el ar fi recunoscut zgomotul făcut de Quartz sau, mai rău, ca şi cum ar fi stat toată seara la fereastră, să mă aştepte.

Dacă aş fi avut un alt loc unde să mă duc, cu siguranţă m-aş fi dus. Apartamentul acela întunecos, camerele adâncite în tăceri, cu excepţia uneia, îmi aduceau mereu aminte de cât eram de singuri.

Mergeam pe hol păşind cu grijă, aşa cum fac musafirii în locuinţe străine. În casă se mai simţea încă un miros îmbietor de peşte, iar mie îmi era foame. Aveam încălţările pline de noroi şi eram îmbrăcată cu haina căpătată de la fatele meu, aşa că mi-am băgat nasul în bucătărie din prag.

Masa era aşezată frumos, cu grijă, nu la repezeală, cum obişnuia mama. Faţa de masă era curată şi călcată, farfuriile adânci erau puse deasupra celor întinse, şervetele erau din pânză, nu bucăţi de prosoape de hârtie aruncate acolo doar ca să fie. Pe focul dat mic fierbea apa, spaghetele proaspete fuseseră deja cântărite în porţii. La televizor se difuza un episod din *Superquark*[2], la care tata se uita cu atenţie.

Era zece fără douăzeci.

S-a întors calm spre mine şi m-a întrebat:

— Pun pastele la fiert?

Am dat din cap că da. Rolul de surdomută îmi venise mănuşă, oricum mă purtam aşa de luni întregi.

S-a sculat de pe scaun, a ridicat capacul oalei şi a dat focul mare.

---

[2] Emisiune de popularizare a ştiinţei difuzată în Italia din 1995, concepută şi prezentată de Piero Angela (n. tr.).

— Dacă vrei, ai putea să te descalţi, să-ţi scoţi haina şi să te speli pe mâini.

Modul în care îmi făcea educaţie mă enerva, de igienă să nu mai vorbim. În viaţa mea nu-mi mai spusese cineva să mă duc să mă spăl pe mâini. Fratele meu număra banii de ţigări, presa haşişul între două degete deasupra flăcării de la brichetă şi apoi îşi băga aceleaşi două degete în punga de chipsuri. Uneori se întâmpla ca punga de chipsuri să fie chiar masa de seară.

M-am apropiat de chiuvetă, mi-am turnat pe mâini puţin detergent de vase şi mi-am frecat în grabă degetele şi palmele. Geaca nu mi-am scos-o, dar încălţămintea da: o pereche de bocanci mov, cu bombeu metalic, care, când mergeam, mă făceau să semăn cu Charlie Chaplin. Erau mărimea 40, iar eu purtam 36, dar fuseseră ai lui Sebo, cel mai bun prieten al lui Niccolò, şi îmi ţineau de urât când mi-era dor.

— Ascultă!

Tata mi-a făcut semn spre ecranul pe care se succedau imagini cu planete şi cu nebuloase.

— E interesant. Astronomia se studiază la liceele clasice doar în ultimii trei ani, mare păcat.

Habar n-aveam când trebuia să studiez astronomie, abia începusem liceul. Încercările lui de a dialoga, pe lângă faptul că vorbea despre ştiinţă, mă scoteau şi mai tare din sărite decât regulile lui de bună purtare.

— E fascinant cum universul pe care îl cunoaştem noi reprezintă doar zece la sută, a continuat, amestecând în spaghete, în timp ce restul, majoritatea covârşitoare a tot ce există, rămâne un mister.

Din păcate, nu doar că îl ascultam, ba aproape că îl spionam, aşa cum făcea şi el cu mine. Treceam prin faţa biroului lui şi, brusc, aruncam o privire înauntru. Când îl auzeam că vorbeşte la telefon cu vreo colegă, mă apropiam şi trăgeam cu urechea. Nu auzeam mare lucru, de fapt. Dar el avea şi mai puţin noroc, pentru că pe mine nu mă suna nimeni, uşa camerei mele era mereu închisă şi, dacă mă duceam la baie, pe lângă faptul că lăsam mereu apa să curgă, închideam uşa cu cheia de două ori.

Eram tată şi fiică, dar şi complet necunoscuţi unul pentru celălalt. Era destul de târziu să construim o relaţie între noi, cu paisprezece ani mai târziu decât trebuia.

În seara aceea de noiembrie, din anul 2000, stăteam ghemuită pe scaun, lângă caloriferul fierbinte, cu geaca pe mine. Prizonieră într-o bulă de duritate şi de ranchiună care stătea să explodeze. Pe fundal, Piero Angela explica diferenţa dintre o galaxie eliptică şi una spirală. Tata a gustat din spaghete.

— Şi cu internetul lucrurile stau cam la fel, a comentat, partea sa accesibilă este puţin mai mult de unu la sută. A mai verificat o dată spaghetele, apoi s-a hotărât să le scurgă. V-au explicat bine, la şcoală, ce e internetul? Că e o sursă inepuizabilă de informaţii?

Pentru mine, în lunile acelea, era doar o sursă de nervi, pentru că, de fiecare dată când el se conecta, eu nu puteam să folosesc telefonul. Nu dădeam doi bani pe chaturile lui, pe site-urile lui. Eram şocată de faptul că îmi făcuse spaghete cu fructe de mare la zece seara. M-a înduioşat. Tocmai asta m-a şi enervat. Era o corvoadă să stau la masă cu el.

— Zilele astea aş vrea să-ţi fac o adresă de poştă electronică, Elisa, a spus în timp ce amesteca spaghetele cu sosul.

N-am fost de acord, pentru că habar n-aveam ce era aceea poşta electronică, până şi cuvântul în sine mi se părea antipatic.

— Ar fi drăguţ. Să ştii, chiar ar fi timpul să ai şi tu o adresă de e-mail.

S-a apropiat de masă, a umplut farfuriile şi a pus tigaia goală pe aragaz.

— Aţi putea să vă scrieţi oricând, fără să mai aşteptaţi, v-aţi simţi mai apropiate, tu şi mama.

— N-am nevoie, m-am răstit imediat, chiar dacă îmi tremura vocea.

— De ce? O să vezi ce utilă şi rapidă o să fie.

— Avem deja telefon, i-am zis, punând accentul pe faptul că suna foarte rar.

Tata şi-a învârtit furculiţa în paste, mi-a urat poftă bună. Am gustat. Erau bune, dar nu i-am zis nimic. Am mâncat fără să ridic ochii din farfurie.

— Ar putea fi o soluţie, ca să încercăm cu toţii să reluăm legătura. Cu răbdare. Ce zici?

Mi-a venit să mă ridic de la masă, să arunc toate farfuriile pe jos, să sparg tot, să-l strâng de gât.

— Telefonul nu e chiar cel mai confortabil mijloc de comunicare pentru noi. Clar, nu ne place să vorbim. În schimb, cu scrisul e altfel. Am avea timp să ne alegem cuvintele, să le ştergem, să le înlocuim, dacă e nevoie.

Cum îţi permiţi, îmi venea să-i zic. Ce ştie un amărât de inginer ca tine despre cum e să scrii?

— Calculatorul e acolo, a continuat, poţi să mergi în biroul meu oricând vrei, să fii singură, să stai cât timp ai nevoie. De fapt, cred că de Crăciun o să-i iau unul şi mamei tale.

M-a apucat brusc o criză de tuse, m-am înecat, am dat semne că-mi venea să vomit. Toate, ca strategie să nu vadă că, de fapt, îmi venea să plâng. Cuvintele „mama” şi „Crăciun” în aceeaşi propoziţie provocau în mine un scurtcircuit. Tata mi-a întins un pahar cu apă. S-a ridicat, a venit lângă mine. Mi-a dat jos geaca lui Niccolò şi m-a mângâiat pe părul îmbibat de transpiraţie. Apoi şi-a retras mâna. Fusese un gest prea afectuos pentru el.

În cel mai rău caz, o să fug şi n-o să mă mai găseşti niciodată.

O să mă ascund în bibliotecă, la Palazzina Piacenza, pentru totdeauna.

Abia aştept să împlinesc optsprezece ani.

Acest gând m-a mai liniştit. Şi pe fratele meu îl liniştea ideea majoratului. Perioada de până atunci era problema, testul pe care trebuia să-l trecem, răbdarea pe care trebuia s-o avem, dar, în final, urma să scăpăm de alegerile iraţionale ale părinţilor noştri.

Tata s-a întors la locul lui şi am ridicat capul să-l privesc. Probabil eram distrusă. Am înţeles totul din privirea lui ruşinată.

Chiar făcea eforturi. Bărbatul de patruzeci şi şapte de ani pe care îl aveam în faţă, cu părul şi barba grizonante, cu ochelari cu ramă groasă şi neagră, cu mutra lui de şef al tuturor tocilarilor din lume, se împrietenise cu oalele din bucătărie, spăla, făcea ordine şi curăţenie, totul pentru

fiica lui. Îşi luase un concediu de şase luni de la facultate ca eu să mă acomodez, iar el s-o facă pe casnicul.

Doar că eu nu dragostea unui străin o voiam. O voiam pe mama, care nu mă suna, iar Niccolò fuma până nu mai ştia de el. De tatăl acesta cult, cu interese eclectice, care abia aştepta un zâmbet cât de mic de la mine, o vagă urmă de deschidere, nu aveam nevoie. Amărâtul, se trezise peste noapte că are de crescut o fiică adolescentă.

Ba mai rău, una ca mine.

Purtam părul tuns scurt, băieţeşte, roşu-morcoviu, ca mama. Şi pistruii tot de la ea îi moştenisem, la fel şi ochii căprui. Aveam un metru şi-un cot şi vreo patruzeci şi cinci de kilograme, adică o slăbătură. N-aveam nici şolduri, nici ţâţe, puteam să port liniştită hainele care nu-i mai veneau fratelui meu sau cele primite de la fiicele prietenelor mamei, când îşi făceau curat prin dulapuri. Rezultatul? Umblam cu blugi largi, intenţionat decoloraţi şi cămăşi cu gulerul rotund, ca la şcoala primară, hanorace cu Sex Pistols, cu două numere mai mari, şi fuste plisate, în carouri. Eram, bineînţeles, o inadaptată. Dar, în familia mea, cu diferite variaţiuni pe temă, la fel eram cu toţii.

A sunat telefonul şi am tresărit. Existenţa mea, în acea perioadă, realmente se desfăşura şi depindea de ritmul acelui aparat gri cu alb, pe care scria „Telecom Italia”.

Un singur ţârâit şi am sărit de pe scaun, năpustindu-mă pe hol. Ştiam că era ea. Cine altcineva ar fi putut să sune sâmbătă, la acea oră? M-am aruncat peste receptor.

— Mamă! am strigat.

M-am trântit jos, apăsând receptorul atât de puternic, încât aproape devenise una cu urechea. Îl ţineam cu

ambele mâini, iar buzele, lipite de el. Mă agăţasem de el. Eram atât de fericită că nu mă uitase.

— Iubita mea, ce mai faci?

— Bine, am minţit şi imediat am asediat-o cu întrebări. Ce-aţi făcut azi? A nins? Te-ai dus să le saluţi pe Sonia şi pe Carla din partea mea?

Voiam să ştiu totul despre Biella, despre viaţa pe care o aveau acolo fără mine.

— Niccolò e acolo?

— Nu, scumpete, e la Babylonia.

„Baby”, era suficient să aud numele ăsta ca să mă teleportez într-o altă lume, într-una dintre nopţile pe care le petrecusem acolo, Niccolò dansa *pogo* în cort, iar eu cu mama, îl aşteptam afară, în maşină. Cu scaunele date pe spate, pătura peste picioare, cu geamurile lăsate chiar şi iarna. Ce bine era să adorm lângă mama care bea bere direct din sticlă şi fuma în mijlocul orezăriei.

— A nins, dar numai sus în Adorno, a zis. Munţii sunt albi.

Ascultându-i vocea, închideam ochii şi îi vedeam. Cresto, Camino şi Mucrone. Erau ca nişte oameni pentru mine. Mă topeam de dor.

— La bibliotecă ai fost?

— Când să mă duc? Ştii bine că sâmbăta, dacă sunt predări întârziate, lucrez şi după-amiaza.

De fapt, nu ştiam mai nimic despre noul ei loc de muncă de la fabrica de pălării Cervo. Îmi părea atât de rău că mă lăsase pe afară, pe mine care stăteam pe vremuri ore întregi în parcarea de la magazinul Liabel, care îi cunoşteam toţi colegii, programul complet.

— Tu, în schimb, ce-ai făcut? m-a întrebat.

— Nimic.

— Imposibil.

— Am ieşit, am recunoscut.

— Ce veste minunată! Cu cine?

Bucuria ei mă rănea, însemna că nu era geloasă.

— Cu o colegă de la şcoală, Beatrice.

— Prieteniile sunt importante, Eli, să nu uiţi asta. Poţi să mi-l dai pe tata, te rog?

Deja? Am crezut că mor. Mi-a frânt inima.

De ce mă iubeşti atât de puţin, mamă?

L-am chemat pe tata, i l-am dat la telefon. Avea dreptate, vorbitul la telefon chiar nu se potrivea cu noi, ca familie. Asta, pentru că noi, de fapt, nu eram deloc o familie.

Nu aveam niciun chef să-i aud discutând ca şi cum eu n-aş fi existat, aşa că m-am dus să mă închid în cameră.

Câteva cutii de când ne mutaserăm încă stăteau grămadă, una peste alta lângă perete, sigilate cu scotch. Faptul că nu le deschisesem îmi crea încă impresia că şederea mea acolo era doar temporară şi că mama şi fratele meu urmau să vină să mă ia într-una din zile. M-am prăbuşit pe pat şi mi-am luat walkmanul. O altă vechitură de care Niccolò a vrut să scape, pe lângă geci şi hanorace. Mi l-a dat doar pentru că îşi luase un CD-player portabil, altfel l-ar fi aruncat. Dar eu îmi băgam degetele în bobinele casetei, mă jucam cu banda magnetică şi o scoteam afară. Nu puteam să-l ating pe el, aşa că atingeam *Enema of the State* de la Blink-182.

Am căutat în bibliotecă romanul pe care nu îl restituisem înainte de plecare şi pijamaua cu inimioare pe care o furasem din valiza mamei chiar înainte să plece. Le-am strâns în braţe şi am simţit puterea enormă a obiectelor de a răspândi mirosurile şi glasurile pe care le-au absorbit. De a reînvia amintiri.

Nu mai aveam nimic, absolut nimic.

Mi-am luat walkmanul, cartea şi pijamaua sub plapumă, la fel cum un naufragiat îşi adună singurele obiecte pe care a reuşit să le salveze de apă. Nu aveam nici măcar o fotografie cu noi trei, o dovadă a faptului că fuseserăm cândva fericiţi. Singurul lucru care-mi aparţinea era un jurnal cu lăcăţel, în care îmi scriam emoţiile, sentimentele, ca măcar cuvintele să păstreze ceva din viaţa mea de atunci.

Am scos cheile de sub saltea şi l-am deschis.

Pe unde ajunsesem? Am răsfoit paginile. La „bătrân”.

Oare puteam să spun asta despre un copac? Enumerasem deja cincizeci şi două de adjective pentru platanul din faţa ferestrei, îl privisem atent ore, zile întregi şi totuşi nu ştiam pe care să-l aleg.

Cum este acel platan, Elisa?

Nu ştiu.

Dacă ar trebui să i-l descrii cuiva care nu îl vede, ce i-ai spune? Că e trist, m-am gândit. E complet uscat, aproape gol, stă singur acolo, în curtea din spate, plantat în ciment.

E trist, da. Sau tu eşti tristă?

M-am întrebat dacă şi Beatrice ţinea un jurnal. Ce vedea ea de la fereastra camerei, în ce casă locuia, la ce etaj. Luni urma să aflu tot. Mi-a venit inima la loc şi a reînceput

să bată normal. M-am ridicat, am luat harta străzilor din T şi m-am apucat să caut, în încrengătura aceea de străzi, Via dei Lecci 17. Am găsit-o într-un cartier îndepărtat, pe deal. Am trasat cu pixul traseul de la mine la ea şi am surâs fără să vreau. Acum aveam o perspectivă. Îmi mai liniştea durerea. Doar cu puţin, dar o domolea.

„Îngălbenit”, am reînceput. „Aproape gol.” Sau „singuratic”. Nimeni în clasă nu mă întrebase vreodată: „Unde se află Biella? Ce are atât de special?” Spuneau că era biela de la motor, că eu eram o labilă, glume tâmpite, nu ştiau nimic. Am ridicat privirea din jurnal, am ascultat tăcerea din celelalte camere. Tata închisese brusc, exasperat. Discuţia lor se terminase. Mama nu a mai vrut să-mi mai zică nimic. M-am uitat în jur, la pereţii goi, în lumina abajurului: mă simţeam ca după gratii, într-o cameră închisă, dintr-o casă de copii.

Cum ai putut să mă laşi aici?

L-ai luat pe Niccolò cu tine, şi pe mine m-ai lăsat singură?

De ce, mamă, de ce?

3

ADIO UNEI PRIVELIŞTI

La început, ne-am mutat în oraşul T toţi trei. La 29 iunie 2000, ne-am îmbarcat împreună în Alfasud, cu trei valize şi patru grame de haşiş. Mama îşi pierduse serviciul de la Liabel şi se hotărâse, în acelaşi moment, să încerce să reînnoade relaţia cu tata.

Despre mama n-aş putea spune că obişnuia să ia decizii: făcea ce voia, impulsiv. S-a întors acasă într-o după-

amiază de aprilie, poate martie, s-a prăbuşit pe canapeaua din sufragerie, unde eu îmi făceam temele şi Niccolò desena dragonul pe care voia să şi-l tatueze. Îmi aduc aminte perfect: avea părul tuns cu chică, roşu-morcoviu, fără niciun fir alb, nasul cârn, pistrui, ochii cu sclera galbenă, era machiată cu mov, ca şi cum ar fi fost o adolescentă. Ai fi zis că are doar jumătate din vârsta de atunci, asta şi pentru că era mică de statură şi plină de energie. Şi-a aprins o ţigară şi ne-a zis: „Copii, o luăm din loc.”

Eram în clasa a şaptea, fratele meu, într-a douăsprezecea.

Pe moment, nici nu ne închipuiam ce avea să urmeze.

— M-au dat afară, ne-a informat în timp ce sufla fumul de ţigară. Pentru o pereche de chiloţi. A zâmbit mirată. Pare o catastrofă, dar noi o s-o transformăm într-o ocazie numai bună.

S-a ridicat, s-a dus direct pe hol, noi am urmat-o fără să bănuim nimic şi deja alarmaţi. Ea era euforică, în schimb, ca şi cum tocmai găsise cheia spre fericire. A luat receptorul şi a format un număr. S-a întâmpla totul chiar în faţa noastră.

— Să ştii că m-am mai gândit, a început, hai să ne mai dăm o şansă, Paolo. Suntem încă tineri, o merităm. Copiii noştri au nevoie de noi, eu am nevoie de tine. Vreau să schimb atmosfera, să-mi schimb viaţa. Te rog.

Ni l-a dat pe tata la telefon, care pentru noi chiar asta era, o simplă voce la telefon sau, cel mult, o apariţie taciturnă de Paşti şi de Crăciun, şi ne-a tot împins să vorbim cu el: „Hai, spuneţi-i ceva!” I-a întins întâi receptorul lui Niccolò, apoi mie. Eram atât de bulversaţi, încât n-am fost în stare decât să îngăimăm rezumatul obişnuit: „Totul bine, la şcoală bine.”

Adevărul e că mama ne-a dat lovitura din senin, ne-a forţat să ne întrerupem existenţa, să plecăm din oraşul în care ne născuserăm, casa în care crescuserăm, ca să ne mutăm la cinci sute de kilometri distanţă, ca să nu mai zic că n-aveam nici cea mai vagă idee despre cine era tatăl nostru. Era omul care ne trimitea bani, cu care vorbeam duminica dimineaţa, pe care, teoretic, ar fi trebuit să-l iubim şi ce altceva?

Nu i-am simţit niciodată lipsa.

Nici despre T nu ştiam mare lucru: acolo era plaja unde ne petreceam două săptămâni plictisitoare, în fiecare an, la mijlocul lui august, când mama ne trimitea la el, şi fiecare prânz sau cină erau un calvar; ştiam promenada cu palmierii şi leandrii uscaţi, centrul istoric cu bastionul acela în veşnic proces de restaurare. Puteam să numărăm, cu totul, două-trei adrese de prieteni de la mare, cărora nu le scrisesem niciodată şi care, de la un an la altul, se schimbau atât de mult, încât, pentru noi, reprezentau mereu o noutate. Dar, mai mult decât orice, pe mine şi pe fratele meu în după-amiaza aceea, ne-a îngrozit ideea de a-i şti pe ei doi *împreună*. Era imposibil de înţeles cum un bărbat rezervat, un profesor universitar, se cuplase cu mama, avuseseră doi copii şi se hotărâseră să-şi mai dea o şansă, dar asta nu când ar fi fost util, când copiii erau mici şi poate ar fi avut nevoie de un tată, ci acum.

M-am opus. Cât am putut de mult.

Niccolò, care a fost întotdeauna mai direct decât mine, a trântit telefonul de perete.

— Eşti nebună! Prietenii mei sunt aici, baschetul e aici, *totul* e aici! a urlat. Mai am un an până să termin şi tu mă pui să-mi schimb şcoala? Nu eşti zdravănă! Du-te tu să stai

cu *ăla*! Nu mai sunt un copil pe care să-l plimbi de colo-colo. Du-te naibii!

A răsturnat scaunul, s-a închis în cameră şi a încetat să mai vină la masă, să meargă la şcoală, a rămas repetent. Eu m-am limitat la rolul mutei: dacă mă întreba ceva, tăceam, dacă vorbea cu mine, tăceam. Câştigam întotdeauna.

La câteva zile după aceea, mi-am târât singură patul – somiera, salteaua, perna – din camera mamei, unde dormisem mereu, în camera lui Niccolò. Nu reuşeam să adorm fără să adulmec parfumul ei, fără să-i simt răsuflarea, îmi lipsea atât de mult, încât îmi venea să plâng. Dar trebuia să rezist. Niccolò se întorcea în fiecare noapte tot mai târziu, mirosea a ţigări, se lovea de mobilă, mă trezea. Dimineaţa eu mă trezeam şi îl lăsam sforăind. Apartamentul nostru s-a transformat, treptat, într-un depozit de cutii în care noi ne baricadaserăm; ne-am oprit din a face orice: nu a mai făcut nimeni curat, nu ne-am mai vorbit, nu ne-am mai distrat împreună. Mama s-a apropiat să ne ia în braţe, iar noi ne-am dat înapoi. Eram geloşi, incredibil de geloşi.

Îmi aduc aminte de o sâmbătă seara: fratele meu refuzase să vină, motiv pentru care eram doar eu şi mama în pizzeria din faţa gării. Asta se întâmpla des când nu avea chef să gătească. Ne-am aşezat la o masă din separeul pentru fumători, faţă în faţă, sub un afiş cu Napoli din perioada lui Maradona. Mama mi-a turnat două degete din vinul ei şi, dându-şi bretonul din ochi, mi-a zis:

— Eli, orice-ar fi, nu e normal ca voi să nu staţi niciodată lângă tatăl vostru. Nu mă refer la prezent, ci la momentul când veţi avea nevoie de ceva şi o să fie prea târziu. Trebuie să construiţi o relaţie cu el, una adevărată, de zi

cu zi. Chiar dacă nu vă daţi seama acum, o să aveţi nevoie *disperată* de ea.

Am băut cele două degete de vin şi m-am ameţit imediat. N-ai dreptate, n-ai dreptate, n-ai dreptate, mi-am tot repetat în cap.

— Nu eşti curioasă să vezi cum o să ne descurcăm? Toţi patru?

N-am spus nimic, am rămas la fel de mută. Am înfulecat pizza cu ochii în farfurie şi-am continuat să rumeg aceleaşi gânduri. Nu aveam nevoie de un intrus. Ea îl prefera pe el, nu pe noi. Era suficient să fim noi trei. T e o staţiune maritimă, plină vara şi pustie iarna, nu voiam să merg acolo.

După ce am terminat de mâncat, mi-am scos din geantă *Menzogna e sortilegio*[3] şi m-am retras.

Am auzit-o pe mama pufnind amuzată în timp ce eu mă prefăceam că citesc. A intrat în vorbă cu un chelner:

— Fiică-mea e o intelectuală. Indiferent unde merge, la poştă, la magazin, e cu cartea după ea. O companie extraordinară!

Eram ca acasă la Lucciola. Revelionul l-am petrecut mereu acolo. Mama, Niccolò şi cu mine: inseparabili. Nu-mi venea să cred că urma să nu mai văd mesele acelea acoperite cu feţe de masă roşii, scaunele identice, aranjate în linie, solniţe în care erau boabe de orez, tablourile cu Vezuviul şi cu golful Napoli, care păreau atât de exotice pentru nordul extrem al Piemontului. Mi s-a părut atât de nedrept, încât îmi venea să urlu.

Însă mi-am păstrat jurământul de tăcere.

---

[3] Primul roman al scriitoarei Elsa Morante, apărut în 1948. Vocea naratorului este reprezentată de personajul Elisa (n. tr.).

Şcoala s-a terminat şi au început examenele clasei a opta. Casa noastră era cufundată în dezolare: un depozit de pachete aştepta să fie expediat, se vedeau urmele tablourilor date jos de pe perete, totul era ambalat, cu excepţia camerei mele şi a lui Niccolò – nu era nici măcar o valiză făcută, iar aşternuturile nu mai fuseseră schimbate de două luni.

Noi doi n-am mai fost niciodată atât de uniţi ca atunci: am fost un zid impenetrabil, în timp ce mama se plimba senină, în chiloţi şi sutien, cu braţele pline de haine.

— O să avem, oare, nevoie de hainele astea, ce ziceţi?

O parte din mobilă a fost vândută la nimereală, iar restul, acoperit cu folii de plastic. Dintr-o singură tranzacţie, mi-am pierdut toate jucăriile copilăriei. Mama le-a strâns şi le-a trimis pe toate odată la Caritas.

— E timpul să creşti, Elisa.

Ăsta era ultimul lucru pe care voiam să-l fac.

A venit ziua afişării rezultatelor şi ne-am dus împreună să le vedem. Stăteam înţepenită lângă ea, nervoasă. Dar cu cine altcineva aş fi putut să merg?

Nu aveam nicio prietenă. Puţinele relaţii pe care le legasem în şcoala primară s-au destrămat în gimnaziu. Eram timidă. Colegele mele băteau în lung şi-n lat Via Italia, date cu ruj mov şi cu câte-un piercing în nas, vorbeau despre ce făceau cu băieţii, lucruri de neînţeles pentru mine. Nu aveam nici bunici, unchi sau verişori pe lângă mine. Spre deosebire de fratele meu, nu făceam parte din nicio echipă. Nimeni nu mă înscrisese la vreun curs de muzică sau de teatru. Înainte de a deveni „străina” din T, am fost „asociala” din şcolile din Biella.

În ziua aceea, la intrarea în şcoala Salvemini, se adunase o grămadă de părinţi în faţa noastră, unii la distanţă de un centimentru de noi, alţii, la ani-lumină. Nici unul dintre ei nu s-a deranjat să ne salute. Era de înţeles: celelalte mame purtau taioare de vară în culori pastelate, cămăşi de mătase, şiraguri de perle; a mea purta blugi rupţi la genunchi şi Converse. Taţii celorlalţi copii zâmbeau şi glumeau cu ei, ca să facă timpul să treacă mai uşor; al meu lipsea cu desăvârşire. Existau, cu siguranţă, şi părinţi delăsători, obosiţi, prost îmbrăcaţi, dar eu nu-i vedeam.

Când paznicii au deschis uşile şi ne-au lăsat să intrăm, listele tocmai fuseseră puse la aviziere. Toţi s-au îngrămădit să-şi caute nota, s-o compare cu a celorlalţi, să protesteze că nu e corect, că meritau mai mult sau mai puţin. Printre ei, şi eu.

M-am găsit acolo, în capul listei. Eram „asociala”, adevărat, aia cu mama nebună, cu pantaloni în carouri şi cu mocasini, aia pe care nimeni nu o invita la aniversări, singura care nu sărutase niciodată un băiat. Dar eram şi singura cu „foarte bine şi menţiune de onoare”.

Mama s-a aplecat să mă mângâie.

— Ce cadou vrei? Meriţi ceva grandios.

M-a pus pe gânduri. Nu visam la nimic. Ce ştiam eu despre cadouri, despre obiecte care îţi rămân, care sunt doar ale tale? Trăiam numai din cărţi împrumutate, cu haine primite de la alţii, pe care niciodată nu mă interesase să le schimb. Ce iubeam, într-adevăr, erau locurile: ferestrele de la Lucciola, de unde se vedea ghereta galbenă din gară, parcarea de la Liabel în care o aşteptam pe mama să-şi termine tura la serviciu, apartamentul nostru de la etajul trei din Via Trossi şi, mai mult decât orice, Palazzina Piacenza.

Cred că am fost pe punctul de a plânge. De ce nu ţi-e suficient să stai cu noi?

— Hai, cere-mi orice, a insistat ea.

Am rupt legământul tăcerii.
— Vreau să rămân.

Atunci i-a pierit zâmbetul, privirea i s-a întunecat, iar eu am rămas nemişcată pentru că ştiam ce prevesteau acele semne.

M-a smucit imediat, de faţă cu toţi, ca şi cum aş fi picat. M-a târât întâi în maşină, apoi, în jos, pe scări, şi în dezastrul acela de casă în care ajunseserăm să trăim. L-a dat jos pe fratele meu din pat, l-a luat la palme. Pe mine a început să mă tragă de păr. Am încercat să ne împotrivim, dar fără niciun succes. Îşi pierduse răbdarea. Ne-a băgat cu capul în valize, aşa cum obişnuia bunica să bage pisicile cu botul în pipi, când făceau pe covor. Ne-a zgâriat. Ne-a obligat să ne luăm toate lucrurile, indiferent în ce stare erau, curate sau murdare, să le îndesăm la grămadă în genţi. În acel moment, fără să mai stea la discuţii. Ne-a spus nişte lucruri pe care nu pot şi nu vreau să le repet, în timpul a ceea ce a fost prima şi cea mai îngrozitoare mutare din viaţa mea.

Înainte de a continua povestea, trebuie să-mi amintesc acest episod de coşmar.
N-am mai vorbit niciodată despre asta cu nimeni, nici chiar cu Beatrice sau cu tata. Dar, dacă am luat decizia de a scrie tot, ce sens ar avea să mai ţin un secret doar pentru mine?

Simt o oarecare familiaritate faţă de personajele literare: citesc foarte mult. Am cunoscut în paginile cărţilor multe copiliţe orfane, nefericite, victime ale celor mai cumplite

chinuri, dar neatinse de rău; luminoase, pline de talent, destinate clar salvării. Dorinţa de a mă prezenta ca fiind una dintre ele mă tentează, trebuie să recunosc.

Dar îmi cunosc viitorul deja, iar eliberarea primită e atât de păguboasă. Pe de altă parte, eu nu m-am apucat să scriu un roman. Vreau să povestesc în detaliu despre mine, fără exagerări. Dacă m-ar întreba cineva brusc: „Elisa, de ce întâlnirea cu Beatrice a fost atât de hotărâtoare, încât să-ţi schimbe tot cursul vieţii?”

Ca să fiu sinceră, ar trebui să răspund: „Pentru că, înainte să apară ea, am fost mereu singură.”

Era întuneric, devreme, era iarnă. Penultimul an de grădiniţă. Niccolò lua micul-dejun în bucătărie, eu aveam gripă şi tremuram, mama nu ştia în grija cui să mă lase. Mi-o aduc aminte clar şi acum, lipită de telefon, cum suna pe toată lumea, plângea, implora: „Vă rog, doar dimineaţa asta! O să doarmă tot timpul...” De fiecare dată închidea fără speranţă. Apoi, braţele i-au căzut pe lângă corp şi i-a venit ideea salvatoare: „Hai, ieşim acum!”

M-a înfofolit cu tot ce se putea: două pulovere, geacă, fes, fular. Eu ardeam şi tremuram de frig. M-a luat în braţe, am coborât în garaj cu Niccolò, care se oprea din doi în doi paşi să facă bulgări de zăpadă, şi mama s-a enervat. M-a aşezat pe scaunul de lângă ea. Niccolò a început să comenteze, dar până la urmă s-a mulţumit să stea pe bancheta din spate. Ne-a luat o eternitate să pornim maşina. A început din nou să ningă. Străzile erau acoperite de sare şi de gheaţă.

L-a lăsat pe fratele meu la şcoală. A condus până în Piazza Lamarmora, a parcat în faţa unei clădiri pe care n-o mai văzusem niciodată până atunci. A aşeptat ca luminile de la primul etaj să se aprindă, m-a trezit şi m-a luat cu ea pe

scări, dincolo de uşa de sticlă sablată. În interior era o căldură sufocantă, iar tuburile cu neon luminau intens. Mama s-a aşezat pe o pernă, mi-a scos, unul după altul, straturile de haine şi mi-a dat ultima aspirină. Mi-a şoptit „sst”, cu arătătorul lipit de buze.

— Eu mă duc la serviciu, tu stai aici liniştită, la unu vin înapoi.

Încă îmi aduc aminte ce am simţit atunci: inima stătea să-mi sară din piept, sângele nu mai circula.

Senzaţia că fusesem abandonată mi-a invadat cutia toracică, mi-a cuprins fiecare celulă, picioarele îmi tremurau de frică, mă simţeam complet părăsită.

N-am avut nici măcar putere să plâng. M-am ghemuit cu capul în mâini, gâtul mă ustura, gândurile şi emoţiile erau îngropate sub un strat apăsător de gheaţă.

Biblioteca era pustie, pentru că toţi copiii erau la şcoală sau acasă, bolnavi, dar nu fuseseră lăsaţi singuri. Era clar că mama nu urma să se întoarcă.

N-am nici cea mai vagă idee despre ce le-a îndrugat bibliotecarelor, cum le-a convins. După ceva timp, cea mai în vârstă dintre ele mi-a pus mâna pe frunte ca să vadă dacă mi-a scăzut febra, m-a întrebat dacă îmi e sete sau dacă am nevoie să merg la toaletă. Nu aveam nevoie de nimic. Când aspirina şi-a făcut efectul şi am putut să mă ridic, m-am uitat în jur şi am urât tot ce vedeam: cărţi peste tot.

Ce-şi închipuiau? Că puteau s-o înlocuiască pe mama?

Carla şi Sonia, pe care am ajuns mai târziu să le îndrăgesc, s-au întors cu o culegere de basme de Basile[4]. Şi acum mă

---

[4] Giambattista Basile (1566–1632), autor baroc de limbă napolitană. A petrecut mulţi ani la curtea regală de la Napoli, unde a scris opera cea

gândesc cu tandreţe la faptul că Sonia trebuie să fi avut puţin peste patruzeci de ani, că nu-şi dorise niciodată copii şi că nu ştia cum să se descurce cu unul de vârsta mea. Carla, în schimb, care avea şaizeci de ani şi, din când în când, se ocupa de nepoţi, suferea de sciatică şi şchiopăta. Prezenţa mea le-a luat complet prin surprindere şi, pe deasupra, erau şi în timpul programului. Însă, în loc să cheme carabinierii, mi-au dat cartea cu poveşti.

Am răsfoit-o câteva momente, fără să ştiu ce să fac cu ea: nu ştiam să citesc. Figurile erau minuscule, cuvintele enome şi ostile. Am închis-o, dar am strâns-o în braţe, pentru că altfel mi-aş fi pierdut echilibrul.

Panica, sau, mai bine zis, singurătatea, este o stare primitivă şi foarte simplă: de o parte este lumea de necuprins, ameninţătoare, necunoscută, iar de cealaltă eşti tu, un nimic. Nimeni nu poate supravieţui fără o mamă. Este un adevăr pe care l-am simţit atât de profund, încât o să-i port cicatricile întotdeauna, în fiecare celulă. Iar mama, după acea primă dată, a transformat asta într-un obicei.

Nu ştiu cum descoperise acel loc, poate dintr-un pliant sau auzise pe cineva vorbind despre el. Nu cred să fi frecventat vreodată bibliotecile. Dar probabil că acele camere colorate, covoarele, pernele, mesele şi scaunele pentru copii i s-au părut adăpostul perfect şi, mai ales, gratuit: soluţia la orice problemă. A învăţat să inventeze scuze, să interpreteze roluri dramatice, să se furişeze afară pe ascuns. Cred că Sonia şi Carla şi-au dat seama ce fel de om era, dar li s-a făcut milă de mine şi nu au anunţat asistenţii sociali, asta şi pentru că doamna aceea

---

mai importantă, *Lo cunto de li cunti, ovvero lo trattenemiento de peccerille* (*Pentameronul sau povestea poveştilor*), devenită parte din patrimoniul mondial al lecturilor pentru copii (n. tr.).

ciudată, cu faţă de copil, se întorcea mereu şi mă acoperea cu sărutări. Poate că mă iubea.

Nu o făcea mereu. La bar, când ieşea cu prietenele, îl plasa pe Niccolò la jocurile video, pe mine mă aşeza pe un taburet lângă ea, iar eu îi juram, încrucişând degetele la spate, că nu le ascultam conversaţiile. Aveam voie să o însoţesc la coafor, la supermarket. Apoi mă îmbolnăveam sau ea trebuia să meargă pe undeva. Singură? Însoţită? Asta n-o să ştiu niciodată. Acela era momentul când ajungeam la Palazzina Piacenza.

Dacă fratele meu a reuşit să se salveze, măcar parţial, şi să aibă o adolescenţă normală, cu prieteni, cu sporturile lui, asta s-a întâmplat doar pentru că avea un sistem imunitar de fier şi s-a născut băiat. Capacitatea lui de a iubi depindea de ea, dar nu şi identitatea lui.

Luni în şir nici măcar nu m-am sinchisit să deschid cărţile.

Am petrecut dimineţi întregi urmărind cu privirea pe fereastră munţii Cresto şi Bo, Mucrone şi Camino: singurele prezenţe fizice care au rămas veşnic neschimbate. Sonia şi Carla, imediat ce puteau, veneau să se aşeze lângă mine, pe pernele mari, şi mă învăţau literele. Asta e litera A, asta e O, asta e C, D, M. Iar eu, iniţial ostilă ca un arici, am început încet-încet să cedez.

Am învăţat să citesc, iar timpul a prins să se scurgă rapid, realitatea a devenit imperceptibilă. Eram liberă să uit de mine însămi, eram când pirat, când căpcăun, vrăjitoare sau prinţesă. Singurătatea înceta să mai existe, când eram la ananghie, venea o veveriţă sau o zână să mă ajute. Când mama cotea şi încetinea în Piazza Lamarmora, ziua începea să îmi surâdă.

O aşteptam acolo citind. Am petrecut zile, ani întregi în spaţiul acela. Ceilalţi au crescut, trupurile li s-au înălţat,

vocile li s-au îngroşat, colegele mele au început să aibă menstruaţie. Însă eu am rămas tot la fel, ca prin farmec. Eram aceeaşi pe afară, dar pe dinăuntru transformările erau copleşitoare. Nu eram prietena nimănui, însă aveam de partea mea sute de personaje imaginare. Duceam o existenţă spectrală şi posedam o imaginaţie incandescentă. Doar invizibilul avea o existenţă palpabilă, doar din spatele acelor cuvinte cineva era dispus să-mi vorbească. Şi din acest motiv, ani mai târziu, când am întâlnit-o pe Beatrice pentru prima dată, am recunoscut-o imediat. Nu după aspect, ci *pe dinăuntru*.

Asta, pentru că mama m-a abandonat în faţa cărţilor.

Iar eu o voiam pe mama, aş fi dat totul ca să rămân analfabetă.

Literatura a reprezentat, în fond, singurul univers care a reuşit să umple golul lăsat de ea. Cum ar putea, altfel, să existe o dragoste înaintea unui gol?

Urma să-mi amintesc de această întrebare când Beatrice a devenit celebră.

„Non ce l'ho con la primavera / perché è tornata. / Non la incolpo / perché adempie come ogni anno / ai suoi doveri. Capisco che la mia tristezza / non fermerà il verde. / Il filo d'erba, se oscilla, / è solo al vento.”[5] Aşa începe „Addio a una vista”, de Wisława Szymborska[6] şi aşa se încheie copilăria

---

[5] „Nu-i pot reproşa primăverii / că s-a întors. / Nu-i aduc nicio vină / pentru că îşi îndeplineşte, la fel ca în fiecare an, / datoria. / Înţeleg că tristeţea mea / nu o să oprească verdele. / Firul ierbii, dacă tremură, / e numai în bătaia vântului.” Începutul poeziei „Addio a una vista” („Adio unei perspective”) (n. tr.).

[6] Poetă poloneză, distinsă în 1996 cu Premiul Nobel pentru Literatură. Opera sa poetică, deşi nu foarte vastă, se dezvoltă cu o originalitate

mea. Într-o dimineaţă, acum douăzeci de ani, în lumina slabă a zorilor, cu ferestrele închise, pentru că lumea de afară era încă rece.
Îmi aduc aminte senzaţia de greaţă, de gol în stomac. Frate-miu, pe scaunul din faţă, asculta *Enema of the State*, feţele A şi B, la walkman, privind furios drumul. Nimeni nu scotea niciun cuvânt. Am văzut munţii Cresto, Bo, Mucrone şi Camino timp de vreo jumătate de oră în retrovizoare, apoi au dispărut cu totul.

Am înţeles, ghemuită pe bancheta din spate, că fragmentul acela de lanţ muntos urma să rămână tot acolo şi fără mine, urma să existe în continuare. Nu puteam să accept asta. În timp ce mama mă ducea cu forţa de lângă acel peisaj, ţineam stârns la piept *Menzogna e sortilegio*, luată cu împrumut de la bibliotecă, pe care n-am mai returnat-o niciodată; de fapt, nici n-am citit-o până la capăt, doar am început-o de mai multe ori.

Cînd am întors capul şi am încercat să privesc înainte, în joia aceea de sfârşit de iunie, Biella se pierduse în zare. Câmpul tăiat în două de Autostrada 26 mi s-a părut o fâşie monotonă, amorfă. Restul planetei a continuat să existe, complet străină, dincolo de geamurile maşinii.

Creşterea presupune multe pierderi.

Mama a condus tot drumul zâmbind. Când am ajuns în dreptul oraşului Ovada, a cotit spre o benzinărie.

— Micul-dejun? a exclamat, oprind motorul. Veselă, ca şi cum am fi fost într-o excursie banală, a continuat: Vreţi corn cu frişcă sau cu ciocolată?

---

formală şi conceptuală surprinzătoare. Umorul, inteligenţa, tonul său tempereazӑ dilemele amare care decurg din întrebările existenţiale, care apar în situaţiile vieţii cotidiene (n. tr.).

Niccolò a deschis portiera şi s-a târât afară din maşină. Apoi a trântit-o cât de tare a putut.

— Poţi să-ţi bagi în cur entuziasmul tău de rahat!

La tejghea, eu şi frate-miu ne-am uitat lung unul la altul, în timp ce am devorat brioşele pe care ni le-a cumpărat. Mama s-a aşezat pe un taburet, îmbrăcată într-o fustă mini, mestecând gumă ca o adolescentă; toată lumea era cu ochii pe ea. Se tot privea atentă în oglindă, o scotea încontinuu din geantă. Se dădea cu ruj, îşi tot trecea mâinile prin păr, se pregătea pentru tata. Noi eram roşii în obraji şi atât de plini de scârbă, încât am fi putut exploda, dezintegrându-ne, în orice moment.

Înainte să ieşim Niccolò m-a tras înapoi. Vorbind cu mama, dar uitându-se la mine, mi-a zis:

— Mă duc la baie.

— Şi eu, am inventat imediat.

Am alergat în jos pe scări, am întrat în toaleta bărbaţilor.

El m-a fixat cu privirea:

— Hai să fugim!

— Când?

— Acum.

— Şi unde să mergem?

— Ne întoarcem la Biella. La cort, e vară.

Inima mi-a luat-o la goană: exista o posibilitate.

— Împrumut un cort, a continuat, oricum e cald. Mergem pe lângă Cervo, ca să ne şi spălăm.

— Dar e rece, e un râu, am obiectat.

— Cui îi pasă? Acolo sunt toate petrecerile, toate festivalurile, o să găsim mereu ceva de mâncat, de fumat, n-o să fim niciodată singuri. Apoi, în octombrie, după ce fac optişpe ani, mă duc să lucrez la Babylon şi tu o să poţi să stai cu mine fără probleme.

Au intrat câţiva bărbaţi şi s-au uitat urât la noi: eu, o fată, şi Niccolò, cu picioarele desfăcute la marginea chiuvetei, încercând să-şi aprindă o ţigară.

— Da, dar unde? am insistat. Iarna unde stăm?

— O să ne ducem într-o casă, la bunica.

— Unde nu e căldură?

— Are sobe. Fierbem oale cu apă.

Doar pentru o clipă, una singură, mi s-a părut plauzibil: să traversăm autostrada în fugă, să ajungem la benzinăria de pe partea opusă şi să facem autostopul până găsim un tir. Să trăim din vânat şi din pescuit în Valle Cervo. În septembrie ne-am fi mutat în casa bunicii, o ruină pe care n-o puteai vinde, n-o puteai închiria, şi statul italian mi-ar fi permis să termin liceul în acele condiţii: fără niciun tutore.

— OK, am răspuns.

— Perfect, a zis fratele meu, aprinzându-şi ţigara.

— Băiete, ne-a strigat cineva, vezi că aici nu se fumează. Stinge-o.

Bărbatul de vârstă medie s-a îndreptat spre noi. Niccolò a început să râdă şi i-a suflat fumul direct în faţă. Domnul cela ar fi putut să-l lase în pace, dar n-a făcut-o.

— Obraznicule, taică-tu nu te-a învăţat ce-i ăla respect?

Ca de fiecare dată când auzea aşa ceva, Niccolò şi-a ieşit din minţi. Au mai intrat şi alţi bărbaţi. M-am dat la o parte. Am asistat de o mie de ori la o astfel de scenă, dar niciodată nu am reuşit să mă obişnuiesc. De cele mai multe ori, când izbucnea vreun conflict, duminica, mergeam la secţie să-l luăm pe Niccolò după vreo încăierare sau o bătaie. Mereu mi s-a părut foarte arogant şi dispreţuitor, mama ar fi zis orice ca să-l apere, iar eu simţeam jos, între picioare, o senzaţie ciudată, ca şi cum vezica ar fi vrut să se golească de la sine, fără ca eu să pot face ceva.

În dimineaţa aceea, la benzinărie, probabil că ţipetele au ajuns şi la etajul superior, fiindcă mai multe persoane au înţeles ce se întâmplă, inclusiv mama. Uitându-mă la ea, mi-a fost clar că marele nostru proiect de a fugi se făcuse ţăndări pe podeaua acelei toalete. Am văzut-o aruncându-se ca o leoaică:

— Lăsaţi-mi copiii în pace, dobitocilor!

Trăsăturile blânde ale chipului ei au devenit de nerecunoscut.

Ruşinea este un sentiment pe care l-am simţit deseori când mă gândeam la familia mea. Am purtat-o mereu după mine ca o povară, ca şi cum ar fi fost vina mea. Ani întregi.

Am fost *rugaţi* să plecăm, toţi trei. Ne-am urcat înapoi în maşină: fratele meu înjura, mama era ciufulită, eu plângeam. Mama a demarat într-a patra, cu motorul şuierând din cauza fricţiunii.

— Ia dă-mi ce asculţi acolo!

A întins mâna, poruncitoare, către Niccolò. A băgat caseta în casetofon. A început să se audă o melodie pe care n-am

mai fost niciodată în stare s-o ascult. „All The Small Things”[7].

Da, eram nişte fiinţe mici, plutind în derivă în acea Alfasud.

Fratele meu a scos foiţe pentru ţigări, o brichetă şi nişte iarbă, pe care a început s-o turtească între degete. Mi-am zis în gând: „Am depăşit orice limită.” Mama s-a uitat la el furioasă, dar nu a izbucnit.

— Nu cred că-ţi face bine chestia aia. Am leşinat odată din cauza asta.

— Hai, fumează!

Niccolò i-a întins cuiul. Mama n-a vrut.

— Ai înnebunit? Conduc.

Dar a tras un fum. Şi imediat, încă unul. Ca şi cum „chestia aia” nu i-ar fi fost chiar atât de străină, pe cât voia să ne facă să credem.

— Hai, Eli, fumează şi tu! mi-a spus Niccolò, întorcându-se spre mine.

— Glumeşti, i-am răspuns.

Nu trăsesem niciodată nici măcar un fum de ţigară.

— Ce crezi că-ţi face? E doar un cui!

Am fumat, m-a apucat tusea, aproape că am vomitat. Dar am continuat să ne pasăm cuiul de la unul la altul, până când n-a mai rămas decât filtrul.

Mi-am lăsat capul pe tetieră şi, râzând, mi-am zis: „Suntem absolut inutili.” Dacă ne-am fi lovit de bara de protecţie de pe autostradă, nimeni nu ne-ar fi simţit lipsa. Poate doar fratelui meu i s-ar fi simţit lipsa, pentru că el avea o iubită, o mulţime de prieteni. Dar rămăseseră cu

---

[7] Melodie a trupei Blink-182, apărută în anul 2000 (n. tr.).

toţii la Biella, deja îi pierduse. Nici baschet nu mai juca de ceva timp. Îşi pregătea echipamentul, se prefăcea că pleacă, apoi cotea prin spatele sălii de sport şi se întindea pe jos, lângă bisericuţa de pe Via Italia, de parcă ar fi fost pe-un câmp, făcea zeci de cuie şi le împărţea cu mai mulţi; era cu prietenii lui, punkiştii. Era clar încă de pe atunci că nu avea să fie nimic de capul lui. Dar eu? Eu eram bună la şcoală, aş fi putut, într-o bună zi, să merg la facultate. Însă ceva nu se potrivea, nimeni nu mă plăcea. Şi mama?

Cred că a furat, în cincisprezece ani, câteva mii de chiloţi de la magazinul unde lucra.

Probabil nici el nu ne iubea, nici el n-ar fi putut să ne salveze. Când spun *el*, mă refer la Paolo Cerruti, profesor de inginerie software, pe vremea când „software” era un cuvânt care, pentru majoritatea, nu avea nicio rezonanţă.

Fuseserăm prea mult timp fericiţi, doar noi trei, sub plapumă, duminica, până la prânz. Mama ne strângea la piept ca şi cum încă eram copii. Umpleam patul cu firimituri, goleam pungi întregi de floricele, ne uitam şase ore în şir la MTV. Eram fericiţi într-un fel atât de greşit, o fericire despre care nimeni nu ar fi bănuit că poate exista într-o familie atât de dezaxată şi de plină de probleme ca a noastră. Dar acum, că ştiu unde a ajuns povestea noastră, vreau să menţionez din nou: fericirea aceea nu era de faţadă, era reală. Iar eu muream de disperare, deoarece simţeam că, odată ajunşi în T, chestia tulbure şi luminoasă care ne unea avea să dispară.

La Genova ne-a luat prin surprindere marea.

O semilună albastră la ieşirea dintr-un tunel.

Lumina splendid, cuprindea tot orizontul. Am trecut în ziua aceea, hipnotizaţi, pe podul care astăzi nu mai există, cu

hainele impregnate de miros de haşiş, cu Blink-182 la radio, într-un haos total. Marea ne-a făcut să surâdem.

Restul călătoriei, eu şi Niccolò am petrecut-o dormind, indiferenţi la deznodământ. Şi dacă ajungeam, şi dacă muream pe drum ne era totuna.

4

CAMERA PORTRETELOR

Luni, 13 noiembrie, după şcoală, cerul era atât de senin, încât părea vară; acea atmosferă „rece a morţilor”[8], cum scrie Pascoli, cu trecători ascunşi sub paltoane şi copaci scheletici. Dar soarele se înălţase pe cer, aerul era aproape călduţ în ziua în care, pentru prima dată, am pătruns pe Via dei Lecci.

Era o stradă liniştită, închisă, într-un cartier cu vile albe, înşirate pe două laturi, una după alta, strălucind în lumina după-amiezii. Am intrat pe alee cu Quartz-ul, fără să-l bag în viteză, am încetinit ca să citesc numerele caselor de pe gardurile care semănau toate între ele. Când am găsit numărul 17, am parcat în faţa unui tufiş; dincolo de el se zărea o grădină de dimensiuni modeste şi un garaj. Am rămas cam dezamăgită: îmi imaginasem că Beatrice locuia în cine ştie ce vilă grandioasă, nu într-o casă obişnuită cu două etaje.

Am oprit motorul. Liniştea care izvora din acele locuinţe noi, unele aflate încă la vânzare, m-a tulburat. În jur nu era

---

[8] Vers din poezia „Novembre”, de Giovanni Pascoli. Poezia face parte din volumul *Myricae*, a cărui ediţie definitivă a apărut în 1903. Lucrarea reprezintă ultimul exemplu de poezie „clasică” înainte de apariţia avangardelor poetice ale secolului al XX-lea (n. tr.).

nimic, numai dealuri cât vedeai cu ochii. Mi-am scos casca. Apropiindu-mă de interfon, inima a început să-mi bată mai tare. „Av. Riccardo Rossetti”, scria. Am sunat, poarta s-a deschis. Am traversat curtea şi am ciocănit la uşă în cel mai educat mod cu putinţă.

Îi mai văzusem familia o singură dată înainte, în jurul unei mese bogate, la un restaurant scump, şi mi s-a părut că semăna cu familia Clinton. Mi-am amintit de hainele lor elegante, de maşina neagră, strălucind de curăţenie, în care s-a urcat. Am aşteptat să mi se deschidă, dar nu venea nimeni. Tocmai voiam să bat din nou, mai tare, când o doamnă cu o cârpă în mână mi-a deschis. Am intrat.

M-am trezit în mijlocul unui scandal.

Nu existau anticamere, holuri sau vreo cămăruţă sub scări unde să mă fi ascuns. Când intrai în casă, te trezeai în centrul unei scene de teatru, într-un salon mare, plin de tablouri, covoare şi perne. M-am simţit atât de străină, de expusă. Dar mă înşelam: nimeni din cameră nu-mi observase prezenţa.

Maică-sa era ca scoasă din minţi. Am rămas nemişcată, privind-o. Era îmbrăcată, machiată şi pieptănată, ca şi cum ar fi urmat să prezinte buletinul de ştiri. Era imposibil să întâlneşti în realitate o femeie ca ea; un kilogram de aur, de fond de ten, rimel, fixativ, toate, pe un corp sculptat ostentativ de dietă şi de antrenamentele la sală. Urla la Beatrice fără să respire:

— Te-am întrebat ceva, răspunde! Te-ai dat cu apă oxigenată? Da? Ştii că ţi l-ai ars, da? Că trebuie să te tund la zero? Doamne, ce culoare! De ce trebuie să mă dezamăgeşti de fiecare dată?

Am zărit-o atunci şi pe Bea într-un colţ, sprijinită de tocul uşii. Avea o pelerină de plastic pe spate şi părul mânjit cu o vopsea care părea fucsia sau portocalie – nu era prea clar – şi care îi picura pe frunte, pe blugi, peste tot.

— Acum trebuie să-l sun pe Enzo, să-l implor să ne strecoare undeva până diseară. Tu nu ieşi în halul ăsta din casă. Nici nu pot să mă uit la tine.

S-a aplecat să caute telefonul printre reviste, coliere şi alte zeci de obiecte aruncate la nimereală pe o masă mare din sticlă. Lângă această scenă, întinsă pe canapea, era sora mai mare a lui Beatrice, Costanza, care surâdea amuzată şi un pic ipocrită, cu manualul de chimie deschis pe genunchi, cămaşă neagră, colanţi negri şi un coc blond în vârful capului.

— Mamă, las-o în pace, e o cauză pierdută.

Apoi, întorcându-se către Bea, a zis cu satisfacţie:

— Eşti o adevărată pacoste.

Pe canapea mai era şi Ludovico, fratele lor de unsprezece ani, care se uita concentrat la televizor, încercând să decimeze cu mitraliera un grup de zombi. Cu excepţia guvernantei, care mi-a aruncat o privire în timp ce freca geamurile, nimeni nu m-a salutat şi nimeni nu şi-a dat seama că intrasem în casă.

Când mi-a întâlnit privirea, Beatrice avea ochii plini de lacrimi. Mi-a făcut semn să o urmez, aşa că mi-am făcut curaj şi am traversat sufrageria. Abia atunci sora ei a catadicsit să se uite la mine, dar m-a privit atât de fix, încât puteam să ghicesc ce zice: „Ce hal de cerşetori ne-ai adus acasă, Beatrice?” Mama lor, care stătea în picioare lângă telefon, m-a măsurat din priviri fără să-mi acorde prea mare atenţie. Bătea cu unghiile în masă, îl implora pe

Enzo, de la coaforul ei de încredere, să salveze ce mai putea fi salvat, chiar în aceeaşi zi, fiindcă situaţia era disperată, tragică. Am observat că nu avea irisul verde al fiicei ei, ci ochi de culoare închisă, comuni, la fel ca sora şi fratele lui Bea. În schimb, gesticula cu unghiile acelea date cu roşu, lungi de cel puţin trei centimentri, care o încurcau în absolut orice făcea, mai puţin în manevrarea telefonului. M-am întrebat ce loc de muncă ar putea avea cineva cu unghiile acelea. Sigur n-ar fi fost o muncitoare obişnuită, ca mama. Păcat că furia o desfigura, chiar era o femeie frumoasă. N-am reuşit să înţeleg de ce se înfuriase în halul acela pentru cum arăta părul altcuiva.

— Bună ziua, am şoptit când a încheiat conversaţia la telefon.

— O cheamă Elisa, e fata din Biella, m-a prezentat Beatrice, o să ne facem azi temele împreună.

— Până la patru, apoi trebuie să plecăm.

Şi-a mutat privirea de la mine, la Beatrice.

— Cum ţi-a dat prin cap să faci aşa ceva chiar înainte de casting? Arăţi groaznic.

Beatrice m-a luat de mână şi m-a tras după ea. Am urcat scările la etaj, spre camera ei, aflată în capătul unui hol cu pereţii acoperiţi cu tapet floral şi podeaua cu mochetă gri. A închis uşa cu cheia. M-a târât în baia ei privată şi, ca să fie sigură, a încuiat şi uşa aceea.

— O urăsc din toate puterile.

A deschis apa de la robinet, s-a aplecat peste chiuvetă; parul îi era, într-adevăr, undeva între fucsia şi portocaliu. Vopseaua se ducea odată cu apa, dar culoarea rămânea în pete.

Beatrice şi-a şters părul cu prosopul, apoi şi-a scuturat capul în faţa oglinzii.

— Voiam să-mi fac şi eu culoarea ta, a surâs.

Nu înţelegeam cum ar vrea *ea* să semene cu una ca mine? Înnebunise?

— Aşa că am amestecat două culori şi am făcut un dezastru.

Dar nu părea să regrete absolut nimic.

— Am un păr urât, i-am zis, al tău era superb.

— Nu e părul meu. Eu îl am creţ, încurcat, groaznic, iar culoarea e un şaten complet banal. Încă din clasa a cincea, Enzo mi-l întinde cu placa şi îmi schimbă culoarea în funcţie de ce apare pe coperta *Vogue*.

A pus föhnul în suport, la fel cum face Demi Moore în *Striptease*, un film care îi plăcea foarte mult fratelui meu. M-am aşezat pe marginea căzii să o privesc mirată. Era adevărat: chiar avea părul creţ. În timp ce îl usca, devenea o coamă neîmblânzită, care nu avea nicio legătură cu pletele perfect aranjate pe care le afişa în fiecare zi la şcoală. Pe de altă parte, era machiată perfect. Nu mâzgăleala obişnuită a celor de vârsta noastră, ci o mască desenată cu deosebită atenţie, care îi punea în valoare ovalul feţei, îi înălţa vizibil pometţii, îi mărea ochii şi buzele, îi subţia nasul, dându-i o înfăţişare mândră şi atemporală. Bineînţeles, nu exista nicio umbră de coşuri.

— Ştii că uneori mă şi culc aşa?

Am tresărit, ca de fiecare dată când cineva se adresa tăcerii mele.

— Asta ca să nu mă trezesc dimineaţa şi să mă detest când mă văd în oglindă. Las totul pe faţă: fondul de ten,

rujul. Dacă te dai cu rimel rezistent la apă şi ai grijă să dormi cu faţa în sus, nu se întinde, rezistă.

Atunci am înţeles ce dovadă de încredere a fost pentru ea să apară complet nemachiată, în după-amiaza aceea cu blugii. M-a cuprins un sentiment de tandreţe, dar nu am lăsat să se vadă. A pornit casetofonul aşezat pe un raft. Din boxe s-a auzit un cântec pe care Niccolò l-ar fi catalogat imediat ca fiind „de rahat”. Baia ei era plină ochi cu tot felul de farduri, parfumuri, creme, spumante de baie, şi m-am întrebat oare la ce foloseau toate acele lucruri, pentru că eu aveam doar o periuţă şi o pastă de dinţi.

— Uită-te la mine, mi-a zis, luând un deodorant şi apropiindu-l de gură, nu semăn cu Paola? A început să cânte: „*Vamos a bailar, esta vida nueva! Vamos a bailar, nai na na!*”[9]

A adăugat şi un dans senzual, a început să se frece cu fundul de genunchii mei. A încercat să mă facă şi pe mine să dansez la refren, m-a gâdilat în talie ca să mă ridic şi eu să dansez. M-am tras înapoi: nu aş fi putut să fac niciodată o asemenea idioţenie.

— Nu-ţi plac Paola şi Chiara?

— Nu, am recunoscut.

— Atunci, ce-ţi place? Le-am auzit peste tot vara asta!

Asta era ceva ce n-am făcut niciodată: să vorbesc despre mine. Eram sigură că nu prezentam interes pentru nimeni. Zeci de ani mai târziu, psihologul a încercat să mă convingă că lipsa asta de consideraţie faţă de mine însămi

---

[9] „Hai să dansăm, viaţa asta e nouă! Hai să dansăm, nai na na!”, fragment din melodia „Vamos a bailar”, lansată în anul 2000 de trupa pop Paola e Chiara (n. tr.).

a fost din cauza mamei. Eu ştiu doar că atunci, stând în baia aceea, mama era la sute de kilometri depărtare şi am simţit că mă puteam încrede. Că Beatrice mă putea înţelege. Nu aveam încredere în versiunea ei exhibiţionistă, ci în cea pe care o văzusem înainte, jos, în sufragerie, cea care primise atâtea reproşuri pe nedrept.

— La Biella există un loc, i-am povestit, care se cheamă Babylonia, unde fetele şi băieţii au părul vopsit albastru, verde sau portocaliu şi fucsia, ca al tău, sau sunt raşi pe părţi şi cu creastă pe mijlocul capului, cântă Offspring în timp ce dansează *pogo*, fumează şi ridică degetul mijlociu împotriva tuturor.

— Cum adică *pogo*?

— Practic, nu dansezi. Eşti un corp care se zbate singur printre celelalte. Te loveşti cu umerii sau cu capul de cei din jur. Am fost la un concert Rancid, în orezăriile din Ponderano. Biella e foarte diferită de T, am conchis.

— Şi care sunt trupele tare preferate?

— Offspring. Dar şi Blink-182.

— Pe-astea le ascultă frate-tu? m-a întrebat răutăcioasă. Pare mişto, cum îl cheamă?

— Niccolò.

— Vreau să-l cunosc. Nu ne aranjezi să ieşim într-o sâmbătă?

Am dat ezitant din cap. N-am avut curajul să-i spun că plecase. Să spun asta cu voce tare însemna să accept noua realitate. Şi-n plus, dacă Niccolò ar fi văzut-o pe Bea, i-ar fi spus că e o îngălată de căcat, un pui de burghez de căcat, în orice caz, că e de căcat.

— Ai dreptate, în T nu există punkişti. Suntem toţi proşti şi banali, în acelaşi timp.

— Tu nu eşti banală, dimpotrivă. Acum arăţi aproape punk.

A izbucnit în râs.

— Mi-ar plăcea să-mi fac creastă şi piercing aici, pe mijlocul nasului, să fug şi să mă duc şi eu acolo, în Babylonia, să fac *pogo*.

— Atunci, hai să mergem, i-am propus fericită.

— Pe naiba!

— De ce?

— Îţi explic imediat.

M-a luat cu ea afară, pe acel coridor unde paşii noştri nu se auzeau. Familia ei era în continuare jos, răzbăteau ţipete de acolo.
Am trecut de camera surorii şi de cea a fratelui ei, care aveau uşile deschise, şi de cea închisă, camera părinţilor. Bea a deschis ultima uşă şi am intrat într-o cameră rece şi întunecoasă, care părea să fi aparţinut unei persoane moarte de curând, după o lungă boală. Am înaintat pe dibuite, urmând umbra lui Bea şi, când a ridicat jaluzelele, am înmărmurit.

Pereţii erau tapetaţi cu poze, ca într-un muzeu sau într-o capelă. Imagini mărite, portrete, colaje de fotografii polaroid în rame cu sticlă. Unde nu erau rame, erau rafturi pline de albume numerotate, fiecare cu câte un nume: Costanza, Beatrice, Ludovico. Pe majoritatea scria „Beatrice”.

— Ludo a făcut şi el câteva prezentări, dar i s-a luat repede. Mai ales că şi tata s-a împotrivit, băieţii nu fac lucruri din astea, iar mama a trebuit să cedeze.

S-a aşezat pe pervaz, cu spatele la geam.

— Costanza e frumoasă, dar nu are ochii mei şi nu e la fel de înaltă. A făcut multe spoturi publicitare când era mică. Şi alea de la Mini Pony, dacă le ştii. Oricum, când i-a venit ciclul, i-a apărut o acnee mai urâtă decât a mea, şoldurile i s-au lăţit şi n-a mai vrut-o nimeni.

Şi-a ros o pieliţă şi a supt picătura de sânge, apoi a continuat:

— Aşadar, am rămas doar eu.

A spus-o pe un ton incert, ca şi cum ar fi fost o sentinţă, dar şi o alegere. N-am înţeles dacă avalanşa de imagini cu ea, care umplea camera, o făcea mândră sau nefericită.

Stând acolo, cu părul ca vata de sticlă, îşi privea portretele ca şi cum s-ar fi uitat la o necunoscută. Bea cu trenă şi diademă, copila dulce, cu ochii mari şi obrajii înroşiţi de farduri, într-o reclamă la modă de lux. Bea cu pielea bronzată, să fi avut vreo doisprezece ani, pe un podium, prezentând costume de baie. De fiecare dată, obligatoriu, cu părul întins. Surâsul deja cunoscut de toată lumea: comparabil cu al Giocondei, impenetrabil, misterios, reprodus la infinit pe toate paginile de internet. Dar cele pe care le-am văzut eu acolo, prinse în cuie, erau decolorate, imobile, aproape moarte. Poate că asta mă neliniştea, asemănarea pereţilor cu criptele din cimitire. Pe măsură ce le priveam, începeam să înţeleg de ce mama ei se isterizase.

— Ai un jurnal? am întrebat-o.

— Ce jurnal?

— Unul secret, unde-ţi scrii gândurile, ce ţi s-a întâmplat peste zi.

— Eu nu scriu.

Am văzut şi portrete ale celor trei copii împreună, altele doar ale mamei, ale mamei cu tatăl, ale familiei de Crăciun, de Paşti, la Paris, în Maldive. Mereu puşi la patru ace, în prim-plan, în lumina ideală, cu ochii deschişi; perfect curaţi, zâmbitori, fericiţi, fără excepţie. Nu m-am putut împiedica să le compar cu ale noastre. Teancuri de fotografii puse la grămadă într-o cutie. Cadre greşite, capete incomplete, *flash* declanşat fără noimă, noi cu ochii roşii şi feţe de bufniţe speriate. Dreptunghiuri care îmi făceau inima să tremure, la care nimeni n-avea chef niciodată să se uite. De unde lipsea sau tata, sau mama, sau eu, sau fratele meu, mereu lipsea cineva.

— Mama ta unde lucrează?

Nu reuşisem să mă abţin.

— Nicăieri.

Am privit-o întrebătoare.

— E casnică, a surâs Beatrice sarcastic, chiar dacă n-am văzut-o niciodată călcând, făcând curat sau gătind. A câştigat titlul Miss Lazio în ’68. Acum o mie de ani, timp de vreo două-trei luni, chiar a fost cineva. Apoi s-a măritat cu tata şi s-a dedicat lui ca o sfântă, iar el, drept răsplată, a înşelat-o pe oriunde a putut, cu toate colegele şi secretarele.

N-am deschis nicio carte în ziua aceea. Oricum n-aş fi fost în stare să mă concentrez. Aveam gândurile strivite de greutatea acelei camere, despre care Beatrice nu a vorbit decât mulţi ani mai târziu, într-un interviu la o televiziune.

Când am coborât înapoi, sora şi fratele ei dispăruseră, mai rămăsese doar mama, Ginevra dell’Osservanza, care, întinsă pe canapea, răsfoia o revistă. Lumina slabă a asfinţitului pătrundea pe fereastră şi i se aşternea pe chip, dându-i la iveală ridurile acoperite cu fond de ten, fragilitatea, cei cincizeci şi doi de ani pe care îi avea.

Imaginea m-a înduioşat; probabil a avut acelaşi efect şi asupra lui Beatrice, pentru că s-a apropiat, s-a ghemuit lângă ea şi i-a cerut iertare. Atunci mama a mângâiat-o pe părul ciufulit:

— Lasă că ne descurcăm noi, i-a spus cu voce dulce, ca şi cum era altă persoană.

Nu m-am mirat, eram obişnuită. Ştiam că o mamă conţine două extreme şi că trecerea de la una la alta se face fără semnal de avertizare. Puteai s-o urăşti oricât voiai, pentru că oricum simţeai la un moment dat nevoia fizică de a fi îmbrăţişată şi acceptată. Tu nesemnificativă, ea grandioasă, o diferenţă profundă care, în anumite cazuri – aşa cum s-a întâmplat cu mine şi cu Beatrice –, îţi marchează viaţa.

S-au ţinut în braţe câteva momente, cu trupurile încleştate, ca şi cum eu nici n-aş fi fost acolo. Îmi făcea rău să le privesc, dar le priveam în continuare şi aveam un sentiment de lipsă atât de dureros, de parcă aş fi fost orfană. Ştiam de ce plecase. Fără să mă ia cu ea, vreau să zic. Puteam să-mi imaginez noua ei viaţă înapoi în Biella. Uşurarea, libertatea ei recucerită. Ce nu înţelegeam însă era de ce mă mai născuse.

Beatrice şi mama ei s-au desprins din îmbrăţişare.

— Bine, fetelor, acum hai să mergem, a zis Ginevra, ridicându-se.

S-a întors către mine şi mi-a spus cu o blândeţe neaşteptată:

— Vrei să vii cu noi? Elisabetta, Elena?

— Elisa, mamă!

— Elisa, vrei şi tu să-l cunoşti pe Enzo, poate te aranjează şi pe tine?

— Nu, mulţumesc, trebuie să mă întorc acasă.

Cu mişcări identice, în acelaşi ritm, s-au încălţat, şi-au pus nişte paltoane superbe, şi-au luat genţile din piele, de firmă.

— Atunci, la revedere, Elisa! Oricând vrei, eşti binevenită la noi. Beatrice, tu aşteaptă-mă la gard, mă duc să scot maşina.

Am ieşit, iar Bea m-a condus până la scuter. Când am pus mâna pe cască, m-a oprit.

— Eu azi ţi-am dezvăluit multe secrete, însă tu nu mi-ai zis aproape nimic despre tine. Dacă vrei să fim prietene, nu-mi convine aşa. Trebuie să existe reciprocitate.

M-am uitat la ea întrebătoare, nu ştiam unde vrea să ajungă.

— Nu mi-ai zis dacă ai un iubit.

Casca mi-a căzut din mână şi s-a rostogolit pe trotuar.

Cred că ori am roşit, ori m-am albit.

Bea a pufnit în râs:

— Înseamnă că există cineva.

— De ce mă întrebi?

— Văd prin tine! Zi-mi cine e.

— Nu e adevărat, nu există.

Mama ei a ieşit într-un BMW, claxonând insistent. Acel intermezzo de tandreţe se încheiase, iar acum se grăbea, era din nou nervoasă. Bea a plecat cu părere de rău.

— Lasă că-mi zici tu.

A urcat resemnată pe scaunul pasagerului şi eu am rămas privind maşina aceea neagră până a dispărut în capătul străzii.

Apoi m-am urcat pe Quartz şi-am plecat. În loc să mă întorc acasă, am umblat pe străzile care se întretăiau, prin acel cartier început şi neterminat, cu macarale nemişcate, fundaţii descoperite, atât de gol şi de pustiu. L-am lăsat în urmă cu un sentiment de eliberare. Am coborât pe faleză, prin spatele colinelor pline de stejari şi de jnepeni. Am ajuns la intersecţia de la Circolo dei Lavoratori, am cotit la dreapta şi am traversat oraşul nou: un bloc pătrat, un centru comercial, o grădină mică, din nou un bloc pătrat. Goneam pe străzile acelea fără nume, fără istorie, care-mi erau atât de străine, că parcă nu veneam din Piemont, ci din Asia, de pe una dintre acele insule din Pacific care nu au avut niciodată contact cu restul lumii.

Am ajuns în port. Am condus o oră de-a lungul mării, care iarna era ca mine, melancolică.

Da, exista un băiat.

Sau existase.

Marea era agitată. Lumina iluzorie a după-amiezii se risipea dincolo de cheiuri, de navele cargo, de feriboturile care plecau cu întârziere spre arhipelag. Era frig. Eram din nou singură.

M-am oprit într-un târziu pe o bancă. Valurile se spărgeau de barieră. Vântul sărat îmi şfichiuia faţa îngheţată.

Amintirile despre băiatul acela m-au copleşit cu violenţă.

5

VARA DESPĂRŢIRII

Vara despărţirii dintre cele două vieţi ale mele am petrecut-o în mare parte căutându-l, în lungi plimbări fără sens şi fără direcţie de-a lungul litoralului. Cutreieram plaja goală: nimic. Plecam din nou, opream din nou după un kilometru, în faţa unui stabiliment balnear: tot nimic. Săteam pe Quartz, în soarele de iulie, în blugi lungi şi cămaşă în carouri, mă uitam atent: prosoape, cabine, duşuri. Analizam corpurile tuturor.

Vârful unui sân, fire de păr, conturul ascuns din slipurile băieţilor. Îmi treceau prin faţă puşti sau bărbaţi în vârstă, în lumina puternică ce le accentua coapsele musculoase sau stafidite, pline de picături de apă, în timp ce se întorceau pe plajă sau se grăbeau, goi şi nerăbdători, să ajungă în apă. La ce dracu’ te uiţi, proasto? Perverso, neruşinato! Când mă descoperea cineva, porneam din nou scuterul şi fugeam de-acolo fără cască.

Voiam să-l văd. Acolo jos, printre umbrele, cu prietenii, cu fetele. Măsuram distanţa care mă despărţea de el şi de lumea aceea în care colegele mele defilau pe linia ţărmului, în costume de baie care le alunecau dinadins între fese, cu unghiile date cu ojă, cu brăţări norocoase la glezne, sugând din Chupa Chups sau lingând cornetele de îngheţată într-un mod care evident era o invitaţie spre altceva. Ceva necunoscut, de care eu nu aş fi fost în stare.

Şi de ce m-ar fi preferat vreun băiat pe mine, în locul uneia dintre ele?

Mă gândeam că nu puteam supravieţui şi mutării, şi adolescenţei. Dar, ca să fie totul clar, trebuie să fac un pas înapoi şi să reiau povestea.

În noaptea sosirii noastre în T, mama şi tata ne-au despărţit. Cu scuza de a avea fiecare o cameră în noua casă, l-au pus pe Niccolò pe partea dreaptă a coridorului şi pe mine, pe stânga.
— Sunteţi mari de-acum, a surâs mama lipindu-se de tata, aşa cum făceau colegele mele, băgându-şi mâna în buzunarul de la spate al pantalonilor lui.

Ei s-au dus să doarmă împreună. M-am întors de la baie şi i-am auzit chicotind în spatele uşii. Apoi, n-am mai reuşit să închid un ochi.

Priveam fix, în întuneric, îngrozită că aş fi putut să-i aud din nou. Ce să aud? Faptul că nu ştiam nimic îmi alimenta anxietatea. Stăteam cu urechile ciulite la orice şoaptă, în alertă, ca un animal vânat, ascuns în tufişuri. Pe fereastra întredeschisă intra zgomotul valurilor. Doar asta auzeam: freamătul surd al valurilor.

La patru sau poate pe la cinci, n-am mai rezistat şi am fugit la fratele meu.

— Nu dormi?

A clătinat din cap. Stătea în fund, în mijlocul patului, cu spatele la perete, pe acele aşternuturi care erau atât de noi, încât se mai vedeau cutele din fabrică.

— Unde-am ajuns, Eli? Nu-mi vine să cred ce ni s-a întâmplat.

Lumina slabă a veiozei tremura la fiecare adiere a sirocoului şi mi-a amintit de un cântec pentru copii, *„La fiamma traballa, / la mucca è nella stalla”*[10], pe care mi-l cânta mama mereu când eram mică. Dar acum?

Ea nu mai exista pentru noi.

— Ce loc de căcat!

Niccolò şi-a aprins o ţigară, fiindcă haşişul se terminase. Camera a început să miroasă imediat a Marlboro, ca la Biella.

— Nu pot să dorm cu marea asta de rahat şi e prea cald ca să stau cu geamul închis.

M-am urcat în patul lui de două persoane, înconjurat, ca şi patul meu mai mic, de valize şi sacoşe neatinse.

— Mâine unde găsesc eu iarbă?

— Dacă vrei, căutăm împreună.

Niccolò a izbucnit în râs. Era în boxeri şi tricou. Pe el îl văzusem gol de sute de ori, în cadă, în faţa mea, când ne băteam cu spumă. I-am atins piciorul cu vârfurile degetelor, ca atunci când eram copii. El m-a sărutat în ureche, ca să mă gâdile. Am petrecut vreo oră sau două inventând tot felul de scenarii. Să fugim cu trenul: închişi în WC-uri, fără bilet, timp de şase sau şapte ore – era posibil. Să comitem o crimă: în fond, nu era greu să omori un om, era suficient să-i îndeşi o pernă pe faţă în somn sau să-i provoci un şoc anafilactic, dacă am fi descoperit la ce e alergic. Asta, până când am auzit zgomot de papuci şi ne-am repezit la uşă. Niccolò a crăpat uşa cât să vadă cine era: tata. Se strecura afară din dormitorul conjugal. Nedormit, vinovat, în pijama. Ce amintiri aveam noi cu el?

---

[10] „Flacăra se clatină / Văcuţa se leagănă”, în lb. italiană (n. tr.).

Niciun alint, nicio plimbare cocoţaţi pe umerii lui, pe care îi priveam acum îndreptându-se spre bucătărie.

L-am auzit cum a apăsat pe întrerupător, şi-a făcut o *moka* sub lumina aceea care, am presupus eu, era singurul bec aprins din tot cartierul. Niccolò a închis uşa la loc şi ne-am întors în pat fără să ne spunem vreun cuvânt. Am continuat să pândim: robinetul de la baie, jetul de pipi, apa de la WC. Oare chiar eram în stare să locuim cu el? Abia după ce tata a ieşit să prindă regionalul de 6:30, pentru ultima sesiune de examene la universitate înainte de vacanţă, am reuşit să adormim. Strânşi în braţe sub plapumă, în timp ce lumina zilei deja se strecura printre obloane. Am dormit numai vreo trei sau patru ore. Ne-a trezit mama.

Părea o altă femeie. A insistat să facem imediat turul oraşului, cu expresii de genul „hai să vizităm" şi „să cucerim oraşul", cu semne de exclamare şi cu voce stridentă.

— Da' du-te tu, i-a răspuns Niccolò, noi avem alte treburi.

— Ce treburi? a întrebat mama, în timp ce ungea cu unt o felie de pâine prăjită.

Tata ne pregătise masa, ca la hotel. Biscuiţi, marmeladă, fructe deja curăţate şi tăiate în bucăţi, scosese chiar şi seminţele de la struguri. Niccolò şi cu mine ne-am abţinut cu greu să ne exprimăm mirarea.

— Aşadar, ce treburi aveţi? a repetat mama în timp ce ungea pâinea cu gem.

— Să ne vedem cu un dealer, dacă ţii neapărat să afli.

Mama n-a apucat să muşte din felie, a rămas cu ea în aer şi s-a întors spre el.

— Gata, Niccolò. Taică-tu nu ştie nimic din toate astea. O să se enerveze, o să se supere. Pe mine.

— Ştii ce tare mă interesează?

— Nu-ţi face bine, înţelege! Pe termen lung, ar putea chiar să-ţi afecteze creierul.

— Acum încerci s-o faci pe mama normală? Îţi pierzi vremea.

— Nu vă mai certaţi, am intervenit, epuizată după o noapte de nesomn, hotărâtă să apăr ceea ce probabil era ultima noastră zi împreună, singuri. Putem să le împăcăm pe amândouă: şi plimbarea, şi iarba.

Mama s-a uitat din nou la Niccolò, supărată.

— Dacă te descoperă taică-tu, jur că te omor.

Eram tot noi, în continuare, cu regulile noastre, cu obiceiurile noastre. Suntem doar în trecere, am încercat să mă mint. E doar o vară irosită şi atât.

Am lăsat în urmă o grămadă de ceşti şi de farfurii în chiuvetă, firimituri pe masă şi pe podea. Ne-am spălat în baie toţi împreună. Eu, pe dinţi, mama a făcut un duş, Niccolò s-a dat cu ceară pe păr. Ne-am îmbrăcat apoi cu ce-am nimerit şi am plecat cu maşina. Cu geamurile coborâte şi ascultând la radioul vechi „The cruelest dream, reality”[11].

— Mamă, dacă vezi vreun punkist, te opreşti, a zis frate-miu, uitându-se la drum fără niciun interes.

Pornind prin trafic de-a lungul ţărmului, ne-a fost clar imediat că acolo nu existau nici Babylonia, nici Murazzi di Torino, nici centre sociale, muzee ale cinematografelor, corturi abandonate de la petreceri interminabile. Nu se

[11] Melodie a trupei The Offspring, lansată în 1998 (n. tr.).

întrevedea nimic semnificativ, niciun graffiti pe ziduri, nicăieri nu scria A de la anarhie. T era un oraş absolut înţepenit.

Dramatizez puţin: era un ditamai satul. Marea era foarte frumoasă, dar nu vedeai niciun hotel de lux, umbrelele erau înfipte pe oriunde, nu exista nicio zonă cât de cât amenajată; faimosul bastion era plin de schele. Dar să nu mă întrebaţi unde se află sau să-mi cereţi să-i scriu numele întreg. Beatrice s-a născut acolo, iar biografia ei o găsiţi peste tot. Dar T despre care povestesc eu e numai al meu. Nimeni nu are dreptul să conteste că „strada aceea nu e pe-acolo", „aici nu există droguri", „fetele nu se dezbracă aşa de uşor ca pe la voi".

Acum pătrundeţi în amintirile mele.

Mama a parcat maşina în Piazza Gramsci, ne-am dat jos, trântind portierele, şi îmi aduc aminte, de parcă ar fi fost ieri, cum bătrânii aşezaţi la bar, barmanul, vânzătorul de la chioşc, casierele şi clienţii de la supermarketul de cartier s-au întors toţi să se holbeze la noi.
Fratele meu avea creastă verde, vreo zece piercinguri în faţă şi-n urechi, purta o zgardă pentru câini, cu ţinte, şi un tricou rupt. Eu, din cauza unui stoc adunat de mama, purtam cămăşi largi, bărbăteşti, care-mi veneau până la genunchi. Mama era îmbrăcată cu un furou lila, semitransparent, fără sutien.

Ne-am făcut intrarea în T ca veniţi de pe o navă spaţială.

Şocul sau imposibilitatea de a înţelege a fost, însă, reciprocă. N-aş putea să explic de ce, dar la cinci sute de kilometri depărtare, chiar dacă eram în aceeaşi ţară, oamenii se îmbrăcau într-un mod complet diferit, gesticulau altfel şi încă nu-i auzisem cum vorbeau!

La acea oră a dimineţii, probabil că toţi tinerii ori erau la mare, ori emigraseră. Turişti erau puţini, poate doar vreo familie de nemţi spălăciţi. Staţiunile din apropiere erau mult mai cunoscute şi mai bine amenajate. Peste tot se vedeau bătrâni care jucau cărţi şi care aruncau priviri lungi.

După doar câţiva metri, Niccolò a exclamat:

— O sală de jocuri!

În Biella nu mai existau de multă vreme. A studiat feţele clienţilor, căutând un dealer printre ei, dar niciunul nu părea să aibă mai mult de doisprezece ani. Atunci mama ne-a înşfăcat pe amândoi de braţ şi ne-a obligat, practic, să ne plimbăm prin mijlocul palmierilor îngălbeniţi de pe strada principală, printre gelateriile încă închise, chioşcurile cu mâncare prăjită şi magazinaşele cu bijuterii. Când am ajuns la capătul străzii, au început aleile. Ne-am dus şi pe-acolo. În loc de asfalt, erau pietre umede, iar blocurile erau atât de apropiate, încât nu lăsau lumina zilei să pătrundă. Pe la geamuri se auzea zgomot de oale, iar din balcoane, discuţii de familie.

Ne-am pomenit brusc în plin soare, într-o piaţă întinsă care se termina direct la mare, într-o îngrămădire de bărci trase la ţărm, cu pisici tronând peste toate. În vârf, dominând Marea Tireniană, se înălţa o clădire cu trei etaje, erodată de intemperii şi de sarea adusă de vânturi seculare. Veghea acolo sus, ca un fort abandonat.

Am citit ce scria pe plăcuţă: „Şcoala Gimnazială de Stat”.

Am citit din nou: „Şcoala Gimnazială de Stat «Giovanni Pascoli»„.

M-am apropiat circumspectă. Mistralul îmi şfichiuia faţa.

„Giovanni Pascoli”! Nu-mi venea să cred.

Aia urma să fie şcoala mea, de la mijlocul lunii septembrie.

Acolo urma să ajung. Şi, într-un oarecare sens – lucru pe care îl înţeleg abia azi –, locul de unde n-am mai plecat de atunci.

Mi-am întors privirea, apoi m-am uitat iar cu atenţie; un etaj, o fereastră la întâmplare. Ce fel de colegi urma să găsesc? Cum erau profesorii? Cine putea să-mi devină prieten într-un astfel de loc?

Mama şi Niccolò nu şi-au dat seama de nimic. Îşi arătau unul altuia vânzătorii ambulanţi din micul port, care expuneau genţi şi CD-uri piratate. N-am avut când să le mai spun că acea ruină era liceul clasic, iar eu chiar nu voiam să merg acolo la şcoală, i-am văzut luându-se de mână şi mergând mai departe. Fără nicio grijă; uitaseră de mine. Şi-au adus aminte să mă strige când deja siluetele lor se făcuseră mici de tot, înaintând spre dig, unde au început să probeze ochelari.

— Vă ajung din urmă, le-am răspuns urlând sau abia şoptind, nu mai ştiu.

Mai conta?

După atâţia ani pot să accept cum au stat lucurile, de fapt: familia, care pentru mine a reprezentat totul, a fost – şi încă în mare măsură – o legătură doar între ei doi. Între frate-miu şi mama. Niccolò a fost întotdeauna mai atrăgător, dar şi mai nefericit: o combinaţie perfectă pentru una ca mama. Era fiul ei, primul născut, cel care a sosit imediat, în luna de miere. Iar eu? Eu am fost mereu cam ca vara aceea: o încercare nereuşită a părinţilor mei de a se împăca. Bineînţeles, nu doar asta, ci şi altele. Dar care altele?

„E timpul să creşti, Elisa.”

Le-am întors spatele. Am urcat din nou în Piazza Marina, am ridicat ochii spre liceu, i-am arătat degetul mijlociu şi am continuat să merg. Îmi venea să plâng, dar mergeam înainte. Îi iubeam, voiam să-i urăsc şi nu reuşeam. Am mers în continuare. Încă vreo sută, două sute de metri. Apoi s-a întâmplat.

Urma să-mi pierd virginitatea câteva luni mai târziu. Himenul care se rupe, durerea aceea nouă, sângele dintre coapse: toate acestea urmau să vină. Dar inocenţa sentimentelor, ultimul fir stabil ce mă lega de copilărie, pot să spun că au fost distruse în ziua aceea când, pe neaşteptate, am găsit biblioteca locală din T.
M-am strecurat pe uşă, iar mirosul de cărţi vechi m-a învăluit îndată, m-a liniştit. Era o cameră mare, n-avea nicio legătură cu Palazzina Piacenza. Ziduri gri, rafturi din metal, gresie pe jos: semăna mai degrabă cu o arhivă sau cu o sală de tribunal. Dar exista şi o sală de lectură şi eu, cum mă pricepeam bine la locurile ascunse, am descoperit-o imediat.

Am zărit-o dincolo de o uşă din sticlă: lăturalnică, tăcută. Am intrat. Era mai mare decât îmi imaginam, slab luminată, cu mese lungi din lemn de cireş, cu pupitre împrăştiate, pustie.

Atunci m-am prăbuşit pe un scaun, ca şi cum ar fi fost al meu. Am admirat pereţii din lemn, tapetaţi cu volume doar pentru consultare la sediu, şi am zâmbit. Mă tem chiar să nu fi zis ceva ridicol, ca „măi să fie!”, în timp ce mă aşezam şi puneam picior peste picior pe masă. Când mi-am întors privirea către colţul din capătul celălalt al camerei, am crezut că mor.

Nu eram deloc singură.

Cineva stătea acolo şi mă observa.

M-am dezmeticit imediat şi mi-am dat picioarele jos de pe masă. Mi-am întors privirea de la acea persoană, înainte să fi văzut cine era. Mi se făcuse ruşine, mă scosese din sărite: îmi imaginasem cum urma să dau năvală printre rafturi, iar acum trebuia să mă ridic, ca o fată educată, şi să mă îndrept lent spre cărţi, să consult cotele, atentă la cum îmi mişcam şoldurile şi fundul.

Nu eram gata să fiu în centrul atenţiei cuiva. Caraghioasă, anormală, deloc diafană. Spre deosebire de Beatrice, care se simţea perfect în lenjerie intimă în faţa a milioane de privitori, eu nu reuşeam să fiu puţin mai spontană nici măcar în faţa unei singure persoane.

Printre secţiuni, am căutat P de la „Poezie”.

Involuntar, mi-am oprit privirea pe chipul lui.

Era un băiat. Având în vedere că se întorsese la citit, stătea cu capul plecat şi cu faţa ascunsă sub părul blond, aşa că nu mi-am dat seama câţi ani putea să aibă.

Dar ce te interesează? Căutai P de la Penna[12].

Nu părea prost îmbrăcat, urât, inadaptat. Cine ar mai putea veni la bibliotecă, pe 30 iunie, în afară de mine?

Am găsit Penna şi culegerea *Tutte le poesie*[13].

M-am întors la scaunul meu. Aş fi putut să aleg altul, ca să mă aşez cu spatele la el, la două sau trei mese distanţă, dar n-am făcut-o.

---

[12] Sandro Penna (1906–1977), poet italian, cunoscut pentru creaţiile sale legate de tema iubirii homosexuale, a homoeroticii (n. tr.).

[13] „Toate poeziile”, în italiană (n. tr.).

Am deschis la o pagină oarecare, am citit un vers: „Uşoară se pogoară peste bine şi rău / dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.”[14]

Doar mă prefăceam că citesc. Îl simţeam cum mă studiază. Simţeam unduirea penumbrei din cameră, auzeam foşnetul hârtiei în tăcerea aceea, căderea prafului. Nu voiam, nu mă simţeam în stare, dar, până la urmă, m-am întors şi eu.

Ne-am privit.

Şi am revenit imediat la poezie.

„Uşoară se pogoară peste bine şi rău / dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.”

Mi-am impus să nu mă mişc deloc, hipnotizată, ca şi cum corpul meu ar fi fost o vizuină, însă deja luase foc. În mod vizibil. Accentuat.

Cine ştie ce citeşte el?

Elisa, du-te de aici!

Dar, dacă plec imediat, pare că o fac intenţionat.

Mai rezistă încă cinci minute, apoi ieşi.

M-am uitat spre uşă. Mama şi Niccolò probabil mă căutau, mi-am spus. M-am uitat din nou spre el. Obrajii, gambele, bluza. Nu era prima dată când întâlneam un băiat ca el: atletic, cu profil armonios, cu buze frumos conturate. Mai văzusem alte zeci ca el la şcoală, pe stradă şi nu mă impresionaseră niciodată. Eram convinsă că o să rămân fată bătrână (lângă mama?). Dar un băiat ca el, în bibliotecă, asta nu mai văzusem niciodată. Coincidenţa mă

---

[14] Sandro Penna, *Poezii*, traducere de Smaranda Bratu Elian, Humanitas, Bucureşti, 2013, p. 109 (n. tr.).

neliniştea pentru că, deşi nu recunoşteam nici în sinea mea, visasem la aşa ceva o viaţă întreagă.

Nu reuşeam să mă concentrez. Încă îl căutam cu privirea. Apoi, brusc, ruşinea. „Dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.” Fără să înţeleg nimic.

Şi el a continuat să se întoarcă puţin, lent.

Asta, până când şi-a luat cartea, s-a ridicat şi am fost sigură că urma să plece. Însă a venit să se aşeze lângă mine.

— Tu nu eşti din T.

N-am schiţat nicio mişcare. Chiar în momentul acela am descoperit cum vorbeau oamenii în T, cum rosteau E şi O. Din gura lui.

— N-am mai văzut pe-aici pe nimeni care să aibă mai puţin de şaizeci de ani, mai ales în plină vară.

Pe afară, am reuşit să rămân impasibilă.

Pe dinăuntru, în schimb, era furtună. Eram emoţionată, dar nu ştiam ce fel de emoţie era aceea. Mă preocupa faptul că tricoul pe care îl purtam îmi ascundea şi sânii, şi şoldurile, pe care oricum nu le aveam, dar poate ceva tot s-ar fi văzut. Parcă mă prostisem. Devenisem superficială, eram preocupată de lucruri superficiale.

— Ce citeşti? m-a întrebat şi mi-a luat cartea. Ah, Penna.

Ştia cine e.

— Zici ceva?

Nu, preferam să ascult. Ani întregi de jucat singură, de citit singură; banca mea la şcoală fusese mereu o insulă izolată. Când profesorii mă scoteau la tablă ca să mă asculte, vocea mea era răguşită, gâtuită, eram atât de

dezobişnuită să vorbesc, încât şi eu eram surprinsă să-mi aud vocea.

Acelaşi lucru mi s-a întâmplat şi în dimineaţa aceea, când am zis:

— Sunt Elisa.

— Lorenzo.

Mi-a atins mâna, ca să facem cunoştinţă. Dar a mea nu s-a mişcat deloc, a rămas pe masă, ca un pietroi. Când şi-a retras-o, m-a năpădit o dorinţă nebună de a-i cere să repete gestul, iar eu să reuşesc să-mi ridic degetele, să le ating pe-ale lui.

— Sunt din Biella, un oraş din Piemont.

— Ştiu unde e, am fost şi eu acolo o dată cu tata, l-au trimis de la serviciu. Îmi aduc aminte de Oropa.

Cred că am zâmbit atunci.

— Dar tu ce faci aici, în T, eşti în vacanţă?

— Mi-e teamă că nu.

— În ce sens?

Elisa, ridică-te! Probabil e ora prânzului deja, maică-ta e furioasă.

— Eşti în vacanţă sau nu? a insistat.

— Nu. Dar nu vreau să vorbesc despre asta.

Acum o să plece, mi-am zis. O să înţeleagă că nu am nimic special şi o să se ducă.

Dar a rămas.

— Bine, hai să schimbăm subiectul. Ai venit aici să înveţi?

Am clătinat din cap.

— Ai venit să citeşti?

Am dat afirmativ din cap.

— Ce cărţi îţi plac?

— Poezii.

A zâmbit.

— Uită-te la mine!

Mi-a arătat coperta cărţii lui: Osip Mandelştam.

— Nu ştiu cine e.

— Un rus, a fost deportat şi a murit la Vladivostok, în zăpadă.

Avea ochii albaştri, genele lungi şi aurii ca mierea, la fel şi părul. Spate lat, de înotător, şi braţe pe care i se vedeau pronunţat venele. Era bronzat de parcă mergea la plajă în fiecare zi. Avea mâini mari. Îi priveam corpul, în timp ce simţeam că al meu se trezeşte.

Din nimic, mi-a venit în cap să-l sărut. Nu cum se face normal, ci aşa cum povesteau colegele mele de clasă, când ne adunam la baie: „Mi-a băgat limba în gură, mi-a umplut-o de salivă, i-am simţit dinţii.” Tâmpeniile alea mă scârbeau înainte, dar acum le voiam.

N-a mai zis niciunul nimic, învăluiţi într-o tăcere care nu era deloc un vid incomod. Era ca şi cum îşi dăduse seama ce gândeam. Ca şi cum gândul acela nu-i displăcea deloc.

— Şi tu preferi să citeşti poezii, în loc de romane?

Am fost sinceră:

— Acasă am *Menzogna e sortilegio,* am început-o de zeci de ori, dar nu reuşesc să trec de primele pagini. Mă

blochez. În schimb, cu Leopardi[15] nu mi se întâmplă asta. Nici cu Antonia Pozzi[16], Saba[17], Sereni[18].

Lorenzo părea fascinat.

— Câţi ani ai?

— Paişpe. Tu?

— Cinşpe. Nimeni nu ştie de Sereni. Tu, în schimb, da.

— *Gli strumenti umani*[19], am zis.

M-am ferit să-i spun că meritul este numai al Soniei, bibliotecara din Biella, nici pe departe al meu. Era

---

[15] Giacomo Leopardi (1798–1837) este considerat cel mai mare poet italian din secolul al XIX-lea. Activitatea sa nu s-a rezumat la poezie, ci s-a extins şi către filosofie, eseuri, filologie (n. tr.).

[16] Antonia Pozzi (1912–1938) este una dintre cele mai originale voci din literatura italiană modernă. Toate cele circa trei sute de poezii au fost publicate postum, în mai multe ediţii în Italia şi traduse în străinătate (n. tr.).

[17] Umberto Saba (1883–1957) s-a remarcat pentru poeziile sale autobiografice simple, lirice, devenind una dintre figurile cele mai importante ale vieţii culturale din Trieste, oraşul său natal. Cel mai cunoscut volum al său este *Canţonierul*, o culegere de texte care acoperă aproape întreaga sa producţie poetică (n. tr.).

[18] Vittorio Sereni (1913–1983) – poet, editor şi traducător. Poezia sa tratează teme din istoria recentă a Italiei, precum fascismul, înfrângerea militară a Italiei în Al Doilea Război Mondial şi renaşterea sa postbelică. Timp de aproape treizeci de ani a fost directorul literar al editurii Mondadori (n. tr.).

[19] Culegere de poezii de Vittorio Sereni, apărută în 1965. Opera marchează perioada dificilă prin care poetul trece după război, ca veteran al lagărelor de prizonieri din Algeria şi din Maroc (n. tr.).

obsedată de poezia italiană: scria şi ea, îşi publica singură versurile, le trimitea tuturor poeţilor în viaţă, sperând ca vreunul dintre ei să-i răspundă. Din păcate, a ajuns doar la sapă de lemn.

Acum însă, Biella nu mai exista, nu mai era un „înainte”.

— *Un posto di vacanza*, *Frontiera,* am continuat să enumăr, mândră, ca şi cum, în loc să vorbesc, mi-aş fi scos câte o haină. *Stella Variabile.*[20]

— N-ai cum să-i ştii toate culegerile.

Ai văzut, mamă, la ce sunt bune cărţile?

— Şi ce muzică asculţi?

Am surâs nehotărâtă. De-acum intrasem în joc şi începusem să-i prind gustul.

— Metal, rock, punk hardcore, am exagerat.

— Hardcore?

A rămas şocat.

— Offspring, Green Day, Blink-182. Şi Marilyn Manson.

— Citeşti Sereni şi asculţi Marilyn Manson?

Nu făceam altceva decât să ne privim, dar nu era adevărat. Găurile de la nasturi, şireturile, fermoarele, toate erau desfăcute. Eram goi. Semănam atât de mult.

— Citeşte-mi o poezie de Penna, mi-a cerut.

Am deschis cartea la întâmplare.

— „Trec boii grei cu plugul în lumina / deplină. Închide-mă într-un sărut.”

— Alta.

---

[20] Culegeri de poezii de Vittorio Sereni (n. tr.).

L-am ascultat.

— „La fel cum bea de la izvor copilul / frumos, noi am păcătuit şi nu.”[21]

— Citeşte-mi-o din nou pe cea dinainte.

L-am privit şi am citit doar finalul.

— „Închide-mă într-un sărut.”

Cred că am reuşit să ne auzim inimile bătând, una ghemuită în cealaltă.

— Poate mi se întâmplă pentru că citesc de două ore din Mandelştam, poate că sunt beat, poate că e vina lui Penna, nu ştiu, dar trebuie să-ţi spun. Întotdeauna mi-am închipuit cum ar fi să vin aici într-o zi şi să găsesc o fată ca tine, singură, care să citească. Nu o vedeam cum arată fizic, dar e ca tine... La naiba, tu eşti! S-a întâmplat.

Mi s-a tăiat răsuflarea.

Lorenzo s-a aplecat spre mine. Am vrut să mă trag înapoi, să mă feresc. Însă corpul meu a rămas nemişcat, ba mai mult: l-a aşteptat. Să ajungă la un milimetru de chipul meu, să facă acel lucru cu limba, în urma căruia nu înţelesesem dacă rămâi sau nu însărcinată. Nu mi-a mai păsat de nimic. Mi-aş fi asumat orice risc. Eram proastă, inconştientă.

Mi-a atins buzele. Buzele noastre s-au lipit. S-au deschis, s-au închis din nou una în alta. Ca şi cum toată viaţa mea ar fi fost acolo, toată fiinţa mea în acel punct cald şi ciudat.

Lorenzo s-a tras brusc înapoi.

— Scuză-mă.

---

[21] Sandro Penna, *Poezii*, traducere de Smaranda Bratu Elian, Humanitas, Bucureşti, 2013, p. 127 (n. tr.).

Şi-a trecut o mână prin păr, a coborât privirea.

— Probabil am înnebunit.

S-a ridicat. Nici măcar nu şi-a mai luat la revedere.

El a fost cel care a fugit. Eu am rămas acolo, pe scaun. Mi-am atins buzele, saliva, fără să o şterg. M-am gândit din nou la necunoscuta care trăia în mine, atât de lipsită de pudoare, atât de diferită de ce credeam despre mine.

Sărutasem pe cineva. Un necunoscut. Când am ieşit, eram bulversată. Soarele puternic m-a orbit, m-am dezechilibrat. Am auzit o voce care striga:

— Doamnă, doamnă! Aia e fata?

— Unde?

— Acolo, în faţa bibliotecii.

Mi-am dat seama de toată scena: un bărbat arăta spre mine. Din capătul străzii, mama şi fratele meu se apropiau alergând. Nu m-am uitat la Niccolò, doar la ea. Venea ca un tanc. Se apropia. Când a ajuns lângă mine, mi-a tras o palmă. Una singură. Suficient cât să îmi întoarcă faţa.

— Să nu mai îndrăzneşti niciodată să faci asta! Niciodată!

N-a mai zis nimic altceva. Ne-am întors la maşină într-o linişte absolută. Când am ajuns acasă, nu am mai mâncat nici de prânz. Fiecare s-a dus să se închidă în camera sa, cu treburile lui: episodul nu se întâmplase niciodată.

Doar seara, Niccolò mi-a bătut la uşă să-mi spună câte ore dispărusem: aproape trei. Nu ştiau unde să mă mai caute, pe cine să întrebe.

— Mama parcă înnebunise, a oprit pe stradă pe toată lumea, urla „Elisa!” aşa de tare, încât ieşeau oamenii la geamuri. Ne-am întors până la sala de jocuri.

— Tatei i-aţi spus?

— Nu. Mama voia să cheme poliţia, apoi i-a trecut prin cap că poate te-ai ascuns într-o bibliotecă. Dar a trebuit să mergem până la biroul de informaţii turistice, ca să aflăm unde e biblioteca, pentru că vânzătorul de ziare ne-a zis ceva, cel de la îngheţată, altceva. Un dezastru.

Mama mă cunoştea atât de bine, încât mi-a venit să plâng. Îi aparţineam, dragostea mea pentru ea nu putea fi ştearsă. Şi totuşi.

Nu mai eram virgină.

M-am gândit la el la masa de seară, în timp ce tata, întors de la ultima sesiune de examene, lăuda plajele albe şi oazele naturale din regiune şi îi promitea mamei că o va duce şi în capitala regiunii, la universitatea unde preda, iar ea îşi răsucea părul pe degete, şi-l dădea pe spate, se juca încet cu tacâmurile, îşi muşca buza de jos: parcă eram eu, de dimineaţă, în faţa lui Lorenzo. Niccolò, ca să nu-i mai vadă şi să nu-i mai audă, mânca aplecat cu nasul în farfurie, cu căştile de la walkman pe urechi.
După masă, tata a pornit maşina de spălat vase, a curăţat cuptorul şi i-a propus mamei să iasă. Ea a spus da imediat.

— Şi voi, au adăugat câteva secunde mai târziu, vreţi să veniţi? Ne ducem doar până aici, jos, să luăm o îngheţată.

Era clar că voiau să se ducă singuri, că îngheţata era doar un pretext. Fratele meu s-a făcut negru. N-am spus niciunul nimic.

Însă am tras cu urechea, în timp ce s-au dezbrăcat şi s-au îmbrăcat în camera lor, spunându-şi glumiţe. Am dat din cap fără interes când au venit în bucătărie să ne salute, îmbrăcaţi la patru ace. Ea, cu aceeaşi rochie de dimineaţă, dar rujată şi pe tocuri. La el se vedea diferenţa: se

străduise, dar o vestă peste pantaloni scurţi nu e cine ştie ce. Erau aşa prost asortaţi şi aşa de fericiţi.

— Pe mai târziu, ne-au zis, el a luat-o de umeri şi ea a râs.

Cum au închis uşa, Niccolò a început să dea cu picioarele într-un scaun, până l-a făcut bucăţi. M-a privit şi mi-a spus:

— Eli, eu nu mai rămân nici cinci minute în locul ăsta de căcat. Îl urăsc, îl urăsc, ducă-se naibii! Hai să mergem la gară şi să ne uităm la trenuri.

Avea dreptate, dar n-am făcut niciun pas. Era un loc îngrozitor, dar la mai puţin de douăzeci şi patru de ore de la sosirea noastră acolo, mi se întâmplase un lucru nemaiauzit, fabulos... Ştiu că poate părea incredibil că totul s-a petrecut în doar o zi. Dar la paisprezece ani, viaţa aşa funcţionează. Nu simţi cum trece timpul, atât de repede fuge. Evenimentele se înlănţuie, precum focurile de artificii. E suficientă o clipă ca să vezi lucrurile altfel.

Nu mai voiam să fug nicăieri.

6

ORA DE POEZIE EPICĂ

Beatrice a intrat în clasă la ultimul clopoţel, la opt şi douăzeci, făcând paradă cu părul ei excentric, lung, roşu şi creponat.

A venit direct la colega mea de bancă, o fată oarecare, timidă, cu nasul acvilin şi cu un defect de vorbire, al cărei nume nu mi-l amintesc. I-a zis să se mute pentru că, de-acum înainte, lângă Biella stă ea.

Pentru mine, a fost un moment de glorie. Asta, pentru că s-a întâmplat de faţă cu toţi colegii, care s-au întors surprinşi spre noi, şi pentru că a marcat debutul nostru în societate, în calitate de cele mai bune prietene. O voi critica deseori în viitor, nu voi fi de acord cu multe dintre alegerile ei, voi rămâne mereu fundamental diferită de ea, dar ceva trebuie să recunosc: a avut întotdeauna curaj.

Şi-a dat jos ghiozdanul şi haina. Odată aşezată lângă mine, s-a uitat la toţi, de jur împrejur, cu o privire fulgerătoare: „Ce, aţi rămas cu gura căscată?”

Eram, oficial, Barbie Superplete şi imigranta.

I-am pus mâna pe păr, era imposibil să nu faci asta: atât de moale, de strălucitor, exact ca al păpuşii pe care am avut-o în şcoala primară. Amintindu-i de catastrofa zilei anterioare, am întrebat-o cum de a reuşit tipul de la coafor s-o transforme atât de repede, ca prin magie.

— E o perucă, mi-a răspuns. Enzo a trebuit să taie destul din el. Trebuie să-mi dau pe păr cu un tratament uleios, de regenerare, cel puţin două săptămâni de-acum înainte. Nu pot să ies aşa în public, *sub nicio formă*, a zis mama. A şi plâns mama.

Clasa a continuat să se holbeze la ea din lateral, divizată între cei care n-o sufereau şi cei care o admirau. Se dăduse cu sclipici pe pleoape, de parcă era gata să plece la discotecă. Pe vremea aceea, fotografii nu o pândeau la orice colţ, dar ea venea la şcoală şi îi şoca pe toţi, doar de dragul de-a o face. Nu a purtat niciodată, cel puţin din ce ţin eu minte, pantofii pe care îi purtau ceilalţi, gecile care erau la modă atunci. Dacă avea chef să semene într-o zi cu o păpuşă Barbie din ’93, dacă îi dădea voie mama ei, aşa făcea.

— Le simţi privirile?

S-a apropiat cu buzele de urechea mea şi şi-a acoperit gura cu mâna.

— Nu te gâdili?

Nu.

Dar respiraţia ei caldă pe urechea mea, genunchiul ei lipit de al meu şi faptul că trecuse în mod incontestabil de partea mea m-au impresionat.

— Am vrut să fiu şi eu morcovie la păr, ca tine, le-am tot zis. Dar mama şi Enzo nici n-au vrut să audă şi a trebuit să mă rezum la un roşu-cireaşă.

Profesoara Marchi a intrat şi s-a lăsat liniştea. S-a aşezat la catedră, s-a prins de schimbarea în bănci şi de culoarea părului, dar a spus numai:

— Pagina 220, *Odiseea*, Cântul VI.

Era o femeie severă, de care nu te puteai apropia în niciun fel. „Nu sunt prietena voastră, ci profesorul vostru de italiană, de latină şi de greacă.” Avea treizeci de ani, dar se purta de parcă ar fi avut cincizeci.

Eu şi Beatrice am căutat pagina respectivă, ca nişte eleve-model. Marchi a început să ne citească, şi noi, atente, să o urmărim. „Nemuritorii, locuim noi doară / Departe, cei din urmă pe noianul / Bătut de valuri, şi la noi nu vine / Din altă parte nimeni.”[22]

Ca să subliniez, foloseam un creion ascuţit şi m-am oprit asupra unui vers care m-a impresionat. Bea, în schimb, desfăcuse un marker şi colora tot textul, îl folosea ca pe o rolă pentru vopsit: titluri, text, comentarii, sublinia tot. Nu ştiu cum făcea să scape de părţile care nu erau esenţiale.

---

[22] Homer, *Odiseea*, Cântul VI, versurile 276-279, traducere de George Murnu, Univers, Bucureşti, 1971 (n. tr.).

Dar am simţit o oarecare euforie ştiind-o lângă mine, am putut să mă uit pe furiş în penarul ei, să-i simt mirosul de cremă de piersici care plutea în jurul ei.

„Iar acesta Veni încoace pribegind sărmanul / Şi-acum se cade să-ngrijim de dânsul, / Că doar trimişi de zei ne vin străinii / Şi cerşetorii.”[23] Marchi a întrerupt lectura, a aşteptat să ridicăm capetele ca să ne privească în ochi:

— În Grecia antică, nu există o datorie mai mare decât ospitalitatea. Nu e nici o obligaţie morală, nici una politică, ci una religioasă. Nausica îl vede pe Ulise gol, dizgraţios, „sluţit cum fuse”[24], slujnicele fug, dar ea îl reunoaşte ca dar al lui Zeus.

Râsete:

— Biella, dar al lui Zeus şi slută, pe deasupra!

Am ştiut la ce fragment urmau să se oprească toţi colegii, am urât-o pe Marchi pentru că alesese acel pasaj. – Goală, goală! am auzit din spate.

— Şi Mazzini cum zice? Ah, ah, Mazzini!

Nu era prima dată, totuşi mi-a fost ruşine. Nu de ei, ci de mine. Am întors privirea din carte, spre geam.

„Pascoli” era o dărăpănătură, plin de mucegai, cu tencuiala roasă, atât de părăginit, încât cinci ani mai târziu a fost închis pentru neconformitate şi avize insuficiente. Dar avea avantajul de a se afla într-un loc splendid, poate cel mai frumos din Italia. De la orice fereastră se vedea marea.

---

[23] *Ibidem*, versurile 279-282 (n. tr.).

[24] *Ibid.*, versul 185 (n. tr.).

Stăteam cu ochii pe geam în speranţa că o să-l văd. Când lecţia nu-mi trezea interesul sau când ceilalţi comentau pe seama mea, mă refugiam în el. Intrase în viaţa mea ca să ocupe un gol, să dea o formă abandonului pe care îl urzisem undeva între cutia toracică şi inimă. Corelativul obiectiv, urma să aflu mai târziu, locul în care sapi o groapă şi îndeşi sentimente pe care nu eşti în stare să le verbalizezi.

Beatrice a întins mâna peste manualul meu şi m-a adus înapoi. Fără să o vadă nimeni, mi-a scris pe un colţ de pagină: „Cine e?”

N-am înţeles. Marchi a început din nou să citească din întâlnirea lui Ulise cu Nausica. Bea şi-a pierdut răbdarea şi mi-a scris: „Băiatul! Cine e?”

Mi-a luat toată ora de poezie epică să mă gândesc. Şi n-a fost deloc uşor. Nu mai avusesem nicio prietenă până atunci. Şi încă una ca ea, ca Superplete, la care nici măcar n-aş fi îndrăznit să visez. Acum stăteam lângă ea: trebuia să merit asta, trebuia să-i zic.

Pe marginea manualului, i-am scris mic, mic de tot: „Ţi-l arăt în pauză.”

Înainte, în pauze, rămâneam în clasă, cu biscuiţii mei umpluţi cu cremă, cu fruntea lipită de fereastră şi cu mâinile pe calorifer. Suportam mai greu acele zece minute decât cele cinci ore de lecţii. Uneori rămânea şi fosta mea colegă de bancă: se prefăcea că repetă, aplecată peste cărţi, tristă. Eu mă oglindeam în ea, ea, în mine şi stăteam aşa, în tăcere.
Însă în marţea aceea, Beatrice m-a târât după ea, de pe margine, direct în centru. Emoţia pe care am simţit-o ieşind la braţul ei pe hol a fost covârşitoare şi eliberatoare. Am făcut cunoştinţă şi cu restul clădirii: scările, etajele. Bea a vrut să străbatem împreună fiecare colţişor, să

scrutăm fiecare baie, până când avea să-l găsească pe renumitul băiat.

— Povesteşte-mi totul, a spus pe un ton poruncitor.

Iar eu, ciugulind din pachet, alergând în urma ei, care nu punea gura pe mâncare, ca de obicei, m-am conformat. În timp ce toţi se întorceau să o salute, plini de curiozitate sau contrariaţi de prezenţa mea, prefăcuţi, în orice caz: „Ce păr superb ai, îţi stă fantastic aşa!”

Am început să înţeleg cât de puţin o simpatizau, de fapt. Avea deja, pe vremea aceea, un metru şaptezeci şi cinci, talia subţire, abdomenul plat, fundul ferm, picioarele atât de lungi şi de subţiri, încât aveai impresia că nu mănâncă niciodată. Ieşea prea mult în evidenţă, era diferită de absolut toţi. Îi scotea din sărite, iar eu citeam pe feţele lor, cel puţin acolo, în provincia aceea uitată de lume, că erau gata să le ridice osanale fetelor frumoase pe care le vedeau la televizor, dar când o vedeau printre ei, fiind una de-a lor, nu ezitau să o linşeze.

Cât am stat la rând, la dozatorul de sucuri, Bea nu a încetat să mă întrebe:

— E aici? Îl vezi?

— Nu, i-am răspuns cu uşurare.

A introdus o monedă, a tastat codul pentru *caffè ristretto*. O bea fără zahăr.

— Oare n-o fi venit azi?

— Scuterul lui era aici, de dimineaţă.

— Bine, atunci, dacă nu e înăuntru înseamnă că e pe-afară.

Mi-am dat seama că vorbea serios şi am dat s-o opresc:

— Hai s-o lăsăm baltă!

Mai erau, poate, trei sau patru minute până se termina pauza. Bea mi-a ignorat rugămintea şi m-a târât după ea pe o uşă secundară, a împins bara antipanică. Am ajuns într-o curte interioară, ferită de vânt, unde grupuri de băieţi mai mari fumau în cerc sau adunaţi pe scările de incendiu. M-a pus să mă urc pe una dintre ele şi mi-a zis:

— Hai, uită-te după el!

Era frig, iar noi eram singurele fără geacă. Stăteam cocoţate acolo şi ne frecam mâinile.

L-am căutat cu privirea printre ceilalţi băieţi şi l-am recunoscut. I-am arătat lui Beatrice capul lui blond:

— Cel de acolo.

— Glumeşti, aproape că a ţipat ea. Ăla e Lorenzo Monteleone!

Aşa am aflat cum îl cheamă. Dar nu mă ajuta cu nimic.

— Familia lui e foarte sus-pusă. Am fost şi noi invitate la ei la cină de câteva ori, eu şi mama, care a fost leşinată şi n-a mai putut de încântare. Tatăl lui a fost primar, acum este la Regiune. Mama e judecătoare sau ceva de genul ăsta. E singur la părinţi. Ce altceva? Stă în Piazza Roosevelt...

Câte informaţii, mi-am zis, care umplu dintr-odată luni întregi de tăcere, de fabulaţii, de stat la pândă, de aşteptare. Şi aşa am descoperit că era „băiatul lui...” şi nu vreun Robin Hood, cum mi-l imaginasem eu. Orfan, crescut de un librar bătrân, ca într-un roman de Dickens pe care mi-l schiţasem în minte, nu; realitatea era alta şi se putea reduce la „visul unei nopţi de vară”. La fel cum zeii se arată muritorilor; coboară alături de ei sub formă de lebădă, apoi dispar.

După sărutul acela, m-am întors la bibliotecă în fiecare zi. Am fost dimineaţa, la prânz, cu maşina, cu părinţii, pe jos. Am insistat, m-am revoltat ca o fiară: „Trebuie să mă duc, *trebuie*!” În timp ce ai mei, şocaţi, au încercat să-mi explice că era duminică şi că biblioteca era închisă. Probabil ăsta a fost motivul pentru care tata s-a grăbit să-mi ia un scuter.

Mi-am făcut legitimaţie, două luni la rând am rezervat poeziile lui Mandelştam. Le-am citit, le-am recitit, le-am învăţat pe de rost. Lunile iulie şi august doar asta am făcut. De fiecare dată când auzeam uşa scârţâind, ridicam imediat ochii, în speranţa că era el.

În zadar.

Nu s-a mai întâmplat nimic.

Atunci mă ridicam şi mă duceam să-l caut pe-afară, pe unde îşi făceau veacul băieţii normali, care jucau fotbal pe ţărm şi se bronzau. Mă rugam să-l găsesc şi, în acelaşi timp, speram să nu mai dau de el niciodată. Să nu-l văd întâmplător la bar, cu prietenii lui, cu picioarele pline de nisip sau îmbrăţişat cu vreo fată, în spatele stâncilor. Am străbătut toată linia ţărmului. Am ajuns inclusiv la plaja de fier. Şi aşa a început şcoala.

Tata mi-a găsit, pe la mijlocul lunii iunie, nu ştiu cum – „pe internet”, a zis, dar ce era acela „internet” nu ştiam pe atunci –, un scuter Quartz. O caricatură, cu capacitatea de 50 de centimetri cubi, care nu se mai fabrica din ’97. Când am parcat în faţa liceului pentru prima dată, mi-am dat imediat seama că singurul Quartz de acolo era al meu şi m-am simţit foarte prost, m-am supărat foarte tare pe el: „Tu nu vezi în ce hal sunt, «tipa nouă» de care toată lumea îşi bate joc, iar tu îmi mai bagi pe gât şi vechitura asta?”

Cred că nici nu şi-a dat seama. Pentru el n-avea nici cea mai mică importanţă cum te îmbraci, cum îţi stă părul, ce mijloc de transport foloseşti. Doar inteligenţa conta, doar ce ştii şi ce ai de spus. Dar du-te, tată, şi explică asta lumii, lumii ăsteia, în care trăiesc eu! Iar Niccolò, spre binele meu, evident, s-a dus la chioşc, a cumpărat un set de abţibilduri, convins că poate să rezolve problema, şi i-a dat scuterului lovitura de graţie, l-a transformat într-un „punk-mobil”.

Chiar în timp ce încetineam în parcare, l-am văzut din nou pe Lorenzo, într-o dimineaţă de septembrie, urcat pe un Phantom negru. L-am recunoscut înainte să-şi scoată casca. M-a recunoscut şi el, s-a blocat. Cu ochii trişti, a ridicat două degete în semn de salut. Am făcut şi eu acelaşi gest, apoi m-am dus să caut un loc de parcare, cât mai departe de el. Pentru ce suferisem, pentru cine? Ştiam cine e, de fapt? Nu. Doar am visat la numele lui. Timpul a trecut, iar dezamăgirea a devenit neglijabilă.

— ...îmi pare rău să-ţi spun, dar e cuplat cu cineva.

— Asta trebuie să fie explicaţia, i-am răspuns lui Beatrice, privindu-l pe Lorenzo, care intra împreună cu ceilalţi.

Deja sunase clopoţelul.

— Serios, chiar nu contează.

— Dar mi-ai spus că v-aţi sărutat!

— Am minţit.

M-a smucit de mână.

— Valeria e o proastă. Iubita lui, adică. El nu e rău, îl cunosc: e un ciudat, o face un pic pe artistul. Ea merită să i se pună coarne.

Nu ştiam cine era această Valeria. Iar la pus coarne nu mă pricepeam. După ce mama şi fratele meu s-au întors fără mine la Biella, am încetat să mai merg la bibliotecă. În după-amiezile interminabile de după şcoală, după ce îmi terminam temele şi înainte să se lase întunericul, alimentam scuterul cu benzină de cinci mii de lire, doar ca să-mi iau gândul de la tot, şi mă opream des în dreptul plajelor, care deja se goliseră.

Între timp, s-au întors toţi, cu excepţia noastră, lecţia a reînceput. Din cauza asta, eu şi Bea am primit, în dimineaţa aceea, un avertisment în catalog.

— Trebuie să faci ceva, mi-a zis. La fel cum am făcut cu blugii. Trebuie să câştigi.

— Să câştig ce? am râs.

S-a uitat la mine cu atenţie. Serioasă, concentrată. Pe scara de incediu din curtea interioară a Liceului „Pascoli”, m-a întrebat ce aveam de gând să fac.

Habar n-aveam.

— Ce-ţi place?

Am încercat să mă gândesc.

— Nu cum eşti, nu cum ai vrea să fii, nu cum te văd alţii, ci tu, în viaţă, ce vrei să faci?

N-am putut să răspund nimic. Echilibrul pe acele scări era foarte precar. Eu nu eram în stare să rostesc un cuvânt, iar ea era atât plină de pasiune. Stau acum şi-mi aduc aminte: cum putea să ardă ca o flacără şi să ghicească, la doar paisprezece ani, cele mai ascunse dorinţe ale celor din jur?

— Vrei să scrii, nu? Ai zis că ţii un jurnal.

M-am ruşinat atât de tare, ca şi cum mi-ar fi smuls toate hainele de pe mine în faţa clasei.

— Atunci, scrie-i o scrisoare.

În timp ce paznicii trimişi să ne caute ne găsiseră în sfârşit şi ne făceau semne să intrăm imediat, mi-a promis:

— Te ajut eu. Mi-o dai mie mai întâi s-o citesc şi ne descurcăm împreună.

Şi am început. Pe pagini rupte din caiete. Nu existau mailuri, anexe, dischete, CD-uri, USB-uri: doar pix şi hârtie. Când m-am întors în ziua aceea acasă, parcă eram posedată. Am mâncat la prânz cu tata, chiar mai îngândurată decât de obicei. Apoi m-am închis în cameră şi n-am pus mâna pe nicio carte toată după-amiaza. M-am lipit de birou, cu o foaie albă în faţă. Am scris un singur cuvânt: Lorenzo. Şi m-am simţit ca şi cum m-aş fi eliberat de o presiune.

Am crezut că-l lăsasem în urmă, dar nu era adevărat. Rămăsese acolo, undeva, în incubaţie. El sau poate nevoia de a scrie, de a avea un destinatar absent, numai şi numai pentru mine, căruia să-i pot spune orice.

Am fost sinceră de la început, lipsită de orice inhibiţie. Mi-am dorit atât de mult să-mi dau frâu liber gândurilor, să las totul în urmă, să vorbesc. Pixul aluneca pe foaie, inclusiv pe margini. I-am scris din ce erau alcătuite zilele mele: din tăceri. Prânzul, cina, duminicile. Eu, în camera mea, iar tata, în birou. I-am povestit despre Biella: munţii, Liabel, Palazzina Piacenza. În timp ce scriam, transpirasem leoarcă, nici mie nu-mi venea să cred: chiar făceam asta. I-am povestit despre excursiile în Sesta, vara, şi de la Oropa, iarna. Despre cum ne dădeam cu sania pe câmpul din Oche, acoperit de zăpadă, fratele meu şi cu mine, îngrămădiţi unul în altul, ca şi cum am fi fost o singură

persoană. Mama râdea de noi, cu paharul de vin fiert în mână. Vidul care prevestea abandonul.

Fără s-o recitesc, am pus scrisoarea într-un buzunar al ghiozdanului. În dimineaţa următoare, i-am dus-o lui Beatrice, sigură de mine, mândră. Ea a desfăcut-o şi a citit-o dintr-o răsuflare.

— Sub nicio formă, a concluzionat, ridicând privirea. E plină de greşeli, de repetiţii. E jalnică, îţi vine să suni la Protecţia Copilului. Nu trebuie să povesteşti chiar totul, calmează-te. Filtrează.

Am avut o senzaţie puternică de durere fizică. Un sentiment de respingere devastator, pentru că a fost vorba direct despre mine. Nu despre cum mă îmbrăcam, nu despre accentul cu care vorbeam, nu despre cum îmi stătea părul. Ci despre mine.

Cu toate astea, am ascultat-o. În după-amiaza următoare, m-am aşezat din nou la birou. Zeci de ani mai târziu, trebuie să recunosc puterea pe care Beatrice o exercita asupra mea. Şi, lucru paradoxal, fără ea, nu aş fi găsit niciodată curajul de a mă apuca serios de scris.

Am încercat, de data asta, să selectez informaţiile, să mă controlez, să nu explodez. Stăteam lipită de scaun şi scriam îngrijit. Aşterneam pe hârtie un cuvânt, după care îl ştergeam, apoi un altul, iar îl ştergeam, şi tot aşa. Am irosit şi hârtie, şi toată energia. Întregul vocabular al limbii italiene mi s-a părut periculos, excesiv, nepotrivit; *eu* eram aşa.

Vineri dimineaţă i-am predat lui Beatrice o pagină şi jumătate.

— Ce e asta?

Mi-a dat-o înapoi furioasă.

— Aici n-ai scris nimic. Treci de la o extremă la alta. Trebuie să-l seduci, nu să-l plictiseşti.

În a treia după-amiază am înţeles cum trebuia să procedez, aşa că am început să mint. În prima versiune m-am abţinut, apoi m-am relaxat şi, în final, am rupt-o. Am rescris-o, minţind şi mai mult. Am deschis *Menzogna e sortilegio*: nu trecusem niciodată de pagina 30 şi de-acolo am cules tot ce am putut. La întâmplare, am copiat cuvinte sau propoziţii întregi, doar pentru că mi-au sunat bine.

Am inventat episoade din trecutul meu, pe care nu le trăisem niciodată. Mi-am transformat şi casa: Via Trossi, aflată la periferie, am mutat-o în plin centru. Mama, din muncitoare la fabrică şi hoaţă, a devenit o pictoriţă neliniştită. Lui Niccolò i-am dat jos creasta, piercingurile, l-am îmbrăcat în negru, cu o haină de piele, l-am zugrăvit părul lung şi cu faţa machiată cu alb, pentru că, din punctul meu de vedere, metaliştii erau mai interesanţi. Am prins gustul fanteziei, apoi am pierdut orice măsură. Sâmbăta şi duminica le-am petrecut în întregime schimbându-mi viaţa.

„Trebuie să-l seduci”, spusese Beatrice. Pe măsură ce scriam, mă îndepărtam de adevărata Elisa. M-am deghizat, m-am ascuns, am exagerat cu adjectivele. Am brodat peste cele mai intime detalii. M-am prefăcut expertă în lucruri pe care nici nu ştiam să mi le imaginez: nu le-am pomenit explicit, le-am lăsat supendate între spaţiile albe, am făcut doar aluzii. M-am eliberat de Elisa cea timidă şi i-am dat de înţeles că deja o făcusem de mii de ori, am descoperit o parte din mine despre care nu ştiam că există şi care, poate, era cea adevărată.

Însă un lucru e sigur: Beatrice a fost cea mai bună şcoală de scriere de la care puteam învăţa. Oricât ar susţine ea

azi că cititul e o pierdere de timp, că ea are un imperiu de condus şi că romanele sunt toate o aiureală. Minte. La fel cum am minţit şi eu. Şi nu e nimic mai erotic decât o minciună bună.

Duminică, am stat în pat şi am citit pentru ultima dată rezultatul a şase zile de lucru. M-am emoţionat, ca şi cum ar fi scris-o altcineva. Chiar aşa: cine o scrisese? Răspunsul îmi dădea fiori. Am ridicat receptorul şi am auzit sunetul metalic al conexiunii la internet. Tata descărca ceva în acel moment, nu ştiu ce drăcie de fişier pentru facultate, de milioane de biţi. M-am enervat. Am deschis uşa şi am ţipat:

— Termină cu prostia aia, trebuie să sun pe cineva.

Deja mi se părea că fac parte din marea literatură. Învingându-mi teama, am sunat-o pe Beatrice acasă, la nouă seara, am inventat o urgenţă la şcoală şi, imediat ce mama ei a chemat-o la telefon, am implorat-o:

— Mâine-dimineaţă, la şapte şi jumătate. Hai să ne vedem înainte de ore, te rog! E extrem de important!

Am pus receptorul jos şi n-am mai închis un ochi în noaptea aceea.

În ziua următoare şcoala era pustie şi în holul cel mare eram doar eu şi Bea, cu ghiozdanele în spate şi gecile pe noi. Scrisoarea era între noi. În timp ce o citea, eu o priveam cu atenţie. Mă plimbam de colo-colo, fremătam, tresăream la cea mai mică schimbare a mimicii ei: o mişcare din sprâncene, din buze. Inima mi-o luase la goană.

— Îmi place, mi-a zis la final. E chiar frumoasă, Elisa.

Ochii îi străluceau, eram peste măsură de fericită, eram în al nouălea cer.

Bea a împăturit foaia, a pus-o înapoi în plic, i-a cerut paznicului un pix, a scris ceva pe plic şi a urcat scările. Eu, după ea. Doar că n-a intrat în clasa noastră, ci a mai urcat un etaj.

— Ce vrei să faci? am întrebat-o speriată.

Nu mi-a răspuns. Abia acum începuseră să mai apară şi alţi colegi. Beatrice a traversat coridorul din dreapta, de la etajul doi, direct către clasa din capăt: a X-a C.

— Nu, am oprit-o şi am încercat să-i smulg scrisoarea din mână.

A ridicat braţul şi n-am reuşit să ajung la plic. Era prea înaltă pentru mine. Mi-a venit să plâng.

— Nu vreau s-o citească!

— Şi atunci de ce-ai mai scris-o?

Pentru ea. Ca să mă laude ea.

Pentru mine. Ca să-mi demonstrez că valorez ceva.

El era prezent, era real. N-avea nicio legătură cu minciunile mele.

— Nu, te rog.

Beatrice m-a săgetat cu privirea:

— Prietenia noastră se încheie aici.

Am îngheţat.

— Tu hotărăşti: ori mergem să-i punem plicul în bancă, ori jur că nu mai vorbesc cu tine, mă duc în banca unde stăteam înainte şi n-o să mai dea nimeni doi bani pe tine.

Uite-o, nesimţita!

Iar a ieşit la suprafaţă. Ca în prima zi de şcoală, ca de fiecare dată când se apuca să râdă pe seama instabilei din Biella.

Nesimţita trebuia să câştige. Nicio rezervă de ordin moral, social, civil. Prietenia: dă-o naibii! Ea vrea doar să-şi atingă scopul.

Şi a obţinut ce a vrut.

Am intrat într-a X-a C. Deja se informase, îşi făcuse planul, ştia unde trebuia să mergem: ultima bancă de la geam. Era plină de mâzgăleli, dedesubt era o carte uitată. Am apucat să citesc ce scria pe copertă: Vittorio Sereni, *Stella variabile*, „Stea variabilă”. Am simţit cum un vânt rece îmi înfioară pielea pe braţe şi pe picioare. Beatrice a lăsat alături plicul pe care scria „Pentru Lorenzo”.

Şi am fugit.

7

LA MIJLOCUL LUI AUGUST, CÂND B. MI-A SALVAT VIAŢA

„*E si divorano con gli occhi, si / cercano si tendono le mani / di nascosto sulla fiandra del tavolo*.”[25] Nu e vorba despre mine şi Lorenzo, chiar dacă versurile sunt din *Stella variabile*. Cei doi care se caută şi se devorează unul pe celălalt, încercând să se ascundă, dar fără să reuşească, sunt părinţii mei.

[25] „Se devorează din ochi, se / caută, îşi întind mâinile / pe ascuns, pe sub masă” (n. tr.).

Titlul poeziei este „Domenica dopo la guerra” şi conţine o întrebare: „*Per due che si ritrovano in una / domenica dopo la guerra / allora può / rifiorire il deserto del mare?*”[26]

Mama a înflorit în perioada aceea, asta e sigur. Tata a stat din ce în ce mai puţin în birou şi a început să capete puţină culoare în obraji. După şapte ani de căsătorie şi unsprezece de despărţire – s-a întâmplat pe vremea când am început eu să rostesc primele propoziţii întregi –, în vara aceea devastatoare a anului 2000 au gustat din a doua adolescenţă.

Strecuratul afară din casă seara pentru îngheţată a devenit o obişnuinţă. Odată cu trecerea timpului, au renunţat şi la formalitatea de a ne întreba dacă vrem să-i însoţim. După ce tata termina cu problemele de profesor, nu era zi în care să nu meargă la mare. De fiecare dată, o altă plajă, o nouă oază naturală. După prânz, fratele meu şi cu mine ne duceam în pat, eu, să citesc, el, să doarmă, ameţit de marijuana. Ei doi ieşeau parfumaţi de la crema de protecţie solară. Mama purta o pălărie de paie şi o rochie de plajă galbenă, subţire, tata, o şapcă de baseball, un roman de Stephen King sub braţ, iar de la gât nu-i lipsea niciodată binoclul cu care observa păsările.

Se plimbau pe oriunde în Passatul lui murdar, cu portbagajul umplut la maximum: echipamentul pentru observarea păsărilor, aparatul polaroid pentru fotografii, alături de care ea îşi punea salteaua gonflabilă, şezlongul, prosoapele.

Despre ce vorbeau oare? Imposibil să-mi imaginez. Mama nu ştia nimic despre dumbrăveancă, prundaş, pasărea-

---

[26] „Pentru doi care se întâlnesc într-o / duminică după război / poate / să înflorească deşertul pe mare?”, versuri din poezia „Domenica dopo la guerra” („Duminica după război”), de Vittorio Sereni (n. tr.).

ogorului, nu păruse niciodată interesată de lumea animală. Internet şi software? Cu atât mai puţin. Galaxii? Era suficient că ştia în ce regiune din Italia se află. Tata absolvise cu zece şi luase doctoratul cu *magna cum laudae*, cu o lucrare publicată în Statele Unite ale Americii, iar mama nu terminase nici măcar facultatea. Dacă încerca să citască un ziar oarecare, obosea după primul paragraf. Era un dezastru. Ochii mei de acum, de adult, nu mai sunt nemiloşi cu ea, cu impulsivitatea ei exagerată, cu modul în care se exprima şi, cu siguranţă, nu mai sunt ochii cu care am privit-o în acea vară. Mi-aş dori mult să o văd din nou fericită ca atunci.

Nu ca în fotografii, ci ca într-o după-amiază oarecare de iulie sau de august din anul 2000, aşa cum zâmbea de fiecare dată când ieşeau la plajă. Era micuţă, cu pistrui, cu bretonul dezordonat, care îi acoperea ochii. Uşoară şi lipsită de griji la fel ca numele său. Annabella.

Din când în când, după somnul de după-amiază, Niccolò se trezea din starea sa de ameţeală şi venea la mine sau eu terminam a nu ştiu câta lectură a lui Mandelştam şi mă duceam să bat la uşa lui. Ne aşezam singuri în bucătărie, luam o gustare, reluând vechile obiceiuri proaste din Biella: MTV, chipsuri şi picioarele pe masă. Dincolo de obloanele lăsate, răsuna agitaţia din T, ce clocotea de viaţă, cu tineri care se întreceau la sărituri de pe stânci şi meciuri de tenis pe plajă.

Noi eram palizi, agasaţi de tot ce era în jurul nostru. Doar după ora cinci ne încumetam să scoatem nasul afară, odată cu bătrânii şi cu nou-născuţii. Eu continuam să fac naveta între casă şi bibliotecă, ca un suflet chinuit, el se îneca în haşiş şi în ketamină, împreună cu noii lui prieteni, nişte împuţiţi, iar mama şi tata se distrau copios.

Nu vreau să-i fac să pară ceea ce nu erau: insensibili, denaturaţi. Aveau grijă de noi. Vedeau pupilele dilatate ale lui Niccolò, faţa mea abătută. Dar – abia acum îi înţeleg – ce puteau să facă?

Erau îndrăgostiţi.

Era momentul lor, nu al nostru.

Au încercat să ne implice din când în când, mai ales tata. Într-o dimineaţă a vrut să ne arate cum funcţionează 586 Olidata, care trona în biroul lui, un paralelipiped gri, mai mare decât un televizor, cu ecranul bombat şi care azi ar face pe oricine să râdă, dar, pe vremea aceea, avea un procesor Pentium 3, şi tata nu obosea să le zică tuturor: „Am un Pentium 3.” Iar ochii îi sclipeau gândindu-se la viitor. De data aceea s-a entuziasmat, s-a înfierbântat. Trebuie să spun că a fost mereu un profesor foarte bun, dintre aceia care rămân în sufletul elevilor ani şi ani. Dar, aşa cum ştim, cu copiii e altceva: ei nu stau să asculte. A mişcat mouse-ul, a dat click cu precizie, arătându-ne cum puteam să ne conectăm la internet, să ne deschidem în faţa lumii. Pe o foaie ne-a scris *username*, *password*, număr ISP: o groază de paşi. Noi eram muţi, nemişcaţi, cred că am rezistat acolo cel mult vreo zece minute.

Apoi a încercat cu o altă mare pasiune: păsările. Am fi avut şansa să asistăm la spectacolul extraordinar al vânturelului în zbor, al prundaşilor în dansul iubirii, în Parcul Natural din San Quintino, trezindu-ne cu noaptea-n cap, echipaţi cu ghete corespunzătoare şi cu binoclul absolut necesar. Am omorât proiectul chiar dinainte să se nască, ieşind imediat din cameră.

Mama era schimbată, nu ne mai privea ca înainte. Era fermecată de el, de mare, de euforia libertăţii regăsite.

— Ai o groază de restanţieri, îi zicea tatei râzând, fără ranchiună.

Şi ne lăsa în pace. Vreo două ore sau toată dimineaţa. Se întorcea pe la unu, cu braţele doldora de sacoşe de cumpărături, părul plin de nisip, câteodată chiar şi cu pantalonii pătaţi de verde, ca şi cum s-ar fi rostogolit pe iarbă şi, obligatoriu, găsea masa aranjată, pe fostul soţ în faţa cuptorului, copiii lipiţi de televizor. Galbeni precum ceara.

În prezenţa noastră nu se sărutau niciodată, aproape nici nu se atingeau. Dar totul era atât de evident. Două persoane care aveau aşa de puţine lucruri în comun trebuiau să concentreze pe alte aspecte. Camera lor era în capătul holului, cea mai îndepărtată de ale noastre. Mama acum se închidea în baie cu cheia, nu ne mai lăsa să intrăm. Era mereu parfumată, machiată, pieptănată. Se îndepărta din ce în ce mai mult de noi, pentru că acel „noi" nu mai exista. Se transformase în „ei". Dar să mă întorc la întrebarea iniţială: „Poate să înflorească deşertul pe mare?" Acum, la treizeci şi trei de ani, ştiu răspunsul: nu.

Primele semnale că idila dintre mama şi tata urma să se termine le-am văzut în noaptea de Ferragosto[27], cea în care am cunoscut-o pe Beatrice. Mai mult decât nişte semnale, era vorba de un vuiet asurzitor, înspăimântător, insuportabil, ca acelea care anticipează, în zonele de coastă, un tsunami. De data aceea nu au insistat să venim cu ei, ne-au obligat: mergem toţi patru să luăm masa într-un restaurant

---

[27] Data de 15 august este sărbătoare legală în Italia. Provine din *Feriae Augusti*, festivalul împăratului Octavianus Augustus, care marca momentul încheierii muncilor agricole şi era asociat cu petreceri publice la care participa întreaga comunitate (n. tr.).

elegant, cu terasă spre mare. Tata rezervase o masă cu o lună înainte, ca să prindă loc.

— O să ne îmbrăcăm frumos, o să aşteptăm focurile de artificii şi o să ne distrăm pe cinste.

Mama a zis-o pe un ton de ultimatum şi faţa ei promitea represalii, dacă nu ne conformam.

Am urât dintotdeauna petrecerile. Nu mi se potrivesc, ştiu că aproape fiecare familie – nu mă refer la cele dezaxate sau distruse, ci la cele normale – este pusă la grea încercare în astfel de zile. Deja fiecare Crăciun era pentru noi un calvar: tata suna stânjenit la interfon, la Biella, cu un *panetone* în mână, făcând eforturi să ne zică două vorbe.

De Ferragosto se desfăşura aproape acelaşi scenariu, unde mai pui că era şi cald în T. În plus, mama, care se juca de-a nevasta, se întrecea în pregătiri. Înainte nu se sinchisea deloc de sărbători: imediat ce se termina prânzul şi tata pleca, era fericită să-şi pună salopeta, să lase bucătăria în dezordine şi să cânte cu noi pe canapea Manu Chao. Acum însă, m-a dus şi pe mine la coafor.

— O tunsoare punk pentru amândouă.

— Poftim? a întrebat proprietarul.

Nu era Enzo. Abia mult mai târziu am intrat în salonul lui „super la modă” – aşa cum scria Beatrice –, unde lăsai o avere şi unde primeai şi cafea în timp ce te vopseau. Nu, salonul unde m-a adus mama era o caricatură a aceluia: poze decolorate cu coafuri demodate şi doamne de o oarecare vârstă care aşteptau să se usuce la cască. – Scurt şi în scări, i-a tradus mama, important e să ne faceţi la fel, pe mine şi pe fiica mea.

Aşezate una lângă alta, ne-am dat mâna. O mică paranteză de fericire, palidă, înşelătoare. Oglinda reflecta două figuri asemănătoare: doi morcovi. Mama mi-a făcut cu ochiul şi a zâmbit, în timp ce două fete cu foarfeci ne-au tuns pletele în acelaşi fel; avea o putere atât de mare când eram doar noi două şi mă iubea, că uitam de orice băiat, de orice iubire, de viitor, de scris şi de citit; voiam doar să redevin copil.

Băieţii de acasă ne-au întâmpinat cu un „uau!” când ne-am întors; pentru prima dată aveau aceeaşi părere: muţi de mirare. Tata s-a entuziasmat imediat, căutând privirea fratelui meu, iar el şi-a întors-o, ruşinat. De fapt, eu şi mama eram chiar drăguţe.

Am fost atunci chiar şi la cumpărături împreună. La parfumerie, la mercerie, într-un magazin de haine: am făcut stoc de chiloţi, de sutiene, zeci de rochii noi, pentru o viaţă nouă. Cu cartea de credit a tatei; mama mă înduioşa. Am continuat să intrăm, din obişnuinţă, în magazine ieftine. Dar la T, mama se aprindea imediat, se agita, se ruga de mine să probez sandale cu toc, rochiţe scurte, mulate, aurii, argintii, care nu i-ar fi venit bine nici lui Beatrice, deşi, după cum ştim, ei îi stă bine cu orice.

În seara de Ferragosto, la ora opt, am fost cu toţii gata. Ce noroc am că nu există nicio fotografie de familie din acel moment: mai mult decât pentru o cină oarecare, eram gătiţi ca pentru carnaval. Mama, în rochia ei lungă, de un roşu strident, s-ar fi potrivit perfect la o nuntă din Balcani. Tata, rigid, în costum şi cămaşă, parcă nu era în pielea lui. La insistenţele mamei, a spălat chiar şi maşina. Niccolò era acelaşi dintotdeauna: dacă i s-ar fi spus şi cum să se îmbrace, am fi ajuns cu toţii pe prima pagină a ziarelor, pentru cea mai recentă crimă. Şi eu, Dumnezeule, eu chiar purtam o rochie aurie, cu şliţ şi decoltată.

Tot drumul până la restaurant m-am rugat să nu dau peste Lorenzo, să nu mă vadă în halul ăla.

Habar nu aveam că, de fapt, urma să explodăm. Tata conducea atent, la limita de viteză. Eram ca o bombă de război îngropată: urma să sărim în aer? Da, nu.

Am ascultat „Basket Case”. Îmi aduc aminte câteva versuri profetice*: „Grasping to control / So I better hold on.”*[28] Mama a fredonat şi ea, tata a încercat să descopere şi aspecte pozitive în muzica aceea, lui îi plăcea doar Mozart. Străzile erau congestionate, plajele presărate cu focuri de tabără şi băieţi aşezaţi în cerc, pasându-şi de la unii la alţii un cui, aşteptând baia în mare de la miezul nopţii. Pe geamuri intra sirocoul şi lumina. Am reuşit să scap de mersul pe tocuri şi să-mi păstrez bocancii. Niccolò mă strângea de mână, ca să nu facă o criză de nervi. Mai merseserăm noi vreodată cu mama şi cu tata în maşină? Niciodată.

Într-o zi, o să vrea să pună pe cineva să-i scrie biografia – vorbesc despre Beatrice. Bineînţeles că n-o să mă roage pe mine: nu ne mai vorbim de peste treisprezece ani. Nici măcar în vis n-aş accepta: îmi aduc foarte bine aminte de ultima noastră ceartă, cea definitivă. Dar ştiu că sunt singura persoană din lume care ar avea toate drepturile să o scrie.
În acea seară de 15 august, am trecut pragul restaurantului La Sirena toţi patru împreună, intimidaţi, dar fermi, pentru că aveam rezervare. Am traversat salonul interior deja plin şi am ajuns pe terasa cu deschidere spre mare, desprinsă parcă din filme.

Stelele se unduiau, reflectate în apă: dincolo de mişcarea calmă a valurilor, zumzetul comesenilor era singurul

---

[28] „Controlul e totul / Mai bine mă ţin strâns”, versuri din melodia „Basket Case” a trupei Green Day (n. tr.).

zgomot de fond; peste tot erau feţe de masă din damasc şi tacâmuri din argint; deasupra capetelor noastre, doar vălul întunecat al nopţii şi lămpi din hârtie, care atârnau de o pergolă. Mama era fascinată, Niccolò, dezgustat. Însă pe mine m-a impresionat o fetiţă cu un păr extraordinar de strălucitor, castaniu-deschis, cu vârfurile aurii, şi cu ochii de smarald, cu rochie albă, ca pentru sacramentul confirmării, înconjurată de o familie perfectă.

De ce m-a impresionat? Cum e posibil ca într-un restaurant plin de lume, eu să mă fi oprit asupra ei?

Am citit atât de mult, miile de descrieri de personaje invizibile şi legendare mi-au folosit ca s-o recunosc pe *ea*. Era magică, fără urmă de îndoială: privirea emana puterea farmecelor, surâsul mă vrăjea. Am ales-o imediat.

Nu ştiu câte minute am privit-o, în timp ce părinţii mei aşteptau să ne conducă cineva la masa noastră, dar chelnerii păreau să aibă ochi doar pentru ei: mama, tata şi trei copii aşezaţi la masa din centru, singura masă rotundă, la distanţă faţă de toate celelalte, cu vederea cea mai bună, cu o cascadă de flori şi cu spumantul în frapieră.

Ginevra dell'Osservanza era elegantă, dar sobră; îmbrăcată în negru, încheiată până la gât. Cu părul prins atent. Exagerase doar cu bijuteriile: colier, cercei, inele, brăţară cu diamante. Putea să concureze cu principesele de Monaco şi cu soţiile preşedinţilor de stat pe care le văzusem în revista *Novella 2000*, la coafor. Riccardo Rossetti avea postura învingătorului. Cu spatele drept, mâna îndoită care-i susţinea tâmplele, în timp ce îşi asculta copiii. Cravată şi cămaşă purtate cu lejeritate, fără acel sentiment de constrângere pe care îl vedeam la tata. Zâmbeau conştienţi că sunt observaţi, mândri de copiii lor. Cel mic avea acelaşi păr blond ca băieţelul din *Micul lord*. Fata cea mare îl certa, dacă se murdărea, dar cu graţie, şi

ea îmbrăcată şi machiată impecabil, cu o singură greşeală: un piercing strălucitor în nara dreaptă. Mai era şi Beatrice, proaspătă şi fermecătoare. Dar oricine ar vrea să fie azi răutăcios, să insinueze că s-a operat, ar fi trebuit s-o vadă în seara aceea.

Dacă familia de lângă noi era reală sau o minciună, am descoperit mai târziu. În acel moment, am rămas fascinată de atâta frumuseţe. „Invidiaţi-ne", păreau să spună, cu toată acea efuziune de emoţii, de bucurie. Copiii glumeau cu părinţii, părinţii, cu cei mici, toţi cei de la masă erau buni prieteni.

Masa noastră era undeva în lateral, fără flori, mă uitam la noi din afară, apoi din nou la familia Rossetti, şi comparaţia era atât de tranşantă, încât m-am simţit umilită. Nu aveam nimic să ne spunem, eram de-a dreptul urâţi. Pe tata abia îl cunoşteam, mama nu făcea altceva decât să se joace cu şervetul, cu furculiţa, bucurându-se ca o copilă. Ceva era profund greşit la noi. Privind din exterior, arătam ca nişte paiaţe. Rochia mi se crăpa pe coapse şi îmi ţineam mâna peste şliţ ca să mă acopăr.

În plus, totul era prea mult acolo: preţurile din meniu, felurile de mâncare, muzica. Nu eram obşnuiţi cu nimic din toate astea. Cred că şi mama, tata şi Niccolò se simţeau stingheri, sub presiune. Poate de aici ni s-au tras toate.

Am mâncat cu ochii aţintiţi la fata aceea superbă. „Câţi ani ai?", am întrebat-o în tăcere. „La ce şcoală mergi? Ce citeşti? Eşti vreodată tristă?" O rugam să-mi distragă atenţia, să mă salveze în timp ce totul, la masa mea, se prăbuşea.

Mama a exagerat cu vinul, asta e clar. La fel de clar e şi faptul că Niccolò, imediat după antreuri, s-a ridicat şi s-a închis în baie o eternitate. Acela a fost momentul când am

început să atragem atenţia celorlalţi: mama a început să râdă grosolan, să povestească, ţipând, întâmplări stânjenitoare, şi Niccolò s-a întors de la baie palid şi clătinându-se.

Tata şi-a dat seama.

— Draga mea, nu mai bea, te rog, i-a spus cât se poate de calm.

— Lasă-mă să mă distrez, a protestat mama, măcar o dată.

Când Niccolò s-a aşezat, tata s-a întors şi spre el:

— Să ştii că mă îngrijorezi.

Fiindcă fratele meu nu a avut nicio reacţie, tata i-a zis mamei:

— Annabella, mi-ai zis tu ceva de iarbă, dar mi se pare că situaţia a scăpat de sub control şi trebuie să apelăm la un specialist.

Când au auzit cuvântul „specialist”, mama şi Niccolò s-au întors unul spre celălalt şi au pufnit în râs. Au râs în hohote, nu s-au mai oprit. Tot restaurantul se uita la noi. Tata s-a albit. Am simţit în stomac cum îmi creşte anxietatea şi se loveşte de stern. Nu am mai mâncat nimic, de fapt, niciunul dintre noi nu s-a mai atins de farfurii. Însă mama a continuat să bea.

— Nu cred că aveţi prea multe motive de râs, a încercat tata să calmeze situaţia. Drogurile au repercusiuni grave, afectează capacitatea cognitivă, a adăugat, ridicând uşor vocea. Niccolò îşi riscă viitorul şi tu mi-ai ascuns asta.

Mama s-a trezit, s-a chinuit să dea o replică la înălţime. Parcă şi-a scotocit prin minte să găsească un sens, o direcţie, chiar şi cuvinte goale, doar cât să zică ceva în

italiană. S-a chinuit mult, dar singurul lucru pe care l-a făcut a fost să izbucnească din nou în râs.

— Paolo, cât eşti de plictisitor! E un adolescent, e *sănătos* să încalce limitele la vârsta lui.

— Şi la a ta, cum e?

O ranchiună veche, o rană îndepărtată, ţinută sub cheie, a ieşit la suprafaţă şi a luat proporţii.

— Aşa ai fost mereu: inconştientă, egoistă, imatură, din ce-mi aduc aminte. Dar acum ai patruzeci şi doi de ani, Anna.

— Ei, hai, hai să mergem undeva să facem dragoste.

Mama s-a uitat în jur ca şi cum chiar ar fi căutat un loc. I-a făcut cu ochiul.

— Aşa îţi trec nervii.

Tata, nu ea, s-a uitat spre mine. Serios, ruşinat. Cred că am reuşit cu greu să mă abţin şi să nu izbucnesc în plâns. Semănam. Eram singurii treji de la acea masă, cei mai singuri. 0 şi 1, urma să-mi explice în timpul iernii, când la T am rămas numai noi doi, sunt bazele revoluţiei digitale. Un spaţiu gol, unul plin. Nu exişti, exişti. Poţi conta pe mine, nu poţi conta. Mama şi Niccolò aşa erau construiţi: un zero, o lipsă, o dezamăgire cuibărită în sufletul meu. Şi nu doar asta, ci şi *în plus*.

— Cred că ar fi mai bine să mergem, a conchis tata.

— De ce? Suntem abia la felul doi. Vreau să văd focurile de artificii.

— Niccolò are nevoie de un somn bun, dacă nu de o plimbare la urgenţe.

— Ei, hai! Uite ce bine se simte!

Niccolò era parcă prăbuşit în sine, era prezent şi nu prea. Aiura. Mama nu a putut să nu urle, a gesticulat, s-a dat în spectacol. Toată lumea a continuat să se uite la noi, ba chiar cu mai multă atenţie decât înainte. Inclusiv familia perfectă, de la masa din centru, s-a întors cu graţie, să o compătimească pe cea nefericită şi destrămată: a mea.

— Te-am lăsat să îmi strici copiii.

Şi tata şi-a pierdut controlul.

— Ar fi trebuit să mă opun deciziei tribunalului: nu eşti în stare să ai grijă de tine, cu atât mai puţin de alţii. O să revizuiesc toate acordurile, a ameninţat-o cu furie, şi o să te împiedic să o transformi şi pe ea într-o epavă.

A arătat spre mine. Mi-a fost clar: era vina mea.

— Atunci, de ce mi-ai spus că mă iubeşti? a întrebat mama şi a izbucnit în plâns. Că nu m-ai uitat, că...

N-a reuşit să termine propoziţia.

— Prostule!

— Dragostea înseamnă responsabilitate. Dar uită-te la ei, uită-te în ce hal au ajuns din cauza ta.

Prin aburii alcoolului, mama s-a uitat la fiecare în parte. Întâi la Niccolò, apoi la mine. Privirea ei îmi făcea rău. În spatele ei nu era nimic. Dar, dacă ar fi fost doar un vid, poate ar fi fost mai bine. Însă era şi afecţiunea, dragostea ei, care se manifestase într-un mod imprevizibil, nestatornic, anarhic, exagerat, dar nu responsabil: asta niciodată.

Am văzut-o adunându-şi cu greu gândurile, energia, aranjându-şi părul.

— Şi tu unde erai în timpul ăsta? i-a strigat în faţă.

Avea machiajul distrus, rochia mânjită de lacrimi negre.

— Te plângi de rezultat, nu-ţi convine? Dar tu ce-ai făcut? Eu le-am dat să mănânce, eu i-am dus la şcoală, eu le-am pus termometrul în fund, eu m-am descurcat cu ei sâmbăta şi duminica. I-am pupat şi i-am luat la rost, eu i-am suportat şi i-am iubit. Tu ţi-ai văzut doar de cariera ta de la facultate, nenorocitule!

Tata a rămas nemişcat, cu şervetul în mână. L-a strâns până l-a mototolit complet. Pe chipul lui am reuşit să disting un sentiment de vină, de nedreptate, de neputinţă. A încercat să deschidă gura ca să se apere, dar în acel moment a venit un chelner să ne întrebe, stânjenit, dacă ne simţeam bine.

M-am ridicat brusc, răsturnând scaunul. Plângând, în rochia aceea care mă stânjenea şi mă făcea să mă împiedic, sub privirile pline de compasiune ale tuturor celor prezenţi – de fapt, nu ştiu exact, pentru că mi-am acoperit faţa de ruşine –, am alergat afară.

Am pornit fără nicio direcţie, de-a lungul falezei, am vrut să mă ascund. Copiii. Vinovaţi sunt mereu copiii. Voiam să mă bag într-o scorbură şi să dispar. M-am urcat pe un zid, am ajuns pe plajă, într-o zonă întunecată, pustie, departe de chitare, de focurile de tabără, de fericirea celorlalţi.

M-am aşezat pe iarbă şi mi-am cuprins genunchi cu mâinile, sughiţând. Pentru că părinţii, fără copii, poate nu s-ar mai certa, poate nu s-ar mai despărţi.

Am vrut să mor. Cu luciditate şi conştientă de ce făceam. Nimeni nu poate trăi fără o familie, iar eu n-o aveam, n-o meritam. Nu vedeam niciun viitor pentru mine, în afară de marea din faţa ochilor.

Să mă înec precum Virginia Woolf, acesta a fost primul meu gând. Să mă întorc, să nu mai merg, să nu mai vorbesc, să tac, să nu mai respir, să nu mă mai nasc, să rămân înăuntru, eşuată pe fundul mării.

Am simţit o mână pe umăr.

Era ea.

Când am ridicat capul şi am văzut-o, nu mi-a venit să cred. Un bătrânel nedormit, un răuvoitor, tata care mă căuta, la astea m-aş fi putut aştepta. Dar la fata de la masa din centru, niciodată.

— Nu plânge, mi-a spus cu un surâs dulce şi alb, cu două gropiţe în obraji, încât îţi venea să o atingi, să te convingi că există: apăreau, dispăreau, după cum îşi mişca buzele.

Strălucea în lumina rece a lunii. Se desprinsese de planeta ei ca să vină şi să o cunoască pe-a mea.

— O să se împace, m-a asigurat.

Minţea, bineînţeles.

Şi-a scos sandalele, s-a aşezat lângă mine şi şi-a băgat picioarele goale, cu unghiile date cu ojă roşie, în nisip. Mi-era frig. A observat şi mi-a luat mâna între palmele ei.

Cum? am întrebat-o în sinea mea. Ai lăsat familia ta perfectă ca să vii după mine în întunericul ăsta? Nu are nicio logică.

— Te înţeleg, mi-a răspuns. Ai mei n-ar fi făcut niciodată genul ăsta de scenă în public, ci ar fi aşteptat până acasă: întâi ar fi închis toate geamurile şi apoi nu-ţi închipui ce haos s-ar fi dezlănţuit.

— Dar, dacă în public nu se ceartă, deja e mare lucru.

— De ce, eu şi fraţii mei nu tot public suntem? În faţa noastră îşi spun „curvă”, „afemeiat”, se zgârie şi nu le pasă că noi vedem toate astea. Dar ar da orice ca să menţină aparenţele.

Avea părul prins într-o coadă de cal, în urechi îi atârnau două smaralde, la fel ca ochii ei, ce străluceau în întuneric. Expresia ei era misterioasă. Acum părea tristă, peste un moment triumfătoare.

— Tu poţi să ieşi pe stradă fără ca toţi să te considere, din prima, fiica a doi nebuni, am strigat. Nu trebuie să-ţi fie mereu ruşine: la benzinărie, la restaurant. Eşti liberă.

— Mă prefac doar.

Mi s-a părut corect: dă-ţi importanţă, ascunde-ţi furtunile înăuntru. Trebuie doar să părem mai buni, cui îi pasă de ce se întâmplă cu adevărat?

— Nici nu ştii ce-aş fi dat ca să fiu în locul tău, am mărturisit, să-mi schimb viaţa cu a ta.

— Da? Aşa poate ai fi simţit palmele mamei. Râzând şi-a atins obrazul. Odată mi-a făcut o vânătaie, pe care a trebuit s-o acopăr şi cu fond de ten, şi cu corector. Eram în clasa a patra. Învăţătoarea m-a văzut machiată şi m-a certat: „Ai impresia că eşti la carnaval? Du-te imediat şi spală-te pe faţă!” Dar dacă mă spălam era mai rău.

— Şi ce-ai făcut?

— Am încercat să fug.

— De la şcoală?

— Da, dar nu puteam să fac asta. Atunci am sunat-o pe mama de la telefonul portarului şi i-am spus să vină să mă ia. Mi-a cumpărat o păpuşă Barbie.

Nu m-a şocat atât de tare episodul în sine, cât tonul cu care povestea: limpede, fără nicio urmă de ranchiună.

— Şi a mea trece de la o extremă la alta.

M-am întors ca să-i arăt o cicatrice de pe spate, pe care o aveam de mult timp.

— Ce tatuaj frumos ai.

Cum putea vorbi aşa fără să ne cunoaştem, nu înţeleg. Poate aşa li se întâmplă tuturor adolescenţilor care se dezbracă şi-şi arată unii altora rănile făcute de propriile mame şi se laudă cu ele.

— O fi nebună, dar e simpatică, mi-a zis amuzată. Ştii ce i-a zis mama tatei când v-aţi aşezat? „Richi”, a imitat-o, „uite, au ajuns ţiganii şi aici”.

Am pufnit în râs.

— Şi fratele tău e caraghios. M-am uitat la voi toată seara. N-am mai văzut niciodată un drogat adevărat.

— Tu ai fost atentă la noi?

— Când nu ne spionai tu, vă spionam eu.

Marea din faţa noastră era neagră şi densă ca petrolul. În depărtare, adolescenţii se dezbrăcau şi stăteau la rând ca să sară în mare. Erau goi, se sărutau în mare cu părul ud. Era august: cerul ne inunda „cu un strigăt de stele”[29].

— Eşti frumoasă, i-am zis dintr-odată.

— Şi tu, dar ai o rochie hidoasă.

A pufnit din nou în râs, plină de entuziasm.

---

[29] Vers din poezia „X Agosto” („X august”), de Giovanni Pascoli, în traducerea lui Dragoş Vrânceanu, Editura Tineretului, Bucureşti, 1968 (n. tr.).

Nu mai voiam să mor.

— Ia-mă în braţe, i-am cerut.

Şi azi mă întreb cum a fost posibil că eu să am o astfel de iniţiativă. Eu, care niciodată nu mă lăsam atinsă de nimeni, în afară de mama şi de Niccolò, cel puţin la Biella, şi mă îngrozeam la gândul contactului fizic. În schimb, în T am început să-mi doresc să cresc.

Cu adevărat Beatrice era o creatură fermecată, iar eu – la fel ca orfanele din romane – am înţeles asta. Ea era coborâtă dintr-un basm, pe pământ, ca să mă salveze. Atinge-mă, i-am spus în sinea mea, îndeplineşte-mi dorinţele. Ea a întins braţele, picioarele, ca şi cum mi-ar fi zis: „Vino la mine!" Şi m-am aplecat către ea. M-am ascuns în braţele ei, m-a ţinut strâns. Şi-a sprijinit tâmpla pe umărul meu şi mi-a propus:

— Hai să aşteptăm o stea căzătoare.

Am mai stat acolo vreo zece minute, poate un sfert de oră: în tăcere, atente. Apoi un punctuleţ chiar a căzut, flacăra unui chibrit în univers care, într-o secundă, s-a stins. Amândouă am tresărit, am închis ochii strâns, apoi i-am redeschis, una după alta, strigând: „Gata!" Nu ştiu ce şi-ar mai fi putut dori ea, dar eu, având în vedere faptul că nu s-a îndeplinit, pot s-o spun: mi-am dorit să devenim prietene, pentru totdeauna.

Asta a fost o paranteză. Ca toate revelaţiile, darurile neaşteptate, surprizele, a durat o clipită. Când, la celălalt capăt al stâncilor, au început să se aprindă artificiile, s-a ridicat şi mi-a spus că trebuie să plece.

— Cum te cheamă? am întrebat-o, mai mult ca s-o reţin decât ca să-i aflu numele.

— Beatrice. Pe tine?

— Elisa.

— O să ne mai întâlnim, Elisa, îţi promit.

Dar a dispărut, la fel ca Lorenzo.

S-a întors pe planeta ei luminoasă şi n-am mai văzut-o.

Asta, până pe 18 septembrie.

8

„STEA VARIABILĂ”

Variabilă: schimbătoare, instabilă, inconstantă.

Prima zi în noua şcoală a fost îngrozitoare.

N-am dormit o săptămână de nerăbdare. Chiar dacă mama şi Niccolò încă locuiau în T şi nu-mi imaginam că, peste o lună, aveau să mă părăsească, viaţa în casă deja începuse să se deterioreze.

Mama şi tata se ciondăneau, şi atât. N-au mai fost scenele obişnuite, cu urlete, ci discuţii în contradictoriu, fără să fie prea evidente: săgeţi, suspine, venin. Eram geloasă. Nu pe tata, ci pe Niccolò, pe faptul că el putea să stea mereu pe canapea, lângă ea, în timp ce eu eram obligată să ies şi să înfrunt lumea ameninţătoare a adolescenţilor din T.

Am ajuns stresată în Piazza Marina, pe 18 septembrie, sigură că voi fi recunoscută şi etichetată încă de la început. Aşa s-a şi întâmplat: cum am trecut pragul şcolii „Pascoli”, un băiat, înalt de doi metri, cu trei fire de păr în barbă, a izbucnit într-un râs isteric. „Cum e încălţată asta”, a zis, arătându-le prietenilor lui bocancii mei mov, cu patru numere mai mari. Mi-am căutat clasa, mergând pe holuri cu capul în jos, ca să evit privirile tuturor. Când am găsit-o

şi m-am aşezat – o bancă neutră, nici prea în faţă, nici prea în spate –, nimeni n-a venit să se aşeze lângă mine.

Colegii mei care intrau se cunoşteau de o viaţă. Pentru că fuseseră la gimnaziu împreună, la dansuri, la înot şi la grădiniţă tot împreună. Eu, nimic, purtam un tricou cu Misfits. Se salutau, se luau în braţe, îşi dădeau coate: „Asta cine e?” Mi-am adus aminte: *„Perdido en el corazón / De la grande Babylon / Me dicen el clandestino”*[30]. Mai e vreun elev nou? Mă rugam să fie aşa. Unul mai diferit, mai ratat, care să fie luat la mişto în locul meu.

În schimb, am văzut-o intrând pe Beatrice.

Beatrice!

Din instinct, am surâs, m-am dus către ea.

— Bună, i-am spus, oprindu-mă emoţionată la un pas de ea.

S-a prefăcut că nu mă vede.

M-a privit ca şi cum nu m-ar fi întâlnit niciodată, ca şi cum nu mi-ar fi povestit niciodată despre mama ei, despre gol, ca şi cum nu ne-am fi îmbrăţişat niciodată. A trecut mai departe, întorcându-mi spatele. Le-a salutat pe colegele pe care le cunoştea deja cu trei săruturi pe obraz şi s-a aşezat în banca de vizavi de a mea.

Variabilă: nesigură, capricioasă, lunatică. Nu, nesimţito!

A fost doar începutul, doar începutul, prima din miile de persecuţii la care urma să mă supună. Steaua variabilă e aşa pentru că e neagră. Are o latură opacă, stinsă. E deja moartă, mai are puţin şi intră în colaps. Dar, până în acel moment, străluceşte. Pentru că partea cealaltă e atât de

---

[30] „Pierdut în sufletul / Marelui Babylon / Mi se spune clandestinul”, versuri din melodia „Clandestino”, a lui Manu Chao (n. tr.).

luminoasă, încât te orbeşte, iar ea se roteşte. Le cunosc foarte bine pe amândouă.

Două luni mai târziu, când m-a ameninţat ca să poată ascunde scrisoarea în banca lui Lorenzo, m-am simţit trădată într-un mod atât de profund, gratuit, încât m-am gândit serios să rup orice legătură dintre noi. Imediat ce a sunat clopoţelul de unu şi douăzeci, m-am ridicat brusc, m-am îmbrăcat, mi-am pus toate lucrurile în ghiozdan, în grabă, şi am ieşit fără să-mi iau la revedere.

M-a ajuns din urmă. M-a oprit. Negarea era metoda ei preferată. Zâmbind, m-a întrebat:

— Şi azi vin eu la tine să învăţăm?

Să şteargă. Să disimuleze. Făcea orice nebunie şi elimina acel episod din poveste. Rămânea un spaţiu gol. Îl completa imediat cu o propunere ieşită din comun.

— N-am fost niciodată la tine acasă, ne pregătim acolo pentru testul de latină?

Singurătatea, fantezia, banii de buzunar aruncaţi pe benzină ca să colind străzile fără rost sau a nu ştiu câta lectură din Sereni mi s-au părut mai bune, mai sigure. Dar puteam să dau înapoi?

Mă săturasem să trăiesc prin cărţi.

Tata a băut ultima gură de cafea, a luat telecomanda şi a întrerupt-o pe Britney Spears care cânta „Oops!... I Did It Again”. Îmbrăcată într-o salopetă roşie de latex, mulată, cu sânii presaţi, buzele provocatoare: era doar cu cinci ani mai mare decât mine. Mă prefăceam, în timp ce amestecam în iaurt, că aştept să apară pe ecran punkiştii, metaliştii, oamenii serioşi, dar, între timp, studiam cum se aruncă ocheade, cum se fac aluzii, îmi dădeam seama că o fată se

poate comporta şi aşa. Tata mi-a întrerupt gândurile spunând:
— Trebuie să mă duc până la patiserie.

L-am privit fără să înţeleg, enervată de cât de drastic era programul lui de privit la televizor.

— Mă duc să vă iau nişte biscuiţi sau măcar ceva sărat.

Am înţeles ce voia şi m-am aprins ca un fitil:

— Nu e o aniversare de copii, Paolo.

L-am numit „Paolo”. Tonul înveninat al unei astfel de răutăţi şi dorinţa de a-i tăia orice elan, de a-l înjosi, de a-i face rău lăsau să se înţeleagă restul.

— Nu ai fost niciodată la vreo aniversare, ce-ai vrea, să repari totul acum? E cam târziu.

El, impasibil ca întotdeauna, a replicat:

— Ar fi bine să mâncaţi ceva. Când înveţi, ţi se face foame.

Mi-a amintit de mama unui coleg din şcoala primară. Viaţa ei era un dezastru: nu lucra nicăieri, divorţase, băiatul ei se purta urât cu toată lumea şi, cu toate acestea, aştepta orice ocazie de petrecere ca să se dea peste cap. Era convinsă că, înălţând etaje de torturi, pregătind gustări băgate în scobitori, umflând baloane, putea să compenseze toate diferenţele.

— De ce nu te întorci la facultate? l-am întrebat cu ură.

— O să mă întorc, Elisa, a răspuns şi a pus jos linguriţa. Voiam doar să cumpăr nişte pizza, nu te răsti la mine.

Mama nu contribuia cu nimic, nici măcar cu un şerveţel. Uita banii cu care trebuia să merg în excursii, ni-i dădea învăţătoarea. Era sinceră: ea se gândea la alte lucruri. În schimb, femeia aceea era mereu acolo, gata să calce pe

oricine în picioare ca să se urce pe podiumul mamelor. Şi el era la fel.

— Crezi că Beatrice mănâncă pizzele tale? Asta nu mănâncă nimic, nici măcar un măr.

— Bine, are vreo intoleranţă?

— Nu tolerează să se îngraşe! am ţipat la el, răsturnând iaurtul.

Am văzut la tata o sprânceană ridicată în spatele ochelarilor: întrecusem limita. S-a ridicat, şi-a pus ceaşca în chiuvetă, a umplut-o cu apă până la buză, până s-au topit resturile de zahăr. Enervează-te, mă rugam în tăcere, hai să ne certăm. S-a şters pe mâini cu cârpa.

— Mă duc oricum să fac nişte cumpărături. În bucătărie poţi să faci tu curat de data asta.

Nu mai făcusem niciodată treabă prin casă, până atunci: la Biella, pentru că trona haosul şi în T, pentru că el făcea totul. Am observat pata de iaurt de pe faţa de masă, chiuveta plină şi maşina de spălat vase – un obiect necunoscut. Fix azi, mi-am spus. Am închis ochii ca să potolesc flăcările care mă mistuiau pe dinăuntru.

L-am auzit când a ieşit, trântind uşa mai tare decât de obicei. Te-am agresat, e adevărat, dar ce ştii tu? l-am întrebat în timp ce traversa parcarea; avea mersul caraghios al celor care, deşi au un metru nouăzeci, nu s-au obişnuit niciodată cu înălţimea lor; a urcat în Passat, aplecându-se destul de mult ca să nu se lovească la cap; era un om normal, naiv chiar. Nu, tată, nu ştii că la carnaval eu eram singura fără mască şi mama lui De Rossi s-a uitat la mine, a ridicat din sprâncene cu falsă compasiune şi a zis cu voce tare: „Unele femei chiar nu ar trebui să aibă copii.”

Tu nu ai fost niciodată acolo.

M-am hotărât, am umplut chiuveta cu apă şi detergent, am lăsat vasele să se spele singure. Am luat mătura şi am împins toate firimiturile sub dulap. Faţa de masă am scuturat-o în balcon, deasupra portbagajului unei maşini, şi am mototolit-o într-un colţ. M-am dus să mă aşez pe jos, cu picioarele încrucişate în faţa uşii de la intrare, aşteptând ca Beatrice să sune şi să treacă pragul exclamând: „Cât de trist e aici!”

Am auzit motorul SR-ului ei apropiindu-se, apoi, oprindu-se. Puţin după aceea, am tresărit la sunetul interfonului. M-am prefăcut că nu eram acasă. Dar scuterul meu era parcat în faţă, se vedea imediat. Pe Bea nici c-a interesat-o: a insistat. Aşa că i-am deschis. A apărut în capul scărilor în ciorapi de plasă, fustă mini şi cu buricul gol – la 20 noiembrie. A călcat pe covoraşul de la intrare. A ridicat privirea şi, văzând pereţii din hol, a exclamat: „Câte cărţi!”

Era un avantaj pe care îl apreciasem chiar şi eu, după lunga călătorie de la Biella. Peste tot erau biblioteci întregi, chiar şi în bucătărie sau în baie, volumele se ridicau până la tavan. Beatrice s-a apropiat curioasă de rafturi:

— La mine acasă avem doar *Numele trandafirului*, Oriana Fallaci şi încă una de care nu-mi aduc aminte.

S-a dus în sufragerie:

— Şi aici e plin! Ale cui sunt?

— Sunt toate ale lui.

S-a repezit în bucătărie:

— Nu cred! Părea chiar distrată. Ale *lui*? Ale drogatului?

A băgat capul în camera mea, apoi în cea care, timp de aproape trei luni, fusese a lui Niccolò. Nu se mai sătura.

— Şi aici ce e?

— Nu, acolo nu, e biroul tatei.

Beatrice a deschis imediat uşa şi a aprins lumina.

— Uau!

A rămas fără cuvinte.

Prima întâlnire dintre ea şi un calculator a fost – previzibil, cum aveam să-mi dau seama mai târziu – un şoc. Cărţile o făceau să râdă, dar aparatul acela cu procesor Pentium 3 a impus imediat admiraţie şi respect.

— Ăsta este un calculator adevărat, nu ce are tata.

— Ei, al meu lucrează cu calculatorul.

— Da, şi al meu.

— Nu, am corectat-o cu o notă incontrolabilă de mândrie în voce, voiam să spun că el chiar lucrează în informatică. Este inginer de software, predă la facultate.

— Serios?

Beatrice s-a întors spre mine şi m-a privit cu interes.

Era prima dată simţeam mândrie şi nu ruşine pentru vreun membru al familiei mele. Păcat că era vorba de acea persoană pe care o învinovăţeam pentru orice nu mergea bine.

— Aş vrea să primesc unul cadou, vreau şi eu unul.

— Şi ce să faci cu el? am întrebat-o sceptică.

Bea n-a răspuns: nu ştia la ce i-ar fi trebuit.

— Hai să-l pornim, mi-a zis plină de entuziasm.

— Nu, nu.

Am încercat să mă aşez între ea şi maşinărie.

Bea m-a dat la o parte şi s-a aşezat la biroul tatei. A studiat tastatura, mângâindu-i butoanele. Ca şi cum mi-ar fi propus o călătorie în Honolulu sau pe Lună, mi-a şoptit:

— Hai să intrăm pe internet.

— Termină! i-am răspuns nervoasă.

Am simţit o aversiune profundă faţă de cutia aceea gri şi mă enerva că era atât de interesată de ea.

Beatrice a apăsat pe butonul de pornire. Cu o lentoare de melc, calculatorul s-a pus în mişcare. Ecranul a devenit, din negru, colorat şi, spre stupoarea mea, pixelii s-au combinat într-o poză a mamei: defocalizată, la mare, cu părul împăştiat pe spatele gol. Era topless?

— Închide-l!

Bea mi-a arătat pistruii de pe faţa ei:

— Uite la ce pot să-l folosesc: pun în el poze care nu o să se îngălbenească niciodată.

A început să mişte cursorul, bâjbâind. Instinctul sau predestinarea au dus-o imediat către simbolul E de la Explorer. La şcoală ne explicase la ce foloseşte internetul un profesor de chimie care ştia chiar mai puţin decât mine şi nimeni nu înţelesese nimic.

Beatrice a dat click de două ori. A apărut o fereastră cu „nume utilizator” şi „parolă”.

— Zi-mi că le ai, Eli, te rog!

— Da, le-a scris pe o foaie. Cine ştie pe unde o fi.

— Găseşte-o, hai!

Mă ruga. Nerăbdătoare, ca şi cum viaţa ei ar fi atârnat de asta. Şi, de fapt, chiar dacă niciuna dintre noi n-o ştia pe atunci, viaţa ei chiar de asta urma să depindă.

Enervată, m-am ridicat să caut instrucţiunile pe care tata le scrisese pentru mine şi pentru Niccolò pe un post-it, cu câteva luni înainte, însă şansele să îl găsesc erau mici sau, cel puţin, speram să nu-l găsesc. Dar foaia era chiar acolo, în faţă, pe un raft.

Am citit pe ea:

— *Ghiandaia*, ăsta este *username*-ul. *Marina*, parola. Numărul *056*...

Bea l-a scris, a trimis comanda şi, dintr-odată, modemul s-a trezit la viaţă: luminile s-au făcut roşii, apoi verzi, s-au auzit o mulţime de sunete înspăimântătoare, ca şi cum ar fi fost nişte ţevi din care ţâşnea apă, sau faxul de la chioşcul din şcoală, sau o rachetă care decola, un bip-bip-bip care ne-a făcut să tresărim.

Totul a durat treizeci de secunde, apoi, tăcere. Pe ecran a apărut: „Eşti conectat." Pe chipul lui Beatrice a înflorit un zâmbet, care era ca o lumină venită din interiorul ei, o conştientizare profundă. Repet: era anul 2000, locuiam în T, tata era una dintre puţinele persoane care aveau acasă o conexiune 56K. El şi alţi amărâţi de la facultate construiau site-uri pe care doar ei le vizitau. Alaltăieri s-au împlinit nouăsprezece ani de atunci, dar e ca şi cum ai spune morminte etrusce. Îmi aduc aminte că pagina principală de la Virgilio arăta ca benzile *manga* ale unui coleg de clasă marginalizat de toţi, cu un sentiment de superioritate infinită şi aroganţa unei persoane care citeşte Sandro Penna la paisprezece ani. Nici nu bănuiam pe atunci că, în faţa mea, avea loc revoluţia, că ne apropiam de sfârşitul ireparabil al unei epoci.

Bea, în schimb, în după-amiaza aceea, la mine acasă, a flirtat cu istoria. A intuit-o, s-a prins ce avea să urmeze.

— Bine, hai să mergem să învăţăm.
I-am smuls mouse-ul din mână şi am apăsat pe butonul de închidere, ca şi cum l-aş fi împins în pământ.

Mă întrebam de ce, dacă se despărţiseră în condiţii atât de rele, tata încă ţinea o poză de-a mamei în faţa ochilor, în fiecare zi.

— Hmm, am înţeles, a admis şi a ridicat mâinile, semn că se dădea bătută, dar vreau să-i zic tatălui tău să mă înveţe. Al meu, închipuie-ţi, se întoarce de la birou pe la zece seara, asta când se întoarce devreme.

— Spune-i, o să se bucure. Eu şi fratele meu am fugit de fiecare dată când a încercat să ne explice.

— Fratele tău, a zâmbit Beatrice, pe unde e?

A întors capul în dreapta şi-n stânga, dându-şi, în sfârşit, seama.

— Unde e toată lumea?

Absenţa, ca un demon evocat, a răsunat în fiecare colţ al casei.

— Au plecat, i-am răspuns.

Am stins lumina din biroul tatei şi am aşteptat-o să închidă uşa.

— Adică?

— Tata s-a dus să cumpere mâncare. Mama şi Niccolò s-au mutat înapoi în Biella.

Beatrice m-a privit fără să spună nimic. I-am fost recunoscătoare. Şi-a luat ghiozdanul pe care îl lăsase pe hol, a venit după mine în cameră, eu am închis uşa cu cheia, furată de gânduri sau poate doar mi-am imaginat că am făcut-o. Aruncasem peste după-amiaza aceea o povară

prea mare ca doi adolescenţi să o poată duce. Ne-am scos pantofii, ruşinate, ne-am aşezat cu picioarele încrucişate în pat, una în faţa celeilalte, cu gramatica limbii latine pe genunchi.

Bea a preluat iniţiativa:

— Începi tu sau încep eu?

— Tu. Începe cu masculinele în „–ŭs”.

— *Lupus, lupi, lupo, lupum, lupe, lupo*, a recitat.

Nimeni nu ştie asta, dar Beatrice Rossetti a învăţat întotdeauna cu seriozitate. Matematică, greacă, geografie: nu conta. Dacă trebuia să ia un 8, îl lua. Nu lenevea, nu pierdea timpul ca mine, uitându-se la un copac şi căutând adjective. Nu avea un jurnal, ci o agendă: sală, cosmetică, fotograf, defilare, dormea şase ore pe noapte, în condiţiile cele mai bune, iar media ei, alături de a mea, a fost mereu cea mai mare din clasă. Dar n-a spus niciodată că era extrem de frumoasă şi tocilară. Pentru că oamenii nu agreează contradicţiile. Din punctul acesta de vedere, era ca mine, care ascultam Marlyn Manson şi citeam Penna. Niciuna dintre noi, ca să fiu sinceră, nu avea cum să fie pe placul tuturor.

— *Lupu*s, *luporum*, *lupis*...

— Cum ţi se pare platanul ăsta? am întrerupt-o.

— Care? s-a uitat la mine mirată.

— Ăsta de la geam. Zi-mi un adjectiv, doar unul.

Bea s-a strâmbat, apoi m-a luat în serios.

— Trist, a decretat.

Am surâs: vedeam lumea în acelaşi fel.

— Dar tu chiar ai făcut? m-a întrebat brusc.

— Ce să fac?

— Sex.

Mi s-a şters zâmbetul. Cuvântul acela îl folosisem o singură dată, în scrisoare. Dar una e să-l scrii, fără să ştii ce înseamnă, alta e să-l rosteşti, să-l auzi, ca şi cum ar fi fost adevărat.

— Arată-mi, vreau să văd cum eşti, mi-a spus Beatrice. Scoate-ţi chiloţii, vreau să văd dacă suntem făcute la fel.

— Ai înnebunit, i-am răspuns derutată.

— Te rog. Cum pot să aflu altfel dacă ceva e greşit la mine sau nu? Ajută-mă. Tu ştii, aşa ai scris. Nu glumea. Am făcut milioane de poze în costum de baie, ştiu ce efect are. Dar goală? Poate cineva să-şi dea seama că sunt virgină?

— Nu pot.

— De ce? Suntem prietene. Dacă facem asta, o să devenim cele mai bune prietene. *Cele mai bune*, a repetat. După asta o să devenim inseparabile, o să ne putem spune totul, o să fie ca un pact de sânge, pe care n-o să-l desfacem niciodată. *După asta*.

M-a privit fix. Bea a avut mereu capacitatea extraordinară de a atinge exact punctele esenţiale, ca să te convingă de orice. Propunerea mă tenta, dar acel „după asta” cerea un preţ prea mare.

— Cum să am încredere? am găsit curajul să-i zic. În dimineaţa asta m-ai ameninţat.

— Lorenzo o să se îndrăgostească de tine când o s-o citească, îţi jur.

N-am crezut o iotă.

— Ascultă-mă. Nu trebuie să facem nimic, doar să ne privim.

M-am ridicat în picioare, mi-am dat seama de greutatea corpului meu, de prezenţa ei: impenetrabilă, periculoasă. Am început încet să mă deschei la blugi. Înainte capsa, apoi fermoarul. Cedam pentru a nu ştiu câta oară în faţa ei. Sau poate, în interiorul meu, şi eu voiam să facem acelaşi lucru.

Beatrice s-a ridicat în picioare şi şi-a dat jos fusta mini. Atente să nu ni se încrucişeze privirile, am făcut aceleaşi gesturi. Şi-a scos ciorapii, eu, şosetele. Ea, chiloţii tanga, eu, chiloţii normali. Apoi m-a luat de mână, ca şi cum urma să ne aruncăm de pe o trambulină înaltă. M-a dus în faţa oglinzii dreptunghiulare pe care încă n-o atârnase nimeni pe perete, doar stătea sprijinită. Ne-am ţinut respiraţia şi ne-am privit.

Două himere. Pe jumătate îmbrăcate, educate, aranjate. Două fetişoare. Şi în rest? Cum era cealaltă jumătate?

— Suntem aproape identice, a conchis Beatrice, strângându-mă de mână mai puternic şi s-a întors spre mine. Ţi s-a rupt himenul? Eu am încercat să fac asta singură, dar n-am reuşit.

— Cum ai încercat?

— Cu un absorbant intern al surorii mele.

Aveam amândouă, în interior, acel loc necunoscut şi interzis, acea problemă care trebuia rezolvată, dar fără să-i înţelegem sensul. Asta m-a făcut, dintr-odată, să mă apropii de ea, aproape să mă lipesc.

Eram pe punctul de a-i spune că e posibil. Că minţisem în scrisoare şi că nu făcusem încă nimic. Că trebuia să ne aliem şi să ne pierdem ruşinea, pudoarea. Să ne întindem,

să ne găsim poziţia, să înţelegem cum funcţionăm. Eram pe punctul de a-i propune asta când am auzit un ciocănit, apoi mânerul uşii s-a lăsat brusc în jos:

— Se poate?

Am tresărit. M-am uitat cu groază la cheie. S-a mişcat, dar, din fericire, eram în siguranţă. Ne-am repezit la haine, ne-am pus chiloţii invers.

— Imediat, imediat! i-am strigat tatei.

Ne-am tras ciorapii, blugii, la nimereală, amândouă cuprinse de aceeaşi adrenalină, ca atunci când fugisem din Scarlet Rose cu prada de patru sute treizeci şi două de mii de lire. Aşa mă făcea să mă simt Beatrice. Copila nimănui. Liberă. Eu însămi.

Gândindu-mă la acel moment, mi se pare incredibilă întâlnirea dintre ei doi.
Şi astăzi, tata se conectează mereu la internet ca să vadă ce-a mai făcut Beatrice. Şi îl înţeleg: e complice la crearea ei. Dar se încăpăţânează să şi vorbească despre ea de fiecare dată când îl sun, chestie care mă deranjează. Trăim la distanţă unul de altul, avem câteva lucruri importante pe care le discutăm la telefon – sănătatea lui, de exemplu –, dar el face ce face şi ajunge mereu să vorbească despre ea. Că ieri a fost la Tokio, că azi e la Londra. Atunci îmi pierd răbdarea, ne certăm, trebuie să-i readuc aminte că mă doare în fund de călătoriile ei de căcat, că nu mai suntem prietene, să-i aduc aminte că pe vremuri era preocupat de critică şi de cercetare, în timp ce acum îşi pierde vremea cu mondenităţi. Dar mai bine mă calmez şi mă întorc la ziua aceea.

Când m-am dus să-i deschid, tata a băgat capul pe uşă, cu sacoşele de cumpărături în mână, şi a văzut-o pe Beatrice

ciufulită, cu fusta pe dos, cu doi metri de picioare înfăşurate într-o plasă fină şi a fost poate tulburat, poate surprins. A minţit cu căldură:

— Elisa mi-a vorbit aşa mult despre tine, bine ai venit!

— Bună, i-a răspuns ea ca o coţofană, să ştii că îmi plac mult calculatoarele. Mă înveţi şi pe mine?

— Oricând!

Tata a ridicat pungile de cumpărături triumfător.

— Până atunci, aici avem de mâncare.

Cred că asta a fost o chestiune de instinct: Bea era dotată cu instinct în cantităţi industriale, la fel şi tata. Ei doi trăiau în viitor, nu le era frică de schimbări. În timp ce eu aveam cărţile mele de poezie, jurnalul cu lăcăţel, la paisprezece ani, deja trăiam ascunsă. În spatele cuvintelor, în spatele hârtiei. Am rămas în urmă, cu teamă şi cu suspiciune, să-i spionez printr-o crăpătură.

— Lăsaţi-mă puţin, apoi coborâţi în bucătărie.

Tata a închis uşa la loc şi Beatrice mi-a zis:

— Ce şmecher e!

N-o mai face pe preţioasa! Ar fi trebuit s-o cert, dar m-am abţinut. Ne-am dus în bucătărie. L-am găsit sprijinit de plită, cu un surâs generos în mijlocul bărbii şi, în faţa lui, masa era aranjată pentru petrecerea de aniversare pe care n-o avusesem niciodată.

Beatrice şi-a înăbuşit un entuziasm infantil. Scena care a urmat nu s-a mai repetat niciodată de atunci: a luat un biscuit şi l-a băgat pe tot în gură. A luat o felie de prăjitură cu prune şi a înghiţit-o din două îmbucături. A trecut la mâncarea sărată: două pizze mici. Un pumn de cartofi. I-am văzut fălcile umflate, ochii umezi de plăcere.

— Să nu spuneţi asta nimănui, a mormăit în timp ce mesteca.

Apoi s-a oprit, ca şi cum îşi venise în fire. S-a şters la gură şi pe bărbie, ruşinată. A spus că trebuie să meargă la baie şi a plecat în fugă. Mi-am imaginat că vomitase tot.

Am rămas singură cu tata. Pe tort tremura flacăra unei lumânări imaginare. Mamă, mi-am spus, nu m-ai mai sunat de o săptămână. Tata s-a apropiat, mi-am dat seama că voia să mă ia în braţe. Am furat un cartof prăjit şi m-am întors în cameră.

Când a reapărut, Beatrice era machiată, pieptănată, totul aranjat milimetric. Ne-am apucat din nou de învăţat, serios, de data asta. Ca aproape în fiecare zi după şcoală, în următorii cinci ani: părul strâns cu agrafe, dicţionarele împrăştiate pe pat, buricele degetelor murdare de pix. Am petrecut două ore cu *lupus, lupi*, cu masculinele terminate în „–ĕr”, masculinele în „–ĭr”, neutrele în „–ŭm”. Apoi, înainte să plece, am întrebat-o brusc:

— Cum îl cheamă?

— Pe cine?

— Pe cel cu care vrei s-o faci.

Bea tocmai îşi băgase cartea de latină în ghiozdan. Am surprins-o.

— Cu nimeni.

— Nu te cred.

— Nu pot să am un iubit, nu mă lasă mama. Întâi moda, apoi şcoala. Are dreptate, altfel o să ajung ca ea: o nevestică de provincie.

— Dar vrei să nu mai fii virgină.

— La paisprezece ani doar toantele mai sunt virgine.

N-am mai zis nimic, am lăsat-o să fiarbă în timp ce se pregătea, nu reuşea să-şi închidă fermoarul de la buzunarul exterior al ghiozdanului.

Care e prima regulă pentru cei care vor să devină scriitori? Să citească. A doua? Să observe. Cu minuţiozitate, cu acribie, cu mustăţile întinse la orice spasm, drepte, ca un radar, gata să identifice orice detaliu.

— Cine ţi-a modificat scuterul?

Am văzut cum s-a albit.

— Eşti diabolică, m-a acuzat.

Aceasta e regula numărul trei.

Ai ei nu erau genul care să se aventureze prin depozitele de vechituri. Prieteni nu avea, cu puţinele cunoştinţe false cu care se vizita acasă făcea schimb de farduri, nu de piese de scutere. Bea, i-am surâs cu satisfacţie, mă înveţi o mulţime de lucruri.

— Deja ne-am dat jos chiloţii, i-am adus aminte, asta intră în pactul de sânge.

Trebuie să-mi spui: lucruri pe care nimeni n-o să le afle niciodată, cele care ne fac să ne ruşinăm şi ne plac teribil. Adevărul. Fărădelegile ascunse în jurnal. Viaţa nesăbuită din spatele bunelor maniere. Aici, chiar în acest punct, soarta mea şi a lui Beatrice s-au despărţit pentru totdeauna. Dar în acea iarnă, iarna clasei a noua, eram amândouă prinse în aceleaşi secrete.

— Dacă ai mei află, mă omoară.

— Numele.

— Mama o să mă închidă în pivniţă o noapte întreagă, ar fi în stare.

— Numele.

Şi-a ros unghiile şi pieliţele de nervi, dar n-a vrut să-mi spună.

— El ţi-a modificat scuterul?

A dat afirmativ din cap.

— E la liceu?

— Nu, face motocros.

— E la şcoală?

— Nu merge la şcoală.

— Câţi ani are?

— Douăzeci şi unu.

— O-la-la!

Mă distram.

— Nu, nu înţelegi cât de periculos e. Nu trebuie să se ştie, n-o să mai ies niciodată din casă, dacă află tata, mă omoară.

Era speriată. Am văzut-o vulnerabilă, neajutorată. M-a înduioşat. M-am simţit puternică. Am dominat-o. Eram şi eu proastă că voiam asta. Puteam să ne facem şi bine, şi rău şi am schimbat între noi cheile care deschideau tainele fragile ale celeilalte. Cheile erau băieţii.

— Cum îl cheamă?

Beatrice şi-a smuls cu dinţii oja de pe unghie, un fragment roşu a căzut pe podeaua albă. S-a predat.

— Gabriele.

9

FĂRĂ DESTINATAR

Au trecut multe zile de atunci. În fiecare dimineaţă intram în parcarea elevilor şi dădeam ture, înainte să mă opresc undeva. Simţeam un gol în stomac, furnicături de la tâmple până între picioare. Spionam scuterele celorlalţi cu coada ochiului, oare şi al lui era printre ele? Erau zile senine, aşa cum se întâmplă, de obicei, iarna în localităţile de la malul mării. Plajele erau liniştite în afara sezonului, lumina rece şi clară se reflecta graţios pe promontoriu. Oglinda vieţii mele era la fel de nepătată ca înainte. Programul meu, traseul pe care îl urmam: nimic nu se schimbase. Băncile din săli erau, în continuare, în acelaşi loc.

De fiecare dată când intram şi ieşeam din şcoală, inima mi-o lua la goană. Teama îmi strângea pieptul inclusiv când mă duceam la toaletă, chiar dacă ştiam că nu aveam cum să ne întâlnim. Mă ţineam departe de etajul doi, de curtea unde se fuma şi nu-mi doream altceva decât să-l văd. Era un gând fix. Aveam simţurile în alertă maximă constant. Beatrice îmi dădea coate în timpul lecţiei, mă enerva cu întrebările pe care mi le scria pe caiet: „Ei, şi?”

Ei, şi nimic. Oare chiar am crezut că scrisoarea aceea putea să facă ceva? Poate Lorenzo nici n-a aflat de existenţa ei. Poate femeile de serviciu au găsit-o înaintea lui şi au făcut-o dispărută. Sau a deschis plicul, a despăturit hârtia şi a pufnit în râs de la primul rând. Poate a aruncat-o: coş! Sau, mai rău, poate a citit scrisoarea în faţa întregii clase. Probabil, în orice moment, prietenii lui urmau să apară în pragul clasei a IV-a B şi să-mi strige: „Panaramo, panaramo!” Să mă demaşte.

Doamne, în ce m-am băgat!

Dar nu s-a întâmplat nimic. Lorenzo petrecea mult timp în cancelarie, discutând despre politică sau fumând în pauze, cu gaşca lui obişnuită, pe scările de incendiu. Informaţii obţinute clandestin de Beatrice care, împotriva voinţei mele, s-a încăpăţânat să-l pândească, să tragă cu urechea, să întrebe despre el în stânga şi-n dreapta. El ieşea la unu şi douăzeci şi se urca liniştit pe Phantomul lui negru. Marţi, miercuri, joi, vineri şi sâmbătă.

Dumincă am stat toată ziua în pat şi mi-am repetat cât de proastă am fost. M-am tot întrebat unde era, ce făcea, cu cine. Asta, în timp ce tata a curăţat binoclul cu atenţie, pentru întoarcerea dumbrăvencilor, care urma să se întâmple peste trei luni, iar eu am stat închisă în cameră, am ascultat „Adam’s Song”[31], m-am uitat ore în şir la tavan şi am simţit cum ard pe dinăuntru.

Lorenzo nu era un personaj de roman, un prieten imaginar. Era real, avea şi iubită. În acel moment, poate, se plimbau împreună pe bulevard, îndrăgostiţi, oficial împreună. Sau poate se ascunseseră în spatele unei stânci, sub un cearşaf, într-o cameră? Ce puneau la cale? Se dezbrăcau? Înnebuneam gândindu-mă la asta. Nu eu, ci inima mea, stomacul meu, picioarele mele erau străbătute de o nerăbdare, de o necesitate incontrolabilă de a-l revedea.

M-am ridicat, i-am îndrugat tatei că am o întâlnire inexistentă cu Beatrice. M-am urcat pe Quartz şi m-am dus să-l caut.

Pe faleză. Pe colinele de nisip acoperite de alge. La plaja neagră. În port. M-am oprit la toate colţurile de străzi care dădeau în bulevard, pe unde se plimbau colegii mei. Îi spionam: erau ocupaţi să se facă văzuţi sau cu încercări

[31] Melodie a trupei Blink 182, lansată în anul 1999 (n. tr.).

prosteşti de a face curte; absorbiţi de cornetele cu mâncare, de primele ţigări ţinute stângaci între degete. Eram în spatele unui zid, uitată de toţi. Eram fata nimănui. M-am rugat să-l găsesc. Singur, pe o bancă. Dacă s-ar fi întâmplat, jur că aş fi găsit curajul de a mă aşeza lângă el, de a-l săruta, orice ca să nu se mai întoarcă la aia, la Valeria. Ce-i făcea? Ce ştia? Ce prostii îmi treceau prin cap. Conduceam şi aerul îngheţat îmi intra pe sub cască, îmi şfichiuia faţa. De fiecare dată când un Phantom negru trecea pe lângă mine, tresăream, mă simţeam vie. O oprire la Esso, câţiva litri de benzină Super fără plumb şi înapoi la drum, plângând după o persoană despre care nu ştiam mare lucru, în afară de Sereni.

În acea seară, m-am întors acasă atât de stresată, încât mi-a venit menstruaţia mai devreme. Am alergat în cameră să caut absorbantele: le ţineam ascunse în sertarul cu lenjerie intimă. Nu le-am găsit, se terminaseră. M-am întors pe hol, unde-mi lăsasem geanta, am deschis portofelul: era gol. Cheltuisem toţi banii pe benzină. Oare cât am condus?

Tata a ieşit din birou. M-a văzut cât eram de supărată.

— S-a întâmplat ceva?

Aş fi putut pur şi simplu să-i zic: „Dă-mi nişte bani.” „La ce-ţi trebuie?” m-ar fi întrebat. Puteam să-i zic adevărul: „Trebuie să mă duc la farmacie să-mi cumpăr absorbante. Am paisprezece ani, am ciclu, e evident că mi-a venit, nu mai sunt copiliţa aia pe care n-ai cunoscut-o niciodată.”

— Nimic, i-am răspuns, fără să-l privesc.

M-am dus în baie şi m-am încuiat acolo, am rupt nişte vată, am îndesat-o într-un şerveţel de hârtie şi l-am pus cu grijă în chiloţi.

Mamă, am invocat-o stând pe toaletă, totul aici e un dezastru, eu nu mai rezist.

Când am ieşit pe hol, m-am uitat la telefon, la receptor. Nu l-am ridicat. Dacă nu mi-ar fi răspuns, n-aş fi rezistat până dimineaţă.

A trecut şi noaptea aceea. Luni am fost sigură că portarul găsise scrisoarea. Mai bine aşa: nu era nimic mai penibil decât o scrisoare ascunsă sub bancă. Era genul de tâmpenie pe care o fac cei care n-au avut o mamă, ci o prietenă răutăcioasă ca Beatrice. Scrisoarea era un canal fragil, cuvintele, un mijloc perfid. Ce motiv ar fi avut un băiat ca el, cu care şcoala se mândrea, fiu al unei familii sus-puse, să se uite la mine? Mi-a venit în minte imaginea lui Britney Spears care aplauda, care îşi flutura mâinile. Eu aveam un absorbant artizanal între picioare.

A mai trecut o săptămână. Bea a încetat să mă mai întrebe şi să se uite după Lorenzo în pauze. Furtuna trecuse: un eveniment meteorologic devastator, desfăşurat numai în interior, nimic altceva decât o fabulaţie.

Pe data de 1 decembrie am mai stat până la unu şi jumătate să termin o temă. Am vrut să fiu atentă şi am citit-o de două ori. I-am predat-o lui Marchi, care mi-a făcut favoarea de a mă aştepta:

— Cât scrii, Cerruti? Am înţeles ce vrei să te faci când vei fi mare.

Şi ea ştia deja, numai eu nu. Am ieşit ultima. În parcare mai era doar Quartz-ul. Am scos cheile din buzunar şi, din depărtare, am văzut ceva alb pe şa.

Am încetinit. În loc de picioare, aveam doi saci de nisip. Inima, fără ca eu s-o pot opri, a început să bată ca şi cum cutia toracică ar fi fost goală.

Sperasem. Nu îndrăzneam să mai sper.

Îl voiam din toată fiinţa. Îmi era groază.

Era un plic. Închis.

Cu privirea înceţoşată de adrenalină, abia respirând, l-am deschis cu mâinile tremurându-mi. Era un bilet.

Scris de mână, cu creionul:

> *Mâine, la ora trei.*
>
> *În capătul străzii Ripamonte începe un şantier. Lasă scuterul şi mergi înainte pe jos. La un moment dat, o să vezi un pâlc de copaci, cu un stejar în mijloc. Te aştept acolo.*
>
> *Lorenzo*

Am împăturit biletul şi l-am îndesat în fundul ghiozdanului. Am urcat pe Quartz, l-am pornit, am accelerat. Nu mai auzeam nimic în jurul meu, zâmbeam şi atât. Dealurile şi marea alunecau pe lângă mine, ca şi cum nici n-ar fi existat. Pluteam pe străzile din T, înapoi spre casă, aşa cum îmi imaginam că se merge prin paradis.

— Mi-a răspuns.

Beatrice, la celălalt capăt al liniei, a izbucnit entuziasmată:

— Ştiam eu! Ce zice?

Ghemuită pe podea, încolăcită în jurul receptorului, ca nu treacă nicio silabă dincolo, în sufragerie, unde tata citea, i-am şoptit:

— Vrea să ne vedem mâine.

Nu i-am mai zis unde.

— Cu ce ai de gând să te îmbraci?

La asta nu mă gândisem.

— Eli, o să fie *esenţial* ce pui pe tine.

— N-am nimic.

— Nu poţi să te prezinţi acolo ca ieşită de la casa de copii, cum te îmbraci de obicei. E un limbaj anume, comunici ceva prin felul în care te îmbraci.

Mie mi-era greu să comunic şi vorbind.

— Ce trebuie să fac?

Nu aveam nici ruj, nici chiloţi tanga, nici pantofi cu toc. Brusc, acea întâlnire mi s-a părut imposibilă. Eu şi realitatea eram două entităţi complet disjuncte. Mi-am dat seama că singurul motiv pentru care Lorenzo voia să mă vadă îl reprezentau minciunile din scrisoare: a muşcat momeala, s-a convins că sunt expertă, lipsită de prejudecăţi, pregătită. Ce dezastru!

— Trebuie să treci pe la mine înainte să te duci cu el. Îţi fac eu nişte vrăji.

— Nu mă duc deloc. Disperarea mi-a dat curaj: Sunt virgină, nimic din ce-am scris nu e adevărat.

Am simţit-o suspinând, n-a mai spus nimic. Mi-am imaginat cât de dezamăgit ar fi el să afle că totul fusese o improvizaţie. Ar fi plecat şi m-ar fi lăsat baltă acolo. După asta, probabil, n-aş mai fi ieşit niciodată din casă.

— O să te duci oricum, mincinoaso, mi-a zis Bea. Nu eşti aşa proastă precum pari. O să te descurci. Şi apoi, nu-ţi imaginezi de ce sunt eu în stare. O să-l laşi fără cuvinte. Valeria o să crape.

Aşa funcţiona ea, trebuia să transforme mereu totul într-o competiţie, să găsească adversari pe care să-i umilească şi să-i anihileze. Nu mă miră că nimeni n-o plăcea. Eu nu iniţiam nicio întrecere, pentru că, oricum, eram exclusă din

start. Şi totuşi, în după-amiaza aceea, la telefon, -pomenind-o pe Valeria, m-a convins. Aveam şansa să trăiesc şi eu ca ea, ca toţi ceilalţi. Să încerc măcar.

Mi-a dat întâlnire pentru ziua următoare, la 14.10. „Dă-mi o jumătate de oră: intri cerşetoare, ieşi divă”, mi-a promis.

Însă eu voiam la mama. Vorbisem cu ea vreo zece minute în ziua dinainte şi-mi dădusem seama că ceva nu mergea bine. Era distrată, nu lega fraze coerente, ca şi cum ar fi băut. Şi tata a fost distrus după acea convorbire, la fel de îngrijorat ca mine. A smuls de la ea o promisiune cu jumătate de glas: „De Crăciun. Veniţi? Pentru Elisa ar fi foarte important să-l petrecem împreună. Puteţi să rămâneţi aici până la Anul Nou, la Bobotează, cât vreţi. Vă rog.”

— Ce-a spus? l-am întrebat dupa ce a închis.

— Poate că da, a răspuns, încercând să mă liniştească, forţându-se să surâdă cu un aer trist.

M-am agăţat de acel „da”, ignorând „poate”. Era greu, aveam nevoie de ea. Îi simţeam lipsa în cutia toracică, în coapse, în tălpi: simţeam că mă prăbuşesc. Oare dacă aş fi intrat în sufragerie şi aş fi găsit-o acolo, întinsă pe canapea, cu telecomanda în mână, i-aş fi povestit despre Lorenzo? I-aş fi cerut vreun sfat? Mi-ar fi ajuns să stau pe genunchii ei şi să-i înconjor gâtul cu braţele. „Mă iubeşti?” Să-i aud vocea pronunţând un răspuns hotărât, de necontestat.

Dar ea nu exista. O aveam doar pe Beatrice.

Pe 2 decembrie, urmând instrucţiunile pe care mi le dăduse, m-am ascuns în spatele coşului cu frunze uscate din colţul garajului şi am aşteptat. La 14:10, uşa de la garaj s-a ridicat doar cât să pot intra pe vine, apoi s-a

închis la loc. Bea m-a primit în halat, îşi pusese pe faţă o mască de argilă purificatoare. Era în mare grabă. Mi-a făcut semn să vin după ea, la etaj, fără să fac zgomot, pentru că toată lumea din casă se pregătea pentru o călătorie. Ne-am închis în cameră, am căscat ochii mari când am văzut dulapul deschis, în care fuseseră îndesate haine cât pentru două magazine întregi. M-a pus să mă aşez pe un scaun, în faţa unei oglinzi. Nu avea birou, ci o toaletă pentru machiaj. Ca să mai economisească timpul, deja îşi aranjase fardurile de pleoape, fondul de ten, creioanele, rujurile, cu zecile.

— Nu vreau nimic, i-am zis.

Bea mi-a făcut semn spre imaginea din oglindă, m-a obligat s-o privesc atentă.

— Te vezi? N-ai nici măcar un coş. Numai de asta şi ar trebui să te consideri norocoasă şi să înveţi să te machiezi cum trebuie. Lasă-te descoperită, nu te mai ascunde! „Eu sunt cea mai şmecheră dintre toate”, trebuie să-ţi spui. „Lorenzo, priveşte-mă, apoi mori.”

M-am uitat la faţa mea anostă, apoi la culorile ţipătoare ale rujurilor. Am comentat sceptică:

— O să arăt ca o paiaţă, eu nu sunt ca tine.

— Oricine poate fi ca mine.

O să mă opresc asupra acestei fraze. Beatrice chiar spusese asta, stă scris aici, în jurnal. Aproape că văd în faţa ochilor faţa ei acoperită de masca verde şi totuşi autoritară, fermă, în timp ce pronunţa ceea ce, judecând mulţi ani mai târziu, a sunat a minciună sfruntată.

Oricine poate fi ca tine, Beatrice? Glumeşti? Te-ai gândit vreodată să numeri miile de fete din întreaga lume care te imită, care te urmăresc, cărora le e dor de tine? Fetele

acelea care visează să-ţi semene când vor fi mari şi nu-şi dau seama că asta e imposibil? Păcat că nu m-ai văzut când am încercat să-mi fac un selfie. Să ştii că am renunţat de fiecare dată, pentru că era de nesuportat să îl compar apoi cu tine.

În orice caz, mă întorc la după-amiaza aceea. M-am ghemuit acolo, cu mâinile încleştate pe braţele scaunului.

— Nu vreau să mă schimb, vreau doar să ştiu dacă merge şi aşa.

— Nu merge. Îţi trebuie *blush*.

— Ce e aia?

— Uite. L-a luat şi mi l-a arătat. Nu muşcă, e doar o pudră pe care ţi-o dai pe obraji. Începuse să-şi piardă răbdarea. Ăsta este un *gloss*, ăsta e un rimel: minimul posibil, dacă vrei să ieşi cu un băiat. Dacă nu, întoarce-te şi mucegăieşte la tine în cameră.

— O să-l aburesc.

— De ce, la fel cum ai făcut şi cu scrisoarea aia?

M-am dat bătută, am închis ochii şi am lăsat-o să ma pregătească. Şi-a făcut de lucru cu buzele, cu obrajii, cu genele. De jos se auzeau discuţii despre cine trebuia să o însoţească pe sora ei şi cine putea rămâne acasă, despre ce geantă să aleagă, despre consola PlayStation care trebuia închisă. Proteste, insulte, crize de ură: „Bea, mereu Bea, nu e corect să pierdem fiecare weekend pentru ea!” Nu trebuie să fi fost uşor nici pentru ea să trăiască în casa aia.

— Acum poţi să te uiţi.

Nu mă aşteptam la nimic, doar mă supuneam capriciilor prietenei mele. Dar, când m-am văzut, am rămas profund surprinsă.

— Hai că m-am descurcat, nu? m-a întrebat Beatrice şi mi-a făcut cu ochiul. Din prima clipă când ne-am întâlnit, ţii minte? La restaurant? De atunci am înţeles: fata asta are ceva special. Eh, acum vezi ce e special?

Câţi ani aveam acum? Şaptesprezece, optsprezece? Buzele mele deveniseră la fel de ademenitoare ca ale lui Britney Spears, ochii mei erau pictaţi cu două tuşe de negru şi îşi pierduseră orice urmă de copilărie. Chiar părea că spun: „Sunt cea mai mişto."

— Acum să ne gândim la restul, pentru că în două minute trebuie să mă spăl pe faţă. Ridică-te şi arată-mi ce ţi-ai pus pe tine.

M-am ridicat în picioare. Bea m-a pus să stau în faţa oglinzii, sub o cascadă de lumini reci. S-a aşezat în fund în faţa mea să mă studieze.

— Hanoracul, de fapt, nu-mi displace.

— E cu Pennywise[32].

— Cui îi pasă? E agresiv, merge. Dar pantalonii nu. S-a ridicat, m-a pus să fac o piruetă. Nu ţi se vede fundul, iar fundul e decisiv. Nu-mi laşi nicio altă variantă.

Nu o să uit asta niciodată: avea pe faţă masca aceea care, între timp, se uscase şi îi crăpa în jurul buzelor şi pe nas. Beatrice a luat scaunul, l-a târât în faţa şifonierului, s-a urcat pe el şi a început să scoată de pe raftul cel mai de sus haine încă nepurtate, cu etichetă, o salopetă de schi

---

[32] Personaj principal din romanul de groază *IT* al lui Stephen King, publicat în 1986 (n. tr.).

din copilărie, costumul strălucitor de la recitalul de dans. Până când i-a găsit.

— Nu se poate, am oprit-o.

— Ţi-am promis.

— Sunt ai tăi, doar ţie îţi vin bine.

Beatrice s-a uitat fix la mine:

— O să-i porţi tu prima, aşa e corect.

A întins prada pe pat. Am admirat-o câteva secunde în tăcere. Ne uimea, ne hipnotiza, ne unea până în profunzime, acolo unde începeam să ne transformăm.

O voce aspră s-a auzit apropiindu-se:

— Beatrice! Eşti gata?

— Da, mamă, a strigat Bea, apoi s-a întors spre mine. Hai, puneţi-i!

Nu m-am opus. Mi-am dat jos pantalonii din Biella, i-am lăsat pe pat şi mi-am pus *blugii*. Transformarea avusese loc.

Beatrice a aprobat. Ea era Frankenstein, iar eu, creatura.

M-a apucat de mână şi m-a târât din nou jos, a deschis uşa de la garaj, m-a împins afară. Am fugit de-a lungul gardurilor, pe lângă tufişuri, am ajuns la scuterul pe care îl ascunsesem trei case mai departe, pentru că, aparent, mamei ei nu-i convenea deloc faptul că eram prietene. O distrăgeam pe fiica ei de la preocupările serioase. Nu ştiam nici cum să mă îmbrac, nici cum să mă pieptăn. Ce motive întunecate se ascundeau în spatele schimbării mele? Prietenia noastră, intrată în clandestinitate, a mai căpătat o fisură. Iar eu nici n-am apucat să-i mulţumesc, mi-am zis, urcând pe scuter.

O magazie, o vilă izolată şi nimic mai mult; copaci şi câmpuri. Am căutat pe harta străzilor unde se află Via Ripamonti şi am învăţat drumul pe de rost: la marginea oraşului, ultima intersecţie.
Când am ajuns acolo, am frânat; inima stătea să-mi sară din piept. Stejari, ienuperi; era iarnă şi nu erau flori. Doar un miros puternic de frunze uscate. Nu eram sigură că mă aflu pe strada bună. Când îmi aduc aminte acum, îmi dau seama că mi-e dor de acea senzaţie: de aventura de a conduce până mi se pierde urma, fără GPS, fără camere de luat vederi, fără să sune cineva şi să-mi întrerupă fuga.

Strada se termina într-o curte ferită de intemperii. Şi, în mijloc, cât se poate de real, era Phantomul lui.

Am parcat, am oprit motorul, am coborât. Poate atunci mi-am dat seama că viaţa, în momentele ei cele mai bune, cu toate riscurile şi pericolele ei, e ca o mică moarte.

Am văzut şantierul şi am pornit printre tufişuri, cu blugii mei bătuţi în pietre Swarovski, cu părul scurt, pe care mă încăpăţânam să-l tund mereu acolo, la coaforul unde fusesem de Ferragosto, şi machiată ca un adult. Vegetaţia era compactă, sălbatică, dar nu prea înaltă, iar drumul forestier părea desenat cu creionul. Ce te-aştepţi să ţi se întâmple, Elisa? Ce-ai vrea? Încă aveam timp să renunţ, să mă întorc. Dar trebuia să-mi pierd virginitatea. Numai la asta mă gândeam. Dragostea era doar un concept, o chestiune întunecată, pe care o intuiam a fi complexă şi chinuitoare. Însă corpul meu era acolo, iar ăsta era un fapt concret.

Mi-am croit drum printre tufişuri. În faţa mea se desfăşura o poieniţă însorită, la adăpost de mistralul care bătea cu putere, dându-mi fiori. Am recunoscut îndată stejarul. Un arbore mereu verde, luxuriant, care trebuie să fi avut cel

puţin o sută de ani. Sub el, cu spatele lipit de trunchi, stătea Lorenzo.

M-a văzut şi nu s-a mişcat.

Nici eu.

I-am observat intensitatea privirii, în ciuda distanţei, ca un deget care abia mângâie marginea hainelor, le ridică, la fel ca în dimineaţa aceea, la bibliotecă. Doar că acum, pe kilometri întregi, nu mai era nimeni.

Eram liberă să dispar. Din faţa lui, împreună cu el.

Lorenzo s-a ridicat şi a venit spre mine.

— Credeam că nu vrei să mă mai vezi, mi-a zis când a ajuns în faţa mea.

Între noi erau cinci, şase centimetri de spaţiu gol. Viaţa clocotea în mine, dacă m-ar fi atins, aş fi explodat. Iar el m-a atins, m-a luat de mână.

— Vino!

M-a dus prin iarba înaltă şi neîngrijită, la stejar.

Pusese o pătură lângă rădăcini. Împrăştiate în jur erau un rucsac de drumeţie, o pilotă înfăşurată, o sticlă de vodcă cu aromă de piersici şi două pahare de plastic.

— Ştiu, nu e prea romantic, a spus cu respiraţia tăiată, roşind deodată; câteva şuviţe transpirate i se lipiseră de tâmple.

Oare chiar folosise acel cuvânt: romantic? Mi-am dat seama cât de nesigur era, ca şi mine. Aceeaşi groază de a greşi, de a fi respins, în loc de puterea seducţiei. Am rămas în picioare fără să scot niciun cuvânt.

— Te rog, zi-mi ceva.

Mi-a surâs, încercând să nu pară vulnerabil.

— Şi aşază-te, altfel mă faci să mă simt stingher.

Am văzut pătura cu model scoţian, frunzele căzute pe ea, cele două furnici care umblau pe marginea ei.

M-am aşezat până la urmă. Lorenzo mi-a arătat spre vest, unde era capătul dealului. Am privit într-acolo şi am văzut marea. O porţiune mică, agitată, albastru-închis. Îmi tremurau mâinile, mi le-am ascuns sub fund. Pietrele Swarovski îmi intrau în palme.

— Scuză-mă că ţi-am răspuns atât de târziu. Scrisoarea ta m-a emoţionat atât de mult, m-am simţit un prost. Am vrut şi eu să-ţi scriu de atâtea ori, dar nimic din ce puteam spune nu era suficient de bun. Le-am rupt pe toate.

— Nu-i nimic, i-am răspuns şi am regretat imediat.

N-ar fi trebuit să vorbesc: de fiecare dată când deschideam gura, ieşea o banalitate cumplită.

Cotul lui s-a lovit de al meu, dar nu intenţionat. Am simţit o schimbare, în timp ce s-a întors, fixându-mi urechea cu privirea. M-am întors şi eu şi am încercat să-mi ridic privirea spre el.

— Scrii bine, să ştii. Te-am invidiat. Credeam că eu mă descurc foarte bine, dar asta înainte să te cunosc. Mi-ai ucis toate visurile. A râs, apoi s-a întors din nou spre mare: Nu e vina ta. Tata îmi repetă în fiecare zi că scrisul nu e o meserie.

Era dureros. Să stăm acolo, fără să ne cunoaştem. Toate cuvintele din lume au devenit brusc serbede, inutile. Voiam să-l întreb despre tatăl lui, despre mama lui, cine sunt, dacă se certau între ei. Dar, în acelaşi timp, nu mă

prea interesa. Voiam doar să mă atingă, să pună capăt dorinţei mele insaţiabile de a-l avea lângă mine.

— Hai că deschid sticla de vodcă.

Lorenzo s-a întins să o ia. Nu mai băusem niciodată, dar îi văzusem deseori pe fratele meu şi pe prietenii lui bând. Mi-a turnat un pahar, îi tremurau mâinile. A turnat mai mult de jumătate de pahar. În cei douăzeci de ani care au urmat acelei zile, n-am putut nici să mă apropii de vodca de pe rafturile din supermarket, mai ales de cea cu aromă de piersică, dar pe data de 2 decembrie 2000, la patru după-amiaza, în vârful dealului, am luat o gură şi m-am strâmbat când i-am simţit gustul. Lorenzo a zâmbit ca să mă încurajeze. Am aşteptat să bea el primul, am încercat din nou şi am luat o a doua înghiţitură, de la care mi s-a făcut şi mai greaţă. Am continuat, la fel şi Lorenzo. După vreo zece guri m-am lăsat să cad pe spate, râzând ca o nebună.

Nu mâncasem la prânz, fusesem prea emoţionată. Lorenzo s-a întins pe o parte şi a venit peste mine. Încă era soare, lumina se topea printre crengi, devenea lichidă, portocalie.

— Eşti atât de frumoasă. Mi-a acoperit privirea cu chipul lui. Chiar eşti, a adăugat, apoi şi-a umezit degetul arătător cu salivă şi mi l-a plimbat peste o pleoapă, pe obraz, pe buze. Chiar şi fără tot machiajul ăsta.

Am încercat să mă apăr.

— De ce mi-ai cerut să vin aici?

Lorenzo s-a aşezat lângă mine. Serios, mi-a răspuns:

— Voiam să mă întorc şi să-ţi cer iertare pentru cum te-am lăsat acolo, dar n-am fost în stare. Am trecut de atâtea ori prin dreptul bibliotecii, apoi am văzut un Quartz parcat mereu în faţă şi mi-am dat seama că era al tău. Te-am

urmărit când te-ai plimbat pe lângă toate plajele, am mers şi cu tine acasă de câteva ori. Jur că nu sunt periculos.

Mi l-am imaginat conducând în urma mea, în timp ce eu plecasem de atâtea ori să îl caut.

Aş fi putut să plâng când mi-a mărturisit asta.

Am reuşit să nu cedez.

— De ce? am insistat.

Atunci Lorenzo a luat un pahar, al meu sau al lui, nu mai conta, şi a dat pe gât toată vodca rămasă în el. M-a obligat să fac şi eu acelaşi lucru. L-am ascultat, am rămas fără aer, gâtul mi-a luat foc. Cerul şi copacii se mişcau ca şi cum ar fi fost din hârtie.

— Pentru că eşti diferită de toate fetele din T şi de cele pe care le-am cunoscut în vacanţe, mi-a spus, deja beat. Pentru că citeşti, pentru că ai părul scurt, bocanci cu vârf de metal. Pentru că mă atragi, mă sperii şi nu reuşesc să mă controlez în prezenţa ta.

Mi-a luat mâna şi mi-a ţinut-o apăsat între picioarele lui. Nu era fratele meu, care se juca făcând pipi. Era mai gros, era tare. L-am atins.

— Ai prietenă.

— Da, am.

Mi-am retras mâna. Am respirat adânc. Mi-am adus aminte ce ziceau personajele în filme.

— Tu vrei să ţi-o tragi.

Lorenzo s-a uitat la mine fix, nehotărât. Am înţeles că exista o urmă de adevăr în acuzaţiile mele. Părea mai mare, avea mărul lui Adam vizibil, barba blondă era bărbierită, fermoarul de la blugi stătea să pocnească.

Lucruri pe care eu nu le aveam, pe care nu le cunoşteam, care mă tulburau, chiar dacă mă atrăgeau.

— Să mi-o trag e greşit spus, a replicat şi a încercat să mă sărute.

De ce? Îmi doream, oare, altceva?

Fără îndoieli şi fără remuşcări, hotărâsem deja să mă predau, să devin un loc unde el putea să se piardă, iar eu să mă schimb. Păcat că încă nu citisem *Menzogna e sortilegio*.

— Te-am minţit, am mărturisit. N-am făcut-o niciodată.

Am văzut cum i s-a luminat faţa.

— Nici eu.

Soarele începuse să se retragă spre Corsica, iar vântul să se înteţească. Lorenzo îmi umplea gura de salivă, iar eu eram înfricoşător de fericită. Eram prima. Jucam cu aceleaşi arme. Mi-am scos geaca, hanoracul. I le-am dat jos şi lui. Mă simţeam liberă, în timp ce el îmi atingea sânul şi cobora cu mâna acolo unde nu mai fusese nimeni înainte.

— Stai să iau pilota, mi-a spus. Terminăm şi vodca?

L-am văzut ridicându-se, luând sticla. A scos ceva din buzunarul rucsacului. Eram de acord. Eram beată, dar conştientă. Am acceptat fără cuvinte. Nu a fost uşor. Pentru că eu eram fată, iar el, băiat. Eram diferiţi şi trebuia să facem un efort. Dar eu simţeam acest gol în mine, în interior, acolo jos, care, pentru prima dată, nu mai era un sentiment, ci o nevoie. Şi el voia să intre. Să mă elibereze de acea povară. Nu mai puteam să fiu o copilă, o inadaptată, izolată de toată lumea. M-am gândit la toate astea, apoi Lorenzo s-a întors, trăgând pilota peste noi.

În seara aceea am sunat-o pe mama.
M-am întors acasă la şapte şi jumătate şi m-am dus direct în bucătărie. Fără să mă spăl nici măcar pe mâini, am deschis dulapul. Am găsit borcanul cu cremă de ciocolată, un pachet cu pâine prăjită. A fost mâncarea mea în seara aceea, m-am îndopat fără să pun faţa de masă, cu televizorul închis şi privind fix florile cusute pe perdea. Tata m-a întrebat dacă vreau nişte paste, o doradă, mâncare adevărată. Nici nu l-am auzit.

După ce mi-am potolit foamea, m-am întors pe hol. Încă aveam pe mine hainele murdare de iarbă. Am ridicat receptorul. Am format prefixul 015 şi numărul. Linia era liberă. A sunat de opt ori: am numărat.

— Alo?

— Bună, mamă.

— Draga mea, ce faci?

— Mi-e rău.

— Ce?

— Vreau să te întorci. Sau să vin eu acolo, nu mă interesează. Vreau să fii lângă mine, să locuim amândouă în aceeaşi casă.

Tăcere.

Tata s-a oprit în pragul bucătăriei şi acolo a rămas, neputincios ca o mătură. Nu-mi păsa. N-avea decât să mă audă.

— Mâine vin înapoi la Biella.

— Draga mea, tata şi cu mine am vorbit deja. Am luat decizia asta pentru binele tău.

— Pentru binele meu, pe naiba!

— Elisa, tu trebuie să înveţi acolo, e important pentru viitorul tău. Trebuie să ai o viaţă normală, liniştită, să ai pe cineva care să te verifice la teme...

— M-ai părăsit, am întrerupt-o, ai scăpat de mine. Nici de Crăciun n-o să vii. De ce? De ce mă iubeşti aşa de puţin?

Am izbucnit în plâns.

Tata a încercat să se apropie de mine, dar l-am dat la o parte.

— Te iubesc, Elisa, nici nu-ţi închipui cât te iubesc. Crezi că mie îmi este uşor să nu te văd umblând prin casă? Crezi că nu mă doare să-mi întind picioarele pe canapea şi să nu te simt acolo, pe locul tău? Să nu-ţi cumpăr Fonzies, să nu ne uităm împreună la *Chi l'ha visto*?[33]. Crezi că nu mi-e dor de tine? Eram obişnuită să merg cu tine la cumpărături, să mănânc seara cu tine, să ştiu că eşti acolo, citind. Fratele tău nu e niciodată acasă, sunt mereu singură.

— Nu la fel de singură ca mine, i-am răspuns furioasă. Nu poţi să te pui la acelaşi nivel cu mine, tu eşti mama.

— N-am fost o mamă prea bună.

Am auzit acel râs întrerupt, pe jumătate, de la cinci sute de kilometri distanţă.

— Ţi-am făcut atât de multe probleme, fără să-mi dau seama, dar tot vina mea e. Nu vreau să-ţi stric şi liceul. Tatăl tău e persoana potrivită care să te crească.

— Foarte convenabil, mi-am ieşit din sărite. Ce-mi pasă mie de regretele tale? Nu ne-am mai văzut de două luni.

— De Crăciun o să vin. Îţi promit.

---

[33] Emisiune de televiziune dedicată căutării persoanelor dispărute şi misterelor nerezolvate (n. tr.).

— Nu ajunge. Nu poţi să nu fii mama mea.

Am auzit-o plângând.

Tata a venit să mă ia în braţe.

10

O FATĂ NORMALĂ

În vremurile despre care vorbesc, frumuseţea a fost pentru Beatrice orice, mai puţin o alegere. Dacă natura o ajutase să iasă în evidenţă, perfecţiunea cerea muncă zilnică şi asiduă. Nu putea să se îmbrace comod, să rişte să i se vadă coşurile – îmi aduc aminte bine cum, pe atunci, evita să se expună la lumină directă, contrar a ceea ce face azi şi, mai ales, la lumina ferestrelor. Dacă îşi acorda o oră liberă, una singură, se simţea vinovată. La paisprezece ani ştia atât de bine toate cosmeticele, toate tratamentele estetice şi moda de atunci, încât ar fi putut să fie de una singură tot departamentul artistic de la *Cosmopolitan*. Poate, şi insist pe *poate*, pentru că mie mi-a spus iniţial, apoi a încercat să dea înapoi, că mama ei o dusese în Elveţia pentru o rinoplastie, în iunie 2000, intervenţie de la care încercaseră toţi medicii să o oprească până la majorat. Dar Ginevra dell’Osservanza era ambiţioasă, o adusese pe lume pe Beatrice cu un singur scop: acela de a încorona un vis. Vila albă, BMW-ul negru, soţul cu o carieră strălucită, familia unită şi fiica ei splendidă, care urma să se transforme într-o stea, graţie mamei ei. Bea nu a putut să se elibereze niciodată din acest vis.

Caut să-i găsesc scuze, dar numai subconştientul meu e responsabil de asta, să fie clar. Eu nu pot s-o iert. Nu sunt de acord cu lipsa ei de scrupule la muncă, cu

egocentrismul ei frenetic, cu pretenţia ca lumea să se învârtă în jurul hainelor ei, a meselor pe care le ia, a interviurilor pe care le dă, în loc să se concentreze pe starea de derivă în care se află planeta, pe inechităţi, pe problemele reale.

Cu toate acestea, i-am fost complice. Mă gândesc la anii prieteniei noastre, mă învinovăţesc pentru faptul că am jucat mereu rolul surorii mai mici, aceeaşi care i-a adus noroc la Scarlet Rose, fără să mă împotrivesc. Şi că nu l-am limitat doar la un rol pasiv, pentru că eu am contribuit în mare măsură la transformarea lui Beatrice Rossetti în divinitatea – sau în monstrul, aşa cum se grăbesc mulţi s-o catalogheze – care e astăzi. Care pare astăzi. De ce?

Pentru că a ţinut la mine.

M-a apărat, m-a luat în braţe, mi-a dezvăluit secretele ei şi aşa m-a captivat. Întâmplarea cu găleţile, de exemplu, în ce zi a fost? Deschid iar jurnalul, pe acela cu lăcăţel. Îl răsfoiesc: penultima miercuri, înainte de Crăciun. Când eu şi Beatrice am ieşit de la şcoală, am fost surprinse de o gaşcă de amazoane de la liceul ştiinţific. Nimeni nu ştie povestea asta, însă eu am scris-o şi am subliniat-o cu roşu.

Erau cinci, urcate pe scutere, cu căştile pe cap, cu părul desfăcut şi lăsat pe spate. Au apărut dintr-odată şi ne-au blocat drumul, ne-au înconjurat.

— Unde crezi că te duci? mi-a tăiat calea una, oprind motorul.

M-am uitat la Beatrice întrebătoare, nevenindu-mi să cred.

— Tu, Rossetti, a intervenit alta, poţi să pleci. Panarama asta rămâne.

Panarama eram eu. Nimeni, înainte de povestea asta, nu-mi mai dăduse atâta importanţă. Colegii mei, de la liceul

clasic, în loc să se urce pe scuterele lor şi să plece acasă, au mirosit că se întâmplă ceva. S-au adunat în grup, să se holbeze, dar au stat la distanţă.

— Tacă-ţi fleanca, a fost răspunsul lui Beatrice. Mai zi-i o dată prietenei mele „panaramă” şi să vezi ce frumoasă te fac după ce-ţi trag una.

M-a luat de mână şi a încercat să se strecoare printre o aripă de maşină şi o roată din spate, dar amazoanele au strâns rândurile şi şi-au scos căştile.

— Căraţi-vă, le-a ordonat.

Dar ele nu s-au mişcat. Bea s-a uitat la ele cu dispreţ şi a continuat:

— Ar trebui să folosiţi mai multă cremă împotriva coşurilor.

Nu mi s-a părut o idee bună să ridice tonul, dar cum aş fi putut să-i spun asta? Se simţea violenţa în aer. Mi-a fost teamă.

— Rossetti, cum de timpul trece şi tu tot proastă rămâi? De când te ştiu, te porţi ca şi cum ai fi Miss Italia, dar mi se pare că nu tu ai câştigat.

Era o fată cu pielea mai închisă la culoare, obeză, cu sprâncenele dese şi dată cu prea mult *eyeliner*.

— Îmi plăceai mai mult când făceai reclamă la *Crystal Ball*[34].

Râsete: ale celor cinci şi, mai departe, ale colegelor noastre de clasă, care-şi acoperiseră gura cu mâna, ale tuturor falselor şi laşelor din „Pascoli”, care n-ar fi avut niciodată curajul să o insulte pe Beatrice, dar pot să-mi imaginez cum o vorbeau pe la spate.

---

[34] Pastă specială din care, prin suflare, se formează sfere de plastic rezistente, transparente şi colorate (n. tr.).

M-am întors îngrijorată către prietena mea. Bea era foarte liniştită.

Clopotul domului a bătut de 13:30, dar parcarea pentru scutere era încă plină. Doar profesorii părea că plecaseră. Ferestrele de la blocurile din jur erau deschise. Vântul mătura hârtii şi pungi de plastic de pe cheiuri, îmbiba aerul de umezeală, marea vuia acoperită de ceaţă, insulele nici nu se vedeau. În piaţă eram doar noi, adolescenţii, ca într-un roman apocaliptic.

— Hai că mi-am dat seama cine eşti tu, a zis Beatrice, luminându-se la faţă. Eşti grăsanca aia cu sora şi mama cât casa, care la recitalul de acum doi s-a îndopat cu ruladă şi s-a rostogolit de pe scenă. Nu te-am mai văzut la dansuri, mă întreb oare de ce.

Publicul a ezitat, a trecut imediat de partea celui mai puternic. Beatrice şi-a dat seama de această mişcare.

— Tu eşti prietena Valeriei Lodi, a continuat.

Am îngheţat când i-am auzit numele. Am văzut-o pe fata jignită coborând de pe scuter şi repezindu-se la Beatrice care, fiind mai agilă, s-a eschivat şi i-a trântit o palmă direct peste faţă, apoi încă una şi încă una, cu atâta cruzime, încât m-a speriat. N-am putut să mă uit. În stradă, am recunoscut-o pe Marchi, care se pregătea să se urce în maşină. Era mereu ultima care pleca de la şcoală, îmi imaginez că să se aranjeze doar pentru ea, să-şi pregătească prânzul singură nu era uşor, nici după atâţia ani. S-a oprit şocată şi a venit imediat către noi. I-am mulţumit în sinea mea. Am văzut-o cum aleargă, dar faţa ei roşie şi pantofii de un gri-murdar m-au făcut să mă întreb dacă încă era virgină sau nu.

A dezamorsat totul imediat:

— Voi de la ce şcoală sunteţi? Ce treabă aveţi la „Pascoli”?

Amazoanele au încercat să încropească o justificare, o replică, cu vocea joasă şi cu ochii în pământ. Apoi Marchi s-a întors spre Beatrice:

— Am văzut ce-ai făcut, o să las o menţiune în catalog.

— De ce? În afara şcolii fac ce vreau eu.

— Serios? Marchi şi-a arcuit sprâncenele, interesată. Hai, s-auzim, cine ţi-ar da voie?

— Nu răspunde, te rog, i-am şoptit lui Beatrice.

— Ia ascultaţi şi voi, a strigat Marchi către publicul care stătea în picioare, sprijinit de zid, sau la fumat pe bănci. În faţa voastră se desfăşoară o lecţie suplimentară de educaţie civică sau, dacă vreţi, de filosofie a moralei.

— Tu crezi că eşti mai presus de lege, Rossetti?

Beatrice a afişat o expresie complet impenetrabilă.

— Legea interzice să baţi pe cineva? În cazul ăsta, cineva să-mi anunţe şi mie părinţii, se pare că n-au aflat încă. Piaţa asta a fost plătită şi de tata, cu taxele lui, să ştiţi.

Marchi a tăcut câteva secunde, apoi a zis:

— Sunt legi scrise, precum Constituţia, Codul civil, Codul penal. Mai sunt şi legile morale, care nu sunt scrise, dar care privesc nu numai societatea, ci însuşi sensul vieţii noastre.

— Ce nu se vede, a sfidat-o Beatrice, nu există.

— Atunci, mâine o să citim din *Antigona*, dar înainte să treci pe la director.

Marchi a plecat, păşind grăbită cu tocurile ei mici, cu singurătatea care i se ivea de sub fusta peste genunchi, cu

haina de duzină, cumpărată din salariul ei de profesor prost plătit; mi s-a părut atât de neputincioasă. A deschis portiera, a închis-o la loc şi a plecat. Beatrice a comentat:

— Măcar dacă şi-ar mai trage-o, din când în când, în maşina aia.

Cei prezenţi au chicotit, inclusiv bruneta cu cinci degete întipărite pe obraz. Mi-a părut rău: mă recunoşteam în Marchi, mă vedeam pe mine peste douăzeci de ani. O consideram un model de tenacitate, de forţă de spirit, personificarea fondului care trebuie să triumfe asupra formei. Dar nu am găsit curajul să o apăr.

Gata, mi-am zis, important e că totul s-a terminat.

Dar la 13:45 a apărut Valeria.

— Târfă ce eşti! a strigat, coborând de pe scuter. Amazoanele au arătat cu degetul înspre mine:

— E aia de acolo.

Am avut timp să o observ pe scuterul Typhoon albastru, cu un abţibild pe care scria „Vale ’83” deasupra farului din faţă. Calculând, m-a surprins să aflu că era cu doi ani mai mare decât el şi cu trei ani decât mine, în timp ce mă chinuiam să nu alerg spre Quartz, să mă urc pe el şi să plec cât de repede puteam, ca să nu trec drept o laşă.

Valeria Lodi, of, chiar avea faţă de fată serioasă. Din câte am aflat recent, după ce a terminat liceul, a studiat la Pisa, s-a reîntors în oraş, iar acum este urolog la spitalul din T. S-a măritat şi are doi copii. Încă din anul 2000 se vedea că, în viaţă, urma să facă totul aşa cum trebuie. Se machia puţin, îşi ţinea părul strâns, purta un pulover roz pe sub gecuţa bej, blugi curaţi, fără rupturi şi fără extravaganţe. Totuşi, în ziua aceea, îşi ieşise din minţi.

— Mi-a spus, a şuierat, apucându-mă de umăr şi obligându-mă să mă întorc, ce aţi făcut sub stejar. Eu trebuia să fiu acolo, ăla era locul nostru. Tu ai distrus totul!

Cu greu s-a abţinut să nu plângă, liniile feţei i s-au sluţit de ură: avea şaptesprezece ani şi deja cunoştea durerea unei femei trădate. Mi-a fost milă de ea, mi-a părut rău, dar, într-un colţ îndepărtat şi nemărturisit al sufletului meu, am fost mândră de mine pentru că eu fusesem cea aleasă.

— N-am distrus nimic, am încercat să o calmez, îţi garantez.

Dar ea n-a vrut sub nicio formă să mă asculte.

— De ce, m-a întrebat, de ce nu te întorci de unde ai venit? Cum naiba ai apărut? Uită-te la tine! Parcă ai ieşit de la şcoala de corecţie.

— Uşor! a intervenit Beatrice. E prietena mea.

M-am gândit că în T lumea se comporta foarte teatral, că aşa ceva la Biella n-ar fi mers niciodată.

— Tu n-ai nicio treabă, i-a răspuns Valeria.

Bea a continuat:

— Nu înţeleg de ce te oftici atât. Lorenzo s-a îndrăgostit de Elisa, nu-i mai pasă de tine. Lasă-l în pace.

— Nu e îndrăgostit de mine, am obiectat.

Dar Valeria avea urechi doar pentru Beatrice, care, neclintită, în faţa întăririlor venite de la Ştiinţific, în faţa ultimilor spectatori de la Clasic, a continuat cu plăcere:

— Ce, crezi că eşti irezistibilă? Te îmbraci ca o fetiţă înainte de prima comuniune. Pun pariu că azi ai zis prima înjurătură din viaţa ta. Dai bine în faţa părinţilor, dar nu

eşti în stare să i-o scoli. Elisa e punk, e clar de ce Lorenzo a vrut să i-o tragă ei şi nu ţie.

Am înţeles ce însemna să o ai duşman pe Beatrice.

Dacă ar fi studiat Kant şi legea morală care rezidă în caracterul fiecăruia dintre noi sau Antigona şi lupta sa împotriva lui Creon în numele unei *pietas* de familie, ar fi luat 8 la ambele. Dar în ea nu exista pic de milă. Să-l înţelegi fără niciun interes ascuns pe celălalt, să te pui în situaţia lui, să ierţi, n-avea idee ce însemnau toate astea. Pentru că, spre deosebire de mine şi de Marchi, Beatrice ştia că, dincolo de cultură, există natura umană, voluptatea, satisfacţia pentru durerea altuia. Că e suficient să învingi şi atât.

Valeria a privit-o lung, fără să-i dea lacrimile. Am avut un vag sentiment de solidaritate cu ea, dar tot ce puteam să fac sau să zic era inutil în situaţia aceea. Deja nu mai eram eu protagonista. Beatrice mă lăsase suficient de mult să fiu în centrul atenţiei, aproape o jumătate de zi.

Valeria a alergat prin piaţă, direct la mare. A luat ceva de pe chei, s-a chinuit puţin. Când a urcat înapoi, am văzut clar că ducea în mână o găleată plină ochi, din care apa curgea pe adidaşii ei şi care părea atât de grea, încât i se umflaseră venele de pe gât de efort.

Nu s-a îndreptat către prietenele ei şi nici către colegii noştri care, ca toată lumea de acolo, urmau să se întoarcă acasă după ora două, la părinţii care-i aşteptau furioşi, cu mâncarea răcită, ci spre noi: spre mine şi spre Beatrice.

— Ce vrei să faci? a întrebat-o Bea, când Valeria, ignorându-mă, s-a oprit în faţa ei cu găleata în mână.

— Vreau să văd ce e dedesubt, i-a răspuns Valeria, cu mâinile tremurându-i. Cum arată faţa ta fără o tonă de machiaj. Cum arăţi de fapt.

Şi a făcut-o. O găleată întreagă, conţinând cel puţin patru litri de apă de mare, a ajuns direct pe faţa lui Bea.

Au venit în fugă şi cei de la a III-a A, de la I-a C, fetele de la Ştiinţific, chiar şi cei care se urcaseră pe scutere să plece: nu le venea să creadă, toţi erau surescitaţi, ca hienele când simt mirosul cărnii.

Rimelul a ţinut, pentru că era rezistent la apă. Creionul şi zecile de nuanţe de pe pleoape nu. S-au scurs şi culorile care făceau sprâncenele să arate mai bine conturate. Luciul de buze a dispărut. Efectul general a fost că ochii şi gura au devenit, brusc, mai mici. I-au apărut două cearcăne adânci, violet, ca şi cum ar fi fost bătută. Dar cel mai rău a fost cu fondul de ten – corectorul, pudra, fardul de obraz şi iluminatorul s-au şters. Obrajii i s-au aplatizat, bărbia i s-a mărit, coşurile au ieşit la iveală. În plus, părul a ieşit, în sfărşit, de sub perucă, strălucitor, perfect întins şi, imediat ce s-a udat, s-a şi încreţit. Din masa perfect îmblânzită, s-au desprins şuviţe rebele, aceleaşi pe care le văzusem, din greşeală, la ea acasă.

Aşa cum mareea joasă lasă în urmă sticle de plastic tăiate, resturi de absorbante, bucăţi de gudron, găleata aceea cu apă ne-a arătat-o pe Beatrice cea adevărată, de o simplitate impresionantă.

Valeria a plecat fără să mai comenteze nimic, a lăsat-o pe tavă tuturor celorlalţi, care şi-au dat coate, care s-o vadă primii, la fel ca turiştii care se aşază în jurul locurilor semnalizate după crime, cutremure, iar Beatrice a rămas acolo, cu spatele drept, capul sus, pierdută în gânduri. Cu haina şi cu părul leoarcă, i-a lăsat să se bucure.

După ceva timp, a început să i se facă frig. Au dispărut cu toţii, până am rămas doar noi două. Supărată, am întrebat-o:

— De ce m-ai apărat chiar şi cu preţul ăsta?

Beatrice nu mi-a răspuns. Privirea ei a rămas fixată pe linia neclară care despărţea apa de aer, acolo unde era Corsica sau poate Capraia.

— Într-o zi, mi-a zis, toţi cei care au fost azi aici, inclusiv Valeria, o să aibă locuri de muncă şi familii aşa de triste, vieţi atât de şterse, în timp ce eu, Elisa, îţi jur, o să fac ceva atât de incredibil, încât o să se ştie despre mine în toată lumea şi n-o să se vorbească decât despre mine, iar amărâţii ăştia o să mă aibă mereu în minte, oriunde-aş fi şi o să mă invidieze. Atât de mult, încât n-o să reuşească niciodată să fie fericiţi.

În ziua următoare nu a venit la şcoală. Absenţa lui Bea a fost a doua veste care a făcut înconjurul liceului, de la etajul unu la etajul trei. Prima a fost că Lorenzo Monteleone o dezvirginase pe Biella.
Aşezată din nou în banca mea, mi-am impus să nu-i aud şi să nu-i văd cum şuşoteau, cum mă batjocoreau. Că eram singura din clasa a unsprezecea care nu sărutase niciodată un băiat sau prima care-şi pierduse virginitatea în clasa a douăsprezecea n-avea importanţă: eram, în continuare, exclusa.

Marchi a intrat în clasă cu un volum de Sofocle în braţe, a observat scaunul gol de lângă mine. A început acelaşi elogiu al legii care te determină să faci lucrurile corect, nu din interes, ci datorită valorilor morale. Ascultând-o, mi-am zis: „Pe cine crezi tu c-o să schimbi? Pe ăştia din jurul meu?”

Ea citea din *Antigona* şi eu mă identificam cu ea. Singură, pusă la zid, prizonieră în fundul unei grote. Nu făcusem nimic extraordinar, dar ştiam că, în interiorul meu, exista un spirit de insubordonare, că îl moştenisem. De la mama. O personalitate lipsită de coerenţă, anormală. Acelaşi lucru era valabil şi pentru Beatrice. Parcă purtam în noi o vină secretă, dar pe care toţi puteau să o vadă.

„Şi să le calc de frica vrunuia, oricât / De tare-ar fi? Să m-osândească zeii?… Nu! / Că Moartea tot nu pot – chiar făr' porunca ta – / S-o ocolesc, ştiam…"[35]

Ce femeie, cum răspundea la putere prin rime! Cum aş fi putut vreodată să fiu ca ea? Şi eu îl înmormântasem cu toate onorurile pe fratele meu delincvent, deja îl ajutasem să-şi cumpere iarbă. Dar curajul de a lupta împotriva societăţii pentru a apăra lucrurile care mă pasionau, în care credeam, unde l-am lăsat? Sofocle m-a dus în Grecia, m-a ajutat să supravieţuiesc pentru următoarele două ore. În pauză, i-am cerut cartea cu împrumut lui Marchi, care mi-a dat-o cu o satisfacţie evidentă, şi mi-am petrecut restul dimineţii citind pe ascuns tragedia şi prefăcându-mă că iau notiţe la ştiinţe şi la matematică. Ceilalţi au ajuns cu părerile lor până la chiloţii mei, să mă judece acolo unde nu mă puteam apăra. Am murit de ruşine şi, în acelaşi timp, am trăit aceeaşi senzaţie de demult, că sunt un nimic, sentiment care îmi bloca gâtul, nu mă lăsa să respir, iar sub bancă nu mai era podeaua, ci se căsca un crater. Am aşteptat să iasă ceilalţi colegi; la ultimul clopoţel, m-am ridicat şi m-am dus la fereastră.

Am deschis-o, m-am aşezat cu coatele pe pervaz. Am observat un petrolier care se ducea undeva, unde? La Genova? O barcă cu aripi subacvatice l-a depăşit. Stoluri

---

[35] Sofocle, *Antigona*, traducere de George Fotino, Garamond International, Bucureşti, 2002, p. 37 (n. tr.).

de pescăruşi se strângeau pe urmele înspumate ale feriboturilor din şi spre Giglio[36]. Toate lucrurile păreau să urmeze un drum, un parcurs, în timp ce eu stăteam locului. Cât mi-ar plăcea, m-am gândit, să nu mai fiu eu, să fiu ca toţi ceilalţi. M-am aplecat mai tare, mi-am lipit stomacul de pervaz, mi-am desprins picioarele de podea.

Şi l-am văzut.

În parcarea goală mai rămăseseră doar Quartz-ul şi Phantomul. Şi, aşezat pe cel din urmă, Lorenzo, cu ochii lui albaştri îndreptaţi spre mine.

Calm, mi-a făcut semn din cap să nu.

Nu? i-am răspuns în tăcere. Şi atunci, ce-ai vrea să fac? Să continui aşa, să mă urăsc toată viaţa? Ce înseamnă să trăieşti? Să placi cuiva? Să fii iubit? Avem dreptul să fim fericiţi?

Nu eram o eroină din Grecia antică, ci doar o adolescentă. Ca toţi la acea vârstă, aveam o predilecţie către dramatism şi vedeam în moarte o alternativă simplă şi imediată la un viitor insuportabil.

Dar nu puteam să mă arunc în faţa lui.

Am închis imediat fereastra, plină de nervi. Mi-am luat geaca, ghiozdanul şi am alergat pe scări, în jos. Când am ieşit, m-am dus direct la Quartz, trecând prin faţa lui Lorenzo fără să mă uit la el. Nu ne scrisesem şi nici nu ne mai căutasem după acea după-amiază. Mi-am pus casca şi am plecat. Amândurora ni se părea imposibil să mai schimbăm vreun cuvânt. Am plecat, accelerând prin încrengătura de alei, am ieşit în Piazza dei Martiri, am coborât spre faleză. Uitându-mă în oglinda retrovizoare, mi-am dat seama că Lorenzo mă urmărea. Am accelerat, a

[36] Insulă în Marea Tireniană (n. t.).

accelerat şi el. Am cotit la stânga, la fel şi el. M-am dus spre belvedere. Panta, curbele: mă urma la mică distanţă, ca să-l văd. Ar fi vrut să opresc? Cum aş fi putut?

Ce se întâmplase sub pilotă? Eram amândoi goi de la buric în sus şi îmi era teamă.

— Vreau să te privesc, i-am spus, dând la o parte pilota de deasupra capetelor noastre.

I-am văzut liniile corpului, buzele, am simţit impulsul de a le linge. Pentru că aceea nu mai eram eu. Voiam să plec şi, în acelaşi timp, să-l las să mă devoreze.

Mi-a scos blugii, aceia cu Swarovski, i-a aruncat în iarbă, ca şi cum ar fi fost nişte cârpe. M-am uitat la ei câteva clipe, chiar o fac înaintea ta, Bea, cine ar fi crezut?

Am simţit mâinile lui Lorenzo dându-mi jos chiloţii. Un gest pe care nimeni, cu excepţia mamei când eram mică, nu-l mai făcuse. Oare contau? Copilăria, Crăciunurile, certurile, mângâierile de dinainte de acel moment? Mi-a spus că vrea să vadă cum mă ating. M-am ruşinat şi am încercat să-l ghidez. Era prea grăbit, nu ştia ce face, dar era cu mine, împreună. Mi-a spus să-i fac şi eu acelaşi lucru şi am greşit, am fost pe punctul de a strica totul sau, poate, nu.

Nu mă pricepeam la vorbe, cu atât mai puţin să-mi folosesc corpul, care îmi era străin, dar care exista, dorea, cerea. Lorenzo era atât de frumos, încât i-aş fi iertat orice greşeală, îmi simţeam gura plină de mărturisiri exagerate. A întins braţul, a scos prezervativul din buzunar. Acea întrerupere m-a făcut să mă îndoiesc. M-am întrebat: „Eşti sigură?” A trebuit să fiu. Apoi el a intrat, a împins. Eu, întinsă pe jos, cu cerul deasupra capului, cu greutatea corpului său care mă strivea, am simţit o durere atât de dulce, atât de puternică, atât de nedreaptă.

Am simţit cum mi-au curs lacrimile pe tâmple.

Mi-am amintit fiecare detaliu în timp ce conduceam. Cât de incapabilă am putut să fiu. Nu valorez nimic. Şi-a dat seama cât m-a durut, chiar dacă am vrut să mă ascund şi n-a fost prea bine nici pentru el.

M-am desprins. M-am ascuns în spatele unui copac să vomit toată vodca, am simţit un dispreţ atât de profund faţă de mine însămi, încât aş fi putut să mă arunc, chiar atunci, de pe o stâncă, sub un tren, dar m-am urcat pe scuter, ca de obicei, şi m-am pierdut din nou prin oraş, ca acum. Dar pe mine aveam blugii lui Beatrice pătaţi de sânge.

M-am uitat din nou în oglindă, Lorenzo încă mă urmărea. Era ora două: de data asta, tata sigur s-a supărat. Am încetinit, a încetinit şi el. M-am oprit, am parcat. M-am dus să mă aşez pe ultima bancă de la belvedere. Mi-am cuprins genunchii cu braţele şi mi-am întors privirea spre insula Elba.

— Am părăsit-o pe Valeria, mi-a spus, aşezându-se lângă mine.

Nu m-am întors.

— Am părăsit-o pentru tine.

Am crezut că-l iubesc. Şi nu-mi păsa dacă acest verb era o exagerare, pentru că nu ştiam ce înseamnă. Corpul nu mai conta sau nu conta doar el. Contau cuvintele, ideea aceea pe care o numim suflet, pentru care se scriu poezii, se fac fapte de vitejie. Îl iubeam pentru totdeauna, cu toată fiinţa mea, nu aveam nevoie să mai ştiu nimic altceva, să-mi promită nimic, să-mi dea nimic înapoi. Îl iubeam şi atât.

— Nu putem fi împreună, i-am zis.

În acelaşi timp, într-un apartament cu două camere care dădea în Piazza Padella, la ultimul etaj fără lift, Beatrice îşi pierdea virginitatea cu Gabriele.
Nu a mai putut să aştepte: trecuseră douăsprezece zile de când o făcusem eu, deja era un afront. Îmi vine să râd când mă gândesc la săgeţile pline de răutate pe care le-a aruncat când mi-a spus că nu venise la şcoală de ruşine, că fusese prea umilită. Bea? Ei, hai! A chiulit ca să se aventureze în oraşul vechi. S-a dus acolo, a sunat la interfonul din dreptul numelui „Masini” şi a urcat spre prima şi, poate, singura ei dragoste, în mansarda închiriată, înainte ca el să înceapă tura la fabrică.

Îmi dau seama, privind în urmă, că am dezvăluit informaţii atât de delicate, încât orice revistă de scandal din Italia, Franţa, Statele Unite sau Rusia m-ar plăti şi în aur, doar ca să poată să le publice. Nu le-aş permite niciodată. Chiar şi în spaţiul intim al acestei pagini, ceea ce vreau să povestesc sunt câteva amintiri necesare firului epic. Lăsând la o parte fragilitatea şi tandreţea, detaliile intime pe care Bea mi le-a povestit îi aparţin ei, iar eu vreau să le protejez în continuare. Pentru că, spre deosebire de ea, la fel ca Marchi, cred că eliberarea de natură se poate face doar prin cultură, şi ceea ce nu ne aduce un câştig imediat sau faimă ne este mai util decât restul.

Până acolo, erau opt rampe de scări plus una. Scări de piatră, ziduri pătate de mucegai. Urcându-le, Beatrice a riscat ca, de atunci înainte, acela să devină obiceiul ei preferat.

În acel bloc vechi de pescari locuia Gabriele, împreună cu fratele lui mai mare, într-un apartament slab luminat şi cu pereţii impregnaţi de sare. De la fereastra din camera lui, în zilele cele mai senine, se vedea insula Montecristo. Lucarna din bucătărie, în schimb, dădea în ceea ce cred că

e cea mai mică piaţă din Italia: cât sufrageria mea, atât de izolată încât, dacă nu trăieşti acolo, n-ai cum s-o ştii. Locuitorii au amenajat-o cu plante în ghiveci şi cu sfori pentru rufe. Am iubit-o. Crescând, am organizat cine minunate în apartamentul acela, cu toţii, împreună, şi am petrecut cele mai frumoase seri de sâmbătă pe care mi le aduc aminte. Cu Gabriele care zdrăngănea la chitară, cântând „Albachiara”[37], şi cu Salvatore, fratele lui, care ne făcea carbonara şi ne turna mereu vin roşu în pahare. Dar asta s-a întâmplat cu cel puţin un an mai târziu.

În dimineaţa aceea de 14 decembrie 2000, aşa cum am scris în jurnalul meu, Bea a bătut la uşă, Gabriele i-a deschis, în picioarele goale, purtând boxeri şi un tricou, pentru că abia se trezise. Ţinea în colţul stâng al gurii o ţigară, pentru că, imediat ce se trezea, fuma. Beatrice era înnebunită după el. Şapte ani diferenţă: ar fi putut să-l aresteze. Dar Gabriele era un băiat bun. A pregătit micul-dejun pentru amândoi, cred că era în jurul orei nouă, aşa că s-au uitat împreună la nişte desene animate japoneze.

Venea din Livorno, pronunţa C atât de aspirat, încât de fiecare dată când îl auzeam vorbind, îmi venea să râd. La şaisprezece sau şaptesprezece ani s-a plictisit de şcoală şi s-a mutat în T, la fratele lui mai mare. Părinţii lor n-au fost chiar nişte exemple de urmat şi cred că întrerupseseră orice legătură cu fiii lor. Era sărac lipit, n-avea niciun ban. Câteva facturi de gaze şi taxa de înscriere la câteva concursuri i le-a plătit Beatrice, care începuse să câştige bani frumoşi încă de când era minoră. Dar am înţeles-o: era atât de frumos, încât întorceai capul după el pe stradă. Brunet, cu pielea închisă la culoare, cu ochii negri, ziceai că e arab sau nord-african. Fuma enorm, la fel ca fratele

---

[37] Melodie a interpretului italian Vasco Rossi, lansată în anul 1979 (n. tr.).

meu. Se considera un potenţial campion de motocros, dar, ca să se descurce cu banii, lucra ca muncitor într-o industrie care produce, chiar şi azi, deşi la capacitate mult mai mică, benzi transportoare şi curele dinţate.

Ginevra ar fi omorât-o pe fiică-sa pentru mult mai puţin de atât.

Îmi aduc aminte că a fost o perioadă în care Beatrice, imaginându-şi că l-ar putea prezenta părinţilor şi că ar putea avea un viitor alături de el, voia să-l convingă să devină model. „Am relaţii”, îi zicea, „o probă şi gata, o să-ţi facă două poze, trebuie doar să stai locului”. El, nimic. „Îmi place pizda, nu curul.” Cam ăsta era limbajul. Iar la Beatrice aprecia chiar atributele de mai sus. Salvatore lucra pe o navă, dar şi el avea anumite lipsuri. Aveau femei goale atârnate peste tot, în orice poziţie. Dar cu noi, repet, s-au comportat mereu cu delicateţe.

După ce au văzut o bucată din *Vecinul meu Totoro* – Gabriele avea o obsesie pentru Miyazaki[38] –, s-au mutat dincolo, în camera lui. Fratele lui era plecat pe mare. Ar fi putut să locuiască împreună, singuri, timp de o săptămână, trăind o viaţă perfectă. Dar s-au mulţumit să se dezbrace în lumina dimineţii. El o aşteptase luni întregi, cu răbdare, fără să o forţeze. Beatrice era, acum, un spectacol, nu avea nicio intenţie să se ascundă în aşternuturi, ba dimpotrivă.

Toată lumea era ori la muncă, ori la şcoală, liniştea caselor dimprejur se răspândea, ca şi cum ar fi fost duminica. Doar câte o vecină mai ieşea să ude plantele, se auzea o centrifugă îndepărtată, poştaşul care venea, telefonul unui

---

[38] Hayao Miyazaki (n. 1941), producător, regizor, scenarist şi artist manga, este considerat una dintre cele mai mari personalităţi în domeniul animaţiei (n. tr.).

pensionar la etajul de dedesubt. Au tras puţin obloanele când a sosit momentul. Apoi au rămas în pat toată ziua, comandând pizza la prânz şi mâncând-o direct în pat. Până pe la patru după-amiază, când Bea m-a sunat dintr-o cabină telefonică:

— Azi am fost la tine, da? Acum plec de la tine.

Şi a închis.

Îi mersese mai bine decât mie. Nu minunat, n-a fost nicio idilă, dar Gabriele era mai priceput decât Lorenzo, iar Beatrice ştia să-şi folosească corpul; avea această regulă bine fixată în creier, că trebuia să placă întotdeauna şi atât. Curăţase pata de pe *blugi* intenţionat. Nu-i dăduse guvernantei şi nici nu-i lăsase în coşul de rufe. Îi frecase chiar ea, în cadă. A vrut să-i poarte şi ea, cu aceeaşi ocazie, să şteargă pata mea ca s-o aibă pe a ei. Ăsta a fost, până la urmă, scopul furtului nostru.

După aceea, din câte ştiu, blugii de patru sute treizeci şi două de mii de lire au ajuns în fundul dulapului, pe ultimul raft, şi acolo au rămas îngropaţi.

11

LIABEL

Mă uit la ceas: e ora două. Nu am făcut ordine în casă, nu m-am dus să-mi rezolv treburile prin oraş, nici măcar n-am mâncat de prânz. Scrisul m-a lăsat să mă pierd în acel loc, în trecut şi acum, în timp ce mă ridic, sunt atât de dezorientată, încât nu-mi mai recunosc viaţa.

Ajung la fereastră, văd porticurile şi trecătorii fără să-i observ cu adevărat. Mă întreb: Chiar a fost posibil să ne fi

certat pentru Lorenzo, în liceu? Să vină trupele de la Ştiinţific s-o răzbune pe Valeria? Mă surprind râzând singură. Mă întorc şi văd în faţa ochilor, în cameră, cum se rotesc scuterele, părul despletit ieşind de sub căşti, abţibildurile şi mesajele de pe barele de protecţie. Să ajungi să te baţi pentru un băiat, să te lupţi pentru el cu atâta ferocitate, ca nişte leoaice înfometate… Scutur din cap, deschid şifonierul, îmi caut hainele ca să ies din casă. Doar că, din instinct, privesc din nou calculatorul rămas deschis.

Nu e adevărat că, dacă nu-l povesteşti, evenimentul nu s-a întâmplat. Bineînţeles că s-a întâmplat. Sunt conştientă că, încă de la începutul acestei poveşti, tot evit un capitol, îl menţionez, apoi uit de el, glisez înainte şi înapoi, dar el continuă să decidă în locul meu, să fie mai puternic. Acum s-a terminat. Dacă mă grăbesc, într-o oră termin totul şi o să reuşesc să mă opresc şi la Baraccio pentru un toast, înainte de a mă duce la serviciu; poate mai uşoară.

Din păcate, nu există numai ceva absurd, ci şi ceva tragic la femeile – şi aici sunt prima s-o admit – care se luptă şi se sfâşie pentru un bărbat. După aceea, întotdeauna, el pleacă pe drumul lui fără să sufere, liber să-şi trăiască viaţa, în timp ce noi rămânem în urmă, cu un pumn de nisip, pline de cicatrici.

Mama şi Niccolò au plecat pentru totdeauna din T în dimineaţa de 6 octombrie 2000, într-o vineri, cred că în jurul orei zece.

În ziua dinainte, după-amiaza târziu, mama se plictisea atât de tare, încât s-a apucat de citit. Niccolò nu era acasă, eram singure în sufragerie, eu învăţam şi ea căzuse pe gânduri. La un moment dat, s-a ridicat de pe canapea, s-a dus să studieze rafturile cu cărţi, cu figura unei persoane

care nu pusese niciodată mâna pe o carte – fără să ştie ce să ia – şi, dintre sutele de volume aliniate, a ales *Fiesta*.

Hemingway era înghesuit într-o ediţie de buzunar, îngălbenită de ani şi ar fi rămas în acelaşi loc dacă mama n-ar fi decis s-o scoată de acolo. A luat-o cu ea printre perne, a deschis-o şi imediat a căzut dintre pagini o fotografie polaroid.

De-asta urăsc fotografiile.

Respectiva fotografie, încă mai decolorată decât cartea în care fusese ascunsă sau uitată, înfăţişa o fată cu codiţe, cu sânii goi. Pe spate scria 23 aprilie 1981, cu fix cinci luni înainte de nunta mamei şi a tatei, şi „P. dragostea mea, a ta R”.

Repetam alfabetul grec, când am auzit-o pe mama murmurând:

— Nenorocitul!

M-am întrerupt. M-am uitat la ea şi am văzut că se albise la faţă, stând cu ochii fixaţi asupra acelei fotografii. Cui îi foloseşte să închidă viaţa, o figură, un moment într-o imagine care poate fi înţeleasă greşit? Nu ştiu, întrebaţi-o pe Beatrice Rossetti.

Nu voi dezvălui identitatea lui R., pentru că ar fi lipsit de respect, a devenit o cercetătoare cunoscută în domeniul undelor gravitaţionale. Voi spune doar că, aşa cum voi arăta în continuare, ea şi tata au fost colegi de facultate şi, evident, nu doar asta.

— Eram deja logodiţi pe 23 aprilie, a spus mama. De două luni. Iar el şi-o trăgea cu asta!

Ieşea rar în perioada aceea. După scandalul de Ferragosto parcă s-a stins, beţia adolescentină din luna iulie a

dispărut, lăsând-o acolo, la patruzeci şi doi de ani, prizonieră într-un oraş străin. Au încercat să refacă legătura, ea şi tata, să rotunjească coţurile, cum se spune, dar suntem făcuţi din colţuri şi din spini, aşadar ne lovim. Se duceau să ia cina la restaurant, singuri, duminica mergeau în excursie, în vreo oază protejată, dar se întorceau acasă certaţi, iar motivul era mereu acelaşi: copiii.

— Normal, a comentat mama în ziua aceea, ce mi-am închipuit? Eu am fost mereu ţâţele şi curul, ea, creierul.

Tata a vrut ca Niccolò să se înscrie la o şcoală: chiar şi serală, chiar privată. Mama i-a răspuns că e inutil, fiindcă *ea* îl cunoaşte, *ea* ştie cât de greu i-a fost să-şi găsească drumul, având în vedere că modelul masculin i-a lipsit întotdeauna. Tata s-a enervat, s-a umplut de ură, şi-a muşcat limba şi i-a răspuns:

— Unde vrei să se ducă fără diplomă? O să se drogheze în continuare. De ce nu vrei să-l trimiţi la un psiholog?

— Tu şi figurile tale radical chic, îl certa ea, îl lua în râs.

Mergeau în dormitor şi petreceau ore întregi discutând, în loc să doarmă. Apoi mama a găsit fotografia aceea.

— Uite-o, Elisa! O sută de diplome şi tot varză rămâne.

Mi-a dat fotografia. O uram pe mama când vorbea urât. Era umilitor. M-am uitat la portret ruşinată, nu voiam să văd ţâţele nimănui, dar ea m-a obligat.

— L-am şi întrebat: „O preferi pe ea în locul meu?” Nu eram însărcinată când ne-am logodit, ce motiv avea ca s-o fi lăsat? Eram sigură că m-a tras pe sfoară, am avut dreptate.

Am pus poza pe masă, cu faţa în jos. Am evitat să îi întâlnesc privirea, pentru că nu ştiam ce să-i spun. Viaţa ei sentimentală nu putea deveni un subiect banal de discuţie, nu voiam să ştiu totul despre ea, iar ea continua să se piardă în detalii; mă înroşisem.

Urăsc fotografiile, mi-am spus; pe internet circulă atât de puţine cu mine, încât parcă nici n-am existat vreodată. Când un coleg sau un prieten voia să îmi facă o poză, mă ascundeam şi evitam. De fiecare dată când o văd pe R. apărând, cu ochelari de vedere şi cu părul acum scurt şi încărunţit, la televizor sau la vreo emisiune pe teme ştiinţifice, îmi aduc aminte codiţele ei hippy, sfârcurile ei şi, oricât m-aş strădui, nu pot să o iau în serios.

Nu mi-am dat seama că relaţia dintre mama şi tata era în derivă. Că i-a unit o atracţie greşită şi superficială. Nu mi-am dorit niciodată să se reîmpace, dar acum trăiam la T cu toţii împreună, eram aproape o familie şi nu puteam permite să se despartă.

Într-o disperare completă, i-am zis:

— Mamă, tata te iubeşte.

A izbucnit în râs.

Când s-a întors de la facultate, l-a luat la palme. Nu deschisesem încă anumite sertare secrete ale mamei, relicve materiale ale trecutului ei, inimaginabile pentru mine, dar azi o revăd năpustindu-se asupra tatei şi îmi dau seama cât de rock era energia acelor palme. Ura pentru că renunţase la un vis, schimbându-l pe o viaţă împreună cu el; el pleca la Paris sau la Berlin, ea rămânea acasă, să aibă grijă de copii şi să fie femeie în casă. Viaţa mamei a fost mizerabilă. Pentru că nu au rezistat, el şi-a găsit o catedră la facultate, ea a ajuns să muncească în fabrică,

ceea ce oricum a fost mai bine decât să stea toată ziua în casă, aşteptând să vină să ne ia de la şcoală.

Basista care a cântat Led Zeppelin pe scenă, doar gândul ăsta îmi rupe inima.

— Pot să suport orice, dar nu să fii îndrăgostit de alta, i-a reproşat în seara aceea, e o minciună mult prea mare, asta înseamnă că ultimii douăzeci de ani din viaţa mea au fost o farsă.

Tata s-a uitat la ea, siderat, neputincios. Cum să-i spună că minciuna era, de fapt, fotografia aceea? Faţa lui spunea clar că ar fi preferat să se îndrăgostească de R., pentru că lucrurile, împreună cu ea, ar fi mers mult mai uşor. În schimb, dragostea i-a jucat o festă şi continua să-şi bată joc de el.

— Annabella, e doar o prostioară din timpul facultăţii. Ai găsit-o acolo tocmai pentru că nu are importanţă. Probabil mi-a dat-o ea ca amintire, nu mai ştiu! E absurd.

Dar mama n-a vrut deloc să-l asculte. R. era o femeie de carieră, iar mama, nimic: diferenţa asta era prea greu de suportat.

Dacă mă gândesc astăzi la cearta ei din cauza acelei fotografii şi o compar cu a mea cu Valeria şi, mai ales, cu o altă situaţie mult mai gravă, pe care încă nu am povestit-o, îmi dau seama cât de stupide au fost aceste dispute pentru un bărbat care mi-a distrus viaţa. Şi câte întrebări fără răspuns în noi însene, câte renunţări am înăbuşit.

Nu am mâncat în seara aceea împreună. Niccolò s-a întors acasă târziu. Ei s-au certat în continuare. M-a întrebat ce se întâmplase, i-am povestit şi mi-a spus că se duce să se închidă în cameră, ca să nu-l ia la bătaie.

M-am întâlnit cu frate-miu – desigur, nu pentru prima dată – la miezul nopţii, în bucătărie; ne durea stomacul de foame. Mama şi tata ieşiseră la unsprezece şi luaseră maşina. Dispăruseră. Casa era îngropată într-o linişte angoasantă.

— Mi-e teamă că nu se mai întorc, i-am spus lui Niccolò, în timp ce împărţeam o cutie cu biscuiţi.

— Tata nu pare genul care s-o omoare, mi-a răspuns, ci, mai degrabă, invers.

Amintirea a ceea ce a urmat a fost un vis întrerupt de mii de ori. Mă trezeam brusc peste noapte să dau perdeaua la o parte, rugându-mă să văd Passatul parcat iar sub balconul nostru. La unu, la două, la trei. Nimic.

S-au întors înapoi pe la şase.

Am auzit motorul, zdrăngănitul cheilor, paşii din hol, uşa de la camera lor care s-a deschis şi s-a închis, iar eu m-am dus imediat să trag cu urechea.

Am auzit nişte cuvinte şi am crezut că mor, am urlat în sinea mea disperată: „Nu, mamă. Opune-te, te rog!”

În schimb, am auzit-o cum i-a spus:

— Ai dreptate.

La zece dimineaţa am văzut dispărând, în spatele unui tufiş, maşina noastră, în care totul era pus la nimereală, pe fugă, valizele închise pe jumătate, genţile aşezate una peste alta, sprijinite de geamul din spate. Mama conducea, Niccolò stătea alături şi Nimeni pe scaunele din spate. M-am lipit de geamul de la bucătărie, apoi m-am întors în cameră, strângând la piept pijamaua ei.
Puţin înainte de a pleca, am ţipat la ea: „Nu poţi!” M-am aşezat între ea şi trolerul deschis pe patul matrimonial.

„Nu mă lăsa singură!” I-am scos lucrurile din valiză, în timp ce ea le băga acolo. „Vin cu tine!” „Nu”, mi-a răspuns şi m-a privit nervoasă ca atunci când îşi pierdea minţile. I-am smuls sutienele pe care le ţinea în mână, le-am împrăştiat pe jos. Atunci mi-a dat o palmă, una dintre acelea care te lasă blocat. M-am dus să plâng într-un colţ, pe scaunul unde tata îşi uita mereu pantalonii. Dar nici aşa, plângând, n-am reuşit s-o fac să renunţe la ideea de a se întoarce cât mai repede la Biella.

„Tu rămâi!” a urlat la mine, ca şi cum ar fi fost vina mea. Şi tot ce-am reuşit eu să fac ca să mai limitez pagubele a fost doar să-i fur pijamaua de sub pernă, cea pe care o folosise în noaptea dinainte.

Încuiată în camera mea, mi-am băgat nasul în bluza ei, acolo unde materialul atinge ceafa. Cu ochii înecaţi în lacrimi, am citit eticheta: Liabel.

Era o zi de vineri. Nu eram bolnavă, dar nu m-am dus la şcoală. Tata a sunat la facultate şi şi-a anulat cursurile. Nu mi-a venit să cred că rămăseserăm doar noi doi, singuri. Era cald şi luminos afară, oamenii încă se duceau la plajă, să facă baie în mare. M-am simţit atât de străină în casa aceea. Ce cuvânt mi-a scris tata în carnet, ca să justifice absenţa? „Indispoziţie”? „Răceală”? Ar fi putut oare să scrie: „Abandon”?

Soarele inunda camera şi mă enerva. Lucrările de renovare de la blocul de alături, vecinii din balcon, mierlele care săreau printre tufişuri: fiecare semn al vieţii care palpita în jur mă scotea din sărite. Am tras în jos obloanele şi mi-am dat seama, în timp ce le coboram, de existenţa platanului în curtea din spate. Un pătrat de ciment fără sens, delimitat pe două laturi de bloc şi pe celelalte două de un gard de protecţie peste o groapă. Văzusem copacul acela de mii de ori, dar nu-i dădusem niciodată atenţie,

prezenţa lui era neglijabilă. Am lăsat obloanele peste alter egoul meu, peste lumea întreagă, ca şi cum ar fi trebuit să-l dobor cu un topor.

Am apăsat pe întrerupător, becul economic a aruncat o lumină rece în cameră, transformând-o într-un buncăr. Exact ceea ce voiam.

Am observat şifonierul alb cu mânere roz, camera romantică, cu mobilă de serie, pentru fete, compartimentele pentru cele patru anotimpuri de lângă şi de deasupra patului. Ce trebuia eu să fac cu toată durerea asta? Nu puteam s-o ţin în interiorul meu: îmi exploda în gât. Am deschis uşile de la dulap şi am tras totul afară. Tricouri, cămăşi, blugi, toate grămadă. Am luat fiecare sertar şi l-am răsturnat: maiouri, chiloţi, pijamale. Când n-a mai rămas nimic înăuntru, m-am uitat la muntele de haine aruncate pe pat şi am găsit, în sfârşit, pacea.

Am întins mâna şi am apucat la nimereală, cu vârfurile degetelor, pantalonii de la un costum. „Bravo, Elisa, ia vezi dacă găseşti şi bluza.” „Bine, mama.” Am băgat din nou mâna până la cot, am pipăit şi am scos un maiou. „Nu, alea nu ne trebuie. Mai caută.” Mi s-a părut că simt mirosul materialului. Că am reprodus exact lumina emisă de neonul din camera fără ferestre. Bucuria după-amiezilor de sâmbătă, în magazinul societăţii, orele în care vânam mărimi printre resturile cu mostre, aplecate precum culegătoarele dintr-o orezărie, afundate în ceea ce mama numea „coşurile de aranjat”.

Mare parte din fericirea copilăriei mele am petrecut-o acolo, căutând prin acele coşuri. Încă şi azi, când trec prin Biella, parchez în faţa fabricii Liabel, inspir şi intru. Chiar dacă nu-mi trebuie nimic, tot cotrobăi după un body pentru copii, un maiou de lână, ca să regăsesc iluzia acelei

perfecţiuni: eu şi mama împreună. Fără tata, fără Niccolò, fără bărbaţi. De nedespărţit.

Odată, când era tristă, Beatrice mi-a mărturisit că, pentru ea, hainele erau mai mult decât o mască: o ascunzătoare în spatele căreia se putea salva. Altă dată, când era într-o stare mai bună, mi-a spus că, deschizând dulapul şi alegându-şi hainele cele mai nepotrivite, se simţea ca o vrăjitoare care fierbe poţiuni şi face vrăji puternice.

Pentru tata, hainele nu înseamnă nimic, doar un mijloc de supravieţuire, ca oricare altul.

Pentru mine, cred că înseamnă umbra mâinilor mamei, urzeala timpului petrecut cu ea.

Nu-mi aduc aminte câte ore au trecut, în acea dimineaţă ireparabilă, în jocul meu cu hainele. Cred că a continuat la infinit, până când tata a bătut la uşă spunându-mi că, „în ciuda a tot ce se întâmplase”, trebuia să mâncăm de prânz şi era necesar „să discutăm”. Aha, despre ce? m-am întrebat. Am avut de gând să las tot dezastrul acolo, să-mi trec vârfurile degetelor peste materiale, să simt calitatea bumbacului, ca şi cum mama nu plecase de lângă mine. „O afacere bună, hai să căutăm o afacere bună!”

Tata a insistat şi, până la urmă, i-am deschis. A făcut ochii mari când a văzut haosul din camera mea. Eu n-aveam chef să-i dau nicio explicaţie şi nici el, să pună întrebări.

Am pus împreună lucrurile la loc, fără să ne spunem nimic.

12

CRĂCIUNUL ANULUI 2000

Două luni şi jumătate mai târziu, sâmbătă, pe 23 decembrie 2000, eu şi tata stăteam pe o bancă, pe peronul 2, uitându-ne mai des decât era necesar pe tabela cu sosiri, după trenul Intercity din direcţia Genova.

Era întuneric ca noaptea, termometrul de lângă sigla farmaciei arăta un grad. Cele patru linii ale gării din T erau puţin mai aglomerate decât de obicei şi de la bar venea un miros de pizza caldă, care îmi aducea aminte de La Lucciola.

Dincolo de gară erau câţiva copii care jucau fotbal la lumina unui felinar. Am auzit o voce de femeie care i-a întrerupt, de la fereastră: „E frig, Tito, vezi să nu transpiri!" M-am gândit că mama n-a zis niciodată asta. Mamele celorlalţi le atrăgeau tot timpul atenţia şi m-am întrebat mereu cum ai putea oare să eviţi asta: să nu te mişti deloc, să alergi încet? Cum să nu transpiri? Mama ne ducea la grădini şi voia să uite de noi. Ne zicea: „Hai, lăsaţi-mă să respir." Se întindea să se bronzeze, nu se mai uita după noi, nu vorbea cu alte femei care se chinuiau să-şi supravegheze odraslele şi să arunce cu interdicţii. Poate visa, în timp ce eu mă dădeam în leagăn şi Niccolò transpira din greu.

„Ic 503 ora 17:47", mai erau unsprezece minute. Mi-era teamă că trenul ar putea să dispară deodată, să vină, dar să fie gol. Nu ştiam cum să-mi ţin mâinile, picioarele, eram prea emoţionată. Tata răsfoia *Il Corriere* şi, probabil, nu-i era uşor nici lui. În ce calitate aştepta el acolo? Era fostul soţ, tatăl copiilor ei sau încă îndrăgostit în secret? Şi el se temea ca ea să nu se fi răzgândit, în ultimul moment?

Eram jumătatea plictisitoare a unei familii care n-a existat niciodată. Dar ne-am dat silinţa. În ultimele după-amiezi, după şcoală, am şters de praf toate bibliotecile, am spălat perdelele, am comandat de la pescărie meniul de Crăciun

şi de la patiserie un *panetone* fără fructe confiate, pentru că mamei nu-i plăceau. Am muncit împreună până la epuizare ca să creăm cadrul acelor două săptămâni, să le facem plauzibile, am discutat despre locurile de dormit.

— Mama unde doarme? am întrebat imediat.

— În camera mea, a răspuns, eu pot să dorm pe canapea.

— Nu, m-am împotrivit, doarme cu mine. Şi Niccolò se întoarce în vechea lui cameră.

A dat din cap că nu.

— Ai aproape cincisprezece ani, Elisa.

Da, dar n-am mai văzut-o de şaptezeci şi opt de zile. Era 17:39. Tata se prefăcea că citeşte rubrica despre vreme. Am recunoscut la distanţă, în geamul chioşcului de ziare, revista pentru adolescenţi *Cioè* pe care, uneori, în trecut, îi ceream mamei să mi-o cumpere ca să înţeleg ce înseamnă *petting*, despre care toate colegele mele vorbeau, şi ca să fac testele care-ţi spuneau cine eşti, în funcţie de ce obiect de machiaj îţi plăcea. Rimel? Romantică. Fond de ten? Nesigură. Ruj? Hotărâtă. Îi studiam paginile ca şi cum ar fi fost un tratat despre adolescenţă şi, întotdeauna, revista ajungea la mama, ea făcea testele: „Ţi se pare că sunt nesigură?” Ce puţin ştiam despre noi însene!

La 17:44 am încetat să mă mai uit la copiii care se jucau cu mingea, la chipul încordat al tatei, la tipii blonzi zâmbitori, de pe coperta revistei *Cioè*, care îmi aduceau aminte de Lorenzo. M-am întors spre nord. Am început să privesc ţintă la tunelul în care se terminau liniile de tren şi am început să număr nopţile mele fără somn: unu, doi, trei, ca să nu dezlănţui furtuna întrebărilor, a amintirilor, a conştientizării faptului că aveam o poveste şi nu ştiam cum să ies din ea. O sută douăzeci, o sută douăzeci şi unu,

şi luminile de la Intercity s-au ivit din întuneric. Cu botul verde şi cu cele zece vagoane murdare, vechi, asurzitoare, trenul mi s-a părut nesfârşit, chiar maiestuos, la fel ca primul pe care ea mi-l arătase, ţinându-mă în braţe, în 1987 sau în 1988, la gara din Biella.

Am descoperit din întâmplare, acum două luni, pe la jumătatea lui octombrie, făcând ordine în camera ei din Via Trossi că, între optsprezece şi douăzeci şi doi de ani, mama, cu numele anagramat Annabella Dafne Cioni, a fost basistă într-o trupă rock.

Nu doar că nu ştiam asta, dar nici nu mi-aş fi imaginat vreodată.

Dacă ar trebui să fac un rezumat al biografiei ei, doar pe baza a ceea ce am văzut şi am auzit, ar trebui să scriu ceva de genul: „Copilul unic al unui cuplu în vârstă, doi oameni care nu schimbau între ei gesturi de tandreţe niciodată, cel puţin în prezenţa nepoţilor, Annabella a crescut în Miagliano, a doua dintre cele mai mici comune din Italia. Studentă fără performanţe notabile şi fără interese, s-a lăsat devreme de şcoală ca să se căsătorească, să fugă, să întemeieze o nouă familie, la fel de dezastruoasă precum cea din care provenea.”

Îmi închipui după-amiezile plictisitoare în cămăruţa cu vedere la stradă, în Miagliano, duminicile în *piazza*, cu copiii din parohie. Făcând ce? Aruncând cu pietre? A fost dată afară de la gimnaziu, a trecut la liceu, dar cu acelaşi rezultat. S-a înscris atunci la un liceu privat, dar fără să-l termine: la optsprezece ani a explodat, a renunţat la şcoală şi bunicii mei nu au putut să facă nimic altceva decât să nu-i mai vorbească deloc.

Bunica Tecla era nebună, în sensul propriu; celălalt personaj care îmi sugerează existenţa unei tare, a unui

blestem aruncat asupra femeilor din familia noastră. Bunicul Ottavio era chiar mai rău: profesor de şcoală primară în satul vecin, sever şi atât de zgârcit încât niciodată nu ne-a făcut, mie sau fratelui meu, vreun cadou, nu şi-a dus niciodată soţia sau fiica la mare, nu i-a dat voie mamei niciodată să iasă seara. Petreceri, săli de dans, pizzerii: toate erau interzise. La o singură fixaţie n-a renunţat: lecţiile de muzică. Solfegiu, chitară, pian. De la vârsta de cinci ani, mama a fost obligată să urmeze cursurile de la şcoala doamnei Lenzi, în Andorno. Bunicul cumpărase chiar şi un pian cu coadă, ca ea să poată exersa şi acasă. Voia ca fiica lui să fie muziciană, cu orice preţ, iar rezultatul a fost că, imediat ce a împlinit optsprezece ani, mama s-a răzbunat cântând AC/DC şi Led Zeppelin, în sutien, bandană şi pantaloni evazaţi, la festivalurile din Camandona, Camburzano şi Graglia.

Dar lucrurile astea le-am aflat abia în 2019, când i-am deschis ultima cutie.

Grupul alcătuit doar din fete se numea Violaneve. Din tăieturile din ziarele *Il Biellese, L'Eco di Biella* şi *La Stampa*, adunate într-un biblioraft, am putut să-mi fac o idee despre cât de scandaloasă a putut să fie, pentru satele acelea, apariţia unei trupe alcătuite din patru fete: dezinhibate, inovatoare şi „viitoare staruri".

Am găsit sute de fotografii şi negative puse într-o cutie de pantofi. Multe dintre ele erau prost focalizate, descentrate, cu urme de degete pe obiectiv, şi altele profesionale, cu ea în prim-plan. Mama ieşea în evidenţă prin frumuseţea ei, prin aura supranaturală a unei persoane faimoase. Într-una dintre ele, ţine microfonul aproape lipit de gură în timp ce cântă, şi zâmbetul ei e plin, fericit, aşa cum n-am văzut-o niciodată. Într-o alta e agăţată de un tip cu barbă, se sărută cu pasiune, în timp ce ţin în mână sticle de bere.

M-am aşezat pe podea, după ce am făcut descoperirea, profund dezorientată. Nu puteam să-mi iau ochii de la fata aceea rebelă, care avea cu treisprezece ani mai puţin decât mine acum şi era pe o scenă, sub lumina reflectoarelor, ca şi cum pentru ea ar fi fost ceva perfect normal. O necunoscută care ar fi putut deveni Courtney Love sau Janis Joplin, în schimb, a devenit mama mea. Am mai dat şi peste vreo zece casete video pe care erau notate data şi locul concertului, dar nu mi-am făcut curaj până acum să mă uit la ele.

Pentru că, poate, era foarte bună. Poate că, dacă în 1980 Violaneve ar fi reuşit să apară la Torino, la concertul de 1 Mai, mama ar fi putut să devină cineva şi să trăiască o viaţă prin care să rămână cunoscută, nu să dispară. Ea nu ne-a vorbit niciodată despre asta, dar, descoperind fotografiile, cronicile, scrisorile din acei patru ani, între 1976 şi 1980, îmi dau seama cât de mult a ţinut la acel intermezzo din viaţa ei. Ea, care era atât de dezordonată, pusese în acea cutie, ferită de orice fir de praf, fiecare amintire în ordine.

Însă, când am văzut-o coborând din vagonul Intercity-ului, cu două zile înainte de Crăciunul anului 2000, nu mă interesa să aflu cine era ea, dimpotrivă. Voiam doar să fie din nou a mea. Şi certitudinea că înaintea mea nu mai existase nimic, doar un gol, că naşterea mea fusese singurul eveniment semnificativ din viaţa ei. În timp ce am alergat către ea şi i-am sărit de gât, m-am simţit tiranică şi lipsită de milă.

Mama m-a strâns într-o îmbrăţişare lungă. Niccolò a coborât târând după el două valize mari, iar tata, ruşinat, a încercat să îl ajute. I-am ignorant. Am descheiat haina mamei, am pus capul pe pieptul ei, urechea pe sânul ei, ca să-i aud inima. Eram la fel de înalte, două corpuri

asemănătoare, care crescuseră în două poveşti diferite; ea m-a legănat, ea m-a schimbat, mi-a dat să sug, iar trecutul acela era o destinaţie în sine; la fel ca La Lucciola, Mucrone, Palazzina Piacenza sau Liabel.

Mi-a venit în minte acum că întoarcerea ei la Biella a fost, poate, cu adevărat pentru binele meu: m-a aruncat cu forţa departe de ea, ca să mă împiedice să mă ofilesc lângă ea, m-a făcut să mă nasc din nou. Dar atunci aceste gânduri nu contau.

Îmi aduc aminte de zgomotul metalic al vagoanelor care se întorceau la Roma, de copiii din curtea aceea, care plecau spre casă bătând mingea, de cum ne-am dus la maşină, râzând şi gâdilându-ne, apoi ne-am luat toţi trei în braţe pe scaunele din spate.

Tata a condus de la gară acasă, uitându-se la noi în oglinda retrovizoare, de parcă ar fi fost un taximetrist.

După-amiaza de Ajun am petrecut-o în faţa aragazului. La început reţinuţi, lovindu-ne din greşeală unii de alţii când deschideam o uşă, un sertar, cerându-ne scuze cu privirea plecată, nepregătiţi să fim din nou cu toţii în aceeaşi bucătărie. Eu, de fapt, eram fericită. Ei trei, mult mai puţin, dar apoi, cu ajutorul celor de la Rancid, cu sonorul dat destul de tare, şi cu o sticlă de vin deschisă încă de pe la trei – a fost ideea mamei: „Hai, să sărbătorim!”–, totul a început să devină mai tolerabil.
Meniul a inclus rizoto cu fructe de mare şi peşte prăjit. Tata a fost şeful de lucrări, ca un mare *maestro*, amestecând prin toate oalele, punând sare şi ardei iute. Mama s-a ocupat de cochiliile scoicilor, să vadă dacă sunt deschise sau nu. Eu am primit sarcina de a pregăti aluatul în care să prăjim peştele, am împrăştiat făină şi albuş peste tot şi, cu toate astea, nu m-a certat nimeni. Niccolò,

spre surpriza mea, a vrut şi el să contribuie. Dansând *pogo* şi cântând *„I'm a hyena fighting for lion share”*[39], mi-a furat ouăle, şi-a pus un şort şi a pregătit tortul de morcovi.

N-am împodobit niciun brad, n-a fost nevoie să ne prefacem. La patru, deja eram toţi beţi. Oprindu-mă să-i urmăresc pe tata, pe mama şi pe Niccolò, care aproape că se distrau, mi-am dat seama că am putea să ne simţim bine doar aşa: în derivă, fără să ne numim „familie”. La cină, orezul a fost prea fiert, peştele prăjit prea moale, dar nimănui nu i-a dat prin minte să se plângă. Am deschis spumantul, am mâncat *panetone* şi, pentru prima dată, ne-am pomenit vorbind până târziu. Despre sâmbăta în care mama ne-a dus la supermarket şi ne-a căutat prin anunţuri la difuzoare, dar noi deja ieşiserăm afară, cu pungile de biscuiţi ascunse sub haine. Despre momentul când Niccolò a căzut din caruselul cu lanţuri, într-a treia, şi şi-a rupt mâna, despre tragedia care a urmat pentru a-i pune mâna în ghips. Despre ziua în care mama a venit să mă ia de la Palazzina Piacenza. Mă lăsase acolo două minute, ca să găsească un loc de parcare, şi eu i-am scris pe o foaie „Mama, te iubesc” fără greşeli, la patru ani şi jumătate. Tata asculta, îi străluceau ochii, erau episoade dintr-o viaţă pe care o pierduse. Dar acum era aici, cu noi, iar eu mi-am dat seama că puteam să-l iert.

În ziua următoare, de Crăciun, ne-am trezit la prânz. Nu mai avea niciun sens, la ora aceea, să pregătim prânzul tradiţional, mai ales că afară era soare, pe cer nu era niciun nor. Am pregătit un mic-dejun rapid şi ne-am urcat în Passat fără să avem o destinaţie în minte. La primul semafor, le-am propus brusc:

— Dacă am merge noi la plaja neagră?

---

[39] „Sunt o hienă care luptă pentru partea leului”, versuri din melodia „Hyena” a trupei Rancid (n. tr.).

Tata a zis că e o idee bună.

Am ajuns acolo la ora două. Toată lumea era la masă şi noi ne adăposteam de vânt în râpa aceea uitată de lume. Am întins un cerşaf, afundându-ne în nisip precum oasele de sepie[40], întinşi la soare, fără să ne spunem nimic, într-o stare de fericire toropitoare pe care cred că, în sfârşit, o meritam.

După ceva timp, eu şi Niccolò ne-am scos şosetele, pantofii şi blugii şi ne-am luat la întrecere, în chiloţi, care ajunge mai repede în apă. Am intrat până la genunchi, dar am sărit imediat înapoi, fiindcă apa era îngheţată; nisipul, în schimb, era călduţ şi ne-am umplut de nisip, în păr, în gură, pe spate, în timp ce mama şi tata discutau lucruri de-ale lor, zâmbindu-ne şi privindu-ne de departe cum ne jucăm, aşa cum fac părinţii normali cu odraslele lor, chiar dacă noi nu mai eram la acea vârstă.

Cred că a fost cel mai frumos Crăciun din viaţa mea. Le-a răscumpărat pe toate cele de până atunci, probabil.

La întoarcere, eram atât de lihniţi, încât am luat cina la şase şi jumătate, am deschis frigiderul şi am scos tot ce era acolo: resturi de la prânz, salam, nişte *mozzarella*, două felii de fiecare din tortul pe care îl făcuse fratele meu, comentând, de mai multe ori, că avea un gust ciudat, dar era bun.

— Ce ai pus în el, vreun condiment?

— Eh, da, a răspuns Niccolò foarte binedispus.

De când îl angajaseră la Babylonia, se simţea realizat. Tăia biletele, turna bere şi cum îi plăcea lui să repete: „Mă

---

[40] Trimitere la volumul de poezii *Oase de sepie/Ossi di seppia* al lui Eugenio Montale, traducere în lb. română de Ilie Constantin, Paralela 45, Ploieşti, 2008 (n. tr.).

plătesc ăştia ca să ascult Misfits live!” Urma să se întoarcă pentru câteva zile la Biella pentru „marea petrecere de revelion”. Se împăcase cu fosta lui iubită şi îşi tatuase pe piept dragonul care, după zeci de schiţe, devenise realitate. A aşteptat seara aceea ca să ni-l arate. După ce am terminat de mâncat, s-a ridicat, şi-a scos tricoul şi tata a simţit atunci o uşoară ameţeală.

Dragonul scuipa flăcări, era colorat în violet şi în roşu, începea de pe umărul stâng, iar coada i se întindea până la elasticul de la chiloţi. Mama, care deja îl văzuse, era entuziasmată. Tata şi-a aranjat ochelarii pe nas şi, în ciuda eforturilor pe care le-a făcut să aibă o altă reacţie, nu a reuşit decât să dea din cap.

În timp ce strângeam masa, am avut senzaţia că păşesc pe nori. Mi s-a părut că toţi eram un pic ameţiţi; ne împiedicam, tacâmurile ne cădeau din mâini, începeam să râdeam fără niciun motiv. Dar abia când ne-am mutat în sufragerie şi ne-am aşezat pe canapea, în faţa televizorului, pentru că la nouă începea *Pinocchio*, ne-am dat seama că aveam nişte simptome reale.

Greieraşul vorbitor a deschis cartea şi a început să povestească despre noaptea ploioasă în care se strecurase pe sub uşa lui Geppetto şi, din senin, greierul de acolo era aici, se mişca pe ecran şi vorbea pe acoperiş. Tatei nu i-a venit să creadă, s-a aplecat spre Niccolò şi l-a întrebat confuz:

— Ce naiba ne-ai pus în tortul ăla?

Cu ochii larg deschişi, era imposibil să se enerveze sau să-şi vină în fire:

— Bucură-te de călătoria asta, tată. Au fost şapte grame de *skunk* super, a răspuns Niccolò şi şi-a sărutat vârfurile degetelor unite. Fabulos!

La Beatrice sărbătorile se petrec total diferit. Într-o după-amiază înainte de vacanţă, la o oră când nu era nimeni acasă, Bea mi-a spus să vin la ea: i-am văzut bradul înalt de doi metri, vârfurile albe ale ramurilor, pline de podoabe, iar în grădină şi în sufragerie erau numai luminiţe. Am rămas complet uluită.

— Ce frumos e Crăciunul aici, la voi! am comentat.

Bea s-a prăbuşit pe canapea suspinând:

— Nu e mare lucru.

Mi-a spus să mă întind lângă ea, să-mi pun capul pe picioarele ei: se pricepea să facă masaj şi voia să-mi arate asta.

— În fiecare an pun aceleaşi discuri, mi-a povestit, în timp ce făcea mişcări scurte, circulare în spatele urechilor mele. „Stille Nacht" şi Pavarotti. Le-aş pune pe foc. În Ajun ne ducem cu toţii la Enzo, inclusiv tata şi Ludo, iar în dimineaţa de 25 ne trezim toţi la şapte, ca în armată. Imaginează-ţi cele mai incomode haine, ultimele pe care ai vrea să le porţi ca să stai prin casă. Ce să vezi, suntem obligaţi! Catifea roşie şi lână, căldura la maximum, ca în saună. Ne înşiră în sufragerie, în faţa uşii, ca să primim toate rudele zâmbind. Pe jumătate din ăştia oricum îi urăşte şi ea. Şi trebuie să ne străduim să părem amabili, altfel mama ne dezmoşteneşte, dar ce să ia de la noi?

Eu o ascultam, gândindu-mă că mi-ar fi plăcut să am rude şi i-am spus asta: verişori cărora să mă confesez, unchi veseli şi tineri, care să mă distragă de la ciondănelile părinţilor; să respir aerul acela de familie numeroasă care se ajută la strânsul mesei, într-un du-te-vino la bucătărie.

— Da, la bucătărie o avem pe Svetlana. Îmi pare rău pentru ea că nu poate să petreacă sărbătorile acasă, cu

familia ei, în Ucraina, dar mă bucur că măcar pot să mă duc la ea şi să-mi vărs nervii în timp ce găteşte.

— Exagerezi, i-am zis râzând.

— Avem paste umplute, *lasagna*, friptură, iar eu am voie doar să „ciugulesc”. Îţi jur, aşa zice mama! La masă, ea şi mătuşa Nadia se contrează care dintre ele are copiii cei mai frumoşi, mai cuminţi, mai sportivi, mai deştepţi, toate căcaturile astea.

Îmi plăcea să o ascult, să-i simt degetele pe ceafă, să o aud făcând praf familia perfectă pe care o văzusem de Ferragosto.

— Habar n-ai ce iad e ăsta pentru toată lumea, mai puţin pentru mama.

Trebuie să admit că nu aveam nicio simpatie pentru Ginevra dell’Osservanza. M-a invitat cândva la prânz, din complezenţă, când abia ne cunoşteam, şi nu numai că nu şi-a ţinut promisiunea, dar i-a şi spus lui Beatrice că arătam de parcă eram fugită de acasă. Accesul acolo mi-a fost interzis. Stau azi să mă gândesc, poate era un pic geloasă. Pentru că, într-adevăr, am luat-o de lângă ea, i-am răpit fiica: de fiecare dată când putea, venea să învăţăm împreună. Sau poate chiar i-a fost teamă să nu o distrag de la construirea unui viitor excepţional. Cât s-a înşelat.

— N-o să-ţi vină să crezi, a continuat Bea, în ziua aia, cred că era 20 sau 21 decembrie, chestia pe care o urăsc cel mai tare la Crăciun e momentul când trebuie să stăm la poze. Mama zici că turbează.

S-a oprit şi mi-a zis să mă aşez în fund ca să pot să fiu atentă doar la ea.

— Toate pozele le face ea, cu aparatul Canon care costă un milion şi face vreo opt sau nouă filme. Rudelor tatei le face trei poze amărâte, doar cât să păstreze aparenţele, dar, când vine vorba de noi, nu mai termină. Ne pune să stăm în faţa şemineului, aşezaţi pe podea în jurul bradului sau, dacă este zăpadă şi în grădină, cu statuile din iesle în mână[41], cu lumânările aprinse, şi nu e niciodată suficient de mulţumită. Sesiuni foto întregi, întotdeauna înainte de masă, pentru că, după masă, nu se mai vede rujul, burta se umflă de la mâncare şi, între timp, tuturor ni se face foame. Apoi, tata trebuie să-i facă ei poze, altă sesiune foto. Nu apucăm niciodată să mâncăm înainte de ora două, două şi jumătate.

Asta mi-a povestit Beatrice, mai mult amuzată decât serioasă, de fapt, şi am tras concluzia că, în ciuda tuturor lucrurilor ăstora, Crăciunurile ei erau întotdeauna mai bune decât ale mele. Am stabilit să lăsăm sărbătorile să treacă şi să ne redevem după Sfântul Ştefan, într-una dintre zilele acelea moarte de dinainte de revelion, în piaţa bastionului sau să facem o plimbare pe plajă împreună cu mama: voia s-o cunoască.

Însă pe 26 decembrie m-a sunat, la nouă şi jumătate dimineaţa.

A sunat chiar în timp ce tata urla ca nebunul:

— Îţi dai seama că ne-ai drogat? Ne-ai *drogat*, Dumnezeule!

Iar fratele meu stătea ghemuit pe un scaun la masa din bucătărie şi se juca în aer cu biscuiţii de la micul-dejun. A încercat inclusiv să-şi pună căştile de la CD-player, dar tata i le-a smuls şi le-a aruncat pe jos. Era furios aşa cum

---

[41] Una dintre cele mai importante tradiţii de Crăciun, în Italia, este recrearea scenei Naşterii lui Iisus (n. tr.).

nu-l mai văzusem niciodată. Mama se dădea cu ojă, mai departe, lângă geam, neştiind cui să ţină partea.

Când a sunat telefonul, prin urmare, eu eram singura care putea să răspundă. Am ridicat receptorul şi am apucat să spun doar „alo”, pentru că Bea nu m-a lăsat să mai adaug nimic:

— Trebuie să ne vedem.

— Azi? am întrebat surprinsă şi nerăbdătoare să mă întorc în bucătărie, ca să o conving pe mama să nu se certe cu tata şi să nu se întoarcă la Biella imediat.

Beatrice mi-a răspuns:

— Imediat, e *urgent*.

Nu o mai auzisem niciodată rostind acel cuvânt. Nu poţi să-mi spui la telefon ce s-a întâmplat, m-am gândit, şi aici am o urgenţă. Dar nu i-am zis nimic: a fost suficient să-i aud tonul vocii.

Ne-am întâlnit cincisprezece minute mai târziu, la belvedere. Când am ajuns, SR-ul ei era deja acolo şi am recunoscut-o de la spate. Avea părul strâns în coadă, stătea pe spătarul ultimei bănci; aceeaşi pe care eu şi Lorenzo am fost pe punctul de a ne cupla.
Am ajuns lângă ea şi am rămas mută. Era desfigurată, avea o vânataie lângă tâmplă. Fondul de ten şi puţinul ruj cu care să dăduse nu acopereau nimic. Ochii îi erau atât de umflaţi, încât nici nu reuşise să se machieze. Mi-am dat seama că plânsese toată noaptea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o fără să mă aşez.

Nu mi-a răspuns. Se uita fix spre frontul rece care venea din vest. Nori negri care aruncau umbre mari, cât insulele

din mare şi un vânt atât de puternic, că îndoia ramurile copacilor.

— Ar fi trebuit să înţeleg imediat, mi-a zis, pentru că i-a ignorat pe tata şi pe bunici când am făcut pozele.

— Cine? Ce-ai păţit la frunte?

— Şi nouă probabil ne-a făcut vreo patru sau cinci poze fără să focalizeze. I-a zis tatei să nu-i facă niciun portret, doar poze cu noi împreună. Ne-a luat în braţe şi mi s-a părut că avea ochii plini de lacrimi. Dar ştii cum e când nu vrei să vezi nişte lucruri. M-am dat singură cu capul de pereţi ca să nu mă mai gândesc la asta.

Vorbea cu voce calmă, aproape neutră, ca şi cum am fi discutat despre nişte banalităţi, ca şi cum ar fi fost doar nişte bârfe plictisitoare.

— Şi când tata a vrut să pună aparatul la loc, a zis că mai voia una, cu mine. S-a întors şi s-a uitat la mine. Doar noi două.

Mă gândesc azi la semnificaţia acelei ultime fotografii cu mama ei, la greutatea acelei imagini în povestea lui Beatrice.

M-am aşezat. Era sfâşietor s-o privesc. Era atât de impunătoare, frumoasă chiar şi umilită, nemachiată, normală, pentru prima dată mi-a fost milă de ea.

Am încercat să o ating, dar s-a retras.

— A insistat şi să deschidem sticla de şampanie, în loc de cea de spumant, înainte de toast a ţinut ea să facă urările. A spus că ne iubeşte mai presus de orice, că noi, copiii, suntem totul pentru ea şi că răscumpărăm orice eforturi, că e sigură că vom deveni persoane importante, pentru că

deja eram speciali. Nu s-a atins deloc de mâncare, n-a schimbat nicio vorbă cu Nadia.

S-a întrerupt.

— Continuă, i-am zis stânjenită.

— La şase au plecat cu toţii, inclusiv Svetlana, şi am rămas pe canapea să ne uităm la televizor. Mama a luat telecomanda, a dat sonorul mai mic şi ne-a întrebat: „A fost o zi plăcută, nu-i aşa?” Nimeni nu i-a răspuns.

Îi era din ce în ce mai greu să povestească.

— M-am şi gândit în sinea mea: duceţi-vă naibii şi tu, şi ziua asta de căcat. Apoi a dat sonorul şi mai mic, tata şi Ludo au început să comenteze. Ne-a privit pe toţi şi ne-a zis: „Trebuie să vă spun ceva.” I-au curs câteva lacrimi, dar a continuat să zâmbească. „Nu vreau, dar trebuie să vă spun.” Şi ne-a zis: „Mă scuzaţi, am o tumoare.”

Am simţit un gol imens în stomac.

— Fix aşa s-a exprimat: „Mă scuzaţi.” Că are o tumoare la sân, malignă, că mâine o operează şi o s-o interneze şi că apoi va trebui să facă radioterapie, chimioterapie... Beatrice a izbucnit în lacrimi. Şi că nu ne-a zis mai devreme, ca să nu ne strice Crăciunul.

Am înţeles, graţie acelui simţ infailibil al adolescenţilor, că totul urma să se schimbe pentru totdeauna. Era mama lui Beatrice, nu a mea; viaţa lor era cea care urma să fie dată peste cap. Ce e aia prietenie? Nu aveam nici legături de sânge, nici juridice, drepturi sau obligaţii, eram pur şi simplu acolo cu ea, prăbuşite pe bancă. Am îmbrăţişat-o cât de strâns am putut. I-am şters lacrimile, am încercat să-i potolesc disperarea, în timp ce se împotrivea:

— Nu e drept, Elisa.

Şi-a acoperit faţa cu mâinile, şi le-a muşcat doar ca să o distragă de la durere.

— O să moară.

— Nu, o să fie totul bine, am încercat s-o calmez, ştiind că minţeam.

La asta sunt bune cuvintele: să te facă să speri, să înşele, să înfrumuseţeze, să facă totul să pară mai bine, dar realitatea e alta şi n-are nicio treabă cu ce vrem noi.

Am ţinut-o pe Beatrice strâns în braţe ca să-i atenuez şocul, am încercat să o protejez cu oasele, cu muşchii, să o conving cu toată fiinţa mea că avea de ce să se agaţe: că nu o voi lăsa să cadă, că mă voi arunca şi eu odată cu ea. I-am promis în tăcere că voi face tot ce pot ca s-o văd din nou fericită, într-o zi; poate prietenia constă în această promisiune.

— A spus că deja s-a dus să-şi aleagă o perucă şi că a găsit una foarte frumoasă, că până la vară va fi într-o formă atât de bună, încât o să ne întoarcem la New York, că pentru spital vrea doar halate de mătase şi că o să întoarcă după ea capul toţi asistenţii, dar astea sunt tâmpenii. N-o să se vindece, ştiu asta, simt asta.

M-a luat la pumni, s-a ridicat, şi-a răsturnat scuterul, apoi pe al meu şi s-a prăbuşit pe jos. De ce răul n-a venit mai târziu, de ce acum: ştii, aştepţi. Ce? Ceva ce nu poţi nici măcar să pronunţi. Geamurile închise, mirosul de medicamente, tăcerea care înghite toate camerele din jurul unui bolnav, dispariţia treptată a oricărei bucurii.

Mereu când o veste vine să-ţi distrugă viaţa, poţi să respiri profund şi să te recompui, să crezi, după aceea, că mai sunt urme de speranţă, să vezi că există în analize ameliorări de ordinul zero virgulă ceva, să te convingi că

soluţia poate o să vină de la următorul consult lămuritor, că viaţa nu are cum să fie atât de urâtă.

De fapt, chiar asta e. În dimineaţa aceea friguroasă de Sfântul Ştefan, la belvedere, cu marea întunecată şi cu feriboturile care plecau spre Elba, eu şi Beatrice aveam paisprezece ani şi, cu toate astea, ştiam deja că viitorul este un timp care întotdeauna răpeşte şi nu dă nimic înapoi.

PARTEA A DOUA

NEFERICIRE ŞI SENZAŢII

(2003‒2006)

13

„O CONSTRUCŢIE PENTRU TOTDEAUNA”

Au trecut două zile de când am citit acele jurnale – şi? – s-a schimbat ceva în viaţa mea? Nimic. Dar azi am inventat o scuză ca să plec mai devreme de la birou, fără niciun motiv, doar pentru că aşa am avut chef. Am trecut prin faţa spălătoriei, dar nu am intrat, chiar dacă aveam două haine de luat. Am lăsat inclusiv o factură neachitată, fără să mă simt o infractoare.

Nu mă recunosc, eu nu sunt această răzvrătită. Adevărul e că nu mă gândesc decât la noi, două fetişoare din T, la începutul anilor 2000. Am îngropat anii aceia atât de

adânc în mine, încât amintirile ţâşnesc acum la suprafaţă ca un gheizer. Şi nu sunt nici palide, nici înceţoşate, dimpotrivă: sunt mult prea vii.

În loc să o iau pe drumul spre casă, mai pierd timpul şi o apuc pe alte străzi. Mă simt îndrăzneaţă, motiv pentru care mă îndrept spre zone ale oraşului unde n-am mai fost. Fără să-mi dau seama, ajung în cea mai neobişnuită dintre toate: Galeria Cavour. Mă opresc în faţa vitrinelor cu preţuri exorbitante, mă uit cum strălucesc hainele şi bijuteriile. Zăresc reflexia lui Beatrice privindu-mă; îmi arată întâi o geantă, ridicând ezitant o sprânceană, apoi o eşarfă, şi de data asta aprobă.

Văd un magazin de vinuri şi brusc am chef să cumpăr o sticlă ca să ciocnesc. Cu cine? Pentru ce? N-am idee. Dar e abia 17:30, am timp. Deschid uşa, cer un pinot gris din cele bune, plătesc, apoi, când ies, mă încântă să privesc atâtea lumini şi îmi dau seama că zâmbesc.

Deşi nu am prieteni adevăraţi, pot totuşi să contez pe trei vecine, care împart apartamentul de dedesubt şi care-mi sunt simpatice. Mă hotărăsc să beau sticla de vin cu ele şi pornesc acasă. Fără să dau niciun telefon, fără să mă mai gândesc. Devin impulsivă la fel ca mama.

Sun la uşă şi îmi deschide Debora.

— Ce faceţi, ieşiţi? întreb. Deranjez?

— Noi să ieşim? Parcă nu ne-ai cunoaşte.

M-am împrietenit cu ele de când m-am mutat aici, de prin 2016 sau 2017. La început luam cu împrumut una de la alta zahăr, câte un ou sau ce ne lipsea din frigider duminica seara, când magazinele sunt închise. Apoi, am început să intrăm în vorbă, am descoperit să suntem toate

venite din afara oraşului, nişte provinciale, şi această asemănare ne-a unit.

Îmi scot haina, o urmez de-a lungul holului întunecat şi strâmt, tipic pentru casele vechi din centrul istoric, închiriate majoritatea de studenţi sau de tineri, care încearcă să se descurce. Debora e înscrisă la Antropologie, în anul suplimentar, şi lucrează part-time ca promoter; cred că are douăzeci şi şapte de ani. Probabil s-a întors de puţin timp, pentru că încă are şapca de la Nintendo pe cap.

Intru în bucătărie şi le găsesc pe Claudia şi pe Fabiana aşezate la masă, în salopetă şi papuci, ca întotdeauna la sfârşitul unei zile de lucru. Fără machiaj, cu părul prins şi cu un ceai de tei aburind în faţă.

— Fetelor, am adus vin, le anunţ.

Imediat se însufleţesc. Claudia varsă ceaiul din ceaşcă în chiuvetă, deschide uşa la servantă şi scoate nişte pahare.

— Ce sărbătorim? întrebă.

Mă blochez, pentru că nu ştiu ce să-i răspund. Adevărul e că în ultimele patruzeci şi opt de ore am scris o sută de pagini. O sută! Mi se pare imposibil, neverosimil. Sunt doar vechi socoteli cu mine însămi, ştiu. Dar e, totuşi, ceva.

— Nimic, doar că... se apropie Crăciunul, zic cu o ezitare.

— Cel mai urât Crăciun din lume, spune Fabiana. Nu pot să mă întorc nici măcar o zi acasă. Până şi pe 26 m-au pus să muncesc, parcă suntem negri pe plantaţie.

Claudia îmi dă un tirbuşon. Deschid sticla.

— Caută altceva şi dă-ţi demisia, îmi scapă.

În mod clar, nu sunt genul care să dea sfaturi hazardate, dar azi sunt o altă Elisa, care aruncă bombe:

— Dă naibii totul, întoarce-te în Puglia, reinventează-te!

Toate trei mă privesc un pic suprinse şi tac. Să se reinventeze? La treizeci de ani? În Italia asta? Despre ce vorbesc?

Televizorul este deschis, cu volumul la minimum. Ciocnim în cinstea noastră şi a supravieţuirii noastre.

— Îmi urăsc şeful, declară Claudia, relaxându-se.

— Eu l-am visat azi-noapte, îl închideam în camera frigorifică. Preferam să lucrez în carmangerie, cu scorpia aia, zice Fabiana, cel puţin ea nu se holba la ţâţele mele.

Debora savurează vinul, îşi dă seama că încă are pe cap şapca de promoter, o dă jos şi o aruncă în colţul opus al bucătăriei. Îşi întinde picioarele pe canapea.

—Eu, în schimb, vreau să-l omor pe fostul, care răspunde cu inimioare la pozele atrăgătoare ale tuturor prietenelor mele.

— Dar tu nici n-ai grijă de tine, îi reproşează Claudia. De când v-aţi despărţit, arăţi ca o băbătie. Uită-te la tine! Umbli cu pantalonii rupţi în fund!

— Ei şi? Doar n-oi fi Rossetti.

Trebuia să mă fi obişnuit cu asta: în orice conversaţie în care mă bag, mai ales aici, în apartamentul 4, inevitabil, la un moment dat, apare numele ei. Iar eu, sistematic, cobor privirea, îmi muşc buza de jos ca să ignor fiorul de ruşine care mă străbate, şi îmi trece imediat, bineînţeles. Dar mă simt de parcă, în urmă cu zeci de ani, aş fi furat ceva (încă mă bântuie acea pereche de blugi?) şi mi-e teamă că voi fi descoperită. O teamă absurdă, dar permanentă. Pentru că, peste tot, zi sau noapte, se vorbeşte despre Beatrice. Toţi

o dau ca exemplu; bun sau rău, nu contează. Ştiu toţi ce-a făcut, ca şi cum i-ar privi personal.

Apoi Debora sare pe canapea, ia telecomanda, dă sonorul mai tare. Fabiana şi Claudia cască şi ele ochii la televizor. Pe ecran apare un băiat, un anume Daniele, bronzat, cu o barbă foarte îngrijită şi cu părul aranjat perfect. Stă în fotoliul pentru invitaţi al unei emisiuni oarecare, unde vorbeşte cu voce timidă.

— Eu n-am înţeles un lucru, îl întrerupe prezentatoarea. Este sau nu adevărat că trebuia să vă căsătoriţi?

Băiatul ne priveşte pe noi, cei de acasă. Se destăinuie cu emoţie:

— N-am mai zis asta nimănui, Barbara, trebuie să mă crezi. Dar la Formentera, de Ferragosto, am cerut-o în căsătorie.

— Şi ea ce-a spus?

— Ea mi-a răspuns că da.

— Mincinosule! explodează Debora.

— O lună, două? insistă Fabiana. Cât aţi fost împreună, tu şi Rossetti? Şi te afişezi pe toate canalele ca şi cum ai fi soţul aşteptat.

Se înfurie pe băiatul cu musculatură tonifiată la sală, care acum plânge. Ele îi ştiu pe toţi cu exactitate, toţi iubiţii sau simplele flirturi ale lui Beatrice. Şi eu, care cunosc numai unul, îmi aduc aminte de Gabriele.

El n-ar fi făcut niciodată aşa ceva, să apară acolo, sub un reflector, să se scalde la miezul nopţii fără costum de baie, să nu iasă zile întregi dintr-o cameră de hotel. În tot acest timp, Gabriele n-a dezvăluit niciodată, nu doar presei, ci nimănui, din câte ştiu, că a fost cu Beatrice. Nu pentru o lună sau două, ci ani întregi. Mai mult: că a fost primul. La

fel ca mine, a ţinut totul secret, a păstrat tăcerea. Mi se pune un nod în gât de nostalgie, de complicitate, de apartenenţă, aşa că mă ridic de pe scaun şi îndrug o scuză, cum că trebuie să mă duc urgent să pregătesc cina.

În timp ce fug, lăsând paharul pe jumătate plin, mi se pare că am spus atâtea minciuni în astea două zile, de parcă, din senin, aş fi avut un amant secret.

Deschid uşa apartamentului, mă dezbrac, arunc geanta, eşarfa, toate hainele, la întâmplare, pe comodă. Alerg în cameră, mă aşez imediat în faţa calculatorului şi tastez „Gabriele Masini” pe principalele reţele sociale. Am şi eu conturi, bineînţeles, dar sunt goale: nicio fotografie, niciun cuvânt. Nu le folosesc pentru a fi căutată, ci doar ca să mă ascund mai bine, ca să-i descopăr pe alţii.
Nu găsesc niciun „Gabriele Masini” din T, niciun „Gabri Masini”. Niciunul cu pasiune pentru motoare – cine ştie dacă îl mai are. Toţi sunt ori prea bătrâni, ori prea tineri, prea blonzi, prea şateni, prea cărunţi.

Timpul se scurge, iar eu, nimic; nu reuşesc să-l găsesc. Îmi pare rău, dar nu sunt surprinsă.

Pe Gabriele nu l-a interesat niciodată să apară undeva. Ba mai mult, nici măcar n-a făcut pozele pentru Bea, pentru probele despre care vorbea ea. Era frumos ca un soare, de sute de ori mai frumos decât Daniele. Să fiu sinceră: cu mult timp înainte ca Beatrice să devină *Maura* prin excelenţă, la orice latitudine, el, în T, printre aleile oraşului vechi, a fost *Maurul*. Acela care ieşea din casă în salopeta de la fabrică, iar mamele şi fetele îl urmăreau cu privirea, mute de uimire. Ar fi putut să pocnească din degete şi să ajungă direct pe podium, la televizor. Ar fi putut să aibă toate femeile din lumea asta, să distrugă orice căsnicie, să fie întreţinut de cele mai bogate femei din Milano, să-şi

petreacă vacanţele prin Toscana. În schimb, a rămas într-un colţ, fumând iarbă şi uitându-se la Miyazaki, împăcat cu această viaţă care nu se repetă, nu se dublează, fără minciuni, fără vrăjitorii, împreună cu o fetişcană care, la început, era doar o virgină de paisprezece ani.

Închid browserul şi deschid Word-ul. Mă întorc la iubitul meu. Pentru că, într-adevăr, am unul: povestea pe care o scriu. Nu ştiu încă ce nume să-i pun – eliberare, jurnal, roman –, dar definiţiile nu contează.

Îmi aduc aminte una dintre după-amiezile în care Rossetti era încă departe, exista doar Bea în bikini, întinsă lângă mine, pe plaja goală, pentru că încă nu începuse sezonul. Ea se bronza ca să-şi „usuce coşurile”, iar eu, îngropată în tricourile mele largi şi lungi, ca nişte cămăşi de noapte, repetam Tucidide. Marea imensă şi neliniştită din faţa noastră, insulele, navele de la orizont, povestea pe care, dacă o scrii fidel, devine pentru Tucidide o „construcţie pentru totdeauna”. Dar, la un moment dat, m-am săturat să studiez *Războiul peloponesiac* pentru lecţia din ziua următoare şi am întrebat-o:

— Cum v-aţi cunoscut, tu şi Gabriele?

Bea a căscat larg ochii ei legendari, care străluceau într-un verde-deschis, cu lumina oglindindu-se în ei.

— Îţi aduci aminte de service-ul auto al lui Damiano? a început. Vara trecută am avut o problemă la frânele scuterului şi l-am dus acolo. Mama a rămas în maşină să mă aştepte cu motorul pornit. Eu am intrat şi m-am trezit faţa în faţa cu acest tip, Eli, absolut uimitor, care îl ajuta pe Damiano. Fără tricou, cu mâinile pline de ulei, întins sub un scuter. M-am ascuns să nu mă vadă mama.

Îmi dau seama cât de uşor era la paisprezece ani. Puteai să intri oriunde – un atelier mecanic, o bibliotecă, nu conta

– şi imediat începea o poveste de dragoste, din acelea care lasă urme o viaţă întreagă.

Gabriele, cu italiana lui fără reguli gramaticale, cu clasa a VIII-a abia terminată, cred că a intuit încă din primele momente că acea fetişcană avea ceva extraordinar. Bea mi-a spus că s-au privit şi „lumea s-a oprit”. Apoi s-a apucat, în mod evident, să înflorească, să adauge detalii, să amplifice totul, pentru că ea nu ştie să povestească lucrurile simplu, aşa cum sunt, ci face un roman întreg.

Ce-mi aduc bine aminte – poate singurul lucru adevăr din episodul acela – e că Ginevra, vrăjitoarea, a stat la pândă în spatele geamurilor fumurii, cu aerul condiţionat la maximum, arătând perfect, disperată să ajungă cât mai repede la buticul ei preferat. Bea trebuia să profite de moment, ştia asta, aşa că s-a strecurat în biroul lui Damiano şi a rupt o foaie de hârtie dintr-un blocnotes. Şi-a scris numele şi numărul de telefon, la care a adăugat „Prefă-te că eşti Vincenzo când suni, de la studioul de fotografie Barazzetti”, şi i-a dat întâlnire în ziua următoare la stâncile de pe plajă, unde ne aflam şi noi în acea zi.

— Scuză-mă, tu i-ai zis lui să vă întâlniţi? am întrebat-o neîncrezătoare.

Beatrice s-a aşezat şi m-a privit cu seriozitate:

— Dacă e ceva ce străluceşte chiar lângă tine, de ce să nu pui mâna pe el?

Acum însă, mă pierd. Gabriele mă ţine de mână. Trebuie să fac puţină ordine în această naraţiune şi să regăsesc un punct de reper.

— Alege ceva, ar insista Beatrice.

Are dreptate, nu pot să povestesc tot ce s-a întâmplat în anii 2001, 2002, în toată adolescenţa noastră.

— Trebuie să seduci, m-ar îndemna ea.

Dar sunt aici doar cu mine, nu am pe cine să seduc. Deschid iar jurnalele, le răsfoiesc, fac o mică recapitulare. De la acea groaznică zi de Sfântul Ştefan, la belvedere, până în primăvara anului 2003, nu s-a mai întâmplat nimic demn de povestit. În ceea ce mă priveşte, doar am învăţat să trăiesc fără mama.

Era şi Beatrice, care mai umplea golul, îl domolea. Pentru că ea – şi mă emoţionez când îmi dau seama – mă împiedica să trăiesc de la distanţă, aşa cum o făcusem întotdeauna şi cum am reînceput s-o fac, după ce ne-am certat. Eram convinsă că o urăsc. Şi acum sunt.

Cu toate acestea, mă surprinde că îmi doresc să fi reprezentat pentru ea, în acel nefast an 2003, aceeaşi forţă gravitaţională care a fost ea pentru mine.

14

ÎNTOARCEREA GAIŢELOR

Te rog, fă să fie *el*.

Ştiam că e puţin probabil şi totuşi, cu o clipă înainte de a ieşi din şcoală, am sperat să-l găsesc acolo, în faţă, sprijinit de rezervorul maşinii lui, cu ţigara în colţul gurii. Am închis ochii, am trecut pragul, ţinându-mi respiraţia. Am coborât două trepte şi mi-am zis că poate există o posibilitate.

M-am lăsat în voia ei, şi în locul lui l-am văzut pe tata.

Uram ziua de 11 aprilie, pentru că îmi reamintea în fiecare an că eram de neînsemnată şi că dorinţele mele nu se îndeplineau niciodată.

Tata era singurul bărbat de cincizeci de ani. Ceilalţi erau băieţi care tocmai îşi luaseră permisul de conducere, nerăbdători să-şi sărute cu limba iubitele. A oprit la fel ca ei, în stradă, pe avarie, dar avea părul grizonant şi o barbă ca a lui Bin Laden, care încă nu atinsese lungimea maximă în perioada aceea. Ţinea în mână vreo douăzeci de trandafiri şi avea surâsul nesigur al unei persoane care încercase să facă o surpriză.

La ruşinea pe care aş fi simţit-o în oricare altă zi a anului, s-a adăugat o dezamăgire specifică, plină de ranchiună şi de furie. Am fost tentată să mă duc direct către scuter şi să-l ignor. Stătea acolo nemişcat, lipsit de apărare şi anost, între toţi acei tineri. Aproape m-a înduioşat.

M-am dus la el.

— Ce cauţi aici? l-am întrebat răspicat.

— Am venit să te duc undeva, a răspuns, întinzându-mi florile. E, totuşi, ziua ta.

Da, dar nu voiam să o sărbătoresc. Sub nicio formă: îl rugasem să-mi promită. Fără lumânărele, pizza, liste de invitaţi care nu ar fi venit. Am luat trandafirii, uitându-mă la el. Roşii.

— Doar ţi-am spus să nu faci nimic.

— Nici n-am făcut.

M-am întors de jur împrejur să văd cine se uita la noi: nimeni. Dar, fiind în plină adolescenţă, eu trăiam cu obsesia că toată lumea e atentă la mine în orice moment. Nu înţeleg astăzi cum am reuşit să împac un egocentrism atât de mare, cu convingerea că nu valoram nimic.

În curte nu mai rămăsese nimeni, colegele mele se duceau la prânz: care radioase, cu iubiţii, care în surdină, pe

scutere. Niciuna nu observase florile, niciuna nu-mi făcuse vreo urare.

— Luăm prânzul în oraş şi apoi, surpriza? a întrebat tata.

Adevărul e că n-aveam altă opţiune.

Am urcat în Passat, am lăsat trandafirii pe bancheta din spate, am observat că printre ei era şi un bileţel, dar nu l-am deschis. Tata a pornit maşina şi eu am coborât geamul: era o zi însorită, minunată. Ca să-mi distrag atenţia, am dat pe Radio Radicale.

În cei doi ani şi patru luni care au trecut de când am întrerupt această poveste, nu s-a întâmplat nimic semnificativ.

Pe 12 septembrie 2001, am coborât pentru prima dată la chioşcul de ziare, cu scopul clar de a mă informa. În ziua anterioară, dintr-odată, am descoperit istoria şi, în acelaşi timp, faptul că făceam parte din ea. Am văzut în direct avioanele Boeing 767 lovind Turnurile Gemene, oameni aruncându-se în gol de la etajul o sută, fier şi ciment pulverizate într-o coloană de fum. Cine nu era născut atunci ar putea să caute un videoclip pe internet, dar cine a fost acolo, ca mine, s-a trezit smuls din propriul jurnal şi catapultat într-o realitate gigantică şi înspăimântătoare, care, la început, părea o secvenţă desprinsă dintr-un film.

Înainte de asta nu mai citisem niciodată un ziar; nu ştiam pe care să-l aleg. Am luat *Il manifesto* datorită titlului: „Apocalipsă”. Şi începând de atunci, în fiecare zi, am venit în clasă cu un exemplar, ceea ce m-a făcut să mă simt matură şi chiar mi-a atras privirile colegilor. În fiecare zi urmăream cu atenţie buletinele de ştiri şi analizele. Chiar şi pe 11 aprilie 2003, în timp ce mergeam cu tata în afara oraşului ca să sărbătorim aniversarea mea de şaptesprezece ani, am ascultat Radio Radicale şi m-am

concentrat asupra dezbaterii despre Războiul din Irak, despre Bush, Saddam Hussein şi exportul de democraţie, gândindu-mă cu emoţie că, peste un an, pe vremea aceea, urma să am dreptul de a vota. Mi-am pus picioarele pe bord, fără centură, jucându-mă pe ascuns cu piercingul pe care îl aveam în limbă.

Mă schimbasem, nu radical, dar semnificativ. Şi dacă am trecut sub tăcere câţiva ani a fost pentru că, repet, literatura şi viaţa nu se confundă. Şi pentru că, aşa cum m-a învăţat Beatrice, romanul nu are răbdare cu zilele fără conţinut, când evenimentelor le ia prea mult să se întâmple, când trupurile se schimbă cu milimetrul, cu gramul. Romanul cere viteză, tensiune, scena centrală.

Dar ajung imediat şi acolo.

Tata a parcat în faţă la Cesari, o *trattoria* renumită de pe plajă, din zona Follonica. Am închis radioul, l-am aşteptat să coboare, m-am aplecat spre trandafiri şi am hotărât să citesc ce scria pe bilet: „Felicitări, dragă Elisa. Tatăl tău."
M-am oprit la cuvintele „dragă" şi „tău", la efortul care se citea în spatele lor. Poate în roman nu se încadrează, dar au trecut sute de seri în care am stat amândoi pe canapea, uitându-ne la televizor; când a fost sezonul strugurilor, tata îi lăsa pentru mine descojiţi dimineaţa, înainte să ia trenul spre facultate; au fost nenumărate dăţile când am umplut împreună căruciorul de cumpărături; nenumărate ştiri comentate la cină, cu un pahar de vin roşu pentru fiecare, şi săptămâni şi luni în care nu s-a întâmplat nimic, dar a căror sumă a determinat apariţia a ceva extraordinar, acel bileţel care m-a emoţionat atât de tare.

L-am pus în geantă şi am ieşit după el. Am intrat în restaurant, l-am văzut din spate, cum cerea o masă, şi,

pentru o secundă, m-am gândit serios că aş putea să-l iau în braţe. Apoi, tata s-a întors şi m-am blocat.

Era două după-amiaza. Cei care mai erau în restaurant deja comandau desertul sau îşi puneau zahăr în cafea. Ne-am aşezat într-un colţ cu vedere la mare. Toate localurile erau închise şi nu urmau să se deschidă până la Paşte. Plaja era goală şi neamenajată, fără umbrele. M-am uitat la celelalte mese: numai cupluri sau familii. Noi, oare, ce suntem? m-am întrebat.

— Mulţumesc, i-am spus, arătând spre maşină, făcând aluzie la trandafiri.

Am comandat aceleaşi feluri de mâncare: spaghete cu midii şi biban în sare. Tata a turnat apă în pahare pentru amândoi şi, un timp, niciunul dintre noi n-a mai zis nimic.

— Mi-ar plăcea să discutăm totuşi despre cadoul tău.

N-am nevoie de nimic. Citeam *Il manifesto*, poziţia mea faţă de consumerism era foarte tranşantă.

— Poate e timpul să-ţi schimbi scuterul.

Am căscat ochii şi l-am privit fix: nu m-aş fi gândit niciodată că mi-ar propune aşa ceva.

— Nu, n-ar avea sens. Într-un an îmi iau permisul, i-am răspuns.

— Dar deja s-a stricat de trei ori.

Am surâs fără să vreau. Poate a fost biletul, poate faptul că împlineam şaptesprezece ani, cert e că i-am spus:

— Mi-ai cumpărat singurul Quartz care există în T, cel mai urât posibil, pentru care toată lumea m-a luat în râs şi nici măcar nu ţi-ai dat seama.

Şi tata a zâmbit şi-a zis:

— A fost o afacere foarte bună: robust şi sigur.

Mi-a revenit în minte după-amiaza aceea umedă, de o căldură sufocantă. Ne mutaserăm în T, poate de vreo două săptămâni, când a ciocănit la uşă şi mi-a comunicat că are veşti pentru mine. Mama cine ştie pe unde era, Niccolò dormea. Am coborât în urma lui pe scări şi apoi am mers în curte, doar de plictiseală. Mi-a arătat mândru Quartz-ul. Am văzut, atunci, că bara de protecţie era deformată, ţeava de eşapament era ruginită. Era atât de urât, încât am rămas şocată.

— Mulţumesc, dar nu-l vreau, aşa mi-ai răspuns, la Biella nu are nimeni aşa ceva. Din fericire, a coborât fratele tău şi te-a convins să-l încerci. A început să râdă, el a fost mai entuziasmat.

Au venit spaghetele. M-am aplecat peste farfurie şi mi-am dat seama că, acum, tata şi cu mine aveam amintiri împreună.

— Nu-l schimbăm, am conchis. Hârbul ăla a însemnat începutul independenţei mele. Ai avut dreptate.

După prânz, ne-am urcat înapoi în maşină. Tata a mai condus încă o oră, spre sud, încăpăţânându-se să nu-mi spună unde mergem. A ieşit la Aurelia, a luat-o pe un drum regional foarte prost. Case, ferme, staţii de benzină: orice urmă de intervenţie umană a dispărut treptat, până când, în jur, a rămas doar teren arid, plin de stejari. Când peisajul a devenit o mlaştină, am început să mă îngrijorez:
— Unde mă duci?

— Ai încredere, mai e puţin.

Zece minute mai târziu, am văzut un panou maro pe care scria „Parcul Natural San Quintino”.

Mi-a pierit orice entuziasm.

— M-am ocupat eu de tot, a zis tata, oprind motorul.

Am observat în parcare alte două maşini rătăcite, în afară de a noastră.

— Ţi-am cumpărat un binoclu 8x42, o şapcă şi un costum de camuflaj, ca să nu le deranjăm.

— Pe cine să deranjăm?

— Păsările.

Glumea? Pe vremea aceea vedeam lumea numai în alb şi negru: poezie versus matematică, natură versus cultură. Acum vorbesc mult despre contradicţii, dar atunci eram prima care le respingea. În clasa a unsprezecea consideram ştiinţele materii pentru rataţii care colecţionează insecte, în timp ce poeţii erau cei care înţeleseseră lumea.

Tata mi-a întins o pălărie verde pe care scria *bird-watcher*[42], la fel ca a lui. M-am revoltat:

— Du-te tu, eu te aştept aici şi, între timp, mai învăţ la greacă.

Tata a coborât, a venit pe partea cealaltă şi mi-a deschis portiera.

— Hai, a spus serios. M-am săturat de refuzurile tale. Eşti închisă la minte, ai o gândire obtuză, nu merge aşa.

M-am târât afară, pufnind. El a deschis portbagajul şi a scos de acolo o pereche de pantaloni şi un hanorac cu eticheta încă pe ele, o pereche de pantofi de trekking, tot noi; toate verzi, la fel ca şapca.

---

[42] „Observator de păsări”, în engleză, în original (n. tr.).

N-am schiţat nicio mişcare. Tata a făcut ultimele pregătiri hotărât.

— Deja e foarte târziu, avem puţine şanse să mai vedem vreo gaiţă. Schimbă-te şi goleşte-ţi ghiozdanul, ia doar binoclul şi sticla cu apă şi, te rog, lasă în maşină orice altceva. Hai!

Când era vorba despre observat păsări, devenea alt om. M-am uitat în jur şi n-am văzut nicio toaletă şi niciun bar unde să mă schimb. Am urcat înapoi în maşină, mi-am pus hainele noi, îngrămădită între scaune. Chiar dacă eram rude apropiate, nu voiam să rămân în chiloţi în faţa lui.

Am ieşit echipată ca o paraşutistă. Mi-a aranjat şapca, mi-a spus să vorbesc încet, în şoaptă, să nu fac zgomot sub nicio formă. Apoi am intrat într-o pădure de stejari-de-plută. Aerul era foarte umed. Specia-obiectiv, aşa cum se spune în jargon, era dumbrăveanca întoarsă din Africa pentru a se reproduce şi a-şi face cuib. Dragostea urma să o determine să iasă din ascunziş: trebuia să ne ocupăm poziţia şi să aşteptăm. Nimic mai mult.

În locul păsărilor, mi-erau mai dragi pisicile. Ele măcar se lasă mângâiate şi vin dacă le chemi. Însă dumbrăvencile stau ascunse ca şi cum nici nu ar exista. Am stat o jumătate de oră sub un mirt, fără să spunem nimic, în picioare. Tata avea urechile ciulite, binoclul în furcă, concentrarea la maximum. A recunoscut pasărea-ogorului, un prundăraş, şi mi-a şoptit:

— Uite! Repede!

Aveam şaptesprezece ani: ar fi trebuit să fiu în altă parte, făcând alte lucuri. Nu ştiam nici cum să ţin binoclul. Pentru o jumătate de secundă, am zărit şi eu o pată.

Am continuat să ne ghemuim sub mirţi încă o eternitate. Până la 18:30 nu văzuserăm nici umbră de dumbrăveancă şi nu-mi doream altceva decât să mă întorc acasă, dar tata era atât de înflăcărat, încât n-am îndrăznit să-i spun nimic.

Ne-am ascuns într-un foişor ca să fotografiem păsările. Tata a scos din ghiozdan un aparat nou, un Contax N digital, cu teleobiectiv – pe care ţin să-l menţionez pentru că va juca, ulterior, un rol esenţial – şi a început să imortalizeze zeci de zburătoare rare, în pragul dispariţiei, cu o singură excepţie: dumbrăveanca.

Ne-am întors la râu. Mă săturasem până peste cap să ascult ciripitul şi piuitul păsărilor sau zumzetul insectelor. Tăcerea mă scotea din sărite, ca să nu mai vorbesc de noroi şi de pişcăturile de ţânţar.

— Ca de obicei, a comentat tata, oprindu-se la râu, îţi stabileşti un obiectiv şi nu-l îndeplineşti.

A observat o floare. A pus deoparte Contaxul şi a scos polaroidul, acelaşi pe care îl folosise în vremurile de aur ca să o fotografieze pe mama. A mai stat câteva minute să vadă care ar fi unghiul şi lumina cele mai potrivite. L-am auzit cum numără, ca şi cum biata floare s-ar fi mişcat de acolo. Apoi a apăsat. Filmul a ieşit incolor. Tata a luat fotografia şi a pus-o în caietul de notiţe. Se developa în cincisprezece minute, dar el ar fi aşteptat şi mai mult de atât: să se întoarcă acasă, să se închidă în dormitorul matrimonial unde dormea de mult timp singur, să se aşeze pe scaunul unde erau îngrămădite zeci de perechi de pantaloni, ca în cazul oricărui bărbat divorţat care refuză să îşi refacă viaţa sentimentală, şi abia atunci ar fi întors-o. Rugându-se să fi ieşit o poză frumoasă.

— Acum putem să mergem acasă?

— Aşteaptă, vreau să mai fac una.

— Nu! am replicat, fiindcă îmi pierdusem răbdarea. E ziua mea, nu a ta.

Tata s-a oprit, s-a uitat la mine şi poate şi-a dat seama că se făcea târziu.

— Bine, hai să ne întoarcem.

Ne întorceam, când un fâlfâit de aripi ne-a surprins. Un strigăt, un răspuns din copacul de lângă noi. Tata s-a grăbit să ia binoclul, a focalizat. Un surâs fericit i-a înflorit pe chip şi mi-a şoptit:

— Eli, uite, dumbrăvenci! Un mascul şi o femelă.

Am focalizat şi eu, m-am chinuit. Nemişcată, nici n-am mai respirat, am distins la capătul lentilelor un penaj albastru, ciocul negru, ochiul atent, de o frumuseţe nepământeană şi misterioasă. Mi-am dat seama de minune.

Şi fix în acel moment, mi-a sunat telefonul mobil.

Ca o împuşcătură, a făcut gol împrejur.
M-am aruncat spre ghiozdan, pufnind în încercarea de a-l face să tacă.

— Dă-o dracului de treabă! a strigat tata.

Era a doua oară, după tortul cu marijuana, când îl vedeam scos din minţi.

— Chiar era nevoie să-ţi zic să închizi şi mobilul? Nu te-a dus capul? La naiba! Eşti obsedată de el!

Nu-l găseam. În buzunarul extern, în cel interior, unde era? Dumbrăveanca deja plecase. A dispărut cu o viteză atât de mare, încât doar am avut impresia că am văzut-o. L-am găsit. Tata s-a uitat la mine profund dezamăgit. Ţineam telefonul în mână şi încă suna.

— E Beatrice, am încercat să mă justific, *trebuie* să răspund.

Am încercat să mă ascund în spatele unui copac.

— Alo?

Abia prindeam semnal.

— Bea, mă auzi?

— Unde eşti? Te aud foarte prost.

În dimineaţa aceea nu ne văzuserăm. Nu venise la şcoală, aşa cum se întâmpla de obicei, în perioada aceea.

— Mama a zis că vrea să vorbiţi.

— Ce? am întrebat, crezând că n-am înţeles bine.

— Mama, a rostit apăsat cuvântul interzis. Mâine după-amiază. Vino, te rog.

Mi s-a părut incredibil.

— Bineînţeles că o să vin.

Am crezut că uitase de ziua mea, chiar dacă, imediat, m-am simţit vinovată. Cu tot ce i se întâmpla: Elisa, să-ţi fie ruşine!

— La mulţi ani, mi-a spus, azi a fost o zi foarte dificilă, dar nu am uitat. Ţi-am pregătit chiar şi un cadou.

Mi-a venit să plâng.

— Ne vedem mâine, i-am promis.

— La trei, la bârlog?

— Da.

Am închis. M-am uitat dacă primisem vreun mesaj, nimic. Niccolò chiar a uitat. Mama mi-a trimis un mesaj la opt,

înainte să înceapă tura şi, apoi, un altul pe la prânz: era înnebunită după mesaje, îmi scria TVTB[43] încontinuu.

— Bagă-l undeva, mi-a spus tata când am apărut de după copac.

El ura mesajele, evident.

— Închide-l! a adăugat supărat. Blestemată să fie ziua când ţi l-am cumpărat!

Nu l-am închis, ci doar i-am închis soneria. Era un Nokia 3310, toată lumea avea unul. Îl rugasem pe tata să-mi cumpere şi mie, îl implorasem pentru că, deşi mă dădeam punkistă, nu aveam curajul să fiu diferită de ceilalţi. Iar el, deşi nu fusese de acord, cedase, iar de Crăciunul anterior îmi cumpărase telefonul. Şi acum ne-am certat.

Mi-a părut rău. Pe drumul de întoarcere, nu ne-am spus niciun cuvânt. Tata n-a mai reuşit să vadă nicio pasăre, pagina din carneţelul lui, unde-şi nota păsările pe care le vedea, a rămas pe jumătate goală în ziua aceea. M-am simţit vinovată.

În maşină n-am îndrăznit nici măcar să deschid radioul. Telefonul a rămas nemişcat, în geantă. Nici măcar n-am vrut să mă vadă că tastez, din când în când mai aruncam o privire: îmi doream să se lumineze ecranul... Un mesaj, chiar şi un bip. De la *el*. De ce tata nu înţelegea că era *vital* ca, măcar de ziua mea, să ţin soneria deschisă?

Ne-am întors acasă şi m-am închis în cameră. Nu mi-am scos pantofii plini de noroi, nici hanoracul transpirat, nu m-am spălat, deşi eram murdară pe mâini, nu am băut apă. Înainte de orice, mi-am pornit calculatorul. Al meu. Un alt cadou excepţional de la tata.

---

[43] „Ti voglio tanto bene” (TVTB) – „te iubesc mult”, în italiană (n. tr.).

Am aşteptat nerăbdătoare să se aprindă ecranul. Fiecare fişier îmi provoca durere şi plăcere, speranţă şi teamă. Asta făceam acum în fiecare seară, până la miezul nopţii. Terminam de învăţat, mâncam, mă uitam la televizor cu tata. Apoi mă ascundeam. Nu mai eram singură.

În fişierul „Documente” erau salvate sute de pagini Word, pline de adjective emfatice, substantive ieşite din uz, metafore care, recitite azi, par mai mult sau mai puţin stânjenitoare, dar care, în ochii mei de atunci, erau dovada faptului că voiam să devin scriitoare. Mă prindeam în ele, mă deghizam, mă îmbătam cu ele. Nu aveam habar ce înseamnă să scrii, dar mă credeam seducătoare. Apoi, mai era şi un fişier secret. Protejat de o parolă. Se numea „Epistolar”.

Am mai spus că mă schimbasem: începuse să-mi placă tehnologia, nu mai scriam aşa de mult pe hârtie. Mă conectam şi la internet prin ADSL, care nu făcea zgomot şi nu întrerupea apelurile telefonice, deşi nimeni nu prea mai folosea telefonul fix. Dar eu nu navigam. Rămâneam în acelaşi loc. Pentru mine, navigatul însemna trecut, nu viitor. Cu toate acestea, în viaţa mea, apăruse o cutie poştală. Electronică.

Într-o duminică, tata m-a convins să-mi aleg un nume şi m-a înregistrat pe Virgilio. Din tot internetul, singurul lucru care mă interesa era această adresă, unde mă căuta o singură persoană.

Ne scriam în fiecare noapte.

Lucruri care nu pot fi reproduse, periculoase.

Şi, dacă celălalt nu răspundea într-un timp scurt, telefonul vibra de la bipuri. Sub pernă, lângă pat, continua să sune până la ora trei, patru, dovadă a faptului că nu puteam dormi, că trebuia să ne gândim unul la altul, să ne trezim,

să ne scriem din nou. Acel Nokia era un instrument de tortură.

În timpul zilei ştiam să ne ignorăm reciproc perfect. Dar la 22:30 aşteptam fiecare scrisoarea celuilalt. Şi, din spatele unui ecran, totul devenea posibil: fiecare declaraţie, orice faptă. Prin cuvinte, ajungeam într-un punct din care niciunul nu mai putea adormi. Şi trebuia să continuăm. La telefon, la calculator.

Ca o umbră îndepărtată, îmi vine în minte adresa şi surâd cu tandreţe: moravia85@virgilio.it.

Eu eram morante86 şi aveam ţâţe.
De când începuseră să-mi crească, la şcoală mă strigau Elisa.

De la o vară la alta, am crescut cu cinci centimentri şi din blugii fratelui meu ieşeau în evidenţă, clar, fundul şi şoldurile.

Trebuie să mai spun că atunci, în 2003, în T, nimeni nu mai avea un piercing în limbă. *Nimeni*. Eu puteam să-l scot afară, să mă joc cu el, să-l lovesc de dinţi şi să mă simt extrem de şmecheră. La glumele răsuflate şi lipsite de imaginaţie ale băieţilor, de tipul „Ce bine trebuie s-o sugi acum”, reacţionam mândră, cu o strâmbătură şi cu degetul mijlociu ridicat. Mă machiam, citeam *Il manifesto* şi nu numai asta: Enzo îmi făcuse o freză bob, îmi tunsese şi bretonul. Bea jura că semănam perfect cu Uma Thurman din *Pulp Fiction*. O revoluţie!

Cu toate astea, eu rămăsesem aceeaşi.

Cu Palazzina Piacenza adânc imprimată în sufletul meu, cu sângele pierdut al mamei, cu povestea noastră instabilă, plină de defecte: nici ţâţele, nici piercingul nu puteau să repare asta.

Am rămas o inadaptată care îşi petrecea după-amiezile de sâmbătă pe stânci şi citea *Aşa grăit-a Zarathustra*, prefăcându-se că pricepe ceva, şi apoi se întorcea acasă. În loc să ies seara, să dansez până târziu pe un ring, să mă îmbăt, să mă închid într-un WC să fumez cuie, să mă sărut cu oricine. Nu cu oricine: cu Moravia, care aţi înţeles cine era, de fapt.

În loc să mă combin cu Lorenzo, l-am văzut întorcându-se la Valeria, cuplându-se cu alta, înşelând-o şi pe aceasta, şi nu am mişcat un deget ca să schimb ceva. Visam, şi visam, şi visam în port, la capătul barierei, pe un pietroi de granit înalt şi plat. Cu vântul printre pagini şi în păr, ca o eroină romantică. În fuga ei disperată de realitate.

Aveam convingerea că nu sunt în stare să depăşesc dezastrul din urmă cu doi ani, de la stejar, ruşinea, nesiguranţa, vina mea de neînlocuit. Nu trăiam nimic din ce mi-aş fi dorit: nu eram în maşină cu el, la belvedere, nu ne luam limbile în gură, nu mi se desfăceau coapsele, mâinile nu ni se atingeau şi degetele nu alunecau unele într-altele. Şi toată lumea părea să ştie asta.

El şi-o trăgea, bineînţeles, dar cu altele.

Însă mie îmi scria în fiecare seară.

Iar eu, în fiecare seară, îi răspundeam.

El era Moravia, eu eram Morante[44].

Pe care, în paranteză fie spus, nici nu-i citiserăm. Ba mai mult, i-am ales doar pentru aura de pasiune care însoţeşte imaginea celor doi împreună. Pentru fotografii! Culmea...

---

[44] Romancierul Alberto Moravia (1907–1990) a fost căsătorit cu Elsa Morante (1912–1985), autoarea romanului *Menzogna e sortilegio*. Deşi s-au despărţit ulterior, pentru o vreme au fost cel mai de succes cuplu literar din Italia (n. tr.).

Ne jucam de-a literaţii. Într-o perioadă în care, pe internet, toată lumea îşi spunea „pisi86” sau „lore84”, noi credeam că suntem diferiţi de ceilalţi, că suntem unici, că avem acces la adevăr. Eram penibili, ştiu, dar şi puţin şmecheri.

Chinuită de sete şi abia ţinându-mă să nu fac pipi pe mine, am deschis mesajele din acea zi, 11 aprilie, la 22:30, fiindcă nu mai puteam aştepta niciun minut.

Te rog, Doamne, ajută-mă să-mi fi scris! Pagina s-a încărcat cu o lentoare imposibil de suportat, caracteristică acelei perioade. Cu inima împrăştiată în o mie de părţi, am privit ecranul: „Ai 1 mesaj necitit.”

Şi-a adus aminte. Am simţiti o fericire aproape violentă. Ora mesajului: 15:05. Subiectul: La mulţi ani, iubire.

Nu s-a oprit în faţa şcolii să mă aştepte, nu m-a luat cu el în Golful pe care i-l dăruiseră părinţii de majorat. Şi de ce ar fi făcut-o? Acelea erau regulile nebuneşti pe care eu i le impusesem: numai cuvinte, fără trupuri.

15

GIN

Beatrice şi cu mine aveam deja un loc secret: „bârlogul”. O vilă micuţă, ipotecată sau pusă sub sechestru, cine ştie, lăsată pradă ruinei, pe Via dei Lecci, în capăt. Nimeni nu putea intra acolo, în afară de noi două.

Când am ajuns acolo, pe 12 aprilie, am găsit-o aşezată pe ceea ce mai rămăsese dintr-o canapea: doar umplutura de burete. Stătea cu capul aplecat deasupra telefonului mobil pe care îl ţinea între degete fără să tasteze nimic; doar aştepta.

Şi ea se schimbase, atât de mult şi în rău, încât nu sunt încă hotărâtă dacă ar trebui să o descriu sau nu. Pentru că vreau să o salvez de la un portret care nu poate fi cunoscut de public, dar şi să mă răzbun pe lumea din afară. E aşa de uşor să te prefaci. Să iei o poziţie, să zâmbeşti. În Maldive, la propria nuntă, când ţi se naşte un copil. Să te expui şi să le faci în ciudă tuturor. Dar în celelalte zile? Cum se raportează umanitatea la temeri, la boală, la decese? Puteţi să-mi spuneţi că sunt o tocilară şi o inadaptată, dar lăsaţi-mă să o zic: viaţa are nevoie de literatură.

Aşadar, o să vă spun cum devenise Beatrice: urâtă. Fondul de ten nu mai reuşea să-i ascundă nimic, nici coşurile, nici nopţile nedormite, nici pragul maxim al durerii, deja depăşit. Se îngrăşase, din vina porcăriilor pe care le înfuleca în picioare, în faţa frigiderului, acum că nimeni nu îi mai controla alimentaţia. Nu mai mergea la sală, se lăsase de dans, nu se mai dusese la Enzo de luni întregi. Îşi ascundea kilogramele sub hanorace şi blugi largi, purta doar adidaşi. Câţi n-ar fi fost fericiţi s-o vadă în halul ăla, însă cuvintele, spre deosebire de imagini, au milă şi pudoare.

Când m-a auzit intrând, a ridicat privirea, s-a uitat la mine şi mi-a spus:

— Au început să-i facă morfină. Ieri-seară.

Am rămas în picioare. În camera aceea era o masă, dar nu şi scaune, iar jumătatea din canapea care nu se prăbuşise nu era suficient de mare ca să stăm amândouă.

— Dar ea nu ştie, a continuat Bea pe un ton pragmatic, aşadar, te rog frumos, trebuie să creadă că se vindecă.

Am rămas nemişcată.

Bea şi-a verificat încă o dată telefonul.

— Aştept ca asistenta să-mi spună când se trezeşte, ca să putem merge acolo.

În bucătăria de alături, erau resturile unui cuptor şi un raft suspendat, solitar, în dreapta conturului a ceea ce fusese o hotă. Din baie lipseau WC-ul şi geamurile de la duş, iar pe chiuvetă, într-un pahar, cineva uitase două periuţe de dinţi.

— Ţi-e teamă? m-a întrebat. Cine ştie ce vrea să-ţi spună!

— Evident că mi-e teamă de mama ta.

Bea a surâs. Şi-a legat părul nepieptănat, mai nepieptănat ca niciodată, cu un elastic – între timp revenise la cârlionţii naturali.

— Mi-e teamă că o să moară. Şi n-are nicio logică, pentru că ştiu clar că moare.

Stăteam acolo... Nu ştiam ce să fac altceva decât să stau acolo: în aceeaşi poziţie, fără să mă mişc, fără să spun nimic. Moartea e o chestiune tare incomodă, mai ales la şaptesprezece ani: cea mai naşpa chestie, cea mai mare vină, cel mai profund gol. Şi Beatrice ştia asta, motiv pentru care a încercat să schimbe subiectul:

— Mergem sus?

Am dat aprobator din cap şi am urmat-o pe scări. Un detaliu pe care am uitat să-l menţionez este că în creştet îi crescuse un fir de păr alb. Unul singur, care se izola de restul coamei castaniu-închis, ca la o femeie bătrână. Mă întrebam cum de nu îl observase, dar nu am îndrăznit să-i spun.

La etaj se aflau două dormitoare, dintre care unul, cel matrimonial, era intact. Lipseau doar hainele din şifonier.

Bea a deschis fereastra din spate, lăsând să intre aer proaspăt şi soare; pe cea dinspre stradă o ţineam mereu închisă: dacă cineva ar fi observat mişcări înăuntru, ar fi chemat, cu siguranţă, poliţia.

Prietenia noastră era ilicită. Ne-am lăsat să cădem pe pat, ţinându-ne de mână, ridicând o tonă de praf împrejur şi afundându-ne nasul în perne, în pilota de satin, între cearşafuri pe care noi nu le folosiserăm, dar care deja ne aparţineau. A ce miroseau?

Mă opresc, ridic degetele de pe tastatură, închid ochii, mă desprind de biroul la care scriu, de pereţii banali din jurul meu şi mă întorc la săgeţile de lumină din acea cameră, la firele de praf care pluteau precum zăpada din globurile de sticlă, la bătăile nestăvilite ale inimii mele.

Mirosea a timp. A spori care intraseră prin crăpături, a seminţe de plante, a mucegai şi a molecule străvechi de balsam de rufe, a pace după o ceartă, a dragoste ascunsă de ochii altora, a tăcerea în care se încheie toate lucrurile, a şamponul pe care îl folosea Beatrice.

Ne-am luat în braţe. Mi-am băgat genunchiul între picioarele ei, ea şi-a aşezat capul între bărbia mea şi claviculă. Am fi putut să rămânem acolo, închise una într-alta, să ne protejăm de brutalitatea lumii, măcar câteva ore. Era casa noastră din „Calea Nebunilor numărul zero”[45]. Totul acolo era aşa cum trebuie. Uneori ne făceam temele sau adormeam, pentru că eu stăteam până târziu la calculator, iar ea stătea până seara pe scaunul de lângă patul de spital al mamei sale; alte după-amiezi vreau să le las sub vălul discreţiei, ca tandreţea şi indecenţa acelor

---

[45] „In via dei matti numero zero”, melodie lansată de trupa Le Piccole Ore în 2011 (n. tr.).

vremuri să îmbătrânească, să se descompună odată cu mine, fără martori.

În ziua aceea, Beatrice a izbucnit în plâns. Şi-a ascuns chipul în spatele mâinilor. I le-am dat la o parte şi m-am aplecat să o sărut.

— Cum adică să moară? a zis şi s-a şters la ochi. Nu pot să-mi imaginez viitorul. Frate-miu, soră-mea, tata... ce o să ne facem? N-o să ne mai ţină nimic împreună.

— O să fiu eu acolo.

Nici nu m-a auzit.

— Nu sunt pregătită, e prea repede.

S-a întors spre perete, muşcându-şi buzele. I-am ascultat gândurile pe care nu avea curajul să le rostească: „Nu o să fie acolo când termin liceul, facultatea, în ziua când o să mă mărit, în spital când o să nasc. O să fie mereu un gol în locul ei, n-o să mai fiu niciodată fericită."

— Tata o s-o plătească pe Svetlana să se ocupe de tot, el deja trăieşte în birou. Costanza n-o să se mai întoarcă de la universitate, nici măcar de sărbători. Şi Ludo are numai paisprezece ani.

Ne-am aşezat una în faţa celeilalte.

— Mă ai pe mine, i-am repetat, luându-i mâinile într-ale mele.

Dar Bea nu se putea mulţumi doar cu atât.

— Înţelegi ce înseamnă, *cu adevărat*, că o să moară?

M-a privit fix, cu ochii ei mari şi nefiresc de verzi şi a continuat:

— O să fiu singură.

A vrut să audă de la mine adevărul.

— Tu eşti cea care scrie, aşa că spune-mi. O să fiu singură, nu-i aşa? Atât de singură, încât nu mai am nimic, nu ştiu ce-o să fac de Crăciun, nu mai am niciun motiv să mă duc la şcoală, nimeni n-o să mai dea doi bani dacă iau o notă bună.

— Nu singură, am corectat-o. Orfană.

Adunându-mi tot curajul pentru acele cuvinte, am continuat:

— Nu poţi să te gândeşti la Crăciun, la duminici, nu poţi să te întorci acasă şi să o găseşti acolo, ca să-i spui că ai luat un opt. Nu poţi să faci nicio comparaţie. Dacă te uiţi înapoi, n-o să mai găseşti nimic. În faţă însă, ai totul, Bea. Ai toată viaţa înainte.

Ochii i s-au umplut din nou de lacrimi.

— Nu înainte, e totul pierdut.

Şi mie mi s-au umplut ochii de lacrimi.

— Într-o zi o să se schimbe totul. Îţi jur, o să-ţi iei revanşa.

— Nu, Eli, a clătinat ea din cap. E mama.

S-a întâmplat la începutul lunii noiembrie: Ginevra dell'Osservanza s-a întors acasă cu sacoşele de cumpărături şi a căzut pe alee dintr-odată, fără să se fi împiedicat de ceva. S-a prăbuşit ca un sac de cartofi şi şi-a rupt femurul. La cincizeci şi cinci de ani.

La Urgenţe, primul lucru despre care au întrebat-o a fost dacă se află sub tratament pentru vreo tumoare, iar ea a răspuns:

— Da, la sân, dar s-a rezolvat totul.

Şi ea, şi soţul, şi copiii îşi tot spuseseră că, cel mai probabil, durerea de la picioare care o sâcâia încontinuu era cauzată de efectele secundare ale medicamentelor. Operaţia, pe de altă parte, mersese foarte bine, cancerul fusese eliminat, ciclurile de chimio şi radioterapie se încheiaseră, analizele de sânge aveau valori normale; totul trebuia să fie din cauza medicamentelor.

Până în acea dimineaţă, la Urgenţe, când o rezonanţă magnetică a arătat adevărul: metastază într-un stadiu atât de avansat, încât înghiţise un şold şi alte oase. Femurul era distrus. Au fost suficiente două sacoşe ca să-l pulverizeze, la fel cum 11 Septembrie pulverizase Turnurile Gemene.

De atunci nu se mai putuse ridica.

Despre vindecare nici nu putea fi vorba.

Beatrice şi-a ieşit din minţi, la fel şi restul familiei. Îşi făcuseră iluzii, îşi închipuiseră că totul putea să iasă bine, dar realităţii îi place să îngenuncheze orice visuri sau, cel puţin, nu-i pasă dacă o face. Îmi aduc aminte că am alergat imediat la spital, cu tata, ca să fiu lângă Beatrice. Holul de la etajul trei era rece, cu pereţii vopsiţi în galben. Ne-am îmbrăţişat strâns, aproape dureros, iar în faţa noastră, mai departe, i-am văzut pe Riccardo, Costanza şi Ludovico; erau distruşi.

Poate ei i-au spus Ginevrei că am fost o prietenă bună care, pe întreaga perioadă a internării sale, adică o lună, m-am aşezat în fiecare zi la uşa salonului ei, pe un scaun de plastic fixat de perete, ca să aflu cum se simte şi să o ajut pe Beatrice la teme.

Deşi în continuare nu eram bine primită la ei în casă, m-am prezentat în faţa gardului din Via dei Lecci 17 de fiecare dată când mi s-a cerut, la orice oră şi pentru orice

nevoie. Şi poate de aceea, pe 12 aprilie, în ultima ei săptămână de viaţă, Ginevra a vrut să-mi vorbească.

Ca să mă ierte. Sau ca să mă acuze.

Nu ştiam, eram terorizată, dar, în acelaşi timp, fericită pentru că recunoscuse rolul meu; mi se dădea o şansă. Pe vremea aceea, cele mai nebune două fete din lume eram noi: eu şi Beatrice.

— Ce proastă sunt, trebuie să-ţi dau cadoul!

Bea a tresărit, şi-a şters rimelul negru, scurs, cu un şerveţel de hârtie şi s-a ridicat în picioare.

— N-o să-ţi vină să crezi!

A deschis şifonierul şi s-a pus pe căutat.

— L-am ascuns pe-aici, pe undeva, poate o să-ţi placă...

L-a găsit, mi l-a pus în mână: un pacheţel mic, înfăşurat mai mult în scotch, decât în hârtie, făcut de ea, cu siguranţă.

— Îmi pare rău să distrug un ambalaj aşa frumos!

— Hai, deschide-l, fraiero!

A trebuit să mă chinui. Înăuntru, am găsit o altă hârtie, apoi, alta şi tot aşa.

— E ceva înăuntru sau e o glumă?

— N-ai încredere deloc, nu?

Nu, iar judecând cu mintea de acum, bine am făcut. Până şi în acea perioadă tragică şi chinuitoare, în care părul ei devenise castaniu, se spălăciseră toate culorile de până atunci, iar *blush*-ul nu mai era decât două pete pe obraji, simţeam că, în adâncul ei, dincolo de toată acea durere, creatura magică exista în continuare, era doar adormită, dar nu dispăruse complet, depozitară a unei puteri inepuizabile care oricând putea să se trezească şi să renască. Am continuat să desfac pachetul şi am găsit un piercing: verde-fosforescent, foarte frumos.

I-am sărit entuziasmată în braţe.

— Am fost până în Marina di S ca să-l găsesc.

— Mulţumesc.

Şi-a ridicat fusta, bluza. Pe abdomenul care nu mai era plat şi bronzat, ca vara dinainte, strălucea în buric o pietricică fucsia.

— Super!

Am atins-o.

— Acum, schimbă-ţi-l şi tu.

Am alergat în baia de la parter, în care mai rămăsese doar un colţ de oglindă; ne-a fost suficient. Bea m-a ajutat să mă spăl pe mâini, pe cât s-a putut, turnându-mi apă dintr-o sticlă deasupra chiuvetei. Am deşurubat bila de la piercingul vechi din oţel chirurgical, argintiu, l-am scos şi l-am ţinut pentru o secundă în palmă.

Ni le-am făcut de Ferragosto. Pentru că 15.08.2002 era a doua noastră aniversare. Beatrice a ales să-şi facă o gaură în buric – a fost mereu în fruntea tendinţelor –, eu, în limbă, la fel ca aztecii şi mayaşii. La Marina di S, în singurul magazin de piercinguri pe o rază de kilometri întregi, fără să afle părinţii noştri. Ne-am gândit ce parte a corpului am putea să ascundem acasă, dar să afişăm la şcoală. Acul era transparent, am simţit un fior de durere. Din nou, sânge care a curs, în afară de himen, vreau să spun. Prietenia noastră, evident, folosea durerea într-un mod complet lipsit de prejudecăţi.

— Acum chiar suntem punk, am asigurat-o în timp ce ne urcam înapoi pe scuter.

Pornise. Amândouă, cu şaptezeci la oră, pe autostradă, ca atunci când am furat blugii.

Ne-am oprit să mâncăm la McDonald's. După cină ne-am întors iar pe plaja neagră ca să vedem focurile de artificii, pentru că acolo nu era nimeni. Apoi ne-am dus tiptil acasă; în zilele următoare părinţii noştri nu şi-au dat seama de nimic. Dar în septembrie, când ne-am întors la şcoală, ne-am făcut o intrare triumfală. Ea purta o bluză foarte scurtă, care-i lăsa abdomenul gol, iar eu scoteam limba constant. Toţi au rămas şocaţi.

Când am băgat piercingul nou şi m-am privit în bucăţica aceea de oglindă, m-am gândit că toţi ceilalţi puteau să şi moară, mai puţin noi. Şi poate ne era predestinat să facem ceva grandios, care să rămână în istorie. Sau ceva neînsemnat, şi am fi sfârşit bătrâne şi nemăritate, într-un azil, uitate de toată lumea, dar împreună. Nici nu conta dacă pierdeam sau câştigam. Pentru că acel *împreună* supravieţuia.

Am vrut să-i spun asta, când a sunat telefonul. Am urât-o pentru că ne-a stricat acel moment. Dar Beatrice părea să aştepte nerăbdătoare apelul, aşa că a răspuns imediat:

— Da, bine, venim.

Am intrat fără să fac zgomot, ca şi cum acolo, înăuntru, ar fi fost un copil şi mi s-ar fi interzis să-l trezesc. Singură, aşa cum ceruse Ginevra.

Storurile erau coborâte, medicamentele, înşirate peste tot, aerul, impregnat de mirosul acru al unui corp care nu se mai ridica, nu se mai mişca. Dar mi-a fost clar imediat că, între timp, camera portretelor devenise camera tumorii.

— Vino, apropie-te, am auzit-o spunându-mi.

Stătea întinsă pe o parte, ascunsă între aşternuturi şi perne. M-am apropiat de ea. S-a întors spre mine cu mare efort. Am privit-o şi eu şi mi-a îngheţat inima.

Ginevra era *de nerecunoscut*.

Era scheletică, avea pielea ofilită, de o paloare fantomatică. Cele câteva fire de păr pe care le mai avea erau împrăştiate pe craniul gol, ca şi cum ar fi îmbătrânit peste noapte cu treizeci de ani. În acel corp nu mai era nimic din femeia puternică şi elegantă pe care o cunoscusem. Boala o umilise, într-un hal pe care şi azi îmi vine greu să-l accept. Cu toate astea, când m-am apropiat, ochii au început să-i sclipească.

— Ai crescut frumoasă.

M-am forţat să zâmbesc.

— După faţa ta însă, îmi dau seama că arăt groaznic.

— Nu e adevărat..., mi-a ieşit pe gură, total neconvingător.

— Uite ce e, hai să facem o înţelegere: între mine şi tine n-o să existe minciuni. Deja aud prea multe aici şi trebuie să mă prefac şi să le cred pe toate. Nu pentru mine, ci pentru ei, poate o să le fie mai bine aşa. Dar tu eşti inteligentă şi nu vreau să-mi pară rău că te-am chemat. Nu vreau nici preot, să ştii. A inspirat adânc. Aşază-te aici.

Am ascultat-o. Am zărit cu coada ochiului pereţii tapisaţi cu rame, portretele zâmbitoare şi luminoase cu Beatrice şi cu toată familia. Mi-am întors privirea.

— Noi două nu ne-am prea înţeles niciodată, dar acum lucrurile s-au schimbat.

A încercat să se ridice.

— Nu mai văd foarte bine, dar mi se pare că eşti dată cu ruj.

— Da, am minţit.

— Bine. Nu e ceva superficial, cum cred unii. Înseamnă *demnitate*. Trebuie să te străduieşti să fii prezentabilă în orice situaţie.

Ştiam că nu mai distinge culorile. În două zile urma să orbească total. Metastazele osoase migraseră la creier şi îi devorau nervul optic.

— O să trec direct la subiect: trebuie să te ocupi de Beatrice.

Am înghiţit în sec.

— Tu trebuie să te ocupi, pentru că fără mine n-o să mai aibă nimeni grijă de ea. Este vital să nu iasă din circuit, să se afirme. Trebuie să te asiguri că îşi continuă şcoala, că merge înainte cu moda, cu prezentările, cu probele, cu publicitatea. După liceu trebuie să ajungă la Milano, cu orice preţ. Milano, Elisa. Trebuie să-mi promiţi asta.

— Vă promit.

— Parcă nu eşti convinsă.

— Nu, nu.

M-am simţit atât de încurcată.

— Asta înseamnă un vot de încredere în tine. Nu poţi să-l trădezi.

Jur că vocea ei îmi răsună în urechi şi azi, când nu sunt atentă, când scot capul dintr-o carte şi mă pierd în gânduri sau când fac duş şi închid ochii sub apa fierbinte; uneori în plină noapte, o aud atât de clar, încât mă trezesc.

Corpul ei era extenuat, zdrobit, un spectacol ce te făcea să plângi, iar eu chiar îmi trăgeam nasul încontinuu şi tuşeam ca să nu-mi trădez nodul din gât, dar vocea ei era mărturia sufletului ei nealterat. Era atât de hotărâtă, plină de ferocitate, trăsături care, dintre toţi copiii, doar Beatrice le moştenise şi le înmagazinase în cromozomul care a stat la baza ADN-ului ei.

— Ai văzut în ce hal a ajuns acum?

— Da...

— Şi eu mi-am pierdut mama de mică. Ştiu cum e. Beatrice e o fată de treabă, e puternică, la fel ca mine. Dintre toţi ăştia – a ridicat mâna şi a desenat cu cerc cu arătătorul –, ea e singura care a avut curajul să-mi golească plosca. Dar nu trebuie să ajungă ca mine. Nu trebuie să se mărite cu unul care s-o ducă într-un alt T, unde nu se întâmplă niciodată nimic şi unde te evapori şi dispari. Cu unul care să-ţi interzică să mai munceşti pentru ca apoi să te uite într-un colţ şi să te înşele cu oricine apucă. Elisa, jură-mi că n-o s-o laşi niciodată să facă asta. N-aş suporta.

— Vă jur.

— Vezi, eu n-am reuşit. Am făcut şi eu poze când eram adolescentă, minunate. Extraordinare. Mai frumoase decât astea. A întins degetul cu dispreţ la pozele de pe pereţi. Toţi fotografii din Latina îmi ziceau: „Gin, o să te vedem pe coperţile *Vogue*, *Elle*, *Glamour* din toată lumea. O să defilezi la Paris, o să ai o viaţă ca în filme, de roman, de invidiat...” A închis ochii, apoi a continuat: Ştii că le-am ars pe toate? De nervi.

Niciuna dintre noi n-a mai zis nimic. M-am uitat din nou la portretele ei de soţie, de mamă, am observat frustrarea şi renunţările invizibile din spatele acelor imagini.

— Du-o la Enzo, te rog, după înmormântarea mea. O să fie teribil de greu la început, dar pune-o să slăbească. Oblig-o să se machieze, du-te cu ea la probe, sună tu pe cine trebuie. Uite acolo agenda mea.

Mi-a arătat un sertar, l-am deschis şi am scos agenda.

— Acolo sunt toate numerele de telefon: fotografi, agenţi, e munca mea de o viaţă. Singura. Sună-i. Dacă Beatrice dă semne că ar vrea să renunţe, opreşte-o. Fii dură, energică. E atât de uşor să dai naibii totul, o, cât de uşor e! Dar nu ea, ea trebuie să învingă. Pentru că eu o să am grijă de ea de dincolo şi vreau... – a mâncat câteva cuvinte, începând să plângă – liberă, faimoasă.

Cu ultimele forţe s-a grăbit să-şi şteargă lacrimile, să-şi recapete tonul care nu admitea nicio scuză.

— Dacă n-o să se întâmple asta, o să ai de-a face cu mine.

N-a mai reuşit să continue. Era extenuată. Şi-a folosit orice resursă de energie în această discuţie. Era prea nedrept să faci atât de multe sacrificii ca să creşti o fată, să faci tot posibilul ca ea să devină cineva şi să mori înainte.

M-am ridicat, am încercat să o iau în braţe. Nu ştiu să zic de ce, dar ţineam la ea. Corpul ei era atât de fragil, încât nu ştiam cum s-o fac. Am pupat-o, stânjenită. S-a emoţionat, m-a mângâiat stângace, pe obraz.

— Poţi să mai vii să mă vezi, mi-a zis, înainte să ies din cameră. Poate o să mai am timp să-ţi povestesc câte ceva despre Gin, fata din fotografiile pe care le-am ars. Fiica mea susţine că ai talent la scris.

Am rămas surprinsă că am reuşit, în disperarea aceea, să zâmbesc.

— N-am de gând să mă spovedesc unui preot, nu vreau nicio iertare de sus, a râs. Dar vreau ca Beatrice să ştie despre mine lucruri pe care nu i le-am spus niciodată. Să-ţi aduci un caiet data viitoare.

16

MORANTE ŞI MORAVIA

M-am întors acasă distrusă. Tata ieşise. Am aprins lumina în bucătărie şi m-am aşezat la masă, singură, cu agenda lui Gin în mână.

Am mângâiat coperta din piele roşie, semnul care se ivea la jumătate. Primul impuls a fost să o deschid, al doilea, să o arunc. Viitorul lui Beatrice îmi pulsa în mâini şi îmi era teamă; mă simţeam puternică.

Am rămas pe scaun, nehotărâtă, până când s-a făcut întuneric, iar scuterele au început din nou să vuiască sub felinarele de pe stradă şi în curtea blocului s-a adunat un grup de fete de vreo treisprezece ani, toate machiate, nerăbdătoare să le ducă părinţii cine ştie pe unde.

M-am hotărât. Am luat agenda, m-am dus în camera mea, m-am urcat pe un scaun, m-am ridicat pe vârfuri şi am împins-o sus de tot, pe şifonier, cât mai departe posibil, la perete. Am îngropat-o într-un nor dens de praf.

Era sâmbătă seară. Eram ori cea mai rea prietenă, ori cea mai bună.

M-am uitat la ceas. Era ora când Beatrice lua scuterul ca să fugă la Gabriele. Asta era singura parte bună din viaţa ei: zece kilograme în plus, coşuri, claia de păr dezordonată. Un cuib al fericirii în provincie, cu un

muncitor care, sunt sigură, n-ar fi înşelat-o niciodată. Ginevra, i-am spus de la distanţă, nu sunt deloc de acord cu dumneata. M-am uitat încă o dată la şifonier, să verific: nu se vedea nimic. Dacă, într-adevăr, ar fi depins de mine, mi-am promis că Beatrice va fi liberă. Va putea să se înscrie la facultate la Napoli, la Torino, la inginerie, la medicină, să se mărite cu Gabriele, să facă zece copii şi să rămână o ilustră anonimă.

Gândiţi-vă câtă risipă, dacă lucrurile ar fi mers aşa.

Sau ce poezie răscolitoare.

Cu toate acestea, ea avea un iubit şi eu nu. Motiv pentru care m-am întors în bucătărie, am deschis cămara să caut ceva de mâncare. Chiar şi tata fusese invitat la o cină de rămas-bun sau îşi lua la revedere de la viaţa de burlac: a fost evaziv şi n-am înţeles exact. La cincizeci de ani se îndrăgostea din nou?

Am încercat să citesc ziarul în timp ce ciuguleam dintr-o grisină.

Oare şi mama avea pe cineva? Era imposibil să-mi dau seama de la distanţa aceea. Dar, de ceva timp, începuse să sune mai rar seara. Niccolò mi-a zis că o surprinsese într-un pub din vale, unde se bea tărie, la o masă, singura femeie între mulţi bărbaţi, râzând, cu un pahar cu lichior în mână şi că, altă dată, o văzuse coborând de pe un scuter, în faţa casei, şi sărutându-se cu un tip care nu-şi scosese casca.

Am răsfoit *Il manifesto*, încercând să-mi iau gândul de la toate. Chiar m-am străduit, dar fără succes: războaiele şi consecinţele exploatării petrolului, bombele cu dispersie şi dezastrele de mediu nu mă prindeau sâmbăta seara. Rumoarea vieţii oraşului era prea puternică. Îmi şoptea: dacă nu ieşi, cum ai de gând să trăieşti? Mă aştepta.

Occidentul meu vinovat, care a adus capitalismul său criminal, greşit şi în declin, încă mai sclipea. De ce nu te distrezi, Elisa? Eşti prea serioasă, fii şi tu mai relaxată! La ce crezi că-ţi foloseşte viaţa?

Mi-am adus aminte că tata îmi lăsase pregătite nişte vinete cu parmezan la cuptor, aşa că mi-am luat o porţie s-o devorez în sufragerie, în timp ce m-am uitat la *Striscia la notizia*[46], asta doar pentru că el îmi interzisese: şi să mănânc pe canapea, şi să mă uit la emisiuni cu asistente. M-am uitat cu atenţie, la blondă şi la brunetă, cum îşi mişcau şoldurile, cum dădeau din fund. Le-am implorat să mă facă să nu mă mai gândesc la mine şi la problemele mele. Dar ele, cu părul lor superb, cu ţâţele lor, nu făceau decât să mă readucă acolo, în camera tumorii, în faţa smocurilor albe de păr de pe capul aproape chel al Ginevrei, lângă pielea ei gri, cu oasele ieşite în afară, cu celulele bolnave care se multiplicau în ritm alarmant în corpul acela, făcând ravagii.

Prima care murea era frumuseţea, aşa că nu avea nicio valoare. Dar ultima care murea?

Atunci mi-am adus aminte de *acel* roman.

Trecuseră ani de atunci, dar am închis televizorul şi m-am apucat imediat să-l caut, am deschis toate sertarele, toate uşile.

De ce citim?

Pentru că nu ne rămâne nimic altceva.

---

[46] Emisiune în care se prezintă o parodie a ştirilor zilnice, difuzată în Italia începând din 1988. Alături de comedianţii care satirizează corupţia şi viciile guvernanţilor, apar două asistente care dansează (n. tr.).

Nicio vocaţie nobilă nu răsare din simplu gest de a deschide o carte. Să fie clar: cine a avut posibilitatea să aleagă liber între a deveni Beatrice sau Elisa, protagonist sau martor, cunoscut sau neglijabil, posibilitatea de a petrece sâmbetele fugind cu un băiat sau uitată într-o cameră, n-a avut niciodată vreo ezitare. Citim din nevoie, din disperare: facem asta în închisoare, în solitudine, la bătrâneţe, dacă suntem marginalizaţi de societate; atunci când nici televizorul, nici internetul nu reuşesc să ne distragă de la ce pierdem în viaţă, iar în viaţă putem pierde totul; cei pe care îi cunoaştem par fericiţi, iar invidia ne mănâncă pe dinăuntru; când singura soluţie e să încheiem socotelile cu toate şi să devenim altcineva.

În seara aceea călduţă de aprilie, în spatele singurei ferestre luminate din bloc, am înţeles că venise momentul pentru *Menzogna e sortilegio*.

Am găsit cartea sub pat, în singura cutie rămasă nedeschisă după mutare, îngropată sub casete audio, walkman, bocancii mov. Mi-am trecut degetele peste numerele de cotă şi de inventar de la Palazzina Piacenza. Cum a putut să ajungă o astfel de carte într-o bibliotecă pentru copii? Poate o pusese cineva acolo din greşeală, pentru mine.

Am deschis-o pentru a nu ştiu câta oară, dar, în seara aceea, cu altă convingere. Poezia din motto mi s-a părut, ca de obicei, obscură. M-am forţat să merg înainte şi n-a fost uşor, pentru că naratoarea îmi era destul de antipatică. Mi s-a părut că o ştiu; când am descoperit că o cheamă Elisa şi se descria ca „o fată îmbătrânită”, am înţeles de ce. Ba chiar, odată ce am terminat primul capitol, romanul a început să mă prindă.

M-a golit de mine însămi, de povestea mea, mi-a topit grijile şi mi-a aprins dorinţa. M-a absorbit, m-a transportat în altă parte, într-o altă familie, într-un alt secol.

Seara s-a transformat în noapte, am transpirat sub aşternuturi, tot cu romanul în mână. Tata nu se mai întorcea. Aş putea spune că lectura şi sexul sunt unul şi acelaşi lucru, dar cine m-ar crede? În 2019? Că te-ai putea desfăta cu ceva invizibil?

Am urmărit-o pe Anna, mama Elisei, am asistat la întâlnirile ei incomode cu Edoardo, am tras cu urechea la excitaţia ei, mi-am băgat nasul în toate poftele ei cele mai ruşinoase: de a se lăsa însemnată, dezvirginată şi distrusă de acel Edoardo, care era blond ca Lorenzo, cu aceiaşi ochi albaştri ca ai lui Lorenzo, practic, *era* Lorenzo. Am început să sar peste propoziţii, să dau pagină după pagină, dintr-o dorinţă fizică de a termina cât mai repede. Cuvintele lui Morante – cea adevărată, nu imaginea ei – erau atât de lipsite de pudoare, încât nu mă puteau proteja de corpul meu, mă făceau să mă prăbuşesc în el. Simţeam cum coapsele şi vintrele îmi iau foc şi încep să capete o voinţă proprie. Am ajuns la pagina o sută nouăzeci şi doi, apoi n-am mai rezistat.

Am închis cartea şi am pus mâna pe telefon.

Am căutat în agendă. La M, l-am găsit, Moravia.

Acum nu mai aveam nevoie să iau scuterul şi să-l caut prin tot oraşul, fiind sigură că n-o să-l găsesc; aveam norocul de a trăi în epoca vrăjitoriilor.

Erau suficiente câteva cuvinte: „Hai să ne vedem.”

O singură apăsare pe o tastă, trimitere.

Am lăsat telefonul să cadă pe pat imediat după aceea, nevenindu-mi să cred. Am alergat la geam, frecându-mi

mâinile: ce-am făcut? Era lună plină, iar platanul din curte era luminat ca ziua. Nu o să-mi răspundă niciodată, cine ştie pe unde e, cu cine e? Regula era să nu ne scriem sâmbăta. Pentru că el ieşea în oraş, avea o viaţă, iar eu nu. În schimb, telefonul a ţârâit şi inima mi-a sărit din piept.

M-am întors: era posibil? Ecranul se luminase. M-am apropiat cu răsuflarea tăiată. Ai 1 mesaj nou.

Mi-a răspuns: „Când?”

Am tastat: „Acum.”

În mai puţin de un minut: „Unde?”

Mi-a venit în cap să fac o nebunie: să plec de acasă. Apoi alta, mai gravă. Luptându-mă cu numărul limitat de caractere ca să împletesc proza cu punctuaţia, i-am scris: „La mine, ia-ţi scuterul, nu maşina şi vino prin spate. O să vezi o fereastră la etaj, cu perdea albastră: e a mea.”

Două minute mai târziu, verdictul: „Ajung în jumătate de oră.”

Am înnebunit. Mi-am privit mâinile, picioarele, toată silueta în oglindă: eram urâtă. Mi-am dat jos fusta, sutienul, chiloţii: oribilă. La ce concluzie ajunsesem, în urmă cu câteva ore, despre frumuseţe? Că nu valorează nimic. Pe naiba: e *totul*! M-am rujat, mi-am desfăcut părul. M-am dat pe unghii cu oja roşie pe care mi-o împrumutase Beatrice, dar mi-au tremurat mâinile şi am dat şi pe lângă unghie. Am deschis şifonierul, l-am implorat: „Dă-mi ceva magic, ceva care să mă transforme în altă persoană!” Chiar în acel moment s-a întors tata.

La naiba, e un blestem! Am stins lumina, m-am băgat sub pătură. O clipă mai târziu, tata a deschis uşa şi s-a apropiat de mine. La naiba, mi-am zis din nou. Am strâns

din pleoape şi m-am prefăcut că dorm. Cum am putut să cred că-mi lasă casa doar mie o noapte întreagă?

Imediat ce a închis uşa, m-am uitat la ceas: mai era un sfert de oră până la unu. M-am ridicat şi am răsucit cheia, ca să fiu sigură. Jaluzelele au rămas ridicate, luna lumina camera şi puteam să mă orientez fără să mă lovesc de nimic, fără să fac zgomot. Mi-am lipit urechea de uşă ca să aud unde era tata: pe hol. Du-te la culcare! S-a apropiat. L-am auzit luându-şi cărţile. Nu citi, culcă-te! S-a întors în bucătărie, a deschis frigiderul, şi-a pus un pahar cu apă. Inima îmi bubuia în piept. În ce m-am băgat? Am luat telefonul şi i-am scris lui Lorenzo: „Nu veni.” Apoi am făcut ceva nemaiauzit: l-am închis.

Mi-am vârât capul sub pernă, am încercat să mă calmez repetându-mi: „Oricum n-o să vină, cum să vină, imposibil.” Şi a mers pentru că eram atât de obosită, încât am adormit.

M-am trezit peste o oră, speriată de un coşmar. Aveam părul ud de transpiraţie, frisoane, eram goală. În minte aveam încă acea siluetă neagră, lipită de pervaz, care mă fixa cu privirea. Am deschis ochii larg: de după jaluzele, chiar mă privea cineva.
— Elisa, a şoptit, ciocănind uşor în geam.

M-am acoperit cu cearşaful.

A bătut din nou.

Am rămas în pat, paralizată, mă holbam şi eu la el, nu-mi venea să cred.

El era în plină lumină a lunii, eu, în *contre-jour*.

Distingeam conturul: străin, familiar.

— Elisa.

M-am îngrozit gândindu-mă că tata ar putea să audă, aşa că m-am ridicat brusc, înfăşurată în cearşaf, m-am dus la fereastră şi am deschis-o încet. Chipul lui Lorenzo era la o palmă de al meu.

Se ţinea cu ambele mâini de pervaz, cu picioarele lipite de zid.

— Cum ai reuşit să te caţări?

— Am urcat pe scuter şi am sărit, nu vezi? Dar scuterul a căzut şi nu pot să mă mai ţin, lasă-mă să intru.

— E tata acasă, i-am spus apăsat.

— Te rog, am mâinile terminate, mă doare tot corpul.

I-am văzut ochii sclipitori, luna îi strălucea în păr. I-am simţit mirosul acela care mă făcea să-mi pierd minţile.

Am deschis geamul. Dintr-o săritură, a intrat în cameră. L-am privit: era adevărat, era acolo, noaptea, la mine în cameră.

— Cât e ceasul?

— Două, a răspuns în timp ce se întindea.

— De cât timp stai acolo?

— Cred că de un sfert de oră. Te-am sunat de vreo treizeci de ori, dar cred că ai telefonul închis. Nici măcar zgomotul scuterului nu te-a trezit.

— Vorbeşte mai încet.

Lorenzo a făcut un pas spre mine.

— N-o să ne audă, îţi promit.

Mă privise cum dormeam. Fusese acolo.

— Hai, acum pleacă!

— Tu mi-ai zis să vin, Morante. Eu te-aş fi aşteptat şi până dimineaţă, dacă nu te-ai fi trezit înainte.

Aveam un cearşaf pe mine, murdar de ruj.

— Cu cine erai, ce făceai?

N-a răspuns. S-a uitat în jur: salopeta aruncată într-un colţ, cărţile pe raft, sticluţa de ojă pe birou, harta regiunii Piemont şi posterul de la un concert Rancid la Babylonia atârnat pe perete.

I-am amintit de înţelegerea noastră: să ne spunem totul, fără să pretindem nimic.

— Eram la coadă să intru la Sox. M-am întors imediat, am lăsat maşina acasă şi am luat scuterul, aşa cum mi-ai zis. Mi-am lăsat şi prietenii să vină pe jos înapoi, de la Follonica.

— Pentru mine?

— Pentru tine.

A mai făcut un pas spre mine, eu, încă unul înapoi.

Lorenzo a arătat spre calculator.

— M-am săturat, Elisa. Ne scriem de peste un an. Ne-am dezvirginat şi m-ai dat naibii, ai dispărut. Apoi mi-ai găsit adresa de e-mail şi ai apărut din nou. Mi-ai spus că mă iubeşti, că puteam fi împreună, atât timp cât aveam între noi un ecran. Dar eu, peste un an, am bacul, apoi o să plec.

— Unde? am întrebat, fără să-mi ascund îngrijorarea.

— Departe, la Bologna.

— Bologna?

Brusc, mi-am dat seama că sufăr. Să spui „un an” era ca şi cum ai fi zis „poimâine”, „săptămâna viitoare”, „imediat”, comparativ cu eternitatea la care visam eu.

— Pe-aici n-o să mai trec, urăsc locul ăsta. Stai liniştită, n-o să ne mai vedem.

Mi-am strâns cearşaful.

— Atunci de ce ai mai venit?

Şi-a pierdut răbdarea.

— Ştii să foloseşti cuvintele doar ca să te aperi sau ca să înşeli – ceea ce e acelaşi lucru. Nu mă mai las luat la mişto de tine. Rămân aici până se trezeşte taică-tu, o să mă întorc în fiecare noapte până când o să-mi zici adevărul. Îmi eşti datoare cu asta.

Simţeam că mă prăbuşesc la gândul că avea să vină un timp când n-o să mai dau peste el pe holurile şcolii, când n-o să-l mai spionez la bibliotecă sau la plajă, când n-o să-l mai ştiu acolo, citind e-mailurile mele pline de minciuni, la câţiva kilometri distanţă, fără să fie al meu, dar fiind al meu. Eram convinsă că prezentul se putea opri, ca în *Frumoasa din pădurea adormită*, pentru o sută de ani. Şi că, într-o zi îndepărtată, el urma să se înscrie la facultatea din capitala regiunii, că urma să înceapă un du-te-vino cu trenul, la fel ca tata şi că nu-l voi pierde niciodată. M-am apărat, da, dar asta numai pentru că el era frumos, iar frumuseţea era un zid, o graniţă de netrecut, militară.

— Înseamnă că ai venit ca să-ţi iei adio.

— Nu. Dar vreau să văd acum tot ce-mi scrii. Vreau să ţinem ochii deschişi, amândoi.

A tras de cearşaf, dar l-am oprit. M-am uitat la el cu un curaj neaşteptat: era cu un cap mai înalt decât mine, cu

irisul de un albastru celest, cu gene lungi, bărbierit, era deja bărbat şi, în acelaşi timp, era toţi prinţii din poveşti, ca toţi protagoniştii de romane, era Idiotul lui Dostoievski, Edoardo al Elsei Morante, Bel-Ami şi Edmond Dantès. Mi-au trecut prin mine cărţile pe care le citisem în ultimii ani, m-am simţit nu doar Elisa, ci şi nesăbuită ca Emma Bovary, necugetată precum Karenina, fragilă şi încăpăţânată ca Lucia Mondella, ca toate aceste femei laolaltă, mare şi puternică.

— Vreau să fiu singura, i-am spus şi l-am sărutat. Mai mult, am continuat, desprinzându-mă de el, vreau să te căsătoreşti cu mine.

Lorenzo a căscat ochii. N-a spus nimic, dar a izbucnit în râs. I-am acoperit gura, apoi i-am mângâiat-o.

— Nu glumesc.

— Nu eşti în toate minţile, a spus, atingându-mi fundul şi şoldurile.

— Nu poţi să vii aici, să pui stăpânire pe corpul meu, pe sufletul meu, nu poţi să mă cunoşti şi să pleci, să-ţi faci viaţa ta, ca şi cum n-ar fi fost nimic.

— Eu am optsprezece ani, tu, şaptesprezece!

— Jură-mi!

— Ce?

Am lăsat cearşaful să cadă, am luat *Menzogna e sortilegio* şi am deschis la pagina unde rămăsesem. Goală, aşezată pe pat, i-am citit în şoaptă lui Lorenzo:

— „Nu te amăgi că, luându-mă de soţ, vei fi fericită. După ce ne vom căsători, eu voi putea să mă duc la plimbare, în vizite, la petreceri, să călătoresc prin lume; dar tu va trebui să mă aştepţi acasă.” Am ridicat ochii, m-am uitat la

el, dar nu era deloc emoţionat. Am bătut cu arătătorul în carte: Vorbeşte despre noi doi! Şi am continuat: „Nu cred că, atunci când vei fi grasă, bătrână, te voi iubi mai puţin; dimpotrivă… Acea urâţenie îmi va aparţine mai mult decât frumuseţea şi, tocmai de aceea, o să înnebunesc de dragoste.”

Am ridicat capul şi l-am privit.

— E groaznic, a comentat.

Am închis romanul. Ca şi cum l-am fi citit împreună de mai multe ori sau chiar l-am fi studiat ani întregi, cu aroganţa disperată a omului care pune în joc totul ca să primească totul, l-am provocat:

— Poţi să pleci unde vrei, la Bologna, la Roma. Poţi să fii cu cine vrei, aşa cum faci deja. Dar, Lorenzo, eu sunt ca Anna din cartea asta. O să te aştept mereu. Eu sunt şi ca Edoardo, pentru că nu mă interesează lucrurile superficiale despre tine, pe care le văd toţi – cât minţeam! –, ci lucrurile secrete, pe care mi le-ai scris doar mie. Dacă tu o să rămâi handicapat, în urma unui accident, ori o să suferi de o boală gravă sau o să îmbătrâneşti şi o să te urâţeşti, eu o să te iubesc oricum, ba nu, chiar mai mult. Şi o să păstrez scrisorile tale toată viaţa.

Noaptea era albastră, nu mai era neagră. Şi plină de sunete: marea, frunzele în bătaia vântului, animalele nopţii. Lorenzo era tulburat. Nu se aşteptase la o astfel de declaraţie atât de literară, de eroică, încât astăzi, zeci de ani mai târziu, aproape că-mi vine să râd. Era o prostie de adolescenţi, dar, pe de altă parte, îmi provoacă durere. Pentru că acea Elisa proastă, care se sacrifica doar ca să-şi ţină prima iubire aproape, a fost premonitorie.

— Dacă rămâi şi o facem, dragoste sau doar sex, nu contează. Rămâne, oricum, doar un cuvânt care nu

reflectă ce e în joc. O să te întorci mereu la mine: peste treizeci, peste şaizeci de ani. Pentru că eu am fost prima. Şi acum riscăm să facem un copil, să eşuăm, dacă ne privim în ochi, aşa cum ai zis tu, n-o să mai avem scăpare.

Lorenzo s-a ridicat să mă sărute. Am înţeles că îl emoţionasem. Am fost brutală, aşa e. Dar pentru mine cea de atunci, nu exista nimic mai brutal decât dorinţa, trupurile, misterul acela complicat, temut şi ascuns, care era sexul. Voiam să trec peste amintirea de la stejar, să o şterg. Să-i demonstrez că nu mai eram imigranta abia sosită în T atunci când ne-am cunoscut, că m-am schimbat, că am crescut. Ignorând faptul că tocmai acea magie nepieritoare, a întâlnirii din bibliotecă, la care visaserăm amândoi de mii de ori, ne ţinea în continuare legaţi şi ne adusese unul în faţa celuilalt acum.

M-am întins. Lorenzo s-a dezbrăcat şi m-a acoperit cu trupul lui. În patul meu, cu tata care dormea la două camere distanţă, mi-a jurat, cât mai şoptit, că mă ia de nevastă. Mi-a repetat-o de multe ori. Care e ultimul lucru care moare?

Acum am aflat: semnele de neşters pe care le laşi pe un corp, cuvântul care rămâne scris.

17

UN TRANDAFIR E UN TRANDAFIR[47]

[47] Trimitere la celebrul vers *„A rose is a rose is a rose”* din poemul „Sacred Emily”, de Gertrude Stein (1874-1946) (n. red.).

Mamele nu ar trebui să moară niciodată. Când se întâmplă asta, priveşti înapoi şi te simţi ca şi cum n-ai mai avea nici istorie, nici un loc pe lume, nimic.

Ginevra s-a dus cinci zile după vizita mea. N-a mai fost nicio „dată viitoare” când să mă întorc la ea cu pixul şi agenda şi să iau notiţe despre misterioasa Gin din fotografiile arse.

Înmormântarea a avut loc sâmbătă, pe 19 aprilie, într-o dimineaţă care mirosea puternic a magnolie, plină de zumzăitul albinelor, într-o lumină blândă şi sub un cer albastru, contrastând insuportabil cu hainele noastre negre, cu dricul şi cu sicriul de mahon din cimitir.

Când Beatrice s-a prăbuşit peste ea şi a îmbrăţişat-o cu tot corpul, am fost acolo. I-am văzut ochii roşii şi umflaţi, rimelul scurs pe petalele albe ale trandafirilor, râurile de muci, sughiţurile obscene care îi sluţeau faţa, şi am rămas lângă ea peste toate astea. Tatăl, fraţii, rudele, în spate, iar eu, lângă ea, singura ei familie adevărată.

Mercedesul trebuia să plece, dar Beatrice nu-l lăsa. Ar fi păstrat de la mama ei orice: o unghie, un fir de păr, doar ca să mai existe o prezenţă tangibilă, pe care ea să o poată strânge în braţe. Nimeni nu a îndrăznit să-i spună nimic, nici şoferul, nici preotul, nici sutele de persoane prezente: cunoştinţe ale soţului, mai ales, dar şi colegii noştri de clasă, însoţiţi de Marchi, Lorenzo, Gabriele, Salvatore şi tata. Se uitau la ea de la distanţă, înduioşaţi, în timp ce ea se lupta cu ferocitate şi nu voia să fie despărţită de mama ei, s-o lase să plece.

I-am pus o mână pe umăr. A trebuit să-i vorbesc încet, minute în şir, dar, până la urmă, m-a ascultat. Şi-a desprins mai întâi obrazul, apoi braţele, pieptul. A furat un trandafir din coroană şi l-a pus în buzunar.

A fost un chin. E atât de îngrozitor să-mi aduc aminte, că abia dacă am puterea să povestesc. Înainte să continui cu restul zilei, vreau să mă întorc în timp ca să-mi refac ideile, să mai rămân puţin în patul meu, împreună cu Lorenzo, în acele prime ore de lumină sau ultime de întuneric, care sunt un refugiu în afara timpului: toată lumea doarme, nimeni nu te vede, nu te aude, eşti pe deplin liber să exişti.

În pagina de jurnal din 13 aprilie, Elisa de şaptesprezece ani scria: „A fost cea mai fericită noapte din viaţa mea."

Lorenzo a rămas până la şapte, când l-am auzit pe tata. Se trezise. A ieşit în hol, s-a închis în baie, aşa că ne-am luat la revedere. S-a îmbrăcat, i-am deschis fereastra. M-a sărutat pe pervaz, spunându-mi: „Ne-am logodit." A sărit, a ridicat Phantomul şi a fugit.

Sprijinită de geam, am ascultat scuterul îndepărtându-se, până când tăcerea s-a coborât din nou peste duminica aceea. Mi-am repetat propoziţia aceea, şoptind la nesfârşit, cu buzele rănite de atâtea săruturi: „Suntem logodiţi, logodiţi, logodiţi."

Era clar, din ziua aceea *totul* urma să se schimbe: puteam să ne plimbăm împreună pe bulevard, fără să ne ferim de privirile oamenilor; la şcoală puteam să intrăm şi să ieşim ţinându-ne de mână; puteam să ne dăm întâlniri secrete în baie, între o oră şi cealaltă, încercând să facem dragoste în grabă, ca apoi să ne întoarcem în clasă, cu un aer arogant şi cu părul ciufulit. În fiecare vineri şi sâmbătă putea să vină să mă ia cu Golful şi să ieşim la cină. Aş fi putut cunoaşte lumea: restaurante, discoteci, parcări unde ne puteam ghemui în spatele geamurilor aburite, plaje unde ne puteam îngropa în nisip sub cort.

Am fi putut să nu ne mai scriem.

L-am auzit pe tata intrând în bucătărie, a pus cafeaua pe foc, iar eu m-am îmbrăcat cu pijamaua. M-am uitat la cearşafuri: erau murdare. Mi-am spus că mă voi ocupa de ele mai târziu şi, pentru prima dată, nu m-am mai simţit ca o fetiţă care îşi spală hainele, ci ca o femeie ce are grijă de căsnicia ei. Mi-am spus că, dacă sunt însărcinată, o să-l păstrăm. Apoi m-am întors în pat, pentru că tatei i s-ar fi părut suspect să fiu trează atât de devreme, dar şi pentru că muream de somn.

De fapt, toată noaptea am stat de vorbă, buzele noastre erau atât de apropiate, că se puteau atinge şi ne-am repetat cât ne iubim, fără infatuare, povestind şi dezbrăcându-ne de orice secret.

În noaptea aceea, Lorenzo mi-a vorbit pentru prima dată despre Davide, fratele lui.

M-am surprins povestindu-i că Beatrice mi-l descrisese, pe scările de incendiu de la şcoală, ca fiind singur la părinţi.

— Asta cred toţi, mai ales cei care nu ne cunosc dintotdeauna. Pentru că ai mei nu-l pomenesc niciodată, se comportă ca şi cum el ar fi murit. Dar eu am numărul lui şi ne sunăm pe ascuns.

— Câţi ani are? am întrebat curioasă.

— Treizeci.

— E aşa de mare? Unde trăieşte?

— Pe oriunde. A stat doi ani în India, unul în Brazilia. Dar se întoarce mereu în Bologna. A renunţat la facultate când mai avea doar un an până la licenţă, dar a rămas cu o mulţime de prieteni.

— Şi de-asta vrei să te duci şi tu acolo?

— Studia literatura antică. A fost întotdeauna un copil-minune. Ştia să recite din *Oedip* în greacă, pe de rost; când era la liceu, se îmbrăca în Socrate şi se plimba prin T, oprea oamenii pe stradă şi le punea întrebări filosofice. Imaginează-ţi un băiat, îmbrăcat într-o tunică făcută dintr-un cearşaf, care intră într-un bar sportiv şi îi întreabă pe pensionarii din port: „Ce este fericirea?” I-a venit să râdă şi din râsul lui am înţeles cât de mândru era. Şi ăia răspundeau chestii de genul „să câştigi la loto” sau „un cur mişto”. Atunci se aşeza acolo, cu ei, şi le explica tot ce zice Platon. Surâsul a dispărut. Când le-am spus alor mei că am ales să plec în Bologna, mama a ieşit valvârtej din bucătărie şi tata parcă a turbat. A trebuit să le promit, în compensaţie, că mă înscriu la inginerie. Electronică, energetică, încă nu m-am hotărât.

— Dar e nedrept, am protestat, tu trebuie să te duci la filologie.

A râs.

— Oricum, dintre noi, tu eşti scriitoarea.

Camera s-a umplut treptat de lumină, chipul lui Lorenzo îşi recăpăta culorile şi detaliile: o aluniţă pe obraz, o cojiţă pe buză. Nu înţelegeam cum de se dădea bătut la optsprezece ani.

— De ce îl urăsc ai tăi atât de mult?

— Pentru iarbă.

— Bine, şi fratele meu...

— Şi pentru munca lui inconsecventă, pentru ceea ce ei numesc „hipstereli” de pe partea cealaltă a globului, dar el s-a bătut pe bune cu traficanţi de droguri şi cu angajatorii ilegali, i-a învăţat să scrie pe copiii analfabeţi de la sate. Dar, mai ales, nu îi iartă o anumită faptă, în care eu n-am

crezut niciodată. Davide nu ar face rău nimănui, refuza să omoare chiar şi muştele. Imaginează-ţi cum ar fi putut el să-i ajute pe anarho-insurgenţi într-un atentat.

Am ridicat capul şi m-am uitat la el mirată.

— Ai mei au trebuit să suporte costurile cu procesul şi, oricum, totul a ajuns în ziare. El a fost şi, poate, este în continuare un anarhist. La Genova, acum doi ani, a fost în prima linie la protestele împotriva G8, iar tata, nu ştiu dacă ştii, e preşedintele Regiunii. Davide a fost arestat chiar când tata era în campanie electorală şi, deşi i-au dat drumul imediat, a fost un scandal de proporţii. Am petrecut atunci nişte zile acasă pe care nu i le doresc nimănui. Mama e magistrat. Nu şi-ar fi imaginat niciodată că a crescut un băiat care s-o umilească în felul acela. Iar el nu i-a iertat niciodată pentru că nu l-au crezut. Pe ei îi interesa doar renumele.

Am început să înţeleg de unde provenea întunericul din el: i se citea în ochi supunerea. Condamnarea de a rămâne fiul cel bun, venit după cel rău.

— Aşadar, tu n-ai voie să greşeşti.

Lorenzo a clătinat din cap.

— Nu.

— Şi nici n-ai voie să te împotriveşti.

— M-aş simţi vinovat.

L-am mângâiat pe obraz, pe tâmplă, mi-am plimbat arătătorul pe conturul feţei lui, mi-am dat seama că, pentru visurile lui, le-aş fi sacrificat pe ale mele. M-am simţit atât de iraţională, de puternică, deţineam vocaţia femeilor spre martiraj, după milenii de sclavie, şi un trup

creat dinadins să sufere răni, sarcini, naşteri, greutatea fericirii altora.

Ştiu doar că Lorenzo era, într-adevăr, persoana potrivită şi că de la mine ar fi vrut un singur lucru: să scriu. În anumite momente, mai ales cele dificile, m-ar fi îndemnat să citesc, să învăţ, să devin eu. Sunt foarte diferită de un rezultat al evoluţiei biologice sau al istoriei, care ne-a lăsat mereu pe afară. Îmi şterg lacrimile, salvez pagina şi închid calculatorul. Pentru că Lorenzo, ca şi Beatrice, e o iubire care m-a rănit şi de care nu m-am vindecat niciodată.

Cimitirul unde e îngropată Gin este cel mic, de departe, cu vedere la mare, alb, aproape de altarul Madonei Pescarilor, pe partea înaltă şi bătută de vânt a coastei, fără construcţii împrejur, care se termină cu plaja neagră.
În timp ce groparii acopereau sicriul, la prânz, în ziua de 19 aprilie, Beatrice nu-şi mai încleşta mâinile, nu asculta condoleanţele nimănui şi nu mai vorbea cu nimeni, nici măcar cu Gabriele.

Nici măcar nu mai plângea.

Mulţi dintre cei prezenţi la slujbă au plecat, inclusiv tata, Lorenzo şi colegele noastre de clasă, în semn de respect faţă de intimitatea pe care o cere închiderea unui mormânt. Au rămas doar rudele şi prietenii cei mai apropiaţi care să meargă pe aleile cu pietriş.

Atunci am observat, izolat într-un colţ, un grup de persoane îmbrăcate într-un stil destul de excentric şi urât, cu părul negru, care ieşea în evidenţă, cu haine închise la culoare, dar pline de paiete, şi pantofi cu toc exagerat de înalt. Impulsul a fost mai puternic decât mine: m-am prefăcut că mi-am uitat telefonul în scuter, că trebuia să mă întorc şi m-am apropiat. I-am ascultat vorbind şi am

descoperit accentul din Lazio, puternic, de necontestat. Mi s-a oprit inima.

Da, ei erau. I-am recunoscut unul după altul: fratele foarte slab, dependent de păcănele, cele două surori mai mari „grase şi invidioase”, tatăl, fost angajat la căile ferate, care fuma şi tuşea din cauza unei bronşite cronice, verişoara cosmeticiană, cu sprâncenele vopsite, şi nepoţii adolescenţi, băiat şi fată, care se jucau, nevinovaţi, pe telefon.

Mi-am adus aminte de cele câteva episoade despre familia lui Gin, pe care Beatrice mi le povestise. M-am ascuns în spatele unui gard al cimitirului şi am plâns cât nu am putut în biserică, în timpul slujbei, sau acasă, cu două zile mai devreme, când am primit vestea. Toate lucrurile pe care fiica ei reuşise să le priceapă despre viaţa mamei ei, din conversaţii şoptite la telefon şi din certurile cele mai groaznice dintre părinţi, era că Ginevra crescuse la primul etaj dintr-un bloc dărăpănat „nu chiar la periferie, dar pe-aproape”, într-un apartament de optzeci de metri pătraţi cu o singură baie, pe care o foloseau şase persoane. Apoi, prin gimnaziu, a devenit oficial „Gin” a concursurilor şi a podiumurilor de modă. Apoi au urmat celebrele „veri de la Fregene”, cele pe care i le reproşa mereu soţul: „Veri în care te-ai comportat ca o târfă.” Iar ea, când se enerva, scotea la iveală un accent puternic de la periferia Romei şi îi răspundea furioasă: „Era bogătanii di Roma, politicieni, producători, prezentatori, toţi dupî mini mereu, toţi îmi promitea luna di pi cer. Io cum naiba am ajuns cu un politician di doi bani ca tini?”

Ea a fost cea frumoasă, cea pe care se bazase familia „ca să se aranjeze”, cea care părea creată pentru un destin glorios, la fel ca Sophia Loren: trebuia doar să-şi aleagă bărbatul potrivit. Însă bărbatul s-a dovedit a fi greşit.

M-am uitat cu atenţie la el. La Riccardo Rossetti. La finalul slujbei i-a salutat pe cei prezenţi, a îndeplinit formalităţile, am văzut durerea demnă, nodul de la cravată, haina călcată, pentru că viaţa rămâne un eveniment monden, unde contează cei care par puternici şi ştiu să facă alianţe şi legături. Dar acum, singur lângă mormânt, şi-a dat seama şi plângea.

M-am întors la Bea şi i-am zis:

— Uite-i pe unchii tăi, e şi bunicul.

S-a întors puţin spre ei.

— Nu i-am observat.

— Nu vrei să te duci să-i saluţi?

— Nu, nu îi cunosc, a răspuns, cu un dispreţ care mi s-a părut crud.

Am insistat:

— Mama ta ţi-a povestit despre ei, cât era de supărată pentru că nu putea să-i invite de Crăciun, pentru că tatăl tău spunea că sunt nişte necioplіţi. Că nu putea să te ducă în Latina, la ei, să vezi unde crescuse. Sunt convinsă, am găsit curajul să-i spun, că s-ar bucura să te duci să-i saluţi.

Beatrice m-a fulgerat cu privirea.

— Aşa o să fie mereu de-acum înainte?

Bătea vântul acolo sus, deasupra capului nostru pluteau stoluri de pescăruşi, ca şi cum ar fi fost vulturi.

— Va trebui să fac chestii care i-ar fi plăcut mamei? a continuat ea.

Iar ochii, deşi plânşi, i-au devenit limpezi.

— Hai să mergem să-i salutăm.

Am luat-o şi-am târât-o spre ei.

Groparilor le-a luat o eternitate să pregătească mormântul. Beatrice s-a lăsat dusă până la jumătatea drumului. Rudele ei, văzând-o că se apropie şi simţindu-se, în sfârşit, băgate în seamă, s-au lăsat purtate de emoţia momentului, i-au surâs cu tristeţe, ştergându-se la ochi cu batistele. Dar Beatrice, în loc să se ducă spre ei, a întors pentru totdeauna spatele poveştii Ginevrei dell'Osservanza, al cărei nume de familie adevărat era, de fapt, Raponi[48].

N-am mai aflat nimic altceva. „Nimic din ce nu e scris nu rămâne", îmi repeta mereu Carla, traversând holurile înguste dintre rafturile de la Palazzina Piacenza. Poate că tăcerea aceasta e mai rea decât moartea.

În ziua aceea Beatrice s-a uitat la varul netezit cu mistria, la piatra funerară, la sicriul care a alunecat în deschizătura din beton. S-a agăţat cu toată puterea de ultimele momente. Apoi nişa a fost sigilată. Ginevra nu mai era.

Şi toată lumea a plecat. Doar Beatrice şi cu mine am rămas până la apus. Tatăl ei a insistat să se întoarcă acasă împreună, dar ea n-a vrut, la fel ca dimineaţă, înainte de înmormântare. Am luat scuterul, doar noi două. Eram libere să stăm acolo, să privim marea şi zidurile cimitirului.

— Pot să vin să stau la voi? m-a întrebat, aşezată cu picioarele încrucişate pe un mormânt. Nu vreau să mai stau în casa aia.

— Cred că tatăl tău, sora ta şi Ludo au, în continuare, nevoie de tine, i-am răspuns.

— Te-am întrebat ceva.

Era serioasă, distrusă, dar hotărâtă.

---

[48] *Rapone* – „om bun de nimic", în italiană (n. tr.).

— Crezi că pot să mă trezesc în fiecare dimineaţă, să mă duc în bucătărie şi să n-o găsesc acolo? Să deschid vreun sertar şi să văd ceaşca pe care o folosea, parfumul Yves Saint Laurent pe care nu voia să mi-l împrumute? Să intru în oricare cameră şi să simt un gol nesfârşit, să-mi aduc aminte în fiecare minut că nu mai există?

— OK, i-am răspuns.

— Sau mergem amândouă să locuim în bârlog.

— Suntem minore, nu cred că ne-ar lăsa.

Chiar am spus asta. Chiar şi într-un moment ca acela, eu n-am reuşit să nu fac ce voia ea.

Cimitirul era pustiu. Pe morminte erau flori de plastic, stricate, pline de praf, sau flori din care nu mai rămăseseră decât nişte tulpini uscate, fără petale. Bătea vântul, umed şi cald. Ne-am întins împreună pe mormântul ales de Bea, al unei doamne, nu-mi amintesc cum o chema, ci doar că se născuse în 1899. Ne-am privit mult timp în linişte, norii treceau, iar mormântul lui Gin, care dădea spre mare, încă nu avea nume sau fotografie.

Bea mi-a spus:

— Şi eu am murit.

Am strâns-o şi i-am zis:

— Nu de tot.

— Nu vreau să mai merg la şcoală, nu vreau să-l mai văd pe Gabriele.

— Şi ce-o să faci?

— O să mă las în voia sorţii.

Acum, Bea, ce ştie lumea despre toate astea? Eram doar noi două, marea agitată, acolo jos, sub pietre, şi cerul

deasupra capetelor noastre. Ziua aceea nu stă scrisă nicăieri şi nu are niciun martor, în afara celor trecuţi în tăcere. Nimănui dintre cei vii nu i-ar fi venit în minte să-şi ia aparatul de fotografiat şi nici tu n-ai mai vrut niciodată să vorbeşti despre asta. Totuşi, rămâne unul dintre cele mai importante momente din viaţa noastră.

Cei din exterior au impresia că te cunosc, că ştiu totul despre tine, şi tu îi laşi să creadă, pentru că ce faci tu seamănă cu literatura: minciună – chiar tu m-ai învăţat – şi vrăjitorie. Dar realitatea e că habar nu au cine eşti, toţi se rezumă la sclipirea ta de suprafaţă, în timp ce mie-mi rămâne tot întunericul. Ei te urmăresc pe internet, dar eu îmi aduc aminte de cum erai. Ei au fotografiile tale, eu te am pe tine.

Din toate cele pe care le faci azi – petreceri grandioase, călătorii intercontinentale, haine de mii de euro –, suntem de acord în privinţa unui singur lucru: tăcerea absolută când vine vorba de adevăr, de trecut şi de mine. Mă bucur că ai vrut să eviţi comentariile şi bârfele despre mama ta, prietenia noastră, anii de liceu, plaja neagră, Piazza Padella. Sau poate că omiţi aceste momente doar pentru că le-ai uitat?

În orice caz, e bine că amintirile noastre rămân aici, în singurul loc sigur pe care îl cunosc: o carte. Pentru că asta nu e o poveste.

E viaţa noastră.

Ne-am întors seara. Am parcat scuterele unul lângă altul în curtea blocului, am urcat scările şi ne-am dus la baie să ne spălăm pe mâini. Tata nu ne-a întrebat nimic. A mai adăugat un rând de tacâmuri la masă, un pahar, un scaun şi Beatrice a rămas la noi, începând din seara aceea, timp de vreun an.

Puţin înainte de a se aşeza la masă, a sunat acasă şi i-a zis tatălui ei că nu se mai întoarce: o decizie pe care n-ar fi putut s-o ia dacă mama ei mai trăia. I-a explicat că simţea nevoia să stea departe de lucrurile ei, de obiectele ei, de amintiri, că era o tortură să le vadă zi de zi, pe care nu o putea suporta. Tatăl ei a cedat, în final, iar asta a fost o consecinţă a faptului că Ginevra nu mai exista. Fără ea, toţi deveniseră puţin mai liberi şi cu toţii, puţin mai singuri.

După cină, tata a scos din dulap aşternuturi şi prosoape curate, a făcut patul în camera lui Niccolò, care s-a transformat în camera lui Beatrice. Eu i-am dat o pijama şi o pereche de chiloţi, periuţa de dinţi şi pieptănul meu, ea era ca un naufragiat gol, în mijlocul mării. Dar în noaptea aceea şi pentru încă vreo lună, după ce se stingeau luminile, venea pe furiş în camera mea şi dormeam împreună. În somn plângea şi mă lua în braţe.

A fost foarte greu la început, apoi şi mai greu, cu fiecare zi care trecea, peste care domnea aceeaşi absenţă. E o minciună că viaţa continuă. Bea lua în mână telefonul, derula numerele până la cel al mamei şi îşi dădea seama că nu mai putea să o sune: nici azi, nici mâine, nici poimâine, niciodată.

Ne-a luat două săptămâni să ne întoarcem la şcoală. Dimineaţa nu voia să se trezească nici să mănânce, trebuia s-o oblig de fiecare dată. Apoi mă machiam dinadins ca să se machieze şi ea, mă chinuiam să-mi aleg hainele, pentru că voiam ca ea să facă acelaşi lucru. Agenda lui Gin rămăsese ascunsă pe şifonier; n-am deschis-o niciodată, nici măcar n-am frunzărit-o. Era pentru mine ca un obiect radioactiv, care trebuia să rămână îngropat, altfel ar fi distrus totul. Dar am respectat toate promisiunile pe care i le făcusem.

În ceea ce priveşte dieta, n-a fost nevoie să insist deloc: în scurt timp, a slăbit cele zece kilograme acumulate cât Ginevra fusese bolnavă. Până la urmă, a fost nevoie de mai mult efort să o conving să mănânce, să iasă din casă, să meargă la Enzo să se tundă, să se vadă din nou cu Gabriele şi să se întoarcă la sală, la antrenamente.

În fiecare duminică am mers cu ea să-şi vadă tatăl, care se urâţise vizibil: petrecea atât de multe ore în faţa televizorului, încât uita să se bărbierească şi să se uite în oglindă. Era în continuare călcat şi curat datorită Svetlanei, dar chipul lui era neîngrijit şi avea permanent o expresie sălbăticită. Ludovico devenise un bătăuş: rămăsese repetent anul acela. Costanza, în loc să-şi continuie facultatea, aşa cum prevăzuse Beatrice, se mutase acasă şi renunţase la studii. După acele prânzuri chinuite şi pline de discuţii forţate, Bea urca înapoi în camera ei şi mai lua câte ceva: un CD, o carte, o pereche de blugi, o bluză. Intra în camera portretelor şi mai lua un album de pe raft. Oricum, mi-a spus odată: „Cine ai vrea să se uite la ele în afară de mine?” Beam cafeaua cu ei şi apoi ne întorceam în Via Bovio.

Eu am pierdut o mamă şi un frate, dar am câştigat un tată şi o soră. Şi trebuie să recunosc că, pe măsură ce a trecut perioada de doliu, a început să-mi placă. Mă distra să mă cert cu Beatrice care să intre prima la duş: ea stătea ore întregi; mergeam la cumpărături împreună, descifrând listele pe care ni le dădea tata; învăţam împreună până târziu; ne făceam împreună curat în camere; strângeam masa împreună; ne uitam la televizor. Doar vinerea şi sâmbăta ne despărţeam şi fiecare stătea cu iubitul ei. Nu aveam voie să mă duc acasă la el, aşa că devenisem casa lui. A fost o perioadă groaznic de dureroasă, dar şi extrem

de frumoasă, care ne-a unit într-un fel despre care nu credeam că poate fi distrus.

Cu timpul şi mai ales mulţumită unei idei de-ale tatei, Bea a reînceput să înveţe asiduu, s-a înscris din nou la dans şi, aşa cum anunţase, a reluat relaţia cu Gabriele. Dar...

Mai era acel trandafir, pe care îl smulsese din coroana mamei ei, înainte ca mormântul să fie închis. Un trandafir alb, pe care l-a legat cu sfoară şi l-a atârnat în întunericul dulapului, până s-a uscat, iar din el a rămas ceva tangibil, ascuns.

A fost singurul obiect pe care Beatrice l-a fotografiat ani la rând. Chiar dacă se rigidizase şi mai rămăsese doar o tulpină, a umplut multe albume cu fotografii polaroid defocalizate, o întreagă galerie palidă reprezentând acelaşi trandafir. Înainte de a se lăsa fotografiată de zeci de ori de subsemnata, chiar înainte de a-şi vedea chipul în *high definition* umplând planeta, la fel ca sticlele de plastic – mereu cu acelaşi surâs, aceeaşi privire, neschimbate, ca acel trandafir –, în dulapul ei se găsea originea tuturor lucrurilor. Şi poate mai există şi astăzi.

18

BLOGUL

Cred că tata a vrut să o mai distragă pe Bea şi de aceea a venit cu ideea unui blog. Probabil şi pentru el era dureros să o vadă zăcând pe canapea, cât era ziua de lungă, uitându-se la filme alb-negru, respingând orice propunere de a reveni la viaţă.

Când a început vacanţa de vară, ne-am dat seama că înaintea noastră se întindea o infinitate de timp liber, gol,

inert. La sfârşitul lui iunie, terminaserăm deja traducerile din greacă şi din latină, lista de lecturi pe care ne-o dăduse Marchi, până şi exerciţiile de fizică şi de matematică. După toate astea, încă ne mai rămâneau două luni întregi de vacanţă, iar anticiclonul african îşi începuse asediul.

Nu că asta ar fi reprezentat pentru noi o problemă. Beatrice refuza să iasă din casă, pe 30 iunie eram albe ca două nordice şi nici măcar nu ne apropiaserăm de vreo plajă. Dar cred că de vara lui 2003 îşi aduce aminte toată lumea. La anumite ore ale după-amiezii, simţeai nevoia să te întinzi pe jos ca să te răcoreşti puţin. Era dovada că *Il manifesto* din 12 septembrie avusese dreptate: apocalipsa începuse şi mergea înainte, era de neoprit.

La mijlocul lui iulie, Bea a accceptat să coboare la plajă, dar numai la şapte dimineaţa, când era pustiu. Îmi aduc aminte că înotam până la ultima geamandură, mişcările braţelor noastre spărgeau tăcerea, tăiau în suprafaţa nemişcată a apei curate, înainte de a fi luată cu asalt de ceilalţi oameni. Ne opream să ne tragem sufletul, agăţându-ne de plutitoare, priveam insulele cristalizate în umiditatea aceea, fără să schimbăm niciun cuvânt. Pe la nouă, şezlongurile se umpleau, iar noi dispăream înapoi în casă.

Nu am părăsit-o niciodată. Mă certam cu Lorenzo, pentru că el dorea să mergem împreună pe Giglio, pe Elba, dar eu nu voiam să o las pe Beatrice. Mă vedeam cu el în faţa casei, stăteam câte o jumătate de oră, o oră, ca şi cum aş fi fost arestată la domiciliu. Apoi mă întorceam la ea şi ne îngropam în casă zile întregi. Uşile şi ferestrele erau închise, ca să ne ferim de căldura înăbuşitoare, jaluzelele erau coborâte, ca într-o noapte continuă: niciodată nu am citit la fel de mult ca atunci şi, trebuie să recunosc, Bea era la fel de pasionată.

Romanele de întindere medie, ca *Educaţia sentimentală*, erau devorate în două zile. Ca să terminăm *Război şi pace*, ne-au trebuit nouă. Le-am citit una lângă alta, întinse pe canapea, stând cu picioarele încrucişate şi ventilatoarele deschise. Deşi eram doar în chiloţi şi sutien, picăturile de transpiraţie ni se amestecau. Odată ce terminam o carte, i-o dădeam celeilalte, iar dacă ne impresiona, o disecam până la miezul nopţii. Dar, în ciuda convingerilor mele politice şi religioase, trebuie să recunosc că pe Beatrice cărţile nu o salvau.

Le devora, aşa e, dar numai ca să nu se gândească la altceva. Nu le permitea să-i zgârie scutul, să-i picure în suflet vreo îndoială, vreo schimbare. Ca şi cum ar fi hotărât, încă de la început, că între paginile unui volum erau doar aiureli, iar adevărul se afla în altă parte: în acţiuni, în lucrurile cu impact concret, ba chiar de necontestat, asupra celorlalţi. În lucrurile aflate la vedere.

Pentru mine, să-mi petrec verile în felul acela era ceva perfect obişnuit: toată lumea era la mare, goală, expusă, iar eu mă întorceam mereu către artă, sperând să mă ajute. Pentru Bea asta nu funcţiona: pentru ea, fusese mereu o perioadă a concursurilor, a prezentărilor în bikini pe litoral, a flash-ului aparatelor de fotografiat, a micilor articole apărute în ziarele locale. Odată cu mama ei, se dusese şi orice contact cu micul univers al modei de provincie. Ba mai mult, dispăruseră şi motivaţia, şi dorinţa. Nu vreau să fiu acuzată că nu m-am gândit să scot agenda şi să o trezesc din letargie – nu mă subestimaţi. Dar, vedeţi, eu chiar sperasem că, în lipsa mamei ei, ar fi ajuns să-mi semene.

A venit şi luna august, iar cărţile au lăsat loc DVD-urilor. Beatrice se ghemuia să studieze nu ştiu ce istorie a cinematografului. Începuse să facă o pasiune pentru stilul

clasic, nemuritor. Poate avea nevoie de un limbaj mai structurat acum, că viaţa îi dăduse o lovitură atât de grea. Sau poate, în adâncul ei, nu îşi îngropase nicio secundă planurile, iar asta doar făcea parte din procesul ei de formare. Din instinctul său fantastic de autodidact. Pentru a ajunge la estetica pe care şi-o dorea, adică la statutul de idol, trebuia să se îmbibe de „lucruri serioase”.

Obişnuia să mă trimită la Blockbuster să închiriez filmele western ale lui Sergio Leone, întreaga filmografie a lui Fellini, chiar şi câteva capodopere neorealiste. Mă urcam pe Quartz, în costum de baie şi goneam pe străzile pustii, după prânz, când asfaltul era încins şi lumina puternică bătea în cască. Mă întorceam cu câte trei filme odată, pe care le vedeam imediat, unul după altul.

Era clar că aşa nu mai puteam continua.

Cu două zile înainte de Ferragosto, tata a intrat în sufragerie hotărât, a pus pauză la *Mamma Roma*[49] şi a aruncat o întrebare aparent infensivă:

— De ce nu vă faceţi un blog?

Nici măcar nu m-am întors spre el. Poate am pufnit, poate mi-am dat ochii peste cap, cu aceeaşi aroganţă cu care întâmpinam mereu găselniţele lui. Însă animalul magic ce o poseda pe Beatrice şi-a întors privirea de la o Anna Magnani, disperată, către el.

— Blog? Ce e aia?

— Un fel de jurnal, a răspuns tata plin de entuziasm, dar prin care nu te ascunzi, nu e un mijloc de introspecţie. Într-un blog, povesteşti altora despre tine, cunoşti oameni noi, îţi creezi o reţea; te deschizi spre lume.

---

[49] Film în regia lui Pier Paolo Pasolini, cu Anna Magnani în rolul principal, lansat în 1962 (n. tr.).

Când a auzit despre ce e vorba, Bea şi-a pierdut imediat interesul.

— Nu-mi place să scriu.

M-am ridicat să iau telecomanda şi să pornesc din nou filmul. Toată povestea ar fi putut să se termine acolo. Beatrice ar fi putut, la fel de bine, să nu devină fenomenul planetar care e astăzi. Ar fi putut să treacă peste durere şi în alte moduri şi să rămână prietena mea.

Însă tata s-a încăpăţânat.

— Ei, nu-ţi închipui că trebuie să scrii poeme homerice! Aţi putea să-l deschideţi împreună, să vorbiţi despre voi, despre oraşul vostru, despre filmele la care vă uitaţi şi să faceţi schimb de păreri cu fete din alte părţi ale lumii.

— Tată, am pornit din nou filmul, te rog.

S-a aşezat în faţa ecranului, acoperindu-l.

— Aţi putea să vă împrieteniţi cu persoane care locuiesc în Sicilia, în California, în China!

La fel ca mine, nici Bea nu i-a mai dat atenţie. Anna Magnani a reînceput să se plimbe printr-o noapte infinită, între două rânduri de felinare, din ce în ce mai singură. Apoi, tata a adăugat *acel* cuvânt:

— Puteţi să postaţi şi *fotografii*. Eu asta fac: blogul meu e despre păsări.

Şi, de data asta, animalul magic nu s-a mai rezumat la o simplă sclipire în ochi, ci a ieşit la iveală complet, maiestuos şi înspăimântător, ca monstrul din Loch Ness, ca Scilla şi Caribda. S-a ridicat în picioare:

— Arată-mi!

S-a întors spre mine şi a spus:

— Îl facem împreună.

Şi aş fi vrut să-i răspund:

— Nu, scoate-ţi asta din cap.

Dar ochii au început să-i strălucească, la fel ca atunci când am furat împreună blugii.

Am intrat în birou. I-am repetat de nu ştiu câte ori că eu doar mă uit şi atât. Tata a aşezat-o pe Beatrice pe scaunul de la birou, în faţa noului calculator: un laptop. L-a deschis. Eu am rămas în spate; prin uşa crăpată încă se auzeau plânsetele din *Mamma Roma*. Tata a pornit primul, şi poate singurul pe vremea aceea, router Wi Fi din oraş şi enigma pe care orice fată încearcă să o dezlege consultând motoarele de căutare, rebusul pe care jurnaliştii se chinuie să-l rezolve s-a născut.

Cum a luat fiinţă Beatrice Rossetti?

Începutul, şi asta n-o ştie nimeni, a fost „Blogul lui Bea&Eli".
Cât tata a înregistrat contul şi pagina de pornire, Beatrice şi-a recăpătat culoarea în obraji, vocea i-a devenit mai melodioasă, imperativă şi nu a mai terminat cu întrebările: „Cum se face asta? La ce foloseşte ailaltă?" Mecanica dorinţei a învăţat-o să dea click şi să folosească mouse-ul.

Cuvintele „Bea&Eli" le-am eliminat intenţionat, dar, dacă fac un efort, încă îmi aduc aminte şi cât de urâtă era pagina: fondul era de un galben-pai trist, caracterele, de un lila spălăcit, îi puseserăm chiar şi un subtitlu simpatic: „Două prietene care se ceartă mereu." Tata a fost un profesor înţelegător; ca să ne arate scopul pentru care sunt create blogurile, nu ni l-a arătat pe al lui, ci pe cele ale prietenilor lui, profesori sau informaticieni tocilari, care vorbeau despre copiii lor, nopţi albe sau înţărcare. Eu tot

nu înţelegeam de ce şi-ar face cineva un blog. Apoi ne-a arătat „jurnalul” public al unei doamne care povestea, în fiecare zi, despre boala prin care trecea. Bea s-a întristat brusc. Tata a ales imediat altul – un blog dedicat scrisului:

— Ăsta e pentru tine, Elisa.

Ne-a explicat cu înflăcărare cum, pornind de la acela, puteam să ajungem la alte mii de bloguri, să interacţionăm, să comentăm, să adăugăm linkuri, pentru că scopul internetului ăsta era: să creeze legături.

— Cum se adaugă fotografiile? l-a întrerupt Bea, nerăbdătoare. Bloguri de modă nu există?

Tata s-a uitat la ea cu ezitare:

— Probabil că da.

Beatrice a alergat în cameră şi s-a întors cu braţele pline de albume. Le-a răsfoit grăbită până când a găsit ce căuta: un portret în care ieşea în evidenţă cantitatea de machiaj cu care era dată şi panglica de la un concurs de frumuseţe pe care o purta. A scos-o din folia de plastic, a ţinut-o în aer, ca şi cum ar fi fost un steag şi, doar atunci, spre uimirea tatei, şi-a dat seama că nu putea să introducă acel obiect direct în calculator.

Da, ştiu, vorbesc despre ce se întâmpla, practic, ieri, dar e deja Antichitate. Tata a trebuit să scoată aparatul de fotografiat digital, să facă o fotografie pozei, să conecteze cabluri, să încarce imaginea, să o micşoreze şi alţi mulţi paşi pe care, din consideraţie faţă de cititor, îi voi omite, dar pe care eu şi Beatrice i-am parcurs în lunile care au urmat, de mii de ori.

Jumătate de oră mai târziu, tata a reuşit să pună la punct un portret al lui Beatrice în secţiunea blogului intitulată

„Cine suntem”. A întrebat-o cum voia să se prezinte, iar ea, plină de candoare, a răspuns:

— Şaptesprezece ani, de treabă, semne distinctive: superbă.

Am izbucnit în râs. El a ezitat:

— Poate găseşti o descriere mai sobră.

— Atunci hai să scriem… Semne distinctive: fără prejudecăţi.

Tata a fost pus în dificultate.

— Dar trebuie să le atrag atenţia, a comentat ea, care, spre deosebire de tata, mare profesor de internet, înţelesese deja cum stăteau lucrurile. Paolo, să zicem aşa: „Cea mai frumoasă şi mai invidiată din toată şcoala.” Iar sub fotografia Elisei, să scrii „Tocilara”.

— Ei, vezi că eu nu pun nicio poză cu mine, mă enervasem eu, şi n-ai decât să scrii „tocilară” despre tine, că oricum ai numai 9!

Că ea, orfană de mamă şi fără niciun alt prieten în afară de mine, nu putea fi „cea mai invidiată” nu i-am mai spus.

— E amuzant, chiar suntem două prietene care se ceartă mereu, nu? Suntem diferite, diametral opuse.

Incompatibile, ireconciliabile, aş adăuga eu azi.

Pentru că tu eşti o trădătoare, iar eu nu.

— Nu sunt bătaia ta de joc, nu mă apuc să ţin jurnalul prinţesei şi al cerşetoarei!

Tata a luat frâiele situaţiei şi i-a creat lui Bea o descriere mai blândă: „Am şaptesprezece ani, învăţ la liceul clasic şi pasiunea mea este moda.” Şi pe mine m-a obligat să postez, în locul unei fotografii de profil, o imagine

defocalizată cu biblioteca mea şi cu descrierea laconică „îmi place să citesc”, care, pusă acolo, părea o imitaţie nereuşită a unui anunţ de la Pubblicità Progresso[50].

Ce-am scris pe blog? Nu-mi prea aduc aminte: fără doar şi poate, numai tâmpenii. Despre mine nu scriam niciodată nimic, deja aveam jurnalul meu, dar o ajutam pe Bea să-şi învăluie minciunile în metafore. Era obsedată să deschidă laptopul tatei în fiecare zi, împodobindu-şi mereu secretele cu câte o fotografie.

La început a folosit portretele pe care i le făcuse mama ei, dar, mai târziu, aproape toate i le-am făcut eu. Mulţumită banilor de buzunar care veneau constant din partea avocatului Rossetti, a reînceput să meargă la coafor din trei în trei zile şi să-şi cumpere haine noi, cu scopul precis de a se aşeza în faţa camerei Contax, pe care o împrumuta de la tata, şi să-mi dea comenzi:

— Numără până la trei, apoi apasă.

Dar nu a fost suficient: a apelat şi la fotografii din T pentru şedinţe pe plajă, în studio, în bikini sau în haine de gală. Iar ei se mirau de fiecare dată, pentru că ea le cerea să pună pozele pe CD, nu să le developeze.

Dura ore întregi să le încărcăm, una după alta, pe „Bea&Eli”, dar nimeni nu accesa „Bea&Eli”, nimeni, articolele rămâneau fără niciun comentariu şi, dacă cineva mai accesa pagina, întrebarea cea mai frecventă era: „De ce apare doar Bea? Unde e Eli?” Sau: „Eli, ce-ţi place să citeşti? Cum de eşti prietenă cu una ca asta?” Chiar dacă astăzi pare de necrezut, pe vremea când a început moda blogurilor, teritoriile acelea erau cucerite, mai degrabă, de

---

[50] Fundaţie înfiinţată în 1971 cu scopul de a oferi soluţii creative pentru realizarea de campanii publicitare dedicate unor probleme morale, sociale şi educaţionale (n. tr.).

cele ca mine, nu de cele ca Bea. Celor care navigau pe aceste mări în 2003 nu le păsa de frumuseţe sau de haine: erau scriitori în devenire sau „pasionaţii de ceva”, la fel ca tata, şi voiau să-şi împărtăşească pasiunea cu persoane care căutau lucruri noi şi prietenia cuiva. Regula era să descoperi, nu să te descoperi.

„Bea&Eli” era predestinat eşecului. Cu toate acestea, Beatrice nu şi-a pierdut deloc entuziasmul. Ba dimpotrivă, a renăscut. Îşi găsise vindecarea şi obţinea rezultate bune. Nu o interesa numărul de vizitatori sau faptul că lumea, în loc să tacă, îi critica uneori narcisismul. Se afla sub vraja unui dialog secret cu ecranul, care atunci mi se părea deopotrivă ridicol şi neclar şi pe care mi-e încă greu să-l înţeleg. Îşi căuta mama? Se căuta pe sine însăşi? Beatrice, pe care eu mă chinuiam din răsputeri să o înving, luându-i agenda, afundând-o în romane ruseşti şi filme de autor, îşi găsise, oare, modul de a ieşi înapoi la lumină?

Doar tata şi cu mine am putut fi atât de naivi, încât să credem că acela era un mod nevinovat de a-şi pierde timpul. Era o armă letală.

Pentru Bea ar fi fost suficient ca blogurile să fie înlocuite de platforme care să semene cât mai puţin cu vechile jurnale, ca să cucerească lumea; ea aştepta ca tehnologia să ţină pasul cu ea.

Cum devii Beatrice Rossetti?

Cu cincisprezece ani de antrenament, ca precursor al tuturor tendinţelor.

Dar să ne întoarcem o clipă la ziua în care am lansat blogul. Când am ieşit din biroul tatei, era deja noapte. Bea s-a închis în camera ei, să vorbească la telefon cu Gabriele, plină de

entuziasm. O oră mai târziu a venit în cameră să-mi dea marea veste:
— Ne-am împăcat. Mergem toţi la el de Ferragosto. Şi Lorenzo e invitat.

Şi, în ciuda lui „Bea&Eli”, îmi revine în minte una dintre cele mai frumoase amintiri pe care le am, motiv pentru care mă întreb: cum e posibil ca, după toate astea, să se întâmple ce s-a întâmplat? Am petrecut toată ziua următoare pe plajă, pe stânci, ne-am dat cu ulei şi ne-am întins la soare ca două scoici. Ne-am ars. Ne-am întos acasă şi ne-am dat imediat pe piept cu Foille, în timp ce tata se uita în altă parte. N-am reuşit să dormim. Pe 15, dimineaţa, pregătirile au început devreme: comprese, măşti, creme; câteva ore bune, tata n-a avut voie să intre în baie. Eram baricadate înăuntru. Bea s-a ocupat şi de corpul meu, şi de al ei, complet dedicată unui singur scop: să restabilească „splendoarea”. Ne-am făcut unghiile, ne-am pensat, ne-am spălat cu buretele pe omoplaţi, la axile, între fese, încolăcite una în jurul celeilalte, împreună, în cadă.

La opt seara ne-am urcat pe scutere şi, în sfârşit, ne-am îndreptat spre ţărm. Am făcut slalom printre maşini, ne-am urcat şi pe trotuare, am fluierat în timp ce-i depăşeam pe toţi. Ea, în faţă, eu, în spate. Îi vedeam părul întins perfect din nou, cu placa, fluturând pe spatele gol, în timp ce îmi făcea cu ochiul în oglinda retrovizoare. Încercam să accelerez ca s-o ajung, dar inutil, viaţa noastră urma să fie, pentru totdeauna, ca acea cursă.

Am ajuns în Piazza Padella, am parcat scuterele şi am urcat cele nouă rampe de scări dintr-o suflare, sărind câte două trepte deodată. După toată moartea pe care o respiraserăm, ne era foame. Uşa era deschisă, în bucătărie ne aşteptau Salvatore, Gabriele şi Lorenzo la bustul gol, în

pantaloni scurţi. Masa era încărcată cu sticle de vin, iar pe foc se găteau scoicile. Era Ferragosto, ziua noastră. Beatrice şi cu mine ne-am scos hainele şi pantofii şi am alergat în costum de baie către iubiţii noştri.

La început a fost ciudat pentru mine şi Lorenzo să ne sărutăm în faţa lor şi cred că şi pentru ei să fie văzuţi de noi. Nu ni se mai întâmplase niciodată să ne întâlnim cu toţii, iar Lorenzo şi Gabriele erau extrem de diferiţi. Cu toate astea, părea că se împrieteniseră. În plus, aveam tot vinul acela: au fost suficiente vreo două pahare ca şi eu, şi Bea să ne pierdem orice urmă de pudoare.

Înainte de masă, îmi aduc aminte că m-am apropiat de fereastra care dădea spre micul port. În oraşul vechi, toate ferestrele erau larg deschise, luminile aprinse şi mesele aranjate prin bucătării ori pe balcoane. Câţiva copii se alergau printre cearşafurile întinse pe un acoperiş, nişte femei cu şorţurile ridicate pe coapse îşi făceau vânt cu evantaiul, familii necunoscute aranjau scaune şi stăteau laolaltă. Apoi mi-am întors privirea spre băncile din port, aceleaşi unde mama şi Niccolò se duseseră să caute iarbă, în urmă cu trei ani, şi mi-am adus aminte că nu mai erau lângă mine. Nici fantomele lor, nici dorul meu. Acum eram parte din T.

S-a auzit soneria de la interfon şi m-am întors înăuntru. Venise Sabrina, iubita lui Salvatore, care lucra la Upim[51] şi avea peste treizeci de ani, practic, *o babă*, după părerea noastră. Pe mine şi pe Beatrice nu ne-a plăcut din prima, şi pe bună dreptate: eram bete, enervante şi exhibiţioniste. Ne plimbam cuburi de gheaţă printre sâni ca să-i facem pe băieţi să zâmbească, ne prefăceam că ne cade sutienul când, de fapt, pe ascuns, noi desfăceam închizătorile. Erau

[51] Unico Prezzo Italian Milano – lanţ de magazine de haine (n. tr.).

ideile lui Bea, eu doar mă luam după ea. Gustam din fascinaţia de a semăna cu ea.

La jumătatea serii, ea şi Gabriele s-au ridicat. Fără să caute nicio scuză, s-au închis în cameră. M-am uitat şi eu la Lorenzo, în timp ce mă ridicam, iar el a venit după mine în baie. Prietenia absolută cere şi asta: să faci dragoste în acelaşi timp, la distanţă de un perete.

Şi atunci, sprijinită de plăcile de faianţă verzi, m-a săgetat un gând: ar fi fost minunat să rămânem acolo, în T, pentru totdeauna, fără să terminăm şcoala. Dacă în seara asta rămânem amândouă însărcinate, se însoară cu noi, locuim una lângă alta toată viaţa, ea, în apartamentul de deasupra, eu, dedesubt sau invers. Nu plecăm, nu scriem, nu încercăm să facem nimic. Copiii noştri cresc împreună ca fraţii şi noi stăm acasă toată ziua fără să facem nimic. Nedespărţite, ba mai mult: identice.

Mai târziu, în timp ce stăteam pe acoperiş să privim focurile de artificii, în loc să caut mâna lui Lorenzo, am căutat-o pe a lui Beatrice. Am strâns-o. Centrul istoric, insulele, bastionul, toate străluceau în lumina intermitentă, verde şi roşie. Eram fericită. Mi-am apropiat buzele de urechea lui Beatrice şi am întrebat-o:

— Noi două n-o să ne despărţim niciodată, nu-i aşa?

N-a răspuns. Poate n-am auzit-o, era prea mult zgomot.

Când am coborât înapoi în mansardă să luăm prosoapele pentru baia în mare de la miezul nopţii, chiar înainte să ieşim, şi-a luat telefonul şi deodată ne-a zis:

— Hai să facem o poză pentru blogul *meu*!

Am îngheţat. Gabriele, Salvatore şi Sabrina nici nu ştiau ce este un blog. Lorenzo, doar în linii mari. Niciunul dintre noi, cu excepţia lui Beatrice, nu avea un telefon mobil cu

cameră foto. Era cel mai recent cadou sau, mai bine zis, cea mai recentă încercare disperată a tatălui ei de a avea o legătură cu ea. Mi l-a pus în mână şi mi-a explicat ce trebuia să fac. Eu am fost cea aleasă, din oficiu, să lipsesc din poză. M-a deranjat, m-am enervat atât de tare, încât şi acum îmi reproşez cum de n-am înţeles nimic.

Cum e posibil ca lucrurile să se fi întâmplat aşa? Era evident. Aveam toate dovezile chiar în faţa ochilor, dar nu voiam să le văd.

Am găsit pe internet caracteristicile acelui telefon: 0,3 megapixeli. Imaginea rezultată era o nebuloasă. Dar ea a vrut să o publice oricum, în ziua următoare, pe blogul *ei*. Aceasta era a treia imagine, după cele două potrete făcute de Ginevra.

M-am dus să-mi vărs nervii în jurnalul meu, înjurând în toate felurile blogul „Bea&Eli” care, din fericire, n-a avut viaţă lungă. Acel „&” a fost cel care a început să ne despartă.

Mă opresc puţin ca să fac o analiză a Elisei de şaptesprezece ani, cea care spera să îmbătrânească în T, împreună cu Bea, puţin diformă şi fără nicio ocupaţie şi nu ştiu dacă ceea ce simt pentru ea e furie sau tandreţe.
Cert este că visurile nu se pun aşa uşor în practică. Ştiu asta foarte bine, pentru că al meu, spre deosebire de al lui Rossetti, nu s-a împlinit.

Astăzi însă, am un serviciu care îmi place, sunt o femeie independentă şi sunt mândră de asta. Fantezia aceea de a ne îngropa în T, sacrificându-ne orice ambiţie era, cu siguranţă, doar un avânt literar de doi bani, dar şi dovada că eu, împreună cu atâtea altele, am crescut într-o lume în care bărbaţii câştigă. Ca să-mi dau seama că femeile au o

valoare prin ele însele, că au propria voce, a trebuit să ajung la maturitate.

Dar vocea mea care e?

Mă ridic, mă duc la oglinda de la intrare, mă uit la mine cu atenţie. Sunt o persoană atât de comună, semăn mai degrabă cu Marchi. Am fruntea lată, nasul subţire, pistruii decoloraţi şi pielea, iarna, are o paloare argintie. Buzele sunt subţiri. Încerc să zâmbesc: dinţii sunt normali, mai degrabă drepţi, dar mici; nu am gropiţe, negi, n-am nicio trăsătură particulară. Îmi stă mai bine serioasă.

Având în vedere faptul că scriu de zile întregi, ca o nevrotică, n-am avut timp să mă machiez. Dar şi machiajul e, mai degrabă, un văl, pentru că altfel mi-e teamă să nu semăn cu... Cu cine?

Am genele şi sprâncenele roşcate, la fel ca părul. Asta, într-adevăr, iese în evidenţă. Îl port mai lung, aproape până la umeri, e ondulat şi bogat, de un roşu atât de recognoscibil, încât îmi vine să întreb cu ură: nu roşcatele aveau rolul de personaje speciale? Nu erau ele vrăjitoarele, zânele, reginele?

Nu, pentru că par ştearsă în rest. Magia a fost mereu atributul lui Beatrice. Ea mă făcea să par mai interesantă. Iradia o lumină celestă. Mi-aduc aminte de blugii aceia, strălucitori ca o baghetă magică. Au fost atât de importaţi pentru mine, în mintea mea, iar acum cine ştie pe unde sunt? La gunoi? În beci? Făcuţi cadou cuiva? Sau sunt încă acolo, pe raftul de sus în Via dei Lecci?

Chiar dacă i-aş avea aici, la îndemână, nu mi-ar mai folosi la nimic.

Înainte de a închide acest capitol, mai este încă o amintire din ziua de 15 august 2003 pe care aş vrea s-o povestesc.

Lorenzo şi cu mine ne-am băgat în apă, într-un golf întunecat, departe de felinare şi de toţi ceilalţi. Era două sau trei noaptea. El m-a luat de mână şi mi-a spus, în apa aceea neagră, următoarele cuvinte:

— De ce ai încredere în ea? Nu vezi cum te tratează? Te umileşte, te foloseşte. Se crede cine ştie ce, dar tu valorezi de sute, de mii de ori mai mult decât ea. E doar un personaj de spectacol de duzină.

19

O PERSPECTIVĂ RESTITUITĂ

La sfârşitul verii m-a sunat fratele meu.

— Stai jos! au fost primele lui cuvinte.

Nu l-am ascultat, dar m-am speriat.

— Ce s-a întâmplat?

— A înnebunit, are creierul prăjit, şi-a ieşit din minţi.

— Niccolò, spune-mi ce-a făcut.

— Se mărită.

M-am aşezat sau, mai bine zis, am căzut din picioare; întregul meu corp, gândurile, sufletul au cedat. Frate-miu a continuat să vorbească, dar nu l-am mai auzit.

— Tata ştie? am reuşit să întreb.

— Bineînţeles că nu, mama vrea să-i spui tu.

— Eu? Dar când, când se...

— Peste două săptămâni, pe 13 septembrie. Nu eşti în stare să mă întrebi şi cu cine, nu? Bine faci. Deja îmi

pregătesc bagajele: decât să stau cu ăla, mai bine mă omor. Acum trebuie să închid, pa!

Înţepenesc acolo, la sute de kilometri de ei, moartă pe un scaun, îngropată sub o grămadă de dărâmături. Cum adică, mama se mărită? Ce-a vrut să spună cu asta? De ce nu mi-a zis chiar ea? Eram în continuare fiica de categoria a doua. Mi-a venit să plâng. Am plâns. Niccolò m-a lăsat singură, zdruncinată de veste, iar obligaţia de a i-o comunica tatei mi s-a părut chinul suprem.

Şi astăzi, de fiecare dată când la Biella se întâmplă ceva, Niccolò pune mâna pe telefon, iar pe mine mă cuprinde panica. În final, tot eu, care trăiesc la distanţă, trebuie să mă învoiesc de la muncă, să mă urc în maşină şi să alerg să o salvez pe mama noastră.

Ultima dată când am fost acolo, anul trecut în octombrie, m-am umplut de nervi. El era din nou şomer, îşi pusese al nu ştiu câtelea piercing pe faţă, avea creasta albastră şi dinţii pătaţi. I-am spus:

— Ai aproape patruzeci de ani şi uită-te la tine: frigiderul e gol, casa e un dezastru, nu se poate aşa ceva.

Mi-a răspuns:

— Ai dreptate, mă duc la cumpărături.

La nouă seara, el tot nu se întorsese. M-am urcat în maşină şi am făcut turul oraşului şi al satelor dimprejur: Pralungo şi Tollegno. După două ore l-am găsit la o masă dintr-un bar din Adorno, adormit, cu două pungi de la magazinul A&O, unde ne duceam când eram mici să furăm biscuiţi cu cremă, şi două sticle de vin pe masă, goale.

Dar să nu părăsim anul 2003. În dimineaţa marii veşti, eram singură acasă. Tata plecase de dimineaţă la facultate. Beatrice se dusese la Enzo. Am citit toate SMS-

urile din ultima perioadă de la mama, încercând să identific vreun semn, o tentativă: poate a vrut să-mi spună, dar eu nu mi-am dat seama. Nici vorbă. Mesajele de la ea erau mereu aceleaşi: „Te iubesc mult, şoricelule”, „Puricel, mă gândesc la tine”, „Mi-e dor de tine”, nivelul zero de limbaj, golul. Asta era toată relaţia noastră: o bătaie de joc enormă. N-am mai putut. M-am dus pe hol, am ridicat receptorul şi am sunat pe telefonul fix, la vechiul apartament din Via Trossi, de unde mă îndepărtase ca să-şi poată reface viaţa.

Mi-a răspuns ea şi am început să urlu:

— Ce aşteptai ca să-mi spui?

A ezitat. Pe fundal am reuşit să disting o voce de bărbat, puternică şi nesuferită, care a întrebat:

— Cine ne freacă la ora asta?

Era zece sau unsprezece dimineaţa, nu şase.

— E fiică-ta, spune-i! Ştie că exist?

— Iubita mea, a încercat să mă întrerupă.

— Iubită, pe naiba! Nu mă mai căuta! Te urăsc!

Am închis. Am scos telefonul din priză, mi-am închis mobilul, m-am urcat pe scuter şi am condus ca o nebună până la plaja neagră. Am petrecut ore întregi uitându-mă la navele care treceau, jurându-mi că n-o să am niciodată copii. M-am întors acasă doar când a început să mi se facă foame. În bucătărie am găsit-o pe Beatrice, dată cu ruj negru, cu o perucă mov pe cap şi cu gene false. Îşi spăla o salată în chiuvetă.

— Ce ţi s-a întâmplat? m-a întrebat îngrijorată, imediat ce am intrat.

— Mama nu face altceva decât să-mi strice viaţa.

Seara, când tata s-a întors acasă, n-am găsit curajul să-i povestesc. Cu excepţia rarelor cine între colegi, nu ieşea niciodată. Dacă telefonul suna, ştiam întotdeauna că era ceva legat de serviciu: trăsesem cu urechea. Îşi petrecea ore întregi în birou pregătind lecţii sau scriind articole academice. Pleca de acolo doar ca să-i cedeze lui Beatrice locul la laptop, pentru blestematul acela de blog. Se ocupa de noi, dar acasă petreceam din ce în ce mai puţin timp, iar pe noi nu ne interesa să ne ducem să ne uităm după gaiţe şi prundăraşi. Citea, făcea curat, călca, se ducea la cumpărături. La cincizeci de ani, era cărunt şi se îngrăşase. Era atât de singur, încât ţi se făcea milă.
În seara următoare, la cină, Beatrice s-a comportat aşa cum ştia cel mai bine: a făcut totul de capul ei. Fără să mă anunţe înainte, l-a întrebat pe tata dintr-odată:

— Paolo, hai, zi adevărul: mai eşti îndrăgostit de soţia ta?

Furculiţa mi-a căzut din mână. După o secundă în care s-a pierdut, tata şi-a recăpătat glasul:

— Nu, am divorţat acum şase luni.

Le numărase.

— Dar tu mai simţi ceva pentru ea?

— Bea, încetează!

— Nu, Eli, încetează tu să-l mai tratezi ca pe un copil.

Tata se uita la noi, nu-i venea să creadă.

— Sau ai pe alta? Ţi-ar plăcea să te îndrăgosteşti din nou?

Tata a tuşit.

— Nu cred că mă mai aflu la vârsta la care..., a bălmăjit.

Scosese poza ei de pe ecranul calculatorului, ascunsese portretele într-un album secret. Nu o pomenea niciodată, la telefon nu avea niciodată nimic să-i comunice. Dar ea,

am înţeles în momentul acela, era boala de care nu se putea vindeca.

De ce? Mă întreb azi şi poate că şi cititorii îşi vor pune aceeaşi întrebare: cum poate un om atât de aşezat, de raţional, de studios să-şi fi pierdut minţile după o nebună? Adevărul e că nu ştiu. Pot doar să presupun.

Tata şi-a pierdut ambii părinţi în acelaşi timp, din cauza unui accident de maşină, când avea doar şaisprezece ani. Sunt sigură că nenorocirea aceea l-a marcat: din poveştile lui, din pozele pe care mi le-a arătat, ştiu că bunicii pe care nu i-am cunoscut erau două persoane remarcabile. El a fost un arhitect foarte cunoscut, chiar dacă numai pe plan local. Ea – şi asta mi se pare într-adevăr ceva spectaculos şi poate, după ce închei cartea ori jurnalul sau mărturisirea aceasta, o să aflu mai multe – a fost actriţă de teatru. Un spirit artistic, neînţeles, complet neobişnuit într-un oraş fără pretenţii prea strălucite şi profund piemontez, precum Biella. Cine ştie, poate fantoma acelei femei, moarte atât de devreme, misterul ei a lăsat în el un gol, ca o rană, l-a făcut lipsit de apărare şi docil.

— Tată, i-am zis în seara aceea, cu vocea tremurând de nervi, trebuie să ţi-o scoţi din cap. Trebuie să-ţi găseşti pe alta: cultă, inteligentă, de nivelul tău.

Tata m-a privit fără să înţeleagă ce voiam să spun. Am mai tras de timp. Ca să distrugi inima unui om care îmbătrâneşte ai nevoie de un ficat zdravăn.

— Hai, spune-i!

— Vezi-ţi de treburile tale, Beatrice.

— Ce să-mi zici? M-aţi obosit amândouă.

Am închis ochii ca să găsesc cele mai potrivite cuvinte: cele mai uşoare, respectuoase şi calme. Dar ea a rupt

orice zăgaz, m-a făcut scrum, la fel cum au făcut americanii, pe 6 august, la Hiroshima. Pentru că prim-planul, cadrul principal, rolul fundamental trebuiau să fie mereu ale ei.

— Annabella se mărită, Paolo. Şi, cu italiana ei contaminată de expresii standard, pe care le foloseşte şi acum pe reţelele de socializare sau în interviuri, a adăugat: E timpul să o iei de la capăt.

Am deschis ochii şi l-am văzut pe tata palid, anihilat, îndurerat; mototolea în mână şervetul, la fel cum făcuse pe vremuri la restaurantul La Sirena. Beatrice s-a ridicat în picioare şi s-a dus să-l îmbrăţişeze în locul meu.

— Nu eşti singur, te ajutăm noi să mergi mai departe.

Îmi venea s-o omor. Să-i smulg părul din cap, s-o strâng de gât.

— Trebuie să cunoşti oameni noi, să uiţi.

L-a pupat. Pe tata, pe frunte. Un sărut pe care eu niciodată n-am fost în stare să i-l dau.

El a stat nemişcat, în capătul celălalt al mesei, uluit. S-a uitat la mine şi m-a întrebat:

— Cu cine?

— Nu ştiu.

— Zi-mi!

— Pe cuvânt, aşa e. Niccolò ştie.

Tata s-a ridicat. A lăsat masa aşa cum era, farfuria pe jumătate plină, cu orez sau cu spaghete, nu-mi aduc aminte. Şi-a luat portofelul, cheile de la maşină şi a plecat trântind uşa, fără să spună nici unde se ducea, nici când avea de gând să se întoarcă. M-am uitat cum Passatul se

îndepărta cu toată viteza, aproape derapând. M-am desprins de fereastră, m-am dus la Beatrice şi i-am tras o palmă. Direct în faţă şi cu toată puterea. A urlat. Am urlat la ea şi mai tare:

— De ce i-ai spus tu?

— Nu e un idiot.

— Ce treabă ai tu? Ce ştii tu despre el, despre mama, despre noi? Asta nu e casa ta, nu e familia ta.

Cu o mână pe obrazul înroşit, Beatrice s-a albit la faţă. Dar şi-a revenit imediat. Plină de demnitate, severă, a îngăimat:

— *Tu* erai singura familie care-mi rămăsese.

A ieşit şi ea. A luat cheile de la scuter, geanta şi a dispărut pe Via Bovio. Am strâns masa, am încărcat maşina de spălat vase, am măturat. Apoi mi-am luat un scaun şi l-am tras în faţa geamului de la bucătărie. Capriciile mamei continuau să ne îngenuncheze.

Nu mai ştiu cât i-am aşteptat pe amândoi, dar niciunul dintre ei nu părea că vrea să se întoarcă.

Atunci m-am simţit vinovată şi inutilă. Eterna apariţie în vieţile celorlalţi. M-am convins că aveau o relaţie, că se sărutau în acel moment sau mai rău. Cine nu ar fi vrut să aibă o iubită ca Beatrice, o amantă ca Beatrice, o fiică precum Beatrice?

Pe scaunul acela, cu fruntea lipită de geam, mi-am imaginat-o încolăcită în jurul tatei şi mi-am închipuit cum mor amândoi; sau cum mor eu, cum înnod o sfoară în jurul ţevii de oţel de la suportul perdelei de duş şi mă sufoc. Gelozia este un cuvânt pe care mai bine nu îl folosesc în această carte: ar fi mai comod pentru ea. Dar e adevărat

că un sentiment demonic, cel mai cumplit dintre toate, mi-a invadat pieptul ca un tsunami, mi-a răsucit toate organele şi m-a zdrobit.

M-am târât în cameră şi m-am adâncit în somn. La trei sau patru dimineaţa, l-am auzit pe tata intrând. La câteva ore după ce lumina zilei a pătruns în cameră, m-am trezit brusc şi am alergat în camera lui Beatrice: ea încă nu venise. Patul era neatins, hainele erau atârnate pe umeraşe, trusa de machiaj, pe birou, lângă temele de vacanţă, iar pe telefon nu aveam niciun mesaj, niciun apel. L-am sunat imediat pe Gabriele, fără să-mi pese că era ora şapte. Am sunat de foarte multe ori, m-am încăpăţânat până mi-a răspuns:

— Da, e aici. Dar nu vrea să te mai vadă.

Astăzi, în timp ce scriu, ştiu că între Beatrice şi tata era imposibil să se înfiripe ceva; mi se pare o tâmpenie şi numai faptul că am putut crede aşa ceva. Cu toate acestea, partea mea întunecată, indiferentă la dovezi, la raţiune, la bun-simţ, rămâne convinsă de un lucru: în acea noapte, între ei doi s-a produs ceva ireparabil. O solidaritate, un pact secret, care mi-a marcat sfârşitul.

Eu eram fiica de rezervă. Ea, fiica dorită.

Tatei i-au mai trebuit două zile, apoi a venit să-mi bată la uşă.

— Trebuie să mergem după ea.

— Nu.

— Elisa, am convenit nişte lucruri foarte clare cu tatăl ei şi intenţionez să-mi respect promisiunea. Îmbracă-te, te aştept în maşină.

Am fost obligată să-l ghidez până în Piazza Padella; el se uita doar înainte, fără să scoată niciun cuvânt, ca şi cum ar fi fost îngheţat. Eu stăteam aplecată peste telefon, pe scaunul din dreapta. Odată ce am ajuns acolo, mi-am pus centura de siguranţă şi am insistat să rămân în maşină.

Tata a deschis portiera:

— Vii şi tu.

Devenise mai trist de când primise „vestea". Nu cred că i-a sunat nici pe mama, nici pe Niccolò ca să afle mai multe sau ca să împiedice căsătoria. Nu mai vorbea, nu mai zâmbea, nu mai asculta, îşi petrecea zilele într-o tăcere apăsătoare. Nu-l mai recunoşteam.

La interfon s-a prezentat:

— Sunt tatăl Elisei.

L-am însoţit, împotriva voinţei mele, până la ultimul etaj. A sunat. Eu mă ascunsesem în spatele lui. Ne-a deschis Gabriele, dar nu ne-a invitat înăuntru. Beatrice a apărut în sutien şi chiloţi, fără să-i pese de nimic. Ar fi trebuit să-l auziţi pe tata care i-a zis:

— Îmbracă-te. Nu poţi să stai aici, eşti minoră. Tatăl tău are încredere în mine şi eu sunt responsabil de ce ţi se întâmplă. Adună-ţi lucrurile şi vino cu noi.

Nici ea, nici Gabriele nu s-au împotrivit. El s-a dus să-şi facă o *moka*, în tăcere, în timp ce ea şi-a pus o pereche de blugi atât de mulaţi, încât mai aveau puţin şi-i plesneau pe fund; s-a pieptănat cu grijă, fără grabă, şi-a prins părul la spate, studiindu-şi fruntea în oglindă. Eu şi tata am aşteptat-o nervoşi la parter. Pentru mine era insuportabil să susţin povara acelei confruntări. Beatrice era la un pas de mine şi mă ignora. Întregul său corp era un manifest al ranchiunei împotriva mea. Şi eu o uram, cu toată puterea,

dar aş fi dat orice pentru o privire binevoitoare. Însă n-am primit nimic.

L-a sărutat pe Gabriele.

— Te sun în curând, i-a spus, apoi ne-a urmat mândră şi tristă, în acelaşi timp.

A aşteptat să ajungem în Passat, unde mi-a dat lovitura de graţie.

— Paolo, du-mă în Via dei Lecci, te rog.

Am amuţit. Tata a încetinit, a oprit fără să clipească. A aşteptat să facă virajul în U către dealuri.

— O să vin să-mi iau hainele şi celelalte lucruri în altă zi, a adăugat Bea calmă. Acum vreau doar să mă întorc la familia mea.

A accentuat cuvântul „familie”. Ca şi cum acel cuvânt ar fi fost o lamă de cuţit, iar ea ar fi vrut nu doar să mi-l înfigă în piept, ci să-l răsucească la infinit. Eu stăteam în spate, iar ea, în faţă. Sunt sigură că m-a privit prin oglinda retrovizoare când a pronunţat ultima silabă, aproape zâmbind, cu ochii ei de un verde abisal, pe care acum trebuie să-i văd în zeci de reclame la farduri, la creme de zi şi care, în momentul acela, spuneau doar atât: „Mori, proasto!”

Nu ne mai certaserăm niciodată ca atunci, până în punctul de a ne despărţi. Stând pe scaun în maşină, am simţit începutul unui atac de panică ce m-a adus înapoi în timp: iarna, în dimineaţa aceea, între rafturile ordonate pe genuri literare din Palazzina Piacenza. M-am uitat la Bea cum coboară din Passat, sună la interfon şi aşteaptă să se deschidă poarta. Am văzut-o cum intră în curte fără să se întoarcă, cum îşi mişcă fundul în acei blugi, de parcă ar fi

fost ultima scenă dintr-un film. Am privit-o cum dispare în casa ei şi mi-am dat seama că eu, fără ea, eram un nimic.

M-am agăţat de tata, de prezenţa lui. Dar îmi aduc aminte de prima săptămână din septembrie 2003 ca de una dintre cele mai triste din viaţa mea.
Mama mă suna de douăzeci de ori pe zi, dar nu îi răspundeam. Căsătoria ei sau, mai bine zis, trădarea ei trecuse pe planul doi, eclipsată de absenţa lui Beatrice.

Casa era goală, dezolantă şi angoasantă, la fel ca în zilele ce au urmat după fuga mamei şi a lui Niccolò, cu trei ani înainte. Tata era atât de distrus, încât ieşea din birou doar ca să mănânce sau să se ducă la serviciu. Însemnam atât de puţin, încât toţi mă părăsiseră.

Şi Lorenzo plecase: în vacanţă la Cortina, cu ai lui. Mi-a povestit despre hotelul de lux în care ai lui îl ţineau prizonier şi în care se plictisea de moarte. Eu devenisem suspicioasă, neîncrezătoare. Mi-l imaginam seara, la bar, făcând cunoştinţă cu alte fete plictisite, la fel de fascinante ca el, dornice să scape de sub controlul părinţilor ca să se ascundă în vreun vestiar sau în spatele piscinelor. Aşa treceau zilele, iar eu stăteam lipită de telefon, evitÂnd apelurile mamei şi aşteptându-le pe ale lui Lorenzo. Îl ţineam deschis non-stop: şi ziua, şi noaptea. La masă, lângă farfuria cu mâncare, pe pat, lângă pernă. În timp ce citeam, în timp ce mă spălam pe cap. Aşteptam ca soneria telefonului să întrerupă existenţa mea pustie.

După un timp, am încetat să mai citesc, să mai mănânc, să mă mai spăl. Sufletul meu era indisolubil legat de acel Nokia 3310. Jucam *Snake*, aşteptam şi atât: ca Lorenzo să se întoarcă din excursia pe munte, unde nu avea semnal; să termine cina la restaurant. Într-o tensiune incredibilă şi continuă. Terminam creditul în jumătate de zi, căutam

monede în buzunare şi prin sertare, inclusiv în ale tatei; furam; alergam la chioşc să cumpăr o cartelă nouă pe care o consumam imediat, în şi mai puţin timp. Şi totul, ca să-l asaltez pe Lorenzo cu întrebări cretine, să am iluzia că îl controlez. Cred că am fost pe punctul de a-l pierde şi pe el. Dar ceea ce îmi doream, de fapt, în secret era un mesaj de la Beatrice.

De fiecare dată când citesc prin ziare că „Rossetti” a fost agresată de vreo colegă, de vreun jurnalist sau chiar de un politician, zâmbesc, închipuindu-mi cum ea – nu chiar atunci, ci după câteva zile – îl va face să plătească. Într-o măsură complet disproporţionată şi definitivă. Pentru că Beatrice aşa e construită: adoră să distrugă.

Pe mine, una, m-a distrus. Nu o cunoşteam încă la fel de bine ca astăzi, speram că, mai devreme sau mai târziu, o să-mi scrie sau o să mă caute într-un fel, chiar şi fără logică: cu un bileţel lăsat pe pervaz sau lipit pe scuter. Inspectam de fiecare dată şaua, obloanele, mă uitam sub preş, cerşind un semn al renunţării. Intram în camera ei, mă întindeam în patul ei, mă dădeam pe buze cu rujurile ei, pe care încă nu venise să le ia. Am fost puternică o săptămână, apoi am capitulat.

Am căutat în agenda telefonică până am ajuns la numele ei. Nu, Elisa, nu face asta. Dar adevărul e că voiam s-o fac. Îmi reveneau în minte cuvintele groaznice pe care i le adresasem; era vina mea, greşisem, pretextul de a pune capăt tăcerii mele era nevoia de a mă condamna. Am sunat-o într-o seară. N-am sunat, am dat bip, de fapt. Nu mai aveam bani, dar nu asta era ideea: niciun apel sau SMS, niciun cuvânt, nici măcar o abreviere sau o contragere în *x* sau *k*[52] nu ar fi dat niciun indiciu despre ce

---

[52] În limbajul SMS-urilor, x înseamnă *per* („pentru”), iar k înseamnă *che* („că/ce”) (n. tr.).

voiam să-i spun. Conţinutul acelui mesaj era imposibil, de nerostit, scandalos şi coincidea, prin urmare, cu un bip.

Am rămas cu telefonul strâns în mână, aproape strivindu-l. Mă uitam la el, implorând un răspuns: imediat, acum. Hai să ne împăcăm, îl rugam.

Ecranul telefonului inanimat a rămas negru. Acel obiect mă consuma, nu reuşeam să mă despart de el. Devenise sonarul tuturor golurilor mele şi al momentelor mele pline, un amplificator al lui „nu” şi al lui „da” pe care nu le primeam, al lui 0 şi al lui 1; te accept, te refuz, sunt, nu sunt, Elisa pierde, Beatrice câştigă. Tăcerea a crescut, s-a mutat pe ecran.

Vrăjitoarea m-a lăsat să mă chinui două zile. Apoi, într-o noapte, în timp ce mă foiam în pat, ecranul a luminat camera, ca aterizarea unui OZN. M-am uitat: „Un apel pierdut”. De la cine? „Bea”. M-am ridicat. Am citit, am recitit, am citit din nou acel nume. Mi-am dat seama de puterea enormă pe care o exercita asupra mea. I-am răspuns imediat.

Sună, sună, sună, la infinit.

Ne-am împăcat.

Bea a sunat la uşă în dimineaţa următoare, la opt şi jumătate. Am sărit din pat cu ochii cârpiţi de somn, pentru că ştiam că era ea.
Am deschis uşa. Am rămas câteva momente în faţa ei, să o privesc, ca şi cum ar fi trecut ani întregi şi nu ne mai recunoşteam. Dintr-odată am întrebat-o:

— Vii la Biella cu mine?

Ea, zâmbind, a dat din cap că da.

Ne-am luat în braţe. Ne-am lipit sânii, bazinele, picioarele, ne-am sărutat intenţionat. Ne-am aşezat la masa din bucătărie, eu am pregătit cafeaua, ea, pâinea prăjită cu gem. Eram soţie şi soţie. Mi-a ţinut companie pe marginea căzii, în timp ce am făcut duş. Să ne despărţim acum, chiar şi pentru cinci minute, ar fi fost imposibil. Ne-am umplut rucsacurile până la refuz şi, fără să ştim orarul de circulaţie a trenurilor, i-am cerut tatei să ne ducă în staţie.

Era miercuri, 10 septembrie. Tata a parcat în faţa intrării şi a insistat să ne ajute cu rucsacurile. Ne-a însoţit până la casa de bilete: un Intercity pleca spre Genova în douăzeci de minute, puteam să urcăm în el, să schimbăm la Porta Principe, să luăm regionalul spre Alessandria şi să schimbăm din nou spre Novara. O călătorie interminabilă care, îmi dau seama acum, a fost modul nostru de a ne reapropia una de cealaltă, de a inaugura o nouă etapă în prietenia noastră. Cea mai rea, dar nu puteam ştii asta pe atunci.

Tata a plătit biletele dus-întors, neapărat, pentru duminică: luni urma să înceapă şcoala şi nu aveam voie să ne întoarcem mai târziu. Ne-a dat câte o sută de euro fiecăreia, „pentru orice avem nevoie”, şi ne-a cumpărat două sendvişuri de la bar, *Il manifesto* şi *Donna Moderna*. Când eram pe peron, ne-a zis:

— În cazul în care aveţi vreo problemă, mă sunaţi imediat. Mă urc în Passat şi vin să vă iau. Te rog, Elisa, dacă observi ceva...

Intercity-ul a sosit. Tata a urcat cu noi să ne ajute să ne punem bagajele sus, ne-a mai dat bani, nu a putut să-şi ia la revedere, fiindcă avea ochii înlăcrimaţi. Cu un efort enorm, când din difuzor s-a auzit anunţul care-i îndemna pe însoţitori să coboare din tren, ne-a lăsat să plecăm. Uşile s-au închis, trenul a pornit, iar eu şi Beatrice am

văzut cum tata se făcea tot mai mic, pe peron, până a dispărut complet. Apoi ne-am privit.

Pentru prima dată, eram libere.

Ne-am aşezat faţă în faţă, într-un compartiment gol, ca în începutul din *Idiotul,* „într-un compartiment de clasa a treia, se treziră aşezaţi faţă în faţă, lîngă aceeaşi fereastră, doi călători”, nu-mi aduc aminte întreaga frază „amândoi dornici să lege o conversaţie”[53]. Dar, în acel moment, nu aveam ce să ne spunem. Aveam doar dorinţă. Am pufnit în râs, am continuat să râdem ca nebunele, doar pentru faptul că eram în tren, fără părinţi, numai ea şi cu mine. Ne-a cuprins acelaşi freamăt, aceeaşi nebunie, aceeaşi fibrilaţie. Lumea necunoscută de dincolo de fereastră şi tot ce oferea ea: marea, satele, câmpurile, toate erau ale noastre.

Beatrice s-a ridicat, a tras perdeaua. Doar cei din afară îşi puteau închipui lucruri, şi asta numai bazându-se pe aparenţe. Dar adevărul se întâmplă în intimitate, fără martori. M-am gândit că, după răul prin care trecuserăm, totul, de atunci încolo, ar fi însemnat o creştere, o răscumpărare.

— O să te duc la Palazzina Piacenza, i-am zis emoţionată şi la vechea mea şcoală, la Oropa, la Liabel. O să ne facem un tatuaj, un alt piercing, o să fumăm iarbă!

Şi Bea zâmbea entuziasmată la acele planuri care, la şaptesprezece ani, păreau grandioase.

Apoi a venit controlorul şi m-a întrerupt. I-am arătat biletele şi am păşit în viitor. Am stat o vreme în tăcere, privind pe geam peisajul care se schimba. Toscana se

---

[53] Fiodor Dostoievski*, Idiotul*, traducere de Emil Iordache, Polirom, Iaşi, 2014, p. 1 (n. tr.).

unduia, se înăsprea, devenea Liguria. Schimbarea trenului la Genova a fost cu peripeţii: Intercity-ul a avut întârziere, şi noi nu ştiam să ne descurcăm în staţii. Ne-au dezorientat toate acele peroane, tabele, difuzoare. Am alergat ca nebunele, faptul că nu am pierdut trenul a fost o întâmplare. Apoi Alessandria, Novarra. Când am reuşit să ne urcăm în Minuetto, o mică maşină pe gaz, cu doar două vagoane, care şi astăzi leagă Biella de restul planetei, eram transpirate, fericite, obosite. Aş vrea să-mi vin în fire scriind despre emoţia acelei călătorii, să mă amăgesc de dragul de a o retrăi. Dar adevărul e că doliul după o prietenie decedată nu trece. Nu există niciun mod de a-l vindeca, de a-l reconstrui, de a-l închide şi a merge mai departe. Rămâne acolo, în gât, la răscrucea dintre ranchiună şi nostalgie.

Când am ajuns în Biella San Paolo, după şapte ore şi patru trenuri, soarele era jos pe cer şi lumina roşu. Am coborât fără să o aştept pe Beatrice. Am ieşit în piaţă, am revăzut fântâna şi La Lucciola, pe cealaltă parte a străzii. Am ridicat privirea spre munţii mei şi, unul câte unul, i-am prezentat, rostindu-le numele cu voce tare, ca în copilărie: Mars, Mucrone, Camino, Mologne. M-am întors: Beatrice mă ajungea din urmă. Nu avea nicio legătură cu povestea mea, dar mă readusese acasă. Era prima dată când ea vedea Biella, prima dată când eu reveneam aici.

Am lăsat rucsacul să cadă pe pământ.

Trecuseră trei ani.

Mi-au dat lacrimile.

20

„SALLY”

Christian Ramella, al doilea şi ultimul soţ al mamei, se numea Carmelo în documentele oficiale, dar el, într-o perioadă deosebit de delicată a vieţii sale, a intuit că numele Christian l-ar fi scos din încurcături, permiţându-i să facă „marele salt”. Prima dată când l-am văzut, pe 10 septembrie 2003, avea părul oxigenat şi strâns într-o codiţă, adidaşi verde-fosforescent, şosete până la jumătatea gambei şi o cămaşă hawaiiană; avea patruzeci şi şapte de ani.

Pe cartea de identitate, urma să descopăr mai târziu, la rubrica „meserie”, scria „artist”. Mai precis, era un cântăreţ de piano-bar, destul de în vogă prin sălile de dans aflate între Cerrione şi Gattinara, cu faţa bronzată imprimată pe postere care le puneau în umbră pe cele ale politicienilor locali şi ale Moirei Orfei[54]. Mai rău de atât, urma să aflu, era că lui Christian îi plăcea Vasco[55]. Interpreta melodii ca „Albachiara” şi „Siamo soli” din toată inima, alternând pianina şi chitara. Dar nu ocolea nici repertoriul clasic, popular dintotdeauna în provincie: Ricchi e Poveri, Baglioni, Dik Dik. Cu „Anima mia”[56] ridica, la târguri, lumea în picioare, îi obliga pe ascultători să lase mâncarea, porţia pe jumătate începută, ca să urle din toţi

---

[54] Moira Orfei (1931–2015) – actriţă şi vedetă de televiziune şi, de asemenea, regina circului italian (n. tr.).

[55] Vasco Rossi (n. 1952) – compozitor şi poet, autorul melodiilor „Albachiara” şi „Siamo soli”. Este unul dintre cei mai cunoscuţi cantautori italieni, dar şi criticat pentru stilul său de viaţă şi versurile melodiilor (n. tr.).

[56] „Anima mia” – melodie cântată de Cugini di Campagna, lansată în anul 1974 (n. tr.).

plămânii împreună cu el, în timp ce fluturau brichetele aprinse în aer.

Cred că singura lui proprietate personală era un Harley-Davidson cu care bătea văile, deranjând somnul bătrânilor, al cerbilor, punând în pericol copiii imigranţilor, care se stabileau în casele vechi şi jucau fotbal pe stradă. Restul banilor îl cheltuia pe lămpi solare, albiri de dinţi, ultimul model de adidaşi şi alcool, mult alcool. Sunt sigură că, pe durata căsătoriei lor, mama a fost cea care l-a întreţinut, din turele ei de la fabrica de peruci. „Sunt un visător”, aşa îi plăcea să se descrie, „îmi ajunge un cer plin de stele şi o pernă de ferigi, pe malul unui râu.” Nu pot să spun că era o persoană rea. Frate-miu îl ura pentru că nu-şi rezolvase niciodată complexul lui Oedip şi din cauza trupei Cugini di Campagna. Dar eu, odată ce am trecut peste şocul iniţial, l-am înţeles şi chiar am început să-l plac.

Pe 10 septembrie, seara, când m-am întors seara după ani, m-am descălţat ca să simt din nou răcoarea gresiei din casă. Am început să dansez în fiecare cameră, am recunoscut mobila care supravieţuise mutării din anul 2000. M-am dus la ferestre şi m-am uitat de jur împrejur, fiindcă voiam să înregistrez toate detaliile: câmpuri, tractoare, cer, păsări, acoperişurile fabricilor din depărtare, linia de tren. Am luat-o pe Beatrice de mână şi am târât-o, ca şi cum ea ar fi putut să-mi împărtăşească emoţia de a sta în faţa unui raft pe care se aflau, pline de praf, obiectele mele din şcoala primară, două păpuşi Barbie tunse. În cele din urmă, am ieşi pe balcon şi l-am găsit acolo.

În chiloţi. Avea cămaşa descheiată peste pieptul păros şi o cruce atârnată de gât. Bea bere şi se legăna pe un scaun de camping, cu privirea pierdută undeva între lanul de porumb şi şinele care se pierdeau la orizont. Am

încremenit. Niccolò trecuse pe la gară să-mi dea cheile casei, dar nu-mi spusese şi că urma să-l găsesc acolo şi pe viitorul soţ. Şi-a întors privirea de la ultimul tren care venea, s-a încruntat uşor şi m-a privit cu atenţie.

— La naiba, eşti leită maică-ta! a conchis.

A încercat să-mi zâmbească, puţin stingherit şi binevoitor. Şi-a dat jos picioarele de pe balustradă, a încercat să se ridice de pe scaun şi s-a dezechilibrat.

— Mă bucur, eu sunt Christian. Cu „h”.

M-am dus înapoi în bucătărie. Pulsul mi-a luat-o, din nou, la goană. Nu-mi venea să cred că mama se îndrăgostise de un tip ca el: cu părul vopsit, plin de gel, cu un lanţ de aur, de golan, la gât şi cu încălţări care erau la modă pentru cei de vârsta mea. Văzut din afară, clar i se potrivea, dar comparaţia cu tata era de-a dreptul strivitoare.

Beatrice şi-a muşcat buza de jos ca să nu râdă, era extrem de amuzată. Îmi aduc aminte că m-am şi uitat la ea şi am întrebat-o:

— Ce te distrează aşa de tare?

— L-ai văzut?

Ne-am dus să ne ascundem la intrare, ca să nu fim văzute sau auzite; nu ne simţeam în siguranţă, aşa că trebuia să complotăm în şoaptă.

— E incredibil, parcă a ieşit din romanul ăla... Cum îi zice? Ăla pe care l-am citit astă-vară.

— Las-o baltă!

— Părul galben, care bate în verde-mazăre. Hai că ştii, cum se cheamă cartea aia, cu personajul ăla care merge la sală...

— Graziano Biglia[57].

— Exact! E cel mai mare ţăran pe care l-am văzut vreodată.

Şi eu aveam aceeaşi impresie. Dar, dacă mama hotărâse să se mărite cu el, am simţit nevoia să-l apăr:

— Ce importanţă are cum şi-a vopsit părul? Vezi-ţi de problemele tale. Tot nesimţită ai rămas.

S-a întors şi frate-miu şi s-a oprit brusc în uşă. Avea în spate salteaua rulată pe care urma să dormim Bea şi cu mine şi, în mână, o pompă. În gară, de la geamul maşinii, nici nu catadicsise să o salute pe Beatrice sau să se uite la ea. Acum o analiza din cap până-n picioare. Privirea lui părea acuzatoare şi drastică: consumeristă, înregimentată, sclava sistemului. Ea, dimpotrivă, l-a privit cu subînţeles şi cu prietenie; era fratele meu, avea vreo douăzeci de piercinguri pe faţă şi alte două pe sfârcuri, care se vedeau pe sub tricoul ce părea ros de şoareci. Visase dintotdeauna să-l tachineze.

— Mama unde-i? l-am întrebat.

— Jos, cred, udă trandafirii. Întâi ajută-mă.

Mi-a trântit pompa în braţe. Am intrat în camera lui toţi trei, făcând slalom printre scrumiere pline cu mucuri de ţigară, sticle goale, ciorapi aruncaţi şi *chillum*-uri[58]. L-am ajutat să umfle salteaua, am căutat în dulap aşternuturi curate şi am încercat să ne instalăm cât mai departe de patul lui. Bea nu a mişcat un deget, ci a continuat să se holbeze la el, rânjind, în timp ce Niccolò căuta s-o ignore.

---

[57] Personaj principal din romanul *Ti prendo e ti porto via*, de Niccolò Ammaniti (n. tr.).

[58] Pipe africane pentru fumat canabis şi tutun (n. tr.).

Am ieşit şi i-am lăsat singuri.

Blocul de cărămidă de şapte etaje care fusese, în copilărie, universul meu mi s-a părut mic şi dărăpănat. Am coborât repede scările, ţinându-mă de balustradă, am ieşit pe poarta de fier care dădea în curte: curtea nemărginită a copilăriei mele, în care toată singurătatea mea s-a transformat în jocuri, în lectură, în visare, pentru că mama avea mereu câte ceva de făcut, Niccolò şi prietenii lui mai mari nu mă băgau în seamă şi, în tot blocul, nu mai erau alţi copii.
Totuşi, curtea aceea imensă devenise o văgăună. Am traversat-o măsurând distanţa irecuperabilă pe care timpul o trasase între noi. Ici-colo, o veche Elisa sărea coarda, făcea poţiuni din frunze, se sprijinea de un zid şi citea o carte împrumutată de la bibliotecă. Apoi, printre fantomele trecutului, am recunoscut-o pe mama. Stătea cu spatele şi se chinuia să ude florile.

Când o văzusem ultima dată? De Paşte, cu mai mult de patru luni în urmă. De fiecare dată când îmi spusese să vin la ea pentru că ea nu putea, din cauza serviciului – sau a lui Christian? –, n-am avut suficient curaj.

Purta un trening albastru, o pălărie de paie cu care se apăra de soare, ca să nu i se accentueze pistruii. Uda cu un furtun de cauciuc trandafirii şi roşiile în grădina de legume amenajată în curtea blocului. M-am oprit să mă uit la ea cum se joacă: pulveriza apa în aer, desenând cercuri şi apropia furtunul de gură ca să bea. Tot o copilă rămăsese, dar mi s-a părut graţioasă şi puţin adusă de spate. La aproape treizeci şi patru de ani, am acceptat că ne petrecem viaţa descifrând persoanele pe care ar trebui să le cunoaştem cel mai bine, părinţii, copiii, şi că rămânem un mister unii pentru alţii. Dar la şaptesprezece ani nu mă gândeam la asta.

— Mamă! am strigat-o.

S-a întors surprinsă. Nu mai vorbisem la telefon cu ea din momentul în care îi zisesem că o urăsc. Doar lui Niccolò i-am scris că urma să vin cu Bea, cu două minute înainte de a ne urca în tren: poate că nici nu ne-a crezut. A închis robinetul, a alergat spre mine şi a trebuit să mă abţin să nu fac acelaşi lucru. O parte din mine ar fi vrut să se cuibărească din nou la pieptul ei, dar cealaltă înţelegea mai multe şi şi-ar fi dorit o altfel de mamă.

Una *normală*, responsabilă, calmă, împăciuitoare, care să ştie să-mi împletească părul şi să facă torturi. O femeie care să nu se comporte ca o femeie, practic, să nu aibă niciun alt scop în lume decât acela de a avea grijă de mine: să mă crească şi să se rotească în jurul meu toată viaţa. Nicio pasiune, nicio iubire, niciun secret şi nicio dezamăgire. Să aibă mereu pregătite cuvintele potrivite, zâmbetul pe faţă, la dispoziţia mea. Avem dreptul să cerem cuiva un astfel de sacrificiu? Nu, pentru că e imposibil. Mai mult: e nedrept. Dar pe vremea aceea continua să existe în mine un tiran speriat, un mucos. M-am lăsat strânsă în braţe fără să mişc niciun muşchi, paralizată de contradicţii. O iubeam şi, în acelaşi timp, refuzam să o accept. Eram furioasă şi plină de părere de rău. Era o sărmană femeie, o divinitate supraomenească.

— Mulţumesc, repeta încontinuu, în timp ce mă umplea de săruturi. Nu aş fi putut niciodată să mă mărit fericită dacă nu erai lângă mine.

În jurul ochilor începuseră să i se ţească riduri de tristeţe, pe care nu le mai văzusem niciodată, chiar dacă irisurile îi străluceau de fericire, la fel ca nou-născuţilor sau poeţilor, înainte de a muri. În biroul meu am o fotografie a lui Mario

Luzi[59], din 2005 – avea privirea mamei din ziua aceea: de identificare profundă cu universul, de fanatism laic pentru cer, pământ, animale şi plante.

— Am renunţat, Elisa...

S-a emoţionat, nu a reuşit să termine propoziţia. Pe vremea aceea nu ştiam nimic despre Violaneve, dar azi sunt sigură că la asta s-a referit.

— Voi sunteţi deja mari, iar locul ăsta de muncă la fabrica de pălării Cervo mă face să mă simt utilă. Ştiu să cos căptuşeala unei pălării. Nici nu-ţi închipui! Dar asta nu e suficient.

— De când îl cunoşti?

— Dinainte de Crăciun.

— Nouă luni, vrei să zici? am întrebat-o contrariată.

— Dar cântă şi are o voce atât de frumoasă, a adăugat înflăcărată, trebuie să-l asculţi! Nu ştiu să trăiesc altfel, am nevoie să mai fac, din când în când, câte o nebunie. Dacă nu, simt că mă sufoc.

Ce puteam să-i zic? Că nebuniile astea ale ei le plăteam noi toţi?

— Te rog, m-a implorat, fii de partea mea.

Am ajutat-o să strângă roşiile pentru cină, să aleagă trandafirii pentru buchet, dintre bobocii cei mai frumoşi, care nu se deschiseseră încă. Mi-l închipuiam pe tata singur, în T, disperat. Aş fi putut să-l sun şi să-i spun: „Tu, cel puţin, ai putut să divorţezi. Gândeşte-te că eu n-o să pot niciodată să fac asta.”

---

[59] Mario Luzi (1914–2005) – poet, dramaturg, critic literar şi traducător. Datorită activităţii sale culturale prolifice, a fost numit senator pe viaţă (n. tr.).

Am intrat înapoi în casă. Mama m-a târât în bucătărie şi mi l-a prezentat pe Christian. Se uita la Telebiella, aşteptând să dea un reportaj despre festivalul de la Graglia, unde cântase cu o sâmbătă înainte, mi-a povestit.

— Vezi ce fată frumoasă am? i-a zis mama. În catalog are numai nouă şi zece.

— E o floare, a răspuns el, rară şi parfumată ca şi tine.

Mama a roşit, l-a sărutat pe gură. Mie-mi venea să mor acolo, dar am rezistat. M-am aşezat unde mi-a spus ea: la mijloc. Christian s-a ridicat să deschidă frigiderul ticsit de bere; a scos una pentru mine, una pentru mama şi a treia sau a patra pentru el. Mi-am dat imediat seama că avea probleme cu berea, dar nu puteam să-mi imaginez cât de grave. Asta şi pentru că alcoolul nu-l făcea nici trist, nici violent: doar exagera cu metaforele expirate. M-a întrebat ce muzică ascult şi dacă îmi place Vasco. I-am răspuns că nu ştiu cine e, fiindcă singurele CD-uri pe care le aveam erau cele pe care le primisem de la Niccolò. El a oftat:

— Eşti italiancă, trebuie să asculţi muzică italiană. Nicio ţară din lume nu se mai poate lăuda cu poeţi şi cantautori ca ai noştri.

L-am crezut pe cuvânt şi l-am întrebat ce poeţi îi plac.

A ezitat, s-a gândit puţin:

— Neruda.

Am lăsat-o baltă. Conversaţia s-a mutat către cealaltă arie a sa de competenţă: motoarele. Când i-am spus că am un Quartz, a rămas cu gura căscată.

— Dar l-au scos din producţie, la cât era de urât!

Însă mi-a dat sfaturi despre cum aş putea să-i optimizez performanţele.

Trăgeam cu ochiul la mama: radia, era extaziată să ne vadă pe toţi trei la aceeaşi masă. Aşa că m-am forţat să înghit gurile de Peroni, am tolerat să-i văd cum flirtează, mi-am înăbuşit ruşinea şi disconfortul, deşi nu reuşeam deloc să înţeleg de ce mă chinuiam să-i fac pe plac, din moment ce moştenisem de la ea doar probleme.

Azi, în schimb, de fiecare dată când mă întorc la Biella şi o văd că suferă, că e din ce în ce mai rău, sunt mândră de cum m-am comportat în ziua aceea. Nu i-am reproşat nimic, ba dimpotrivă, am înţeles că, de fapt, nu-mi era datoare cu nimic: viaţa ei nu-mi aparţinea. Mi-a dat să mănânc, mi-a pus termometrul în fund, aşa cum îi reproşase tatei în seara aceea de Ferragosto; m-a cocoloşit şi s-a jucat cu mine sâmbăta şi duminica, când era liberă, a avut grijă de mine şi m-a făcut să simt prezenţa ei imperfectă.

Când am terminat berea, deja mă ameţisem. Beatrice pe unde era? M-am ridicat de la masă şi, din instinct, poate şi pentru că eram un pic beată, i-am mângâiat mamei mâna. Un impuls timid de recunoştinţă, în ciuda tuturor lucrurilor. Ea a făcut acelaşi gest, zâmbindu-mi atât de dulce, încât îmi aduc şi acum aminte de ea.

Începuserăm să ne acceptăm reciproc.

M-am întors în cameră, salteaua fusese acoperită cu cearşafuri şi aranjată lângă patul fratelui meu, în loc să fie în capătul opus, acolo unde spusesem eu. Deasupra, i-am găsit pe Niccolò şi Beatrice, cu picioarele încrucişate, prea apropiaţi, citind de-adevăratelea, sau doar prefăcându-se, o biografie a lui Sid Vicious[60], cu Sex Pistols pe fundal.

---

[60] Pe numele său adevărat, Simon John Ritchie (1957–1979) – muzician englez şi basist al trupei Sex Pistols (n. tr.).

N-am observat nicio crispare sau vreun fir de păr nelalocul lui. El îi explica bazele muzicii punk, parafraza „Anarchy in the U.K”[61], şi ea asculta interesată. Zâmbetele ascunse, atingerile pe coate şi pe genunchi le-am observat imediat. Ăia doi minţeau atât de prost, încât am fost sigură că puneau ceva la cale, împotriva mea şi a viitorilor miri.

M-am enervat? Nu.

Eram obişnuită să o văd pe Beatrice excelând la lucrurile la care eu nu mă pricepeam deloc şi seducându-i, unul după altul, pe toţi membrii familiei mele. Am înţeles ce găsise tata la ea: curiozitatea, spiritul inventiv. Iar Niccolò: cu excepţia aderării la *Capitalul*, „o bucată de păsărică”. Dar întrebarea fără răspuns era următoarea: ce găsea ea la ei? La un tocilar de cincizeci şi ceva de ani şi la un punkist fără căpătâi? Pe blog minţea, se prefăcea că are un logodnic model, nu muncitor, scria despre seri petrecute în localuri exclusiviste din Elba şi din Castiglioncello, nu în mansarda din Piazza Padella; studia revistele cu familii regale şi celebrităţi pe copertă ca să le vadă ce poartă, cum se comportă, iar după aceea se apropia excesiv de toţi ciudaţii, de toţi rataţii, toate felurile de învinşi, al căror şef eram eu.

N-o s-o vedeţi niciodată acum pe Rossetti publicând o fotografie în compania unei persoane nu neapărat în dificultate, ci, să zicem, obişnuite. Când publică o imagine în care nu apare singură, puteţi fi siguri că lângă ea, sau măcar în plan secund, va fi întotdeauna un actor de la Hollywood, un supermodel, un regizor de renume internaţional. Tocmai de aceea – şi ăsta e unul dintre misterele pe care vreau să le înţeleg – nu ştiu cum de singura prietenă pe care a avut-o vreodată am fost eu. Doamna Nimeni.

---

[61] Melodie a trupei Sex Pistols, lansată în 1977 (n. tr.).

Dar să revin la aventura ei cu frate-miu.

În prima seară când am dormit în camera lui Niccolò, în plină noapte, i-am auzit îmbrăcându-se repede şi furişându-se afară, dar eram atât de obosită, încât am adormit la loc. În a doua noapte însă, m-am trezit imediat ce au închis uşa de la intrare, am alergat jos, la geamul de la sufragerie, care dădea în Via Trossi. I-am prins în flagrant: fugeau împreună în Alfasud, sărutându-se pe banchetă, demarând într-a patra pe strada goală, spre munte. A treia noapte a fost cea a nunţii, aşa că am avut alte lucruri la care să mă gândesc. S-au întors, ca de obicei, puţin după răsăritul soarelui. Au dormit până pe la ora douăsprezece sau unu. Aşa că m-am plimbat ore în şir prin Biella, am făcut adevărate pelerinaje la Palazzina Piacenza, la Şcoala Gimnazială „Salvemini," la Şcoala Primară „San Paolo", pe urmele trecutului meu, m-am aşezat cu picioarele încrucişate pe iarbă sau pe borduri, privind în tăcere locurile în care timpul mă îngropase. Toate, de una singură, nu aşa cum aş fi vrut, cu Beatrice.

N-am întrebat-o niciodată unde se ducea noaptea cu Niccolò, era destul de clar ce făceau. N-am întrebat-o ca să nu-i dau satisfacţie. Am înţeles că îl folosea ca să-mi facă rău şi, şaisprezece ani mai târziu, continui să cred asta, chiar dacă nu înţeleg clar motivul. Dar ceea ce m-a distrus total în acele zile a fost întâlnirea dintre Beatrice şi mama.

Nu pot să-mi închipui două persoane mai diferite. Mama era atât de neîngrijită, de nepăsătoare, de lipsită de voinţă, iar cealaltă, o maşinărie perfectă, cu unghiile impecabile, cu o ambiţie fără limite. La cină, când le-am făcut cunoştinţă, au rămas ca trăsnite. Mama a fost intimidată de atâta sofisticare, de atâta eleganţă, iar Beatrice, emoţionată de o mamă care, dacă ar fi fost a ei, ar fi crescut-o liberă să devină o epavă remarcabilă. S-au

ţinut de mâini, şi-au zâmbit. Li s-a părut că acel contact formal n-a fost suficient, aşa că s-au şi pupat pe obraz.

Dacă am fost geloasă? Da, evident.

L-am ajutat pe Christian să pună masa, ca să nu le văd în timp ce făceau schimb de complimente repetând: „Elisa nu mi-a spus cât de frumoasă eşti”, „Elisa ar fi trebuit să-mi spună că eşti aşa tânără” etc. etc., într-un crescendo iritant pentru subsemnata, atât de imperfectă şi neglijabilă.

Am luat masa cu toţii: Niccolò şi Bea s-au prefăcut că nu se sărutaseră puţin mai devreme în baie, cu scuza că se spălau pe mâini; Christian dădea sonorul mai tare de fiecare dată când la Telebiella sau la Telecupole se difuzau ştiri de la vreun festival unde cântase şi el; mama, în sfârşit, împăcată şi bucuroasă cu viaţa pe care o avea; eu, în afara scenei, ca de obicei.

Am mâncat vechile paste cu unt şi parmezan din copilăria mea – mama nu doar că habar nu avea să facă torturi, dar nici măcar un sos sau ceva prăjit nu se pricepea să încropească – şi salată cu roşiile din grădină. Am băut vreo mie de beri. După care Beatrice, într-un acces de amabilitate, i-a făcut mamei următoarea propunere:

— Annabella, nu vrei să mă laşi să te machiez eu sâmbătă?

— Oh! s-a minunat mama. De fapt, ar trebui mai întâi să-mi iau rochie.

Lui Bea nu i-a venit să creadă.

— Te ajutăm noi! Ştiu toate colecţiile noi. Mâine-dimineaţă? Sau nu, mai bine mâine după-amiază.

În ziua următoare, adică în ajunul căsătoriei, mama s-a urcat cu Beatrice în Alfasud şi au pornit. Le-am văzut cum

dispar de la geamul sufrageriei. Nu m-am putut convinge să merg cu ele prin magazine, prin punctele de desfacere ale fabricilor, să caut prin coşurile cu mărfuri, care fuseseră singura mea bucurie când eram mică. Şi nici ele, ca să fiu sinceră, nu au insistat să vin:

— Elisa, hai, vii?

La al doilea refuz plin de ciudă, infantil, ele, fără nicio remuşcare, m-au lăsat acasă.

Aşa că mama s-a dus cu ea să-şi cumpere rochia de mireasă, în loc să meargă cu mine. Peste asta n-o să pot trece niciodată. Bineînţeles, e vina mea: ar fi trebuit să fac un efort şi să nu-mi fie teamă să o înfrunt pe Beatrice. Dar ce sfaturi aş fi putut eu să-i dau? Ce ştiam eu despre haine?

În timpul ăsta, Bea juca rolul meu, îmi uzurpa identitatea, în timp ce eu am preferat să mă duc la Sonia şi Carla. Le-am strâns în braţe şi le-am mulţumit în tăcere pentru că mă salvaseră, cel puţin, parţial. M-am aruncat pe o pernă mare, înconjurată de copii de patru sau cinci ani şi am citit din nou basmele de Basile.

Când am ajuns acasă, mama a venit la mine încântată, alături de Beatrice, şi a insistat să-mi arate rochia înainte de eveniment. Am cedat doar ca să nu las să se înţeleagă că aş fi fost rănită. Mama a închis cu cheia dormitorul matrimonial. Bea a deschis şifonierul cu atenţie. A scos-o din cutie. Era verde.

— Nu trebuie neapărat să se îmbrace în alb, este a doua căsătorie, a menţionat Beatrice, iar verdele îi pune ochii şi părul în evidenţă.

— Şi? Cum ţi se pare? m-a întrebat mama, emoţionată.

Am strâns din dinţi şi am răspuns, cu toată tristeţea pe care o resimţeam atunci:

— Da, e frumoasă, într-adevăr.

Mama şi Christian s-au căsătorit sâmbătă, pe 13 septembrie, la cinci după-amiaza, la primăria din Adorno. Martorul ei am fost eu, iar al soţului, un prieten de-al lui, motociclist. Au fost vreo douăzeci de invitaţi: fără rude, doar prieteni. Îmi revin în minte rochiile de prost-gust, cu paiete, ale doamnelor, blugii rupţi la genunchi şi maiourile unor bărbaţi. Cei de acolo aveau o vârstă cuprinsă între patruzeci şi şaizeci de ani, motiv pentru care singurii tineri eram eu, Niccolò şi Beatrice. Cu toate astea, la cât de sobru ne purtam şi la cât de educaţi eram, păream cei mai bătrâni.
Haosul s-a declanşat imediat. Împreună cu orezul, s-a aruncat sau s-a stropit cu de toate: baloane cu apă, frişcă, popcorn. Între noii soţi trona, bineînţeles, Harley-ul lui Christian, decorat cu baloane şi abţibilduri în formă de inimă. Am mers să mâncăm într-o *trattoria* din Rosazza. Meniul era compus din mămăligă umplută şi tocană de căprioară, damigene cu vin roşu şi spumant rosé. Nu cred că am mai văzut-o niciodată pe Beatrice să se distreze atât de tare: era amabilă cu toată lumea, făcea conversaţie, mânca şi bea fără să numere fiecare îmbucătură; părea că adunătura aceea beată, de oameni atât de comuni, o înseninase. Chiar şi eu, în ciuda tuturor grijilor, o ţin minte ca o zi frumoasă.

La jumătatea serii, Christian s-a ridicat, s-a dus la claviatură şi şi-a dres vocea. A încercat microfonul:

— Doi, zece, doi, zece, probă de microfon.

A tuşit cu solemnitate şi ne-a cerut tuturor să facem linişte.

— Permiteţi-mi să-i dedic soţiei mele o melodie.

Ea a roşit: era din nou numită aşa. Toţi am tăcut curioşi. Până şi familia care deţinea restaurantul a tăcut. S-au redus luminile.

Christian a închis ochii şi a început să cânte „Sally”:

Sally cammina per la strada senza nemmeno

guardare per terra

Sally è una donna che non ha più voglia

di fare la guerra.[62]

N-o mai auzisem până atunci, a fost emoţionant. Sigur, abia când am ascultat-o în versiunea completă a lui Vasco Rossi, i-am înţeles adevărata valoare. Dar în seara aceea Sally era mama, iar Christian, trebuie să recunosc, era concentrat. Nu a greşit nicio notă. A fost singurul care a putut să mi-o dezvăluie aşa cum e. Mama îşi ştergea lacrimile, machiajul pe care i-l făcuse Bea; se topea în timp ce el cânta: „Forse la vita non è stata tutta persa.”[63] M-a emoţionat femeia aceea: Sally/Annabella, atât de anormală şi de inocentă. M-am surprins privind-o cum se mişca într-o poveste care nu era deloc confortabilă, pe care n-o înţelesesem, n-o observasem, care îmi scăpase. Aplauzele au fost furtunoase, parcă nu se mai terminau. Toată masa s-a ridicat în picioare, la unison, ca după o premieră senzaţională la Scala.
Apoi s-a întâmplat ceva inedit, atât de neaşteptat, încât, pe moment, nici eu, nici fratele meu n-am priceput nimic.

---

[62] „Sally merge pe străzi fără măcar / să se uite în jos / Sally este o femeie care nu mai are chef / să facă război”, în italiană. Melodie interpretată de Vasco Rossi, lansată în 1996 (n. tr.).

[63] „Poate viaţa nu s-a pierdut cu totul”, în italiană (n. tr.).

Christian s-a întors la masă, a sărutat-o pe mama cu pasiune, apoi ea s-a ridicat. Spre mirarea tuturor, s-a aşezat la butoane. Era vizibil emoţionată, nehotărâtă, dar nu incomodată, ştia ce face.

— Hai, mamă! am ţipat atunci şi eu, şi Niccolò. Ce vrei să faci? Nu ştii să cânţi!

Ne-a ignorat. A mângâiat clapele, s-a lăsat ademenită, şi-a apropiat buzele de microfon. A declarat:

— Şi eu vreau să-i dedic o melodie soţului meu.

Christian nu părea surprins. Acum înţeleg că, spre deosebire de noi, el ştia. A încurajat-o cu două fluierături. Iniţial s-a încurcat, a ezitat, a luat tonul greşit, ori din cauza emoţiilor, ori pentru că erau zeci de ani de când nu mai făcuse asta. Dar apoi, a cântat „Stairway To Heaven", Led Zeppelin, din ce în ce mai bine. Era o altă Annabella, necunoscută copiilor ei, complet liberă, întoarsă în trecut. Am aplaudat-o emoţionaţi, ea a plâns. Publicul i-a cerut un bis, iar ea s-a conformat. Niccolò a ieşit, trântind uşa. Eu cred că m-am dus la baie, nu mai ştiu, în orice caz, am plecat de acolo. În momentul acela mi-a fost clar, pentru prima dată, că nu noi o făceam fericită: eu, frate-miu, tata. Mereu fusese *altceva*.

Odată cu lăsarea nopţii, ne-am mutat la Babylonia. Acesta a fost cadoul de nuntă al lui Niccolò: intrarea gratis pentru toţi. Era sâmbătă: parcarea era plină de maşini cu numere de Milano şi de Torino, iar coada de la intrare părea interminabilă, ca în plin sezon la Galeriile Uffizi. Acum eram suficient de mare să intru şi să am pe cineva cu care să ies în oraş. Prietena mea Beatrice părea coborâtă dintr-un scenariu de film, toţi se opreau s-o fluiere.
Vreau să subliniez, din nou, un aspect: nu era *frumoasă*. Dacă vă uitaţi la gura ei, în anumite fotografii, se vede că

este puţin strâmbă. Ochii sunt superbi, dar, dacă nu sunt machiaţi impecabil, sunt puţin ieşiţi în afară. Dar s-a comportat mereu ca şi cum ar fi fost frumoasă, iar noi toţi am crezut-o.

La Baby toată lumea care o vedea exclama mirată, toţi comentau în urma ei. Eu purtam, ca de obicei, tricoul meu cu „A” de la anarhie, chiar dacă la nuntă purtasem o fustă mini şi o pereche de sandale – fără toc –, ea, ca întotdeauna, a exagerat cu tocurile, cu mătasea, cu aranjatul: era complet din altă lume. Nu reuşesc să-mi aduc aminte cu ce culoare era vopsită: devenise deja maura, era în perioada blondului platinat ori se făcuse şatenă cu şuviţe blonde?

Mi-aţi putea spune să mă uit în albumul de la nuntă. Ei bine, nu există.

Îmi aduc aminte însă că, intrând cu mine în mulţimea aceea de creste, lanţuri şi crampoane, mi-a zâmbit entuziasmată.

— Cred că am visat dintotdeauna să vin aici. De când mi-ai povestit prima dată, la baie, într-a IX-a. S-a uitat în jur şi a adăugat: E minunat!

În realitate, era doar un cort izolat, în mijlocul câmpului, care nu era nici măcar în Biella, ci în Ponderano: trei mii de locuitori. Dar veneau să cânte acolo şi din California, maşinile se strângeau din toate capitalele de regiuni, pline de adulţi şi de adolescenţi, să asculte Blink-182, Misfits, Casino Royale sau Africa Unite. Baby a fost o legendă: dovadă că în provincie dorinţele se îndeplinesc şi că, dacă vrei, centrul universului poate să fie oriunde.

În seara aceea, cânta Punkreas; ştiam pe de rost toate melodiile de pe albumul *Paranoia E Potere*, am făcut *pogo* şi am urlat ca nişte nebuni în cortul acela. I-am văzut pe

Niccolò şi pe Beatrice îndepărtându-se, dar eram beată, aşa că nu-mi mai păsa de nimic. Cât îmi place să mă lovesc de ceilalţi, să cânt alături de străini aceleaşi melodii, să mă orbească lumina reflectoarelor, să-mi umplu nările cu fumul de marijuana. Cât de rău îmi pare că acum nu mai pot să merg în locul ăla.

Am făcut *pogo* ore în şir, până când mama m-a luat de braţ şi mi-a urlat în ureche:

— Vino afară! Trebuie să-ţi zic ceva.

M-am dus, ameţită, după ea. Afară, noaptea era călduţă, câmpurile erau nemişcate. Cortul parcă vibra din cauza muzicii, dar tăcerea, vântul şi greierii se auzeau mai puternic afară.

Ne-am aşezat pe capota de la Alfasud, în lumina slabă a lunii. Mama a scos un cui din pachetul de Marlboro, l-a aprins şi mi l-a dat. L-am luat chiar dacă nu fumam. Un singur fum a fost suficient ca să mă înmoi şi să mă ameţesc. În maşinile din jurul nostru, cu luminile aprinse, se vedeau cupluri încercând să se sărute sau prieteni încălzind haşiş. Mama a zis:

— A fost o zi perfectă, mulţumesc.

— Pentru ce? am întrebat, învingându-mi ruşinea.

— Pentru că mi-ai fost martoră, deşi ai un alt tată, pentru că ai venit la Biella în ciuda... Uneori îmi dau seama că mă urăşti.

— Nu e adevărat, nu vorbeam serios când am zis asta.

— Elisa, nu trebuie să-mi explici nimic. Bunica ta venea să mă ia din Piazza Miagliano când ieşeam pe geam să mă văd cu primul meu iubit şi mă târa de păr în casă, de faţă cu toată lumea. Dacă luam o notă proastă, adică tot

timpul, mă bătea cu cureaua. Treaba cu menstruaţia mi-a -explicat-o colega mea de bancă, pentru că de la mama n-am învăţat decât cum să fac diferenţa între ciupercile bune şi cele otrăvitoare şi să culeg castane în pădure. Eu ştiu ce înseamnă să-ţi vezi în părinţi cei mai mari duşmani, mi-a luat ani întregi să-i iert. Dar acum ştiu cât de greu e să fii mamă.

Nu am mai putut să trag niciun fum, am lăsat jarul să cadă încet pe pământ, în timp ce lumina lunii strălucea pe chipul mamei, mai frumos decât îl văzusem vreodată.

— De ce-mi spui asta?

Faptul că amândouă eram bete şi fumaserăm cred că a contribuit la această conversaţie care, oricum, nu s-a mai repetat niciodată.

— Pentru că azi simt că sunt fericită, pentru că nu vreau să mai urăsc pe nimeni şi nici să mă răzbun pe cineva. Şi pentru că vreau să-ţi spun ceva.

A luat cuiul, a tras ultimul fum şi s-a întors spre mine.

— De multe ori îmi dau seama şi îmi pare rău că am fost o mamă de căcat, că am greşit, că v-am făcut atâtea probleme. Dar să ştii că te iubesc şi te-am iubit întotdeauna.

La trei dimineaţa, după ce s-a terminat concertul, a început DJ-ul să pună melodii: pe unele puteai dansa, altele erau tehno. Pe ring mai rămăseseră doar câteva persoane şi un singur cuplu care se ţinea în braţe, cu obrajii lipiţi: Christian şi mama.

M-am uitat la ei de departe, stând pe un scaun, amintindu-mi cuvintele din „Sally”: *„Forse davvero non è stato poi*

tutto sbagliato."[64] Frate-miu şi Beatrice umblau cine ştie pe unde, invitaţii la nuntă deja dispăruseră. Eram din nou singură, într-un colţ, dar acum nu mă mai simţeam nici marginalizată, nici goală pe dinăuntru: eram martor. I-am privit cum dansează şi am înţeles că nebunia de a veni acolo fusese cea mai bună decizie, că sfârşiturile de săptămână le petrecea prin restaurante, pizzerii, pe la festivaluri şi petreceri de partid, alături de Christian, că îl ajuta cu microfoanele şi cu amplificatoarele. Uneori mai şi cântau împreună, ceea ce reprezenta răscumpărarea unei vieţi pe care o ratase. Şi că el, nu tata, era omul potrivit pentru mama.

Au fost fericiţi împreună treisprezece ani.

Apoi, în toamna lui 2016, Christian a murit de ciroză. Mama l-a îngrijit cu devotament până în ultimul moment. Şi-a dat demisia şi i s-a dedicat cu totul. Până la urmă, el a murit, iar ea nu şi-a mai revenit niciodată.

Eu a trebuit să mă ocup de înmormântare, pentru că mama n-a fost în stare nici să se ridice din pat. Aşa am descoperit adevăratul nume al lui Christian din cartea de identitate şi profesia de „artist" – cu adidaşii lui Nike Air verde-fluorescent şi codiţa blondă. Dar, gândindu-mă la cum râdea mama cu el, la cum se distrau prin sălile de dans din Valle Mosso, pot să spun că a fost, într-adevăr, un artist şi că viaţa este, în mod fundamental, nedreaptă, altfel nu s-ar termina.

Scrisul înseamnă luxul de a salva, spunea cineva, aşa că acum, în loc să mă ridic de la birou şi să mănânc de seară, pentru că deja e târziu, mai stau puţin la calculator, savurez acest moment atât de frumos, în care i-am văzut dansând, el îmbrăcat într-un soi de smoching, ea, în rochia

---

[64] „Poate, până la urmă, n-a fost totul o greşeală", în italiană (n. tr.).

verde cu paiete, la Babylonia, în ringul pe jumătate gol, cu reflectoarele tot mai stinse. Scriu o frază în care Carmelo nu poate să moară, mama nu suferă şi timpul curge mai departe, până la mine, aşa cum sunt acum – singură, în tăcere. În prezent.

21

ÎMBĂLSĂMĂTOAREA

„Cum faci să devii Beatrice Rossetti? Nu ne-a explicat nimeni!”, „*De ce* Rossetti da şi alte o sută de mii nu? De ce e aşa specială?” Sala era plină de fete de vârsta noastră, când eram la liceu. Ridică mâinile, ameninţătoare, se agită pe scaune, *cer* un răspuns. Şi dintr-odată izbucneşte una dintre ele, cu părul roşu, mai îndrăzneaţă decât celelalte şi mă demască: „Nu vedeţi? Nici ea nu ştie!”

De fapt, ştiu, dar nu pot să spun. Am răspunsul în capul pieptului, dar, oricât m-aş strădui, nu reuşesc să-l pronunţ. Simt cum mă cuprinde un freamăt, cum o prăpastie mi se cască în stern: se duce până în stomac şi îmi striveşte plămânii. Studentele se ridică toate împreună, o adunare de erinii[65] cu părul vopsit se năpusteşte asupra mea. Mă trezesc.

Cred că acesta este visul care, de doi ani, se repetă cel mai des, adică de când Beatrice a fost invitată la o emisiune foarte populară şi apoi nu s-a mai vorbit despre altceva decât despre ea, în toată Italia. În ziare, la coafor, la bar; în faţa dozatorelor de băuturi calde colegii mei l-ar fi făcut să se simtă stânjenit chiar şi pe Merleau-Ponty[66] cu *Fenomenologia percepţiei*. N-am mai zis nimic, m-a mirat o

---

[65] Divinităţi ale infernului în mitologia greacă (n. tr.).

înverşunare atât de mare: în acel interviu, în fond, Bea nu zisese nimic, nici despre sine, nici despre politică; nu vorbise despre valurile de imigranţi, despre taxe, despre lucrurile cu adevărat importante. Însă apariţia ei acolo, în acea primă seară, a atras un munte de ură. Care nu era nici invidie, nici resentiment, nici scârbă, nici dispreţ. Era o iritare profundă.

Apropo de asta, îmi aduc aminte de o dimineaţă în autobuz: două doamne de vârsta mamei, foarte distinse, disecau cu ferocitate o revistă a cărei copertă expunea chipul lui Beatrice. Una din cele două îi băgase degetul în ochi şi comenta iritată:

— Cine e în spatele ăsteia e un idiot.

— Clar, completa cealaltă, e o fufă.

Au tot continuat aşa, cu acuzaţii şi sentinţe, ca şi cum ar fi fost o criminală. Din păcate, am fost şi eu martoră la discuţia lor şi mi-a venit să adaug: Da, asta aş putea-o zice eu, cel mult. Vouă ce v-a făcut? Nimic, nu ştie să facă nimic, nu transmite nimic! Când au început s-o numească „târfă” – ele, cu vocea calmă, în trenciurile lor, cu manichiura impecabilă – am simţit un impuls irezistibil de a mă ridica şi a le face o scenă; de-a o apăra, pe ea, cel mai mare duşman al meu. Chiar nu înţeleg de ce nu îi putem ierta pe cei care se împotrivesc, cei care au succes. Sau poate nu ştiu eu, dar teama e o temă prea vastă, iar acesta nu este un eseu. Alea două trebuia să înceteze imediat, să-şi schimbe tonul, ideile. Aş fi vrut să urlu la ele şi să fac dreptate. Nu le-am zis nimic, n-am făcut altceva decât să-mi smulg cu dinţii o pieliţă.

---

[66] Maurice Jean Jacques Merleau-Ponty (1908–1961) – filosof francez, adept al fenomenologiei, a pus bazele filosofiei existenţialiste, alături de Sartre (n. tr.).

Din acea noapte, *nimicul* a devenit nemulţumirea mea principală: trebuia să-l demontez, pentru mine, înainte de toate. Să înţeleg dacă, în spatele imaginii retuşate de pe copertă, există o persoană reală.

Când Bea şi cu mine ne-am întors de la Biella, pe 14 septembrie 2003, l-am găsit pe tata în bucătărie, în pijama, cu rama ochelarilor ruptă şi lipită cu scotch. Nu venise să ne ia de la gară. Avea pantalonii pătaţi de cafea, era nebărbierit, cu ochii atât de roşii şi umflaţi, de parcă nu dormise nici o oră în acele patru zile.
A împins cu piciorul spre noi o cutie mare, cu toată aparatura lui de fotografiat păsările, spunându-ne că toate lucrurile alea nu îi mai foloseau. Nu ne-a întrebat nimic despre Biella, despre nuntă, despre mama, celălalt copil al lui. A mai adăugat doar că, de atunci înainte, nu mai aveam voie să-i folosim calculatorul, nici să intrăm în biroul lui, pentru că trebuia să se dedice unui anumit lucru trup şi suflet. Dar că, în acea cutie, urma să găsim, vorba lui, „tot ce ne trebuie”.

Bea şi cu mine am cărat cutia sus, în camera mea, şi ne-am închis acolo. Am ridicat încet capacul şi am recunoscut imediat Contaxul, trepiedul pliat, teleobiectivul. Am rămas mute. Mi-am dat seama că ar fi trebuit să mă îngrijorez, să mă duc acolo, la tata şi să discutăm. Dar n-am avut chef. Mi-am spus atunci că părinţii sunt cei care trebuie să bată la uşă, să întrebe, să insiste, nu copiii. Bea ţopăia entuziasmată, pe măsură ce descoperea conţinutul cutiei:

— Uite, ne-a dat inclusiv laptopul!

Dacă stau să mă gândesc acum, poate chiar cutia aceea sau depresia tatei, împreună cu fondul de ten împotriva acneei, rujul cu gust de mere şi toate becurile din casă care îi luminau chipul au dat formă vrăjitoriilor lui Beatrice.

Uit complet de mine: din acel sfârşit de septembrie şi încă doi ani, până la sfârşitul liceului, cred că i-am făcut, probabil, vreo două milioane de fotografii. Dacă, la început, ţineam Contaxul în mână până mă dureau degetele şi eram de-a dreptul fermecată – ca să nu mai vorbesc despre ea, care se aşeza la poză lângă vreo mătură sau îmbrăcată elegant şi în papuci –, odată cu trecerea timpului, am început să facem progrese, apoi să devenim chiar pricepute.

Înainte de toate, eram extrem de atente cu orice elemente care şi-ar putea câştiga dreptul de a intra în fotografie. Prin iarnă, deja nu mai făceam fotografii în cascadă, una după alta, la întâmplare, nerăbdătoare să le vedem, să le analizăm şi să le lansăm în spaţiul virtual. Eram mai răbdătoare. Am pus la punct ceea ce chiar şi acum mă face să râd: o „şedinţă de studio", în care discutam cu acribie despre şedinţe foto pe patul meu, despre graniţa dintre lumină şi umbră, dezvăluire şi mister. Muşcătura lui Gabriele de pe gât: umbră. Urmele unei crize de plâns – exagerată, după părerea mea – pentru un 7 la latină, în locul căruia credea că i se cuvine un 9: umbră. Volumul sânilor accentuat de noul sutien: lumină. Rujul „roşu hipnotic": lumină orbitoare. Fiecare detaliu devenea vârful unui aisberg: nu transmitea, ci, mai degrabă, *insinua* un secret. Pe acest front, recomandarea mea era decisivă:

— Bea, dacă înclini capul şi te uiţi fix la platan... Ia, ţine foaia asta care pare o scrisoare. Hai, trebuie să *sugerezi* că ai fost părăsită.

Verificam şi aparatul:

— Cu lumina asta, arată foarte bine.

— Dar n-o să arate prea melancolică? se interesa ea.

— Nu, o asiguram eu, diabolică, o să trezeşti compasiune, o să pară că s-a întâmplat ceva şi o să se regăsească în tine.

În funcţie de oră şi de poziţia soarelui, mutam piesele de mobilier, înlocuiam posterele. Asta îmi plăcea cel mai mult să fac: nu să fotografiez, ci să creez contextul. Bea se ocupa de partea vestimentară, se concentra pe combinaţii mereu noi, folosind aceleaşi haine, având în vedere faptul că banii pe care îi dădea tatăl ei erau doar patru-cinci sute de euro, nu miliarde. Între timp, eu studiam pereţii, inventam planuri, scenografii când exagerate, când nostalgice: incipitul romanului pe care nu aveam curajul să îl scriu.

Care era adevărul? Mă distram. Pentru că pe vremea aceea a experimentelor, noi două eram o echipă: ea personajul, eu autorul. Pierdeam ore întregi punând la punct o singură fotografie, un fragment întortocheat dintr-o poveste pe care doar eu o cunoşteam. Colegele noastre de clasă ieşeau cu băieţii, mergeau la cumpărături, se giugiuleau, iar noi stăteam ore întregi închise în casă şi reglam luminile sau retuşam machiajul. „Îţi străluceşte nasul, mai dă-te cu nişte pudră.” Severe, pline de profesionalism.

Prietenia noastră a devenit un şantier. Scoteam perdele, făceam turnuri din scaune, schimbam chiar şi douăsprezece ţinute pe oră, organizam probe pentru spectacolul permanent în care urma să se transforme viaţa lui Bea. Exageram cu penele şi cu ţintele. Îmi aduc aminte şi de o fotografie în lenjerie intimă, oricât de defocalizată şi prost încadrată ar fi fost. Dar trebuia să îndrăznim, puteam să îndrăznim, la T, provincia Livorno.

Asta nu ştiu cele două doamne din autobuz: *nimicul* n-a fost lipsit de tandreţe. Cum a fost iarna aceea? Ianuarie

2004. Pe timpul nopţii, ninsese foarte mult. Imediat ce ne-am trezit, Bea şi cu mine ne-am dus la geam, mute de uimire în faţa păturii aceleia albe. Orice zgomot era înăbuşit de ger. Bea m-a luat în braţe:

— N-ar fi mişto dacă mă aşez acolo, în chiloţi şi ghete de schi?

— Acolo unde?

— Sub platan.

Acela era singurul copac pe care îl aveam la dispoziţie. Dar, aşa cum mi-au arătat vecinele mele, celebra Kendall Jenner a avut aceeaşi idee genială, dar în grădina ei ninsă din Los Angeles, cu paisprezece ani mai târziu.

Am alergat în baie fără să mai luăm micul-dejun. Ea s-a machiat, eu am curăţat obiectivul. Am ieşit în curte. Beatrice era goală, scufundată în omăt. S-a aplecat, a făcut bulgări de zăpadă, i-a aruncat spre mine. Tata se uita la noi din spatele geamului, dând din cap. Ce fac alea două? Nişte zăpăcite.

Apoi şi-a luat poziţia. Încadrat bine, platanul putea la fel de bine să fie în Cortina sau în Saint Moritz. Ea stătea dreaptă ca o statuie, eu tremuram. Era doar un joc, al *nostru*. Iar eu mă lăsam prinsă în jocul acela pe care îl credeam inocent, nevinovat, pentru că o vedeam fericită. Am învăţat să trăiesc, fără să-mi dau seama, cu o creatură ireală, dar în viaţă. Necunoscută, iubită.

Nu mi-am putut închipui nicio secundă consecinţele iubirii mele.

Pe 22 februarie, Bea a împlinit optsprezece ani.

La nouă şi jumătate m-am băgat în patul ei şi am trezit-o. Era duminică, aşa că aveam o zi întreagă la dispoziţia noastră.

— Lasă-mă-n pace, a mormăit. Vreau să dorm.

În seara dinainte ieşise cu Gabriele. Au mâncat la Garibaldi Innamorato şi apoi au stat cine ştie pe unde, până la patru dimineaţa. Acum era rândul meu.

— Hai, eşti majoră acum!

Am gâdilat-o. În cameră era foarte frig, iar geamurile erau acoperite de condens. M-am ridicat să trag jaluzelele şi am deschis geamul să intre soarele.

— E o zi fabuloasă, i-am zis, o să-ţi fac cadou o şedinţă foto grandioasă.

Bea a deschis un ochi pe jumătate şi mi-a spus dezaprobator:

— Doar asta îmi faci cadou?

— De ce? Gabri ce ţi-a luat?

A scos o mână de sub plapumă, a agitat în faţa mea inelarul pe care strălucea o lumină verde:

— Aur alb şi smarald: trei salarii.

— A, chiar v-aţi logodit, am comentat fără să mă emoţionez.

A deschis, până la urmă, ochii.

— Şi tu?

Nesimţito, m-am gândit. Eu nici măcar n-am salariu.

M-am dus în camera mea şi m-am întors cu un pachet dreptunghiular. Beatrice s-a ridicat în şezut, cu privirea fixată pe cutie.

— Ce căcat, o carte!

— Deschide-o măcar.

A rupt hârtia şi dinăuntru a scos o ediţie cartonată din *Anna Karenina*, cea mai frumoasă pe care o putusem găsi, total neaşteptat, în fundul singurei librării din T, întunecată şi prăfuită, frecventată doar de pasionaţi sau de inadaptaţii ca mine. Mă costase banii de buzunar pe o lună întreagă.

— Şi eu ce să fac cu cărămida asta?

De când revenise la viaţă, se oprise din citit.

— Eşti nerecunoscătoare, uită-te la dedicaţia pe care ţi-am scris-o.

— „Lui Beatrice”, a citit cu voce tare, „prietena mea, sora mea, viaţa mea. Pentru totdeauna.”

A zâmbit. Avea părul ciufulit şi pijamaua roz.

— Şi tu, *pentru totdeauna*.

Mai târziu, ne-am urcat pe scutere şi ne-am dus la plaja neagră. Îmi aduc aminte bine momentul, pentru că a fost ultima dată când ne-am dus acolo. Bătea vântul, parcarea era goală. Am lăsat scuterele şi am coborât pe o cărare acoperită cu iarbă-neagră, în josul stâncilor. Nu mai era nimeni în afară de pescăruşii de pe coastă, cu aripile nemişcate în bătaia mistralului; feriboturile pluteau cu greutate în depărtare, spre Elba; lumina era perfectă.

Am ajuns la minele de fier. Am scos ghiozdanul, Contaxul şi trepiedul acoperit de un material. I-am spus lui Beatrice să se descalţe, ea m-a ascultat fiindcă îi plăcea să se lase în voia imaginaţiei mele. Îmi spunea că eu aveam ceva în plus faţă de fotografi, că făceam fotografii mai proaste, dar ştiam să scot *forţa* din ea. Atât timp cât îmi permitea

să o duc, din când în când, printre dărâmăturile unei fabrici abandonate, ale unei foste şcoli, să ne urcăm pe toate gardurile, să trecem dincolo de toate zonele interzise, puteam să fac din ea Anna Karenina, Madame Bovary, Sonia Marmeladova.

— Scoate-ţi şi şosetele, i-am spus.

Am înfăşurat-o într-o pătură ca pe nou-născuţi. I-am desfăcut părul, i-am şters cu degetele umezite de salivă creionul negru din jurul ochilor.

— Acum, aşază-te lângă piatra aceea, în poziţie fetală. Prefă-te că eşti unicul supravieţuitor.

— Unicul supravieţuitor a ce?

— Cernobîl, o inundaţie, sfârşitul lumii.

— Ce dramatică eşti!

A început să râdă: liberă, lipsită de orice grijă. Nu se mai oprea. Am păstrat toate acele fotografii cu ea developate, nepublicabile, lipite în paginile jurnalului meu. S-au învechit, aşa cum se învechesc obiectele: din cauza amprentelor, pentru că sunt atinse prea des.

Când ne-am urcat înapoi pe scutere, era deja ora prânzului. În loc să ne întoarcem acasă, ne-am hotărât să mergem la Al Bucaniere, să mâncăm. L-am sunat pe tata să-l anunţăm şi n-a obiectat nimic. Era complet absent în perioada aceea: nu conta dacă eram acasă sau nu; uitase complet chiar şi de aniversarea lui Beatrice.

Dar, dacă ar fi să mă gândesc acum, era chiar bine să trăim aşa: libere şi date uitării.

Ne-am aşezat la o masă: doar ea şi cu mine, ca doi adulţi. Am comandat o sticlă de vin, pe cea mai ieftină, şi două pizza Margherita. Eram atât de fericită pentru noi, încât tot

trecutul – desprinderea de Biella, schimbările bulversante ale mamei, moartea mamei ei – părea să fi avut un scop ascuns: prietenia noastră.

Aşa că i-am expus planurile de viitor:

— Bea, noi două o să mergem la Bologna.

Ea, care zâmbea gânditoare cu paharul în mână, a tresărit.

— Lorenzo o să se mute acolo în septembrie, i-am explicat, dar eu nu pot să mă duc la el fără tine. Trebuie să vii, Bologna e un oraş superb, iar noi două suntem de nedespărţit.

Într-o secundă culoarea din obraji i-a pierit. Iar eu, în avântul de a-i impune proiectele mele, nu mi-am dat seama. Sau n-am vrut să-mi dau seama. Îmi doream cu atâta ardoare să cresc, eram atât de naivă:

— O să locuim împreună toţi trei, o să mergem împreună la cursuri. Eu o să mă înscriu la Litere, tu? Te-ai hotărât?

Privirea îi era pustie. Ca şi cum se golise de orice cuvânt, de orice vis, de orice dorinţă; era redusă la o formă de existenţă rudimentară. A început să se bâţâie pe scaun, ca un copil părăsit. Lumina de pe chip i s-a stins, ochii îi erau vrăjiţi de ceva care nu aparţinea lumii acesteia, nu avea legătură cu mine.

— Mă întrebi mereu, a început tărăgănat, ce vreau să fac mai departe. Ce vrei să te faci când vei fi mare? Ce vrei să te faci când vei fi mare? Habar n-am, nu mă mai întreba. Să fiu o ciobăniţă? O prinţesă? Ce vrei să-ţi spun?

— Bea!

M-am speriat, am întins mâna ca s-o prind pe a ei şi s-o readuc în lumea reală. Dar ea s-a întors, din nou, către

sine. A mai luat o gură de vin şi a ridicat din umeri fără convingere:

— Economie? Drept?

Au luat farfuriile cu pizza. Ca de obicei, mâncase mai puţin de jumătate. Distrusesem ceva: atmosfera de dinainte, intimă şi lipsită de griji, dispăruse. M-am ridicat, cu pretextul că voiam la toaletă, şi m-am dus în bucătărie să văd dacă aveau vreo prăjitură care să semene cu un tort. I-am improvizat o surpriză ca să îndrept situaţia.

Câteva minute mai târziu, la masa noastră, a venit un chelner cu un medalion de ciocolată pe care erau optsprezece lumânări.

— Pune-ţi o dorinţă, i-am zis.

Bea a devenit serioasă, s-a uitat lung la mine, ca şi cum acea dorinţă ar fi avut de-a face cu mine. Apoi a suflat în lumânări, eu am aplaudat-o şi am alergat să o sărut. Stând la un centimentru de chipul ei, am implorat-o:

— Promite-mi că o să locuim împreună.

— Mai e mai mult de un an până atunci...

— Jură! Dacă mă trădezi, o să te urăsc toată viaţa.

Ea a zâmbit:

— N-ai să fii în stare.

Tata nu mai ieşea deloc, nu se ducea nici la serviciu. Cu excepţia cămăşilor, necălcate, pe care se forţa să le poarte doar ca să treacă pragul Facultăţii de Inginerie cu un minimum de decenţă, purta doar vechile costume din poliester, uzate la genunchi şi la coate, sub care se ofilea zi după zi. De multe ori, nici nu mai făcea vreun efort să se schimbe: rămânea în pijama. Barba lui o depăşise pe cea a

lui Osama Bin Laden, unghiile îi crescuseră, mirosul i se schimbase. Devenise o casă nelocuită care, încet-încet, este luată în stăpânire de muşchi şi de plante agăţătoare, în ruină. A sosit primăvara şi, odată cu ea, şi gaiţele. Dar el nu şi-a mai umplut portbagajul Passatului, nu s-a mai dus în fiecare duminică într-un alt parc natural. A aruncat binoclul, ba mai rău de atât, a continuat să vegeteze în biroul lui, conectat mereu la internet. Vehicula idei de genul: „Internetul va salva democraţiile lumii, va scăpa lumea de ignoranţă.” Bea şi cu mine credeam că se documentează, că se dedică unei cercetări monumentale despre revoluţia internetului şi efectele sale benefice asupra umanităţii. Nici vorbă. Aveam să descopăr curând că el era ocupat să stea pe chat, zi şi noapte, să cunoască oameni noi, femei; obsedat de imaginea iluzorie a mamei.

De fapt, renunţase la tot. Eu găteam pentru toată casa, Beatrice punea şi strângea masa. Trebuia să strigăm după el de o mie de ori ca să se desprindă de calculator şi să ne onoreze cu prezenţa la masă. Şi, când se întâmpla asta, nu scotea niciun cuvânt. De multe ori îşi lua farfuria în birou, cu scuza că trebuia să *lucreze*. Chiar îşi bătea joc de noi. El era adolescentul şi noi, cele care ţineam casa în picioare. Hainele lui murdare apăreau peste tot, grămadă. S-a apucat, la cincizeci de ani, de fumat, toate camerele miroseau numai a ţigară. Ne-a făcut cunoştinţă cu o nouă platformă de bloguri şi pagini personale, extrem de populare în America.

Să nu mă acuzaţi că fac publicitate giganţilor internetului: n-au ei nevoie de aşa ceva. Mai mult de atât, n-ar fi cazul: orice găselniţă din 2004, cu siguranţă, va fi fost uitată în 2019, aşa cum doar pe internet pot să dispară lucrurile – *în mod definitiv*, fără să lase nicio urmă în sufletul nimănui. Dacă doamnele din autobuz şi eriniile din visul meu cer un răspuns la întrebarea „ce mister se ascunde în spatele

succesului răsunător al lui Rossetti?”, cel mai uşor ar fi să le spun că a fost vina exclusivă a acelei platforme şi a tatei care, la fiecare şase luni, îi găsea lui Bea o nouă modalitate „de a-şi face prieteni noi, de a se deschide lumii, de a străpunge noi orizonturi”.

Rezultatul: am început să vegetăm şi noi în camera noastră.

Beatrice a început să-mi zică nu: la plaja neagră, la fabrica de hârtie abandonată, la bârlog. A încetat să mai fie personajul meu. Pentru că acum fotografiile se puteau încărca mult mai uşor, iar spaţiul în care se publicau era mai vast. Cuvintele au devenit doar nişte accesori, reduse la expresia „e mişto”.

Pentru Beatrice, îmi dau acum seama, acela a fost punctul de cotitură.

A ales o culoare atrăgătoare pentru fond: roz-prăfuit, un titlu de bestseller: „Jurnalul secret al unei eleve de liceu”. Care, evident, n-avea niciun secret. Erau doar o mulţime de tâmpenii pe care le născocise cu mine, cu efect garantat, ispititor şi, dacă tonul pe care îl folosesc acum pare că debordează de ură, motivul este că repercusiunea imediată a celui de-al doilea blog a fost închiderea celui dintâi.

„Bea&Eli” a fost condamnat la dispariţie. În dreptul unei pictograme, în dreapta sus, scria: „Vrei să ştergi blogul?” Două opţiuni tranşante: da, nu.

— Da, evident, a răspuns Beatrice, vreau să-l distrug pentru totdeauna, să se dezintegreze.

Nu m-a consultat, a dat click şi gata. Oricum, eu nu scriam acolo niciodată, nu contam deloc. M-a eliminat. Iar pe mine, în mod paradoxal, m-a deranjat.

Noul blog, deşi vorbim, totuşi, tot de numere nesemnificative, avea mai multă vizibilitate. În casele din Italia, inclusiv în provincie, au început să apară din ce în ce mai multe firme de telefonie mobilă care instalau routere ADSL. Pe web circulau tot mai puţini scriitori aspiranţi de vârstă medie şi tot mai mulţi tineri hotărâţi să atingă succesul: prin muzică, provocări, în sutien şi chiloţi. Bea a început să ţină cont de reacţiile celorlalţi: pozitive, negative, nu conta. Esenţial era ca internauţii, odată ajunşi la ea, să nu mai navigheze în altă parte. Adio, eşarfe negre, machiaj stricat, futurism şi fotoromane.

Acum, ori de câte ori se întrerupea din teme, mă întreba:

— Eli, mai facem două poze?

Iar eu începeam să mă enervez. Aveam deja un mort în camera de lângă, iar acum se îmbolnăvea şi ea. Am înţeles care era zâmbetul cel mai potrivit, cum trebuia să fie fotografiată: din faţă, din profil. Am calculat toate preferinţele, am făcut toate socotelile. Trebuia să respectăm, aşadar, nişte parametri de fericire şi de frumuseţe foarte rigizi, o claritate specifică, la limita imposibilului.

— Bea, e prea falsă.

— Dar asta merge, nu tâmpeniile tale artistice!

Dramele de dinainte lăsau loc unor zâmbete fără poveste, luminilor calculate la rece, discuţiilor seci despre combinarea hainelor. În locul Kareninei, trebuia să pun la punct o Barbie. Mă plictisea la culme, mă enerva. Dar ea ţinea morţiş să facă asta. Şi eu? Eu o iubeam.

Bea a început curând să-mi ceară fotografii şi în afara şcolii, la coafor, la bar, în timp ce se prefăcea că gustă dintr-un cornet pe care, apoi, îl mâncam eu. Dacă nu

aveam Contaxul cu mine, îmi spunea să folosesc telefonul: al ei, pentru că al meu era în continuare unul preistoric. Dacă vedea un leagăn, se aşeza pe el şi începea:

— Fă-mi o poză!

Urca pe scuter:

— Hai, fă-mi poză!

Îşi cumpăra o gumă, sărea peste o baltă, orice tâmpenie trebuia însoţită de o poză. Orice metodă de îngheţare a vieţii a devenit obsesia ei.

Seara, după cină, stătea până la miezul nopţii să analizeze şi să şteargă imagini din ziua care tocmai se terminase. Se studia ca şi cum ar fi evaluat o necunoscută, una în care nu putea avea încredere. Apoi, mă certa: „Aici are o umbră pe frunte, cum ai putut să nu-ţi dai seama! Aici are ceva între dinţi!” Acea a treia persoană era ea sau poate nu mai exista deloc.

Eu, în loc să tai totul de la rădăcină, am lăsat această situaţie să capete proporţii. Mai rău, am contribuit şi eu la ea. Vă rog să nu pierdeţi din vedere eficienţa, precizia milimetrică cu care Rossetti, oriunde şi în orice moment, îşi ia telefonul sau pe cel al unui fan, îl întoarce către sine şi declanşează obiectivul. Să vă uitaţi atent: rotaţia încheieturii, poziţia degetelor, înălţimea la care ţine bărbia, lumina, fiecare element are un singur scop: acela de a construi mitul lui Beatrice. A fost necesar un antrenament asiduu. Spontaneitatea ei este consecinţa rigorii mele. Ea s-a ocupat să-mi judece foarte aspru modul în care scriu, iar eu i-am întors favoarea.

Dar mai este un răspuns, mai puţin superficial decât blogul, de care acum îmi dau seama. Se referă la momentul acela de transpunere din pizzerie: „Ce vrei să te

faci când vei fi mare? Ce vrei să te faci când vei fi mare? Habar n-am, ce vrei să-ţi spun?”

Era 17 aprilie când, pentru prima dată, Beatrice mi-a cerut agenda.

— Ţi-a dat-o ţie?

Am îngheţat. Propoziţia era eliptică şi subiectul nu mai fusese pomenit de atât de mult timp, încât devenise de nerostit.

Poate am căscat ochii mari, sper să nu mă fi albit cu totul la faţă. În orice caz, Bea nu şi-a dat seama.

— Ştiu că e absurd, a continuat, dar m-am gândit la toate variantele. Am scotocit prin toată casa, Eli. I-am întrebat şi pe fraţii mei, pe tata, chiar şi pe Enzo. Nimic, pur şi simplu a dispărut.

Îmi aduc aminte de tăcerea mea opacă, aproape palpabilă.

— Nu se poate s-o fi aruncat: acolo erau toate contactele, toate adresele, numerele de telefon primite la cine, la petreceri, invitaţii, cadouri... Era *munca de-o viaţă*!

Stăteam una lângă alta în faţa calculatorului, la mine în cameră, după ce ne întorseserăm de la o şedinţă foto deosebit de reuşită, în micul port turistic din Punta Ala. Ne-am prefăcut că unul dintre iahturile ancorate era al nostru şi echipajul, având în vedere faptul că proprietarul rus lipsea, ne-a lăsat să urcăm şi ne-a ajutat cu scenografia.

— O vezi pe asta? A arătat spre ecran. Dacă ar ajunge la persoanele potrivite, m-aş întoarce pe podium. Apoi la concursuri, la publicitate: i-aş zdrobi pe toţi.

Îmi aduc aminte cu câtă viclenie îmi bătea inima, aveam buzele lipite şi mă tot întrebam în sinea mea: Să-i spun?

Iau scaunul, mă urc şi dezgrop agenda din praf? Te-ar ierta, Elisa, pentru că ar fi atât de fericită. Ce te costă?

Nu, a decretat corpul meu. Conştiinţa, poate teama. Mâinile mi-au amorţit de încordare, am debitat câteva aiureli. Mă văd din nou acolo, lipită de spătar, mică. Mai ales că acum sunt sigură: dacă i-aş fi dat-o înapoi, Beatrice ar fi participat la două trei prezentări şi apoi n-ar mai fi fost nimic. Vreun articol scurt în ziarul local, o eşarfă de miss de atârnat pe perete, într-o sufragerie normală, luată cu un împrumut de la bancă. Nu i-am zis nimic.

Beatrice s-a uitat la părul ei cu şuviţe roz, la fusta şi la bluza cu dungi albe şi albastre, de marinar, la picioarele goale şi zâmbetul suav, la prova acelei bărci care, dacă îmi aduc bine aminte, se numea *Black Star*. În final, a dat verdictul analizei:

— Par fericită.

— Da, m-am grăbit să-i confirm, arăţi foarte bine.

— Astăzi se face un an.

Un an? N-am înţeles. Bea a închis ochii, s-a chinuit să-şi reţină lacrimile. Un an de la ce? Când am înţeles că se referea la moartea mamei ei, m-am urât. Am luat-o de mână; a ei era caldă, a mea îngheţată.

— Dar par fericită, nu?

S-a întors spre mine, îmi aştepta confirmarea. Ochii ei erau plini de lacrimi. Nu mai încerca să zâmbească, să disimuleze. S-a aruncat la mine în pat şi a rămas cu privirea fixată în colţul din dreapta al tavanului, chiar deasupra ascunzătorii. Pentru prima dată după înmormântare, într-o discuţie pe care n-am uitat-o niciodată şi pe care o să mă străduiesc s-o redau integral în cele ce urmează, Beatrice mi-a vorbit despre Ginevra.

— A descoperit că o înşală înainte să te cunosc pe tine, la Sirena. Eram într-a VII-a, Costanza, la liceu, Ludo, a făcut o pauză să calculeze, în şcoala primară. Ne jucam la etaj. Era iunie, dar ploua. Ludo scosese Twisterul, pentru că voia să-l arunce, şi Costanza i-l smulsese din mână şi începuse să se prostească. Ne încâlceam corpurile deasupra cercurilor albastre şi roşii, le ştii nu? Şi la un moment dat am auzit scandal, nişte urlete complet neomeneşti. Am alergat toţi trei jos şi am găsit-o pe mama atât de...

Nu găsea cuvântul potrivit.

— ...abandonată. Era căzută pe jos, în bucătărie. Stătea cu picioarele într-o poziţie atât de ciudată, încât păreau rupte. Strângea în mână telefonul mobil al tatei – a surâs cu dispreţ –, îl uitase el pe raftul din baie. Repeta întruna: „Ştiam eu, ştiam eu, ştiam eu.” Se tăiase la deget cu un ciob de farfurie. Îmi aduc aminte şi acum urmele de sânge de pe ciorapii ei de nailon. Unii negri, subţiri, cu dungă la spate, ca Marilyn Monroe. Era de-a dreptul urâtă.

A spus asta, s-a întrerupt, uimită cum de a putut să-i scape o astfel de obscenitate. S-a corectat:

— Mama a fost întotdeauna extrem de elegantă, tânără şi la cincizeci de ani. Dar, de data asta, parcă îmbătrânise. Ca şi cum faţa şi părul ar fi arătat, dintr-odată, adevărul. Ne-a văzut şi n-a făcut nimic să se acopere, să se ascundă. Dimpotrivă, a urlat la noi: „Tatăl vostru mă înşală cu una de douăzeci de ani, aţi înţeles? Se fute cu o tinerică.” Ca şi cum ar fi fost vina noastră.

Beatrice s-a ridicat, nu putea să stea locului. A început să se plimbe prin cameră, de colo-colo, ca un animal în cuşcă, neştiind unde să se ducă.

— Cu siguranţă nu era în apele ei. Altfel n-ar fi spus niciodată mama un cuvânt precum „fute”. Mi-a venit să mor; îmi închipui că la fel s-au simţit şi Costanza şi Ludo. Probabil că, după acel cuvânt, ne-am schimbat cu toţii. În fine! Mama ne-a şi pus la curent cu toate detaliile: hoteluri, pauze de prânz, felaţii, orgasme. Cu menţiunea că noi eram copii: nu puteam să auzim acele lucruri, dar nici să plecăm de lângă ea. Probabil ne-a citit atunci vreo douăzeci, treizeci de mesaje. După mine, ni le-a citit pe toate. Mă gândeam în sinea mea: „Mamă, gata, lasă telefonul ăla.” Dar acum o înţeleg: ne avea doar pe noi. Nici prieteni, pe nimeni, o viaţă întreagă dedicată familiei şi noi, oricum, habar n-aveam ce e aia o felaţie. Intuiam doar că implică un dezastru. În final s-a ridicat, a aruncat cu telefonul de pereţi şi a vomitat în chiuvetă. A luat mătura şi a început să cureţe. Costanza a ieşit plângând şi am auzit-o fugind pe scuter, Ludo s-a închis în cameră. Am rămas doar eu cu ea.

De ce? m-am întrebat. De ce ai rămas tocmai tu? Şi de ce îmi povesteşti toate astea? Eu te-am scutit de detaliile astea, despre cum mama mă lăsa baltă şi, când se întorcea, mirosea a alcool şi, odată, când şi-a ieşit din minţi, mi-a lăsat şi o cicatrice. Bea stătea cu tâmpla lipită de fereastră, uitându-se afară, fără să privească la nimic.

— Am întrebat-o: „Vrei să-l părăseşti pe tata?” Tocmai terminase de dat cu mătura. Nu mi-a răspuns imediat. Întâi s-a dus să-şi aranjeze părul, şi-a refăcut machiajul şi, când s-a reîntors, aproape tânără din nou, mi-a răspuns: „Glumeşti?” A zâmbit, privindu-se în oglindă. „M-a înşelat, nu m-a pus nimeni pe nicio copertă, pe podium la Miss Italia: el a vrut cel puţin trei copii. Dar cine ştie, Beatrice, cine-şi închipuie? Ne plimbăm cu Mercedesul, nu? În vacanţe plecăm în Sardinia, am fost la Billionaire să bem

un aperitiv...” S-a dat cu roşu şi şi-a lipit buzele într-un sărut atât de puternic, încât mi-l aduc aminte şi acum şi mi-a spus: „Realitatea n-are nici cea mai mică importanţă. Ci modul în care suntem percepuţi contează: cum ne văd ceilalţi, ce îi lăsăm să-şi imagineze. Par fericită, nu? Măritată şi fericită. Şi tu, uneori, mi se pare că eşti fiica perfectă.”

S-a întors din nou spre mine. Am recunoscut, sub frumoasa mască de machiaj, suferinţa. Care era mai veche decât crezusem, ivită chiar dinainte de naştere. Provenea din Latina, din anii ’50, din filmul acela al lui Luchino Visconti cu Anna Magnani: *Bellissima*. Şi în urmă, până la Medeea, până în negura timpului.

— Nu m-a acceptat niciodată, Elisa. A arătat cu degetul, cu indiferenţă, spre imaginea ei. Nu a avut niciodată timp să-mi spună asta şi nici curajul necesar, dar aşa e. Doar când îmi făcea poze şi îmi spunea să stau nemişcată, să nu spun nimic, să nu respir, să nu exist, doar în momentele acelea mă simţeam *iubită*. Sau când răsfoia un album de Crăciun, din vacanţele de vară şi îmi zicea plină de entuziasm: „Ce frumoasă eşti!” Nu mie, ci fetei din poză. Care cine naiba e? m-a întrebat plină de furie. O fantomă? O iluzie prinsă pe peliculă? Că nu sunt eu, asta e sigur. Eu sunt fiica cea adevărată, care o enerva, plină de coşuri, cu părul creţ şi neîmblânzit. Însă ea e fiica ideală, fiica la care a visat mereu.

S-a liniştit, ca şi cum şi-ar fi revenit după o febră mare. Şi-a şters lacrimile, s-a uitat împrejur ca să găsească un punct de reper. S-a aşezat înapoi lângă mine, dintr-o mişcare a postat fotografia în care vântul îi sufla prin păr, pe *Black Star*.

Eu eram complet paralizată. Nu reuşeam să respir bine, plămânii se dilatau cu dificultate, pentru că erau striviţi

sub piatra de moară pe care ea tocmai o aşezase acolo. Ea, însă, privea fix în ecran, cu un aer de sfidare. Aştepta ca lumea din afară să comenteze sub poză, la fel cum fac pisicile cu şoarecii: mereu la pândă, de la distanţă.

„Realitatea nu aparţine în mod definitiv niciunei percepţii anume”, scrie Merleau-Ponty în *Vizibilul şi invizibilul*, în acest sens ea este *întotdeauna mai departe*.[67]

În mai puţin de o oră au sosit vreo zece insulte: „Cu cine ţi-ai tras-o?”, „Numai curul e de tine, n-ai creier deloc”, „O narcisistă”. Lui Bea nu-i păsa deloc: numărul de vizitatori creştea, era invidiată. Doar asta conta. Din orice provincie, din orice ţară, curenţii carstici ai internetului conduceau deja către iluzia ei, universul începea să se organizeze în jurul minciunii ei, în timp ce adevărul rămânea *departe*.

De atunci înainte – înţeleg asta abia acum, din păcate – nu a făcut altceva decât să se mascheze, să-şi construiască o identitate, să se îmbălsămeze. Odată cu schimbarea de epocă, împreună cu difuziunea noilor mijloace de comunicare, oricare dintre noi era forţat să facă asta. Doar că ea a fost cea mai bună. Orice strat de fond de ten în plus, fiecare haină sau bijuterie nouă erau încă un strat de uitare, o îndepărtare de esenţă, un acoperământ. O piatră pusă deasupra...

Ceea ce nu avem curajul să spunem.

Spune tu, Elisa, dacă tot eşti aici şi o cunoşti atât de bine.

Refuzul.

22

[67] Maurice Merleau-Ponty, *Vizibilul şi invizibilul*, traducere de Livia Cătălina Toboşaru şi Delia Popa, Editura Tact, Cluj-Napoca, 2017, p. 63 (n. tr.).

O IUBIRE DE PROVINCIE

De câteva capitole îi neglijez pe băieţi şi nu e corect. „Trebuie să reintroduci prezenţele masculine în viaţa ta, Elisa”, a declarat psihanalista acum trei luni, „te legi din ce în ce mai strâns de un vid interior, de aceleaşi figuri feminine care te-au blocat. Îţi sufocă vocea, vocea *ta*! Trebuie să te eliberezi de ele!”

Din momentul acela, nu m-am mai dus la consultaţii. Atunci nu am vrut să recunosc, am urcat înapoi spre Via Zamboni bombănind: „Prezenţele masculine din viaţa mea au făcut suficient rău. Şi suta aia de euro pe care v-o dau, doamnă doctor, îmi foloseşte mie mai mult: nu e ca şi cum aş avea milioane de dat, ca Rossetti.”

Apoi s-a întâmplat ce s-a întâmplat şi m-am apucat de scris. Fără ambiţiile literare care se cuibăriseră în Elisa din şcoală, doar presată de nevoia stringentă de a înţelege şi de a lua o decizie. Dar, dacă mă mai uit din când în când la paginile pe care le-am aşternut, zi şi noapte, îmi dau seama: Beatrice, mama ei, mama mea există peste tot, au rămas suspendate în sufletul meu şi mă cuprind ca o plantă agăţătoare. E groaznic. Trebuie să reintegrez prezenţele masculine imediat, să le reiau de unde le-am lăsat: aşteptându-ne pe Bea şi pe mine să ne întoarcem de la Biella, într-a XII-a.

Infidela, bineînţeles, nu a mărturisit nimic: a reînceput să doarmă sâmbătă noaptea în mansarda lui Gabriele, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, să iasă cu el, să se joace de-a iubiţii. Apoi, în momentele de plictiseală, făcea schimb de mesaje cu frate-miu. Ştiu asta pentru că le-am citit pe ascuns, în timp ce Bea făcea duş. Conţinutul lor era la limita pornografiei: ţi-aş face asta şi ailaltă; el făcea greşeli gramaticale, ea se prefăcea. „Te-am visat...”

Fotografii indecente amestecate cu declaraţii de dragoste, un contrast foarte incitant. Începuseră să-şi creeze tot soiul de scenarii: „Hai să ne întâlnim undeva la mijloc: în Parma sau la Florenţa” – nici geografie nu ştiau – şi „Hai să ne căsătorim!”.

Dar el era la Biella şi ea la T. Frate-miu deja era un neisprăvit, avea permisul ridicat pentru conducere în stare de ebrietate, iar Bea se antrena să devină capitalista perfectă care e astăzi. În decurs de câteva luni, acest schimb intens de SMS-uri s-a atenuat, emoţiile pentru telefonul de la miezul nopţii s-au disipat. Către final, el suna şi ea îi închidea telefonul în nas, se băga sub pătura mea, căscând, ca să-mi ureze noapte bună. Eu jubilam pe margine: Niccolò, ce impresie ai avut tu, că o să-mi iei locul?

Ce se întâmpla cu mine între timp? În aprilie 2004 m-am prezentat la cabinet şi i-am cerut ginecologului de serviciu să-mi prescrie anticoncepţionale. Ajunsesem la optsprezece ani, dar în viaţa mea nu se schimbase absolut nimic: locuiam cu tata, mă duceam la şcoală, Lorenzo nu venea cu niciun inel. Nu-mi mai rămăsese decât să dau un sens noii mele vârste, printr-o cucerire farmacologică şi feministă care, însă, în capul meu, căpătase o semnificaţie opusă progresului: mă ţinea legată de logodnicul meu.

Speram să încep să mă îngraş, să am cine ştie ce repercusiuni grave asupra sănătăţii mele, să pot să-l leg pe Lorenzo de mine pentru totdeauna, printr-un sentiment de vină care să apară înainte de plecarea lui la facultate. Când i-am comunicat evenimentul, cu emfază, punând accent pe datoria imperioasă de a lua pastila în fiecare seară, fără să uit niciodată de riscurile de tromboze, el nu a mişcat nicio sprânceană. Doar a respirat uşurat că nu mai trebuia să-şi mai pună prezervativul şi a schimbat

subiectul. N-a înţeles valoarea epică: îi dădusem drept de exclusivitate asupra corpului meu. Şi nici speranţa prost mascată că, ducându-se la Bologna, înconjurat de fete de oraş, o să-şi înăbuşe imboldul de a mă înşela şi o să le zică: „Elisa ia pastila, nu pot.”

— O să mă întorc la fiecare două săptămâni, mi-a promis.

În mai, cu examenul de bacalaureat care bătea la uşă, mi se întâmpla să izbucnesc în lacrimi şi să-l implor:

— Dar chiar nu poţi să vii în fiecare weekend? Două săptămâni e exagerat de mult!

Eram disperată şi am continuat:

— Vreau să vin cu tine, o să renunţ la liceu, o să muncesc în timp ce eşti tu la cursuri.

— Eli, râdea de mine, câteodată mi se pare că n-ai minte deloc.

Chiar şi astăzi, dacă mă întorc în T şi mă opresc să schimb o vorbă cu cineva care a fost la „Pascoli” în anii aceia, Lorenzo e menţionat de fiecare dată drept „cel mai mişto tip din şcoală”. Campion la înot, absolvent cu nota 10, dar „orice, mai puţin tocilar”, cu poezii publicate în ziar, regele incontestabil al chiulurilor, al protestelor din piaţă, blond ca Brad Pitt şi cuplat cu *Biella*?

Asta era un mister complet, inclusiv pentru mine. Şi nu e nimic mai rău decât să fii cu o persoană pe care crezi că nu o meriţi. Eram gata să renunţ la studii, să mă trezesc la patru dimineaţa ca să descarc fructe în piaţă sau să înregistrez pariurile de cai la Snai, să mă întorc acasă frântă, după munca în ture, dar încă suficient de în putere ca să mă apuc de făcut curat, de gătit şi să-l primesc cu toate onorurile la întoarcerea de la cursurile Facultăţii de

Inginerie. Un viitor la care până şi bunica s-ar fi împotrivit, dar eu eram gata să îl îmbrăţişez.

Dar, hai să fiu complet sinceră, ce mare lucru sacrificam? Vreo carieră strălucită? Să fim serioşi. Eu n-am fost niciodată Beatrice. Toată această dorinţă de a cuceri atenţia lumii, de a fi văzută nu m-a inspirat niciodată. Umanitatea n-ar fi pierdut absolut nimic dacă eu m-aş fi închis în casă, să calc rufe. Mi-ar fi fost suficient să mai citesc, din când în când, un roman bun, între două maşini de spălat. Lorenzo, însă, mă încuraja:

— Prietena ta înapoiată o să ajungă cel mult la *Big Brother*, să-şi etaleze curul pe-acolo şi să se îmbete când se stinge lumina. Are numai căcaturi în cap şi ţâţele puse, pe deasupra.

— Nu sunt puse, nasul e făcut.

— Cui îi pasă? Tu, Elisa, eşti aia cu creier. Tu o să devii prima femeie preşedinte a ţării. Eu şi cu tine o să facem un partid împreună, o să facem o revoluţie ca Marx şi Lenin.

Lăsând glumele la o parte, învăţa ca un nebun. Începuse să se închidă în bibliotecă în fiecare după-amiază, inclusiv sâmbăta, şi eu cu el. Nu mă mai întorceam acasă la prânz: oricum, nu era ca şi cum m-ar fi aşteptat cineva. Mumia tatei? Cealaltă mumie a lui Beatrice obsedată de poze? Amândoi deveniseră nişte fosile, stăteau pe internet toată ziua.

După şcoală, eu şi Lorenzo făceam o oprire scurtă la pizzeria din Via Pisacane, apoi, de la ora trei şi până când se închidea, stăteam la masă, cot lângă cot, în sala de lectură. Fiindcă întotdeauna eu terminam prima, îmi petreceam restul timpului inspectând rafturile, căutând romanele pe care mi le recomanda Marchi. Totul datează din perioada aceea, în care am descoperit că scriitorii, ca

să devină mai buni, nu trebuie neapărat să moară. Puteau să şi rămână în viaţă, la fel ca Roth[68], McCarthy[69] şi, mai ales, Agota Kristof[70].

Când am început *Trilogia gemenilor*[71], am simţit imediat că ajung într-un loc extrem de cunoscut. Vocea narativă era la persoana întâi plural. Exprima o simbioză, un amestec voluptuos şi letal între două persoane. Fosta mea psiholoagă ar fi, azi, în culmea fericirii, dacă m-aş întoarce la ea cu această dovadă. Am recitit acel roman de nu ştiu câte ori, fermecată de morbiditatea celor doi gemeni care făceau aceleaşi gesturi, gândeau aceleaşi lucruri şi, de fiecare dată când ajungeam la pagina la care se despărţeau, izbucneam în plâns. Nu, asta n-o să mi se mai întâmple niciodată, mie şi lui Beatrice. Noi o să îmbătrânim împreună, îmi tot repetam. Pentru că, vedeţi, eu o criticam deja. Chiar de atunci, mi se părea că lucrurile de care se ocupa ea – chiloţi, farduri – sunt lipsite de substanţă, în timp ce pasiunea mea – sondarea spiritului uman prin literatură – era cea mai profundă din lume. Cu toate astea, ea avea o putere: aceea de a străluci, de a arăta aşa cum şi-ar dori orice fată de pe pământ. Şi, în acelaşi timp, de a

[68] Philip Roth (1933–2018) – autor american de romane şi povestiri scurte, câştigător al Premiului Naţional pentru Literatură din Statele Unite şi al Premiului Pulitzer (n. tr.).

[69] Cormac McCarthy (n. 1933) este considerat unul dintre cei mai prolifici autori americani. Creaţia sa cuprinde diferite genuri literare: romane, piese de teatru, scenarii de film şi povestiri scurte (n. tr.).

[70] Agota Kristof (1935–2011) – autoare de origine maghiară, care a scris în limba franceză şi este laureata Premiului European pentru Literatură Francofonă (n. tr.).

[71] Roman al Agotei Kristof (n. tr.).

purta cu ea, adânc îngropat, întunericul de care ştiam numai eu, pe care numai eu i-l împărtăşeam.

Spre seară, tot studiul acela exagerat ne făcea extrem de excitaţi. Ne ridicam dintr-odată şi ne duceam direct la baie să ne dezbrăcăm. Biblioteca din T era casa noastră. Un loc uitat de societate, unde nu venea mai nimeni, cel mult vreun pensionar, pe jumătate surd, ca să răsfoiască ziarele. Puteam şi să urlăm. Pentru că septembrie 2004, în capul meu, coincidea cu apocalipsa: perspectiva de a rămâne în T fără Lorenzo mă nelinIştea. Nu am crezut niciodată în iubirile la distanţă, mai ales în poveştile de provincie, crescute în spaţii strâmte, obişnuite cu frustrările. Oraşele mari le distrugeau, le risipeau. Şi cu cât momentul despărţirii se apropia, cu atât mai des îl târam pe Lorenzo în baie, îi scriam versuri de dragoste de care îmi e ruşine. Nu mă gândeam la nimic altceva, neglijam orice altceva şi pentru prima dată media mea la şcoală a fost mai mică decât cea a lui Beatrice.

L-am însoţit pe Lorenzo la toate cele trei probe scrise, am stat ore întregi în faţa liceului „Pascoli”, urcată pe Quartz, cu faţa spre mare; sigură că, fără el, nu valoram nimic. Am asistat la oral: prezentarea extraordinară a unei lucrări cu titlul „Comunismul între filosofie şi istorie”. L-am ascultat mândră pe micul meu Togliatti[72] cum proclama necesitatea unei societăţi libere şi drepte, în care toate diferenţele exterioare erau desfiinţate: de gen, de clasă şi doar creativitatea triumfa. Politica, la fel ca dragostea, era un subiect fragil în provincie: adevărată, dar naivă. A luat notă maximă, iar eu, evident, când s-au afişat rezultatele

---

[72] Palmiro Togliatti (1893–1964) – politician şi lider al Partidului Comunist Italian, începând din 1927 şi până la moartea sa. De asemenea, a fost prim-ministru adjunct şi ministru al justiţiei. Era poreclit „Il Migliore” („Cel mai bun”) (n. tr.).

la avizier, m-am lipit de el ca o primă-doamnă. După asta a început vara.

Ultima vară împreună: puteam să jur.

M-am dedicat lui, zi şi noapte. La plajă, în pădurea de pini, în fiecare seară într-un alt sătuc din regiune: Sassetta, Suvereto. Petreceam multe din acele ore la soare, fără umbrele sau cremă de protecţie, aşa că m-am umplut de pistrui şi am început să mă cojesc. Aveam mereu părul plin de sare. Nu mă mai întorceam acasă, nu mai dormeam. Ne aruncam pe scaunele date pe spate ale Golfului, devenit o cocină, de-a lungul canalelor de scurgere de pe câmpuri, cu geamurile coborâte, din cauza căldurii, temându-ne mereu că putea să vină cineva să ne spioneze, iar pe timp de noapte, cu ţânţarii care ne mâncau de vii. Dar ce boală fantastică!

Ajunseserăm să trăim doar în costumele de baie, să ne clătim cele patru cârpe pe care le aveam pe noi furişându-ne în campinguri, amestecându-ne cu turiştii, profitând de toaletele demne de acest nume. Mai treceam pe acasă doar ca să cerem bani sau să ne spălăm aşa cum trebuie. Profitam de aceste drumuri şi ca să devastăm cămările sau ca să mai încărcăm o maşină de spălat cu chiloţi. Supravieţuiam doar cu pizza mâncată din cutii de carton şi îngheţate cu fructe, cu sticle cu vin roşu la doi euro. „E doar un an, Elisa, ce vrei? Apoi o să vii şi tu la mine.” Făceam noaptea baie în lacurile calde din Saturnia. În Cala Violina ne-am ars la soare. Din când în când uitam să iau anticoncepţionalele: ce mai conta, din moment ce, oricum, în septembrie, urma să mă sinucid?

Pe 30 august 2004 am terminat InterRailul prin Lazio şi Toscana, cu benzină de zece euro pe zi şi pe 1 septembrie, Lorenzo a urcat în trenul spre Bologna, iar eu m-am întors acasă ca o cerşetoare: cu rochia de vară plină de găuri,

faţa arsă, mirosind a stâncă acoperită de alge. Am ajuns la timp cât să mă arunc sub duş şi să-mi pun ceva curat pe mine. Beatrice ne-a convocat pe mine şi pe tata în bucătărie. S-a uitat la noi atent. Era elegantă, avea tocuri înalte, unghiile date cu ojă, părul proaspăt întins cu placa. Tata şi cu mine arătam ca două epave.

— Eu mă mut la Gabriele, ne-a comunicat şi a adăugat zâmbind: Acum sunt majoră, nu mai poate nimeni să-mi interzică asta.

Am crezut că mor. Am sărit pe ea, în timp ce băga în ultima valiză laptopul pe care ni-l făcuse tata cadou şi Contaxul lui, am prins-o de umeri, nu ştiam dacă să o bat sau să o iau în braţe. M-a dat la o parte. Atunci am deschis un troller care era deja gata şi l-am răsturnat pe tot pe pat, la fel cum făcusem, pe vremuri, cu mama.

— Nu poţi să mă părăseşti, nu poţi să mă părăseşti! am urlat la ea plângând. Nu, nu şi tu!

Ea, foarte calmă, m-a întrebat:

— Dar tu unde-ai fost? În mai, iunie, iulie, august?

Mi-a numărat cele patru luni pe degete.

— M-am dus la plajă singură, în fiecare zi. De fiecare dată când te rugam să-mi faci o poză, erai ocupată să te duci după el.

— Dar era ultima noastră vară.

— Pe naiba. M-ai făcut să-mi cheltuiesc toţi banii la Barazzetti (cel mai cunoscut fotograf din T), iar acum nu mai am niciun chior. Am ajuns să-mi fac singură poze: toate defocalizate, am pus aparatul aiurea, la întâmplare, ca o proastă, ca să meargă blogul în continuare. Dacă ar fi fost după tine, îl închideam.

— Dar Lorenzo s-a mutat la trei sute de kilometri!

— Bine, atunci eu mă duc la patru sau cinci.

Chiar s-a mutat. Şi tata, şi tatăl ei s-au enervat la culme. Au încercat prin orice metode s-o facă să se răzgândească: cursuri de vară la Londra, un calculator nou, un Canon de ultimă modă. Ea, nimic. Riccardo a încercat să-i ofere inclusiv bani, lunar, ca să se întoarcă acasă, indiferent că era la noi sau acasă la ea. Şi, când a înţeles că propunerile lui n-o făceau să cedeze cu nimic, a ameninţat-o că îi taie banii de buzunar, că nu-i mai trimite nici măcar un cent. Totul cât se poate de sincer, în faţa mea şi a tatei, pe care îl chemase imediat ca să-l ajute, fiindcă fiica lui o luase razna. Riccardo a apucat-o de braţ, în ziua aceea, aşa cum îşi scutură părinţii degeneraţi copiii nou-născuţi, crezând că aşa îi opresc din plâns.

— E un muncitor, pentru Dumnezeu! Ce viitor crezi tu că o să ai lângă el? Pute a marijuana, umblă într-un Renault 4 cum n-au nici măcar negrii! Dacă te-ai vedea…

I-a eliberat mâna şi s-a uitat la ea plin de dispreţ:

— O să fii ruşinea maică-tii.

Toată lumea a înlemnit: Beatrice, tata şi cu mine. Camerele s-au umplut de gheaţă, şi zăpadă, şi tăcere. După câteva minute, s-a auzit zgomotul unei rable: Gabriele a parcat în faţa casei, a deschis portierele, portbagajul. Beatrice l-a văzut pe geam, şi-a strâns repede lucrurile. Nu şi-a luat la revedere, nici măcar de la mine.

După acea replică, a întrerupt orice legătură cu tatăl ei.

El a mai încercat, după aceea, să-şi repare greşeala. A continuat să-i dea, luni şi ani la rând, sume generoase, pe care ea le trimitea mereu înapoi la expeditor; a invitat-o la fiecare masă de Crăciun sau de Paşte sărbătorită în

familie, fără iubit. A încercat să o sune, chiar să-i scrie şi scrisori pe hârtie parfumată. Asta până când Rossetti fiica a devenit de mii de ori mai bogată decât tatăl şi sumele pe care i le trimitea erau absolut ridicole, comparativ cu stilul ei de viaţă: azi poate să ia avionul spre Abu Dhabi de pe o zi pe alta, doar pentru că are chef să ia cina în Orientul Mijlociu. Acum cred că a încetat să-i mai trimită bani. Poate, mai târziu, chiar ea i-a dat bani ca să tacă: în relaţia cu ziarele, cu media; sau, dacă îl întreba cineva, să povestească doar fragmente din viaţa unei familii fericite. Dar astea sunt presupunerile mele.

Cert este că, în toamna lui 2004, Beatrice a devenit săracă, săracă lipită şi asta numai pentru că ea a ales să fie aşa. Tocmai ea care, deşi nu s-a născut în bogăţie, nu a dus niciodată lipsă de nimic, s-a trezit acum locuind cu chirie, iar singurul venit era salariul de muncitor al lui Gabriele. Fratele lui, Salvatore, plecase să locuiască împreună cu Sabrina, într-un alt cartier. Ei doi au rămas în mansarda aceea strâmtă, în colţul cel mai frumos şi mai întortocheat din oraş, cel mai demn de a fi cadrul unui roman, înţesat de case decrepite şi pline de mucegai, miros de kebap, un adevărat Turn Babel al dialectelor.

O decizie, în aparenţă, nebunească. Dar, dacă pot să pretind că o cunosc, măcar puţin, sunt sigură că ideea de a fi singura din şcoală care trăieşte cu iubitul era prea seducătoare pentru Beatrice, chiar mai mult decât hainele de firmă. Ştia deja, poate, în sinele ei vrăjit, că urma să-şi permită munţi de astfel de haine. Mi-o jurase când stătuserăm în faţa vitrinei de la Scarlet Rose, prima dată când ieşiserăm împreună. Putea să locuiască foarte bine şi în patruzeci de metri pătraţi, să-şi drămuiască fiecare cent în magazinele de reduceri: toate erau o experienţă. De atunci, a mers numai înainte.

Uite aşa, ultimul meu an de liceu a început cum nu se putea mai rău. Ajungeam la şcoală la opt şi Lorenzo nu mai era acolo. Privirea, din instinct, îmi fugea prin parcare, căutând Golful lui, încercam să ghicesc care era chiştocul lui din grămada aruncată în curtea interioară, mă rugam să-i văd profilul pe scările de incendiu. Întreaga clădire a devenit un recipient ciudat, în care se acumula absenţa.

Şi să vin pe scuter, fără Beatrice, mă enerva. Eram obişnuită să mănânc dimineaţa cu ea, să fac pipi cu ea, să străbat curbele de la belvedere şi rotonda din Via degli Orti cu ea, în fiecare dimineaţă, iar acum trebuia să mă aşez singură, în banca mea. Beatrice ajungea mereu cu întârziere, intra sfidătoare în clasă, cu toate privirile aţintite asupra ei, se aşeza lângă mine fără să mă salute. Era spionată cu o pasiune bolnăvicioasă, analizată din cap până în picioare: era ceva absolut şocant să dormi într-un pat matrimonial, să faci dragoste cu iubitul tău în fiecare seară. Prin comparaţie, noi eram cu toţii nişte copii. Îmi aduc aminte că, în acea perioadă, ca să se delimiteze, să impună o distanţă, venea la şcoală numai la costum; mă întrebam de unde le lua, acele sacouri care ieşeau în evidenţă, pantalonii aceia aleşi cu atenţie, acum că nu mai avea niciun ban.

În prima zi de şcoală, am uitat să menţionez, a venit să se aşeze lângă mine, în aceeaşi bancă de dinainte. În timp ce o priveam cum se apropie, îmi făceam iluzii: înseamnă că suntem din nou prietene. Am privit-o. M-am limitat doar la acest gest pentru că deja ştiam cu cine aveam de-a face: steaua variabilă mă arsese deja de câteva ori. Aşa cum am presupus, nu mi-a întors privirea, şi-a coborât-o pe a ei. A pus ghiozdanul pe jos. Nu mi-a adresat niciun cuvânt. Nici eu nu i-am zis nimic. Deja stăm împreună, mi-am zis, poţi s-o faci pe proasta.

N-am cedat nici în ziua aceea, nici în următoarele. Dimpotrivă, ne-am comportat aşa săptămâni de-a rândul, atente să nu ne atingem coatele sau picioarele. Ne umpleam caietele de ecuaţii, de istoria secolului al XX-lea, de raţiune pură şi raţiune practică, de aoriste – şi, la prima pauză, stăteam cu telefoanele în mână şi butonam de zor. Nu ştiu ea ce intenţii avea, dar eu voiam să verific dacă Lorenzo, de pe partea cealaltă a Peninsulei, îmi răspunsese la al nu ştiu câtelea mesaj.

Aveam amândouă mintea departe: eu la Bologna, ea, aşa cum am descoperit, frunzărind blogul, la Săptămâna Modei de la Milano. M-am speriat dându-mi seama de asta: o aveam acolo lângă mine în fiecare zi, îşi lua notiţe lângă mine, îi simţeam căldura corpului, zgomotul făcut de creionul ei pe hârtie, dar, ca să aflu ceva despre ea, trebuia să caut pe internet.

Venea la şcoală cu *Glamour*, *Donna Moderna*, studia prezentările de pe podium în timpul pauzelor. Apoi seara, o prindeam pe blog, îmbrăcată la fel ca fotomodelele. Voia să fie acolo: pe hârtie, să foşnească între pagini. Acum înţeleg: se abonase la revistele mamei ei, cele în care ar fi vrut ea, într-o zi, s-o vadă – Ginevra nu ştia că magazinele de ziare, în decursul a câţiva ani, urmau să fie desfiinţate complet de „viitor” –, îşi publicase pozele pe internet doar ca alternativă, pentru că nu exista nicio altă metodă la T; pentru că nu avea nimic pe lângă calculatorul dăruit de tatăl meu, Contaxul şi conexiunea la internet pe care îl obligase pe Gabriele să o instaleze.

Nu mai trebuie s-o mai spun şi eu, ştiu, dar sunt convinsă că, dacă nu am fi avut norocul de a creşte chiar în mijlocul revoluţiei digitale, probabil ne-am fi despărţit oricum, ca gemenii din *Trilogia gemenilor*: una ar fi trecut peste o anumită limită şi cealaltă ar fi rămas în spate; dar nu în

modul traumatizant în care s-a întâmplat. Poate azi am fi fost în continuare prietene: nu ca două adolescente, evident, ci ca două persoane care, din când în când, îşi mai trimit câte un e-mail şi se întâlnesc la o cafea. Ea ar lucra într-un magazin de genul Scarlet Rose, mi-ar mai face o reducere la blugi, şi eu i-aş da o carte bună. Două femei obişnuite, o viaţă liniştită. Chiar dacă, practic, n-aş mai fi putut scrie un roman despre asta.

La jumătatea lui octombrie, am găsit curajul de a o aborda pe Marchi:

— Doamna profesoară, mă scuzaţi, am strigat-o la ieşirea din şcoală, în timp ce se îndrepta spre maşină grăbită, ca întotdeauna. Pot să vă dau să citiţi ceva scris de mine?

S-a oprit şi s-a întors să mă privească. Încercasem să repet acea frază în oglindă de sute de ori. O aranjasem, modificasem substantive şi verbe, până să ajung la un compromis demn între semnificant şi semnificat, eliminând „câteva pagini”, „câteva compuneri”, „să vă dau spre citire”, „să vă cer un sfat referitor la”. Eram terorizată de ideea că le-ar putea citi, dar erau luni atât de goale şi dureroase, fără Lorenzo, fără Beatrice, că nu-mi mai rămăsese nimic altceva în afară de scris.

Marchi a ridicat din sprâncene:

— Cum adică ceva scris de tine?

Strângeam în mână o mapă plină de foi A4 scrise la calculator, în Times New Roman, printate acasă, cu cartuşul pe jumătate gol.

— Poezii, i-am răspuns.

A respirat profund, ca şi cum cuvântul acela implica un păcat şi, în acelaşi timp, o plictiseală de nedescris. Atunci

mi-a părut imediat rău că m-am grăbit, mi-a venit să intru în pământ de ruşine.

— Bine, a zis aproape binevoitoare şi a întins mâna spre mine. Dă-mi opera ta. O s-o citesc diseară, după ce vă corectez compunerile.

— Mulţumesc, i-am răspuns şi i-am dat mapa, şi cu vocea ezitantă şi plină de speranţă am adăugat: E prima dată când le arăt cuiva.

— O, sunt măgulită de încrederea ta. Pe mâine.

S-a îndepărtat şi am urmărit-o cu privirea. Am văzut-o urcându-se în maşina ei, o Twingo portocalie, şi aruncându-mi poeziile pe bancheta din spate. Lorenzo, uneori, se întorcea la trei, nu la două săptămâni. Stăteam împreună douăzeci şi patru de ore fără întrerupere, în care el îmi tot povestea despre serile pe care le petrecea în centrele sociale, despre viaţa din facultate şi sălile pline, despre biblioteci:

— Elisa, nu poţi să înţelegi! Archiginnasio are tavanul pictat! Pic-tat! Şi are şase metri!

Şi eu? Cum puteam eu să concurez cu acele poveşti? Ce puteam eu să găsesc interesant în T? Algele? Pescăruşii? Ce noutăţi să am? Singura veste era că îmi luasem permisul, dar nu şi maşină; aşa că, practic, nu se întâmplase nimic. Tata nu mă lăsa să iau Passatul. Stăteam în bucătărie, luam masa împreună singuri; absenţa lui Beatrice ne copleşea. Tata mă scotea din sărite cu tiradele lui din ce în ce mai delirante:

— E o chestiune de câţiva ani până vom putea să votăm cu un click, din confortul caselor noastre. O să descărcăm enciclopedii, filmografii, toată cunoaşterea umanităţii va fi

disponibilă gratis şi la îndemâna oricui. Internetul e ca Prometeu, o să ne elibereze!

Păcat că părea scăpat de la puşcărie: avea barba netunsă, costumul lucios, corneele arse de lumina albastră a ecranului. Se retrăsese complet din lumea reală şi, dacă încercam să-i atrag atenţia, mă acuza că nu dau doi bani pe „viitor”, că rămâneam prizoniera mentalităţii mele înapoiate.

— O să rămâi singura care mai citeşte pe hârtie, care foloseşte porumbeii zburători ca să comunice.

— Nu folosesc porumbei, tata.

— Dar eşti singura persoană din lume care nu ştie să scrie pe chat, care nu are un blog.

Înţelegeţi de ce m-am agăţat de silueta portocalie a maşinii lui Marchi, în dimineaţa aceea, până când am văzut-o cotind şi dispărând, punându-mi în Alda Marchi toată încrederea că îmi va schimba viaţa, care era un dezastru complet? Aveam nevoie să ştiu că, şi fără un blog, aveam totuşi dreptul de a exista pe această lume.

În dimineaţa următoare Marchi m-a ignorat. N-a făcut decât să-mi dea compunerea pe care îmi pusese -8, fără să-mi zâmbească şi fără să-mi arunce vreo privire cu subînţeles, fără să-mi şoptească lucruri de genul: „Am citit, sunt extraordinare!” Sau măcar: „Te aştept în pauză ca să vorbim.”

Îmi plăcea: avea atât de multă cultură. Îţi explica *Oedip rege* ca şi cum l-ar fi cunoscut personal şi l-ar fi ţinut chiar în braţele ei în momentul unei căderi emoţionale. Îţi dădea impresia că nu citeşte Pirandello, ci literatură transgresivă şi extrem de dură pentru un adolescent, ca *Underworld* de

DeLillo[73]. *Underworld* la T! Trebuia să-l comanzi la librăria L'Incontro din Via dei Martiri, cea mai sinistră şi mai respingătoare librărie, şi ţi-o livra, poate, în vreo două săptămâni. Aş fi dat orice ca eu şi Marchi să stăm într-un bar, să vorbim despre literatură, ca ea să devină cea mai bună prietenă a mea, s-o înlocuiască pe cealaltă, pierdută între rochii şi cizme cu toc. Era ca şi cum acele poezii nu părăsiseră niciodată camera mea, ca şi cum n-ar fi existat deloc. Îmi lipsea Beatrice, cu frivolităţile ei.

Să o sun de data asta era, practic, imposibil: ar fi fost un rezultat banal, telefoanele mobile deveniseră ca furculiţele, lopeţile sau föhnurile, dispozitive lipsite de importanţă. O scrisoare de mână, însă, lăsată în bancă, era o idee mai proastă ca oricând: o chestie prea învechită, excentrică, sentimentală. Dar închipuiţi-vă că eu – eu! – aş fi putut să-i las un comentariu pe blog!

Mai aveam o singură variantă: Quartz-ul. Într-o după-amiază de noiembrie, înainte să se întunece, am ajuns în Piazza Padella şi am ascuns scuterul în spatele unui tomberon. Am coborât, am traversat în fugă câteva străzi, m-am ascuns în faţa casei lui Gabriele, după nişte sfori cu haine la uscat şi am rămas mirată să văd că obloanele erau închise, iar în faţă, nu era nici urmă de SR-ul ei.

Ca şi mine, şi Beatrice avea carnet, dar încă nu avea maşină; o conducea pe-a lui Gabriele din când în când, dacă nu o folosea el ca să se ducă la muncă. I-am căutat scuterul prin împrejurimi, apoi mai departe, m-am uitat la

---

[73] Roman apărut în 1997, al scriitorului american Don DeLillo, centrat pe eforturile lui Nick Shay, un director de management al deşeurilor crescut în Bronx, de a urmări istoria mingii de baseball care a câştigat fanionul New York Giants în 1951, cuprinde numeroase fire secundare, extrase din istoria americană din a doua jumătate a secolului al XX-lea (n. tr.).

fiecare colţ de stradă. Şi asta, în ciuda faptului că aveam o grămadă de teme. Dacă voiam să luăm examenele cu notă maximă, trebuia să ne apucăm de treabă încă de la începutul anului. E posibil să nu fie acasă să înveţe?

M-am întors la mine, dezamăgită. Am aprins lumina în bucătărie, am aruncat manualul pe masă, era atât de trist să subliniez ideile principale fără ea. Aşa că în ziua următoare, după-amiaza, am străbătut din nou împrejurimile din Piazza Padella, în căutarea SR-ului ei şi, din nou, nimic. Am sunat inclusiv la interfon, hotărâtă să fug imediat ce i-aş fi auzit vocea. Dar nu mi-a răspuns nimeni. Am rămas acolo nemişcată, vreo zece minute, insistând în gol. Pe unde-oi fi, Beatrice?

În ziua următoare, fără să stau prea mult pe gânduri, am urmărit-o. Când am ieşit de la şcoală, am sărit peste prânz, am lăsat-o să ia puţin avans, apoi am plecat pe scuter, după ea. În primă fază, cu grijă, apoi cu disperare. Ea gonea, ca de obicei, ca o rachetă. Nici vorbă să se întoarcă acasă, conducea în direcţia opusă. Aproape că m-a pierdut de câteva ori, dar, de fiecare dată, binecuvântând traficul, am reuşit să o ajung din urmă. Inima îmi bătea direct în cască. M-am ascuns în spatele dubiţelor şi m-am rugat să n-o pierd din ochi. Când a cotit spre port, m-am întrebat unde Dumnezeului merge. Bea a depăşit zona, a traversat cartierul de blocuri pătrate, centrul comercial nou. A ajuns la prima periferie. A cotit-o printre depozite. Eu, după ea. A încetinit. Am oprit chiar la timp cât să mă ascund într-un colţ, în spatele unui atelier mecanic. Beatrice a parcat în faţa unui depozit. Şi-a scos casca şi s-a aşezat pe SR să mănânce un pachet de biscuiţi. Imediat ce l-a terminat, a alergat înăuntru, ca şi cum ar fi fost în întârziere şi a salutat-o pe vânzătoare.

M-am apropiat. În vitrină am văzut nişte manechine ciudate, de bumbac, îmbrăcate cu rochii cu paiete. Unul purta o cămaşă hippy, altul o rochie de mireasă de prost-gust. Pe un altul, am recunoscut un taior din anii ’80, în carouri albe şi negre, pe care Bea îl purtase cu două zile în urmă la şcoală şi în care îşi făcuse şi o fotografie pentru blog. Am ridicat privirea şi am văzut firma: DONNA VINTAGE, HAINE NOI, SECOND HAND ŞI DE OCAZIE. Am băgat capul înăuntru: era o hală enormă, plină ochi de haine, părea mai degrabă un bazar, decât un magazin. Apoi am văzut-o din nou pe Bea. Îşi prinsese părul şi îşi pusese o vestă verde, cu ceva scris pe ea.

Nu mi-a venit să cred că lucra acolo.

Am petrecut toată după-amiaza între acele depozite, flămândă, stomacul îmi ghiorăia, ascunsă prin spatele maşinilor. Nu-mi venea să cred. De învăţat nici nu putea fi vorba: n-aş fi fost în stare. Am spionat-o în timp ce îi punea şosete unui manechin, aranjând un rând de pantofi, servind clienţii, primid comenzile şi pregătindu-le docilă. Oricine ar acuza-o acum pe Beatrice că nu a muncit o zi în viaţa ei se înşală. Pot să garantez că era foarte dedicată magazinului Donna Vintage. În scurt timp, i-a fost încredinţată vitrina: deja avea un talent extraordinar să aşeze luminile în aşa fel încât să atragă lumea. Mai târziu s-a ocupat chiar şi de conţinutul pliantelor publicitare. Dar asta am aflat-o la ceva timp după aceea.

În ziua respectivă, am rămas acolo până la şase seara. M-am obişnuit repede cu împrejurimile: dincolo de bazar şi de atelierul mecanic, mai erau şi alte magazine angro: mobilă şi bricolaj, un bar care se numea Il Nespolo şi care se umplea, pe măsură ce muncitorii ieşeau din tură. Apoi a ieşit Beatrice. S-a urcat din nou pe scuter şi a plecat în trombă. Eu, după ea. De data asta, s-a întors acasă. Era

întuneric, am văzut lumină la fereastra mansardei, silueta ei apărând şi dispărând din spatele geamului. Mi-am imaginat că se apuca să-şi facă temele. Aşa că m-am întors acasă, ca să mă apuc şi eu de ale mele şi să devorez orice aveam prin frigider.

În orice caz, n-aveam de gând să cedez prima.

Ba chiar, într-o dimineaţă în clasă, am văzut-o cu creionul neascuţit, căutând disperată o ascuţitoare, am rezistat impulsului şi nu i-am oferit-o pe a mea.

Îl invidiam pe Gabriele, asta era ideea. Îndepărtarea de Lorenzo, teama de a-l pierde mă înrăiseră. Într-o vineri, aproape o lună mai târziu, când am terminat orele, Marchi mi-a dat înapoi mapa cu poezii şi în faţa zâmbetului meu mirat, mi-a răspuns:

— Cerruti, tu eşti o fată înţeleaptă, serioasă, atentă, ai o capacitate analitică şi critică pe care o apreciez şi care, fără doar şi poate, îţi va fi foarte utilă la facultate şi, cu siguranţă, o să te ajute să urmezi o profesie importantă, cu răspundere. Dar nu ai niciun talent la scris.

Tonul ei era neutru. Fusese o simplă constatare: fără răutate, obiectivă.

— Îmi pare rău, dar creaţiile tale sunt mediocre, lipsite de orice originalitate. Ori sunt gri şi plate, precum cea numită „Platanul”, unde ai încercat, cu siguranţă, să-l copiezi pe Ungaretti[74], ori sunt stridente, exagerate, lipsite de igienă şi eficienţă lexicală, precum acea poezie de dragoste monotonă. În paginile acelea, Elisa, nu transmiţi nimic. E doar un narcisism inutil, aruncat în versuri. În schimb, la eseuri te descurci excelent.

---

[74] Giuseppe Ungaretti (1888–1970) fondator al mişcării ermetice, jurnalist, eseist, academician şi critic, unul dintre cei mai mari poeţi italieni ai secolului al XX-lea (n. tr.).

Apoi a zâmbit, înţelegătoare şi poate mi-a pus şi o mână pe umăr, nu mai ştiu.

— Eu nu sunt genul care să întreţină iluziile, sunt cea care le tempereazǎ. Lasǎ la o parte veleitǎţile literare şi pregăteşte-te pentru bacalaureat.

Panarama.

Babǎ frigidă şi nemăritatǎ.

Nu ţi-o trage nici dracu'.

Tâmpito! Frustrato!

Mori în chinuri!

O înşiruire de insulte misogine, cele mai violente pe care le ştiam, au izbucnit în tăcere, în mintea mea, fără ca eu să pot face ceva să le opresc. Acum înţeleg, însă: eram deja înveninată de ura pentru acea tradiţie de roluri gregare, de umilinţe şi visuri frânte, din cauza cărora ajungeau femeile să se lupte între ele. Fiecare silabă a răsunat în mine ca bătăile clopotului de înmormântare, în timp ce eu, în aparenţă, eram încă în viaţă şi dădeam din cap calm. Am înghiţit, am respirat şi mi-am luat în primire mapa. Am salutat-o pe Marchi cu respect:

— La revedere, doamnă profesoară.

Piazza Marina s-a golit de studenţi, dar eu eram încă acolo, ca un stâlp, luată în vizorul unei bombe atomice. Simţeam cum mi se dezintegrează celulele, una după alta, până la nucleu.

Când am fost sigură că nu mai era nimeni altcineva, am urcat pe Quartz şi am plâns cum nu mai plânsesem niciodată. Apoi, m-am pus în mişcare, riscându-mi viaţa pe drumul provincial, fără cască şi fără să văd nimic din cauza lacrimilor, până la Beatrice.

Am parcat în faţă la Donna Vintage şi am aşteptat.

Peste cinci minute m-a văzut şi s-a speriat. Probabil mi se scursese rimelul şi aveam ochii umflaţi ca două mingi roşii. A cerut voie patroanei, ridicând degetul ca şi cum ar fi zis: „Doar un minut.”

A alergat afară îngrijorată:

— Frate-tu, taică-tu? A murit cineva?

— *Eu* sunt moartă! am strigat şi am izbucnit din nou în plâns.

Beatrice s-a schimbat imediat la faţă.

— Trăieşti, cretino, iar eu trebuie să muncesc.

Era dezamăgită şi enervată:

— Dacă trebuie să-mi zici ceva, aşteaptă până la ora optsprezece.

S-a întors imediat înăuntru, scuzându-se cu respect. A început din nou să aşeze tricouri. Dacă aş fi avut vreun ban, aş fi intrat să-mi iau un sutien sau o bluză de corp, doar de dragul de-a o vedea cum se descurcă la servire. Dar aveam doar cinci euro la mine şi, mai mult, îmi era foame. Am intrat la Nespolo, le-am cerut să-mi încălzească un sendviş. M-am aşezat la o masă şi acolo am rămas, cu capul în mâini, până când Beatrice a terminat tura şi s-a aşezat în faţa mea.

— Nu mai suntem prietene, mi-a reproşat, nu poţi să vii să mă cauţi doar pentru că treci printr-o criză. Du-te mai bine la un psiholog.

— Te urmăresc deja de o lună.

— Ştiu. Ce, crezi că nu mi-am dat seama?

— Evident, ce poate să-ţi scape ţie, tu care eşti invincibilă.

S-a ridicat, a comandat două Negroni, s-a întors la masă cu paharele pline de alcool şi gheaţă. Mi-a întins unul:

— Şi care-i tragedia de data asta?

— Marchi a zis că poeziile mele sunt o porcărie. Că nu am niciun talent la scris. Sunt terminată, sunt un zero.

— Marchi trebuie să-şi găsească pe unu' să i-o tragă, asta o ştie toată lumea. Şi-apoi, la ce-ţi trebuie talent?

A băut, s-a aşezat picior peste picior. Patronii barului se uitau la ea fix şi bombăneau ceva pe seama ei.

— Costumele astea, uite ce impresie bună fac. A pus mâna pe gulerul sacoului şi a încercat materialul între degete. Sunt vechi, nu valorează doi bani. Mi le împrumută de la magazin: le port o zi, fac pozele, apoi le aduc înapoi. Asta trebuie să faci: să te zbaţi, să te adaptezi, să te arunci. Notează-ţi asta undeva, în jurnalul ăla al tău de rahat, că am început vânzând haine la mâna a doua. Poate o să-ţi folosească vreodată.

A avut întotdeauna dreptate.

— Ştii câţi vizitatori unici are blogul meu, acum? S-a văzut o licărire în ochii ei, un foc verde. Trei mii cinci sute şaizeci şi doi. Aproape *patru mii*, Elisa!

Am luat paharul cu Negroni, l-am dat pe gât dintr-o înghiţitură, aproape că mi-a venit să vomit, dar m-am abţinut.

— Situaţia asta în care eu sunt terminată, iar tu te lauzi cu rezultatele tale grozave, nu prea mă ajută, Bea, ca să fiu sinceră.

A mijit ochii şi-a zis:

— M-ai scos din sărite astă-vară, nici nu-ţi închipui cât de tare.

— Crezi că poţi să mă ierţi?

— Nu prea.

— Am nevoie de tine, Bea. Să o luăm din nou de la capăt.

— De la capăt? Bine. Atunci ieşi, băutura ţi-o plătesc eu. Dar ţine-ţi telefonul deschis.

M-a pus să mă ridic. Înainte să se ducă la casă, m-a condus afară. M-am întors la scuter, fără să înţeleg ce mi se întâmpla. Câteva minute mai târziu a sunat telefonul şi pe ecran a apărut numele ei.

Am răspuns:

— Ce prostie mai e şi asta?

— Vii mâine cu mine în centru? E sâmbătă şi nu lucrez.

Mi-a venit să râd.

— Ca ultima dată, când am ajuns, de fapt, în Marina di S, să furăm blugii?

— Nu, de data asta vorbesc serios.

— Şi ce să facem noi două în centru?

— Să ne plimbăm, nu? Cum fac toate fetele normale.

A închis. M-am întors, Beatrice ieşise din bar. A fost mai puternică decât mine: m-am dus către ea, atrasă în mod irezistibil, lipsită de orice apărare. A zâmbit: ce mult îi plăcea să fie o învingătoare.

Ne-am aruncat una spre cealaltă, cu atâta putere încât îmi aduc aminte şi acum ce tare m-a strâns.

23

REGINELE LUMII

Încă ar mai fi câteva episoade asupra cărora merită să mă opresc.

Apoi, dragă Elisa, e rândul tău: să-ţi iei adio de la „Pascoli”, de la fereastra care dă spre mare, de la cursele nebune şi fără destinaţie pe scuter, de la închisoarea din care îţi doreai atât de tare să fugi, dar totul era fix pe dos. A explicat Morante deja: „Ce tu credeai că-i un mic punct pe pământ / a fost totul.”[75]

„Citiţi *Insula lui Artur*”, le repet mereu adolescentelor. „Viitorul avansează prin scădere, nu măreşte nimic, doar nostalgia.” Ele, după cum văd, se strâmbă, nu mă cred. Probabil îşi spun: „Uite-o şi pe proasta asta, la fel cum gândeam şi eu despre Marchi, vorbeşte aşa pentru că n-a făcut mare lucru în viaţă.” De fapt, de când m-am apucat să scriu aceste pagini, de fiecare dată când mă privesc în oglindă, o văd pe vechea mea profă de italiană, latină şi greacă. Fără să-mi dau seama, şi eu am ales aceiaşi ochelari pentru citit: pătraţi cu rame verzi.

Dar că n-aş fi făcut mare lucru în viaţă nu e adevărat.

Mi se pare o nebunie că, pentru a fi demn de respect, trebuie să câştigi milioane, să porţi haine de firmă şi să-ţi petreci ziua pozându-te. Eu adun pe frigider teancuri de amenzi. Nu ştiu să parchez şi, oricât de mult mă străduiesc să respect regulile, nu pot să ţin cont chiar de fiecare semn cu „Parcare interzisă”: sunt prea multe. Părul meu ar avea nevoie de o intervenţie, dar cine are timp de mers la coafor. Am o maşină de spălat care trebuie golită şi alte trei care trebuie încărcate. Mă trezesc la şase dimineaţa,

---

[75] Elsa Morante*, Insula lui Artur*, traducere de Constantin Ioncică, Editura pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1968, p. 7 (n. tr.).

doar ca să am timp să mai fac treabă prin casă, înainte să mă duc la muncă. Mă chinuiesc. Termin cu munca şi alerg să fac cumpărăturile. Traversez jumătate de oraş cu maşina, cu viteza peste limita legală, patru zile din şapte ca să ajung la antrenamente şi la meci în timp util. Îmi citesc mailurile pe telefon, sub un felinar, chestie pe care o urăsc. Mă plictisesc. Îi sun pe mama şi pe tata, sub masca responsabilităţii, le ascult şi lor văicărelile: au îmbătrânit, el are diabet, ea, depresie. Ca şi cum aş fi unicul lor copil. Pentru mine îmi aloc fix o jumătate de oră: intru în librărie, preferata mea, cu o clipă înainte de a închide; cea din colţ, din Via Saragozza, şi nici librarul nu e rău deloc. Dar nu i-am cerut niciodată recomandări, dimpotrivă: aleg la ispiraţia de moment un roman nou. Şi apoi, privind standurile, îmi place să mă transform într-un cowboy de Philip Meyer, un orfan fugar al lui Richard Ford, în timp ce toţi, în jurul meu, ţipă sau se joacă mai departe pe telefoanele mobile; dau pagină după pagină, le ating, fără să mă simt o snoabă pentru asta. Îmi apăr dreptul sacru de a mă aşeza în tribunele din Viale Fancelli şi, în loc să socializez, precum ceilalţi, să citesc liniştită.

Prezentul meu e un dezastru deloc strălucitor. Nu mă invită nimeni la nicio petrecere, nu frecventez nicio gaşcă. După cină, rar mai am putere pentru altceva, decât să strâng masa şi să mă întind pe canapea – excepţie perioada aceasta, în care scriu. Consider, însă, că viaţa mea este *demnă*.

Mai mult, consider că am făcut tot ce-am putut mai bine, mai ales dacă iau în considerare evenimentele de peste două capitole.

O parte din mine ar fi vrut să moară înainte şi să nu iasă niciodată din adolescenţă. Eram atât de convinsă că o să ajung să locuiesc singură, că o să studiez orice aş fi vrut,

într-un oraş demn de acest nume, că toate se rezolvau într-un fel. Ei bine, e o porcărie să creşti.

E luni, mă uit la ceas: mai am vreo două ore. Aşa că uit de Elisa de acum, de stratul ei timid de ruj roz, de cele două fire de păr alb de la tâmpla stângă. Înainte să se facă 19:30, mai vreau să mai stau puţin lângă vechea Eli, lângă Bea de dinainte de faima mondială, în acele ultime sclipiri de fericire, din anul 2004.

Ne-am dat întâlnire la trei după-amiaza, la far, în Piazza A.

N-o să-i pomenesc numele aici: e prea cunoscută şi toată lumea ar înţelege imediat ce oraş e T, dacă i-aş scrie numele întreg. Este vorba despre o terasă cu vedere la mare, construită pe stânci, cu băncile de piatră stropite de valuri, în zilele cu vânt şi cu arhipelagul care se desfăşoară în faţă astfel încât, dacă întinzi mâna, ai impresia că le atingi: Giglio, Capraia, Elba; asta trebuie să scriu, altfel nu s-ar înţelege de ce adolescenţii din T se îngrămădesc să se cupleze acolo.

Locul îl stabilise Bea, ca să-mi demonstreze că vorbea serios. În patru ani de prietenie nu mersese niciodată cu mine în centru, nu mă arătase lumii. La şcoală era altceva: mergeam acolo câţiva, la liceul clasic, şi toţi eram, pe jumătate, inadaptaţi. Dar în faţa oamenilor adevăraţi, a băieţilor frumoşi de la Itis, a fetelor de douăzeci de ani care se duceau la facultate şi se întorceau la sfârşit de săptămână, a vechilor cunoştinţe ale mamei ei, cu machiajul impecabil şi puse la punct, să te plimbi cu Biella pe stradă putea să fie contraproductiv.

Faptul că mai câştigasem câţiva centimentri în înălţime şi o treime de cupă la sutien îmi făcuse viaţa mai bună, dar nu mi-o salvase. Ruşinea de a fi diferită, introvertită, singura persoană sub şaizeci de ani care frecventa librăria

L'Incontro, nici prea simpatică, nici prea frumoasă, îmi stăteau scrise pe frunte. Şi mă tem că de asta n-o să scap niciodată.

Aşadar, dacă vrem, într-adevăr, să analizăm această poveste în profunzime, nici Lorenzo, care îmi jura iubire veşnică în maşină, pe bancheta din spate a Golfului, afundat în nisip, în lanul de floarea-soarelui, printre cicade, fără niciun alt martor în afară de Natură, nu m-a dus pe Corso Italia. De băncile din Piazza A, acolo unde se hotărau logodnele, m-a ţinut departe. Nu m-a prezentat nici prietenilor, nici rudelor: eram genul de tipă pe care o ascundeai.

Dar – o să fie nevoie să reamintesc asta, când va veni momentul – Bea a avut întotdeauna mai mult curaj decât Lorenzo. Aşadar, pe 20 noiembrie 2004, a stabilit intrarea noastră triumfală în societate, iar eu eram atât de emoţionată în timp ce o aşteptam. Am ajuns acolo cu un sfert de oră mai devreme şi m-am aşezat pe singura bancă unde nu se aflau cupluri gata să se giugiulească: demnă, pentru că, în sfârşit, existam şi eu sub soare. Sâmbăta aceea, de altfel, nu era prea frumoasă, bătea vântul îngrozitor. Conturul Elbei, neclar din cauza umidităţii, nu se mai zărea. Zidurile vechiului oraş, bisericile şi blocurile abia se mai vedeau, ca nişte basoreliefuri sub un cer alb şi greu. Aerul mirosea a sare. Părul oamenilor, hainele, ziarele, pungile de plastic zburau luate de vânt. Pe fundalul acestui peisaj incolor şi vag apocaliptic, la ora trei fix, şi-a făcut apariţia Beatrice.

Radioasă, ca Apollo din poezii, o puteai recunoaşte de la distanţă; era punctul către care se concentrau, magnetizate, toate privirile.

Să fie clar: nici ea nu era mai iubită. Ar fi vrut-o cu disperare, ca şi mine, dar părea şi mai antipatică, mai

îngâmfată decât înainte şi, în plus, se îmbrăca într-un fel... Între mine şi ea continua să rămână aceeaşi diferenţă: ea se vedea şi eu nu. Bea se materializa într-un loc şi-i schimba temperatura. Eu voiam să fiu diferită de cum eram, în timp ce ea era strălucirea pe care toate fetele din lume, mai puţin eu, voiau, încă de pe atunci, să o imite.

Ce strălucire? Îmi vine să adaug rapid: să placă, să iradieze frumuseţe. Dar Bea nu a vrut niciodată să câştige aprecierea cuiva, dimpotrivă: a divizat lumea. Era la fel de frumoasă ca multe altele, îşi acoperea coşurile şi îşi făcea intervenţii minore. Dar care era, cu adevărat, sursa puterii ei? Pentru că despre asta vorbim: despre faptul că ei nu i-a păsat niciodată de părerea celorlalţi, că îi lua pe toţi în derâdere, pentru că atrăgea şi îi făcea pe toţi curioşi din cauza misterului profund pe care îl purta.

Am scris mai sus „toate fetele din lume, mai puţin eu”.

Ridic fruntea din calculator şi mă întreb dacă sunt sinceră.

Revăd în minte ziua aceea: mai degrabă scundă, cu gluga trasă pe cap, hanoracul pe care îmi lipisem cu fierul de călcat un abţibild cu secera şi ciocanul, Gazelle în picioare şi blugi largi pentru că, deşi fundul meu nu arăta deloc rău, mi-era ruşine să-l arăt. Şi de ţâţe îmi era la fel de ruşine. Mă simţeam vinovată că le aveam. Mi-era teamă să nu fiu considerată o panaramă dacă umblam cu bluze decoltate. Mi-era teamă că cineva ar putea să se uite la mine şi să îşi formeze o părere greşită. Acum mă ghemuiam pe bancă, strângeam pe mine din ce în ce mai tare geaca fratelui meu, ca să mă fac mică, invizibilă, pe când cealaltă, vă daţi seama, atrăgea atenţia la orice pas. Era monumentală.

Beatrice defila spre mine, paralizând întreaga piaţă, ca şi cum ar fi avut un reflector deschis asupra ei, rânduri de

camere de filmat care pluteau în aer. Doamne, cât de aranjată era: avea o fustă mini din piele care jur că îi acoperea doar zona inghinală şi atât, o cămaşă de mătase semitransparentă, pe jumătate descheiată, din care se vedea jumătate de sutien, o pelerină bej lungă până la pământ, deschisă, bineînţeles, şi o pălărie cu boruri largi, din care îi ieşea părul fabulos, blond platinat, întins cu placa, parcă în ciuda umidităţii de afară.

Părea ieşită dintr-un film western, din *Playboy* sau de la carnavalul de la şcoală. De fapt, începuse să se îmbrace ca acum. Dar vorbim despre un orăşel de treizeci şi cinci de mii de locuitori, T de acum cincisprezece ani. Pensionarii de la barul La Vecchia Marina şi-au lăsat jos cărţile şi s-au întors stupefiaţi, incapabili să rostească vreun adjectiv.

— Ai exagerat, i-am spus, imediat ce s-a aşezat lângă mine.

— Ţie, în schimb, la următoarea aniversare o să-ţi iau cadou o armură.

— Ha, ha, m-am prefăcut amuzată.

Nu minţea, chiar a încercat să-mi împrumute haine, să mă înnobileze. Dar, apoi, n-a mai insistat: eu am rămas o cauză pierdută şi, pe de altă parte, la cum arătam, o făceam să iasă şi mai tare în evidenţă.

Purta o pereche de cizme de lac, cu tocul cui, pe care şi le admira mereu satisfăcută:

— Primul meu salariu, Eli, uite ce investiţie bună am făcut.

Erau superbe. Până şi eu le-am privit cu un oarecare entuziasm, pe care mi l-am retezat imediat. N-aş fi ştiut să merg pe ele, aş fi părut ridicolă, dar ideea era alta: vina. Nu vedeam în ele un simbol, ci o marfă. Timpul pierdut al persoanelor exploatate, munca lor plătită insuficient,

capitalul, adică răul, minciuna pentru care trebuia mereu să-ţi doreşti mai mult, întotdeauna mai mult şi să nu înveţi niciodată să pierzi. Ca şi cum n-ar fi fost suficient, tocurile acelea îmi aduceau aminte de subordonarea femeilor faţă de dorinţele bărbaţilor, de sclavia de mii de ani în care jumătate din populaţia lumii fusese ţinută.

Mereu am fost enervantă, ştiu. Dar şi lumea asta e la fel.

— Eşti pe jumătate goală, i-am reproşat, cum e posibil să nu-ţi fie frig?

— Frigul e o stare de spirit. Beatrice s-a ridicat şi s-a uitat de jur împrejur sfidătoare. Hai să-i arătăm oraşului ăstuia cine suntem noi.

Ne-am început plimbarea, ea ca o rusoaică, eu apatică. Ea defilând încălţată cu acele cizme, hotărâtă, şi eu mirată, cu privirea în jos, cu urechile ciulite să prind toate comentariile din jur. Adrenalina îmi trecuse deja, fusese înlocuită de remuşcare, de convingerea că mai bine aş fi rămas ascunsă. Acolo, între magazine, în mulţime, te simţeai ca într-o pădure noaptea, înconjurată de lupi. Băieţii de la liceul real erau la fel de înalţi ca Lorenzo, cu barba abia apărută şi blugii sub fund, aşa cum o cerea moda. Mă uitam la ei cu coada ochiului, nu mai îndrăzneam să mai fac nimic, de teamă să nu fiu recunoscută şi batjocorită. Abia acum îmi dau seama: eu eram cea care dorea să le facă pe plac, mai ales băieţilor, motiv pentru care mă pedepseam şi mă îmbrăcam ca un băiat. Pentru Bea era important doar să stârnească reacţii, să îngroape celelalte fete, una după alta, cu fiecare tendinţă, cu fiecare *apariţie*. Pentru că ea ducea un război, cu toată lumea şi peste tot unde mergea. Toată povestea sufletului ei a ieşit la suprafaţă în acea după-amiază.

Încerc să mă aşez, doar eu cu amintirile mele. Ca şi cum aş fi singurul spectator dintr-un cinematograf gol, revăd filmul cu noi două plimbându-ne pe Corso Italia. Suntem două fetiţe, una deghizată în divă, alta în sărăntoacă. Ne ţinem de mână, dar la distanţă una de cealaltă. Ea păşeşte în faţă, eu cu un pas în urmă. Şi nu mă pot abţine să nu am un sentiment de tandreţe, profund şi matern faţă de cele două făpturi. Unde credeţi că mergeţi? aş vrea să le întreb. Să le avertizez: nu treceţi prin faţa chioşcului cu gustări prăjite, pentru că acolo se strâng toţi proştii. Nimeni n-ar fi dat doi bani pe noi, nici măcar pe Bea: era frumoasă, dar arăta ca o orfană de provincie.

Înaintam, legănându-ne pe dale, ca spre un front de luptă. Bea m-a strâns mai tare de mână când am trecut prin dreptul sălii de jocuri – ultima care mai funcţiona din Europa –, prin faţa magazinului cu îngheţată Top One, rebotezat Il Topone, prin faţa băncilor unde se aşezau cei care contau cu adevărat: fetele frumoase şi băieţii frumoşi. Şi ea îşi dădea seama de ocheade, de săgeţile aruncate de ceilalţi. Eu aş fi vrut să fug de ele, însă pe ea o încântau. Era proba de foc: nu o fotografie pe care să o pună pe blog, ci viaţa adevărată, scuipăturile în faţă, adolescenţii din T, care se grăbeau să-ţi spună cât de nesuferită erai, care strigau la tine de faţă cu toţi.

Când am ajuns în dreptul chioşcului cu mâncare prăjită, s-au dezlănţuit.

— Ai curul lăsat, Barbie, degeaba ţi-l mai scuturi pe-aici.

— Ce pălărie frumoasă ai. Şi vacile unde le-ai lăsat?

— Salut, Domniţa Acnee!

Aveau în mâini cutii unsuroase de chipsuri, de pizza, şi o atacau cel mai mult pe ea, probabil ezitau să se adreseze

Crucii Roşii. Dar erau şi cei care nu aveau niciun fel de scrupule şi se luau de tine oricum:

— Pe dădaca asta comunistă de unde ai luat-o? De la Bergamo, de la Brescia?

— Împuţita asta din sud, vrei să zici?

— Aia cu părul roşu, da.

— Sărmana, Lorenzo Magnificul îi pune coarne cu toată Bologna.

Sufeream, încasam toate vorbele acelea şi nu puteam să mai respir, inima îmi îngheţase, nici salivă nu mai aveam în gură, nu puteam nici să înghit. Erau cruzi. Ani mai târziu, încerc să mă pun în pielea lor: viaţa în provincie era grea, nu puteai să ai ambiţii, visuri. La optsprezece ani, proastele acelea ştiau deja că urmau să rămână acolo pentru totdeauna, să îmbătrânească în nişte căsnicii ratate, ca suplinitoare, cu banii număraţi, purtând haine care se stricau după trei spălări, cu rudele care îşi dădeau cu părerea despre orice, cu toată lumea din jur care te judecă şi dă sfaturi, în plictiseala aceea îngrozitoare, cu certuri, emisiunile de cultură generală de la televizor şi fără vreo evadare neaşteptată, care să te ia prin surprindere şi să te răpească de acolo. Acum îi înţeleg de ce îi pedepseau pe cei ca mine şi ca Bea, care credeam că ne puteam construi o soartă mai bună.

— Cine naiba aveţi impresia că sunteţi? au strigat în urma noastră în Piazza Gramsci. Aţi venit să faceţi paradă? Ne doare în cur de voi, maimuţelor, întoarceţi-vă la circ!

În timp ce eu mai aveam puţin şi leşinam, Bea se distra.

— O să-i fac să-şi muşte buzele, ai să vezi tu, mi-a şoptit şi mi-a făcut cu ochiul, în timp ce ne grăbeam să depăşim adunătura de Scille şi Caribde: gaura aceea puturoasă

unde se zicea că se prăjea în uleiul de la motoare. Când o să alerge la chioşcurile de ziare să citească interviurile mele, când o să dea drumul la televizor şi o să mă vadă pe tot ecranul, când o să stea toată ziua să citească ce-am mai pus eu pe blog, of, Eli, ce satisfacţie o să am atunci!

Jubila deja, cu mulţi ani înainte, sub acea haină de mâna a treia care îi flutura pe lângă şolduri pe post de pelerină. Beatrice s-a simţit dintotdeauna faimoasă, chiar şi atunci când era un nimeni. Pentru că avea acei patru mii de urmăritori în lumea virtuală şi obsesia de a rade de pe faţa pământului oraşul T, de a se răzbuna pentru tot ce i se întâmplase. Ce anume, nu ştiu.

— Şi eu, Bea? m-am oprit şi am întrebat-o clar. Eu ce rol o să am când tu o să apari la televizor?

S-a oprit şi ea. A întrerupt defilarea şi m-a privit cu seriozitate, mi-a dat sentimentul că sunt importantă pentru ea.

— Tu o să fii managerul meu, Elisa. E o responsabilitate pe care nu aş încredinţa-o nimănui altcuiva. Tu te vei ocupa de toate: bani, comunicare, de imaginea mea, o s-o inventăm împreună. Şi, încă o promisiune: o să ai timp, cât vrei tu, să scrii poezii, romane. O să fii un manager scriitor: ceva ce nu s-a mai văzut niciodată.

Am crezut-o. Mi-a făcut atât de clar această promisiune, care era mai mult decât o cerere în căsătorie, mai mult decât o declaraţie de dragoste, iar eu am fost sigură de ea.

— O să te îngrop în bani, s-a entuziasmat, o să fim atât de bogate încât o să întoarcem la T în Ferrari şi o să o ne ducem să ne aşezăm acolo.

A arătat către o masă de la barul Corallo, cel mai şic de pe bulevard, iar ochii ei citeau în viitor, îi scânteiau, în timp ce continua să povestească:

— Îmbrăcate în Versace din cap până-n picioare, cu poşete Prada, o să comandăm Cristal şi o să-i punem să ne deschidă sticlele cu sabia. Apoi – a mimat gestul de a aduce paharul la gură – o s-o bem în faţa tuturor, o să ne facem poze, numele noastre o să fie pe buzele tuturor, o să moară de invidie, iar tu şi cu mine o să fim *reginele lumii*.

Mi-a jurat asta în timp ce stăteam la coadă la magazinul cu îngheţată, înainte ca eu să-mi comand un cornet cu fistic şi frişcă, iar ea, o sticlă de apă. Nu mă vedeam conducând un Ferrari şi cu atât mai puţin desfăcând o sticlă de Cristal cu sabia, dar astea erau detalii: ce-mi doream cu adevărat era să rămân în viaţa ei, pentru totdeauna.

Să fiu mai mult decât o soră, decât un soţ, mai mult decât mama ei.

Voiam posibilitatea ca eu să devin sursa secretă a luminii ei, oglinda ei magică.

Am gustat din frişcă, Bea a luat o gură de apă, a pus din nou dopul, m-a fixat cu privirea ca şi cum, până în acel moment, am fi glumit:

— Acum, hai să mergem să facem două poze.

M-a târât în mansardă. Viaţa cu strigătele ei confuze, cu toate eforturile şi parfumurile ei ieftine o plictisise deja. Putea să-şi memoreze discursul şi să se întoarcă la ce o făcea să se simtă bine: să se îmbălsămeze. Am plecat în grabă, iar în centru nu ne-am mai întors niciodată.
Am intrat la ea în casă. Bea şi-a aruncat geanta pe jos, pantofii în aer, şi-a scos cămaşa, s-a aşezat în faţa

geamului, să verifice calitatea luminii, care nu era excelentă: se făcea seară, soarele era alb şi se îneca în umiditate.

— De ce te-ai dezbrăcat? am întrebat-o.

Înăuntru era rece. Şi nu pentru că asta emana ea, de obicei: nu avea calorifere, exista doar o sobă, care era închisă. Bea a tras perdelele în lateral.

— Nu ştii de când am în minte poza asta.

A dispărut în dormitor şi a ieşit de acolo cu aparatul foto în braţe.

— Nu, am suspinat, te rog.

Când s-a mutat şi l-a luat cu ea, n-am avut nimic împotrivă: nu mai voiam să-l văd, să mai ştiu nimic de fotografie. Să-l ţin din nou în mână, în ziua aceea, m-a făcut să trec imediat de la statutul de viitor manager la sarcinile obişnuite: servitoare, figurantă. O făceam din nou pe scenarista.

Cât Bea şi-a aranjat machiajul, am avut suficient timp să privesc în jur. Gabriele nu era: mai făcea nişte ore suplimentare, inclusiv sâmbăta şi duminica, ca să-şi poată permite Wi Fi-ul iubitei lui. Bucătăria şi imitaţia aceea de sufragerie în care ne aflam deveniseră un dezastru: o pereche de chiloţi atârna de un braţ al canapelei, oalele murdare erau unele peste altele pe aragaz, praful de două degete, un manual şi un prezervativ folosit zăceau pe jos. Mai rău decât patul fratelui meu, cu aceleaşi aşternuturi de şase luni. Bea mi-a ignorat privirea scandalizată, s-a limitat la a face ordine în partea de cameră pe care voia să o prindă în cadru.

Şi-a desfăcut sutienul.

— Ce faci?

— Nu vezi? O fotografie topless, mi-a răspuns cu îngâmfare.

— Nu eşti în toate minţile.

— Şi tu eşti o beghină.

— Ce-o să zică despre tine? Ce-o să creadă despre tine, să te expui topless pe internet, să te vadă toţi, inclusiv cei care nu te cunosc! O să spună că eşti o târfă.

— Dac-ai ştii ce mult îmi pasă, a zâmbit cu o superioritate magistrală.

— Nu se poate să ţi se vadă ţâţele!

M-am enervat, am pus Contaxul pe masă şi am zis:

— Refuz. Eu nu îţi fac poze aşa.

Atunci Bea şi-a pierdut răbdarea şi s-a apropiat de mine:

— Ei, eu nu vreau să apar la Bagaglino[76], ce-ţi închipui? Sunt prea bună. Nu vreau să mi-o trag cu nimeni, vreau să fac bani. Sfârcurile trebuie doar să se întrevadă. Am deja totul în minte: alb-negru, defocalizată, uşor supraexpusă. Vreau să fac din mine o icoană.

— O să te judece oricum, n-o să se zică nimic bun despre tine.

— Mai lasă-mă cu povestea asta cu judecatul, Eli, gata! Mereu te gândeşti numai la alţii! Cine sunt ăştia alţii? Te-ai întrebat vreodată?

N-am mai zis nimic.

---

[76] Companie de dans de varietăţi, înfiinţată la Roma în 1965, mai funcţionează şi astăzi (n. tr.).

— Tu ai impresia că toţi sunt fericiţi, iubiţi, filosofi plini de cultură cu familii extraordinare? Chiar crezi că sunt mai buni decât tine?

Cu părere de rău am răspuns:

— Nu.

— Tuturor ne e rău, Eli, *tuturor*, în acelaşi fel. A deschis braţele şi a început să râdă. O să-mi spună că sunt proastă? Fie. Târfă? N-au decât. Dacă asta vor, ce contează? Le e teamă de libertatea mea, mă invidiază pentru ea, ăsta-i adevărul. O să creadă că rup, că sunt cineva, că am o viaţă nebună doar pentru faptul că o redau prin efecte speciale, ca la 11 Septembrie. Eu mă aşez în lumină, priviţi-mă! Ochii parcă i-au luat foc. Sunt aici, sunt goală. Poate tocmai mi-am tras-o sau poate tocmai citeam o carte. Cine sunt? A zâmbit. La asta îmi folosesc eu ţâţele. Să le stârnesc imaginaţia. Să creez o viaţă care nu există, dar pe care toţi o vor. S-a întors, a aranjat perdeaua desprinsă. Aşadar, te rog, redu focalizarea cât de mult poţi.

Îi vedeam cât se poate de clar nefericirea. În momentul acela am înţeles că mereu o voi ajuta să şi-o ascundă şi că tot ce va face Beatrice în viaţa ei va fi, de fapt, să semene confuzie. Să rămână pe teren sigur, în spatele părerii celorlalţi. Să devină de nerecunoscut.

Am întrebat-o:

— Are vreun sens?

Mi-a răspuns:

— De ce ar trebui cineva să cunoască realitatea? Nimeni nu o merită, în afară de tine.

E 19:30, trebuie să plec. Nimic nu e mai rău decât să întrerupi o amintire extrasă cu greu din uitare, dar închid documentul Word şi mă apropii de geam: afară e beznă şi plouă. Îmi imaginez traficul în care trebuie să mă lansez. Îmi pun pelerina de ploaie, mă încalţ, iau în grabă cheile de la maşină, care e tot Peugeot-ul 206 diesel pe care mi l-a dăruit tata în 2005, ca să fac mai uşor naveta între T şi Bologna, pentru că oraşul e foarte prost conectat cu provincia.
Mă arunc pe scaun şi conduc. Se aude zgomotul strident al ştergătoarelor, sunt nevoită să opresc din cinci în cinci minute. Deschid radioul ca să mă distragă, porneşte la un volum exagerat un CD cu Sfera Ebbasta[77], care vorbeşte despre bani, Gucci, cuie şi, chiar dacă băiatul îmi este simpatic, aş vrea să-i explic câteva concepte despre Marx şi Gramsci[78].

Sună mobilul, îl scot imediat din geantă, speriată. Apoi văd că e Rosanna. Îl dau mai încet pe Sfera şi îi răspund:

— Da?

— Elisa, sper că ţi-ai amintit că azi e rândul tău, nu?

— Drept cine mă iei? Vin acum, ba mai mult, aproape am ajuns, o mint. Bucură-te de aperitivul tău.

Râde.

— Oricum, nu e rea o favoare. Şi tu meriţi să ieşi seara, câteodată.

---

[77] Gionata Boschetti, cu pseudonimul Sfera Ebbasta, este un rapper foarte cunoscut în Italia (n. tr.).

[78] Antonio Gramsci (1891–1937) lider politic şi filosof, cofondator al Partidului Comunist din Italia şi liderul acestuia. Este unul dintre cei mai importanţi filosofi marxişti, cunoscut pentru conceptul de hegemonie culturală (n. tr.).

— Stai liniştită, nici nu-mi mai aduc aminte ce înseamnă asta.

Traficul e complet blocat. Sfera cântă: *„Noi veniamo fuori dal niente / Facciamo i soldi dal niente e dovunque."*[79] Nu reuşesc să-mi scot din cap după-amiaza aceea cu Beatrice din mansardă. Ea vedea viitorul, iar eu, la optsprezece ani, eram deja decrepită. Mă proclamam o feministă convinsă, dar, mai târziu, dacă vedeam o altă fată cu ţâţele pe-afară, mă apucau nervii şi o judecam aspru imediat. Eu eram cea care se anula pentru Lorenzo, care se enerva, se frustra şi se pedepsea pentru că nu ştia cum să se poarte cu el, cum să-l ierte; misterul de a fi femeie.

— Du-te naibii, mă apucă pensia aci.

Se face verde, apăs pe acceleraţie până la capăt, risc să lovesc Citroënul din faţa mea. Beatrice avea dreptate, nu despre *toate*, dar despre ţâţe da. Fotografia aceea a ieşit atât de frumoasă, încât a devenit nemuritoare.

Am admirat-o acolo, în tăcere, pe ecranul calculatorului, vreo zece minute, şi am ajuns s-o întreb dacă nu cumva ar fi cazul să o îngrop într-un fişier cu parolă, să o criptez sau să o tipăresc şi să o ascund într-un seif, a cărui combinaţie să o uit.

— Eşti nebună, mi-a răspuns. Bineînţeles că o vom publica, o să vezi ce efect va avea.

Am râs de fiecare jignire medievală apărută sub acea fotografie şi ne-am simţit, strângându-ne în braţe, în spatele ecranului, cele mai puternice din lume. Pentru că necunoscuţii îşi vărsau toate frustrările pe ţâţele lui Bea şi contorul se dăduse peste cap, se reseta cu viteza

---

[79] „Noi venim din nimic / Facem bani din nimic şi din orice", în italiană, în original (n. tr.).

sunetului, întregul internet alerga spre noi, Bea devenea Beatrice şi eu deveneam o altă persoană.

Din după-amiaza aceea am început să-mi aleg pantaloni de mărimea mea şi bluze puţin mai decoltate. Mi-am impus să nu-mi mai târăsc trupul ca pe o condamnare, ci să îl iau în considerare pentru ceea ce era: un aspect, nici principal, nici secundar, al limbajului meu.

Recunosc razele de lumină albă ale reflectoarelor care se aşterneau pe ţâţe, împotriva nopţii; sunt acolo. Nu pierd timpul, parchez cum pot: în zona de parcare interzisă, închid portiera şi alerg fără umbrelă pe asfaltul ud. Îmi spun: câte imagini de pe internet emană strălucire şi se distrug fără să se transforme nici măcar în cenuşă? Câte iluzii se dizolvă, din nimic în nimic? În schimb, fotografia aceea topless a rămas: şi acum este una dintre primele care apar, dacă tastezi numele Rossetti pe motoarele de căutare. Trei milioane cinci sute de mii de rezultate, iar fotografia aceea e acolo, cu perdelele ei îngălbenite de fum, cu podeaua slinoasă, soba ruginită, aproape că îmi vine să zâmbesc cu mândrie pentru că eu am fost autorul ei, nu Alfred Eisenstaedt[80].

Ca să fiu sinceră, Beatrice a încercat s-o dea dispărută, odată cu blogul, când a început să devină cunoscută. Dar imaginea aceea – graţie misterelor internetului – nu a vrut să fie ştearsă. A fost preluată de mii de publicaţii şi se vorbeşte despre ea şi astăzi. Rossetti nu e genul care să se dezbrace, cred că aceea e singura fotografie în care ţâţele i se văd mai clar. Dar nu asta e problema: e combinaţia de alb şi negru, care e atât de *palpabilă*. Se poate intui, pe fundal, o cameră care nu e nici pe departe

---

[80] Alfred Eisenstaedt (1898–1995), fotograf şi fotoreporter german. Şi-a început cariera în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, dar a ajuns cunoscut ca fotograf pentru revista americană *Life* (n. tr.).

un apartament de lux, aşa cum te-ai fi aşteptat, ci un loc de o modestie răscolitoare. *Ea* este cea mai vizibilă, frumoasă ca un soare, dar încă nu este redusă, simplificată, rigidizată într-o mască. Este Bea, anomalia existenţei ei scăpată de sub control. Este prietena mea tristă, furioasă, opacă, cu cercei de la tarabă şi hainele luate cu împrumut.

Este, în continuare, o persoană vie.

Ajung, am părul ud. Preşedintele stă la intrare, pare că mă aşteaptă chiar pe mine, pentru că, imediat ce mă vede, îmi spune:
— Doamnă, trebuie să vorbim.

Dar nu am chef, cel puţin nu azi. Încerc să mă eschivez:

— Cu plăcere, data viitoare. Am de dat un telefon urgent, mă scuzaţi.

Începe să plouă mai tare, dar alerg în continuare pe terenul transformat într-o mlaştină. Prevăd o maşină de spălat în plus şi probabil o bronşită de Crăciun. Ajung la tribune, găsesc un loc mai izolat, ferit de suporteri. N-am învăţat încă să mă fac acceptată şi nici nu mi-a pierit teama: de ceilalţi părinţi, de exemplu. Pe de altă parte, nu dau doi bani pe fotbal şi nu am înţeles niciodată ce e ăla ofsaid.

Îl caut cu privirea pe Valentino. S-a oprit în mijlocul terenului, se uită şi el după mine. Îşi aduce aminte mereu când e rândul meu, şi nu al Rosannei, mama lui Michele, să vină să-l ia. Ne transmitem, ca de obicei, un zâmbet fugitiv, în loc de salut. Nici vorbă de dulcegării sau efuziuni sentimentale, pentru Dumnezeu.

Ştiu ce gândeşte: „Mama nu-şi dă seama cât de bun sunt la fotbal.” Şi chiar aşa e: mă interesează mult mai tare să

se descurce la şcoală, să înveţe să gândească independent. Dacă ar ajunge în seria A, o să mă gândesc atunci. Dar sper să nu se întâmple asta.

Mă refugiez sub terasă şi încep *Viaţa mincinoasă a adulţilor* de Elsa Ferrante. Acestea sunt singurele momente în care pot să citesc ce am chef. Din când în când, mai ridic ochii şi mă uit la el. Îi place să fac asta, probabil şi-ar dori un tată care să-i dea indicaţii, care să-l motiveze, să-l stimuleze. Din păcate, sunt doar eu.

Îi spun în tăcere: „Putea să fie şi mai rău. Una ca bunica ta, pe post de mamă, te asigur că e un dezastru.” Valentino depăşeşte adversarul, trage un şut la poartă, ratează. Mă priveşte din nou şi întinde braţele: e senin. Cred că singurul lucru pe care l-a învăţat de la mine e să ştie să piardă. Gino, antrenorul, îmi tot spune că talentul lui merită cultivat – cred că preşedintele, puţin mai devreme, voia să insiste asupra viitorului promiţător la care eu nu contribuiam cu nimic. De fiecare dată repet că trei antrenamente şi un meci pe săptămână înseamnă prea mult şi că eu sunt o mamă care lucrează, că trebuie să fac o echilibristică ieşită din comun cu celelalte mame ca să mă duc să-l iau la aceste ore, iarna, că nu e ca şi cum se pot întoarce singuri, cu mijloacele de transport în comun, la opt şi jumătate, nouă seara. Sau suntem noi prea temătoare? Ce înseamnă să ai doisprezece ani? Eşti în continuare copil sau deja adolescent?

— Băiatul ăsta n-are bunici? Alte rude? m-a întrebat odată Gino şi m-am înfuriat, evident.

— Mă are pe mine şi n-aveţi decât să vă mulţumiţi cu asta.

Mai sunt zece minute până la sfârşit, îmi pun viaţa pe pauză şi călătoresc în Napoli, împreună cu Ferrante, plutesc pe deasupra cuvintelor, mă topesc acolo unde

toate, inclusiv durerea, capătă un sens. Între timp îmi spun: în afară de Rosanna şi încă vreo două, nu ne invită nimeni la zile de naştere. Chiar dacă Vale e atât de sociabil. Poate fac aceleaşi greşeli ca mama. Poate eu, acum, sunt mama pe care toată lumea o evită.

Antrenamentul se încheie, rămân în tribună să mai citesc puţin. E destul de mare încât să-şi facă duş singur, să se îmbrace şi să-şi aranjeze geanta. Când vine la mine, împreună cu Michele, mirosind a şampon, cu părul încă pe jumătate ud, simt o nevoie bruscă de a-l lua în braţe, de a-i spune că, dacă nu se usucă mai bine, probabil o să facă otită. Dar mă abţin. Nu mai are vârsta la care să se lase luat în braţe, cu atât mai puţin de faţă cu prietenul lui.

Urcăm în maşină, îl ducem întâi pe Michele acasă. Cei doi dau drumul imediat la CD-ul cu Sfera şi şuşotesc între ei. Când îşi iau la revedere, îşi încrucişează braţele, se bat cu pumnii în piept, o întreagă înşiruire de gesturi în loc de salut, pe care eu n-o înţeleg, pentru că, pe vremea mea, nu exista aşa ceva.

Am rămas singuri. Valentino mă întreabă ce avem la cină.

— Păi, îi răspund. Frigiderul e gol, m-am cufundat atât de adânc în scris, încât am uitat să mă duc la cumpărături. O pizza?

Se bucură, îmi aduce aminte de mine şi de Niccolò, când în loc de mâncare, ciuguleam chipsuri. Apoi cade pe gânduri, desenează cu arătătorul pe geamul aburit hieroglife a căror semnificaţie nu o cunosc.

— Dar, îşi face curaj, de ce nu pot să vin la Biella de Crăciun, cu tine?

— Pentru că aşa am hotărât. O să stăm împreună de revelion.

— Ce tâmpenie, pufneşte şi încearcă din nou. De revelion aş fi vrut să stau cu prietenii mei.

Evident că ştiu, vorbeşte încontinuu, de o lună, despre asta.

— Când o să fii mai mare.

— Dar sunt deja mare!

Opresc motorul, radioul, scot cheile. În lumina galbenă a habitaclului îl observ şi, poate, pentru prima dată, îmi dau seama că într-adevăr a crescut. Nu suficient de mult încât să rămână la Bologna singur trei sau patru zile, dar trăsăturile i s-au schimbat: şi-a pierdut copilăria. E mai înalt cu zece centimetri decât mine.

— Anul viitor, îţi promit.

Acum o să mă urască.

Pe stradă curg şuvoaie de apă. Coborâm şi traversăm în fugă. Ne aşezăm la coadă să luăm pizza la pachet, de la restaurantul din Via Fondazza. Comandăm. Cât aşteptăm, privesc prin vitrină oraşul înecat de muson, până când el se îndepărtează, se sprijină de un scaun şi scoate telefonul mobil.

Am reuşit să i-l interzic până vara anterioară, am încercat şi să-l descurajez să folosească reţelele de socializare, dar el abia aştepta. Îl spionez în timp ce îşi plimbă degetul pe ecran. Aş vrea să-l opresc. Îl simt cum se adânceşte în el, cum devine tot mai absent şi nu pot să nu mă întreb dacă nu cumva şi fiul meu intră pe pagina lui Beatrice.

MODA FUNERARĂ

E unu noaptea şi nu reuşesc să adorm. Apropierea Crăciunului îmi dă o stare neplăcută şi nu mai am niciun chef să scriu. Doar ideea de a povesti acea primă întâlnire la facultate, cea mai teribilă dintre toate, în dimineaţa în care, epuizată, m-am prăbuşit pe un trotuar din Via Canonica, zdrelindu-mi genunchii, mă blochează. Episodul ăsta n-o să fiu niciodată în stare să îl prezint până la capăt.

Pentru că e povestea mea.

Mă trântesc pe canapea, iau telecomanda şi încep să schimb canalele, ca să-mi anesteziez mintea. Dau peste un documentar despre piramide, la care cred că mi s-ar face somn, aşa că mă opresc la el şi dau sonorul mai încet, ca să nu-l trezesc pe Valentino. Doarme ca un înger în camera care, până mai acum un an, era tapetată cu dinozauri, iar acum e plină de postere cu Sfera Ebbasta care fumează şi Massimo Pericolo[81] la Baraccano – concert pe care i l-am interzis, dar el face acelaşi lucru pe care îl făceam şi eu când eram mică, cu posterele de la Babylonia: îşi mai atenuează dorinţa. Înainte să se culce, ca de obicei, îmi dă telefonul mobil. Îl închid şi îl duc în bucătărie, împreună cu al meu, două arme depuse în mijlocul mesei: măcar nopţile să ne fie liniştite. Casc, încep să privesc pe sărite edificarea acelor morminte, îmi închipui cât de greu le-a fost să le ridice, aţipesc încet, când, dintr-odată, imaginea se schimbă şi de la Egipt, ajung direct în Toscana. Am din nou, în faţa ochilor, oraşul Baratti.

---

[81] Alessandro Vanetti, cu pseudonimul Massimo Pericolo, este un rapper italian, cunoscut pentru implicarea sa în traficul de droguri (n. tr.).

Pinii de pe malul mării, cu trunchiurile îndoite de vânt, cu ramurile întinse într-o îmbrăţişare goală. Golful este închis într-un semicerc perfect, în care, probabil, ne-am aruncat de mii de ori. Populonia, acropola pe care ne urcam ca să ţinem în palmă Marea Tireniană, ca un vechi etrusc. Stâncile de la Buca delle Fate, accesibile doar traversând o pădure de stejari atât de deasă şi de abruptă, încât, în plin august, când trebuia să urcăm, arse de sare şi de soare, am fi vrut mai degrabă să murim. Peisajele acelea îmi trec prin faţa ochilor şi nu numai că le cunosc, dar le şi aparţin. La fel şi cu fratele meu, mama sau tata. Până şi cu Beatrice.

Mă aşez din nou şi, spre regretul meu, îmi aduc aminte totul. Excursiile cu şcoala, movilele, grotele. Sunt ultimele reminiscenţe vii, luminoase. Era încă 2005 când, la sfârşit de iulie, ne-am dus împreună să vedem rezultatele de la bac. Am luat amândouă zece cu felicitări, singurele din clasă, dacă nu chiar din şcoală, şi toţi ne urau din rărunchi: cei trei băieţi amărâţi, care cine ştie pe unde au ajuns, viperele noastre de colege, care stăteau întotdeauna lipite de mamele lor. Bea şi cu mine ne-am luat în braţe ţopăind şi urlând, le aruncam totul în faţă. Oricum n-aveam să le mai vedem niciodată. Nu era nimeni cu noi, ne eram suficiente una alteia. Eram orfane şi ne adoptaserăm una pe cealaltă. Liceul se terminase pentru totdeauna: am sărit pe motoare, ne-am dat rochiile jos şi am condus în costum de baie până la necropole. Am parcat şi ne-am aruncat imediat în mare. Noaptea am dormit pe plajă, epuizate de fericire şi alcool, fiecare cu iubitul ei, în câte un cort, dar aproape una de cealaltă. Libere, în sfârşit libere. Sau, cel puţin, aşa credeam.

Oricum sunt trează deja. Îmi spun că, cel puţin în Ajun, o să-mi permit luxul de a dormi până mai târziu. Că, odată

ajunsă în acest punct, aş putea, într-adevăr, să nu mai deschid fişierul care se numeşte „roman”. Nu sunt o scriitoare, nu, eu am un alt loc de muncă. Visurile şi realitatea nu coincid niciodată, pentru că nu au cum. Se fac treisprezece ani de când încerc să-mi scot din suflet această prietenie, o sigilez constant cu plăci de ciment şi mă comport ca şi cum n-ar fi existat niciodată. Ceea ce e mort trebuie să rămână mort: nu are nicio logică să ne jucăm de-a dezgroparea, să-mi fac iluzii că aş putea s-o readuc la viaţă prin cuvinte.

Dar documentarul nu îşi atinge scopul: în loc să mă adoarmă, parcă mă trezeşte. Vorbeşte acum despre fier, despre perioada de avânt a metalurgiei din Populonia, din jurul secolului al VII-lea î.H., despre extracţiile masive care au avut loc pe insula Elba şi cum, două mii de ani mai târziu, au fost necesare săpături pentru a îndepărta sedimentări de minerale şi a scoate mormintele la suprafaţă. Pe ecran a apărut celebra necropolă din San Cerbone. O vizitasem împreună cu Marchi, la începutul primăverii, pentru a ne pregăti de redactarea unei lucrări sub formă de eseu, aşa cum se dădea şi la examen. Zâmbesc: a mea se numea „Naşterea siderurgiei”. Chiar eram pasionată de cartierele industriale din Antichitate, de exploatarea minelor izolate. Bea? Ea despre ce a scris? Nu-mi aduc aminte. Ba da: despre cum îşi împodobeau etruscii morţii. Ce glumă bună! Chiar râd, singură, în sufrageria apartamentului meu închiriat din Via Fondazza. Mi-au venit în minte scenele acelea amuzante când ne ocupam de acele *lucrări*, aşa cum le numea Marchi; trebuie să fii chiar ţăcănită să te intereseze cum se găteau morţii.

Mă opresc din râs şi, dintr-odată, sângele îmi îngheaţă în vene.

Alerg în bucătărie, la suportul unde am pus telefoanele, îl iau pe al meu. Îl pornesc, mă conectez la internet şi caut pagina oficială a lui Beatrice. Ultima imagine pe care a publicat-o: părul şaten, creţ, sălbatic, ce iese de sub o pălărie maiestuoasă, îşi ţine capul puţin înclinat la stânga, iar surâsul este discret. Derulez prin fotografiile mai vechi: cu pălăria scoasă, este la fel cu cea anterioară, una de acum şase luni sau acum doi ani. Ajung la anul 2013: Bea este întotdeauna la fel cu ea însăşi. La fel ca trandafirul uscat din şifonier. Mintea mea se opreşte, se întunecă, un scurtcircuit, un click şi iat-o: clară în memoria mea, protejată de o folie de plastic, prima pagină din lucrarea ei. Titlul: „Moda funerară”.

Mă revăd pe mine, dezamăgită:

— De ce, Bea?

Din câte teme puteam să alegem la nouăsprezece ani, în plină evoluţie: schimburile comerciale cu grecii şi fenicienii, religia, scrierea, frescele, câtă viaţă era de cercetat?

— De ce tocmai despre morţi?

Eram amândouă în bibliotecă. S-a întors spre mine cu privirea plină de entuziasm şi mi-a răspuns:

— Ştii ce-am descoperit, Eli? Ştii?

Amintirea ţâşneşte ca un gheizer. Îmi scutur capul, nu-mi vine să cred: cum am putut să nu mă gândesc la asta niciodată, în toţi aceşti ani? Un raport atât de simplu: viaţă, moarte. Mă duc în sufragerie, închid televizorul, închid şi uşa camerei mele, aprind lampa şi mă uit spre birou: calculatorul. La naiba, trebuie s-o iau de la capăt.

Probabil era undeva la sfârşit de martie, început de aprilie. După excursia cu şcoala la necropole, Bea a venit la mine să-şi scrie lucrarea. Cu ocazia aceea, tata şi-a scos capul din peştera în care trăia, şi-a târât papucii până în bucătărie şi ne-a surprins în timp ce consultam turnuri întregi de cărţi luate cu împrumut de la bibliotecă.
— Dar asta e de acum o mie de ani! a izbucnit şi a început să tuşească.

Fuma două pachete pe zi. Ca să mai uşurez ruşinea pe care o simt când îmi aduc aminte de el, în pijama, la ora 16:30, trebuie să spun imediat că, în perioada aceea, tata ajunsese în culmea suferinţei şi a delăsării. Se cuplase cu o doamnă din Catanzaro, Incoronata, pe care nu o văzuse niciodată, dar petrecea nopţile vorbind cu ea pe chat, ca un adolescent.

— Tată, l-am certat odată, nu poţi să te îndrăgosteşti de o persoană pe care nu o cunoşti.

— De ce? mi-a răspuns el enervat.

— Cunoaşterea asta nu implică o prezenţă concomitentă a corpurilor, în spaţiu şi timp?

Mă trezeam la două sau la trei dimineaţa ca să merg la toaletă şi îl auzeam lovind tastele şi râzând de unul singur. Fantoma bunicii Regina – aşa se numea mama lui – încă îl îndemna, cred, să încerce să repare ceva, umblând după femei de neatins, cu poveşti melodramatice şi apariţii criptice. Doar de curând cred că şi-a revenit, poate pentru că deja are şaizeci de ani şi poate pentru că doamna cu care se vede de ceva timp chiar este actriţă, poate cea mai bună din micuţa companie de amatori *La brigata dei sogni*[82], iar el poate să o însoţească la teatru, să se aşeze în primul rând şi să o aplaude.

---

[82] „Brigada visurilor”, în italiană (n. tr.).

Întorcându-mă la după-amiaza cu lucrarea, când tata a apărut, Bea l-a privit încruntată, îmi închipui că se întreba cum putea să-şi lase barba să crească în continuare, care, aşa încărunţită cum era, îl făcea să semene cu Dostoievski. Printre altele – în paranteză fie spus – Incoronata, logodnica din Calabria, îi trimitea fotografii cu ea vechi de zece ani, cu obrajii întinşi, şi când ea îi cerea să deschidă camera video, el mereu găsea câte o scuză.

— Fetelor, de ce răsfoiţi cărţile acelea?

— Pentru că sunt cele mai importante eseuri despre Etruria, i-am răspuns iritată, ca să încerc să-i aduc aminte cine era. Şi am adăugat: Scrise de profesori universitari.

— Şi Wikipedia? Şi sutele de site-uri, filme, documentare, galerii de fotografii pe care le puteţi descărca? Nu aveţi de scris o lucrare academică; hârţoagele alea în care vă uitaţi voi sunt vechituri din T, de la cea mai tristă bibliotecă din lume. Astăzi, dacă vreţi, vă dau voie, cu toată bucuria, să folosiţi calculatorul meu.

Bea a sărit ca arsă: nu îi venea să creadă că putea folosi Mac-ul nou al tatei. L-am urmat în birou, a deschis geamurile ca să aerisească puţin, a aruncat munţii de chiştoace din scrumieră la gunoi. M-am dus după ei, deşi n-aveam niciun chef. M-am uitat cum vânau rezumate de origine discutabilă, pline de greşeli gramaticale, cot la cot, ca doi posedaţi. Mă enervasem de-a binelea: mie nu-mi dădea voie niciodată să intru în biroul lui, nu m-a ajutat niciodată cu documentarea, dar imediat ce a venit Bea, brusc a devenit atent şi interesat.

— Pot să spun că *Istoria etruscilor* de Mario Torelli mi se pare mai bine documentată?

— Ah, Elisa, tu şi *poezia hârtiei*, m-a imitat, o să rămâi singura analfabetă digital de pe planetă.

— Foarte bine, le-am răspuns, o să fac, atunci, o sectă pentru ăia cinci sau şase ciudaţi ca mine care-şi mai doresc să citească o carte.

Şi am plecat, întorcându-mă la Torellli: Editura Laterza 1981, pagini îngălbenite, sclipiri de arheologie adevărată, prinse în cuvinte, în timp ce ei dădeau clickuri, râdeau şi se prosteau în camera de alături. Bea s-a întors în bucătărie când era deja întuneric, s-a aşezat lângă mine, cu un top de hârtie imprimată sub braţ. Mi-a arătat paginile extaziată: erau toate imagini cu morminte.

— Femeile erau înhumate cu oglinzi, mi-a povestit, cu parfumuri, creme şi bijuteriile cele mai preţioase, uite, mi-a arătat o pereche de cercei, aş vrea să găsesc unii identici, să fac o poză în care să stau întinsă, cu ochii închişi şi cu braţele încrucişate pe piept.

— Delirezi.

— O să fie de senzaţie: neaşteptată, şocantă!

— Bea, te rog frumos, rezumă-te la a căuta informaţii.

M-a strâns în braţe şi mi-a spus:

— Tu n-ai înţeles nimic. Singura informaţie care mă interesează, pe blogul meu, sunt eu.

Un deceniu mai târziu, în cele mai importante ziare din ţară, urma să citesc analize precum: „Dintr-o provincie italiană uitată de lume, aflată într-un retard tehnologic cronic, Rossetti a fost cea care a prevăzut, de una singură, viitorul internetului şi s-a poziţionat în centrul acestei evoluţii.” Sau: „Tânara licenţiată în Statistică a intuit, înaintea iniţiaţilor din Palo Alto, că direcţia internetului nu va fi exclusiv îndreptată către cunoaştere, ci către a ne transforma noi înşine, singura cunoaştere plauzibilă.” Un critic mai sarcastic a scris chiar asta: „Rossetti a anticipat

şi, în oarecare măsură, a inaugurat perversiunea care vine odată cu reţelele sociale, devenită, deja, dominantă: a ne închide, în loc să ne deschidem, narcisismul în locul întâlnirii, o adaptare morbidă şi fetală la o versiune (falsă) a noastră.” Însă, propoziţia mea preferată este: „Beatrice Rossetti este un algoritm letal.”

Toate acestea sunt articole pe care le-am decupat şi le-am strâns de-a lungul anilor într-un dosar care se numeşte „BR”. Pentru că eu eram în anticamera istoriei şi, îmi aduc bine aminte de Bea, câteva zile mai târziu, cu două degete de fond de ten împotriva acneei, două gablonţuri aurii în urechi şi pometţii fardaţi, aşa cum văzuse într-un manual online de estetică funerară, rugându-mă să-i fac a nu ştiu câta poză. Care, bineînţeles, a scandalizat, a suscitat reacţii feroce, a înfierbântat vizitatorii blogului şi a făcut contorul să se reseteze şi mai repede.

„Ce fel de informaţie eşti tu?” ar fi trebuit să ţip la ea în bucătărie, cu Torelli în mână, să mă eliberez din capcana ei. Crezi că îi pasă cuiva cum te îmbraci sau cum te machiezi? Oricum te-ai deghiza, în etruscă sau odaliscă, tot o fetişoară rămâi, care nu a zis şi nu a făcut nimic extraordinar în viaţa ei. Eşti la liceu, lucrezi într-un magazin de haine la mâna a doua, n-ai familie, eşti o simplă poveste tristă.

— Pot măcar să subliniez faptul că s-a terminat Carnavalul şi, dacă te deghizezi în etruscă, o să fii ridicolă? am întrebat-o.

— O să fiu *iconică*, ce ştii tu despre asta?

Eu nu eram abonată la *Vogue*, nu urmăream *America’s Next Top Model*. Pretindeam că sunt mai interesată de Al-Qaida, Bush, Putin şi echilibrul politic mondial atât de precar, decât de orice frivolitate. Crescusem cu doi părinţi

complet diferiţi, care aveau un singur numitor comun: estetica, pentru ei, nu există. Şi, dacă ar trebui, într-adevăr, să existe, vine cu o vină intrinsecă – cochetăria, lipsa de angajament?

Cuvântul „iconic”, aşadar, care începea să devină din ce în ce mai popular în vocabularul modei, în creierul lipit de Cultură, evoca doar reprezentări ale divinităţilor, fantome ale decedaţilor. Dar chiar de această moarte vorbim, de ceva timp, chiar dacă eu mi-am dat seama în noaptea asta.

La eseul „Moda funerară”, Bea a lucrat vreo zece zile, în timpul cărora m-a înnebunit cu detalii pe care nu i le cerusem despre opulenţa cu care erau decorate mormintele:
— Sunt mai mult decât o casă, Eli, sunt o locuinţă eternă.

Mi-a povestit despre poziţia cadavrelor pe platforma funerară:

— Foarte comodă.

Îmi aduc aminte că a luat 9,50, cu un punct mai mult decât mine, care scrisesem despre „Naşterea siderurgiei”. Venise chiar şi la bibliotecă, cu mine, ca să aprofundeze; era avidă de informaţii. M-am gândit că era vorba despre un nou mod de a reacţiona la decesul mamei ei. Detaliile despre înmormântare o făceau să râdă de mirare.

Acum înţeleg de ce: atunci lua lecţii.

Doar un simulacru poate fi perfect.

Fără boli, fără goluri, fără crevase.

Doar moartea poate fi nemuritoare.

Şi uite aşa, Bea a început să se îngroape încă de la sfârşitul liceului, fără să prindă cineva de veste. A învăţat

tehnicile de înhumare pe baza acelei lucrări şi le-a aplicat sistematic de-a lungul întregii sale cariere. Rossetti nu-şi mai poate schimba culoarea părului, nu poate să se mai fotografieze fără machiaj, în papuci, sau în timp ce-şi face cumpărăturile – *pardon*, ea nu se duce la cumpărături –, sau singură în sufragerie, plictisită. Nu are voie să se îngraşe, nu are voie să emită păreri cu privire la viaţa politică sau să-şi exprime o opinie incomodă. Poate doar să facă diferite comentarii pe diverse teme, ton pe ton. Nu mai poate niciodată să se schimbe cu adevărat.

Dar eu am văzut-o *în viaţă*.

Plină de coşuri, ieşind de la duş, încercând diferite posturi, în faţa oglinzii. Mă privea cu dragoste. Am văzut-o când a căzut de pe scuter. Când a furat. Şi toate aceste Bea stângace, pline de viaţă şi de defecte, acestea rămân *ea*.

În cartea pe care i-am dăruit-o când a împlinit optsprezece ani, Anna Karenina moare. Într-un mod distructiv, disperat. Moare pentru că se oferise, mai înainte, unui moment fantastic: unei greşeli. „Aşa ne dăm seama că suntem în viaţă: când ne înşelăm”[83], a scris cineva. Dar Beatrice nu încerca sub nicio formă să trăiască. Ce trebuia ea să facă era să rămână imobilă, să zâmbească, să-şi ţină respiraţia ca să-şi poată suge burta. Aşa cum o învăţase Gin şi cum i se explicase şi lui Gin, la rândul ei. Cine ştie cine a fost prima care a stabilit regula: la ce instantanee trebuie să se oprească femeile.

În fotografii nu poţi îmbătrâni, nu poţi vorbi, nu poţi să te răzvrăteşti şi să-ţi trădezi mama. Urăsc albumele de fotografii; le răsfoiesc şi văd doar lucrurile pe care le-am pierdut, persoane care nu mai sunt, clipe pe care nu le mai vreau înapoi, sunt cronica inadaptării mele faţă de icoane,

---

[83] Philip Roth, *Pastorala americană*, Polirom, Iaşi, 2014, p. 57 (n. tr.).

adică faţă de fantome şi detest reţelele de socializare, tocmai pentru acest motiv; pentru că mi se pare că umblu doar printre pietre funerare.

Eram în bibliotecă, singure în sala de lectură, aşezate la masa de nuc din centru, când am găsit, în sfârşit, curajul să o întreb:

— Bea, de ce tocmai despre morţi?

A ridicat capul din pagină cu ochii scânteietori:

— Ştii ce-am descoperit, Eli? Ştii? E ceva fundamental.

— Zi-mi.

— În 1857, Adolphe Noël des Vergers şi Alessandro François au fost primii care au pătruns în mormântul marelui Saties, au răsturnat piatra de la intrare şi au luminat, pentru prima dată, interiorul acestuia. Imaginează-ţi scena asta. Şi-a mişcat mâna prin aer ca şi cum ar fi vrut să o recreeze. Douăzeci de secole de întuneric şi linişte totală, apoi au intrat şi, brusc, s-au trezit în faţa cadavrelor acelor războinici, întinşi pe lespezi, în aceeaşi stare ca atunci când fuseseră îngropaţi: culori, haine, materiale, totul era exact la fel, conservare *perfectă*! Şi apoi – s-a întrerupt, neîncrezătoare – într-un minut, aerul de afară pătrunde şi totul se dezintegrează, totul! Îţi citesc pasajul: „Această plonjare în trecut nu a durat nici măcar cât un vis şi scena a dispărut parcă vrând să ne pedepsească pentru curiozitatea noastră lipsită de delicateţe.” Şi abia acum vine partea frumoasă: „În timp ce acele rămăşiţe fragile au căzut în praf, la contactul cu aerul, atmosfera a devenit mai transparentă. Ne-am văzut apoi înconjuraţi de o altă populaţie războinică menţinută în viaţă de artişti.” Frescele! Din aceste reprezentări au reconstruit întreaga istorie, Eli. Realitatea se deteriorează, imaginile nu!

— Arta, am corectat-o, scrierile, picturile.

— Imaginile, Elisa. Doar una dintre acele reprezentări valorează mai mult decât cinci mii de cuvinte de-ale tale. Dacă etruscii ar fi avut un aparat de fotografiat, să-ţi fie clar, l-ar fi folosit.

Chiar am mers în această dimineaţă la Sala Borsa. După o noapte nedormită, cu faţa obosită, m-am prezentat la ora zece fix şi am aşteptat să se deschidă biblioteca. Am petrecut două ore în arhive ca să caut titlul volumului, autorul mi-l aduceam aminte: Jean-Paul Thuillier[84]. Când l-am găsit, am simţit cum mă înfierbânt, şi când am răsfoit-o, ca o nebună, am găsit exact acel pasaj şi am strigat: „La naiba, da!" Fără să mă abţin. Am revăzut în minte mâna lui Beatrice, care dansa în aer, corpurile de două mii de ani, care devin cenuşă în câteva secunde. Dacă nimeni nu le-ar fi privit, dacă nimeni nu le-ar fi profanat secretul...

Ies din bibliotecă. Este 24 decembrie, trebuie să alerg acasă să termin capitolul. Nu, mai bine cumpăr întâi nişte *tortellini* ca să fac o supă şi să-i pregătesc băiatului măcar un prânz decent de Ajun. Mă târăsc până în Piazza Maggiore. Dacă vrei cu adevărat să ţii ceva secret, trebuie să faci în aşa fel încât acel lucru să nu fie niciodată descoperit. Dacă vrei să salvezi ceva, trebuie să te asiguri că nu vei avea spectatori. Şi tu, Beatrice, asta ai făcut în toţi aceşti ani. Nu ai dezvăluit nimănui faptul că mama ta a murit, că ai trăit la noi, ca o fugară, şi, apoi, în vizuina aceea de la ultimul etaj din Piazza Padella, nu ai recunoscut niciodată că ai avut acnee, că ai fost constrânsă să-ţi operezi nasul, că la liceu n-ai avut niciun prieten. Întreaga ta poveste, cine eşti tu, cu adevărat,

---

[84] Jean-Paul Thuillier (n. 1943) – latinist, istoric al Antichităţii şi etruscolog francez. Citatul de mai sus este din cartea acestuia *Gli etruschi. Il mistero svelato*, Electa Gallimard, Milano, 1993 (n. tr.).

lipseşte. Ai eliminat orice martor, inclusiv cel mai incomod: pe mine.

Mă opresc în faţă la San Petronio: e o biserică magnifică, marmura roşie şi albă străluceşte sub cerul senin al dimineţii. Zâmbesc, poate-mi pierd minţile. Sau abia acum încep să înţeleg.

Chiar dacă poate părea o nebunie, Bea, tu, afişându-te în fiecare zi, la orice oră, n-ai făcut altceva decât să te ascunzi.

25

VIA MASCARELLA

Pe 1 ianuarie 2006, Babylonia s-a închis pentru totdeauna. Niccolò şi-a pierdut locul de muncă, punkul a murit în întreaga lume, provincia a încetat să mai adăpostească „visul”. Legendarul cort de lângă Ponderano se poate vedea şi acum acolo: pluteşte, abandonat, pe câmp, în ceaţă.

Au circulat foarte multe zvonuri despre motivul pentru care s-a închis, dar nu s-a aflat niciodată cauza adevărată. Cei ai casei au primit un e-mail de adio şi mulţumiri pentru cei unsprezece ani şi jumătate petrecuţi împreună sub semnul acelui epos. De altfel, şi deschiderea lui Baby e un mister.

Povestea spune că a fost inaugurat pe 14 mai 1994, chiar cu Radiohead. Imaginaţi-vă: Radiohead la Biella. Dar concertul acela n-a apucat să-l vadă nimeni. Pentru deschidere mai lipsea o semnătură, o ştampilă, o hârţoagă: birocraţiei italiene îi sunt indiferente visurile. Administratorii riscau să primească o amendă colosală, dar

Radiohead, dacă tot veniseră, au cântat oricum: cu uşile închise, pentru vreo zece norocoşi, cu interdicţia de a face orice fel de înregistrare. Scepticii mai întreabă şi acum: „S-a întâlnit cineva cu Thom Yorke sau cu ceilalţi la Hotelul Astoria?" „I-a văzut cineva mâncând broaşte fripte la Carisio?" Eu, una, nu m-am îndoit niciodată de veridicitatea acestor lucruri. Tocmai pentru că lipseau dovezile.

Ar fi trebuit să-mi dau seama imediat că sfârşitul lui Baby marca începutul unei dispariţii mult mai vaste, care urma să cuprindă industria, cultura, politica, Occidentul, precum şi prietenia mea cu Beatrice. Când am aflat vestea, însă, trăiam deja la Bologna de patru luni, eram atât de mândră încât pluteam: aveam impresia că noua mea legitimaţie de student îmi dădea dreptul de a-mi dispreţui trecutul, ca şi cum ar fi fost un capitol închis, arhivat şi că acum începusem *viaţa adevărată*.

Da, bineînţeles că mi-a părut rău. Dar, în fond, cui îi pasă de cuibarul ăla vechi? Câtă lipsă de recunoştinţă, dacă mă gândesc acum.

M-am reîntors pe internet acum puţin timp, cu părere de rău, să cotrobăi după un fragment de filmare, o amintire neclară, mărturia că cineva a dansat *pogo* cu mine. Mare lucru nu am găsit, *ça va sans dire*[85]*.* În Italia, între 1994 şi 2005 nu au existat reţele de socializare, nimeni nu ieşea din casă cu aparatul de fotografiat în mână, gata să se imortalizeze, şi nici nu dorea să fie prins în flagrant în vâltoarea vieţii. Uneori stau şi mă gândesc că Baby, aproape ca dumbrăveanca de la cea de-a şaptesprezecea aniversare a mea, a fost doar un vis.

---

[85] „Evident, bineînţeles", în franceză, în original (n. tr.).

Un alt indiciu al faptului că istoria se schimba drastic a fost că pentru Quartz-ul meu nu s-a mai găsit niciun cumpărător, nici pentru o sută, nici pentru cincizeci de euro. Până la urmă a fost dezmembrat de băieţii care caută piese de schimb, la depozitul de fier vechi din T, nu foarte departe de Donna Vintage. Pentru mine a fost, oarecum, o traumă pe care nu a reuşit niciodată să o vindece Peugeot-ul 206 nou şi strălucitor, pe care mi-l făcuse tata cadou ca să mă întorc acasă o dată la două săptămâni. Îmi aduc aminte câte ore am petrecut, în anii următori, stând în coloană pe A1, între Barberino şi Roncobilaccio, înjurând pentru că se petrecuse al nu ştiu câtelea accident, înaintând cu un metru pe oră, în timp ce acolo sus, dincolo de parbriz, pe crestele Apeninilor, fantoma lui „Bea&Eli" – nu blogul, ci magia a ceea ce fuseserăm împreună – continua să gonească pe scuter, să traverseze pădurile, ca o creatură unică, liberă şi pierdută.

Mă întorc la Baby. Nu a fost singurul local care şi-a încetat existenţa. Şi librăria L'Incontro, debaraua aceea tristă şi plină de praf care-mi era atât de dragă, şi-a închis obloanele şi a devenit o franciză care vindea huse pentru telefoane mobile. Chioşcul de ziare din Piazza Marina, de unde îmi plăcea să cumpăr *Il manifesto*, înainte să ajung la şcoală, a fost doar golit, dar nu s-a transformat în nimic. Şase luni mai târziu, fabrica în care lucra Gabriele a concediat jumătate din angajaţi. Nici Donna Vintage nu mai există. În ultimii paisprezece ani, de fiecare dată când mă întorc la T şi mai fac o plimbare pe bulevard, observ că a mai dispărut un magazin, a mai apărut un anunţ cu SE ÎNCHIRIAZĂ. O moarte inexorabilă.

Şi mai e şi „Pascoli" care s-a închis din lipsă de înscrişi. Nu în 2006, poate patru sau cinci ani mai târziu. Am încercat din nou să caut informaţii pe internet, dar nu am găsit

nimic. Mă întreb la ce foloseşte să faci eforturi ca să te conectezi la internet, dacă internetul nu păstrează nimic din realitate, nu o salvează, nu are grijă de ea, nu o îndrăgeşte. Din toată viaţa care a palpitat în jurul meu, când eram mică şi apoi adolescentă – o lume seculară dispărută brusc –, acolo n-a rămas nicio urmă.

Cu excepţia uneia, desigur. Colosală, gigantică.

O pompă de scurgere care a absorbit totul.

Rossetti.

La sfârşitul lui septembrie 2005, am găsit o casă la Bologna, cu o săptămână înainte de începerea cursurilor, în Via Mascarella, la etajul al doilea al unei clădiri roşii tipice, cu bârne de lemn şi podeaua de gresie, de care m-am îndrăgostit de cum am văzut-o. Dura doar patru minute să ajungem la facultate, pe jos: eu, la Litere şi Bea, la Ştiinţe. Mai rău era pentru Lorenzo, care trebuia să ia autobuzul şi, ca să ajungă la Inginerie, făcea uneori şi mai mult de jumătate de oră. Dar nu se plângea.
Am fost fericiţi, la început.

Cântăresc foarte bine această propoziţie, îi aud tragica falsitate, uitându-mă în urmă. Dar, pe vremea aceea, entuziasmul mă orbea.

Eu am vrut să trăim împreună, toţi trei sub acelaşi acoperiş, în aceeaşi bucătărie, făcând cu rândul la aceeaşi baie. Zona şi apartamentul le alesesem eu, fără să-mi pese prea mult de distanţele pe care trebuia să le parcurgă Lorenzo. Eu stabilisem că trebuia să devenim o familie minunată şi unică, singurii emigraţi din T la Bologna, o insulă întortocheată, centrul universului, în mijlocul căruia mă aflam eu, iar ei doi erau braţele.

Lipsite de egoul celor care par inadaptate, pentru ca, într-o zi, după decenii de minimizare şi lovituri, să explodeze.

Bea a fost nevoită să se instaleze în camera cea mai mică şi, din toate punctele de vedere, cea mai proastă. Întunecată, pentru că dădea în spatele clădirii şi nu se vedea deloc cerul. Umedă, pentru că dădea într-un canal îngropat între case, care umezea tapetul cu flori, deja îngălbenit şi învechit. Mobilierul era alcătuit dintr-un singur pat de fier, o noptieră mâncată de cari, un şifonier în care abia încăpeau trei rochii şi un birou cu picioarele şubrede: n-o să mă creadă niciodată nimeni, dar Beatrice Rossetti, cu un profit de cincizeci de milioane de euro anul trecut şi o copertă pentru *Times*, a trăit din septembrie 2005 până în iulie 2006 precum Raskolnikov[86].

Eu şi Lorenzo dormeam în camera mare: spaţioasă, luminoasă, auzeam mereu zumzetul studenţilor care treceau prin faţa geamului şi ne simţeam mereu parte din petrecere. Patul era de două persoane, şifonierul avea patru uşi. Chiriaşii anteriori, cel mai probabil, nu avuseseră copii; poate au folosit cealaltă cameră pe post de cămară. Lorenzo şi cu mine, însă, aveam o fiică: asocială, plină de nazuri, uneori isterică, toată ziua concentrată pe ce se întâmpla pe internet. În plus, în acele luni de început şi în condiţiile de acolo, inclusiv blogul ei a avut de suferit, sărmana Bea. A trebuit să se reorganizeze, având ca singur aliat calculatorul tatei, care deja era depăşit.

Am scris „sărmana”? Pe naiba: lunile acelea de dificultăţi economice şi sentimentale i-au făcut numai bine.

[86] Rodion Romanovici Raskolnikov, personajul principal al romanului *Crimă şi pedeapsă* de F. Dostoievski, este un fost student la drept, care trăieşte în Sankt-Petersburg într-o sărăcie extremă (n. tr.).

În orice caz, *eu* eram în al nouălea cer. Mă comportam cu Lorenzo *ca şi cum* am fi fost căsătoriţi: ne ţineam în braţe în fiecare noapte, cu picioarele împletite şi părul ciufulit. În plus, eu eram cea care se întorcea seara acasă, obosită, împlinită, lăudându-mă că strălucisem cu una sau alta în faţa profesorului cutare, că m-am evidenţiat ridicând mâna, că am pus o întrebare extraordinară. Ceilalţi doi se uitau la mine cruciş, nu ştiau ce să-mi răspundă şi continuau să mănânce în linişte.

Dumnezeule, cred că eram groaznic de enervantă. Încerc să-mi răscumpăr, parţial, vina: încercam să prind puţin viaţa din urmă, după cât de invizibilă fusesem în trecut, să-mi defulez toate frustrările pe care le acumulasem în liceu. În sfârşit mă simţeam acasă: am intrat în facultate şi, o lună mai târziu, toată lumea mă ştia. Practic, locuiam în Via Zamboni 32, mergeam la fiecare curs, stăteam la bibliotecă să citesc până se termina programul. Dădeam examene din Pasolini, Moravia, Antonia Pozzi. Puteai să spui că asta însemna *studiu*?

Lorenzo ura matematica, mecanica, termodinamica, mecanica fluidelor şi nu făcea nimic altceva, în afară de asta. Practic, nu avea de-a face cu vocabularul, doar cu numere, simboluri, se chinuia, îşi înjura părinţii, dar nu găsea curajul de a se răzvrăti împotriva lor. Cât despre fratele lui – adevăratul motiv pentru care toţi trei ne aflam acolo –, se întorsese în Brazilia, să lupte împotriva multinaţionalelor care intenţionau să şteargă de pe faţa pământului Amazonia, şi nimeni nu ştia când urma să se întoarcă.

Beatrice îşi deschidea manualele de curs cu acelaşi entuziasm ca Lorenzo. Algebră, demografie, modele liniare: se lumina la faţă, din când în când, când găsea legături directe cu dezvoltarea blogului, informaţii utile

pentru a-şi studia urmăritorii, pentru a-i încadra în categorii, a le răspunde mai bine la cereri şi a le mări, exponenţial, numărul. În rest, se plictisea de moarte. Cu toate astea, domeniul de licenţă pe care şi l-a ales, economie şi afaceri, urma să se dovedească o mană cerească pentru viitorul ei. Milioanele nu se fac fără să plăteşti preţul sufletului şi al bucuriei. Aceeaşi discuţie e valabilă şi pentru Lorenzo, care astăzi călătoreşte cu un avion particular, la fel ca Rossetti, şi care, în orice caz, câştigă triplu faţă de mine. Eu o făceam pe boema, stăteam până seara târziu în cafenele literare, iar acum, pe bună dreptate, tot încerc să mai fac un ban – având un copil, tind să fiu mai degrabă cumpătată. În vacanţă îl trimit mereu la bunici, iar dacă îmi cere încălţăminte sport de două sute de euro, poate să uite de ea.

În acele ultime luni din 2005 însă, eram indecent de fericită.

Mă pierdeam pe sub porticurile Bolognei, unde mă pierd şi astăzi. Cu ploaia care curge pe lângă mine, din zece în zece paşi mă entuziasmează ceva: o biserică, o clădire medievală, o frescă, o scară, o bibliotecă veche de şase sute de ani. O concentraţie nebunească de frumuseţe care, însă, lui Beatrice nu-i spunea absolut nimic. Dimpotrivă, câteva plimbări pe Via Zamboni i-au fost suficiente ca să înţeleagă că greşise *în mod fundamental* oraşul. Se ştie că, la Bologna, dacă ieşi înfăşurat într-o perdea, nu te judecă nimeni. Fiecare e liber să se îmbrace cum vrea: în papuci sau în pijamale. Pentru că aici s-a înfiinţat cea mai veche universitate din Occident şi toată lumea este atentă la fond: cum vorbeşti, ce gândeşti, nu se uită nimeni la ce porţi în picioare. Am auzit-o pe Beatrice mormăind nu o dată:

— Nu e posibil, Eli, să se îmbrace aşa prost.

Tata, în schimb, ar trăi aici ca un zeu, îi spun constant să se mute, mi-ar fi foarte util un bunic care să-l ducă pe Vale la meciuri. Dar e un încăpăţânat, chiar dacă în Bologna îi place. Şi apoi, e prea legat de Iolanda, de turneele ei din Val di Cornia, de teatrele de ţară, cu cincizeci de scaune de plastic, de gustările şi toasturile de după fiecare reprezentaţie. Ar trebui să-i vedeţi cum se plimbă pe faleză împreună, ţinându-se de mână.

În orice caz, Bea suferea la Bologna. Sâmbăta, când nu avea cursuri şi nici prieteni cu care să se întâlnească – Statistica era plină de tocilari cu care ea nu avea ce să vorbească –, nici rude în T la care să se întoarcă – despre Gabriele voi vorbi în curând –, făcea pelerinaje în Via Farini, în faţa vitrinei Hermès. Desfăcea un baton de cereale, mânca un măr – ăsta era tot prânzul ei – şi privea, plină de hotărâre, manechinele. Ştiu asta, pentru că am urmărit-o pe ascuns de vreo două ori şi o vedeam că şi-ar fi dat şi un rinichi să poată intra acolo. Devora cu privirea femeile cu bani din Bologna, turistele japoneze primite cu mare respect, servite şi venerate precum nababii, cu portofelele pline de cărţi de credit, şi ea nu avea nimic, nici măcar cincizeci de cenţi, pentru că refuza, în continuare, banii pe care îi trimitea tatăl ei şi, de multe ori, o ajutam eu să-şi achite chiria.

Parcă o văd şi acum: stătea în faţa magazinului ore întregi. Ieşeam la cafea cu noii mei prieteni, mă întorceam şi o găseam tot acolo, în aceeaşi poziţie: cu spatele drept, cu încăpăţânarea care i se citea pe chip, voia să studieze modul în care era amenajat magazinul. Voia să-şi atingă viitorul, îl visa cu ochii deschişi atât de convinsă, încât, mai târziu, drumul ei către succes va semăna cu trecerea unui tanc. Nici măcar pedanţii din lumea modei, cu săgeţile şi

snobismul lor, nu au putut submina impetuozitatea voinţei ei.

Recunosc faptul că, în ultimii ani, când am văzut-o la Cannes sau la gala Met, îmbrăcată în diamante, m-am bucurat cumva. Degeaba se chinuie detractorii să scrie că a folosit subterfugii, că i s-a făcut intrarea: nu e adevărat. Bea era orfană şi săracă, avea o singură prietenă care ţinea mult la ea, dar care, în acea perioadă, s-a comportat ca o proastă. Detest consumerismul: nu cred că mersul la cumpărături poate să ridice, fie şi cu un milimetru, nivelul de fericire. Dar ştiu prin ce a trecut Beatrice. Şi, deşi m-aş bucura mai tare dacă şi-ar cheltui banii refăcând şcoli şi spitale, surâd la gândul că, dacă astăzi s-ar duce în Via Farini, ar cumpăra tot magazinul Hermès, iar vânzătoarele acelea frumoase, îmbrăcate în negru, ar leşina dacă ar şti cine e.

În iarna dintre 2005 şi 2006, Bea nu-şi putea permite absolut nimic, nici măcar o pereche de ciorapi. Garderoba ei era completă doar datorită vechiturilor de mâna a doua din Montagnola, iar pentru cele necesare, mâncare, apă, căldură, fără accesorii, se descurca din mici joburi de amfitrion la pavilionul expoziţional din Bologna şi din şedinţe foto pentru o agenţie oarecare. Mă emoţiona cum, în fiecare seară, îşi aşeza cu atenţie ţoalele pe pat, să vadă cum putea să le asorteze mai bine. În fiecare dimineaţă, mă surprindea eleganţa cu care purta bluzele vechi cu dungi şi blugii evazaţi de cinci euro.

Toată lumea ştie asta despre Bologna: săptămâna modei nu trece pe aici, dar cei mai mari scriitori, da. Şi, în timp ce Bea strângea din dinţi şi rezista eroic, eu mă simţeam binecuvântată şi răsfăţată, în elementul meu. Era o după-amiază târzie de decembrie, când, din întâmplare, am trecut prin faţa unei vitrine şi am văzut o mulţime de

oameni stând cuminţi la coadă, într-o librărie. De curiozitate am intrat, m-am apropiat câţiva paşi, ca să nu deranjez, şi pe cine am văzut pe scenă? Cine vorbea în engleză, vrăjindu-şi publicul cu ochii albaştri strălucitori, ca de gheaţă, şi cu vocea groasă?

Nimeni altul decât Derek Walcott[87]! Un laureat al Premiului Nobel. Chiar acolo! În faţa mea!

Nu mi-a venit să cred. Şi asta nu e tot: având în vedere faptul că interlocutorul lui era un prof care mă simpatiza, m-am trezit seara la restaurant, la masă cu ei – m-a prezentat Poetului, cu onoruri ca o „literată de mare viitor". Când mă gândesc la episodul ăsta, nu ştiu dacă să râd sau să plâng. Adevărul e că, stând acolo, în faţa lui Walcott, la masă, într-o stare de beatitudine, doar mă prefăceam că ştiu limba engleză.

Când m-am întors acasă, la miezul nopţii, beată, m-am târât până în camera lui Bea şi am găsit-o trează, cu lumina albastră a calculatorului luminându-i faţa tristă şi plină de ură. Apoi m-am dus şi la Lorenzo, care stătea aplecat deasupra biroului, stresat de examenul pe care urma să îl susţină peste câteva ore. Le-am strigat, insensibilă ca o piatră, că am fost la masă cu un laureat al Premiului Nobel, un Nobel, un Nobel!

Nu ca la librăria din T, cu ediţiile de buzunar îngălbenite, acum trăiam în mijlocul literaturii! Oriunde priveai, găseai o bibliotecă mare cât muntele Mucrone, o seară de poezii, prezentarea unui roman.

Cum ar zice fii-miu: zburam.

---

[87] Derek Walcott (1930–2017) – poet originar din Caraibe şi profesor de poezie la universităţile din Alberta (SUA) şi Essex (Marea Britanie), laureat al Premiului Nobel în anul 1992 (n. tr.).

La sfârşitul lui ianuarie 2006, după ce s-a terminat *grand tour*-ul cu săli de dans, baluri, pizzerii şi toată munca în plus pe care sărbătorile o presupuneau, mama a venit să mă viziteze la Bologna împreună cu Christian/Carmelo.
S-au prezentat încărcaţi de provizii, ca şi cum până atunci am fi răbdat de foame: brânză *toma*, *maccagno*, muşchi *nocetta*, biscuiţi fragezi şi lichior de fructe, mult lichior, pe care au vrut să-l deschidă imediat cum au ajuns ca să sărbătorească noua mea viaţă.

Îmi aduc aminte şi acum faţa lui Lorenzo, când a văzut-o prima dată pe mama. Şi încă în perioada aceea era într-o formă foarte bună. Poate că exagerase cu florile la ureche, cu lungimea fustei, colierele de lemn, dar era clar fericită. Şi Christian era, şi rămânea egal cu sine însuşi, se menţinea tânăr, cu părul vopsit, prins în coadă, cămaşa fucsia, adidaşii Nike neon – eu chiar nu pot să mi-l închipui, mai târziu, lipit de fotoliu, cu branula în braţ şi cu pantofii aceia verde-fluorescent, în timp ce fii-miu i se aruncă de gât entuziasmat: „Hai, bunicule!”

În primul sfert de oră, Lorenzo nu a înţeles nimic din ce i se întâmpla. Se uita când la unul, când la altul şi nu ştia cum să reacţioneze. Nu ştia cum să se mişte, ce să facă. Când mama şi-a scos sandalele – cu şosete –, s-a aşezat pe canapea cu picioarele încrucişate şi a dat la iveală o punguţă din acelea de congelator, mică, plină de marijuana, Lorenzo s-a albit la faţă.

— E vina lui frate-tu, mi-a comunicat Christian, arătând spre ea, toată ziua ne aduce chestie din asta în casă, iar ea nu e în stare să zică nu.

— Îmi imaginez, am mormăit.

Şi m-am uitat la Lorenzo îngrijorată.

— Acum, că Baby s-a închis, a continuat Christian, s-a apucat de cultivat. Sus, pe la Graglia, cu alţi patru rataţi. Şi i-am repetat, aşa e, Annabella? De câte ori nu i-am zis? Niccolò, vezi că o să te aresteze, o seră înseamnă un magazin, nu înseamnă uz personal. S-a uitat grav întâi la mine, apoi la Lorenzo. Ăsta oricum e nebun!

Mama şi-a rulat cuiul, i l-a dat lui Lorenzo, zâmbindu-i, m-a luat de braţ şi mi-a zis:

— Hai, arată-mi casa!

Din cauza fumului şi a vieţii haotice pe care o avea – niciodată nu se culca înainte de trei dimineaţa –, ridurile începuseră să fie din ce în ce mai dese, în jurul ochilor şi al gurii, pielea parcă îşi pierduse din culoare, dar ea, dimpotrivă, era mai copilăroasă ca niciodată şi izbucnea în râs din nimic, cotrobăia în şifoniere care nu erau ale ei, curioasă să vadă ce e înăuntru.

Şi, spre stupoarea mea, în seara aceea s-a întâmplat ceva complet nemaipomenit: a încetat să-mi mai fie ruşine cu ea.

Acolo, la Bologna, în casa mea – pe care, apropo, mi-o plătea tata –, glumele ei complet nelalocul lor, acţiunile ei infantile, toate lucrurile despre ea care, până atunci, mă scoseseră din sărite, acum aproape mă amuzau. Erau problemele ei: iarba, coroniţa de flori, cerceii în formă de soare. *Eu* nu eram *ea*. Şi îmi doream s-o iert.

— Nu mi-ai zis niciodată că mama ta e aşa..., a mormăit Lorenzo, imediat ce a putut să mă tragă într-un colţ. Aşa de... Era blocat şi încurcat: Aşa de tare!

— Tare? m-am mirat. Glumeşti?

El a amuţit din nou. Am înţeles că ar fi vrut să mă întrebe: „Cum e posibil ca dintr-un personaj atât de extravagant să

ieşi tu, previzibilă şi disciplinată, preocupată doar de casă şi de bibliotecă?” Dar s-a abţinut şi, pe de-o parte, nu mi-a plăcut, pentru că i-aş fi răspuns cu plăcere că, tocmai din cauza faptului că ea n-a făcut niciodată vreun gest responsabil, eu am fost forţată să devin atât de anostă.

Ne-am întors în bucătărie. Mama a tăiat în cuburi brânza *toma* şi a desfăcut sticla de vin, în timp ce Christian s-a pregătit, a luat chitara în mâna şi s-a apucat să cânte „Siamo soli”. A început melodia, dar, câteva secunde mai târziu, s-a oprit:

— Crezi că am vreo şansă să-l întâlnesc, Elisa, dacă mă duc la Zocca?

— Pe cine, pe Vasco?

— Da, crezi că o să-mi spună cineva unde stă? Oare pot să-i cer un autograf? Fără să-l deranjez, îţi dai seama. Dar, dacă îl iau în braţe, jur că o să-mi vină să plâng.

Lorenzo i-a spus dintr-odată:

— Dacă vrei, vin eu cu tine. A luat o bucăţică de *toma*, a gustat-o cu o dezinvoltură studiată. Mâine e duminică, nu trebuie să învăţ. Îmi face plăcere, serios.

Nu reuşeam să înţeleg. Lorenzo era timid, chiar puţin îngâmfat. Făcea atâta pe revoluţionarul, dar, în sinea lui, era un burghez. Era abonat la Teatrul Comunal, cred că n-a fost la un festival al cârnaţilor în viaţa lui. Şi el îi simpatiza în mod inexplicabil, ţinea la ei, iar eu eram pe de-o parte mulţumită, pe de-o parte geloasă.

După un litru de vin, mama şi-a mutat scaunul mai aproape de Lorenzo, a redus distanţa. După un alt litru, s-a aşezat în spatele lui şi şi-a băgat degetele în părul lui blond:

— Parcă eşti Micul Lord, pieptănat aşa, eşti aşa de drăguţ...

Şi a început să-l ciufulească, să se joace în buclele lui, să-i frământe părul între degete, cu o plăcere atât de evidentă, iar el, docil, probabil luat pe nepregătite, a lăsat-o să facă ce voia.

— Mamă, am intervenit, nu exagera: e iubitul meu.

S-a întrerupt, m-a privit extrem de mirată şi m-a întrebat:

— Serios, ăsta nu e iubitul lui Beatrice?

Nu îi spusesem nimic, aşa e. Pe de altă parte, oare a fost atentă la mine vreodată? M-a observat, am fost demnă de atenţia ei? Mi-am imagiat că şi-a dat seama şi singură. Credeam că e capabilă să-şi închipuie că până şi o persoană ca mine putea să aibă un iubit, care să nu fie cel mai hidos, ci cel mai frumos. Dar nu. Am simţit din nou că iau foc. Îmi venea să o bat. Ce iertare? Că m-ai lăsat baltă în grija a două bibliotecare necunoscute când aveam patru ani?

N-am apucat să-i reproşez asta, pentru că s-a întors Beatrice.

Avea un costum cu sacou şi pantaloni – nu al ei, ci închiriat – de piele lăcuită, cu decolteu, îşi ţinea haina pe braţ: era elegantă, foarte machiată şi obosită. Se întorcea după opt ore de târg, în timpul cărora nu făcuse altceva decât să zică „Bună ziua” şi „Bună seara, aveţi nevoie de informaţii? Pavilionul B? Vă rog, pe aici!”, şi faţa ei spunea clar că nu mai suporta oameni în jurul ei, că ura specia umană şi ar fi făcut, cu plăcere, o crimă în masă. Doar că apoi a văzut-o pe Annabella şi s-a schimbat la faţă.

A venit spre ea, i s-a aruncat în braţe cu un avânt care m-a făcut să simt şi mai multă ură şi ranchiună. Din acel moment, între ele a fost numai o dulceaţă, schimburi

amabile de replici, intimitate – dar cu voce tare. Ele ştiau prea bine ce înseamnă să te chinui, să ai de-a face cu publicul, cu lumea care, de cele mai multe ori, e atât de proastă, şi tu trebuie să încasezi, să-ţi muşti limba. Asta însemna *să munceşti*. Nu ca mine, care trăiam într-o bulă de hârtie, dedicată exclusiv cărţilor, incapabilă să trăiesc în viaţa reală. Mi-aş fi dorit ca Lorenzo să intervină, să mă apere, dar el râdea, încântat de mama, amabil cu Christian, care pregătea un *risotto* cu *maccagno*, dezvăluindu-i secretele adevăratei smântâni de Biella, povestindu-i viaţa lui de om liber, care zdrăngăneşte un instrument. „Mi-ar fi suficient să-i strâng mâna lui Vasco, îţi jur. Apoi, pot să mor liniştit.”

În noaptea aceea, în timp ce Bea îşi retuşa fotografiile, mărind sursele de lumină şi subţiindu-şi picioarele, mama şi soţul ei dormeau în bucătărie, ca doi cercetaşi, Lorenzo m-a bătut pe umăr, aducându-mă la realitate. M-am întors nervoasă. El stătea întins pe o parte, plin de entuziasm, iar eu voiam doar să mă lase în pace să citesc.

— Eli, mi-a spus, câtă libertate trebuie să fi avut tu, când erai mică... Nu ştiu cum e tatăl tău, dar dacă seamănă fie şi doar puţin cu mama ta, ai crescut în adevăr.

Am pus *Haos calm* pe noptieră. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată ca un titlu de carte să mi se potrivească atât de tare. Poate că doar *Fructele mâniei* l-ar depăşi.

— Lorenzo, i-am răspuns, *calmă*, mi-am petrecut copilăria privind munţii, în timp ce mama ieşea în oraş, cine ştie pe unde, şi se întorcea la două noaptea. Când mă îmbolnăveam şi puteam să stau, mă lăsa în faţa televizorului opt ore. Când mi-era rău, nu-ţi mai povestesc. Mâncarea de seară mi-o făcea fratele meu. Am crescut cu pizza şi pufuleţi. Ani întregi m-am îmbrăcat ca o sperietoare de ciori, fără să-mi dau seama, şi toată lumea

a râs în spatele meu. Dar, stai puţin, îţi arăt eu imediat adevărul.

Mi-am ridicat sutienul şi i-am arătat cicatricea mută şi albă de pe partea stângă a spatelui.

— Cam atât a lipsit, i-am arătat cu degetul, atât de puţin, Lorenzo, ca să mă ia Protecţia Copilului.

A coborât privirea şi s-a aşezat. A ridicat din nou privirea, uitându-se la mine cu o gravitate pe care n-am s-o uit niciodată:

— Înţeleg că nu ţi-a fost uşor, Elisa. Poate, într-o zi, o să scrii o carte. În timp ce eu, cu familia mea unită şi cursurile mele de vară, în străinătate, familia imaculată din toate punctele de vedere, voi fi ceea ce n-am vrut niciodată.

Lorenzo, Beatrice, voi doi, scuzaţi-mă că nu v-am înţeles. Nu mi-am închipuit niciodată până acum că voi ajunge să pronunţ aceste cuvinte, dar povestitul ajută: te face să-ţi dai seama de anumite lucruri.

Prima sesiune de examene s-a terminat cu o suită de 10 şi felicitări pentru mine şi 6 şi 7 pentru Beatrice. Lorenzo a avut media 8, care pentru el era echivalentul eşecului: fiul perfect nu putea să aducă acasă note atât de mediocre. Pe de altă parte, Poetul revoluţionar nu putea să studieze Inginerie. Moravia era o amintire îndepărtată. Iar eu, care uneori sunt un geniu, am încercat să-l consolez spunându-i:

— Fizica şi metalurgia sunt materii grele. Doar nu e poezie contemporană!

— Ştiu, a răspuns el, trist.

— *În final*, ai să vezi că o să ai un loc de muncă super, un salariu super, am râs, în timp ce eu o să fiu şomeră.

El n-a râs deloc.

Bea, cu atât mai puţin.

Cred că în acele prime luni din 2006 s-a instalat depresia. Îngropată de vie în cămara ei, palidă, bosumflată, cu părul lins: îmi amintea de tata. Îşi modifica vechile fotografii, mai publica una din când în când şi se simţea aşa cum m-am simţit eu dintotdeauna: lăsată pe afară.

Refuza să iasă, să înveţe la bibliotecă împreună cu ceilalţi, aşa cum făceam eu. Nu îşi mai dorea să cunoască pe nimeni. Mai suna acasă o dată la trei săptămâni, ca să afle ce mai face Ludovico, singura rudă de care îi păsa cu adevărat şi care nu ducea deloc o viaţă bună: avea probleme la şcoală, cu drogurile. Sora ei, Costanza, nici nu o mai saluta, tatăl ei pusese peste relaţia lor o cruce mai mare decât cea de pe mormântul mamei. Era singură pe lume. Şi eu?

Eu eram oarbă la tot. Eram prea fericită şi nu intenţionam să-mi irosesc entuziasmul pe ei doi, care fuseseră întotdeauna frumoşi, admiraţi şi norocoşi. Şi pe care ziceam că-i şi iubesc.

Pe care chiar îi iubeam.

Pe care îi iubesc.

Dar acum era rândul meu, m-am gândit. Toată viaţa am înghiţit: voiam să fiu şi eu puţin fericită, pentru Dumnezeu! Cu atât mai mult, cu cât, în cea mai îndepărtată galaxie din mine, simţeam că acea stare de graţie era falsă şi că nu avea să dureze prea mult. Dacă la etajul doi din Via Mascarella regina eram eu, lumea de afară lucra, deja, pentru Beatrice. Nu aveam cum să ştiu, dar, dincolo de ocean, Mark Zuckerberg se ocupa de ceva timp să-i pregătească drumul celei mai bune foste prietene ale

mele. Mizeria pe care a trebuit s-o suporte în cămăruţa din *Crimă şi pedeapsă*, în fond, banii număraţi până la cent, nopţile petrecute plângând n-au fost altceva decât factori utili ca să o determine să se ridice, să fie mai disperată decât oricând să urce în trenul succesului, care nu trece decât o singură dată. Iar ea l-a prins – şi încă cum – cu cuţitul în dinţi şi mitraliera în mână.

Una ca ea nu avea cum să eşueze. Nu mă întrebaţi de ce zic asta, dar părea evident, şi nu era normal ca o scurtă perioadă de neajunsuri să devieze magnifica traiectorie dreaptă pe care orice capitalist o visează: o ascensiune infinită.

Punctul de cotitură o aştepta pe Bea şi a apărut, în mod inevitabil, pe 22 februarie, ziua celei de-a douăzecea aniversări, şi a luat forma unei tinere profesoare fără scrupule a cărei materie este, încă şi astăzi, utilizarea statistică a bazelor de date online. O cheamă Tiziana Sella, şi m-am dus personal să o caut acum câţiva ani, într-o seară melancolică, ploioasă şi mohorâtă, după o după-amiază în care, în mod complet neobişnuit, am băut. Am oprit-o în faţa facultăţii de statistică şi am acuzat-o că a contribuit la distrugerea vieţii mele.

Mi-e ruşine de asta, bineînţeles.

Înţeleg faptul că Beatrice, cu sau fără Sella, ar fi luat-o oricum pe drumul ei, doar că poate ar fi durat mai mult. Dar sunt şi eu om şi am avut nevoie de un ţap ispăşitor.

Acum, nu ştiu exact ce s-a întâmplat între Bea şi profa ei, care consilia foarte multe companii, inclusiv unele de modă. Cert este că, de ziua ei, Bea s-a trezit într-o dispoziţie dezastruoasă. A refuzat croasantul cu lumânărică, pe care i l-am pregătit pentru micul-dejun, s-a târât în baie ca să se spele pe dinţi şi să se ducă „la cursul

ăsta de căcat care are prezenţa obligatorie, lua-l-ar naiba”. Când m-am apropiat de uşa ei, în timp ce ea se îmbrăca, tremurând de emoţie, cu cadoul în mână – un cadou extraordinar, pentru care economisisem luni întregi –, mi-a aruncat o privire plină de ură şi cu o voce plină de răutate a urlat la mine:

— Nu am nimic de sărbătorit, *nimic*, ai înţeles? Acum dă-te, m-a împins din prag, singurul lucru pe care mi-l doresc e să mor.

A plecat trântind uşa şi m-a lăsat acolo, în casă, neputincioasă. Am pus cadoul pe noptiera ei minusculă. Am înfăşurat croasantul într-o folie de staniol. M-am dus să învăţ în camera mea, pentru că eram aşa de tristă, încât n-am mai avut nici chef să ies. Mă aşteptam să se întoarcă la prânz, dar nu s-a întâmplat. Am aşteptat-o toată după-amiaza, am început să-mi fac griji: a zis că voia să moară. Vorbea serios sau era doar un puseu de egocentrism? Era în stare să se sinucidă? Nu credeam, dar poate da. Poate i-am subevaluat durerea. Poate nu o cunoşteam deloc. Am sunat-o de mai multe ori pe mobil, care era, de fiecare dată, închis. Când s-a întors Lorenzo, am început să plâng din cauza tensiunii acumulate şi l-am rugat să mergem să o căutăm. Unde? Nu ştiam. Dar trebuia să facem ceva! În timp ce spuneam asta, mă încălţam şi-mi puneam haina. Acela a fost momentul în care ea s-a întors şi a deschis uşa. Transfigurată. Cu părul proaspăt coafat, cu un trenci pe care nu îl mai văzusem, fericită, cu o sticlă de şampanie scumpă sub braţ.

— E sau nu e ziua mea? Hai să desfacem sticla! Avem desfăcător?

Lorenzo şi cu mine ne-am uitat unul la altul şocaţi. Beatrice şi-a scos telefonul, l-a deschis din nou, chiar a

comandat şi pizza, apoi am mâncat din cutiile de carton: luxul maxim pentru viaţa de student.

„Ce s-a întâmplat?” am vrut s-o întreb. Dar în jurul ei se ţesuse un câmp de forţe de respingere care mă împiedica. A plătit pizzele, dar şampania nu avea cum s-o fi cumpărat-o ea. Părul ei era absolut superb, avea o culoare nouă, atât de potrivită tenului, ochilor ei: şatenul acela ciocolatiu, cald, pe care nu-l va mai schimba niciodată. Fusese plecată toată ziua. Ardeam de curiozitate, dar am înţeles că nu puteam să aflu. Se crease o fisură în mijlocul acelei străluciri. O falie care se deschidea între noi două.

Apoi, dintr-odată, Bea mi-a spus:

— Am fost aşa nesuferită azi-dimineaţă, Eli, scuză-mă: vrei să-mi dai acum cadoul?

M-am dus în cameră să-l iau. I l-am adus acolo, în bucătărie, sub lumina lămpii, în timp ce Lorenzo strângea masa, cu mintea în altă parte. Beatrice a rupt hârtia, a deschis cutia, a scos pălăria de culoarea vinului şi a rămas mută de uimire, pentru un timp nedefinit.

— E lucrul cel mai elegant pe care l-am avut vreodată, a zis până la urmă, cu vocea stinsă.

— E din fetru, i-am răspuns mândră, am dat comandă la mama şi ea a făcut-o cu mâinile ei. Nu mai are nimeni, pentru că modelul face parte din colecţia Hermès de anul viitor. Ei îşi produc toate pălăriile la Cervo di Sagliano.

M-a îmbrăţişat strâns.

Ştiam oare că acela urma să fie ultimul cadou pe care i-l dădeam?

Nu. Ştiam doar că mă costase enorm la preţ de fabrică. Credeam că urma să o poarte, pe stradă şi în fotografii.

Însă, ca să fiu sinceră, n-a purtat-o niciodată.

Nu a pierdut nici măcar un curs de utilizarea statistică a bazelor de date online, a învăţat pe de rost manualele şi articolele Tizianei Sella, mergea la ea în fiecare zi, cu religiozitate. Apoi, au început să se întâlnească la bar, la un aperitiv sau la cină, în cele mai bune localuri, ba mai mult şi după cină, dar nu mă întrebaţi unde. Ştiu doar că, la examenul acela, Bea a luat 10 cu felicitări şi nu a mai fost aceeaşi de atunci.

A reînflorit cu o forţă sălbatică, înspăimântătoare, îmbrăcată în culori uimitoare şi haine luxoase împrumutate – făcute cadou? – de hiena aceea. A reînceput să meargă în saloane de frumuseţe, la cosmetică, la centrele de îngrijire. Agenda ei semăna iar cu cea a lui Gin, din vremurile de glorie.

Dar, mai mult decât acţiunea spontană a unei flori, trezirea ei părea un program calculat la secundă, care îşi încheie activitatea numai în urma atingerii obiectivelor. Care erau acelea, însă, nu ştiu.

Nu mai era niciodată acasă. Nu mai avea deloc timp pentru mine.

Începând cu luna martie, Tiziana Sella a luat-o cu ea la toate conferinţele: Milano, Torino, Paris, i-a plătit toate zborurile şi cazările la hotel. Şi nu numai. A dotat-o cu echipament nou: ultimul model de computer, fotografii, numere de telefon. Se sunau, îşi dădeau mesaje la orice oră din zi şi din noapte, iar Bea îşi înăbuşea chicotele, dacă se întâmpla să fiu pe lângă ea, îşi punea mâna la gură, ca să nu o aud şi nici să citesc pe buze ce spune. Se jucau de-a maestrul şi învăţăcelul, de-a Pygmalion şi Afrodita. Vrăjitoarea aceea îşi luase rolul de manager, care trebuia să fie al meu.

Apoi s-a întâmplat. Lansarea: legendară, grandioasă, magică. Cea definitivă. Nu preistoria la care m-am referit până acum, ci istoria pe care o cunosc toţi. Lui Beatrice Rossetti, închisă în cămăruţa ei, prin luna aprilie, i-a fost suficientă o noapte ca să facă să dispară „Jurnalul secret al unei fete de liceu”, la fel cum făcuse, anterior, cu „Bea&Eli”, ca şi cum n-ar fi existat niciodată, şi a deschis blogul arhicunoscut, acela care face numere pe care *New York Times* doar le visează şi, când apare, ce ştiu eu, chiar şi cu un ruj, acela se epuizează în toate magazinele din toată China, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore.

Ajunsă în acest punct, trebuie să recunosc faptul că amintirile mele devin mai confuze. Văd o bucăţică din silueta lui Bea, care s-a întors la miezul nopţii, într-o luni, în timp ce eu învăţam în bucătărie, abia m-a salutat şi s-a închis în baie. O jumătate din Bea s-a ivit în pragul dormitorului: „Scuză-mă, ai un absorbant?” În lunile acelea era mereu pe fugă. Era tot mai frumoasă. Nu pricepeam nimic. Continuam să desconsider internetul. Eram încremenită între cărţi. Acum, chiar dau vina pe cărţi. Pentru că, dacă online începuse să se vorbească în mod serios despre Beatrice, în Vechea Lume ea rămânea o necunoscută: prietena mea, care trăia cu mine în Via Mascarella.

Nu reuşesc să mi-o aduc aminte clar, pe măsură ce se îndepărtează.

26

9 IULIE 2006

Urmează cel mai urât capitol.

Acela în care, nu din proprie iniţiativă, ci constrânsă, am devenit *eu*.

Potrivit fostei mele psiholoage, aş fi preferat să intru iar în pântecul mamei sau, în lipsa ei, să mă închid în Beatrice: să mă izolez între viscerele ei, lângă inima ei şi să stau acolo, la adăpost, legănată de mişcarea organelor, de bătăile inimii, scufundată între ţesuturile ei, fără să mă mai nasc vreodată. Pentru că viaţa adevărată, zice dr. De Angelis, începe doar „când trădezi ceea ce iubeşti ca să nu te trădezi pe tine, când pleci de unde te afli, ca să devii cine eşti. Dar această ruptură te-a înfricoşat întotdeauna, Elisa. Şi astăzi, tu încă mai trăieşti o senzaţie de vertij abisal în raport cu libertatea ta”.

Pe 9 iulie 2006 s-a petrecut lucrul pe care nu l-am mai povestit niciodată, nici lui De Angelis, nici părinţilor mei, cu atât mai puţin mie însămi. *Ruptura asta* a fost o lovitură atât de dură, încât, dacă evenimentele nu m-ar fi obligat – treisprezece ani, cinci luni şi cincisprezece zile *mai târziu* – să o dezvălui, m-aş fi descurcat perfect aşa cum trăiam, aş fi lăsat trauma acolo, să se cronicizeze.

Mă întorc în dimineaţa asta acasă – dacă ora douăsprezece se poate numi dimineaţă – cu patru sute de grame de *tortellini* şi o cutie de vegeta pentru ciorbă şi îl găsesc pe Vale în pijama, jucând Nintendo, cu un pachet de biscuiţi lângă el, din care înhaţă câte unul la fiecare minut, cu ochii ţintă la ecran. Poate chiar are impresia că poate să mănânce aşa de prânz. Sunt pe punctul de a-l certa, dar îmi aduc aminte cât de mult seamănă cu una din nenumăratele scene când eu şi Niccolò stăteam la fel, în Via Trossi, trântiţi pe canapea, numai noi doi. Îmi muşc limba, mă descalţ, intru în sufragerie şi anunţ:

— Am luat *tortellini*!

Vale nu se întoarce spre mine, doar îmi răspunde:

— Unde naiba ai fost.

Fără ton interogativ. Bunele mele intenţii s-au evaporat imediat.

— Nu-mi place când îmi vorbeşti aşa şi nu îmi place că stai nonstop în faţa chestiei ăsteia care îţi arde creierul. Ţi-ar face bine să ieşi, să citeşti, să te plimbi, să stai cu alţi copii. Nu să joci jocuri video. Valentino, mă asculţi?

— E Ajunul şi noi nici măcar n-am împodobit bradul de Crăciun.

Ştiam că o să-mi arunce asta în faţă: toţi copiii sunt conservatori. Suspinând, las jos sacoşele de cumpărături, mă întind pe fotoliu fără să-mi scot măcar haina. El se joacă în continuare, chestie care mă enervează. Îmi comunică, apoi, vina finală:

— În perioada asta nu eşti niciodată prezentă.

Închid ochii.

— Am multă treabă, îmi pare rău.

— Tu ai treabă întotdeauna.

Încerc să mă apăr:

— Munca e importantă, e fundamentală şi – partea mea rea e că mint, pentru că îmi neglijez munca din cauza vrăjitoarei ăsteia – dacă nu ai o ocupaţie, o pasiune, dacă nu eşti liber, nu ai nimic.

— Eu nu mai am nimic.

Copiii sunt şi foarte dramatici.

— Nu e adevărat: ai fotbalul, şcoala, ai prieteni.

— Pe care nu mă laşi să îi văd de revelion.

— Pe care, când va veni momentul, o să-i vezi de revelion.

— Bine, dar nu am o familie.

Acum chiar mă enervez:

— Nu poţi să zici aşa ceva, să acorzi atât de multă importanţă unui brad de Crăciun!

Simt că mi se face cald, îmi scot haina.

— Ai bunici care te iubesc, un unchi cretin, dar care te iubeşte...

— Mamă, mă întrerupe, de o săptămână parcă nu mai eşti în toate minţile. Stai toată noaptea şi toată ziua închisă în cameră, scrii, uiţi lucruri, frigiderul e gol.

Rămân interzisă, pentru că are dreptate. Simt că sunt o mamă dezastruoasă, ştiu că aşa am fost întotdeauna. Merită o explicaţie: este fiul meu, are doisprezece ani, nu e prost şi nici nu mai e copil.

— Scriu ceva important, trebuie să termin.

— De Crăciun?

— Ei, cât de repede posibil.

— Ce, un articol?

Talentul acesta al copiilor de a pune întotdeauna, cu o precizie milimetrică, degetul pe rană mă scoate din minţi.

— Nu te-ai interesat niciodată de treaba mea şi azi, brusc, te-ai trezit că-ţi pasă? Hai că mă apuc să fierb apa pentru supă, că e ora unu deja.

Îl las să-şi reia partida, căreia îi pusese pauză, mă duc în bucătărie, pun apă într-o oală, arunc înăuntru un cub de vegeta şi pornesc televizorul din reflex. Se difuzează ştirile, dar nu am timp să mă uit la ele, sunt prea ocupată

să pun masa şi să mă învinovăţesc că mi-am petrecut dimineaţa în bibliotecă, căutând o carte despre etrusci, în loc să stau cu fiul meu şi să împodobim bradul de Crăciun. Mi-am acuzat mama toată viaţa şi, în final, eu am devenit mai rău decât ea.

Când supa e gata, arunc pastele şi îi aud numele. Dintr-odată: bum! Apare la televizor. E un pumn în capul pieptului. Mă întorc. Vorbesc despre ea şi la TG2[88], Dumnezeule! O emisiune întreagă, şi nu la sfârşit, după rubricile de cultură şi de sport, ci în mijlocul buletinului de ştiri. Mă agăţ strâns de mânerele oalei. Valentino se târăşte în bucătărie, cu telefonul în mână, se aşază, tastând în continuare, apoi ridică privirea şi se uită la Beatrice, afişată pe întregul ecran.

— Absurdă povestea asta, nu? Vorbesc despre ea peste tot, tu ştiai că e din T?

Mă întorc din nou spre aragaz, amestesc pastele atentă, să nu le desfac, mă trec fiori reci.

— Bine, răspunde la tăcerea mea, habar n-ai cine e Rossetti. Cu toate astea, e din T, aveţi aceeaşi vârstă, sigur v-aţi intersectat pe undeva.

Şi râde, gândindu-se la absurdul unui astfel de scenariu.

Nu vreau să-mi mint băiatul, aşa că mă scufund într-o tăcere totală şi mă rog ca acea ştire să se termine cât mai curând. Servesc pastele, pun farfuriile pe masă. Când ne apucăm să mâncăm, ştirile s-au terminat şi începe publicitatea. Vale mănâncă cu poftă: e mâncarea lui preferată. La un moment dat, mă hotărăsc, cu lingura în mână, suspendată undeva între farfurie şi gură, să îi promit:

---

[88] TeleGiornale2, televiziune de ştiri, parte a trustului Rai (n. tr.).

— Dă-mi doar două ore, nu mai mult, două. Chiar trebuie să termin de scris chestia *asta*, e extrem de importantă. Apoi, coborâm în pivniţă şi scoatem bradul.

Mă priveşte nedumerit, dezamăgit, ia din nou telefonul în mână şi se preface că răspunde cuiva:

— Bradul se face pe 8 decembrie, nu pe 24. N-ai decât să scrii cât vrei.

Las lingura jos şi inspir profund. Mă abţin din răsputeri să nu-i arunc în faţă tot adevărul.

Dacă m-am intersectat cu Rossetti? Intersectat?

Pe 11 aprilie 2006, Bea a uitat de ziua mea. Un eveniment răsunător, depăşit doar de celălalt episod îngrozitor, care s-a înregistrat în acea seară: a sunat Gabriele. Întâmplarea a făcut că inclusiv Lorenzo să uite de ea, trebuind să se ducă la T, pentru nu mai ştiu ce urgenţă, motiv pentru care eram plină de nervi şi de ură, aşa că am tras cu urechea la toată convorbirea.

Împăcările şi despărţirile dintre ei durau deja de câteva luni, poate chiar din septembrie anterior. Nu era genul de cuplu care să reziste la distanţă: în afară de pasiunea fizică, nu aveau mare lucru în comun. În plus, erau săraci lipiţi pământului, se chinuiau să strângă bani pentru biletele de tren, se vedeau rar, făceau dragoste pe fugă şi apoi se certau tot restul weekendului. La Bologna, Gabriele se simţea pierdut, iar Beatrice nu voia să mai pună piciorul în T. Situaţia s-a înrăutăţit alarmant în momentul în care el şi-a pierdut locul de muncă şi, într-o coincidenţă perfectă, ea a căzut în depresie. Cu toată bunăvoinţa, Gabri nu o putea ajuta. Nimeni n-ar fi putut să o ajute. Ca să se ridice, Beatrice a avut nevoie de un Canon de trei mii de euro şi de toate mizeriile pe care blestemata de Sella i le-a pus la dispoziţie.

S-a întors de la Paris chiar pe 10 aprilie, s-a aruncat pe canapea extenuată şi tristă:

— Ah, ce frumuseţe: n-am dormit deloc!

Purta o pereche de pantofi Louboutin aurii. Când am întrebat-o cine îi făcuse cadou, a lăsat să-i scape un suspin atât de maliţios, încât m-am enervat la culme. Mi-a povestit că fusese cazată chiar la L'Hôtel, unde a murit Oscar Wilde *al meu*. Că a mâncat stridii în fiecare seară:

— Cincizeci de euro, patru stridii, Eli, ce crezi?

Consecinţa directă a acelei călătorii a fost faptul că, în seara următoare, nu numai că nu mi-a dat niciun cadou, dar a uitat şi să mă felicite. Bea a luat telefonul cu intenţia pe care am anticipat-o deja.

Încă de la început, i-a spus că nu are prea mult credit, aşa că a trecut direct la subiect: l-a acuzat pe Gabriele că e ca o ghiulea de picior. Mai precis, i-a reproşat că o împiedica să-şi ia zborul şi să cucerească lumea. Nu avea nicio intenţie de a se întoarce în „locul ăla de căcat", să piardă timpul, nu-şi putea permite să piardă fiecare sfârşit de săptămână, ea, care acum se caza la L'Hôtel şi avea acces la cursuri de prestigiu din Roma, Paris sau Zürich. Trebuia să se înconjoare doar de oameni cu viziune, bogaţi, fără scrupule. El, însă, era un şomer, fără ambiţii şi fără obiective. Unul care trăia într-o grotă şi îi ajungeau două cuie, două sticle de bere şi o bandă desenată de Miyazaki ca să fie fericit. Unul care devine cenuşă, fără să lase nici cea mai mică urmă pe pământ, dar ea nu: ea voia să lase în urmă un crater.

L-a distrus. Nu i-a dat voie să se apere sau să contraatace, cu o furie calculată şi cu sânge-rece, atât de dură, încât eu, ascunsă în spatele uşii, am simţit de mai multe ori nevoia să o deschid şi să opresc măcelul. Gabriele era – şi

cred că a rămas – un om de ispravă, nu cred că merita aşa o bombă. Dar cu ce drept puteam eu să mă amestec? Din fericire sau din milă, după zece minute, i s-a terminat creditul. Atunci am auzit-o căzând pe patul ei de o persoană cu structură din fier forjat şi somieră care scârţâia. Beatrice a plâns toată noaptea.

Oare de câte ori am fost pe punctul de a-i bate la uşă? De a o întreba: „De ce, Bea? Era iubitul tău, primul. Poate nu mai eşti îndrăgostită, dar oricum ţii la el, ştiu sigur că nu ai renunţat la el. Şi apoi, chiar azi trebuia să te desparţi de el? Nici măcar nu m-ai felicitat de ziua mea!”

În schimb, m-am aşezat în linişte pe podea, cu tâmpla sprijinită de pragul uşii, ascultându-i durerea înăbuşită în pernă, sughiţurile neconsolate. „Când trădezi ceea ce iubeşti ca să nu te trădezi pe tine, atunci devii cine eşti.” De ce nu am bătut la uşă?

Pentru că ştiam că cealaltă ghiulea de picior eram eu.

A venit luna mai, apoi, luna iunie. Acum, când mai toată lumea avea un blog, numele lui Bea a început să circule, iar ea, între defilări şi sesiuni foto, a început din nou să câştige bine, ca pe timpurile Ginevrei. Se apropia deja de *Rossetti*: atitudinea, culoarea părului, nici urmă de accent toscan. Mai lipsea un singur detaliu, unul decisiv, de altfel: îndeplinirea profeţiei. Dar pentru asta, trebuia întâi să se debaraseze de mine.

Acasă stătea doar minimul necesar: cât să facă un duş şi să-şi schimbe hainele. Nu mă mai ţinea la curent cu nimic, era mereu plecată. Numai ce se întâmpla afară conta: nimeni nu putea să-i citească gândurile, dar îi vedea corpul, inclusiv hainele. Cu mine a devenit arogantă, până în punctul în care n-am mai recunoscut-o. Eu, pe de altă parte, mă aşezam mândră sub frescele din Archiginnasio,

mă duceam la cursurile de filologie romană, convinsă că ţineam în mână cheile viitorului şi, încă o dată, nu am vrut şi nu am reuşit să văd ce distanţă uriaşă crescuse între mine şi Beatrice.

Într-o zi, chiar mi-a zis în faţă:

— De ce nu-ţi schimbi facultatea, Eli? În 2020 toată lumea o să stea pe internet, n-o să mai citească nimeni. Literatura e deja *depăşită*, cum nu-ţi dai seama de asta?

Însă mi-am dat seama de altceva.

Trecuseră mai, iunie... Era aproape 9 iulie şi într-o seară Bea a deschis uşa în timp ce eram în baie. A încuiat uşa, s-a aşezat pe marginea căzii, în faţa mea, în timp ce făceam pipi şi m-a pironit cu ochii ei verzi sfredelitori.

— M-ai trădat.

— Ce?

— Anul ăsta nu ţi-a păsat decât de el, *niciodată* de mine. De fiecare dată când intri în casă te duci direct la Lorenzo, niciodată nu vii la mine. Zilele trecute te-ai dus să iei *lasagna*, deşi ştiai că eu nu pot să mănânc şi aţi mâncat de faţă cu mine.

— Bea, am întrerupt-o, nu mai eşti aproape niciodată seara acasă, de unde era să ştiu...

— Erai cea mai bună prietenă a mea, Elisa. Mai mult decât o soră, mai mult decât o familie. Erai eu.

— Sunt, o să fiu întotdeauna!

— Nu, a zis clătinând din cap, ideea asta de-a locui noi trei împreună a fost a ta şi a fost o idee foarte proastă. N-o să te iert niciodată.

Parcă mă văd cum mă ridic, fără să-mi trag chiloţii, şi mă arunc în braţele ei, plângând, îi repet până rămân fără suflare, într-o scenă atât de jenantă, încât mi-e greu să o reproduc:

— Te rog, iartă-mă, n-o să se mai întâmple, am greşit, hai să plecăm, să trăim doar noi două împreună, tu eşti persoana cea mai importantă pentru mine. Dacă îmi ceri să-l părăsesc pe Lorenzo, o fac.

Tu erai atât de senină şi frumoasă. Deja luaseşi decizia, nu-i aşa? Era doar o scenă, ca să pregăteşti terenul. Realizez asta acum, atunci eram complet orbită. Poate chiar îţi găsiseşi o altă casă. Şi, în timp ce te strângeam în braţe, tu nu ţi-ai întins braţele, nu te gândeai la nimic, nu erai acolo, doar inima ţi-o mai auzeam cum bate. „Dacă vrei să devii cine eşti...”

Trebuie să pleci.

În vara aceea, cred că nimeni nu s-ar fi aşteptat ca Italia să câştige Mondialul. Era o perioadă plină de scandaluri şi dezamăgiri: prin baruri toţi patronii de cluburi şi jucătorii erau înjuraţi, toţi erau nişte hoţi sau, mai rău, lumea se întorcea împotriva politicienilor. Naţionala era declarată decedată, chiar înainte să înceapă campionatul. Dar, poate, tocmai din cauza asta, fără presiunea unor aşteptări din partea cuiva, echipa a câştigat partidă după partidă, eliminându-şi adversarii şi, când a venit luna iulie, febra ne-a cuprins pe toţi.

În seara finalei am atârnat şi noi tricolorul la geam. Eu, neinvitata prin excelenţă la orice petrecere, am riscat să organizez una, apelând la colegii cei mai apropiaţi de la Litere. M-am ocupat mult de asta: am fost la supermarket, unde am umplut căruciorul, am luat cel mai prost vin, multă bere, pungi de floricele, chipsuri, alune. Asta pentru

că Italia-Franţa era o pagină de istorie la care nu puteai să asişti singur.

Cum Bea nu avea niciun prieten, în afară de Tiziana Sella, iar eu cu inginerii lui Lorenzo n-am reuşit să mă înţeleg, Via Mascarella s-a umplut de tocilari îmbrăcaţi la întâmplare, cu ochelari tip Gramsci şi *kefiah*[89], nebărbieriţi şi cu expansoare în lobul urechii, alergici la orice fel de uniformă, la care şi Bea, şi Lorenzo se uitau ciudat. Eu, însă, eram atât de orbită de fericire, încât făceam mereu drumuri la bucătărie ca să le mai ofer oaspeţilor alcool, să umplu cu alune castronaşele care se goleau permanent. În general, era o seară minunată. În toată Bologna, cred că, de fapt, în întreaga Italie, de la opt şi jumătate nu a mai zburat nici musca. Chiar cu ferestrele deschise, pentru că era foarte cald, nu se auzea niciun scuter, nicio voce, niciun pas pe sub porticuri: singurul zgomot era zumzăitul televizoarelor, care funcţionau la unison, pe acelaşi canal. Evenimentul acesta grandios l-a înmuiat până la urmă pe Lorenzo şi a scos din el poetul clandestin pe care îl îngropase şi apoi, cu ajutorul vinului, a îmbunat-o şi pe Beatrice care, deşi nu-mi suporta colegele – „Se gătesc precum nemţoaicele când se duc pe Elba, îţi aduci aminte?” –, s-a comportat amabil, m-a ajutat să-mi servesc oaspeţii cu *prosecco* şi covrigei. La fluierul de început, eram deja beţi.

Acum, în ceea ce priveşte meciul, povestea se ştie şi n-o să zăbovesc prea mult asupra ei. N-o să-mi neglijez fiul în seara de Ajun ca să povestesc o partidă de fotbal. O să punctez doar, pentru cine nu se născuse atunci, că în minutul şapte a dat gol Zidane, în minutul nouăsprezece, Materazzi, după care meciul a stagnat într-un 1-1 epuizant

[89] Eşarfă tipică Orientului Mijlociu, pătrată, din bumbac, folosită în deşert şi intrată în garderoba comună începând cu anii 2000 (n. tr.).

şi, în sufrageria mea, ca în fiecare casă din Italia, toată lumea şi-a ţinut răsuflarea, a înjurat şi, mai ales, a băut. Noi aveam douăzeci de ani în noaptea aceea şi poate fiecare îşi proiecta pe terenul acela al Stadionului Olympia propriul viitor. Îmi aduc aminte cât de atentă urmărea Beatrice meciul, nu mai era arogantă, ci stătea deoparte – o înţeleg: deja nu mai era de-a noastră. Lorenzo se înghesuise pe canapea, lângă ceilalţi, se împrieteniseră imediat, aşa cum o pot face doar băieţii, graţie sportului. Cel mai puţin concentrată eram eu, singura care risca să piardă un gol ca să mai aducă nişte vin. Dar dacă mă opream în prag să mă uit, spectacolul la care asistam era emoţionant: casa mea era plină de prieteni, trăiam în Bologna şi tocmai terminasem primul an de facultate. Ce altceva mai aveam de cucerit?

Pe măsură ce treceau minutele, Mondialul a început să semene tot mai mult cu un război: tranşee, epuizare, prelungiri. Începuserăm să ne pierdem răbdarea, o sută zece minute înseamnă prea mult. Asta până când s-a întâmplat un fapt nemaiîntâlnit: Zidane i-a dat lui Materazzi o lovitură de cap violentă şi nimeni n-a mai putut să respecte nicio regulă. Pagina de istorie s-a transformat din excepţională în nebunească, până în punctul în care nimeni nu mai era în stare să rămână în casă. O chemare mai profundă, aproape ancestrală, ne-a cerut să ieşim, să ne căutăm unii pe alţii, când la televizor au anunţat că se trecea la penaltiuri. Lorenzo, a sărit de pe canapea:

— Mergem şi noi în Piazza Maggiore!

L-am urmat fără să comentăm, fără să gândim, lăsând acasă portofele, genţi, telefoane mobile. Am alergat goi, precum animalele, în stradă, ne-am cufundat în noapte, am pornit pe Via Zamboni şi am ajuns în Piazza Maggiore,

care clocotea. Era luminată ca ziua de ecranul imens pe care se proiecta meciul şi trepida de strigătele mulţimii.

Au început loviturile de la unsprezece metri. Îmi aduc aminte de liniştea înspăimântătoare a secundelor de dinaintea fiecărei lovituri şi de urletele de după. Altceva nu-mi mai amintesc, pentru că, fiind mică de înălţime, nu vedeam mare lucru dincolo de zidul de umeri şi de capete din faţa mea. Simţeam doar că ameţesc, simţeam mirosul şi densitatea celorlalţi. Îmi adunam toate puterile ca să nu îi pierd din vedere pe Bea, pe Lorenzo şi pe ceilalţi prieteni. Exagerasem cu vinul şi îmi părea rău, aproape că începuse să-mi fie teamă. Apoi Grosso a dat gol, a început să alerge, din ecran s-a auzit: „Goool! Goool! Şi acum, cu toţii...”

Italia a învins. Era un lucru atât de improbabil, un semn al destinului pentru noi, cei care eram sub cerul înstelat, plini de viaţă.

Suntem campionii lumii, campionii lumii! Şi primul chip pe care l-am căutat eu a fost cel al lui Beatrice. Şi ea l-a căutat pe al meu. Pentru o secundă fragilă, atemporală, ne-am privit.

— Să ne luăm în braţe şi să ne iubim. Să ne iubim, urla comentatorul, pentru că în seara asta am învins cu toţii!

Ochii lui Beatrice sclipeau. Acum îmi dau seama: semnul acela, dintre toţi oamenii de pe Pământ, era numai pentru ea. În timp ce eu încercam să ajung s-o iau în braţe, ea s-a retras din grămada de trupuri.

Oraşul s-a prăbuşit, a luat foc. Am fost nevoiţi să ne prindem unii de alţii ca să nu cădem şi să nu riscăm să fim călcaţi în picioare, răniţi de sticlele care se spărgeau, de petardele care explodau. Fumigene, sirene. Bărbaţi la bustul gol, femei în sutien. Îmi aduc aminte de un autobuz,

în Via Rizzoli, de lumea care se agăţa de geamuri, ca să ajungă pe acoperiş. Un tip se urcase pe un panou cu „Parcarea interzisă” şi începuse să dea cu pumnii în el.

Cu greu am reuşit să ne strecurăm din Piazza Maggiore, care devenise un câmp de bătălie. De fapt, pe toate străzile era un haos total, dar în Piazza Verdi ne-am dat seama că se putea respira şi că puteam, în continuare, să bem în baruri, dar cu ce bani? Beatrice s-a întors spre mine:

— Eli, du-te tu şi ia portofelele şi telefonul meu: trebuie să ne facem o poză neapărat!

Parcă s-a oferit cineva să meargă în locul meu, poate Lorenzo, dar Bea a insistat să mă duc eu, pentru că ştiam care era telefonul ei, portofelul ei, pentru că aş fi ajuns mai repede. Îmi aduc aminte că m-am gândit: „Oare n-ai putea să te duci chiar tu?” Dar nu i-am spus nimic. Pentru că, în mod tragic, trecuse o viaţă de când Beatrice nu-mi mai ceruse să-i fac o poză şi eram atât de fericită pentru că îmi câştigasem din nou acel privilegiu.

Piazza Verdi şi Via Mascarella sunt la o distanţă de trei sute cincizeci de metri, *trei sute cincizeci*, înţelegeţi, da? A fost suficient un cuvânt, o clipită şi m-am aruncat în cursă, inconştientă, pentru că viaţa aşteaptă întotdeauna să te prindă într-un moment când eşti fericit şi lipsit de apărare, ca să îţi înfigă pumnalul în spate.

Am urcat în casă să iau banii, telefonul, l-am căutat pe al lui Bea între resturile de chipsuri, printre sticlele de vin, printre dopurile rostogolite peste tot, pe podea. Pentru o clipă, am fost din nou singură, între patru pereţi, în timp ce lumea de afară sărbătorea. „Nu”, mi-am zis zâmbind, „acum nu mai sunt exclusa.”

Am găsit telefonul, portofelele, le-am pus în geantă, am mai sorbit nişte vin dintr-o sticlă deja deschisă şi am alergat înapoi, euforică. Când am ajuns în Piazza Verdi, toată lumea era aşezată în cerc, pe jos, se cânta la bongo. În mijlocul spectatorilor erau ei doi: Beatrice şi Lorenzo.

I-am văzut. Şi acum mi se opreşte inima în loc.

Beatrice îi ţinea capul în mâini şi îşi băga limba, buzele, faţa întreagă la el în gură.

Lorenzo o săruta şi el, pipăindu-i în mod obscen sânii şi fundul.

Inima mi-a cedat, s-a rupt în bucăţi şi s-a rostogolit pe jos.

Mi-au cedat plămânii, stomacul şi nervii.

Ochii mi s-au uscat brusc, mi-au plesnit, nu reuşeau să se închidă în faţa acelui sărut, care se tot prelungea, ca şi cum n-aş fi fost acolo, ca şi cum n-aş fi existat niciodată. Apoi am văzut – sau poate a fost doar o halucinaţie – cum, pentru o fracţiune de secundă, Beatrice a deschis ochiul stâng, şi-a îndreptat pupila exact către punctul de unde ar fi trebuit să vin, ca să verifice dacă ajunsesem, dacă îi vedeam. Ochii aceia verzi, infernali, m-au fixat strălucind, înainte să se închidă din nou.

„Închide-mă într-un sărut.”

Mi-a dispărut pământul de sub picioare. Prietenii, necunoscuţii care cântau în cerc, Teatrul Comunal, Oratoriul Santa Cecilia, Bazilica San Giacomo Maggiore, formele, zgomotele, toate au dispărut.
Cad, mă întorc la starea de neputinţă a copilului nedorit, cu febră mare, care lua aspirină, ghemuit şi abandonat într-o cameră plină de cărţi. N-au decât să ardă toate: la ce mi-au folosit?

Nu m-au salvat. Mi se înceţoşează privirea. Oraşul se roteşte în jurul meu, dar eu încetez să exist. Pentru toţi. Dispar din privirea lor, din dragostea lor. Nu e panică, e singurătate ireparabilă. Iau forma dalelor. Un gând mi se iveşte în minte: „Nu mai ai patru ani, Elisa, nu mai ai nevoie de mama."

Mă silesc să respir, să-mi calmez tahicardia. Mă ridic în picioare. Mă îndrept spre ei, ajung lângă ei, deschid braţele şi, cu toată forţa pe care o am, îi dau cap în cap. Beatrice se trage înapoi, mă priveşte aproape îngrozită, dar numai pentru o secundă. Îşi revine imediat. Faţa ei – jur – are o expresie indescifrabilă. Şi o urăsc. Aşa cum nu am mai urât pe nimeni, niciodată. Vreau să-i smulg hainele, să-i curăţ tot machiajul cu unghiile, până îi scot la iveală coşurile, venele, până la sânge. Eşti doar o imitaţie, o gioarsă. Toată lumea o să-şi dea seama, într-o zi, că eşti un nimic. Dar ea îmi susţine privirea, mă provoacă, apoi face un gest care mă lasă şi astăzi fără cuvinte: întinde mâna spre buzunarul meu, îşi ia telefonul şi portofelul. Îmi spune ceva, un singur cuvânt, fără voce, doar cu buzele. Un cuvânt pe care nu-l înţeleg.

Şi pleacă.

Se întoarce, se îndepărtează, înghiţită de mulţime, de fumigene, de petarde, elegantă, calmă, iar eu nu fac niciun gest ca s-o opresc.

Lorenzo, în schimb, rămâne.

Ruşinat, îşi cere scuze. Îmi zic în sinea mea: „Laşul". Începe să îndruge nişte cuvinte fără logică:

— Am băut prea mult, nici eu nu ştiu ce m-a apucat.

Îmi spun: „Laşule, erai cuplat cu urâta, dar tu ai vrut-o dintotdeauna pe cea frumoasă."

El continuă:

— Am câştigat Mondialul, hai, las-o mai moale...

Nu-i dau voie să termine. Îi trag o palmă. Mi-e scârbă de el. Îl iau de braţ şi îl târăsc din mulţime pe prima stradă laterală care-mi iese în cale, Largo Trombetti, şi apoi pe o alta, la întâmplare, una întunecată şi ascunsă, Via San Sigismondo. Îl împing sub un portic, într-un colţ pe unde nu trece nimeni. El e atât de beat, încât nu opune deloc rezistenţă. Încep să-l împing şi urlu:

— De ce?

De ce, de ce, de ce? El nu poate să-mi răspundă. Se uită spre stradă, se bâlbâie, caută un pretext să se întoarcă în mulţime, unde toată lumea petrece, şi să scape de mine. Pentru că doar eu n-am înţeles că asta e o noapte fără reguli şi continui să-l enervez.

Scot telefonul şi i-l pun în mână. Îi spun:

— Hai, fă-mi o poză, filmează-mă.

Încep să mă dezbrac. Sunt o femeie neputincioasă sau ce-a mai rămas din ea. Insist:

— Fă-mi o poză, hai, o s-o pun pe internet să mă vadă toată lumea, să comenteze toţi.

Lorenzo îmi ia telefonul din mână, îl aruncă în zid, îl face bucăţi. Şi acesta, poate, a fost ultimul lui gest de milă sau de dragoste în ceea ce mă priveşte.

Mor. Mă arunc în braţele lui, disperată, îmi bat joc de mine, de tot. Îi dau jos pantalonii şi boxerii. Îl implor, îl oblig s-o facem acolo, în picioare, în stradă, sprijiniţi de o coloană, ca doi câini, să mă ia pe la spate, şi ne e atât de ruşine încât nu ne mai uităm unul la altul.

Lorenzo pleacă spre Piazza Verdi. Nu mai pot decât să urlu: „Acum eşti liber să te duci la ea.”

Dar el nu se întoarce şi mă prăbuşesc. Mă îmbrac la loc şi încep să plâng. Mă las purtată ca un cadavru de curenţi, ies în Via Petroni, sunt prinsă într-un vârtej în Piazza Aldrovandi. Merg fără nicio direcţie, sunt, din nou, exclusă. Nu ştiu unde mă aflu. Palazzina Piacenza e pe undeva? Sau „Pascoli”? Sau Mucrone sau Elba? Ajung la ghetouri, în Via Canonica şi mă împiedic de un trotuar, cad, leşin sau poate doar adorm.

Când deschid ochii, soarele e deja sus pe cer, deasupra oraşului devastat şi murdar, printre sticle goale, petarde şi steaguri. Mă ridic în picioare.

Viaţa mea s-a sfârşit.

Sunt liberă.

M-am născut din nou.

27

REALITATEA ÎŞI CERE DREPTURILE: VIAŢA MERGE MAI DEPARTE

Când deschid uşa din Via Mascarella, e ora nouă dimineaţa, pe data de 10 iulie. Ecoul camerelor răsună în jurul meu, ca şi cum ar fi trecut pe acolo un uragan. Nu mă spăl, nu iau micul-dejun, nu mă uit în oglindă, doar îmi dau jos valiza cea mai încăpătoare de pe şifonier şi încep să o umplu cu haine şi cărţi; meticuloasă, concentrată, înghesui înăuntru pulovere, sutiene, chiloţi. Numai când ajung la

Moravia şi Morante, îmi pierd controlul şi le arunc înăuntru furioasă. Închid valiza imediat, ca să nu le rup, să nu plâng, să nu urlu. Apoi mai umplu o geantă cu prosoape şi aşternuturi, medicamente, cosmetice şi cărţi.

Oare mi-era teamă să nu apară brusc vreunul dintre ei? Nu, nu mă gândeam la asta. Nu mă îndoiam că erau împreună, îmbrăţişaţi, prin cine ştie ce vizuină, liberi să-şi trăiască dragostea în văzul tuturor. Ştiam că n-ar fi îndrăznit să se arate şi asta mi-era suficient. Dar, dacă s-ar fi întâmplat, nici nu aş fi tresărit. Nu aş fi fost în stare să-i identific, să îi recunosc, să le aud vocile. Nu mai existau pentru mine.

Odată ce termin de făcut valizele, trec la poşete şi la genţi. Mă opresc doar când nu mai rămâne nimic din ce-mi aparţine, nici măcar un semn de carte. Ridic receptorul telefonului fix – mobil nu mai aveam – şi înregistrez un mesaj pe robotul proprietarului casei care, ca toţi italienii, la ora zece încă dormea. Îi comunic faptul că am părăsit apartamentul, în ziua aceea, în acel moment, cu doi ani mai devreme şi că aştept să-mi comunice cât îi datorez pentru plecarea neaşteptată. Pun receptorul în furcă şi târăsc valizele dincolo de prag, de-a lungul scărilor şi pe sub câteva porticuri, fără efort, fără să simt nimic. Îndes toate bagajele pe bancheta din spate a Peugeot-ului 206, verific dacă am suficientă benzină şi, apoi, înainte să pornesc, mă uit la Bologna scăldată într-o lumină perfectă.

N-ai tu niciun amestec, i-am spus, dar eu trebuie să plec. Adio, la revedere? Habar n-aveam. Viitorul nu mai exista.

Răsucesc cheia şi bag în viteză. Gonesc printre clădirile adormite, pe Via Stalingrado, care e pustie, pe centura unde mai circulă doar un camion din Polonia şi unul din România, ce înaintează obosite pe banda dreaptă. Le depăşesc, ajung la căsuţa de taxare de pe A1, unde mă

trezesc în faţa unei intersecţii: Milano, Florenţa. Care înseamnă Biella sau T, mama sau tata, unde te-ai născut sau unde ai fost abandonată. Nu mă întrebaţi de ce – şi motivele încetaseră să mai existe –, virez către T.

Conduc înapoi în timp şi în spaţiu: Roncobilaccio, Barberino, Fi-Pi-Li, Collesalvetti, ameţită de lovitură, fără amintiri. Citesc ce scrie pe panouri: Rosignano, Cecina, la o sută treizeci la oră simt că încetinesc, dar fără să mă opresc. Cotesc încet, ca acele persoane care au pierdut totul, deşi nu avuseseră nimic. Mă despărţeam din nou de un loc, eram o apatridă, o dezrădăcinată. „Destinul înseamnă să retrăieşti trauma, să repeţi greşelile”, avea să-mi explice De Angelis, zece ani mai târziu, „asta, în cazul în care nu te revolţi”.

După Cecina văd marea. Străluceşte calmă, dincolo de linia pinilor. Aproape că îmi vine să plâng, atât e de frumos. În mintea mea, redusă la mulţimea vidă, apare imaginea noastră pe podul Morandi: mama, Niccolò şi cu mine, înghesuiţi în Alfasud, pasându-ne cuiul. Revăd peşterile, Marina di S, acropola din Populonia şi, pentru prima oară, mă întreb ce rămâne din noi în locurile pe care le iubim, ce mai supravieţuieşte din toate săruturile, mărturiile, din bucuria aceea, pentru că, pe undeva, viaţa noastră trebuie să lase nişte urme, nu? Ar fi o risipă atât de mare dacă ar muri odată cu noi.

Ajung la T, care m-a primit înapoi. Fără ranchiună şi fără să mă judece, m-a condus iar pe toate străduţele, pe scurtături rămase neschimbate, în Via Bovio 53. Parchez sub balconul de la bucătărie, cobor din maşină şi sun la interfon. Îl văd pe tata la parter, întâi nu îi vine să creadă, apoi se îngrijorează. Nu sunt în stare să-i dau nicio explicaţie, îi spun doar să o anunţe pe mama că sunt la el şi să mă ajute cu valizele. Dă din cap că da şi se uită la

genunchii mei zdreliţi şi murdari de la asfalt. Coboară în papuci să-mi ia bagajele şi nu îndrăzneşte să mă întrebe nimic.

Mă arunc direct în duş şi îmi răzuiesc de pe corp noaptea anterioară: praful, placenta, mizeria, lichidul amniotic. După aceea, cu părul lipit de obraji, din care încă mai picură apă, deschid gura şi deşurubez piercingul din limbă. Îl ţin între degete câteva secunde: e un obiect minuscul, din oţel chirurgical, verde-fosforescent, fără nicio semnificaţie. Desfac brusc degetele şi îl las să cadă, să alunece pe ţeava de scurgere a chiuvetei.

Mai bine de două săptămâni n-am scos un cuvânt. Mă simţeam ca şi cum capul mi se eliberase de toate cuvintele şi reţinuse doar vocabularul de bază: „Da, nu, ies, mă întorc mai târziu, e bine peşte pentru diseară.”
Tata mă spiona cu grijă în timp ce aranjam cărţile pe raft în ordine alfabetică: Elsa Morante, Alberto Moravia, Sandro Penna, Vittorio Sereni, îi îngropam pe fiecare în propria lor criptă, pentru că nu intenţionam să-i mai citesc niciodată. Mi-a dat o mână de ajutor să scap de obiectele care marcau graniţa dintre înainte şi după – un zid de nestrăbătut, îmbrăcat în sârmă ghimpată şi păzit – şi se dovediseră inutile şi de prisos: cadouri, scrisori, fotografii cu cine ştiţi voi. Mi-a dat mai mulţi saci negri în care să arunc totul, fără să privesc, şi pe care i-am legat bine. A înţeles că se întâmplase ceva grav, dar şi faptul că nu era cazul să pună întrebări. Aşa că, plin de tact, se asigura că mă trezeam dimineaţa, că luam micul-dejun, că mă pieptănam şi că eram, în continuare, prezentabilă şi, din anumite puncte de vedere, am simţit perioada aceea ca primele zile când am început să locuim împreună, doar el şi cu mine, studiindu-ne de la distanţă, evitându-ne, căutându-ne. Doar că acum devenisem tată şi fiică.

El cum era? poate vă întrebaţi. Ei bine, mutarea mea la Bologna l-a zguduit destul de tare, pe când întoarcerea mea la T, din vara aceea, l-a adus pe linia de plutire. În zilele despre care vorbesc, încă mai trăia în pijama şi ieşea doar ca să ia mâncare, apă şi alte bunuri de primă necesitate. Dar reuşise să-şi încheie relaţia cu Incoronata. La îndemnul meu; trebuie să-mi arog meritul pentru asta.

Cred că trecuseră vreo două luni când deja mă săturasem să-l văd mereu cu spatele sau, mai rău, să găsesc uşa de la birou închisă, pentru că el era ocupat să stea pe chat ca un disperat, aşa că l-am înfruntat:

— Tată, n-ai cum să-ţi închipui că iubeşti o persoană pe care nu ai văzut-o niciodată şi care, pe deasupra, te face să trăieşti în starea asta. De când are dragostea de-a face cu aparenţele?

— Eşti o materialistă, ca de obicei. Acesta este un dialog între două suflete, un loc alternativ, în care putem fi sinceri.

— În care puteţi să minţiţi până vă săturaţi, vrei să zici. Urcă-te în avion şi du-te la ea: a trecut un an de când staţi în faţa calculatorului. De ce ţi-e teamă?

În acel moment s-a ridicat brusc de pe scaun, şi-a băgat mâinile în păr, apoi şi-a acoperit barba:

— Incoronata are cinci copii, toţi băieţi. Soţul ei e la închisoare de zece ani. Dacă mă duc acolo, numai dacă mă apropii de interfon, sunt un om mort!

Atunci am căscat ochii şi, probabil, expresia mea ar fi fost suficientă. Dar am decis că nu e de-ajuns, motiv pentru care am adăugat:

— Tu şi nevasta bossului, tată? Chiar *tu*? l-am întrebat. La asta e bun internetul?

N-a mai zis nimic.

Acum Incoronata ieşise din scenă, din fericire şi, spre marea mea surprindere, internetul trecuse de la statutul de obiect de cult la subiect de conversaţie. Atunci a început tata, în sfârşit, să pună capăt erei algoritmilor şi a motoarelor de căutare:

— Vor să ne facă pe toţi egali, Elisa, manipulabili, cretini! Nici n-ai idee ce scopuri diabolice sunt în spatele internetului, democraţiile vor dispărea! Internetul o să devină un supermarket.

Făcea profeţii ca o adevărată Casandră şi bineînţeles că, în 2006, nu alarma pe nimeni.

— Ar fi trebuit să fie o frontieră, o eliberare, altfel... E cea mai mare trădare a istoriei.

S-a reapucat să citească Marx, Hegel şi Platon, în ideea unei lucrări monumentale despre trădare. Dar, oricât de dezamăgit şi revoltat era, tot avea nevoie să treacă printr-o dezintoxicare adevărată, aşa că, din când în când, se îngropa din nou în chaturi, şi în bloguri, şi în acea reţea americană de socializare extrem de cunoscută, care avea să cucerească Italia doi ani mai târziu, căreia nimeni nu-i putea rezista:

— Elisa, ca să elimini duşmanul, trebuie întâi să-l cunoşti.

Ţin să adaug, de altfel, că pe Iolanda, singura femeie normală din viaţa lui, nu o cunoscuse pe internet, ci la pescărie.

În orice caz, în săptămânile de după 9 iulie 2006, am refuzat să-mi iau un nou telefon, să-mi verific e-mailurile, căsuţa poştală: ştiam că, probabil, nu mi-au scris, dar nu voiam să risc să verific şi să fiu aruncată din nou în gol – reformulat, subliniat, aruncat în faţă. Pe de altă parte, nici

nu voiam să mă caute. Ca să-mi zică ce? Că se iubeau? Mi se făcea rău fizic la acest gând. Evitam cărţile, pentru că nu m-ar fi făcut să mă simt mai bine, nu în momentul acela, ziarele, filmele, întregul patrimoniu cultural nu-mi folosise la nimic.

Tot ce făceam era să merg: fără scop şi fără direcţie, aşa cum, pe vremuri, mergeam pe scuter fără destinaţie, iar acum, după naufragiu, merg pe jos. La cinci după-amiaza ieşeam, ajungeam pe faleză, mă opream să privesc băieţii care se jucau cu mingea pe malul apei, fetele de la bar în costume de baie, care râdeau, familiile fericite, copiii iubiţi, *ceilalţi*, în a căror familie nu reuşeam să intru. Ajungeam până în Calamoresca, în Piazza A, admiram insulele, norii, bărcile şi îmi era suficient să simt suprafaţa primitoare a pământului sub mine, ca un corp pe punctul de a se îneca, readus la mal de o maree violentă.

Mă întorceam acasă în jur de opt, luam cina cu tata, îl ascultam cum boscorodea despre interesele economice oculte şi despre puterile din umbră. Îl ajutam să strângă masa, să încarce maşina de spălat vase, apoi mă închideam în cameră, ca la paisprezece ani. Ridicam jaluzelele şi mă uitam la platan, „luxuriant, îmbrăcat în frunze, singuratic, singur”. Mai aruncam o ocheadă, din când în când, spre şifonier, în colţul din dreapta al tavanului. După care era aproape o senzaţie dulce să mă prăbuşesc în patul meu din liceu.

Am petrecut următoarele şaptesprezece zile în starea aceea, de amibă.

Apoi a venit şocul.

Joi, 27 iulie, scrie în jurnalul meu din 2006. Şi n-am mai adăugat nimic pe pagina aceea, nici pe celelalte nouăsprezece anterioare şi toate, după ea, sunt goale.

Sunt obligată să fac apel la memorie, dar nu cred că-mi va fi greu deloc: mistralul şi cerul întunecat îmi însoţesc perfect amintirea, alături de senzaţia de inutilitate şi de gol care mă congelase pe dinăuntru.

În după-amiaza aceea, urcam strada spre Calamoresca, despre care am uitat să vă spun că e un golf minunat, cu o belvedere de pe băncile căreia se poate admira Elba şi unde mirtul, jnepenii şi *erica* înmiresmează vântul care bate dinspre coastă. Înaintam, evitând trecătorii ca de obicei, sperând să nu întâlnesc niciun fost coleg de la şcoală care să mă recunoască şi să mă întrebe ce mai fac şi, dintr-odată, m-a copleşit o oboseală îngrozitoare, cum nu mai simţisem niciodată, mi s-au înmuiat picioarele şi am căutat să mă aşez cât mai repede pe o bancă pe care să nu fie vreo pereche de îndrăgostiţi – erau peste tot, nenorociţii – ca să mă liniştesc şi să-mi treacă.

Privesc insula de cealaltă parte a mării: limpede şi decorată ca o iesle, cu peşterile ei negre de unde etruscii extrăseseră fier cu două mii de ani în urmă, crestele umbrite ale munţilor şi minusculele adunări de case. Îmi aduc aminte că la barul de pe plajă se auzea o melodie: „Applausi, applausi per Fibra”. Un grup de copii voia să se arunce de pe cea mai înaltă stâncă, sub casa părăsită. Chiar în momentul acela, o durere necunoscută mi-a străbătut pântecul. Nu stomacul, ci un alt loc, pe care nu îl băgasem niciodată în seamă. Şi, chiar dacă nu aveam cunoştinţe sau experienţe în această direcţie, am înţeles imediat, *imediat*.

— Imposibil! am zis cu voce tare. Te rog, l-am implorat pe acel zeu care trebuia să existe când aveam nevoie de el. Nu, asta nu, te rog.

Asta în timp ce în minte mi-a venit imaginea foliei cu cele două pastile de care uitasem şi apoi, ca o idioată, am luat

trei odată, convinsă că o să meargă. Mintea mea s-a apucat să calculeze singură săptămânile şi zilele, în timp ce eu puteam doar să mă opun.

Nu.

Am început să am frisoane. Învingându-mi dorinţa de a adormi acolo, pe bancă, m-am dus la farmacia cea mai apropiată atât de alarmată şi nervoasă, încât păream o căprioară ieşită dintr-o pădure scufundată în zăpadă, chiar dacă în realitate erau treizeci şi opt de grade, şi oamenii se plimbau pe lângă mine veseli şi arşi de soare. Farmacista mi-a dat ce i-am cerut, uitându-se cu atenţie dacă aveam vreo bijuterie pe inelar, dar nu: nu aveam. Am ieşit şi am început din nou să mă plimb dezorientată, inima îmi bătea din ce în ce mai tare, în timp ce mergeam de-a lungul falezei. M-am închis în baia primului bar pe care l-am găsit, nu fără să dau pe gât înainte un pahar de vin, ca să mă pregătesc pentru rezultat sau ca să-mi fac iluzii că l-aş putea evita. În peştera aceea cu gresie albă m-am întrebat dacă e posibil să mori a doua oară, la distanţă de doar nouăsprezece zile de primul deces, iar răspunsul testului a fost: da, în mod clar, da. Poţi să mori până la capăt, Elisa.

Când m-am întors, tata era în bucătărie. Mi-a auzit sughiţurile, s-a întors în sufragerie, s-a aşezat pe canapeaua unde eu zăceam. Vorbeam, în sfârşit, dar pronunţam doar cuvinte fără logică. Mi-a luat capul în mâini şi mi-a spus, cu blândeţe, să mă calmez, să mă uit la el, să mă comport ca un adult.

— Ce s-a întâmplat?

— O tragedie.

— Spune-mi.

— Sunt însărcinată.

A lăsat răspunsul să se depună, să se materializeze. Surprins, mai degrabă decât distrus, pentru că, dintre toate fetele inconştiente de pe planetă, eu eram cea mai puţin relaxată şi nesăbuită. S-a forţat să se controleze şi a comentat:

— Nu aş defini-o chiar ca o tragedie, chiar dacă...

— Sunt în primul an de facultate! am urlat. Trebuie să-mi dau examenele, să-mi iau licenţa, vreau să mor!

— Viaţa trebuie cântărită, Elisa, nu poţi întotdeauna să-i ţii piept sau să o schimbi. E nevoie să evaluezi corect, să asculţi opinii şi cred că acum cea mai necesară este părerea lui Lorenzo.

— Nici să nu-l pomeneşti! m-am revoltat furioasă.

Tata a înţeles că se întâmplase ceva mai grav decât o simplă aventură adolescentină:

— Vrei să o sun pe Beatrice, să-i spun să vină aici?

Nu i-am răspuns, am emis un strigăt onomatopeic şi cred că am afişat o expresie atât de înfricoşătoare, că tata a amuţit. Am început să delirez. Şi-a dat seama că frigeam şi m-a întins pe pat, m-a învelit. Tremuram, aşa că a mai pus alte pături peste mine. Îl vedeam că se agita, nici el nu ştia ce să facă. Apoi a luat o decizie: s-a dus în baie să se bărbierească.

Am ascultat câteva minute bune zbârnâitul maşinii de tuns, am stat sub plapumă, unde îmi clănţăneau dinţii, în timp ce afară cântau cicadele. Nu ştiu cât a durat să-şi tundă barba, dar a scăpat şi de pijama şi, când a reapărut în uşa camerei mele, purta pantaloni reiaţi şi o cămaşă

albastră, închisă până la ultimul nasture şi era, fără doar şi poate, din nou, profesorul Cerruti.

— Nu-ţi face nicio grijă, a încercat să mă linişească, o să te ajutăm noi.

— Noi? Care noi?

Tata a luat mobilul, a căutat un număr în agendă, l-a dus la ureche şi, aşteptând ca persoana cealaltă să răspundă, a început să se plimbe de la un capăt la altul al holului, transpirat, atingându-şi încontinuu ochelarii, părul. Când s-a oprit, l-am auzit spunând clar:

— Annabella, da, Elisa e încă aici. Nu, nu e bine. Are febră, zice că vrea să moară. Şi că e însărcinată.

S-a aşternut liniştea. Am încercat să nu plâng, dar n-am reuşit.

— Poate e cazul să vii aici. De data asta, nu cred că mă descurc singur. Întreabă-l pe soţul tău dacă poate să înţeleagă situaţia...

Nu, tată, nu poţi să faci aşa ceva. Am încercat să stau în capul oaselor. Cum să-ţi treacă prin minte aşa ceva? Am încercat să mă ridic şi să închei nebunia asta, dar nu aveam suficientă putere. Mi-am închipuit cât de greu i-a fost să sune, îi auzeam paşii de la un capăt la altul al apartamentului; îmi auzeam părinţii vorbindu-şi din nou, din cauza mea. Nu puteam să-mi încep viaţa de adult mai rău decât atât. Fusesem la un milimetru, unul singur, de răscumpărarea vieţii de până atunci şi de împlinire. Şi acum?

Tata şi-a petrecut întreaga noapte punându-mi comprese pe frunte, dar ce aveam eu nu se putea vindeca. La un moment dat şi-a adus laptopul în camera mea, ca să-mi ţină companie. Mă veghea şi naviga. Unde? Către ce?

Poate căuta remedii pentru febră, pentru greşelile fiicelor. Eu eram în Piazza Verdi, cu pleoapele închise în acel sărut şi nu, nu puteam să dorm, mi-era cald, apoi mi-era frig.

Hai să vedem dacă vine.

În ziua următoare, mama a luat unul după altul cele patru trenuri care făceau legătura între cele două localităţi şi, după nenumărate ore de călătorie, a deschis uşa camerei mele întunecate şi în care nu se putea respira.
A aprins veioza, s-a aşezat pe jos, lângă mine; avea părul lung şi cărunt şi o floarea-soarelui după ureche. Eram atât de încurcată de faptul că era acolo şi că mă ţinea de mână, încât mi-am băgat capul în pernă. M-a mângâiat, a aşteptat să mă întorc spre ea, mi-a atins fruntea cu buzele.

— Ai trezeci şi nouă de grade, a concluzionat.

Nu m-a salutat, nu mi-a pus nicio întrebare. Mi-am dat seama din tonul vocii că era obligatoriu ca acum ea să vorbească:

— Am învăţat asta când erai mică. Când aveai vreo trei ani, deja nu mai aveam nevoie de termometru, era suficient să mă uit la tine: te moleşeai pe scaun, când te uitai la desene animate, ochii îţi căpătau o strălucire anume, obrajii se făceau roşii. Şi de fiecare dată, decât să sun la serviciu, mai bine m-aş fi împuşcat.

— Mamă, am murmurat, te rog, nu-mi povesti nimic.

S-a ridicat şi s-a dus în camera cealaltă să discute cu tata. S-a întors înapoi cu o jumătate de pahar cu apă şi o pastilă. Mi-a zis să stau jos, mi-a pus pastila pe limbă, aşa cum făcea pe vremuri.

— Dacă aş fi avut vreun ajutor, ce ştiu eu, poate vreo vecină, o soră, o verişoară, sunt *sigură* că aş fi fost o mamă mai bună. Dar trebuia să mă învoiesc de la lucru şi...

— Mamă, am rugat-o.

— Înghite pastila.

S-a dus la geam, l-a deschis şi a lăsat să intre lumina şi aerul curat. S-a întors spre mine cu mâinile în şold, o postură atât de gravă, încât mi-a adus aminte de bunica Tecla.

— Elisa, e greu să creşti un copil. Dar îţi promit că o să te ajut.

La cuvântul „copil”, am început să plâng. Nu puteam să-l simt, mă neliniştea, îmi rupea inima.

— Elisa, a continuat, în timp ce lua păturile de pe mine, îţi promit că n-o să ajungi ca mine. S-a oprit: Paolo, scuză-mă – a ţipat ca s-o audă de jos, din bucătărie –, nu sunt aici ca să te critic, dar, dacă o înveleşti, febra n-o să scadă, în niciun caz.

Tata s-a prezentat în prag, stânjenit. A pufnit:

— Tremura, îi era frig...

Mama i-a dat păturile.

— Şi nu uita: întotdeauna trebuie administrat paracetamol. Nu mai face faţa aia. Până acum nu ştiai, acum ştii.

Cuvântul „copil” mă făcea să mă simt şi mai singură, prizonieră în singurătatea şi neputinţa pe care le simţisem toată viaţa. Cuvântul acesta îmi lua întregul viitor pe care îl visasem şi trecutul pe care nu îl iertasem. Nu exista nicio scăpare, nicio soluţie. Şi mai era ceva: îl vedeam pe tata

cu păturile în braţe, privind-o pe mama nedumerit, iar ea stătea cu mâna pe umărul lui şi-i spunea:

— Rezolvăm noi totul, ai să vezi.

Mama se întorsese exact în punctul în care mă părăsise în octombrie şi gestul acesta nu repara, nu îndrepta nimic sau poate da.

Sub efectul pastilei am adormit imediat şi am dormit ore întregi, poate chiar zile. Până când, într-o dimineaţă, la ora unsprezece, am înviat. M-am ridicat din pat, îmi recăpătasem puterile şi mi-era foame. Am deschis uşa, am auzit vocile părinţilor mei, care discutau veseli în bucătărie, şi mi s-a părut ciudat, poate chiar *plăcut*. Am ieşit în hol pe vârfuri. După ani întregi, camera care fusese, iniţial, a lui Niccolò, apoi a lui Beatrice era din nou deschisă. M-am apropiat şi, când am băgat capul pe uşă, am văzut valiza mamei desfăcută, cu hainele şi pijamalele de la Liabel împăturite pe pat; m-a înduioşat să le văd.

Am coborât în bucătărie. Mama şi tata erau la masă, îşi beau cafeaua. M-au privit, iar eu habar nu aveam ce să fac: ce decizie să iau, ce însemna să ai un copil. Mi-au zâmbit şi atunci am înţeles ce înseamnă să fii unul.

Mi-au umplut o cană cu cafea, mi-au întins un pachet de biscuiţi, iar eu m-am aşezat la masă între ei, acolo unde fusese locul meu, la început.

Am început să mănânc şi să mă gândesc. Din acel moment, ei doi, profesorul şi fosta basistă, nu m-au mai lăsat singură. Au venit cu mine la fiecare control, la fiecare recoltare, la fiecare ecografie. Au ascultat atenţi o versiune mult atenuată a ceea ce se întâmplase pe 9 iulie. Carmelo, care acceptase fără nicio problemă să continue singur turul pe la festivalurile din Biella, suna în fiecare seară ca să vadă cum mă simt. Mama ieşea cu mine la

plimbare în fiecare după-amiază şi, de multe ori, venea şi tata. Eram singurii nebronzaţi şi îmbrăcaţi pe faleză, în plin august. Dar nu ne păsa. Ne era bine aşa: ne înţeleseserăm. Puteam funcţiona doar în felul acela greşit, forţat, ciudat. Unii ne aruncau şi priviri contrariate.

În cea mai dureroasă vară din viaţa mea, ne urcam în maşină şi mergeam la plaja neagră, seara, la ora opt, înotam împreună până la apus, fără martori, după care, pe jumătate uzi, ne duceam să ne plimbăm în Marina di S, să mâncăm o pizza, apoi hoinăream pe bulevard, unde vitrinele de la Scarlet Rose încă străluceau, ne cumpăram chipsuri şi migdale caramelizate. La începutul lui septembrie ne-am întors toţi trei în Parcul Natural San Quintino, cu binoclul atârnat de gât. Gaiţele plecau. Răbdare, mai erau atâtea lucruri, comune şi extraordinare, normale şi importante: pescăruşii, stufărişul, marea, Paolo şi Annabella care, poate pentru prima dată în viaţa lor, se purtau ca nişte părinţi împreună. Şi cred că acest întreg m-a ajutat să iau decizia.

De a-l înmuia, de a-l redimensiona, de a-mi însuşi cuvântul „copil”.

Trebuie să mă întrerup: au trecut cele două ore. Închid Wordul, ies din camera mea şi mă duc să bat la uşa lui Valentino.
— Se poate?

Deschid încet uşa. Stă la calculator şi pufneşte enervat, dar e clar că e mulţumit: mi-am ţinut promisiunea.

— Hai, îl îndemn, hai să vedem ce facem cu bradul ăla.

Râde. Ca întotdeauna, când îl văd că râde, uit de tot chinul, de toată singurătatea şi inconştienţa, pentru că să ştiţi n-a fost deloc uşor să-l cresc, dimpotrivă. Dar, aşa

cum în vara lui 2006 nu reuşeam să-mi imaginez cum va fi viaţa cu el, acum, că îl cunosc, nu-mi imaginez cum ar fi viaţa fără privirea lui, fără caracterul lui vesel şi extrovertit, total opus mie, cu vocea care i se îngroaşă în perioada asta, cu părul lui blond strălucitor.

Coborâm în beci. Bradul artificial este vechi, ponosit şi miroase a mucegai. Îi lipsesc şi câteva crengi, dar, în fond, cui îi pasă. Mai trebuie să luăm şi podoabele de pe rafturile mai înalte, îl luăm în spate pe Cheluţu' al nostru şi urcăm înapoi. Aducem în sufragerie o tonă de praf odată cu el, eu mă fac că nu observ, nu mă grăbesc să aspir: sunt zile în care în casă domneşte o atmosferă plină de tihnă. Îl las pe el, care are o minte matematică, să decidă poziţia luminilor şi a decoraţiunilor, eu doar îi dau la mână globuri de culoarea pe care o cere, panglici, figurine din pastă modelatoare pe care le avem, probabil, de când era la grădiniţă. În ceea ce priveşte coloana sonoră, pune un CD al lui tha Supreme[90] şi jur că, dacă la Sfera Ebbasta mai înţelegeam câte ceva, de la el chiar nu pricep nimic. Vale, însă, cântă concentrat şi accept că e vremea lui, nu a mea.

Contrar oricăror aşteptări, odată împodobit, pomul începe să arate chiar bine. Stingem lumina în sufragerie şi îl admirăm cum străluceşte.

— Aveai dreptate, recunosc, ar fi fost păcat să-l lăsăm în beci.

Vale dă din cap afirmativ, e binedispus. Aşa că risc şi îl întreb dacă, printre rapperii pe care îi ascultă, se numără şi Fabri Fibra. Şi îi povestesc că, în 2006, când eram însărcinată cu el, melodiile lui se auzeau peste tot, inclusiv la T şi că îmi cumpărasem şi CD-ul. Vale ia o mină

---

[90] Davide Mattei, cu pseudonimul tha Supreme, este rapper, cântăreţ şi producător italian (n. tr.).

serioasă, declară că despre Fibra nu admite comparaţii: e o legendă. Profit ca să mai povestim:

— Şi ce v-a dat de citit proful de italiană în vacanţă?

— *Conştiinţa lui Zeno*[91].

— Ce? La gimnaziu?

Îmi vine să râd şi, de obicei, nu îi critic profesorii, dar chiar vor să omoare încă din faşă orice potenţial cititor, chiar şi înainte de 2020. Parcă îi dau dreptate unei prietene...

— Şi atunci, ce fac? N-o mai citesc?

— Ba da, ba da, citeşte-o. Dar du-te să cauţi în biblioteca mea Sanguineti[92] şi Gruppo 63[93], acest Supreme îmi aduce puţin aminte de ei.

Îl iau în braţe şi se lasă îmbrăţişat. Nu se întâmplă prea des: de fiecare dată când ne certăm şi nu ştiu cum să-l iau, mă enervează atât de tare. Dar mă bucur de acest minut, fără să-mi repet că e doar unul, îi dau chiar şi un sărut înainte să sune interfonul.

Şi sună: punctual, implacabil.

Valentino se uită la ceas:

— Ce naşpa, deja e ora şapte.

---

[91] Roman de Italo Svevo, apărut în 1923 (n. tr.).

[92] Edoardo Sanguineti (1930–2010), poet şi profesor universitar, considerat unul dintre cei mai importanţi poeţi italieni din a doua jumătate a secolului al XX-lea (n. tr.).

[93] Mişcare de avangardă în literatura italiană, în anii ’60, alcătuită din intelectuali care doreau o desprindere radicală de conformismul societăţii italiene tradiţionale (n. tr.).

Mi se pune un nod în gât, dar ştiu că aşa e corect şi îi răspund:

— Nu te mai plânge, oricum te distrezi mai mult cu el decât cu mine.

— Dar, de Crăciun, preferam să vin la Biella.

— Regula e un an în Piemont şi unul în Toscana. Nu-ţi pierde speranţa: de revelion, care îţi place aşa mult, o să stai cu mine şi cu bunicul Paolo.

Vale ridică privirea, eu mă duc să deschid.

Aud uşa de la parter care scârţâie şi se închide, îl aud cum tuşeşte, aud paşii pe scări şi nu e niciodată uşor, niciodată, să-l văd cum se iveşte la parter, cum salută, cum zâmbeşte:

— Bună, ce faci?

— Bine, tu?

— Şi eu, *bine*.

Mă dau la o parte, Lorenzo intră. Îşi scoate haina, îmi atinge umărul cu eşarfa sau poate e doar mişcarea aerului. Ca întotdeauna, e foarte elegant. Observ croiala hainei lui, materialul din care este făcută cămaşa pe care o poartă cu nonşalanţă peste blugi, şi îmi dau seama că n-am făcut altceva decât să scriu toată ziua, în fiecare zi. Mă aplec spre oglindă, în speranţa că nu m-a văzut. Verific lucrurile pe care le ştiu deja despre mine: am părul prins cu un elastic, faţa îngustă, port un tricou vechi, deformat, de stat în casă, ce are chiar şi o gaură şi, deşi n-am niciun motiv, roşesc de ruşine.

Lorenzo nu-mi observă nici faţa, nici hainele.

— Vale unde e?

Doar asta mă întreabă.

— În sufragerie.

Îl urmez, dar păstrez distanţa, mă opresc în prag şi mă uit la fiul meu cum îşi îmbrăţişează tatăl. Pentru o clipă, mă uit în altă direcţie. Nu mă priveşte intimitatea lor. Şi tocmai de aceea nu mi-e uşor. Chiar dacă au trecut mulţi ani, trebuie să recunosc faptul că a fost mereu un tată prezent, că a venit cu avionul la orice serbare, aniversare, sfârşit de săptămână liber şi că l-a luat cu el pe Valentino, în fiecare vară, într-un tur prin lume: Suedia, la câţiva kilometri de cercul polar, într-o provincie oarecare din China rurală, chiar în Siberia, să viziteze închisorile în care a stat Mandelştam; deşi acum are treizeci şi patru de ani, rămâne băiatul blond, pe care, cândva, îl spionam pe scările de incendiu din „Pascoli". Rămâne acelaşi Lorenzo.

Valentino aleargă în cameră să îşi pregătească geanta de voiaj. Taică-su se opreşte în sufragerie şi se uită în gol spre brad.

— Ce bine arată, spune în final.

— Da, tocmai l-am terminat.

— De Ajun?

E surprins, mă priveşte.

Pe mine, nu tricoul, nu părul. Iar mie, chiar dacă nu vreau să recunosc, îmi tremură picioarele. Îl mint.

— Am avut destul de lucru.

— E bine, nu?

— Chiar şi azi am scris, îmi scapă şi imediat regret.

— Ce anume? întreabă, interesat.

Continuă să mă privească. Eu mă întreb la ce se uită, la care femeie. La mama fiului său sau la fetişoara nesigură pe care o văzuse sub stejar, deja îmbătrânită, sau la cea care voia să scrie ca Morante, sau la inadaptata care n-o să-şi găsească niciodată pe nimeni şi asta pentru că a încetat să mai caute.

Încerc din nou să-l mint:

— Un studiu.

— Despre?

Acum se uită la mine cu atenţie, interogativ.

— Despre etrusci, îi spun, la limita bunului-simţ.

Lorenzo zâmbeşte:

— Serios, ţi-ai schimbat domeniul de activitate?

O idee care acum se conturează pentru prima dată sau poate doar o iluzie, din vina fişierului Word pe care îl ţin ascuns: poate femeia la care Lorenzo se uită e mai bună decât îmi pot da eu seama.

Apoi Valentino iese din cameră, pregătit şi „îmbrăcat ca nou”, ca în poezia lui Pascoli care mi-a sugerat numele lui. Îl iau de umeri şi, adresându-mă lui Lorenzo, profit ca să scap de acea discuţie sau de acea îndoială.

— Hai, duceţi-vă sau o să prindeţi aglomeraţie pe drum. Poate chiar o să ningă pe A1, aşa se anunţă.

Nu e adevărat: sunt paisprezece grade, în Puglia înfloresc migdalii. Şi Lorenzo, care citeşte previziunile la fel ca mine, ştie foarte bine asta. Se încruntă, îmi face cu ochiul: e ca şi cum ar fi înţeles ce se întâmplă în interiorul meu, pe neaşteptate. Cobor privirea, încerc să o evit pe a lui şi îmi e greu să admit că, deşi nu mai suntem împreună de

treisprezece ani şi de tot atâţia locuim în oraşe diferite, încă ştie să mă citească.

— Crăciun fericit, Elisa.

A renunţat.

— Crăciun fericit, mama, ne vedem pe 28.

Pentru o clipă îl privesc pe Valentino şi mă gândesc: eşti copilul unui vis. Al unui băiat de cincisprezece ani şi al unei fete de paisprezece care şi-au imaginat de mii de ori că şi-ar putea întâlni sufletul-pereche în bibliotecă, iar apoi, asta li s-a şi întâmplat.

— Pe curând, îi salut, trimiteţi-mi un mesaj când ajungeţi.

Închid uşa, ascult cu răsuflarea tăiată micul atac de cord pe care îl resimt de fiecare dată. Inspir, expir. Îmi dau seama că pot să scriu toată noaptea, fără temeri, fără nicio oprelişte.

Pot – şi n-ai idee câtă adrenalină şi euforie simt când spun asta – să mă eliberez în continuare de tine, Beatrice.

28

„PLOAIA ÎN PĂDURICEA DE PINI”

La sfârşit de septembrie, mama, tata şi cu mine ne-am urcat pe stânca din port şi ne-am aşezat pe piatra cea mai înaltă să privim cum se îndepărtează navele de ţărm; ei sorbeau din sticlele de bere, eu, dintr-una cu suc de fructe.

— Ce ai hotărât? mă întreabă tata.

Opţiunile pe care le tot discutam de câteva zile erau: să rămân la T şi să mă înscriu la o facultate din apropiere, ca să pot face naveta, să mă întorc la Biella cu mama şi să mă înscriu la Litere la Torino, să fac acolo naveta sau să o iau de la capăt în Bologna, să caut o cazare potrivită pentru o studentă cu un copil. În orice caz, nu m-aş fi putut descurca singură.

Stăteam între ei doi să prind curaj, încă nu mi se vedea burta niciun pic, deşi aveam deja trei luni de sarcină, ba eram şi mai slabă decât înainte, din cauza greţurilor. I-am văzut pe ultimii turişti străini îmbarcându-se spre Elba şi Corsica – i-am observat în mulţime pentru că erau prost îmbrăcaţi, în papuci şi cu bermude –, iar Beatrice era, încă, peste tot: în privirea mea, în peisaj, trebuia s-o gonesc din nou. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce mă aştepta: durerea naşterii, alăptarea la cerere, nopţile albe, toate mi se păreau nişte exagerări. Îmi aduc aminte de siroco, cum adia peste tinereţea mea, de apusul care învăluia în portocaliu ghereta gărzii de coastă, de stolurile de pescăruşi, care escortau o navă a companiei Toremar către Portoferraio, iar inima îmi deborda de curaj: nu, n-o să mă învingi, Beatrice.

— Mă întorc la Bologna, le-am zis.

S-a lăsat tăcerea. Mama a fost cea care a vorbit prima:

— Aşa e normal, e oraşul pe care l-ai ales.

De fapt, nu eu l-am ales, ci un oarecare camarad Davide, pe care nici nu-l cunoşteam şi care lupta, poate, alături de cei din America de Sud sau poate se pripăşise în Via Petroni. Decizia mea nu era una deliberată, era doar o dorinţă: voiam să mă întorc în Via Zamboni, unde pentru prima dată mă simţisem în locul potrivit, voiam să studiez iar la Archiginnasio, sub tavanele acoperite de fresce, să

traversez din nou Piazza Verdi, să iau totul de la capăt şi să nu mă declar învinsă de acel sărut.

— Eu şi tata o să facem cu rândul, la început, a continuat mama, apoi o să găsim o dădacă şi, la un an, poţi să-l înscrii la creşă. Aşa e, Paolo? Mă asculţi?

Tata era complet absent, continua să bea bere, dar privea în altă parte. Am crezut că s-a simţit jignit pentru că nu voiam să mă înscriu la facultatea lui, unde am fi putut merge împreună în fiecare dimineaţă, cu trenul şi aşa n-ar mai fi fost, din nou, singur.

A terminat berea, a pus sticla jos şi m-a privit cu severitate:

— Nu poţi să te prefaci că Lorenzo n-are niciun cuvânt de spus şi niciun rol în povestea asta. Nu poţi să-i refuzi această şansă.

— Nu vreau să-l văd, am izbucnit imediat, ca să mă apăr.

— Tu. Dar *tu* nu eşti copilul ăsta.

— Paolo are dreptate, trebuie să-i spui, a intervenit mama.

— Îţi dai seama, Elisa? Noi hotărâm aici unde să crească, cine o să se ocupe de copil, iar el să nu aibă habar de nimic, nimic!

Vorbea plin de ciudă, ca şi cum tatăl exclus ar fi fost el.

— Ţi se pare corect? a continuat ea. Lorenzo are aceleaşi drepturi şi datorii şi, înainte de toate, trebuie să afle.

— Nu, pentru că e un dobitoc.

— Şi tu eşti o inconştientă şi o imatură.

— Eu, dacă îl văd, îl omor.

Şi-a pierdut răbdarea:

— Vrei să crească pe jumătate întreg copilul tău? Să ajungă să-şi cunoască tatăl ca tine, la paisprezece ani? Serios, chiar vrei să faci aceleaşi greşeli ca noi?

Mi-am împreunat mâinile şi am tăcut. Am uitat imediat ce-aş fi vrut să le răspund, oricum nu era ceva semnificativ. Mama a suspinat, şi-a aprins o ţigară:

— Eli, pune-ţi mintea la treabă şi sună-l. S-a mai întâmplat asta, ştim că ranchiuna nu duce nicăieri.

Aş fi vrut şi eu o bere sau o sticlă de vin, un cui, dar nu-mi rămăsese decât să sorb ultima picătură de suc de fructe şi inima mea s-a transformat din neîmblânzită în împovărată, viitorul era un dezastru, eventualitatea de a-l întâlni pe Lorenzo în Bologna era un coşmar cu certitudine statistică. Beatrice era un non-gând, însă. De nenumit, atât de vinovată încât nu merita altceva decât focul infernului. Acum eu eram Valeria, cu găleata plină de apă în mână şi cuvântul „târfă” în vârful buzelor. E amuzant că, în astfel de cazuri, cu toţii devenim misogini şi adoptăm imediat versiunea conform căreia ea e Eva, trădătoarea fermecătoare, iar el, nebunul care i-a căzut în capcană. Îl uram, bineînţeles, dar pe ea o uram nemăsurat. De ce?

Pentru că tu erai *eu*.

Erai *totul*, Bea: oglinda în care mă analizam, sora mai deşteaptă, pe care mi-am dorit-o întotdeauna, posibilitatea de a deveni hoaţă, de a străbate Corso Italia, sâmbăta, la plimbare, de a purta blugi de câţi euro? Nu mai conta. Erai steaua luminoasă care apăruse pe plajă, de acel Ferragosto – şi mi-a luat mult timp să povestesc despre tine, fără să te iert, asta clar nu, dar poate *acceptând* totul.

În portul T, în ziua aceea, gândul pe care nu reuşeam să-l formulez, teama pe care nu puteam s-o exprim era că,

dacă l-aş fi sunat pe Lorenzo şi tu ai fi fost lipită de el, ascultând, poate ai fi râs de mine. Eraţi foarte frumoşi luaţi separat şi cu atât mai mult împreună. Cum de nu mi-am dat seama că intrusa eram eu? M-am agăţat de tine atât de strâns, te-am aruncat într-o gaură neagră, te-am acoperit cu pământ şi am încetat să scriu. Pentru că, dacă îmi aduceam aminte de tine, pur şi simplu, nu reuşeam să trăiesc.

Aerul se răcise, soarele plutea spre mare, iar eu m-am predat:

— Bine, o să-l sun. Dar numai când o să fiu gata să fac asta.

— Bine, a zis mama.

— Dar să nu dureze prea mult, a subliniat tata.

Am rămas acolo, pe stâncă, deşi vântul şi întunericul veneau dinspre vest. Niciunul nu avea chef să plece. Vara noastră se apropia de sfârşit, vremuri dificile se anunţau între Cerboli, Elba şi punctul îndepărtat care era Corsica. Adevărul e că ne părea rău: să ne despărţim, să aduc copilul acela într-o lume atât de rea. Cu toate acestea, ne vindecaserăm.

Aşa că luni, pe 16 octombrie, m-am întors pentru totdeauna la Bologna, în Peugeot-ul 206, în aceeaşi zi în care au început cursurile. Mi-am luat la mine doar lucrurile esenţiale: câteva rochii, cele şase jurnale cu toată povestea noastră, pe care nu le-am mai deschis de atunci, şi amuleta mea, adică *Menzogna e sortilegio*.
În ultimul moment, tata a reuşit să-mi găsească o cameră la căminul Morgagni, unul dintre puţinele care acceptau „cazuri disperate”, ca mame cu copii. Clădirea era la doi paşi de facultate, plasată tragic între Via San Sigismondo

şi Piazza Verdi –, dar, aşa cum am verificat imediat ce am ajuns, fereastra mea nu dădea nici către una, nici către cealaltă. Nu era apartamentul cu grinzi din Via Mascarella, bineînţeles, dar baia era funcţională, biroul era mare, şifonierul şi biblioteca încăpătoare. Mi-am pus bagajul pe jumătate gol într-un colţ, m-am aşezat pe marginea patului şi am ascultat vocile necunoscute care veneau de pe coridoare şi de pe scări. Gândul că pântecul meu urma să crească acolo, înconjurat de studenţi, nu ştiu de ce, a fost reconfortant. Am şi zâmbit, chiar.

Într-adevăr, n-a mai durat mult până să înceapă să mi se vadă burta, să ies în evidenţă printre studentele libere şi lipsite de griji, care flirtau cu viitori ingineri sau filosofi, care se cuplau sau se giugiuleau în sălile de studiu, în bucătăriile comune şi, pe timpul nopţii, se strecurau în camerele lor. Eu, bineînţeles, eram izolată de toate acestea. Pe măsură ce am devenit o adevărată minge, orice privire, nu neapărat iscoditoare, ci fie şi curioasă în legătură cu mine, se stingea atât în Morgagni, cât şi în afara căminului: la facultate, la bibliotecă. În alte locuri, în baruri sau discoteci nu mă duceam: nu aveam voie să beau şi trebuia să învăţ cât de mult puteam ca să nu rămân în urmă cu examenele; după naşterea lui Valentino, abia reuşeam să mă spăl pe cap, să deschid o carte, să încarc o maşină de spălat după alta, cu salopete pătate de vomă.

Dragostea a rămas – mai bine zis, a rămas de atunci – o noţiune străină în viaţa mea. Mi-ar plăcea să folosesc perfectul simplu, dar adevărul e că nici nu sunt cuplată cu nimeni, nici nu trăiesc împreună cu cineva. Am avut, da, câteva relaţii scurte, poate chiar şi una mai semnificativă cu un coleg, dar şi acea poveste s-a încheiat. O femeie cu un copil, care mai şi munceşte, nu are mult timp disponibil

pentru altceva şi, cu atât mai puţin, nu poate fi prea atrăgătoare. Orice ar spune Rossetti, nu poţi să le ai pe toate. Viaţa e făcută din alegeri, din renunţări, iar eu, în 2006, chiar dacă nu alesesem niciun căcat, eram plină de probleme. Viaţa, mai presus de orice, e făcută din probleme.

În decembrie aveam ţâţele, burta şi şoldurile atât de mari, încât eram cea mai vizibilă: la cursuri, când mă prezentam la un examen, când intram în Archiginnasio, ieşeam în evidenţă, monopolizam toate privirile, declanşam toate grimasele, asta şi pentru că eram singura în acea stare. În facultate, prietenii şi profesorii, care mă ţinuseră până atunci ca în palmă, m-au primit cu răceală şi dezamăgire. O viitoare stea academică nu poate să rămână însărcinată la douăzeci de ani: e genul de tâmpenie care, pur şi simplu, nu se face. Nu m-am simţit deloc bine, ba chiar mi-a părut rău atunci că am păstrat sarcina. Apoi simţeam cum mă înfurii, mai ales când treceam prin Piazza Verdi, şi această înverşunare s-a transformat, în timp, în determinare: trebuie să înveţi, Elisa, trebuie să termini facultatea şi să culegi orice firimituri de fericire mai găseşti.

La Morgagni lucrurile au decurs diferit. Acolo locuiau băieţi care veneau din cele mai îndepărtate comune din Puglia, din Calabria, Abruzzo, care erau acolo pentru că nu-şi permiteau altceva şi voiau să-şi joace singura şansă la o viaţă normală. Nu puteam să am nicio relaţie cu ei, nici să petrecem seara, dar împărtăşeam aceeaşi adrenalină şi disperare. Trebuie să recunosc: m-au ajutat cu toţii foarte mult. Altfel nu cred că m-aş fi descurcat. Şi Valentino, poate, nu ar fi devenit atât de sociabil.

Îmi aduc aminte că, în ziua în care m-am întors de la spital, a fost o întreagă procesiune în care toată lumea a

venit să-l cunoască. Să-l ţină în braţe, să-l ducă să facă o plimbare în Piazza Maggiore, în căruţ, au fost unele dintre activităţile pe care fiecare dintre cei cincizeci sau şaizeci de studenţi din Morgagni le-au bifat, pe rând. Când a început să se rostogolească şi apoi să stea în fund, în faţa lui era un întreg public care să-l aplaude. L-am înţărcat folosind conţinutul pachetelor trimise din satele lor de origine: napi din San Vito dei Normanni, pepeni-galbeni din Nardò, muşchi uscat din Catanzaro. Când tata şi mama nu puteau veni la Bologna, când nu venea Lorenzo împreună cu părinţii lui – de aceste vizite nu am chef să vorbesc –, colocatarii mei băteau la uşă şi noaptea, dacă îl auzeau că plânge prea tare.

Şi Vale a crescut în acel haos, înconjurat de cărţi, dar n-a fost niciodată părăsit în bibliotecă. Făceau cu rândul ca să stea cu el, dacă trebuia să dau un examen. Îl luau în sălile de studiu sau în cabinetul de informatică şi îl lăsau să meargă de-a buşilea, în timp ce repetau la chimie, istorie, iar el, la trei ani, ştia să pronunţe perfect cuvinte ca „metafizică”, „imperialism”, „Caporetto” sau „clorură de sodiu”. În ceea ce mă priveşte, am reuşit să termin Facultatea de Litere şi masteratul, la timp, ca o tocilară adevărată. În cei cinci ani în care am locuit acolo, n-a fost niciodată nevoie de o dădacă. Când am terminat studiile şi am fost nevoiţi să părăsim căminul, Valentino a plâns luni întregi, în fiecare noapte. Încă mă mai roagă, dacă se ceartă cu vreun prieten de-ai lui sau dacă e refuzat de o fată, să mai mergem pe acolo. Chiar dacă studenţii nu mai sunt aceiaşi şi nu mai cunoaştem pe nimeni, locurile nu se schimbă niciodată.

Dar, fiindcă acesta nu e romanul meu, ci al lui Beatrice, nu o să mai stărui asupra unor amintiri care nu o privesc. O să revin asupra zilei în care, în luna a opta, constrânsă de

tata, cu scandal – „Vezi că, altfel, îl sun eu!” – a trebuit să-l înfrunt pe Lorenzo, am coborât în sufragerie şi am intrat pe internet să o caut.

Îmi aduc aminte senzaţia pe care am resimţit-o introducându-i numele pentru prima dată într-un motor de căutare: Beatrice, spaţiu, Rossetti. Ca şi cum ar fi fost vorba despre Jean-Jacques Rousseau, Giulio Andreotti, Raffaello Sanzio sau Britney Spears. Blogul a apărut imediat, ca prim rezultat, însoţit de numere uriaşe, care m-au şocat.
Era februarie 2007. Înainte de a da click cu mouse-ul pe tasta „căutare”, mi-am ţinut răsuflarea, am privit îndelung pe geamul din faţă, care dădea în Via Sigismondo, şi m-am uitat la chipurile studenţilor concentraţi la monitoarele calculatoarelor care, învechite, grele şi gri, zumzăiau precum cele ale tatei de pe vremuri. Trebuia să-mi îndes degetele între taste ca să nu-mi tremure, să-mi potolesc teama, să mă forţez să deschid acel blog deja atât de slăvit şi de criticat, dar, pentru mine, complet străin.

Când am văzut-o pe tot ecranul, mi s-a oprit inima.

Detaliul, cel definitiv, fusese adăugat.

Beatrice era creaţă.

Creaţă, aşa cum o vedeţi azi, cu pletele acelea fabuloase, fără urmele de creponat, atât de strălucitoare şi impunătoare, încât părea sculptată în marmură. Era sălbatică, de nestăpânit.

Aceasta era Rossetti. Se eliberase, odată cu mine, şi de cea mai mică imperfecţiune. Nu se mai lăsa domesticită, nu-şi mai sufoca adevărata personalitate. Era conştientă de sine şi îşi împlinise destinul. Nimeni nu mai putea să o oprească.

Mi-a fost imediat clar, încă de la prima poză, că nu aveam să găsesc în ea nicio urmă de Bea. Era doar maura care urma să devină Maura prin excelenţă, plină de bijuterii şi de haine care ar fi stârnit dezaprobarea oricărui critic de modă din vremea aceea, dar, cu siguranţă, nu mai erau cele etalate la şcoală sau în Piazza A.

Am depăşit şocul iniţial, tahicardia, golul din stomac. Mi-am suflecat mânecile şi mi-am concentrat toată energia, ca şi cum voiam să mă arunc într-o prăpastie. Cu acest spirit am analizat sutele de imagini pe care le publicase în lipsa mea. Am citit şi recitit explicaţiile pline de citate copiate de-a valma, stereotipuri, maxime despre viaţă şi lume de o banalitate extremă – ca să fiu sinceră, Bea n-a ştiut niciodată să scrie – şi am înţeles, un pic din „jurnal”, din apariţia frecventă a Domului şi a zonei de lux de pe Via Montenapoleone, fundalul portretelor ei, că se mutase la Milano.

Ai câştigat, Gin, mi-am spus, până la urmă ai reuşit.

Beatrice se remarca pe cărţi poştale învechite şi îngălbenite, cu poşete şi accesorii extravagante, pantofi scumpi şi rochii vintage, aproape întotdeauna singură. Am mărit pozele, am studiat detaliile. Am găsit, ici-colo, câte un chip în planurile secundare. Fetele erau toate superbe. Bărbaţii, atletici. După câtva timp, am găsit o imagine cu ea agăţată de un băiat care, cu siguranţă, era model – asemănarea lui cu Gabriele m-a surprins. Dar era un caz izolat şi nu puteai să-ţi dai seama dacă erau prieteni sau ceva mai mult.

Cert este că Lorenzo nu apărea nicăieri.

Nu apărea deloc, nici în fotografii, nici în texte, nimic nu dădea de înţeles că ar fi existat. Locurile în care îşi făcea poze erau, aproape întotdeauna, terase, localuri

exclusiviste, hoteluri luxoase: Lorenzo nu era genul care să le frecventeze. Pe de altă parte, în acele patru luni la Bologna nu ne-am întâlnit niciodată. Facultatea de Inginerie era departe de Via Zamboni, iar eu mai departe de Facultatea de Litere nu mergeam niciodată, şi el avea tot interesul să mă evite. Însă unde era Lorenzo?

L-am căutat şi pe el pe internet. Am scris: Lorezo Monteleone, dar nu am găsit nimic relevant. Existau rezultate pentru Monteleone, dar nu se refereau la el. Erau doar imagini sporadice şi din care nu reieşea nicio informaţie. Singura dată când aş fi avut nevoie de reţelele de socializare, acestea încă nu existau în Italia. După două ore de căutări fără rezultat, m-am ridicat, mi-am luat haina pentru gravide şi am ieşit.

Ce s-a schimbat, Elisa? Nimic. Sau, poate, *totul*.

M-am dus direct către vechiul apartament, gâfâind şi cu dureri în picioare după primele patru sute de metri. Pentru o clipă mi-am închipuit că sunam la interfon şi auzeam vocea lui Lorenzo, îl iertam, ştergeam vara anterioară, iadul prin care trecusem, zburam pe scări, ajungeam la el, îl luam în braţe: „Hai să ne căsătorim, aşteptăm un copil!" Eram atât de uşurată de faptul că ei doi nu erau împreună, că nu mai gândeam clar. Nu m-am întrebat de ce existase acel sărut. Îl eliminasem.

Am sunat la interfon. A răspuns o voce necunoscută. Am întrebat de Lorenzo Monteleone. Vocea mi-a răspuns, grăbită, că acolo nu stătea niciun Lorenzo Monteleone.

Mi-am revenit. M-am aşezat pe o scară pentru că, în loc de burtă, aveam o piatră de moară. Proasto. Mi-am scos telefonul, l-am sunat pe tata.

— Tată, fă-mi, te rog, o favoare. Vezi dacă reuşeşti să afli ceva despre Lorenzo...

— De ce? Ce-ţi pasă?

— Vreau doar să ştiu *ceva* despre el: unde stă, ce face. Da, jur că îl sun, dar înainte trebuie să ştiu *pe cine* sun.

Am aşteptat vreo zece minute. Tata m-a sunat înapoi şi pe un ton neutru, în puţine cuvinte, mi-a spus că Lorenzo studiază „cooperare internaţională" la Paris.

Paris? Cooperare internaţională? M-am blocat.

— Ai pix şi hârtie? m-a întrebat.

Am căutat prin buzunare, încurcată.

— Da, am.

— Bine, atunci notează-ţi numărul lui. E cel din Franţa.

Mi l-a dictat şi, împotriva voinţei mele, l-am notat pe spatele unui bon.

— Cum ai reuşit?

— Am deschis cartea de telefon şi i-am sunat pe ai lui.

Nu mi-a venit să cred.

— Acum nu mai ai nicio scuză.

Am rămas tot pe scări în faţa uşii – pe care, din fericire, n-a deschis-o nimeni –, aveam în mână bonul de la o pizzerie, pe care notasem un prefix +33 din străinătate, şi o idee fixă în cap: dacă noaptea cu Mondialul a fost o comedie proastă? Dar puteam să admit faptul că am îngropat acele gânduri un an întreg? În 2007, cu siguranţă nu. A fost nevoie de treisprezece ani şi aproape patru sute de pagini ca să înţeleg asta.

În ziua aceea, în Via Mascarella, mi-a fost clar doar că Beatrice locuia la Milano, Lorenzo, la Paris şi că cele trei destine ale noastre se despărţiseră. Trebuia să-i spun lui

Lorenzo că peste trei săptămâni urma să nasc. Şi povestea asta trebuia să se încheie, era o greutate de care trebuia să scap. Am format numărul din Franţa şi am sperat – la fel cum făcuse şi Beatrice cu Gabriele – că, având doar cinci euro credit, convorbirea s-ar fi întrerupt repede. Am aşteptat cu inima la gură să-mi răspundă. Valentino mă lovea, cineva a deschis uşa şi mi-a spus să mă mut în momentul cel mai puţin oportun, când i-am auzit vocea:

— Alo?

N-avea de unde să ştie că îl sunam eu. Nu mai vorbiserăm de şapte luni. El nu m-a mai căutat: niciun e-mail, nicio scrisoare. Am inspirat adânc şi, dintr-o suflare, i-am zis:

— Bună, sunt Elisa. Peste o lună şi jumătate, dacă totul merge bine, o să nasc un copil şi e al tău. Ştiu că e o bătaie de cap. Nu vreau nimic de la tine, pe cuvânt. Eşti la Paris? Rămâi acolo. Mi s-a părut normal să ştii, atâta tot.

Şi am închis. În timpul celor douăzeci, treizeci de secunde ale apelului, Lorenzo nici n-a respirat. M-a sunat imediat după aceea, din nou şi din nou, dar eu, stând pe cenuşa adolescenţei mele, n-am mai putut să-i răspund.

Ajunsă în acest punct, adică, la final, mă întreb: cum ai putut, Elisa, în toţi aceşti ani, să nu o uiţi pe Beatrice? Lasă-l pe Lorenzo: cu el ai un copil. Dar ea? Orice fată se leagă de cea mai bună prietenă din liceu, dar, apoi, pe măsură ce creşte, se depărtează de ea. E un pas obligatoriu. Nimeni n-a făcut din asta o dramă existenţială.

Bineînţeles, încerc să mă apăr, dacă într-un an nu ar fi apărut reţelele de socializare, dacă nu ar fi avut loc revoluţia digitală, chiar în timp ce mă îndreptam spre vârsta adultă, poate aş fi reuşit să uit de ea. Dacă n-aş fi avut-o în faţa ochilor în fiecare zi, în orice moment, în

toată perfecţiunea ei. Dar ştim cu toţii ce curs a luat istoria.

Cărţile au devenit nişte relicve, internetul, irezistibil.

Eu am devenit mamă, ea, celebră.

În 2008, 2009, 2010 am petrecut nenumărate nopţi plângând, cu Valentino în braţe, care frigea, am făcut toate eforturile să termin specializarea, să mă îndrăgostesc din nou de viaţă, am ajuns inclusiv să o înţeleg pe mama. Rossetti unde era în tot timpul ăsta? În *business class* spre Dubai, îmbrăcată în aur, cu al nu ştiu câtelea iubit actor sau om de afaceri cu care se săruta, se fotografia în vacanţe exotice, băi în piscină, litri de şampanie. Nicio gripă, nici măcar o răceală, o sincopă, o crăpătură. Doar râuri de lumini, succes, fericire. Dar ştiţi care era partea cea mai rea? Că mi-o făceam cu mâna mea. Nu voiam să ştiu nimic de ea, apoi nu mai puteam rezista. Petreceam ore în şir în faţa fotografiilor cu ea, mă simţeam o nulitate absolută.

Nu aş vrea să se înţeleagă, din ce am povestit, că anii aceia de la Morgagni au fost un vis sau că au fost uşori, pentru că m-am chinuit enorm. Chiar dacă am fost ajutată, am rămas tot o fată de douăzeci de ani, cu un copil mic în braţe, una care a greşit. Seara, când ceilalţi veneau să-l vadă pe Valentino, apoi ieşeau să se distreze, să facă dragoste, eu stăteam închisă în cameră, cu el agăţat de sâni, la dispoziţia lui, mă durea burta şi trebuia să mă pregătesc pentru studiul lui Dante. A fost greu să mai ies cu cineva şi să mi se spună: „Ai un copil.” Să mă întorc acasă cu moralul la pământ, să deschid o reţea de socializare şi s-o văd pe Beatrice în Maldive, pe Lorenzo care se săruta cu alta. A fost un iad. Şi din cauza lui Lorenzo. Credeţi cumva că el nu posta poze de la Sorbona? Cu pleiada lui de prieteni, întins pe pajiştile din

faţa Domului Invalizilor? Că nu a schimbat zeci de iubite în toţi aceşti ani?

Deveniserăm „prieteni” pe internet, *prieteni*: vă daţi seama? Dar, având în vedere faptul că eu foloseam un profil fals, cu un nume fals, cu cine era, de fapt, prieten Lorenzo? Nu era niciun gram de adevăr între noi, pe acea platformă. Nu ne spuneam nimic, nu ne consolam, nu ne certam. Eu doar îl spionam. Era un raport unidirecţional, dădeam de peretele lui de minciuni. Credeţi că spunea că are un copil? Că are un frate? Nu. Ce fel de prietenie poate să existe în spatele unei vitrine? E doar o cursă spre a-ţi face rău, cel puţin din experienţa mea.

Îi căutam şi pe Beatrice, şi pe Lorenzo pe internet. Cu cât mă uitam mai mult la fotografiile lor, cu atât îmi dădeam seama de distanţa dintre noi. Momentele petrecute împreună se estompau: stejarul, Piazza Padella, amintirile parcă n-ar mai fi existat acum, că amândoi aveau vieţi de succes: el se putea considera, în sfârşit, realizat, ea devenise, în modul cel mai serios, aşa cum promisese, *regina lumii*.

Iar eu, singura care ajunsesem înapoi la punctul de plecare, am rămas la fel de asocială, aveam aceste profiluri false pe care le foloseam într-un mod demodat şi nesăbuit. Asta noaptea, numai după ce terminam de subliniat pasaje din cărţi şi îl culcam pe Valentino. Nici nu aveam ce să public: studiam şi atât, stăteam după fiul meu şi mă simţeam prizonieră. Dar, pentru o perioadă, m-am amăgit că acel mijloc, în sine, era doar o eliberare. Aşadar, chiar dacă îmi era ruşine şi faţă de mine, mă duceam în baie să mă machiez, deşi nu ieşeam niciodată din casă. Mă dezbrăcam, rămâneam în lenjerie, mimam expresii binevoitoare în faţa oglinzii şi îmi făceam o

fotografie. Mă jucam de-a eliberarea de mine însămi, de-a schimbarea identităţii, de-a evadarea.

Nu o să găsiţi niciodată nimic din toate astea online. Acele profiluri, deschise noaptea, aproape furate, le închideam după câteva luni. Îmi atribuiam nume dintre cele mai absurde: Jessica Macchiavelli, Deborah Pozzi, Sharon Morante. Erau doar ficţiuni în care mă aruncam ca să mă ascund sau să mă ameţesc, capcane pentru a întâlni bărbaţi pe care nu i-aş fi văzut niciodată la Litere, tentative de a seduce, de a fi acceptată, de a încerca să exist. Chiar dacă ştiam că, de fapt, în cămăruţa de la etajul doi din Morgagni, eram aceeaşi persoană care nu putea să apară în faţa unui public. Vorbeam cu tata pe chat până în zori. Adunam fotografii mizere, inventam aventuri ale unei transgresiuni pe care n-am trăit-o niciodată. Mă durea capul, eram dezgustată de mine şi mai goală decât înainte.

Acum nu mai fac asta. Deja de ceva timp m-am predat mie însemi şi mi-am acordat libertatea de a nu fi pe placul celor din jur.

Între timp, chipul lui Beatrice s-a calcifiat în masca pe care toată lumea o cunoaşte. Imaginea ei s-a separat de ea în mod definitiv şi a îngheţat în acea entitate magică pe care lumea o invocă şi o insultă. Are buclele de culoarea ciocolatei, mereu aceeaşi, acelaşi ruj şi acelaşi fard de pleoape perfecte, îşi ţine mereu capul înclinat, pentru că lumea asta vrea. N-aş şti să spun ce s-a întâmplat cu ea de-a lungul acestor treisprezece ani, nu numai pentru că nu ne-am mai vorbit, ci şi pentru că, privindu-i fotografiile, care sunt mereu aceleaşi, cred că n-a mai avut nicio poveste.

S-a făcut şase dimineaţa. E Crăciunul. Sunt epuizată, dar trebuie să mă duc la Biella. Te caut pentru ultima dată, jur.

Dacă am fost vreodată invidioasă pe tine? Dacă aş fi vrut să fiu eu cea care cucerea internetul, în loc să compun poezii mediocre? Poate.

Mă conectez, mă aplec. Stau deasupra ecranului, te am între palme, dar tu eşti la milioane de ani-lumină. La Tokio, la Paris, cu o gaşcă întreagă de prietene care te înconjoară, în loc să fii cu mine. Ai o privire de profesionist, zâmbetul misterios. Cu Turnul Eiffel sau Caraibele pe fundal. Niciodată T, Via dei Lecci sau „Pascoli”, care astăzi nici nu mai există. Şi chiar dacă îţi cunosc fiecare ezitare, chiar dacă ştiu câtă muncă e în spatele fiecărei fotografii, cât de atent sunt eliminate toate dovezile, toate armele, pentru că te-am ajutat de mii de ori să scapi de ele şi pentru că, de acum, am înţeles cu toţii cum se procedează şi te imităm încontinuu – nu e nimic de făcut: în iluzia pe care o creezi, cad şi eu.

Nu spui nimic, doar străluceşti. Ai fundalul şi lumina potrivite, sclipeşti, nu dezvălui nimic. Eşti ca poezia căreia i-am dedicat teza mea de doctorat. Tu, Bea, eşti o ploaie în păduricea de pini. Pot să o recitesc zile de-a rândul, fără să mă satur, să petrec ore admirându-te şi gata. Lasă-mă să mă contaminez de sunetul ploii, de chipul tău zâmbitor. „Plouă / din nori răzleţiţi. / Plouă peste tamarinzii / săraţi şi arşi.” Părul îţi cade pe spate. „Peste ginestra nvoaltă / plină de flori, / peste ienuperii deşi / cu fructe-aromate”[94]. Ochii tăi sunt verzi, şi ce verde! O brăţară de diamant, pielea fără aluniţe şi nicio urmă de coşuri. Sap şi rămân cu mâinile goale. Pentru că tu nu exişti.

[94] „Ploaia în păduricea de pini”, de Gabriele d’Annunzio, traducere de Marin Mincu, în volumul *Poeţi italieni din secolul XX. De la Pascoli la Magrelli,* Cartea Românească, Bucureşti, 1988 (n. tr.).

Ai rămas pe scaunul de birou din camera mea din liceu, cu hainele pătate de ceai de tei, cu smalţul iluziei crăpat, în spatele acelei întrebări.

„Par fericită?”

PARTEA A TREIA

LECŢII DESPRE VID

(2019‒2020)

29

TELEFONUL

Şi am ajuns la explicaţie: de ce pe 18 decembrie, anul trecut, la două noaptea, mi-am scos vechile jurnale de la naftalină şi mi-am petrecut toată noaptea citindu-le şi apoi am pierdut controlul, m-am aşezat la birou şi am început să scriu *asta*.

Ştiu că am numit asta de mai multe ori „roman”. Adevărul e că *îmi doresc atât de mult* să fie unul, încât nu sunt sigură că l-aş putea defini aşa. Şi apoi, port în mine acest critic îngrozitor, care n-ar putea niciodată să citească o astfel de defulare şi să o considere acceptabilă.

Azi e Crăciunul. Asta înseamnă că am reuşit să scriu patru sute de pagini într-o singură săptămână. Gândiţi-vă ce apăsare mă sufoca. Din noaptea aceea în Piazza Verdi, n-am mai scris nimic *personal*: nicio poezie, nicio scrisoare.

Acum aş vrea să plec: m-am îmbrăcat, m-am machiat, mi-am pus geanta şi punga cu cadouri lângă uşă, spumantul, un *panetone*. Mama şi Niccolò mă aşteaptă să ajung în vreo două ore, iar eu sunt tot în Bologna. Au sunat să se intereseze dacă am plecat. Şi Valentino m-a sunat ieri, la miezul nopţii, să-mi spună că au ajuns, în loc să-mi trimită mesaj. Mi l-a dat pe Lorenzo, care a insistat să-mi explice cum fusese călătoria, ce discutaseră. M-a surprins. De obicei, aud vocea lui pe fundal spunând:

— Transmite-i mamei salutări de la mine.

Dar azi, altul e apelul de care mă tem. Continui să trag nerăbdătoare cu ochiul la telefonul care ar putea să sune dintr-un moment în altul şi, de data aceasta, sunt nevoită să dau un răspuns: să înfrunt nu trecutul, ci viaţa de afară.

Acum închei socotelile cu cine sunt, cu ce fac acum.

Cu ce s-a întâmplat în ziua aceea de 17 decembrie.

De fapt, la început – cred că acum două săptămâni – ştirea despre tine era doar o informaţie nesemnificativă, aruncată la secţiunea de spectacole, atât de lipsită de importanţă, încât aş fi putut să n-o observ.
„Beatrice Rossetti tace de 48 de ore. Internetul se dezlănţuie.”

Titlul era sus, în stânga, la pagina 40 sau 41 din *Corriere*; articolul spunea, de fapt, că de două zile nu ai mai publicat nimic, nici măcar o fotografie, eveniment care nu mai avusese loc niciodată până atunci. Am râs copios. M-am apucat să citesc articolul cu voce tare, aşezată pe terasa de la Baraccio, acolo unde mă opresc mereu să-mi beau cafeaua şi, exact ca atunci, să fac revista presei. În timp ce declamam melodios despre absenţa ta din scenă, în jurul meu se ridicau voci în extaz: „În sfârşit!”, „Am scăpat

de ea!”. În cele din urmă am conchis: „Şi ce-ar trebui să fie asta, o ştire?”

Ne-am despărţit cu toţii: nu doar eu şi Davide, ci şi ceilalţi clienţi fideli de la Baraccio. Vorbesc despre *acel* Davide, da: fratele lui Lorenzo. S-a întors în Bologna definitiv şi a deschis un bar în Via Petroni, un loc *deosebit*, să zicem, plin de cărţi despre istoria politică a Americii Latine şi despre partizanii din Italia, fotografii înrămate cu Palmiro Togliatti, Nilde Iotti[95] şi Che Guevara, practic, dacă intri acolo, înţelegi imediat de ce parte a baricadei eşti.

Îţi dai seama cât am râs de tine. Ploua cu remarci de genul: „Vai, dacă ţi-au apărut două coşuri...”, „Poate a făcut dizenterie, virusul circulă”, „Măi băieţi, chiar ne pierdem timpul cu asta?”, „Ei, cui îi pasă de Rossetti?!”. După aceea am trecut la subiectele serioase, care ne interesau. Statele Unite fuseseră depăşite de China, distrugerea bazinului Amazonului, prostul de Trump şi amărâta noastră Italie.

În ziua următoare, tot la Baraccio – trec pe acolo în fiecare dimineaţă înainte să mă duc la serviciu, iar „revista presei” pentru mine şi Davide e un moment foarte aşteptat – redeschid *Corriere* veselă şi, în scurt timp, dau iar de tine. Nu mai erai la pagina 41, la secţiunea „Spectacol”, ci avansată la pagina 16, la „Cronică”.

„72 de ore fără nicio fotografie: misterul Rossetti creşte.”

De data asta am râs mai puţin şi nici n-am mai vorbit despre asta: nici cu Davide, nici cu alţi clienţi de la bar. Unii sunt atât de în vârstă încât n-au idee nici măcar ce

---

[95] Leonilde Iotti (1920–1999) membră a Partidului Comunist Italian, prima şi singura femeie din istoria Italiei care a devenit preşedinte al Camerei Deputaţilor, poziţie pe care şi-a păstrat-o timp de trei mandate (n. tr.).

înseamnă o reţea de socializare, alţii se îmbracă la fel ca frate-miu şi poartă dreaduri lungi, până la fund. Nu e ca şi cum te-ai bucura de prea mare popularitate acolo. Şi, în fond, trecuseră doar trei zile. Zile, nu luni. Am lăsat *Corriere* şi am trecut la *Foglio*, apoi am luat *La Repubblica*. Dacă chioşcul de ziare din Piazza Verdi continuă să existe, asta e datorită nouă, fără doar şi poate. În orice caz, am plecat la serviciu, ca întotdeauna şi nu m-am mai gândit la tine.

După-amiaza târziu, în cea de-a patra zi, îmi aduc foarte bine aminte, am mers cu Valentino la un magazin de haine sport să-şi cumpere o pereche de adidaşi din aceia oribili, fosforescenţi, care sunt atât de iubiţi de copii şi care, mie, îmi aduc aminte de Carmelo, de faptul că s-a dus acum trei ani. Şi, din nou, din nimic, la radio încep să vorbească despre tine.

Stau lângă fiul meu care-şi probează încălţămintea, o văd pe una dintre vânzătoare că se grăbeşte să dea sonorul mai tare şi toţi cei din magazin – clienţi şi angajaţi – se opresc şi ciulesc urechile, cu o expresie gravă, ca şi cum s-ar anunţa un atac nuclear sau sfârşitul lumii. Doar după genericul de final al jurnalului încep să se mişte din nou, să respire. Şi, în momentul acela, s-au şi simţit datori să-şi dea cu părerea. Unii ziceau că eşti un geniu în marketing şi că o să reînvii în scurt timp, purtând o pereche de ciorapi care se va epuiza, în următoarele zece minute, pe tot globul. Alţii, cu lacrimi în ochi, se gândeau că poate fuseseşi răpită, pentru că „ea nu îşi trădează niciodată fanii, nu poate să ne abandoneze”. Dar lucrul care m-a amărât cel mai tare a fost că Valentino şi-a scos adidaşii din picioare, mi i-a arătat – „Mama, i-aş lua pe ăştia” –, după care a adăugat imediat: „Există o altă reţea de socializare din China foarte la modă acum. Are funcţii

video de cel mai înalt nivel. Fotografiile sunt statice, în general, ale ei erau prea studiate, prea construite. Şi Rossetti «a expirat ».”

La casă am scos cardul şi am plătit fără să mă mai uit la preţ. Eram prea răscolită, uluită: vremea literaturii se dusese, eu însămi eram deja *învechită*, am înţeles asta. Dar ca tu, Beatrice, să devii la fel, asta nu mi-am putut închipui niciodată.

În a cincea zi, pe oriunde am mers, la poştă, în sala de aşteptare, în autobuz sau, pur şi simplu, trecând pe stradă, toată lumea nu vorbea decât despre dispariţia ta. Cu excepţia acelei insule fericite care este Baraccio, erai pe buzele tuturor, în chaturile cu părinţii, la buletinele de ştiri. Din când în când, pe internet, la fel ca pe hârtie, ştirile care te priveau apăreau tot mai sus.

În afara şcolii gimnaziale „Carducci”, chiar şi Vale şi prietenii lui băieţi, cărora, în general, nu le pasă de tine – ai putea fi, ca şi mine, mama lor –, dezbăteau despre „mişcarea diabolică” pe care ai făcut-o sau, în funcţie de punctul de vedere, despre „sinuciderea” ta. Îmi văd de treburile mele de zi cu zi: nu e normal ca o mamă să o facă pe prietena fiului ei. Dar în acest caz m-am simţit chemată, m-am apropiat şi aşa am descoperit că deveniseşi *virală*, că infectai orice mediu, că eclipsai ieşirile lui Trump, manevrele comerciale ale lui Xi Jinping, chiar şi noua linie de parfumuri ale faimoaselor Kardashian. Dar mi-au explicat tot ei, care la doisprezece ani ştiu mai multe despre economia digitală decât voi şti eu vreodată, că, dacă nu publici nimic, dacă nu vinzi nimic, dispariţia ta e o *sabie cu două tăişuri*.

După cum ştiţi, a sosit şi cea de-a şasea zi de tăcere. Paginile tale de socializare erau luate cu asalt, îngropate

de întrebări, implorări, rugăminţi, insulte; erau inundate de inimioare, de ură, de disperare; verificate în orice moment de toţi utilizatorii din toate ţările lumii, cu o obsesie inimaginabilă. Şi, cu toate astea, rămâneau neputincioşi şi fără voce. Ca o piatră de mormânt.

Chiar în aceeaşi zi, după şcoală, Michele a venit la noi acasă, să înveţe împreună cu Valentino. Fără doar şi poate e un băiat inteligent, dar introvertit; unul care, spre deosebire de ceilalţi prieteni ai lui Valentino, în afară de fotbal şi de rap, citeşte mult, pictează, iar eu, când îi văd împreună, recunosc simbioza şi pericolul unui conflict.

La un moment dat, în după-amiaza aceea, Valentino şi Michele au ieşit din cameră ca să ia o gustare, s-au aşezat în bucătărie să împartă un pachet de biscuiţi şi să se uite pe telefon la ce-au mai făcut alţii. Lăsaseră uşa deschisă, eu eram în hol, destul de aproape şi, în timp ce căutam un eseu de Cesare Garboli[96] în bibliotecă, l-am auzit pe Michele spunând: „Toată lumea crede că ştie totul despre ea, iar acum nu ştiu nici măcar unde s-o caute. E absurd, ca la o infracţiune, când dispare corpul. Dar a existat vreodată acest corp? După mine, nu."

M-am aşezat dintr-odată pe scări, ca şi cum aş fi avut o cădere de tensiune.

O, ba da, a existat un corp…

Nu mai avea sens să-l caut pe Garboli: îl împrumutasem şi nu-mi fusese returnat. Tocmai am realizat că, de când ai dispărut de pe internet, ai reînceput să exişti în viaţa mea.

De atâta vreme nu te mai căutasem pe internet. Între timp, am devenit şi eu adult, ce crezi? Şi, ca să fiu sinceră,

---

[96] Cesare Garboli (1928–2004), critic literar, traducător, scriitor şi academician (n. tr.).

deja începusem să mă satur de tine: mereu elegantă, mereu perfectă, întotdeauna fericită. Îl aveam pe Valentino de crescut, facturi de plătit, o carieră de susţinut. Întotdeauna m-au atras poveştile, chiar şi contradicţiile lor, căderile nelipsite, încercările de a te ridica din nou, efortul de a te schimba, dar tu nu cădeai niciodată, nu te certai niciodată, străluceai şi atât. Nu mai erai variabilă. Odată cu timpul, ai devenit o stea fixă. Tot mai îndepărtată, tot mai palidă.

În ziua aceea, pe 16 decembrie, Valentino şi Michele s-au întors în cameră şi fii-miu i-a spus prietenului său: „Mama e foarte ciudată, n-o băga în seamă." Iar eu am rămas acolo, lipită de scări, cu capul întors spre Cassola, m-am uitat la ei cum se ascund, cum răsucesc cheia în broască şi mi-am amintit de noi două, la mine acasă, în ziua aceea când ne-am dat jos chiloţii şi m-am gândit: dacă nu e doar o strategie ca să câştigi mai multă atenţie, mai mulţi bani, mai multă faimă? Şi dacă e ceva *adevărat*?

M-am dezmeticit imediat. La ce te gândeşti, Elisa? N-o cunoşti? Până şi tu cazi în capcanele lui Beatrice?

În sfârşit reuşisem să te las deoparte şi, cu siguranţă, nu aş fi permis unei cascadorii publicitare să arunce în aer acea fundaţie.

Aşa că ţi-am zis să te duci naibii.

Ziua următoare a venit, punctual, cu lovitura de teatru.

Pe 17 decembrie, m-am trezit la şase şi jumătate, ca de obicei.
Mi-am pus cafeaua pe foc, am întins rufele spălate de maşină peste noapte şi l-am trezit pe Valentino ca să se ducă la şcoală.

Am luat micul-dejun, faţă în faţă, cu Radio3 la volum mic, pentru că, altfel, îl enervează. E într-o dispoziţie îngrozitoare: ciufut, nu răspunde nici măcar monosilabic, ci cu mârâituri. I-am propus să-l invite pe Michele la noi, după-amiază, iar el m-a săgetat cu privirea, pentru că tocmai se certaseră în seara anterioară, prin mesaje. Înainte să-mi predea telefonul mobil, fiindcă era ora de somn.

Am mers împreună o bucată din Via Maggiore, în tăcere. La adăpostul din staţia de autobuz şi-a pus căştile în urechi, şi-a tras gluga pe cap şi m-a salutat, ca şi cum abia m-ar fi cunoscut. Mi-am continuat singură drumul pe sub Portico dei Servi, cu un nod în gât şi un sentiment profund de neputinţă. Am traversat Piazza Aldrovandi, amintindu-mi de gastroenterocolita pe care a făcut-o când era mic. Şi, odată ce-am ajuns în Via Pietroni, m-am refugiat direct la Baraccio.

La opt dimineaţa nu e niciodată aglomerat. În cartierul universitar lumea se trezeşte târziu, asta o ştim cu toţii. Davide era cu spatele, după tejgheaua barului, curăţa maşina de cafea. M-a auzit intrând şi s-a întors. Nu ştiu cum reuşeşte, dar simte mereu când sunt eu.

— ’Neaţa, cumnată. M-a privit cu atenţie. Ce s-a întâmplat?

— Nimic nou.

Din punct de vedere legal, nu există nicio legătură de rudenie între noi. Cu toate astea, Davide e singura rudă pe care o avem la Bologna şi cea mai bună care ar putea exista; chiar dacă, din cauza barului, nu poate să se ducă să-l ia pe Valentino de la fotbal.

— Ce-a mai făcut nepotul meu de data asta?

— Face pe mutul şi pe supăratul, i-am răspuns în timp ce mi-am dat haina jos şi m-am aşezat pe un scaun în faţa lui. Cred că l-a jignit prietenul lui cel mai bun sau viceversa. Sunt îngrijorată.

— Lasă-l să trăiască...

Ca să fie clar: el nu are copii.

— O să-l consoleze sigur vreo fată, aşa frumos cum e!

Davide a fost întotdeauna slab ca un ţâr şi înalt, cu un nas pe care l-aş defini, cu blândeţe, ca fiind semnificativ şi o claie de bucle negre şi dese. În ziua când ne-am cunoscut, au trecut deja câţiva ani de atunci, mi-a strâns mâna şi mi-a zis:

— Bună, eu sunt fratele urât. Şi sunt mândru de asta.

Am devenit imediat cei mai buni prieteni.

Marţea aceea, mi-a făcut o cafea dublă, ca de obicei.

— Apropo, am vorbit cu Lorenzo şi mi-a zis că o să-l ducă pe Valentino la T de Crăciun.

— Da, anul ăsta e rândul lui. Te duci şi tu?

— Glumeşti? Davide şi-a sprijinit coatele de bar şi a râs cu părere de rău. N-am mai pus piciorul acolo de douăzeci de ani.

Îl înţeleg, şi eu mă întorc acolo cât de rar pot: ultima dată când m-am dus, i-am zis tatei că plec să-i fac cumpărăturile şi, de fapt, m-am dus să umblu aiurea prin oraş, îngândurată, până când m-am trezit în faţa unui palmier din Via dei Lecci. Aproape că am făcut un infarct şi am căscat ochii, stând în faţa trecerii de pietoni, pe unde o vedeam trecând pe Beatrice: nu starul, ci tânăra.

— Trebuie să vă iertaţi cândva, mi-a scăpat.

— Eu şi T? Nu cred.

Davide s-a uitat pe fereastră, dincolo de vitrină.

— Am trăit în Amazonia, în Haiti, am văzut atâta nedreptate. Am încercat să le prezint pe reţelele de socializare şi mă crezi? Comentariile cele mai tâmpite erau tot timpul de la oameni din T, care mă scoteau din sărite: „Subcomandantul Davide”, „Vino aici să le dai o mână de ajutor săracilor din Italia”, „Ţi-e uşor s-o faci pe eroul pe banii lui tati?”. „Tati” care nici nu mă mai salută, cu atât mai puţin să-mi trimită bani.

Ne-a întrerupt clopoţelul de la uşă. Au intrat doi profesori de la Filosofie, pe care îi cunosc, dar care, fiind titulari de catedră, m-au ocolit. Au cerut o cafea şi au început să discute despre Hegel şi despre guvernul Conte. Prezenţa lor mă inhiba: nu mă simţeam în largul meu să discut cu Davide despre treburile noastre. Asta se întâmpla când m-am gândit la tine.

Cine ştie dacă ai postat ceva azi, m-am întrebat.

Până atunci, mă descurcasem de minune. Nu intrasem niciodată pe reţelele tale de socializare să te caut.

Îmi plăcea ideea că toată lumea era disperată să vadă, să comenteze, dar eu nu. Dar una e o discuţie de pe internet, alta, o informaţie din ziare.

Am întins mâna către teancul de ziare noi, cu care Davide îşi întâmpina în fiecare dimineaţă clienţii, şi am simţit cum inima începe să bată mai tare. În loc să mă duc direct către *Corriere*, aşa cum fac de obicei, am luat *Il Manifesto*. M-a cuprins un freamăt adolescentin. M-am simţit din nou atât de nestăpânită şi curajoasă, la fel ca atunci când intram în clasă cu ziarul acela sub braţ. L-am răsfoit în

grabă, făcând eforturi să citesc despre Amazonia şi despre războiul comercial când, de fapt, te căutam pe tine.

Iar tu nu erai pe nicio pagină sau aşa părea.

Aşa că am început să respir, din nou, normal.

Am devenit mai uşoară, mai veselă.

Între timp, cei doi filosofi plecaseră. A intrat Vito, cu insigna ANPI[97] la reverul hainei. S-a aşezat. Îl asculta pe Davide, care a deschis *La Repubblica* şi a început să treacă în revistă cu voce tare ştirile: catastrofe naturale, masacrele de la frontiere, comunicatele preşedinţilor care ignorau conjunctivul. Toate lucrurile intraseră pe făgaşul lor normal. Eu am dat jos zidul de apărare.

Am luat şi *Corriere*.

Privirea mi-a căzut pe titlul gigantic de pe prima pagină.

Probabil m-am albit instantaneu.

— Nu, am zis.

— Nu, ce? a întrebat Davide. Bolsonaro, Trump, Libia?

— O săptămână... am mormăit, strângând ziarul. Pe prima pagină, nu se poate.

— Ce anume? a intervenit Vito.

Am pus ziarul jos. Într-un amestec de nedumerire, mânie şi, trebuie să recunosc acum, un început de atac de anxietate, i-am răspuns: „Beatrice."

— Cine?

— Rossetti.

— Te rog, s-a mirat Davide, iar cu tâmpenia aia?

---

[97] Associazione Nazionale Partigiani d'Italia, Asociaţia Naţională a Partizanilor din Italia (n. tr.).

— Dar cine e această Rossetti? a întrebat Vito; are optzeci şi doi de ani.

M-am întors spre el, am deschis gura, dar am închis-o la loc.

— Cine e?

Asta chiar era o întrebare bună.

Spre nefericirea mea, am luat iar ziarul şi am citit din nou titlul despre tine: „O săptămână de tăcere. Creşte îngrijorarea pentru Beatrice Rossetti.”

Davide a aruncat un ochi şi prin celelalte ziare:

— E o exagerare, e în toate ziarele, mai puţin în *Il Manifesto*.

— Da, dar cine e, totuşi? voia Vito să ştie.

Şi, cum eu tăceam, i-a răspuns Davide:

— E una care vinde poşete, chiloţi… Cam cum se făcea pe vremuri, din uşă în uşă, doar că ea face asta pe internet.

— A, a răspuns Vito, liniştit.

— Nu vinde chiar chiloţi, să ştii, i-am întors replica lui Davide. Apoi, i-am zis mai tare: Ştii că e din T?

— Nu mă miră deloc, a răspuns.

Au mai intrat şi alţi clienţi. Davide a trebuit să-şi reia lucrul. Eu am rămas acolo, îngheţată, cu ziarul încă în mână.

„Îngrijorare în rândul fanilor care au ieşit în stradă în peste douăzeci de ţări.”

Nu voiam să citesc, dar citeam: „Mii de persoane s-au strâns ieri în locuri simbolice… Îngrijorarea este maximă…” Săream peste cuvinte din lăcomie, din frica de a afla ceva.

„După o întreagă existenţă trăită în văzul tuturor, cu actualizări zilnice, la fiecare două, trei ore... Începând cu 9 decembrie s-a terminat totul: nicio imagine, niciun rând. Nicio explicaţie şi niciun rămas-bun. Dintr-odată, Beatrice Rossetti s-a ascuns.” Mă întorceam, reciteam fragmente de fraze, mi se înceţoşa privirea. „Toată lumea se teme că ar putea fi vorba, de fapt, despre o boală... Există zvonuri... planează... şi media străină... Angajaţii sunt închişi într-o tăcere impenetrabilă... De la Paris la Beijing... un gol enigmatic.”

Îmi aduc aminte că am închis *Corriere* cu inima distrusă.

O săptămână era prea mult, mi-am zis.

Beatrice, nu e de tine.

Davide mi-a smuls ziarul din mâini:

— Australia e mistuită de flăcări, Mediterana a devenit un cimitir, iar noi stăm şi ne facem griji pentru Rossetti? E a nu ştiu câta găselniţă ca să vândă mai mulţi chiloţi.

Pentru o clipă nu i-am dat dreptate. Ba dimpotrivă, m-a iritat şi aş fi vrut să-i răspund: „Crezi că, dacă ar fi fost vorba doar de chiloţi, toată planeta s-ar mai fi îngrijorat în halul ăsta? Cine îţi dă dreptul s-o judeci? Eşti un superficial. Suntem cu toţii implicaţi în asta, nu înţelegi?”

Dar n-am făcut-o. Surprinsă, am fost nevoită să recunosc criticile lui Davide care nu erau prea diferite de ale mele, chiar dacă, auzindu-le din gura altcuiva, mi se păreau nedrepte.

M-am uitat la ceas: nouă şi jumătate. Pierdusem noţiunea timpului. M-am dat repede jos de pe scaun:

— Davide, pe mâine. Zi bună tuturor.

Şi am plecat în fugă.

Afară soarele lumina porticurile curbate, aerul era călduţ, ca la început de aprilie. Am traversat Piazza Verdi cât de repede am putut, am urcat câte două trepte odată, spre Litere, am simţit apropierea apocalipsei: cea publică şi cea privată.

Fără să mai trec prin biroul meu, m-am dus direct la curs.

Aula III era plină de capete ciufulite, de plete pieptănate doar pe o parte, cozi de cal, bucle în cascadă şi tunsori bob. Chipurile nu puteam să le văd, pentru că stăteau toţi aplecaţi deasupra telefoanelor mobile, ca nişte obsedaţi, vorbind neobişnuit de tare, fără să se întrerupă nici măcar o secundă. Bine, mi-am zis. Şi am intrat.

Am închis uşa, făcând cât de mult zgomot am putut. Nimic: nimeni n-a ridicat privirea, niciunul nu şi-a dat seama că intrasem.

Mi-am pus geanta şi haina pe scaun. M-am aşezat, ca de obicei, la catedră, picior peste picior. Mi-am făcut mâinile pâlnie la gură şi, cu toată forţa, am urlat:

— Hei, aici sunt!

În sfârşit, una după alta, studentele s-au calmat şi au tăcut. Şi băieţii, ca să fiu sinceră. Nu e adevărat că la Litere nu există băieţi, dar sunt, într-adevăr, în minoritate, eclipsaţi de cosiţele şi de rujul roşu al domniţelor.

— Mă scuzaţi pentru întârziere, le-am spus.

Şi, aşteptând ca ultimele glasuri să se stingă, mi-am studiat cu grijă auditoriul, cu cea mai ameninţătoare expresie pe care puteam să o afişez. Mesajul subliminal: „Dacă aruncaţi vreo privire în telefon, e vai de voi.”

Aproape toate fetele au aceeaşi vârstă tragică pe care o aveam şi noi când ne-am certat şi îmi dau seama că fac

tot posibilul să-ţi semene. Se prezintă la cursuri cu bentiţe, de când tu ai hotărât să le aduci din nou la modă. Pantalonii îi poartă la fel ca tine, până la glezne. Folosesc aceleaşi culori ca şi tine, poziţiile tale, expresiile tale. Desigur, există şi tinere de douăzeci de ani ca mine: hanorace largi, bocanci, piercinguri ca să-şi mascheze nesiguranţa. Când privirile ni se încrucişează, la examen, trebuie să-mi reprim impulsul de a le adresa întrebări mai uşoare, de a echilibra dezavantajul pe care îl duc cu ele şi pe care îl cunosc prea bine.

În dimineaţa de 17 decembrie, m-am uitat cu atenţie la cele trei sute de studente ale mele şi ele s-au uitat la mine, aşteptând. Ne-am acordat acest minut de tăcere înainte de a începe, ca să ne lepădăm de lumea de afară şi să rămână nucleul gol.

Sunt doar cercetătoare şi cadru didactic temporar, predau literatura italiană a secolului al XX-lea şi nu am un salariu extraordinar. Poate nu o să devin profesor titular niciodată. Nici dacă aş reuşi, nu te-aş putea ajunge din urmă. Beatrice, chiar aş vrea să vezi această sală: cât e de maiestuoasă, cu lemnul ei închis la culoare, plină de lumină şi aşteptări. Ştii că, la început, îmi tremură vocea de fiecare dată?

Nu, pentru că nu m-ai căutat niciodată. Aşa de mult m-am gândit la dimineaţa aceea. Pun pariu că, în toţi aceşti ani, n-ai simţit niciun moment de angoasă, de melancolie. Sunt sigură că nu te-ai gândit niciodată: „Ia, hai să văd ce mai face Elisa. Cu ce se ocupă. Dacă s-a căsătorit, dacă are copii.”

În orice caz, n-ai găsi nimic. Doar un profil nesemnificativ, fără fotografie, pe pagina departamentului, cu o listă de articole de specialitate şi eseuri scurte pe care le-am publicat şi bibliografia cursurilor mele.

Îmi tremură vocea, îţi spuneam, pentru că la fiecare lecţie provocarea este aceeaşi: să te ţin departe de mine. Sanguineti, Moravia, Cassola, Caproni trebuie să fie, cel puţin în acest perimetru şi pentru două ore, mai interesanţi, mai atractivi şi mai sexy decât tine. Crede-mă că am făcut întotdeauna tot posibilul ca să le împiedic pe fete să-ţi întindă mâinile pe sub bancă, să-şi ia telefonul şi să te caute, să vadă pe unde eşti în acel moment, ce ai mâncat. Am făcut, de fiecare dată, toate eforturile să le captivez minţile în jurul a ceva mai semnificativ decât hainele tale, ca să fac să le meargă pixurile pe hârtie. A fost întotdeauna o luptă inegală şi nedemnă, dar cred că am învins deseori: am făcut astfel încât să prevaleze invizibilul asupra vizibilului, să câştig eu împotriva ta.

Doar că, de când ai decis să devii invizibilă şi tu, eforturile mele nu mai au niciun sens.

În dimineaţa aceea, aveam programată o lecţie despre „Il postale”, a şasea parte din *Menzogna e sortilegio*, în care Anna Massia di Corullo, deja adultă şi prizoniera unei căsnicii nefericite, a mizeriei de apartament cu două camere în care trăia, scrie noaptea scrisori către sine, -prefăcându-se că este vărul Edoardo. Ne aflăm în Palermo, la sfârşitul secolului al XIX-lea, e vară. Anna ţine fereastra din faţa biroului deschisă. Soţul nu este acolo, lucrează în trenurile de noapte. Fiica o spionează în timp ce ea crede că doarme. Anna îşi imaginează că Edoardo, mort de tifos, îi şopteşte la ureche cuvinte de dragoste, că îşi desface părul, râde, că se lasă în voia lui. Scrie acele scrisori pentru a i le citi în ziua următoare mamei lui, care nu ar fi vrut ca ei doi să fie împreună. Din răzbunare, aşadar, din disperare. Dar, mai ales, ca să jubileze.

Am început să vorbesc serios despre Anna. Fetele mele, de obicei, o adoră, pentru că este perversă: iubeşte bijuteriile,

este frumoasă, mândră, o interesează doar exteriorul. Dacă fiica şi soţul nu ar considera-o cea mai minunată creaţie de pe pământ, le-am întrebat, dacă nu ar prezenta-o aşa, cine ar fi această femeie?

Dar mi-am dat seama aproape imediat că nu mă ascultau.

Nici măcar un personaj diabolic precum Anna nu reuşea, în acel moment, să le desprindă de tine: toate erau ocupate să-şi coboare privirea, la fiecare două minute, în telefoanele pe care le aveau ascunse între coapse, să vadă dacă ai postat ceva. Am început să mă enervez. Mi-am dres vocea, începuse să mă doară gâtul. Pentru că şi în zilele anterioare cursurile fuseseră grele. Dar acum era prea mult.

— Dacă nu ar prezenta-o în felul acesta, am reluat răbdătoare, Anna ar fi o amărâtă, penibilă, care ajunge să-şi scrie singură scrisori. Proză de duzină, o defineşte Elisa, naratorul. Oricât de greu i-ar fi, trebuie să recunoască faptul că vraja erotică în care se cufundase mama ei nu era altceva decât – am luat fişele de pe catedră – vă citez exact: „…vreo douăzeci de litere, oarecum prolixe şi lungi, scrise pe foi de hârtie obişnuită… Cerneala este de proastă calitate…”

Am agitat foile în aer şi am strigat:

— Realitatea, fetelor, este insuportabilă.

În acel moment, am captat atenţia studentelor mele. Am citit în ochii lor un interes brusc. Era o sclipire foarte slabă, aproape evanescentă, dar a trebuit să mă agăţ de ea cu toată puterea şi să o exploatez.

Nu divaghez niciodată, nu ies niciodată din linia materiei, pentru că sunt o „enervantă”, aşa cum crede Lorenzo, o „nesigură”, aşa cum prefer eu.

Dar de data aceasta trebuia să depăşesc conturul. Trebuia să-mi fac curaj:

— Anna se răzbună pe viaţă. Ceea ce, practic, încercăm să facem cu toţii, secundă de secundă, nu-i aşa? Când facem o fotografie şi o postăm însoţită de expresii pline de semnificaţie.

Am coborât de la catedră şi am început să mă plimb printre bănci.

— Trebuie să vă spun că, acasă, am trei vecine: împart apartamentul de deasupra mea. Sunt puţin mai tinere decât mine, lucrează, una într-un birou, una la supermarket, a treia studiază, la fel ca voi. De fiecare dată când mă duc să le salut, le găsesc în trening şi papuci, nemachiate şi prost dispuse. Seara nu ies aproape niciodată, pentru că sunt obosite după ture, pentru că trebuie să economisească sau pentru că şi-au pierdut speranţa că ar putea găsi pe cineva de care să se îndrăgostească. Dar, câteodată, reacţionează. Se machiază, se îmbracă bine, merg în centru să se plimbe, intră într-un local şi ridică paharele, ciocnesc, zâmbesc larg şi îşi fac o fotografie. Care, bineînţeles, imediat după aceea ajunge pe internet: un mesaj aruncat foştilor iubiţi, prietenelor care le-au trădat, bârfelor din provinciile din care provin. Vedeţi cum ne distrăm? Ce fericite suntem?

M-am întrerupt şi mi-am muşcat buza. Dacă află Claudia, Fabiana şi Debora că am vorbit aşa despre ele, mă omoară. Spre deosebire de ele, nu încercam nici măcar *uneori* să ies, să întâlnesc pe cineva, să-mi schimb viaţa. Cel mult, stăteam în tribunele de la stadionul de fotbal şi citeam, iar acela era apogeul vieţii mele sociale.

Acum auditoriul a uitat de tine. Fie şi numai pentru cinci minute. Iar eu trebuia să-mi joc bine cartea.

Sunt mai bine de zece ani de când cineva mi-a spus că literatura urma să expire curând, pentru că la ce-ţi foloseşte o carte, dacă ai viaţa celorlalţi la dispoziţie, în faţa ochilor şi atât de accesibilă? Alte *adevăruri*, nu plăsmuiri, pe care le cunoşti şi ţi se pare că le poţi spiona de aproape, ca şi cum te-ai uita pe geam. Poţi să invidiezi colecţia de momente fericite pe care o afişează, să te chinui să construieşti una la fel de demnă de invidie, să te închizi într-o cameră şi să-ţi faci singură fotografii, să-ţi scrii singură scrisori de dragoste, la fel ca Anna Massia di Corullo. Sunt sigură că persoana aceea a avut dreptate, doar că, vedeţi... nici ea, şi nici altcineva nu va putea niciodată să mă convingă că acele trei fotografii de pe internet cu vecinele mele sunt mai interesante decât toate zilele, şi lunile, şi anii din vieţile lor în care nu par nimic, în care nu vor să se asemene cu nimeni sau să câştige ceva. Am inspirat adânc şi am înghiţit ca să evit să mă emoţionez. Pentru că eu nu pot să iubesc acele imagini, ci prezenţa acelor persoane, adevărul lor, asta e.

După aceea, am fugit să mă închid în birou, furioasă pe mine însămi.
Ai devenit la fel ca Marchi! îmi reproşez. Nemăritată, o inadaptată, o legumă de treizeci de ani! Foloseşti lecţii plătite pentru defulări personale: nu ţi-e ruşine? Îmi vine din nou în cap Valentino: cine ştie dacă o mai fi încă în banca lui Michele sau s-au despărţit?

Trebuie să recunosc motivul pentru care relaţia dintre ei nu m-a convins niciodată: îmi aduce aminte de a noastră. Cum eu am trecut deja prin asta şi cunosc foarte bine consecinţele dezastruoase ale unei prietenii greşite, aş vrea să nu treacă şi fiu-miu prin asta. Îmi răsună în minte vorbele lui Davide: „Lasă-l să trăiască...” Trebuie să

recunosc şi asta: nu ai cum să trăieşti, cum să creşti, fără să treci printr-o prietenie greşită.

Am luat prânzul la birou: două pachete de biscuiţi, fiindcă din cauza ta nu mi-e prea foame. Eram ocupată să-mi scot din cap ştirea din *Corriere*. Am pornit calculatorul, am evitat cu grijă să mă conectez la internet, am deschis fişierul din stânga sus, hotărâtă să dau nota cea mai mică.

Înainte de-a începe să scriu povestea noastră, lucram la un eseu despre personajele feminine din opera Elsei Morante, care părea promiţător. În ziua aceea, chiar dacă marţea, de la 14:00 la 17:30, primesc studenţi, eram convinsă că nimeni nu ar fi îndrăznit să bată la uşa mea după acea ieşire isterică de mai devreme şi că, prin urmare, aş fi avut timp suficient să mă refugiez în braţele calde ale literaturii care, să nu uităm, a fost mereu un drog.

Îmi luasem un angajament, pornisem cu o atitudine potrivită, şi la 13:55 începuse deja un adevărat pelerinaj. Studente entuziasmate sau tulburate, studenţi emoţionaţi cu adevărat, nesiguri: toţi îmi cer recomandări de lectură şi idei pentru a aprofunda conflictul dintre realitate şi reprezentare.

Am făcut apel la culegerea lui Schopenhauer, bineînţeles, la Merleau-Ponty, *Il conte di Kevenhüller*[98] de Caproni şi *Madame Bovary*, chiar şi *Prietena mea genială*. Prietenă care, fără îndoială, tu nu ai devenit. Acel sărman eseu a rămas acolo, uitat pe ecran, iar mie nu mi-a mai păsat aşa de mult de el, pentru că am reuşit să intru în aceeaşi vibraţie cu minţile acelea tinere, am descoperit că şi ele împărtăşeau aceleaşi conflicte interioare, ceea ce mi-a dat un fel de euforie. Un băiat blond ca Lorenzo mi-a cerut

---

[98] *Il conte di Kevenhüller*, volum de Giorgio Caproni, apărut în 1986, povesteşte o vânătoare alegorică a unei fiare imaginare (n. tr.).

chiar să scriu o lucrare pe tema asta. „Dar, după părerea dumneavoastră, reţelele de socializare şi literatura reprezintă chiar nişte medii ireconciliabile? Care dintre cele două minte mai mult?” Instantaneu i-am răspuns:

— Da, sunt ireconciliabile. Şi, apoi, am adăugat: Poate, într-adevăr, există un punct de întâlnire secret... Încearcă să-l identifici chiar tu.

Îmi revenise buna dispoziţie, reuşisem să nu mă gândesc la tine. Dar, imediat ce pelerinajul s-a întrerupt, am rămas din nou singură, între cei patru pereţi înguşti ai biroului meu, cu gemuleţul întunecat care dă în Via del Guasto. Cursorul clipea în gol pe suprafaţa documentului Word şi întrebarea aceea a început din nou să mă chinuiască.

Unde eşti, Beatrice?

De ce te-ai ascuns?

E posibil ca nimeni să nu reuşească să te găsească?

A fost ca în visele acelea în care ţi se pare că te prăbuşeşti în gol şi nu e nimeni acolo care să te oprească. Mi-am adus aminte, din păcate pentru mine, propoziţii întregi din articolul pe care îl citisem la Baraccio şi mă întrebam dacă tăcerea poate constitui o ştire, poate cea mai importantă. O tăcere e o crevasă, nu? Absenţa totală a oricărui conţinut. Mi-ar fi fost mult mai comod să cred că blufezi, ca de obicei. Şi că, dimpotrivă, asta era o mişcare gândită, inteligentă. Poate te-aş fi sfătuit chiar eu s-o faci: după treisprezece ani, nu mai poţi continua în acelaşi ritm, cu cele şase sau şapte fotografii pe zi, mereu aceleaşi. Riscai să plictiseşti. Cu toate astea, nu reuşeam să mă conving. Şi mă sufocam.

Gata, am închis totul. Mi-am luat haina din cuier, mi-am strâns de pe birou cărţile, fişele şi lucrările legate şi, dintr-odată, mă blochez: dacă ţi s-a întâmplat ceva?

Ceva rău?

Închid biroul cu cheia, traversez coridorul, îmi simt stomacul cum se comprimă, cum creşte neliniştea. Pentru că a dispărea este o activitate în care eu m-am specializat încă de la grădiniţă, cu rezultate extraordinare, dar tu, aşa cum te ţin minte, n-ai şti nici de unde să începi.

Mi-a fost teamă că nu mai exişti.

Tu. Nu miile de icoane care nu nimeresc niciodată ţinta. Ci tu, cea care nu se poate povesti. Greutatea specifică şi căldura mâinii tale în mănuşă peste degetele mele goale, pe scuter, spre Marina di S.

M-am gândit să-l sun pe tatăl tău. Nu, m-am oprit, n-ar fi avut niciun sens. Din câte am aflat de pe internet şi din ziare, nu v-aţi împăcat niciodată. Poate, mai degrabă, pe Costanza: am văzut că te-ai fotografiat de vreo două, trei ori cu ea. Sau poate pe Ludovico: el sigur trebuie să ştie ceva. Mai aveam puţin şi scoteam telefonul, când mi-am zis: nu ai mai vorbit cu ei şi nu v-aţi mai văzut de cincisprezece ani. Viaţa ta e aici. A ei nu te priveşte.

Am coborât din nou la primul etaj, hotărâtă să te ţin la distanţă. Am intrat în bibliotecă să împrumut culegerea aceea de eseuri a lui Cesare Garboli, pe care o căutasem fără succes în casă, în ziua anterioară, şi am găsit-o: *Il gioco segreto*. La parter m-am întâlnit cu colegul de literatură comparată, cercetător suplinitor, ca mine; de obicei, discutăm despre eventuala ieşire la pensie a lui Fracci, baron stafidit, să se dezlipescă de scaun şi să lase, pentru Dumnezeu, locul acela liber.

L-am salutat, apoi m-a oprit un grup de studente şi am mai discutat, în continuare, despre câtă minciună şi câtă vrăjitorie există în acţiunea de a povesti, în sine, fie că e în scris, fie că e fotografie. Şi despre câtă durere ne e necesară ca să ne dedublăm, să ne privim din afară, despre cum e imposibil să atingi chiar şi un nivel minimal de obiectivitate. Şi, vorbind aşa, mi-am dat seama că a fost ca şi cum mi-aş fi revenit după o ieşire în decor, că mi-am apărat bine existenţa, că poate părea normală şi plictisitoare, dar, chiar şi aşa, eu m-am chinuit s-o construiesc.

La 18:30 am ieşit în Via Zamboni, nerăbdătoare să îl văd din nou pe Valentino, să îl iau din nou în braţe. Eram atât de grăbită, încât mi-au căzut notiţele. Şi, ca întotdeauna, în momentele cele mai nepotrivite, a sunat telefonul.

E el, mi-am spus. Sper doar să fie bine, vocea lui să nu indice o dramă totală. Eram agitată, aşa că am bâjbâit puţin până să-mi deschid geanta. Telefonul suna în continuare, cu încăpăţânare. Când am reuşit să-l găsesc, am văzut că nu era Valentino, aşa că m-am liniştit.
Pe ecran clipea un 340 pe care nu-l cunoşteam, care putea fi mecanicul de la centrala termică, pe care îl căutasem cu o vineri înainte. Am răspuns distrasă şi un pic iritată: la 18:30, seara, iarna, cu umiditatea şi întunericul care ţi se cuibăresc în oase, nu voiam nimic altceva decât să mă întorc acasă.

— Alo?

— Elisa Cerruti? a întrebat o voce de bărbat.

— Da, cine e?

— Bună seara, sunt Corrado Rebora.

Vocea a tăcut, ca şi cum n-ar mai fi fost nevoie să mai adauge nimic după nume şi prenume. Între timp, eu ţineam telefonul între umăr şi ureche, eram ocupată să strâng hârtiile de pe jos şi să zâmbesc unui student, care se oprise să mă ajute.

— Poftim? l-am întrebat într-un mod care, aparent, dădea de înţeles că n-aveam nici cea mai vagă idee despre cine era el.

Aşa că şi-a cântărit bine cuvintele:

— Rebora, Corrado Rebora. Managerul personal al lui Beatrice Rossetti.

Toate notiţele şi cărţile pe care le ţineam în braţe mi-au căzut din nou, inclusiv cele abia strânse de pe jos. Băiatul simpatic ce mă ajutase a dat dezaprobator din cap şi a plecat.

Am rămas singură sub porticul plin de studenţi.

— Cred că vă puteţi imagina, probabil, de ce vă sun. În primul rând, vă rog să păstraţi confidenţialitatea cu privire la această discuţie.

Am îngheţat complet. Respiram încet, ca un animal care tocmai a fost răpus de unul mai puternic decât el, sau de un cuţit, sau de o armă de foc. Întrebarea care îmi stătea pe vârful limbii era: „Trăieşte?” Dar, în acel moment, n-aş fi fost în stare să scot nici măcar o vocală.

Vocea din telefon şi-a reluat discursul:

— Situaţia, după cum o ştie toată lumea şi îmi închipui că şi dumneavoastră, este critică. Vorbim despre sute de locuri de muncă aflate în pericol, societăţi care au înregistrat pierderi uriaşe în această săptămână. Dacă ar mai trece fie şi numai o săptămână la fel...

L-am întrerupt:

— Şi eu ce treabă am cu toate astea?

Corrado Reboda n-a spus nimic. Poate, pentru a cântări ceea ce urma să-mi spună. Eu eram un munte de anxietate. M-am gândit la o tumoare, cum i s-a întâmplat mamei ei. Tumorile sunt ereditare, la fel ca şi greşelile. Poate e bolnavă, poate şi-a pierdut părul din cauza chimioterapiei şi nu vrea să se lase văzută în starea în care se află, fiindcă, oricât te-ai strădui să îl împodobeşti, tot urât rămâne, tot îngrozitor. Poate deja a murit.

— Aveţi, Elisa, mi-a răspuns Rebora care, din păcate pentru el, are şi numele de familie al unui poet. Pentru că Beatrice mi-a spus să vă rog să vă vedeţi cu ea. Spune că n-o să-şi reia activitatea până nu va vorbi cu dumneavoastră.

M-am aşezat.

Mai bine zis, m-am prăbuşit pe gresia de sub porticuri, înconjurată de o corolă de eseuri şi lucrări. Am închis ochii şi mi-am spus în sinea mea: Trăieşte. Mă tem că am şi zâmbit. Inima mea a reînceput să bată, sângele să-mi circule şi să transporte oxigen. Am redeschis ochii, iar privirea mea a căzut chiar pe locul în care l-ai sărutat pe Lorenzo, am încercat să-mi amintesc mişcarea buzelor tale, acel cuvânt pe care nu l-am înţeles, apoi m-am enervat.

— Spuneţi-i, vă rog, că nu mă interesează. M-am ridicat înapoi în picioare şi am ridicat şi vocea: După treisprezece ani să-şi pună managerul să mă sune, chiar e prea de tot, dar, de data asta, nu mai cad în capcana ei şi nu accept.

Îmi vine să râd în timp ce scriu pentru că îmi imaginez faţa lui Rebora, la celălalt capăt al liniei. Şi trecerea bruscă de la „Elisa” la „doamna Cerruti”:

— Mă scuzaţi, dar cred că nu vă daţi seama despre ce e vorba.

— O, ba îmi dau seama, i-am răspuns enervată, în timp ce-mi adunam lucrurile, hotărâtă să le ţin bine, să nu mai cadă din nou. La revedere.

— Ascultaţi-mă, vă rog, m-a oprit speriat.

— Nu cred că pot să vă ajut, sincer.

— Doamnă, vocea lui a devenit răguşită, vă asigur că situaţia este gravă. Vă rog să vă gândiţi cel puţin două zile.

Nu. Simţeam, după atât de mult timp, că trăiesc din nou.

— Puteţi să înregistraţi acest număr, este al meu, personal, puteţi suna la orice oră...

— Şi cam unde ar vrea să ne întâlnim? Şi când?

— Dacă îmi permiteţi, veţi fi informată în cel mai scurt timp, prin intermediul unor canale sigure.

— Eu am un fiu, am un loc de muncă, trebuie să mă organizez, nu e ca şi cum aş putea să alerg în orice moment la Rossetti, imediat ce pocneşte ea din degete. Dar ce spun eu? Adânceam cumva o fisură? Puteţi să-i spuneţi lui Beatrice că deja este târziu, prea târziu.

— Vă rog să vă mai gândiţi, înainte de a lua o decizie. Gândiţi, nu acţionaţi din impuls. Dacă nu o să mă căutaţi dumneavoastră, vă sun eu, peste cel târziu o săptămână.

— Peste o săptămână e Crăciunul.

— Noi muncim trei sute şaizeci şi cinci de zile pe an, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Vă rog să nu luaţi legătura cu niciun ziar, nici cu prieteni sau rude, mi-a spus din nou.

Am închis înainte să-şi termine lamentarea.

Mi-am băgat telefonul în geantă. Am început să merg în grabă, strângând în braţe hârtiile în dezordine şi volumele pe care le împrumutasem. Mândră, cu nasul pe sus şi ridicolă.

Apoi, în faţa bisericii San Giacomo Maggiore, dintr-odată m-am oprit şi am avut revelaţia.

Înseamnă că nu m-ai uitat.

Încă îţi aduci aminte de mine, Bea.

30

O FAMILIE

Străbat câmpia fără să văd pe nimeni pe kilometri întregi, trec pe lângă benzinării părăsite, pe lângă outletul din Vicolungo, care e închis. Dincolo de balustrada de protecţie, se întind sătucuri cu o biserică şi o şcoală, ferme împrăştiate, drumuri de pământ: fiecare colţ este nemişcat, cu excepţia coşurilor care fumegă.

Poate sunt cu toţii la masă, mă gândesc, poate au făcut schimb de cadouri şi acum sunt la telefon cu rudele lor îndepărtate, sau îmbrăcaţi frumos pentru poza care va rămâne peste ani. Nu mai simt nicio înverşunare faţă de Crăciunurile celorlalţi. Am impresia că s-au retras cu toţii ca să ne lase nouă întreaga lume, noi, singurele care nu ne-am găsit locul.

Încerc să ghicesc pe unde ai putea fi. Ţin telefonul deschis, pe scaunul din dreapta, ca şi cum ai călători lângă mine. Într-un colţ al parbrizului încep munţii mei să se întrevadă. Mă întorc pentru că e Crăciunul, bineînţeles, şi pentru că nu pot să închei această poveste fără să revin la început.

Ies pe la punctul de taxare Carisio, intru pe drumul regional 230, şi Mucrone se iveşte în faţa mea. Pe jumătate acoperit de zăpadă, vârful retezat cu precizie care, pe vremea când eram mică, mi se părea că seamănă cu un mamelon. De fiecare dată, îl privesc cu aceeaşi afecţiune, ca atunci când mă lipeam de ferestrele de la Palazzina Piacenza ca să nu cad. De o literă mută care, în mod esenţial, precedă întregul alfabet.

Pentru că muntele acesta e mama mea.

Şi, în timp ce mă întorc la ea, îmi imaginez cum tu stai întinsă în poala mamei tale, cu urechea pe marmură, încercând să-i asculţi inima, sub un cer la fel ca acesta pe care-l am deasupra. Cobor din maşină, pentru că am ajuns în Via Trossi.

Sun la interforn şi uşa se deschide imediat. Înţeleg că mă aşteptau şi mă simt vinovată; nivelul meu de anxietate începe să crească. Urc în lift şi mă observ în oglindă. Într-adevăr, mă întreb, sunt această femeie de aproape treizeci şi patru de ani, întotdeauna cu acelaşi roşu în păr, cu o urmă fină de machiaj, prea puţin elegantă, cu sânii mici, dar cu burta nu atât de plată, cu trăsăturile feţei mai aspre, mai obosite?

Ce spune, această reflexie, despre mine?

Că a trecut timpul.

Uşile se deschid şi mă întorc. Pe palier o găsesc pe mama în halat, sprijinită de uşa care nu a fost vopsită de ceva

vreme. Are şaizeci şi unu de ani, şi deja mi se pare nedrept, dar cum nu se mai îngrijeşte, arată de parcă ar avea zece în plus. Are gura stafidită, pete pe piele, dar nu mai sunt ca nişte pistrui, ci gri. În rest, continuă să fumeze ca o nebună. Adevărul e că nu o recunosc când mă duc spre ea să o iau în braţe, forţându-mă să zâmbesc. În plus, nu-l recunosc nici pe frate-miu, care apare din spatele mamei, îmbrăcat într-un trening din poliester şi un tricou cu *Rancid*. Încă îşi face creastă, chiar dacă e grizonant, încă mai poartă piercinguri în buza de sus şi în sprânceană, chiar dacă are riduri. Îi iau în braţe pe amândoi şi simt cât de fragile sunt oasele mamei şi că Niccolò s-a umflat din nou de la atâtea medicamente. Ce n-aş da, Beatrice, ce n-aş da să mă întorc la anii când eram mici şi, chiar dacă eram pline de probleme, neglijate, corpul mamei încă era o piatră şi putea să ne ridice pe amândouă ca să ne gâdile.

Intru, îmi las haina, cadourile, respir tristeţea lor.

— Ia asta, îi spun lui frate-miu, pune-o în frigider. Îi întind sticla de vin spumant.

Dispunerea mobilei, a covoarelor, a oglinzii de perete, totul a revenit în poziţia în care era înainte, când mă întorceam acasă de la şcoala primară. Dar timpul a lucrat foarte perfid şi şi-a pus în gând să redimensioneze şi să transforme totul într-o minciună, chiar şi globul de sticlă din Oropa, cu zăpadă de polistiren în interior, de pe comoda de la intrare. Iar eu ar trebui să încetez să mă mai refer la tine ca la o prietenă imaginară, de încredere. Dimpotrivă, chiar.

O să îi spun din nou managerului tău că nu intenţionez sub nicio formă să vin să te văd. Şi, dacă va insista, o să-i explic adevărul: că mi-ai luat băiatul şi că a trebuit să-l cresc pe Valentino singură. Din vina ta.

Ne-am aşezat la masă după 13:30. Anul acesta m-au avertizat: fără prăjeli. Niccolò a rulat pastele cu mâna, a rumenit friptura şi frunzele de sfeclă pentru umplutură, şi mama l-a ajutat să închidă pastele, una câte una. Sunt foarte mândri în timp ce servesc mâncarea. Eu deschid spumantul şi umplu paharele. Pornim televizorul pe programul de ştiri, pe fundal, ca să avem senzaţia că sărbătoarea e mai vie, că golul este mai mic, chiar dacă, fără copii, Crăciunul n-ar trebui să fie sărbătorit, iar noi suntem trei adulţi destul de dezaxaţi, pentru cineva care ne-ar vedea din afară. Ştiu cum ne-ar caracteriza: o văduvă, care nu reuşeşte să treacă peste deces, o mamă singură, care nu reuşeşte să iasă cu un bărbat, şi un fost dealer de droguri.
Dar reprezentăm şi noi o poveste sau ceea ce poate fi numită *o familie*. Motiv pentru care îi felicit pentru prânz, sondez chipul mamei ca să văd vreo urmă a faptului că s-ar simţi mai bine. A ridicat o bucată de paste în furculiţă, a privit-o cu atenţie şi s-a luminat la faţă:

— Mă întreb, oare, de ce n-am încercat să gătesc şi înainte, îţi dă atât de multă satisfacţie.

Şi imediat după aceea a alunecat din nou în dorul de Carmelo:

— Nu i-am pregătit o mâncare decentă în viaţa lui, aşa rău îmi pare.

Niccolò dă mai tare televizorul. Mama continuă să-şi aducă aminte: festivalurile, când luau cina la sfârşit de concert şi, poate, era trei dimineaţa, dar bucătarii păstrau întotdeauna două farfurii calde pentru ei. Şi-a adus aminte inclusiv de bunica, cum pregătea pastele astea umplute duminica dimineaţa, în timp ce tatăl ei citea ziarul. Bucătăria s-a populat cu morţi. Am început să mă zgâlţâi pe scaun, ca şi cum aş fi vrut să scap de nişte lanţuri

invizibile. Şi asta tot din cauza ta se întâmplă, pentru că nu m-ai lăsat niciodată să mă eliberez de locul acesta.

Ca să ne readucă în realitate, cred, Niccolò ne anunţă că are o nouă iubită, una Marina, care e DJ.

— I-am zis să treacă pe aici mai pe seara, ca să v-o şi prezint.

Mama face o grimasă de bucurie. Nu pot să mă abţin să nu mă gândesc la ceva complet meschin: toată lumea are o pereche, până şi fratele meu reuşeşte să aibă o iubită, numai eu nu pot să-mi găsesc pe cineva. Şi sună telefonul. Nu e al meu, e telefonul fix, dar eu sar ca arsă. Mama se ridică şi se duce să răspundă, îşi târâie papucii până la intrare.

— Alo?

Eu şi Niccolò ne oprim din mestecat şi tragem cu urechea ca atunci când eram copii.

— A, bună, Paolo. Ce faci? Crăciun fericit şi ţie.

Se lungesc la vorbă. Tonul mamei devine tot mai uşor, aproape spumos. Vara în care am rămas însărcinată i-a schimbat. Şi cred că faptul că au stat împreună, ca bunici, i-a apropiat şi mai tare, într-un mod nou, epurat de nesiguranţă şi de frenezie. Nu erau făcuţi pentru căsătorie, dar pentru alte forme de afecţiune mai neobişnuite, da. Niccolò, însă, când vine rândul lui, trânteşte o urare de complezenţă şi-mi dă receptorul mie. Ei n-au reuşit să găsească o cale de mijloc şi e păcat. Pun receptorul la ureche:

— Crăciun fericit, tată. Ce-ai mai făcut?

— Acum m-am întors de la Cesari, răspunde. Asta pentru că Iolanda a fost la prânz cu copiii ei, am vrut şi eu să mă

simt bine. Aceeaşi masă, aceeaşi vedere ca la aniversarea ta. Şaptesprezece sau optsprezece ani, nu mai ştiu… Am mâncat o porţie de linguine cu fructe de mare absolut delicioasă.

— Serios?

Mi-l şi imaginez: singur la restaurant, contemplând Marea Tireniană, căreia nu-i pasă deloc de Crăciun. Şi, în sfârşit, pot să-mi spun şi mie însemi că sunt fericită că m-am mutat la T în vara aceea, pentru toate traumele şi rupturile care au urmat, pentru că mi-am dat voie să cunosc acest bărbat. Pe tata.

— O să mă duc să observ puţin păsările, cât mai e lumină. Chiar dacă, fără Valentino, nu mă distrez aşa de bine.

Am uitat să menţionez că fiul meu are o pasiune fantastică pentru păsări, moştenită pe căi misterioase, dintre acelea care sar peste o generaţie. De fiecare dată când este la T cere să fie dus în parcul San Quintino, începe imediat să-şi lustruiască binoclul. Îl umple pe bunicul lui de o satisfacţie pe care eu nu am reuşit niciodată să i-o ofer.

— Diseară încep să pregătesc camerele pentru tine şi el, abia aştept să veniţi.

— Mai sunt două zile, tată!

Când închid, îmi dau seama că am doar patruzeci şi opt de ore de petrecut aici şi nu pot să le las să treacă în zadar. E datoria mea să umplu orele astea. Eu sunt cea care a studiat. Toate acele cărţi trebuie să ne îmbunătăţească vieţile, cumva. Mă întorc în bucătărie, deschid panetonele, încă o sticlă de spumant şi propun un toast:

— Pentru noi şi pentru viitor!

Nu sună foarte convingător, dar la a doua sticlă, râdem cu mai multă poftă. O terminăm şi rămânem acolo, ne legănăm pe scaune. La ştiri nu s-a vorbit despre tine şi sunt recunoscătoare pentru asta. Ne aşteaptă o după-amiază lungă, suntem mai mult somnoroşi decât ameţiţi. Mă ridic de la masă şi spun:

— Mergeţi în sufragerie să vă relaxaţi, strâng eu masa.

Acceptă fără proteste pentru că sunt obosiţi, îi văd. Ce anume îi oboseşte? De lucrat nu mai lucrează. De la o curăţenie făcută în casă pe repezeală, pentru că nici prea ordine nu e? Cred că de la simplul efort de a se trezi de dimineaţă, de a trece peste zilele astea. Scutur faţa de masă, spăl farfuriile, mă reped pe negândite şi curăţ şi aragazul. Îmi fac o cafea, pun ceştile din serviciul bun pe tavă. Imediat ce se umflă cafeaua, le umplu până la buză şi traversez holul, încrezătoare că acest gest va putea, măcar puţin, să readucă buna dispoziţie.

Când intru, însă, în sufragerie, văd un brad ca vai de el, din care lipsesc până şi beculeţele, pe care probabil se chinuiseră să-l împodobească folosind globurile vechi, doar pentru că veneam eu. Şi, puse dedesubt, cadourile noastre: şase pachete mici, mototolite. Ei doi, trântiţi pe canapea, atât de neîngrijiţi încât, de data asta, dau o importanţă foarte mare aparenţelor. Mi se strânge inima. Pentru planta de apartament uscată. Pentru televizorul setat pe unul dintre acele filme decrepite pe care le difuzează în ziua de Crăciun, ca, de exemplu, *Şase mirese pentru şapte fraţi*. Pentru DVD-ul îngropat sub straturi de praf şi VHS-ul copilăriei noastre, care e încă acolo şi cine ştie dacă mai funcţionează. Ceea ce observ, de fapt, stând în prag, pentru că nu sunt în stare să păşesc în cameră, este reflexia mea.

Mă întreb dacă e, oare, posibil, ca partea cea mai bună din viaţă să se fi consumat deja?

Am un fiu adolescent care, în curând, o va lua pe drumul lui şi eu voi rămâne singură seara acasă, gândindu-mă la o iubire care s-a încheiat în 2006, la o prietenie pe care am pierdut-o tot atunci, la poeziile şi la romanele pe care nu le-am scris niciodată, la cariera improvizată, care nu se ştie dacă va avansa vreodată.

Privirea mea cade pe VHS.

Îmi răspund: Nu, ce naiba!

Păşesc peste prag. Mă aşez în faţa canapelei.

— Mamă, o întreb în timp ce pun tăviţa pe masa de metal, pe acea masă, şi simt cum încep să ard în interior, ce-ai zice dacă aş lua casetele VHS cu Violaneve pe care le ai în ultimul sertar din comodă şi ne-am uita la ele împreună?

Mama se albeşte la faţă. Mă priveşte încruntată, sprâncenele, pleoapele devin un nod de riduri şi de spaimă, ca şi cum ar fi avut o sută de ani.

— Tu de unde ştii?

— Ţi-am făcut ordine în cameră, în octombrie, când s-a schimbat anotimpul. Îţi aduci aminte?

— Ei, nu e cazul să scoţi chestiile alea afară, se apără.

Niccolò se uită ciudat la noi, rulând între degete un cui de haşiş. Nu înţelege despre ce vorbim. Mi se pare incredibil că tocmai el, care nu s-a desprins niciodată de ea, care trăieşte cu ea de patruzeci de ani, nu ştie povestea cu Violaneve.

— Când era tânără, mama a cântat la bas într-o trupă rock, îi explic, şi şi-a păstrat înregistrările de la concerte.

Cască ochii. Mama îşi frânge mâinile de ruşine.

— Lasă-le acolo unde sunt, insistă.

Dar nu am nicio intenţie să reununţ. Cred că ar fi frumos, folosesc tonul pe care îl adopt şi în aula III când nu vor să mă asculte, dacă, în loc să căscăm gura la filmul ăsta, pe care îl ştim pe de rost, ne-am uita la ceva care chiar are sens.

— Nu, insistă mama încrucişându-şi braţele.

I se citesc pe chip gândurile: teamă, regret, tentaţie. O văd cum se luptă cu sine însăşi, cum ochii îi devin petice de cer mohorât cu explozii bruşte.

— Suntem copiii tăi, o încurajez, nu te-am auzit niciodată cântând în trupa asta. Ţi se pare normal?

Devine şi mai rigidă. Dar apoi, brusc, îşi desface braţele.

— Bine... Se ridică în picioare, cu spatele drept. Dar concertul îl aleg eu.

VHS-ul are o etichetă puţin dezlipită la colţuri, pe care e scris: GATTINARA, 17 AUGUST 1978.
— Pariu că n-o să se vadă mai nimic, spune mama şi îmi întinde caseta, apoi se aşază din nou pe canapea.

Deschid aparatul video, introduc caseta, este trasă în interior, şi mă rog, cu toată fiinţa, să meargă.

Câteva secunde mai târziu, ecranul devine din negru gri, începe să foşnească. Mă întorc spre mama şi Niccolò zâmbind, dar ei nu trădează nicio aşteptare, nicio emoţie: el mai are puţin şi termină cuiul, ea îşi aprinde un Camel. Două ziduri. Atunci ezit, regret: ce încerci să faci, Elisa? Toată camera miroase a haşiş, ceea ce, pe de-o parte, mă

enervează, pe de altă parte, îmi aduce aminte de Alfasud, când treceam pe podul Morandi.

Luminiţa roşie de la tasta *power* rămâne aprinsă, mecanismul vechi şi greoi pare că se pune în mişcare, angrenează bobinele, derulează benzile, iar eu mă încăpăţânez. Mă duc imediat să trag jaluzelele, ca să se facă întuneric. Sufrageria începe să semene cu un mic cinematograf de Crăciun, din acelea de ţară, organizate în săli polivalente, după muncă. Apăs telecomanda şi mă aşez lângă mama, care îşi muşcă buza inferioară. Simt cât de tensionată e.

— N-o să se vadă nimic, repetă, poate speră să fie aşa.

Apăs pe *play* şi apar o pată galbenă, apoi una roşie, se împrăştie, dispar. Negrul şi griul revin. Mi-am făcut speranţe inutile? Se aude un sunet, nişte voci la grămadă. Nu, revine vechiul sunet strident, analog. Apare o pată verde, care încearcă să devină o imagine. Aştept, mă trece un fior: da, sunt frunze, sunt copaci. Încrucişez degetele. Capetele oamenilor sunt îngrămădite, încadrate prost. Apoi lentila se corectează, se opreşte şi, ca prin minune, se vede, în sfârşit, clar, mama.

Dacă n-ar fi părul şi pistruii, poate n-aş recunoaşte-o. Se ocupă de cabluri şi amplificatoare, e pe o scenă imensă, alături de alte trei fete. Camera se apropie de ele, sunetul se adaptează formelor şi disting chitarele care zbârnâie şi microfoanele care şuieră. Un *zoom* neaşteptat, îndrăzneţ şi, în prim-plan, reapare mama, la douăzeci de ani, cu chitara bas atârnată de gât.

Poartă o fustă cu dungi viu colorate, un maiou subţire, care îi lasă spatele gol şi un decolteu adânc. Camera de filmat se opreşte asupra ei, o analizează, se joacă cu ea. O

voce din afara cadrului se aude urlând: „Annabella, ce e cu faţa aia? Hai, zâmbeşte.”

Mama, femeia în vârstă de lângă mine, vreau să spun, lasă să-i scape un zâmbet. Cealaltă, fetişoara din filmare, face o strâmbătură atât de infantilă, încât mă umple de tandreţe. Are un ruj fucsia frumos; are cărare pe mijloc, iar părul lung până la jumătatea spatelui îi încadrează fiecare parte a feţei. Poartă o bandană lila pe frunte şi zeci de coliere. Se chinuie, împreună cu celelalte fete din Violaneve, toate tinere şi îndrăzneţe. Vocea strigă din nou la ea: „Anna, trimite-mi un sărut!” Dar ea e preocupată să-şi acordeze chitara bas şi se întoarce cu spatele. Atunci el, care, probabil, era iubitul de atunci, se simte jignit şi începe să strige la mulţimea strânsă în faţa scenei. Mai toţi au douăzeci de ani, unii sunt cu pieptul gol, fumează ţigări, au beri în mână şi, mai degrabă decât Gattinara, parcă suntem la Woodstock. Dar, pe măsură ce cadrul se lărgeşte, se înţelege că suntem, totuşi, în provincia Vercelli: se văd corturile bucătarilor, mesele lungi de lemn cu bănci pe care copiii şi bunicii mănâncă laolaltă tocăniţă de porc.

Iubitul mamei se întoarce brusc spre ea. „Aţi terminat de făcut probele, da sau nu?” Alte voci au ecou şi le cheamă: „Viola-neve! Viola-neve!” Soarele stă să apună şi chiar şi de partea asta a ecranului reuşesc să aud foşnetul aerului dens, plin de umiditate şi ţânţari, impregnat cu căldura trupurilor, a dorinţelor.

Violaneve confirmă dintr-o mişcare. Pentru câteva clipe se aud doar urlete şi râsete. Apoi încep să cânte şi o fac atât de bine, atât de sigure pe ele, încât acea scenă de lemn mare, dar bine amenajată, aruncată acolo, între platani, se transfigurează şi devine centrul pământului.

Mă întorc spre mama cu grijă şi văd că, fără să facă niciun zgomot, a început să plângă. Şi Niccolò este emoţionat, îşi aprinde a nu ştiu câta ţigară.

— Chiar eşti tu? o întreabă.

Mama nu se mişcă, nu-şi dezlipeşte ochii de ecran. Are obrajii plini de lacrimi, dar schiţează un zâmbet şi îi răspunde:

— Da, eu sunt.

Simt nevoia să intervin: Annabella Dafne Cioni n-a fost doar mama mea, femeia impulsivă, neconvingătoare, dezordonată, întotdeauna ba prea tristă, ba prea veselă, care ne-a iubit şi ne-a abandonat de mii de ori. La fel cum eu nu sunt doar persoana pe care şi-o imaginează Valentino, care lucrează şi stă cu el şi atât: nu ştie nimic despre Beatrice, la fel cum eu nu ştiam nimic despre Violaneve.

Mama a fost, înainte de orice, şi o să fie întotdeauna, fata extraordinară la care mă uit acum cum evoluează pe scenă, plină de energie, liberă sub lumina albă a reflectoarelor, care dă din cap în ritmul sălbatic al muzicii, râde şi are un talent inegalabil.

Dar eu cine sunt?

Din instinct, îmi pun o mână pe spate, pe sub pulover. Găsesc din prima cicatricea, pe pipăite, şi îmi trec degetul pe toată lungimea ei, şi de la concertul din Gattinara mă întorc în această sufragerie, într-o după-amiază de primăvară din 1991, cu ferestrele deschise, când eu şi mama eram singure.

Mi-am adus aminte atât de multe episoade, încât pot să fac şi acest ultim efort şi să termin întreaga poveste.

Eram iritată în ziua aceea. Nu mai suportam nimic, mă săturasem să stau în casă sau să fiu bolnavă. Ce-mi aduc aminte foarte bine e că aveam cinci ani şi voiam la mama. Voiam să mă ţină în braţe, să mă alinte, să o sărut. Nu voiam nici să se uite la televizor, nici să facă ordine, nici să se ducă la baie sau orice altceva, pentru că ea trebuia să stea întotdeauna cu mine, secundă de secundă. De-asta mereu mă smiorcăiam, o sufocam, o strângeam. Apoi a primit un telefon.

Mă văd pe mine din nou, agăţată de piciorul ei: „Mama, mama, mama!”, în timp ce ea încerca să înţeleagă cuvintele care erau emise în receptor, să răspundă. Era, evident, o discuţie importantă. Doar că eu trăgeam de firul de la telefon şi strigam încontinuu: „Mama, mama, mama!” Ea a închis, a pus telefonul jos şi s-a întors în sufragerie palidă, îngrijorată. Eu, după ea: „Mama, mama!” Atunci s-a întors. M-a privit ca şi cum nu ştia cine sunt. Ca şi cum m-ar fi urât. Eu m-am lipit din nou de o parte din corpul ei. În acel moment a urlat la mine şi mi-a spus ceva îngrozitor, ceva ce memoria mea refuză să articuleze – ca „Mori!”, ca „Te arunc pe geam acum!”, mi-a desfăcut braţele, m-a aruncat de lângă ea cu atâta violenţă, cât a putut de departe, încât am nimerit direct în colţul măsuţei de fier.

Colţul acela era ascuţit, tăios; mi-a intrat în carne atât de adânc încât, *după aceea*, am fost nevoite să mergem imediat la spital, să mă coasă şi, mai târziu, a trebuit să arunce covorul, pentru că se impregnase atât de tare de sânge, încât niciun detergent nu mai putea să scoată petele. Dar *înainte*, în timp ce colţul acela îmi rănea spatele, şi durerea încă nu începuse, ochii mei uluiţi s-au deschis mai larg, în faţa ochilor ficşi ai mamei şi am citit în ei o oboseală abisală. Era obosită de mine, de orice, trăia

într-o închisoare insuportabilă, într-o nevoie urgentă de a se elibera, de a fugi, de a scăpa de femeia aceea epuizată, sătulă să crească doi copii singură, să muncească în ture, să poarte acea cămaşă de forţă pe care viaţa i-o prinsese de jur împrejur, în loc să-i dea voie să cânte.

Apoi pleoapele ei s-au închis şi s-au redeschis, a clipit de mai multe ori, a văzut sângele, şi-a dat seama de durerea pe care o simţeam şi cât de departe ajunsese.

— O, Doamne, o, Doamne, a murmurat. N-am vrut asta. N-am făcut-o intenţionat, jur.

S-a aruncat asupra mea, m-a luat în braţe şi m-a ridicat, -acoperindu-mă de sărutări. Repeta:

— Iubita, iartă-mă, iartă-mă, mi-a închis rana cu mâna, mi-a pus un tampon steril deasupra şi, când a înţeles că un bandaj făcut la baie nu ajuta cu nimic, m-a luat la spital, în timp ce eu, ghemuită pe scaun, continuam să mă uit la ea fără să-mi vină să cred, atât de surprinsă să simt, pentru prima dată, golul acela.

Acelaşi de care am încercat să fug toată după-amiaza, să îl umplu cu ea, obligând-o să fie prezentă. Golul acela, care s-a mărit fără oprelişti, devenise o prăpastie. După aceea, la urgenţe, ni s-au pus foarte multe întrebări despre acel incident, ne-au întrebat de zeci de ori dacă fusese un accident, iar eu am răspuns că da, fiindcă intuisem pericolul de a fi despărţite.

N-a fost vina ta, îmi dau seama, treizeci de ani mai târziu.

Dar nici a mea n-a fost.

Nu a fost vina nimănui că eram atât de singure.

— Chiar cântai bine, îi spun, căutându-i mâna.

O iau, o strâng cu delicateţe şi degetele ei reacţionează, se întrepătrund cu ale mele şi strâng, la rândul lor.

Niccolò confirmă.

— Da, erai foarte bună. La Babylonia te-ar fi chemat să cânţi în fiecare seară.

Simt o urmă de regret în vocea lui. Mama se grăbeşte să răspundă:

— N-are importanţă, Nic, serios. Am trăit atât de multe lucruri împreună.

Am continuat să ne uităm, distruşi şi recunoscători, la această filmare de amatori, pe jumătate stricată, pe care nimeni, cu excepţia noastră, n-o văzuse niciodată şi nici n-o s-o mai vadă. Acest secret rămâne o proiecţie intimă, de familie. Suntem trei străini care s-au întâlnit, şi-au făcut rău, dar acum suntem aici, şi îmi dau seama că nu avem ce să ne iertăm unul altuia. În final, hotărăsc eu ce contează cel mai mult în povestea asta. Contează binele pe care ni l-am făcut.

O ascult pe mama la chitara bas: ce păcat că nu a putut să devină ce şi-ar fi dorit. Poate ar fi ajuns chiar cunoscută. Sper că adevărul acestui moment să îi răscumpere, măcar puţin, din recunoaşterea pe care a pierdut-o şi ca pasiunea ei pentru chitara bas să continue să ardă în ea, într-un colţ al sufletului. O recunosc pe ecran, în timp ce se apropie de microfon, cântă şi ea refrenul:

How I wish, how I wish you were here.

We’re just two lost souls

Swimming in a fish bowl,

Year after year,

Running over the same old ground.

What have we found?

The same old fears,

Wish you were here.[99]

Şi mă gândesc la tine, Bea.
Aş fi vrut să fii şi tu aici, cu noi.

Când redeschid jaluzelele, constat că afară s-a lăsat deja întunericul. Biella seamănă cu o mică iesle, înghesuită la baza muntelui, şi regăsesc insula unde am crescut atât de greu accesibilă pentru trenurile normale, cea de dinainte de T, de tata, de Beatrice. Deschid ferestrele şi las să intre în cameră aer curat. Sună interfonul, şi Niccolò sare în picioare:
— Probabil e Marina, spune cu uşurare şi aleargă să-i deschidă.

Avea ochii puţin înroşiţi. Cred că a plâns, în şoaptă, în timpul proiecţiei de cinema improvizate. Aud uşa de la intrare şi cred că această Marina a picat chiar la momentul potrivit. Intră în sufragerie, se prezintă cu ezitare, întâi mamei, apoi mie. Are părul fucsia, rujul negru, ceafa tatuată şi, după câte pare, vreo cincizeci de ani. Îmi promit să nu mai judec pe nimeni după aspectul fizic, cel puţin, nu după ce i-am ascultat toată povestea.

Mama o întreabă dacă bea cafea sau un lichior, iar ea răspunde:

— Lichior, mulţumesc.

Bem, discutăm despre chestii care nu mă prind, pentru că eu încă am Pink Floyd în urechi, ţânţarii de jur împrejur, mirosul de tocană în nări şi lichiorul îmi dau lovitura de graţie. Când Niccolò şi Marina îşi iau la revedere, ca să

[99] Versuri din melodia „Wish You Were Here”, a trupei Pink Floyd, lansată în 1975 (n. tr.).

plece în oraş – unde se duc, pe 25 seara, nimeni nu ştie – mă retrag în baie să mă demachiez, caut în şifonierul mamei ceva comod, apoi mă întind pe canapea, sprijinindu-mi picioarele pe genunchii ei.

Ce bine că rămânem singure! Închid ochii şi mă gândesc amuzată că nu am desfăcut nici măcar cadourile. Ce mai contează, am avut ceva mai importat de făcut şi acum aş putea chiar să şi adorm. Asta dacă mama, profitând de această intimitate dintre noi, n-ar fi îndrăznit să mă întrebe, şovăitoare:

— Am auzit de dispariţia lui Beatrice... sper că nu i s-a întâmplat nimic. Ştii tu ceva?

Din vara aceea, n-am mai vorbit niciodată despre tine. Ştiam că şi ea, la fel ca tata, continua să te urmărească pe internet cu entuziasm, dar cu siguranţă, nu mi-ar fi spus mie asta.

Mă surprinde faptul că nu mă irită întrebarea ei, că nu-mi displace. Dimpotrivă, îi răspund binedispusă:

— Ce crezi, mamă, că i s-a întâmplat ăleia? Doar n-a împuşcat-o nimeni. Dacă lumea o să explodeze, dacă o să se prăbuşească, dacă ne loveşte un meteorit, poţi să stai liniştită că ea o să fie mereu acolo, pe prima poziţie, invincibilă...

— Dar tu te-ai uitat bine, m-a întrerupt, la ultima fotografie pe care a publicat-o?

— De ce? Râd. Nu era creaţă, elegantă şi perfectă, ca în toate celelalte?

Mama întinde mâna spre telefon şi dă din cap:

— Nu, iubita mea, ia, uită-te puţin.

Mă aşez din nou şi mă apropii de ea. Mama îţi deschide pagina, măreşte imaginea pe care ai publicat-o pe 9 decembrie, arată cu degetul spre detaliul pe care vrea să mi-l arate, casc ochii fără prea mult entuziasm şi încerc să râd, să intru în jocul ei. Mi se taie răsuflarea: cum de nu mi-am dat seama?

— O recunoşti?

Hermès, colecţia toamnă-iarnă 2007. Culoarea vinului. Fetru pur. E ultimul cadou de aniversare pe care ţi l-am făcut, în Via Mascarella: bineînţeles că o recunosc. Îmi aduc aminte că am rămas foarte dezamăgită, pentru că nu mai cheltuisem niciodată atâţia bani în viaţa mea, iar tu nu ai avut bunul-simţ să o porţi nici măcar o dată.

— Am observat-o imediat, a continuat mama. Pentru că de pălăria asta şi de întreaga comandă de la Hermès, din iarna aceea, m-am ocupat eu. Am parcurs fiecare etapă, de la fetru la cusături.

Simt că mă studiază, ca să înţeleagă cum mă simt, aşa că îmi ascund faţa, fără să-mi dezlipesc privirea de la fotografie, de la tine, care zâmbeşti la fel ca de obicei, atât de aproape de cameră, încât desfiinţezi orice destinaţie, orice fundal, orice peisaj, iar acea pălărie de culoarea vinului iese atât de tare în evidenţă, încât mă întreb cum de nu mi-a sărit în ochi imediat sau, apoi, de fiecare dată când am văzut fotografia prin ziare sau la televizor. În cazul acesta, mă întreb ce-am văzut, de fapt, din tine, în toţi anii aceştia.

— Dacă e să mă întrebi, e un mesaj pentru tine, Elisa, cu siguranţă. A purtat pălăria asta înainte să dispară complet, ca să-ţi spună ceva.

Ridic fruntea, mă uit la mama şi cred că are dreptate. Mă simt distrusă, emoţionată, la fel cum m-aş fi simţit în liceu,

dacă Lorenzo ar fi scris pe un zid: ELISA, TE IUBESC sau mi-ar fi dedicat o melodie la radio. Chiar dacă nimeni pe lume nu a putut să descifreze declaraţia, tu mi-ai adresat-o mie, Beatrice. Ai lansat public un mesaj pentru mine.

— Fetru pur, repetă mama, o super-pălărie de lux.

— Ce e ăla fetru? întreb.

Chiar nu ştiu, dar dintr-odată mi se pare important să aflu din ce material e făcută pălăria aceea, realitatea sa obiectivă, materială.

— Chiar vrei să ştii? Mama începe să râdă. Să ştii că nimeni nu întreabă asta...

— Da, insist, spune-mi.

— E blană de iepure împâslită.

Când sună mobilul, de data asta, al meu, mă ridic fără emoţii, calmă, îl iau fără să verific cine sună, pentru că nu e nevoie şi mă duc dincolo, în bucătărie.
Închid uşa după mine, mă aşez lângă fereastra care dă spre balcon. De acolo pot să văd luminile căii ferate, curtea acoperită cu ciment, întreaga mea copilărie şi răspund:

— Bună seara, Rebora.

— Bună seara, îmi răspunde politicos, ce aţi hotărât?

În sfârşit, mă simt sigură. Ştiu ce am de făcut. Urmez cu privirea ultimul tren cu metan care pleacă din gara Biella şi alunecă spre câmpia neagră şi neclintită şi îmi aud vocea care declară:

— Vreau să ne vedem. Dar trebuie să-mi ceară ea asta.

— Bine, confirmă Rebora, îi spun imediat.

Şi apelul ia sfârşit. Rămân în picioare în faţa geamului, cu telefonul în mână. Cerul este senin şi brăzdat de stele. Încep să număr, dar nu ajung la o sută. Telefonul sună din nou.

Pe ecran apare mesajul „Număr necunoscut”.

Necunoscuta eşti tu.

Îmi dau seama de faptul că n-ai existat niciodată.

Şi de faptul că eu nu sunt pregătită.

În timp ce accept apelul şi apropii telefonul de ureche, realizez că nu sunt deloc gata să-ţi aud din nou vocea.

— Bună, Eli.

Mi se urcă un sughiţ în gât, fără ca eu să pot face nimic împotriva lui.

Mă abţin. Îţi răspund:

— Bună, Bea.

— Ascultă, continui, iar vocea ta este neschimbată, aceeaşi din clasa a XII-a, vocea pe care o auzeam la telefonul din casa tatei.

Dar acum te opreşti, iei o pauză, iar asta înseamnă că, de atunci, chiar au trecut douăzeci de ani.

Te aud cum respiri, dar nu reuşesc să respir şi eu. Îmi dau seama cât de greu e pentru amândouă şi singura uşurare este că nu mă poţi vedea, pentru că tremur.

— Ascultă, repeţi ca să-ţi reiei gândurile.

Dar, fiindcă tu eşti tot tu, te orientezi imediat, renunţi la atâta ezitare şi detonezi bomba:

— Ce faci de revelion?

Ar trebui să mă apăr, dar tu mă dezarmezi chiar înainte de a putea să-mi dau seama. Sunt goală şi îţi răspund:

— Nu am nimic programat.

Ceea ce e adevărat, excluzând tombola cu tata şi Valentino, de la numărătoarea inversă.

— Bine, atunci hai că-ţi fac eu o propunere: hai să ne vedem pe 31 şi să întâmpinăm anul nou împreună: noi două.

Într-o clipă, mi se derulează în faţa ochilor miile de petreceri uriaşe pe care le-ai organizat în anii trecuţi, la Saint Moritz, în Maldive, în Beverly Hills, în zilele următoare apăreau pagini şi pagini întregi în reviste, despre hainele tale, despre invitaţi şi mă pufneşte râsul.

— Vrei să petrecem noi revelionul împreună? Glumeşti?

— Nu, deloc, îmi răspunzi uşor iritată.

Iar răceala vocii tale de acum este cea care mă retrimite la locul meu, mă ţine la distanţă, îmi aduce aminte că tu eşti Beatrice Rossetti, cea mai cunoscută femeie din lume, iar eu sunt un nimeni.

— Unde am putea petrece?

A devenit serioasă.

— La vizuină.

— Vizuină?

— N-a fost vândută şi n-a golit-o nimeni. Nici măcar nu i-au scos sigiliul. A rămas exact ca în 2003.

— Dar tu eşti la T, acum?

Atunci trece peste şi conchide:

— La vizuină, la ora nouă. Apoi, cu o secundă înainte de a închide conversaţia adaugă: Mă bucur c-o să te văd din nou.

Stau cu telefonul în mână, îl privesc şi-mi spun: Bravo, Elisa, felicitări. De mai bine de zece ani te lupţi cu ea, dincolo de cele patru sute de pagini de luptă corp la corp cu amintirea ei, şi acum? Aşa repede ai capitulat?

Da, i-ai spus: imediat, ca şi cum asta ai fi aşteptat. Dar nu trebuia, parcă, să te răzbuni? Să i te împotriveşti?

Las telefonul pe masă, nu mai vreau să mai stau în casă. Cuvintele „mă bucur c-o să te văd din nou” mi se zbat în piept şi îmi inundă tot corpul. E un tremur dureros, dar plăcut.

Nu pot să neg: sunt fericită. Gata cu prefăcătoriile. Care din noi a jucat mai mult un rol în aceşti ultimi treisprezece ani? Nu are importanţă, nu ne-am luat la întrecere. Ştiu doar că nu am chef să pun masa, să gătesc, să spăl farfurii. Mă duc în sufragerie şi îi propun mamei:

— Mergem la Lucciola să mâncăm o pizza.

Ea zâmbeşte, pentru o clipă e din nou tânăra femeie care m-a dus la pizzerie, sâmbăta seara, când eram mică şi iluzia îmi este suficientă. Ne îmbrăcăm, ne machiem, ne punem tocuri, ca şi cum am merge cine ştie unde. Apoi ne urcăm în maşină şi conduc eu.

Pentru că acum sunt adult.

31

EXERCIŢII DE REAPROPIERE

Fâşia de mare care separă continentul de insulă, pe porţiunea aceasta de coastă, este magnifică, uluitoare, ca şi cum abia ar fi fost creată.

Albastrul apei pare mai închis, din cauza adâncimii sale, dar este brodat de soarele care sclipeşte la suprafaţă şi o inundă de lumină. În depărtare, promontoriul insulei Elba şi cel al continentului se privesc, se apropie la un moment dat atât de tare, încât pare că ar mai fi nevoie de o fărâmă de nisip, ca să se unească. Mă aplec peste balustradă: oare câţi kilometri or fi? Trei, patru? Este o distanţă nesemnificativă, de nestrăbătut, care desparte viaţa pe care o ai de viaţa pe care ţi-ai dori-o.

Mă aşez în Piazza A şi simt cum oscilez între ceea ce am scris până acum şi viitor. Este 31 decembrie, ora nouă dimineaţa, ultima zi a acestui an şi, pare-se, a întregului meu trecut. Valentino s-a trezit devreme, a insistat să luăm micul-dejun împreună, cu toţii, la bar „pentru ultima dată”. Nu am putut să-l refuz, dar l-am avertizat:

— Mai am ceva de făcut înainte şi revin mai târziu.

El s-a urcat pe bicicletă ca să se ducă la taică-su, iar eu am ieşit pe jos, cu un sentiment uşor de vină.

„Ceva de făcut” însemna doar să stau aici, pe una dintre băncile pentru îndrăgostiţii de liceu, care mă scoteau din sărite, şi să admir canalul şi navele care îl traversează. Să las să-mi revină în memorie etruscii, Homer şi miturile pe care ni le explica Marchi în timpul orei de literatură epică şi după-amiezile petrecute în pat cu Beatrice, învăţându-le.

Repet, să creşti e o trădare.

Cu greu mă desprind de această privelişte. Traversez piaţa, urc din nou pe Corso Italia. Fiecare încrengătură de drumuri, în capătul cărora se vede marea, fiecare oblon

ridicat, fiecare semn, îmi aduce aminte de faptul că, într-o vreme, am fost „noi”. Când deschid uşa de la barul Corallo, acolo ne-am dat întâlnire, prima masă pe care îmi cade privirea este cea goală, la care noi ar trebui să ne aşezăm, să deschidem sticla de şampanie cu o sabie, potrivit previziunilor unei Bea care nu era încă faimoasă, lăudăroasă, dar al cărei manager trebuia să devin. Abia după câteva secunde îi observ pe Lorenzo şi Valentino care mă salută şi îmi zâmbesc.

— Numai bine că voiai să stai puţin cu tatăl tău, glumesc şi mă aşez la masă, în faţa lor.

Mă întind să-l sărut pe Valentino, dar se fereşte, fiindcă e Lorenzo de faţă.

El este elegant, ca de obicei: haină de lână, cămaşă de catifea purtată peste blugi, manierat. Îşi pune mâinile în faţă:

— I-a fost dor de tine, chiar dacă nu recunoaşte. Ţi-a spus că am fost împreună cu barca?

Eu nu sunt niciodată elegantă, dar educată, întotdeauna:

— Da, mi-a povestit, i-a plăcut mult.

Ar trebui să ne felicit pe amândoi, pentru părinţii eleganţi şi diplomaţi în care ne-am transformat, asta dacă, în acea dimineaţă, nu mi-ar fi şoptit un demon la ureche să mă duc să cumpăr o sticlă de vodcă şi să-i propun să mergem să ne facem de cap sub stejar.

Valentino m-a privit:

— Oricum, mamă, nu poţi să te plângi. Cu o săptămână înainte de Crăciun frigiderul era gol, în casă era un dezastru, iar tu nu făceai altceva decât să scrii şi să tot scrii. Chiar şi noaptea te auzeam lovind tastele. Aş fi putut

să mă duc la concertul lui Massimo Pericolo şi să mă întorc acasă la şase dimineaţa, că oricum nu ţi-ai fi dat seama.

— Aşa e? întreabă Lorenzo amuzat. Atunci e adevărat că ne ascunzi ceva. Mi-am dat seama imediat, de când am venit în seara aceea, la tine.

Devin mai aspră. Nu ştiu cum să le opresc insinuările, aşa că mă întorc spre bar:

— Voi ce vă luaţi?

Mă ridic, fug spre vitrina cu dulciuri. Din spate, se aud comenzile lor, printre chicoteli şi ipoteze a ce s-ar putea ascunde în calculatorul meu. Identific gustările şi glazurile. Mă gândesc la vocea lui Valentino de mai devreme: nu era nicio urmă de reproş, dar săgeata tot a aruncat-o. M-ai neglijat, mi-a spus, şi încă destul de clar. Adevărul e că are aproape treisprezece ani, nu cinci şi ascultă pe unul care-şi spune Massimo Pericolo. Dar aşa sunt făcuţi copiii: ei trebuie să plece, să se îndepărteze, în timp ce tu nu ai voie, nici măcar un milimetru.

Barmanul se apropie, îi arăt brioşele, adaug două cafele şi un suc de fructe. Îmi dau seama că, în aceste ultime zece zile, pentru prima dată în viaţă, m-am pus pe mine pe primul loc şi nu pe fiul meu. Aşa e, am avut alte treburi mai importante. Şi acest *mai* mi se pare o monstruozitate.

Mă gândesc din nou la VHS-ul cu Violaneve, le revăd în minte dezlănţuite pe acea scenă. Şi mă întreb, oare de câte ori, chiar dacă nu am ajuns să-l arunc într-un colţ de masă, m-am enervat pe Valentino? Pentru că simţeam că mă sufoc, pentru că m-am simţit prizonieră? Prizoniera cui?

Iau tava, măsurând teama care există în acest răspuns.

După ce am terminat micul-dejun, Lorenzo propune să facem o plimbare.
— E o zi prea frumoasă ca să nu profităm de ea.

Mă prinde cu garda jos, iar eu, ca şi mai devreme, cu Valentino, nu reuşesc să găsesc nicio scuză. Mă las condusă pe corso, împreună cu ei, ne plimbăm, ca şi cum am fi o familie adevărată din toate punctele de vedere, deşi e clar că nu suntem, mai trece vreunul care ne recunoaşte, altul care ne mai aruncă, mirat, câte o privire: oricum ar fi, ca de obicei, nu reuşim să ne înscriem niciunei definiţii.

Intrăm pe străduţele din centru. Răresc pasul, pentru că vreau să observ clădirile de piatră ale pescarilor care mi-au atras privirea când am ajuns în T. Balcoane unde atârnă, încă pline de apă, blugi, chiloţi, cearşafuri, ca nişte steaguri; grupuri de copii strânşi sus, pe terase, care se joacă şi câte cinci la un singur telefon mobil. Rămân în urmă. Şi când mă uit din nou la drum, îi văd pe Valentino şi Lorenzo că s-au dus cu mult înaintea mea. Mi se par identici.

Blondul este acelaşi, înălţimea, au spatele lat, mersul identic. Observ asemănările dintre ei, complicitatea dintre doi bărbaţi. Nu mă simt deloc pe dinafară. Lorenzo este tatăl frumos, care locuieşte la Paris, prezent, dar la distanţă, care poate fi cu uşurinţă idealizat. Eu sunt mama enervantă, cea care este mereu la ordine. Cea care trebuie să-i suporte mereu strâmbăturile, înjurăturile, uşile trântite. Dar mă văd cu ochii lui şi-mi vine să râd. Aş vrea să-i spun cât de mult se înşală în ceea ce mă priveşte.

Ne aflăm în Piazza Marina. Imediat ce îmi dau seama, întorc privirea spre „Pascoli”, aproape mă tem că l-am pierdut. Însă, continuă să fie acolo: o ruină şubrezită de intemperii, de abandon. Lorenzo îmi arată spre clădire:

— Elisa, îţi mai aduci aminte?

Ce întrebare. Răspund cu o grimasă.

— Mi se pare că văd şi acum Quartz-ul tău cu imaginea aceea a unui deget mijlociu ridicat deasupra farului din spate.

Mă gândesc la cât de dezolantă era parcarea pentru scutere şi mă cuprinde nostalgia. Valentino ne ia în râs, nici nu ştie ce e aia un Quartz. Nu îşi poate imagina că părinţii lui au fost adolescenţi, că au învăţat la şcoala aceea. Chiar dacă avem puţin peste treizeci de ani, pentru el suntem deja două fosile care nu înţeleg nimic. Aşa că se duce spre port şi ne lasă singuri. Eu ridic fruntea şi mă uit cu atenţie la ferestrele de la primul etaj, încercând să văd care era clasa noastră.

Nu mă pot abţine şi îi spun lui Lorenzo:

— E adevărat, n-am devenit scriitoare. Dar poate, ştii? Simt un fior, pentru că risc. *Poate* ceva tot am scris.

— Ceva? mă întreabă, apropiindu-se de mine. Adică romanul pe care ţi l-ai dorit dintotdeauna?

Suntem foarte aproape unul de celălalt, dar nu mă retrag. În toţi aceşti ani, am refuzat să am orice secret cu el, nu am slăbit niciodată controlul asupra distanţei pe care trebuie să o menţinem între noi. Doar că acum nu mai am chef, nu mai e nevoie.

— Roman e un cuvânt prea mare. Să spunem că mi-am descărcat sufletul, asta da, să scrii e o eliberare.

— Să te eliberezi de ce?

Ezit, pentru că asta nu mi-e foarte clar. Ne întoarcem să vedem pe unde e Valentino: pe o bancă, se joacă cu plasele, încearcă să înceapă o conversaţie cu un pescar.

Cobor spre el. Lorenzo vine după mine. E zi de sărbătoare, ultima zi din 2019 şi, încet, încet, portul se aglomerează cu alţi oameni care se plimbă în plin soare, la fel ca noi. Pescarul nu îl alungă pe Valentino, ci îl invită să urce pe barcă şi îi arată uneltele cu care lucrează. Hotărăsc să-l las acolo.

Mă uit la oameni: se plimbă senini şi calmi, cu hainele legate în talie sau atârnate pe umeri, pentru că aerul e călduţ, chiar dacă este iarnă, asta până când mi se pare că observ o siluetă familiară, brună, foarte înaltă. Mă opresc. Pe măsură ce se apropie, îmi dau seama că o cunosc. I-a crescut barba, cu o mână ţine o fetiţă, iar cu cealaltă împinge un cărucior în care mai stă o fetiţă de aproape doi ani, iar pe lângă el ţopăie un alt copil, nu cu mult mai mare.

Din instinct mă întind spre el: Gabriele!

Se opreşte la rândul lui şi priveşte atent. Apoi mă recunoaşte şi zâmbeşte. Poate nu ar trebui să-ţi zic, dar mă bucur că e la fel de vesel, că are ochii la fel de senini, aşa cum mi-i aminteam şi că şi-a întemeiat o familie; că viaţa a mers mai departe şi fără tine, Bea.

Ne luăm în braţe.

— Elisa, eşti exact la fel!

— Nici tu nu te-ai schimbat deloc.

Ne minţim, pentru că, de aproape, e clar că nu mai suntem aceiaşi copii din mansardă. Ne ajunge şi Lorenzo din urmă, se îmbrăţişează. Gabriele ne-o prezintă pe Gisella, soţia lui. Copiii, nu-mi mai aduc aminte cum îi cheamă, le seamănă mult. Povesteşte că acum lucrează la Coop[100], că locuieşte tot în centrul istoric, dar nu în Piazza Padella şi

[100] Lanţ de supermarketuri din Italia (n. tr.).

îmi aruncă o privire lungă, plină de subînţeles. Maliţioasă, dar curată, fără niciun fel de acuzaţie sau regrete.

Te-a depăşit, Bea. Am înţeles asta, imediat. Nu te-am pomenit, n-ar fi avut sens. Suntem aici, cu vieţile noastre normale şi, de bine, de rău, cu toţii am reuşit să ne facem un rost. Vorbim despre împrumuturi, vacanţe, copii. Ce ştii tu despre toate lucrurile astea? Ce ştie modelul cu părul coafat, care vorbea despre tine, acum câteva zile, la televizor, prefăcându-se că i-ai zdrobit inima? Mai rămânem puţin în port. I-l arăt de la distanţă pe Valentino care, între timp, s-a urcat într-o altă barcă, să exploreze lângă alţi pescari şi mi se pare un mic Odiseu.

Cred că e un semn, Gabriele. Pentru că de fiecare dată când m-am întors în T, nu te-am văzut deloc. De fiecare dată până acum, am evitat cu mare grijă Piazza Marina şi bulevardul, pentru că nu găseam curajul să-mi aduc aminte de tine.

Privesc în jur: soarele e deja sus, iar oraşul vechi, cocoţat deasupra mării, străluceşte; „Pascoli” e atât de însorit, încât pare proaspăt vopsit. Şi e adevărat: o parte din mine n-a părăsit niciodată locul acela. Dar simt că a venit momentul să mă schimb.

Lorenzo şi cu mine ne continuăm plimbarea printre bărci şi printre pisicile care stau la soare pe stânci. Facem pauze lungi de tăcere sau pălăvrăgim despre Valentino, în timp ce el ne ignoră şi ne scapă, încontinuu, de sub priviri.
Îl lăsăm să se ducă.

Zăbovim printre docuri, chiar dacă e prânz şi tata ne aşteaptă cu masa, chiar dacă e ciudat şi incomod să mă plimb cu Lorenzo, dar nu am chef să mă întorc acasă. Mă tem că, în fosta mea cameră, timpul o să se oprească. Mă tem că o să aştept înfrigurată să se facă ora 21:00.

Mi-e groază de orele de după prânz, de faptul că o să mă uit în şifonier şi o să mă întreb cu ce să mă îmbrac. Ce rochie să aleg ca să o întâlnesc pe regina stilului? Cum poţi să te prezinţi în faţa ei? Cu pantaloni, cu fustă? Ar trebui să-mi cumpăr o rochie, în ultimul minut, poate ceva elegant. Sigur, apoi o să spună: „Uite, şi-a căutat o rochie mulată din paiete, care nu e de ea, pentru că e nesigură.” Sau, dacă aş merge îmbrăcată ca de obicei: „Cum de poartă aceleaşi pulovere şi după douăzeci de ani?” Blestemată să fie această discuţie despre modă, pentru că hainele nu spun nimic despre mine şi nu mă dezvăluie. Eu trebuie doar să mă aştern în cuvinte, nu să mă îmbrac.

Deasupra noastră, pe stradă, trece o maşină cu un aparat audio dat la maximum şi se opreşte la un semafor. De la geamul pe jumătate coborât aud foarte clar o strofă din „Sally” şi nivelul meu de anxietate începe să crească.

Mă uit la Lorenzo, am înţeles că ne gândeam amândoi la acelaşi lucru şi, după câteva secunde, mă întreabă:

— Poate, după moarte, promisiunile se pot desface? Tu ce zici?

— Ce promisiuni?

Continui să merg.

— Christian. Îţi aduci aminte când a venit la noi, cu mama ta, în Via Mascarella, şi i-am propus să merg cu el la Zocca, să-l vadă pe Vasco Rossi?

Mă opresc.

— Bineînţeles, în seara în care m-am enervat. Apoi, dimineaţa, voi aţi plecat, iar eu şi mama eram prea preocupate de conflictele noastre, ca să vă mai întrebăm ceva.

Lorenzo zâmbeşte. Tot frumos a rămas, iar frumuseţea e o minciună fără scăpare.

— Vrei să ştii cum a fost?

— Doar nu vrei să-mi zici că l-aţi şi văzut?

— Ne-am plimbat prin Zocca, de la un capăt la celălalt, nu e ca şi cum ar fi vreo mare metropolă, dar tot ne-a luat vreo oră şi Christian...

— Spune-i Carmelo.

— Şi Carmelo a întrebat pe toată lumea: „Unde locuieşte Vasco? Prin ce baruri stă Vasco?” Evident că trebuia să dăm de el. Şi îţi jur că, înainte să ne urcăm în maşină, să ne întoarcem acasă, l-am văzut.

— Glumeşti?

— Nu m-aş apuca să-ţi povestesc asta, după atâţia ani, altfel. Nu ştiu de unde a ieşit, a traversat parcarea, ca o nălucă. Dar, îţi jur, n-am mai văzut pe nimeni care să se emoţioneze atât de tare. Carmelo l-a luat în braţe şi cine ştie ce i-a spus, în timp ce i-a strâns mâna. Am rămas în urmă, pentru că era o scenă prea intimă. După aceea, când am urcat în maşină, mi-a spus că fusese o bucurie atât de mare, încât ar putea să moară în acel moment. Cred că ştia deja că e bolnav. Şi m-a pus să promit că n-o să spun asta nimănui, pentru că un lucru atât de important trebuia să rămână secret.

Am vrut să-l iau în braţe pe Lorezo, chiar dacă ar fi fost o nebunie. În schimb, l-am luat de mână. M-a privit. Probabil, e cumva absurd. Avem un copil împreună, ne-am pierdut virginitatea împreună, sub stejarul acela, a vrut să intre în sala de naşteri să mă ţină de mână, dar acum şi-a retras-o, ne-am ruşinat.

— Auzi, de ce nu ieşim noi la o cafea, zilele astea? Doar noi doi, singuri, şi-mi povesteşti despre ce ai scris?

Înainte, nici nu aş fi stat pe gânduri şi l-aş fi refuzat răspicat. Trebuie să lucrez, trebuie să merg cu tata într-o vizită. Însă acum, după câteva secunde de pauză, îi răspund:

— Da, dar înainte, fă-mi o favoare.

Lorenzo dă din cap:

— Ce vrei tu.

— Stai tu cu Valentino diseară. Şi cu tata, te rog, ca să nu rămână singur.

Mă priveşte surprins şi nu răspunde nimic.

— Poţi să petreci revelionul cu ei? insist.

— Da, trebuia să merg la o cină, dar pot să anulez, nu e nicio problemă. Tu ce ai de făcut?

Simt un puseu de adrenalină, ca şi cum aş plănui un furt, o evadare, o revoluţie.

— Nu pot să-ţi spun, e secret.

32

PRIETENE PENTRU TOTDEAUNA

Vizuina am descoperit-o din întâmplare, într-o după-amiază, în timp ce ne plimbam pe ascuns, de-a lungul gardurilor vii din Via dei Lecci, când Bea nu a avut voie să iasă pe scuter – o strategie a mamei ei prin care voia să se asigure că nu vine la mine.

În ziua aceea, am parcat la două străzi mai jos, ca să fim sigure că nu vede Quartz-ul, iar ea a minţit că se duce să alerge, ca să se furişeze afară. Am trecut de ultimele vile finalizate, înainte de vreo altele zece, aflate încă în construcţie, un rectangul golit de tufişuri, care avea în mijloc o betonieră.

Apoi am văzut-o: pe jumătate ascunsă de şantier, o casă izolată, veche, legată de Via dei Lecci printr-un drum îngust de pământ. L-am parcurs din instinct, fără să ne fi pus de acord. Odată ajunse acolo, ne-am ridicat în vârfurile picioarelor peste gard, ca să admirăm grădina, care se transformase într-o junglă, şi uşa plină de sigilii.

Ne-am dat seama imediat că trebuia să intrăm acolo. Pe vremea aceea – primăvara lui 2002 – prietenia noastră era în plină expansiune, dornică de a cuceri noi teritorii. Numai că Bea a propus, apoi, să îl sune pe Gabriele şi a stricat totul.

De când Gin se îmbolnăvise, începuseră să se vadă mai puţin, şi o ascunzătoare prin împrejurimi le-ar fi făcut viaţa mult mai comodă. Dar eu nu puteam să accept ca altcineva să împartă acest ascunziş cu prietena *mea* şi i-am făcut o scenă.

— Lasă-l în pace, am somat-o. Ăsta e secretul nostru, dacă nu faci asta, prietenia noastră se termină aici.

— Şi tu ce-mi dai la schimb?

M-am gândit puţin, apoi i-am răspuns solemn:

— Mă caţăr eu întâi. Am ridicat ştacheta: Sparg un geam cu o piatră şi intru pe acolo. Dacă ne hotărâm să locuim aici, în cel mai rău caz, pentru că nu o vedeam convinsă, o să fac eu curat.

Numai acum, luminând cu farurile de la Peugeot şirul de vile identice, de-acum învechite, învăluite în întuneric, chiar dacă au, mai mult sau mai puţin, aceeaşi vârstă cu noi, îmi dau seama că să intru în acea casă, să îmi umplu părul de pânze de păianjeni, să-mi stea inima la fiecare mişcare pe care o auzeam a fost cea mai mare dovadă de dragoste pe care am oferit-o vreodată.

O cotesc pe drumul de pământ, dar reduc viteza, ca să evit gropile, sting farurile ca să nu fiu observată: o bizarerie care seamănă a joc de copii, dar prefer să fiu atentă. Parchez în faţa gardului şi nu găsesc curajul de a opri motorul. Vizuina zace într-o tăcere completă. Nu-mi vine să cred că întreaga lume te caută, iar tu eşti chiar aici.

Mă gândesc la o glumă, ca la episodul cu blugii: ai fi în stare. Luna este o semilună subţire, care nu luminează suficient nici câmpul, nici casa. Mă uit cu atenţie la ziduri, la ferestre, până când, aproape de geamuri se iveşte o lumină galbenă; semn că acolo există lumânări. Că ai intrat deja.

Răsucesc cheia şi motorul se stinge. Mă uit la golul din faţa parbrizului şi îi spun: „Bună, Bea!” Tonul e serios, funebru. Virgula aceea indică o pauză prea lungă, nu e bine. Nu trebuie să înţelegi din prima că am venit la război.

„Bună, Bea!” Încerc din nou şi, de data asta zâmbesc prea mult, semnul de exclamare sună prea exagerat. Nu mă pricep niciodată să joc un rol atunci când trebuie. Mai fac vreo două încercări, adaug şi fraza pe care am pregătit-o pentru tine de zile întregi sau, mai mult, de ani întregi, cu cea mai mare atenţie. Între timp, s-a făcut 20:57, mai bine termin cu prostiile. Aprind lumina din habitaclu, mă mai uit încă o dată în oglindă: am folosit şi creion, şi rimel, m-am

dat chiar şi cu fard de pleoape, aşa cum m-ai învăţat tu. În viaţa mea nu m-am mai machiat aşa de puternic.

Cobor din maşină. O rafală de vânt rece mă trezeşte. Într-o mână ţin cea mai bună sticlă de spumant, pe care am găsit-o cu bugetul meu, şi în cealaltă, o combinaţie de pizze mici şi gustărele, ca acelea pe care le comand pentru aniversările lui Valentino.

Gardul se deschide, păşesc în grădină. Îmi ascult paşii pe alee, aceiaşi pe care, poate, îi asculţi şi tu. Ajung la uşa care ne desparte şi, deodată, se strecoară îndoiala: pizzele sunt o cină ridicolă, iar Cuveé Brut nu e chiar cea mai bună opţiune, comparativ cu ce eşti tu obişnuită să bei.

Recapitulez în mine cum sunt îmbrăcată: bluza neagră decoltată, blugi mulaţi. Respir. Mă uit în jos, la pantofii roşii, singura pereche pe care o am cu un toc decent. Până la urmă, mi-am stăvilit cât am putut de tare ambiţiile, m-am limitat la una singură: să nu-ţi aduc aminte, la prima vedere, de Marchi. Îmi mut greutatea de pe un picior pe altul, ca să nu mă las cuprinsă de anxietatea că te voi dezamăgi, că te voi înfrunta. Dintr-odată mi se face teamă. De tine, de realitate. Dar te urăsc atât de mult, încât am de gând să-ţi spun asta în faţă: „Bea, eşti doar un munte de aparenţe!”

Bat la uşă şi aştept.

Uşa e subţire, ar trebui să te aud în timp ce te apropii, să-ţi intuiesc mişcările, dar nimic. Privesc în jur ca să treacă timpul şi să scot din întuneric amintirile pe care le-am lăsat în acest loc. Mistralul şuieră printre crengi, mirosurile de sălbăticie şi de rugină îmi readuc în memorie ultima dată când te-am văzut aici. În trening şi adidaşi, nemachiată, cu firul acela de păr alb, distrusă de durere din cauza bolii mamei tale. Simt că îmi cedează inima.

Dacă ai dispărut aşa de aproape o lună înseamnă că trebuie să fie un motiv tragic: depresie, droguri, un diagnostic îngrozitor. Poate încă mai ţin la tine, de fapt. Am toate instrumentele necesare – literatura, nu paietele – ca să te pot ajuta cu adevărat. Mă simt mai puternică. Comit această greşeală, această imensă greşeală.

Uşa se deschide a trădare şi persoana care îmi deschide nu eşti tu.

E Beatrice Rossetti.

Nu e de ajuns: persoana reală din faţa mea, care e mai înaltă decât mine cu câţiva centimentri şi împrăştie lumină, nu e o Rossetti oarecare, ci versiunea sa cea mai bună: de la Met Gala, de la Cannes, de la marile dineuri. Nu în fotografii, ci chiar în faţa mea. În mărime naturală. Mă simt atât de mică, de copleşită, complet nepregătită în faţa genelor tale lungi, a muşchilor feţei care se contractă, a gurii care distruge zâmbetul acela fix, imobil, celebru, zicând:

— Elisa, ce mă bucur să te văd!

Fac eforturi să nu mă prăbuşesc.

Strâng pungile în mâini.

Beatrice îşi îndulceşte tonul:

— Hai, intră, să nu răceşti.

Intru, închid uşa. Pătrund în camera care ar trebui să fie bucătăria, am senzaţia că păşesc pe platformele acelea cu role, ca în casele bântuite din parcurile de distracţii, că o să alunec imediat. Observ o strălucire difuză, o căldură care nu mă încălzeşte, dar nu mă pot concentra pe niciun detaliu pentru că privirea mea e fixată asupra ei.

Altceva decât uniformă şi suferinţă, altceva decât depresie? Ce-ai sperat, de fapt, în sinea ta, Elisa? Ei, uite cum te-ai înşelat şi de data asta. A câta oară?

Şi ea mă priveşte atent. Afişează din nou vechiul ei zâmbet, indescifrabil, şi îl fixează asupra mea, pe frunte, între ochi. Ar trebui să-i spun ceva, cred, să inventez o mişcare prin care să mă eliberez. Dar nu pot, sunt imobilizată. Nu am mai văzut niciodată un astfel de spectacol, pe viu.

Vă explic imediat cum era îmbrăcată. Sau mai bine zis: cum era deghizată. Sau cum s-a dezvăluit. La fel ca acele flori irezistibile care explodează primăvara. Sau ca acele animale feroce care, dintr-odată, îşi arată ghearele, colţii, îşi umflă blana şi coada. Iar eu nu ştiu să spun dacă e vorba de frumuseţe sau de violenţă.
Coama de bucle castanii alunecă pe spate, iar spatele este complet gol. Rossetti nu simte frigul niciodată, cu atât mai puţin într-o casă părăsită, în mijlocul iernii; în timp ce eu îmi strâng şi mai tare haina pe mine, ea îşi ţine braţele relaxate, unul pe şold, celălalt sprijinit de canapea, într-o poziţie când studiată, când spontană.

Chipul ei e o operă de artă. Să vorbim doar despre machiaj ar fi prea puţin. Pare o mască pregătită pentru festivalul de la Veneţia, o păpuşă din porţelanul cel mai fin. Creatura magică, aceeaşi care, pe vremuri, sălăşluia, uneori, în ea, acum e numai lumină, care te orbeşte. Fard de pleoape de aur. Pulbere de diamante pe obraji. Ruj roşu aprins. Într-un contrast de strălucire şi umbre, de graţie şi putere, care îmi aduce aminte doar de eroinele din literatură care, de fapt, nu există.

Mai e şi rochia. Ce rochie! Cum să v-o descriu? Sclipeşte. Pare făcută din solzi de sirenă arşi de soare şi de apă,

cusuţi pe corpul ei, ca o a doua piele, de acelaşi smarald fantastic, precum ochii ei. Are o crăpătură pe piciorul stâng, de la gleznă până între picioare. Trena îi alungeşte şi mai tare silueta înaltă. Dacă ne-am afla pe un covor roşu, ar fi o exagerare. Cu atât mai mult în vizuină. Pantofii sunt de cristal. Bineînţeles că nu sunt de sticlă, dar acela e efectul, au tocul cui, de trei ori mai lung decât al meu. Ea e versiunea letală a Cenuşăresei la bal, în timp ce eu, cu jumătatea mea de toc roşu, sunt micuţa Dorothy Gale, luată de uragan.

— Iese în evidenţă, nu? Ştiu. Păcat că nu pot să încarc o poză pe reţelele de socializare, aş strânge vreo trei sau patru milioane de like-uri.

Misterul zâmbetului tău creşte, mi se pare că încep să se întrezărească toţi dinţii tăi impecabil de albi.

— Dar eu nu am ales-o pentru alţii, o port pentru tine.

Îmi impun să fac un gest, oricare.

Îmi dau seama că sunt încă îmbrăcată, că am în continuare sacoşele în mâini, aşa că mă uit după un loc unde să le pot pune. Dar ea îmi anticipează mişcarea:

— Poţi să le pui sub masă, mulţumesc.

Tonul ei amabil şi aspru mă scoate din sărite.

Chiar dacă, probabil, e îmbrăcată cu salariul meu pe un an, eu încă nu am rostit niciun cuvânt. Predai la facultate, îmi spun, nu poţi să fii învinsă chiar aşa, fără niciun fel de luptă. Pun vinul pe masă, pachetul cu gustări şi, dacă mă gândesc acum, îmi dau seama că e aceeaşi mâncare de care s-a folosit şi tata, prima dată când am stat amândoi la masă.

— Eşti foarte frumoasă, Beatrice. Dar ştii, deja, că nu hainele contează pentru mine.

Zâmbetul ei ia foc:

— Chiar te-ai aranjat în seara asta. Ai încercat să-ţi şi întinzi fardul de ochi din interiorul pleoapei. Aşa cum te-am învăţat odată, îţi aduci aminte? Când ai trecut pe la mine pe ascuns, înainte de întâlnire.

Cum de îşi aduce aminte de aşa ceva? Încerc să mă adun, încep să măsor camera, să mă orientez. Mă uit la masă: e tot cea din placaj, din 2002, dar cineva – sper că Rossetti în persoană – i-a pus şi scaune. E aranjată într-un fel care mi se pare, în acelaşi timp, improvizat şi pretenţios. Şervetele sunt din hârtie, dar faţa de masă e din satin. Farfuriile sunt de plastic, paharele de cristal. Lângă mini-pizzele mele, văd o tăviţă de sushi, de care eu n-am mai mâncat niciodată, deşi Valentino şi Lorenzo insistă de fiecare dată s-o fac. Pe eticheta de pe sticla din frapieră scrie: Dom Pérignon, 2000 rosé.

Îmi dau seama că bucătăria a rămas neschimbată: flisele ciobite, canapeaua stricată, dar pe care au fost adăugate perne, şi tablourile de pe pereţi. Văd lampadare aşezate ici-colo, reşoul electric deschis la maximum, urmez firul cablurilor şi ajung la generatorul de curent pus într-un colţ, lângă cuptor.

Întind mâna spre sticla mea de Cuvée; acum că am văzut Dom Pérignonul, aş vrea să o ascund. Ea îmi citeşte din nou gândurile:

— Poţi s-o pui la rece, pe pervaz.

Îmi arată spre geamul din baie, acelaşi pe care l-am spart ca să intrăm pentru prima dată. Geamul este, în continuare, peticit cu scotch, dar de aici se vede noaptea,

se vede Venus cum străluceşte, spre deosebire de ferestrele de la bucătărie, acoperite cu cartoane groase.

— Beatrice, o întreb mirată, chiar te ascunzi ca un *capo dei capi* mafiot fugar?

Ea pufneşte în râs. Se apropie de pachetul pe care l-am adus, deschide capacul ca să se uite în interior. Suspină ca şi cum ar zice: „Doar ţie putea să-ţi dea prin cap să aduci gustărele.” Apoi mă priveşte şi îmi răspunde calmă:

— Vin aici doar ziua. E un loc unde mă relaxez, care mă ajută să gândesc. L-am închiriat ca să-l fac mai primitor, dar fără să-i trădez stilul original. Dar sus nu ajunge curentul, aşa că noaptea dorm la ai mei, în vechea mea cameră. Cine şi-ar fi închipuit?

— Locuieşti cu tatăl tău?

— Temporar. E bolnav, are o tumoare. Când m-a anunţat Costanza, m-am simţit datoare să ajung la un armistiţiu. Chipul ei s-a întunecat pentru o clipă. Oricum, nu pentru el m-am întors. Până acum zece zile am fost într-un hotel absolut fabulos din Oman.

— Îmi pare rău pentru tatăl tău.

Nu ştiu ce altceva să adaug, aşa că mă îndepărtez, pun sticla de vin spumant pe pervaz. Faptul că Omanul, tumoarea şi vizuina se combină în aceeaşi poveste mă mişcă profund. Încep să regret că am venit. În această poveste nu mai avem nimic de împărţit, nu ne-am cunoscut niciodată. Cu toate astea, după două săptămâni de scris, îmi este datoare cu o lămurire. Mă întorc în bucătărie, hotărâtă. O găsesc încercând să deschidă şampania.

Îşi pune sticla între genunchi, ca să nu se mişte. Sticla, în contact cu ţesătura – metalică? Încerc să-mi dau seama

din ce e făcută rochia aia – alunecă. Aproape cade. Îşi suflă o suviţă de pe faţă cu o grimasă amuzată.

— Poate ar trebui s-o lăsăm pentru miezul nopţii, îmi vine să spun.

— Mai am una, nu-ţi face griji.

— Da, dar asta e din 2000.

Beatrice mă priveşte:

— Bravo, încă mai ştii să observi toate detaliile.

Face din nou presiune pe capac, dar e evident că alţii i-au deschis întotdeauna sticlele. E atât de caraghioasă şi plină de graţie, încât mă irită. Chiar şi atunci când nu reuşeşte să facă ceva, rămâne la fel de frumoasă. Nu îşi pierde calmul, ironia. Mă scoate aşa tare din sărite, încât mă duc lângă ea şi încerc să o ajut, ca să terminăm comedia asta şi să bem, în sfârşit, pentru că am nevoie de asta.

Cred că am subevaluat apropierea de corpul ei. Ne atingem, ne punem amândouă mâinile pe gâtul sticlei, ne împreunăm degetele şi contactul este prea brusc şi neaşteptat, prea familiar. Dopul sare, şampania se prelinge, cade peste picioarele noastre. Pantofii mei roşii de piele întoarsă sunt istorie. Dar nu de asta explodez.

Ce caut eu aici? Am venit să-şi bată asta joc de mine? Să îmi arunce în faţă că ea e cea mai frumoasă din lume, cea mai bogată, cea mai celebră?

— De ce m-ai căutat, Beatrice?

Glasul care se aude e foarte aspru.

Rămân nemişcată, dar sunt atât de tensionată, încât m-aş putea sparge în bucăţi.

Ea nu schiţează niciun gest. Toarnă şampania în două pahare, îmi întinde unul din ele, plin până la buză. Îmi face semn spre canapeaua cu umplutura ieşită afară:

— Elisa, e noaptea de Anul Nou... Hai să ne aşezăm şi să bem, *întâi*.

Îmi aruncă o privire care spune: „Doar nu ai impresia că o să conduci tu jocul.” Se aşază picior peste picior.

Iau un scaun – din acelea de plastic, transparente, care sunt foarte la modă, acum – şi mă aşez în faţa ei, la distanţă. Sunt furioasă. Pe ea şi pe mine însămi, pentru că am acceptat să ne revedem, pentru că mi-am neglijat fiul din cauza ei şi, pentru că, scriind, am ajuns chiar să o înţeleg, să-mi aduc aminte de ea cu drag. Mai ales pentru că am ales-o pe ea ca subiect al primei mele cărţi.
Nu ciocnim, doar bem: o înghiţitură generoasă din viţa care se matura, în timp ce noi ne cunoşteam, pe plaja neagră.

Apoi Beatrice îşi ridică privirea din pahar.

— Ştii, te-am căutat de multe ori, în toţi anii ăştia, dar n-am reuşit niciodată să te găsesc, nici măcar într-o fotografie de grup.

— A, deci m-ai căutat!

Sunt atât de surprinsă încât nu reuşesc să mă controlez. Şi imediat după aceea, mă urăsc pentru că am fost atât de nechibzuită.

Beatrice ridică din umeri cu dezinvoltură.

— Din când în când, căutam să văd dacă nu ţi-ai deschis vreun site, vreo pagină. Nu am mai avut nicio veste despre tine, până nu ai devenit cercetătoare. Bineînţeles, la profilul de pe site-ul universităţii, ai fi putut să-ţi pui o

fotografie. Am putut, însă, să citesc bibliografia cursurilor tale: ai ales aceleaşi cărţi pe care le citeai pe ascuns, sub bancă, în timpul orelor de matematică şi fizică.

Poate e din cauza paharului pe care tocmai l-am terminat, dar simt cum toate scuturile cad: cât de îndepărtată era realitatea de ceea ce îmi imaginasem?

— Apoi, continuă, când a fost admis în categoria superioară, am reuşit să-ţi văd băiatul pe site-ul de la Bologna Calcio. L-am recunoscut imediat: seamănă perfect cu Lore.

Lore. Pun paharul jos. O explozie de furie mă încremeneşte.

— Cine ţi-a zis că am un băiat?

— Lorenzo, răspunde, ca şi cum ar fi evident. Urăsc seninătatea cu care îi pronunţă numele. La vreo două săptămâni după ce ai născut, mi-a scris un mesaj. Am mai vorbit, puţin la început, apoi ne-am pierdut.

Furia devine tot mai intensă, mi se urcă în gât, vrea să explodeze. Ranchiuna ultimilor treisprezece ani reapare, mai puternică decât oricând, iar eu nu fac niciun efort să o potolesc, ba dimpotrivă, vreau să i-o revărs în faţă, să îi spun toate acele cuvinte pe care i le-am spus de sute de ori, privindu-mă în oglindă, chiar şi puţin mai devreme, în maşină.

— Mi-ai distrus viaţa, Beatrice.

I-am zis-o. Dar tonul nu era cel care trebuia, cuvintele erau ridicole.

— Chiar nu e aşa, a obiectat. Predai la universitate, ai un băiat superb...

— Am fi putut fi o familie, o întrerup. Tu habar n-ai ce înseamnă să creşti singură un copil, câte renunţări presupune. În viaţa asta a ta orbitoare, singura ta grijă este să fii mai mult, în fiecare zi mai mult, din ce în ce mai perfectă. Ce probleme ai tu? Dacă nu l-ai fi sărutat, e groaznic să-mi aduc aminte asta, dacă nu ne-ai fi trădat pe amândoi în felul acela... Mă ridic, mă uit la haina întinsă pe scaun, la şampania de pe masă. Iau sticla şi îmi mai torn un pic. Nu, nu pot să te iert.

Beatrice se ridică, îmi ia cu delicateţe Dom Pérignonul din mână şi îşi umple şi ea paharul. Sticla se goleşte, ea o scutură, pentru că nu-i vine să creadă. Îşi dă ochii peste cap:

— Dacă nu te deranjează, mă duc să iau sticla pe care ai adus-o tu. Avem nevoie să bem într-o noapte ca asta, nu crezi?

Trece prin faţa mea vioaie, uşoară, ca şi cum i-aş fi spus nişte banalităţi. Aş vrea să îi sar în spate, să îi mulg părul, să o zgârii, aşa cum ar fi trebuit să am curajul s-o fac în seara aceea, în Piazza Verdi.

Mă aşez. Beau, continui să beau. Când Bea se întoarce de la baie, cu şampania mea în pahar, aproape se împiedică. Îşi ia un scaun, râde. Eu nu râd deloc. Dar îmi dau seama că am băut o sticlă întreagă pe stomacul gol. Gândurile încep să mi se combine în minte. Trebuie să mâncăm ceva, ca să redevenim lucide, înainte să fie prea târziu.

Pare că şi Beatrice s-a gândit la acelaşi lucru, pentru că a deschis pachetul cu sushi. Când mă ridic din nou, ameţesc o clipă. Dau la o parte salata. Mâncăm la masă, ca şi cum am fi la un bufet. Părem una fiica celeilalte, în timp ce ne umplem farfuriile de plastic. Să o văd că îşi dă voie să mănânce un foitaj cu cârnat mi se pare aproape

înduioşător – pentru că îmi aduc aminte cât de rău i-a fost atunci, la mine acasă. Dar asta nu-mi calmează înverşunarea: vreau răspunsuri.

Beatrice, ducând la gură o mini-pizza, se hotărăşte că a venit rândul ei.

— Numai tu erai fericită la Bologna. Tonul ei este, în continuare calm, dar însoţit de un iz de înverşunare. Doar că tu nu înţelegeai asta şi nu ne lăsai să plecăm. Am încercat să-ţi spunem asta în toate felurile, şi eu, şi Lorenzo. Că drumurile noastre erau diferite de al tău, dar tu n-ai vrut să ne asculţi. O picătură de roşie cade şi îi pătează rochia, dar ea nu bagă de seamă. Sărutul acela a fost o idee care mi-a venit acolo, pe moment. Ştiam doar că nu puteam să rămân acolo, că uram camera aia din Via Mascarella, mai mult ca orice.

— Aţi fi putut să vorbiţi cu mine.

Ia sticla de Cuvée şi îi scoate dopul cu fermitate, de data asta.

— Ba nu, pentru că erai ca un zid. Imediat ce pronunţam „Milano” sau „Roma”, încetai să mă mai asculţi. Te-am urât, anul acela.

Umple din nou paharele şi se strâmbă caraghios:

— Dar chiar vorbim despre asta? Despre o poveste de acum... câţi ani? Douăzeci?

Eu ştiu exact câţi, dar tac.

— În orice caz, conchide, aşezându-se din nou comod pe canapea şi dându-şi jos sandalele de Cenuşăreasă, Lorenzo da, e un băiat frumos, dar nu e chiar genul meu. Nu ştiu cum ţi-ai putut închipui vreodată că noi doi am

putea fi împreună. El era iubirea ta, nu a mea. Mă priveşte. A mea ai fost întotdeauna tu.

Încasez şocul. Mă aşez. Beau.

— Ce mi-ai şoptit înainte să pleci, în seara aia cu Mondialul?

Nu înţelege la ce mă refer.

— Ai zis un cuvânt. Mi l-ai zis înainte să te întorci.

Beatrice se concentrează, ceea ce pentru mine este un detaliu esenţial, pentru ea e ceva nesemnificativ.

— Adio, ţi-am spus. Pentru că ştiam că te părăsesc.

— Şi unde te-ai dus după aceea? Cu el?

— Iar Lorenzo? Cască ochii mari, nu-i vine să creadă: Pe Lorenzo nu l-am mai văzut de atunci! Doar ne-am scris pe reţelele de socializare din când în când. În noaptea aceea m-am dus la Tiziana, îţi aduci aminte de ea? Tiziana Sella.

— Cum aş putea s-o uit pe vrăjitoare? Din când în când o mai văd în Via Zamboni.

— Am dormit la ea vreo două nopţi. M-a ajutat să-mi găsesc o cazare nouă, să aleg o facultate care mi se potrivea mai bine, să-mi deschid propria firmă.

Îmi povesteşte despre această firmă, despre această campanie de cucerire plină de triumf. Mă uit la ceas: e aproape 23:00. Suntem aici de două ore. Cine este această Beatrice care vehiculează concepte precum economia digitală? Nimic din ea nu-mi poate aduce înapoi măcar o umbră palidă a prietenei mele. Ăsteia nu-i pasă deloc de amiciţia noastră de pe vremuri. Vreau să plec, să termin odată cu povestea asta.

— Tot nu mi-ai zis de ce m-ai căutat.

— E acelaşi motiv pentru care am dispărut.

— De ce? insist.

— Vreau să-ţi zic, pe cuvânt. Dar nu mă grăbesc.

Încep să se audă, din depărtare, câteva petarde.

— Eu da.

— Eşti sigură?

Se ridică. În picioarele goale. Se duce la dulap, deschide un sertar şi ia ceva. Vine spre mine şi aruncă acel obiect pe masă, în faţa mea.

— Pentru că, între noi două, cea care a trădat eşti tu.

Simt cum mă prăbuşesc.
Ochii mă ard şi, privind acel obiect, mă sufoc.

— O recunoşti? E agenda mamei.

Nu reuşesc să zic nimic, să schiţez nicio mişcare.

— Văd că ţi-am făcut o surpriză. Bea proasta, Bea egoista, Bea „strică-relaţii”, aia care se gândeşte doar la succes, la haine. Dar, în final, s-a dovedit că proasta ai fost, întotdeauna, tu.

— Am făcut-o pentru binele tău, mă bâlbâi.

Chiar şi mie mi se pare că sună fals.

— Hai, fă-mă să râd!

Nu se aşază, rămâne în picioare. Mai bea un pahar şi vorbeşte cu o mânie impasibilă:

— Mi-ai răpit-o pe mama. Făcând asta, mi-ai decis viitorul, mi l-ai furat. Pentru că, poate, dacă i-aş fi citit jurnalul înainte... Eu sunt cea care nu te poate ierta!

Îmi vine să plâng.

Mă simt ca un vierme.

— Nici n-am deschis vreodată agenda aceea. Am gura plină de lacrimi şi de ruşine, parcă scâncesc, am vocea prea stridentă: Trebuie să mă crezi. Am fost laşă şi îmi pare rău pentru asta, dar nu mi-am închipuit că era un jurnal...

Apoi în mintea mea se face click. Mă ridic şi eu în picioare. Vinul mă scapă de orice pudoare.

— Bea, ce viitor ţi-am furat eu? Al celei care stă seara în bucătărie, singură ca un câine, inexistentă, cu telefonul în mână? Eu sunt aia. Eu mă uit la fotografii în care apari pe marginea piscinei, pe iahtul ancorat în Faraglioni, eu roşesc văzând cât de fericită eşti. Nu ai habar cum e să fii de partea cealaltă.

Ea nu se lasă distrasă. Chipul îi este strâmb.

— Te întreb eu acum: de ce?

Mă forţez să nu las privirea în jos, să i-o susţin.

— Pentru că nu voiam să te pierd. Îmi doresc să mă creadă. Şi pentru că nu voiam ca tu să fii doar visul mamei tale.

Beatrice îşi ia paharul, îl goleşte.

Se enervează.

— Eşti o proastă invidioasă, deghizată într-o tocilară, Elisa.

Buclele îi cad în continuare pe faţă, o enervează. Ia inelul de metal de la dopul de Cuvée şi îşi leagă părul cu el. I s-a întins rujul, iluminatorul de pe pomeţi s-a estompat, lacrimi de furie îi tremură în coada ochilor. Mă uit la masca

aceea care se clatină, aş vrea să cadă de tot, aşa că pariez totul.

— Era ceva diferit la tine. Puteam să văd asta. Ceva care ne făcea să ne asemănăm.

Îmi aruncă o privire plină de mânie: „Să nu mă înveţi tu pe mine ce contează, cu adevărat, în viaţă, că te bat!”

— Cum a ajuns la tine? o întreb, arătând spre agendă.

Chipul i se luminează puţin:

— Tatăl tău.

Îşi şterge lacrimile care i-au topit creionul din jurul ochilor:

— L-a găsit când a mutat mobila din camera ta, pentru că voia să văruiască. L-a deschis şi, când a înţeles despre ce era vorba, a scris pe adresa lui Corrado, cea de pe site. Râde. E-mailul acela era o operă de artă. Corrado mi l-a trimis imediat pentru că era evident că era *pentru mine* şi că acel Paolo Cerruti mă cunoştea foarte bine.

Îi sunt recunoscătoare tatei şi, din nou, geloasă pe el.

— Am pus să mi se aducă o maşină şi am venit în T, chiar în seara aceea. Era la sfârşitul lui noiembrie. A fost foarte frumos să mă întorc acasă, să luăm masa împreună. Mi-a pregătit o doradă la cuptor de care îmi aduc aminte şi acum... I se şterge zâmbetul. Apoi am citit jurnalul. Am descoperit despre mama lucruri pe care nu voiam să le ştiu. Că a trebuit să se culce cu unii şi cu alţii ca să câştige un loc în defilări, despre eşecul căsătoriei cu tata, că a înşelat-o de la început până la sfârşit. Şi, la un moment dat, am găsit o descriere a mea, atât de minuţioasă, încât m-a cutremurat. Nu a ceea ce eram eu, ci a ceea ce urma să devin ca adult: pe coperta *Vogue*, cu o rochie roşie

similară celei pe care am purtat-o pe prima copertă serioasă...

A desfăcut fermoarul lateral al rochiei, care acum o strângea. S-a lăsat pe un scaun, cu picioarele desfăcute şi paharul în mână.

— A prevăzut totul, continuă, campaniile publicitare, televiziunea. Fiecare obiectiv pe care l-am atins, ea deja îl scrisese. În dimineaţa după ce am citit jurnalul aveam programat un spot publicitar, dar l-am anulat. A fost prima dată când nu am onorat un angajament. Zilele următoare am încercat să mă prezint la întâlniri, să îmi reiau viaţa normală, dar nu am reuşit. A fost ca şi cum totul se schimbase pentru totdeauna. Vreau să spun, încearcă să râdă, dar nu reuşeşte, am îndeplinit, în modul cel mai fidel, fiecare dorinţă a ei. „Ce vrei să faci când vei fi mare?” mă întreba mereu, încontinuu. Ca şi cum aş fi avut de ales.

Se opreşte, mă priveşte fix.

— Mi-a fost dor de tine, Eli. De liceu, de zilele când mergeam pe scuter la plaja neagră, când făceam toate nebuniile. Am simţit un gol uriaş aici, spune, arătând spre capul pieptului. Aşa că pe 9 decembrie am coborât la subsol şi m-am apucat să caut, prin toate cutiile de când m-am mutat, pălăria pe care mi-ai dat-o. Şi când am găsit-o, înfăşurată într-un celofan plin de praf, am rămas uimită. Pentru că nu-mi aminteam cât de frumoasă era. Am purtat-o, mi-am făcut o fotografie şi am publicat-o. Apoi, l-am sunat pe Corrado şi i-am zis că urmează să iau o pauză.

Auzim deja pocniturile. Un şir de explozii, de urlete de la toate balcoanele din T, focuri de artificii în fiecare grădină, în Piazza A, de la băncuţa de sub far. Bea şi cu mine ne-am privit. Suntem doar noi două, închise într-o cameră, în

tăcere, în ceea ce pare un refugiu antiatomic, o ascunzătoare pentru partizani. Lumea întreagă sărbătoreşte acolo, afară şi, poate, în acest moment, nimeni nu se mai întreabă pe unde o fi Rossetti.

Facem un pas una spre cealaltă şi riscăm să ne pierdem echilibrul.

Nu prea ştiu ce să fac, poate nici tu. Sunt caraghioasă, nehotărâtă. Ştiu doar că nu mai pot duce acest război.

Facem schimb de săruturi, deşi nu ştim exact spre ce obraz să mergem, aşa că ne atingem buzele. Şi e ciudat, jenant şi tandru, totodată, pentru că nu mai suntem două fetiţe.

— La mulţi ani, Eli!

— La mulţi ani şi ţie, Bea!

— Aşteaptă... De pe pervaz ia şi a treia sticlă de băutură, un Dom Pérignon din 1986, anul când ne-am născut noi, pe care o deschide. Îmi place să fac totul să fie grandios, chiar şi la vizuină.

— Nu-mi spune cât costă.

Ciocnim, nu se ştie pentru ce. Doar ne atingem paharele.

— Nu mi-a plăcut niciodată revelionul, spui, cu glasul tărăgănat, şi nici Crăciunul, să fie clar. De când nu mai e mama, cel puţin, evit fustele de catifea şi să pozez în faţa şemineelor. Mă duc să schiez şi îmi iau după mine un băiat frumos. Dar, de revelion, nu e niciodată nimic de făcut, mă deprimă.

Auzim prin geam focurile de artificii din depărtare care explodează şi apoi cad în mare.

— Cum aşa? Întotdeauna ai organizat petreceri de pomină.

— Desigur, dar totul era o strategie foarte clară.

— O strategie ca să ce?

— Ca să nu-mi spun că mi-era teamă.

— De ce anume?

A mai sorbit o gură şi a cântărit dacă să-mi spună sau nu.

— De schimbări, de viitor.

Mă descalţ şi eu, îmi scot bluza şi mă întorc pe scaunul meu. Aş vrea să-ţi spun că tuturor ne e teamă de lucruri noi, dar îmi muşc buzele. Pentru că eu chiar sper, la fiecare 1 ianuarie, să mă schimb. Viitorul să fie mai bun decât trecutul. Să nu-mi mai semăn mie, cea de până atunci.

Când zgomotele s-au mai calmat, mă arunc:

— Şi, ce-ai să faci acum?

— Bună întrebare.

Te dezbraci, laşi să-ţi cadă rochia pe jos, ca o piele care nu-ţi mai este utilă. Îţi pui un tricou larg, de la baie. Camera a devenit un cuptor, geamurile s-au aburit. Te aşezi pe canapea, întorci capul şi îmi vorbeşti.

— În toţi anii aceştia n-am făcut altceva decât să nu mă schimb. Poate un kilogram în plus, o măsură la haine sau culoarea de păr schimbată, dar niciodată o expresie care să nu fie fotogenică, un iubit care să nu joace în serie A sau pe marile ecrane. Şi toate astea, pentru ce? Totul se poate sfârşi pe neaşteptate, Eli, dintr-un moment în altul. De la Paris la T e o fracţiune de secundă. Ce mi-ar mai rămâne?

Apuci greşit paharul şi îl verşi jumătate pe tine.

— Vrei să ştii adevărul? Suspină. M-am săturat până peste cap să fac mereu aceleaşi fotografii. Australia arde, de Amazonia să nu mai vorbim. În Siria e un măcel continuu. Trump desparte copiii de părinţi la graniţa cu Mexicul. Gheţarii se topesc în mod ireversibil. Şi toate aceste persoane care se îneacă în încercarea de a traversa marea, fără nume, ca şi cum n-ar fi existat niciodată. Mă interesează toate astea, ce crezi? Citesc şi eu ziarele. O serie întreagă de catastrofe, iar eu mă uit în obiectiv şi zâmbesc... Nu-mi mai ajunge doar asta.

— Dacă te-ar auzi vorbind aşa Davide, nu te-ar crede.

Încerc să stau mai dreaptă, pentru că deodată îmi vine o idee sau, poate, sunt doar prea beată:

— Trebuie să faci politică, Bea.

— Ei, cum! Şi tu eşti mai beată decât mine. Politica e împărţită, mi-aş pierde unanimitatea.

— Ce-ţi pasă? Fă ce vrei!

Te întorci spre geamul de la baie, din care se întrevăd câteva stele. Variabile, schimbătoare.

— Asta te-am întrebat eu pe tine? Pe scările de incendiu de la şcoală. Când voiam să-ţi ieşi din carapace, să capeţi puţin curaj. Tu ce vrei? Nu ce crezi că aşteaptă alţii de la tine, cum ţi-ai dori să fii judecată. Tu, în viaţă, ce vrei?

Te uiţi la mine, chipul tău e complet gol, în timp ce mărturiseşti:

— Nu ştiu, nu ştiu ce vreau. În afară de privirea mamei, de fotografii. Nu ştiu cine sunt.

Tăcerea a pus din nou stăpânire pe T. Cred că deja e ora 1:00. Vizuina pluteşte în beznă, ca un loc inventat.

Ajung împleticindu-mă pe canapea. Mă aşez lângă tine. Stăm atât de aproape, încât suntem forţate să ne încrucişăm picioarele, să ne atingem şoldurile, chiar dacă suntem doi adulţi şi nu mai putem să schimbăm nimic din ce s-a întâmplat.

— O să te hotărăşti în timp, nu? Cine eşti. Cuvintele se strecoară afară în mod independent. Poţi să începi prin încercări şi greşeli, o să ai nereuşite, aşa cum avem toţi. Poţi să-ţi schimbi părerea, să o readuci în discuţie. Ce crezi că eu ştiu? Sunt cercetătoare, mamă, fată bătrână, continui să semăn cu tocilara care-am fost mereu. Oare aşa e?

Suntem pe jumătate îmbrăcate, ciufulite, în dezordine, şi adevărul pe care pot să ţi-l spun e că: Am scris un roman. E vorba despre tine, despre noi. Aş vrea să-ţi spun că fără îndemnul tău nu aş fi reuşit niciodată, fără critica ta, fără adevărul tău, aşa cum a fost în liceu, cu scrisoarea aceea pentru Lorenzo. Aş vrea să spun că asta a fost întotdeauna dorinţa mea.

Dar tu arzi etapele, scoţi, nu ştiu de unde, telefonul mobil:

— Hai să facem o poză.

Întinzi braţul, îndrepţi încheietura, îl înclini fără nici cea mai mică aproximare şi apeşi pe mijlocul ecranului. Este gestul pe care, de-o viaţă, îl faci cel mai bine, de când s-au inventat telefoanele cu cameră foto încorporată. Apeşi pe declanşator şi flash-ul mă orbeşte.

Când ne aplecăm să privim fotografia, văd că am faţa prinsă într-o strâmbătură, iar tu, pentru prima dată, pari urâtă.

A dat din cap.

— Vezi? Prietenia nu dă bine în poze.

Ascultăm şi ultimele explozii din depărtare, bem şi ultima picătură de şampanie de mii de euro. În timp ce afară toată lumea se gândeşte la viitor, noi suntem aici, bete şi epuizate, după ce am petrecut seara reproşându-ne răni vechi de treisprezece ani.

E posibil? mă întreb. Nu e ridicol?

Tu, poate, te gândeşti la acelaşi lucru, pentru că îmi arunci un ultim zâmbet: inedit, poate amar, înainte de a închide ochii şi a te cuibări pe pernă. Nici eu nu mai am nici cheful, nici puterea de a pune nimic la loc. Dar mai rezist o clipă, ca să te privesc.

Cu faţa întoarsă pe braţ, cu buzele întredeschise, respiraţia regulată, un firişor de salivă se scurge în colţul gurii. Înainte de a mă întinde pe celălalt braţ, de a mă aşeza cum pot între tine şi perne, îmi spun întâi că cine suntem e infinit mai interesant, mai înduioşător decât ceea ce vrem să părem.

O PRIETENIE

T, 2 ianuarie 2020

Reflectez la articolul nehotărât din acest titlu: *O prietenie*. E doar o ipoteză provizorie, dar mi se pare că surprinde un aspect important. Nu cred, de fapt, că între mine şi Bea a existat *Prietenia*. Cu articol hotărât, care trebuia să fie aceea, şi nu o alta. Nu cred nici că noi două am putea fi,

exclusiv şi obligatoriu, diva şi tocilara, câştigătoarea şi invizibila. Mai mult: acum ştiu că nu am fost niciodată un singur cuvânt.

Ieri, pe 1 ianuarie, când ne-am trezit la prânz şi am luat micul-dejun din resturile de sushi şi de mini-pizza, cu ceafa şi spatele înţepenite de la o noapte petrecută pe canapea, Bea a deschis o clipă telefonul, a deschis pagina principală a nu ştiu cărui ziar şi a comentat, pufnind în râs:

— Uite, deja nu mai sunt de actualitate.

— Chiar nu-ţi pare rău? am întrebat-o.

— Nu, mi-a răspuns, muşcând dintr-o bucată de somon, asta era teama mea cea mai mare, nu puteam să dorm noaptea de frică, ştiind că declinul poate fi chiar după colţ şi, uite, s-a întâmplat: sunt aici cu tine şi încă trăiesc.

Pentru prima dată în viaţă, am privit-o cu alţi ochi. Cu ochi noi. Beatrice nu mai e cea mai bună prietenă a mea, nu mai e nici măcar Rossetti. Chiar şi eu, la masa aceea din placaj, sorbind din cafeaua aceea îngrozitoare pe care a insistat să o facă şi pe care a ars-o, m-am simţit schimbată. Uşoară, ca şi cum aş fi renăscut. Sau ca şi cum aş fi crescut şi aş fi acceptat: limitele, golurile. Atunci mi-am dat seama că tot ceea ce trăisem până atunci fusese doar una dintre prieteniile posibile. O declinare acerbă şi, în plus, plină de greşeli. Dar acum puteam să experimentez ceva diferit.

Acum suntem altele.

După ce ne-am luat la revedere, Beatrice a mai rămas o clipă în prag, visătoare, răvăşind cu piciorul gol frunzele uscate şi mi s-a părut chiar că a zâmbit.

Cine ştie ce va face, de mâine.

În ceea ce mă priveşte, mă aflu în vechea mea cameră, stau la biroul la care am învăţat latină şi greacă, lângă şifonierul alb cu patru uşi, pentru fetiţe romantice. Poate, îmi zic, să devii adult nu e aşa o pierdere cum credeam. Dimpotrivă, poate e o eliberare.

Dincolo, din sufragerie, se aud vocea tatei şi a lui Valentino. Trebuia să joace concursul Scala 40, dar, în loc să se joace, îi aud discutând despre noua reţea de socializare din China, care face ravagii. Fiu-miu a lăudat-o, tata i-a explicat că o să treacă şi moda ei, la fel cum trec toate, fără să lase nicio urmă. Şi eu sunt dintre cei care lovesc tastele calculatorului, deşi nu mai au nimic de scris şi cred că ăsta e singurul lucru care are puterea de a rămâne şi a trece peste timp: cuvintele care îşi poartă singure semnificaţia. Nu cred că mai există alt mod în care să capturezi viaţa.

Ridic privirea spre fereastră, către platanul din centrul curţii. E acelaşi: „solitar", „bătrân". Îmi imaginez că-mi face cu ochiul: după ce ai trecut prin beznă şi ai văzut că era doar un dulap, hai că ai reuşit să-ţi îndeplineşti visul, să scrii un roman.

Aşa e. Dar mă întreb acum ce ar trebui să fac.

Să-l public? Să afle toată lumea despre mine şi Beatrice? Aş risca să ne fie judecată povestea, să treacă din mână în mână, să fie în pericol. Sau ar fi mai bine să-l ţin secret? Îmi e de-ajuns că există.

Oare viaţa are nevoie să fie povestită pentru a exista?

Le mulţumesc lui Michele Rossi şi Ariannei Curci.

Cuprins